710 (2025-2026) – Nr. 1
ingediend op 24 februari 2026 (2025-2026)

Ontwerp van decreet

tot instemming
met het samenwerkingsakkoord van 9 februari 2026
tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest
en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
betreffende het kader voor de uitgebreide
producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde
afvalstromen en voor zwerfvuil

Vlaams Parlement

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Bijlagen bij de memorie van toelichting:
– Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord 29
– Artikelsgewijze toelichting bij het samenwerkingsakkoord 43
– Advies 121/2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie en een voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.....69
Voorontwerp van decreet van 16 december 2022.....78
Ontwerp van samenwerkingsovereenkomst van 16 december 2022.....81
Advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten 119
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 125
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....135
Voorontwerp van decreet van 14 juli 2023 162
Ontwerp van samenwerkingsovereenkomst van 14 juli 2023 165
Advies van de Raad van State van 30 november 2023 207
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit 241
Bijlage bij het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit:
Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023 243
Voorontwerp van decreet van 14 juli 2025 251
Ontwerp van samenwerkingsovereenkomst van 14 juli 2025 253
Advies van de Raad van State van 15 oktober 2025 299
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.....316
Ontwerp van decreet.....329
Bijlage: Samenwerkingsovereenkomst van 9 februari 2026 331

ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET SAMENWERKINGSAKKOORD TUSSEN HET VLAAMSE GEWEST, HET WAALSE GEWEST EN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST BETREFFENDE HET KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR BEPAALDE AFVALSTROMEN EN VOOR ZWERFVUIL

Samenvatting

Voorliggend Samenwerkingsakkoord heeft een tweeledige doelstelling. Ten eerste wordt een interregionaal kader gecreëerd voor het beleid rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Dit komt ten dele in de plaats van bestaande Vlaamse reglementering omdat een interregionale aanpak juridisch robuuster is om verplichtingen op te leggen aan producenten die op nationaal niveau hun producten op de markt zetten. Hierbij worden ook 3 nieuwe producten aangewezen waarop de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid de komende jaren van toepassing wordt: textiel, meubels en luiers.

Ten tweede wordt een regeling ingevoerd rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Dit vanuit het principe dat de producenten van producten die een significante impact hebben op de zwerfvuilkosten, deze kosten moeten dragen. Dit principe ligt ook vervat in de Europese SUP (Single Use Products) richtlijn 2019/904 die hiermee gedeeltelijk wordt omgezet.

Om het Samenwerkingsakkoord uitvoerbaar te maken is een instemmingsdecreet nodig.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Samenwerkingsakkoord zet verdere stappen in de ontwikkeling van het beleid inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) in het afvalbeleid. Het Samenwerkingsakkoord heeft een tweeledig doelstelling: (i) het deels verschuiven en aanpassen van het wettelijk kader voor UPV van aparte regionale wetgeving naar het interregionaal niveau en (ii) een regeling uitwerken voor de UPV zwerfvuil. Dit laatste komt deels ter vervanging van de vrijwillige overeenkomst openbare netheid die momenteel loopt tussen het verpakkend bedrijfsleven en de Vlaamse Regering, alsook de vrijwillige bijdrage vanuit de tabakssector.

(i) Interregionaal kader voor de UPV

De noodzaak om meer te evolueren naar een interregionale afstemming komt voort uit het gegeven dat de producenten die onderhevig zijn aan de UPV verplichtingen op Belgisch niveau opereren. Zeker die UPV-verplichtingen die impact hebben op

de modaliteiten voor het op de markt brengen van producten zijn juridisch moeilijk op regionaal niveau op te leggen. Dit op de markt brengen is immers niet regionaal te situeren. Voorliggend Samenwerkingsakkoord heeft tot doel die spelregels vast te leggen waarvoor het interregionaal niveau noodzakelijk is maar tegelijkertijd om voor andere aspecten in te kunnen spelen op gewestelijke eigenschappen en beleidsaccenten. Dit laatste heeft wel enkel betrekking op meer operationele elementen die zich in de afvalfase afspelen zoals het communicatiebeleid, de wijze van inzameling en verwerking. Dit is immers wel regionaal te situeren.

(ii) Regeling voor UPV zwerfvuil

In 2021 werd in het Materialendecreet de bepaling opgenomen dat producenten van producten die een significante impact hebben op de zwerfvuilproblematiek de gerelateerde kosten moeten dragen (art. 21, §2/1). Op dat moment was de wijze van implementatie nog niet vastgelegd. Het markeerde wel een principiële beslissing waaraan uitvoering moet gegeven worden. Via voorliggend Samenwerkingsakkoord brengen we dit beleidsprincipe, in samenwerking met de andere gewesten, in praktijk.

B. Inhoud

Dit voorstel van Samenwerkingsakkoord werd onderhandeld door de afgevaardigden van de bevoegde overheden van de drie Gewesten en de Interregionale Verpakkingscommissie. Dit voorontwerp van decreet heeft als voorwerp de instemming met het bovengenoemd Samenwerkingsakkoord.

Voor een algemene toelichting van het Samenwerkingsakkoord wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het Samenwerkingsakkoord.

Hieronder geven we een aanvullende toelichting met klemtoon op de Vlaamse beleidscontext.

Het ontwerp van Samenwerkingsakkoord omvat 4 boekdelen.

Boek I – Gemeenschappelijke bepalingen

Dit deel omvat enerzijds een aantal algemene bepalingen zoals het juridisch kader, definities en algemene doelstellingen. Anderzijds regelt dit deel ook de beleidsstructuur die de uitvoering van het Samenwerkingsakkoord moet verzekeren. Hiertoe wordt de bestaande Interregionale Verpakkingscommissie hervormd. Vooreerst wordt de naam gewijzigd naar de 'Interregionale Commissie voor de UPV'. Daarbij wordt het bestaande Beslissingsorgaan opgedeeld in 2 afdelingen: het Beslissingsorgaan Verpakkingen en het Beslissingsorgaan UPV met beide hun specifieke bevoegdheden. Het Permanent Secretariaat ondersteunt beide beslissingsorganen. Daarbij vervult het Permanent Secretariaat een uitgebreide rol voor het verpakkingsbeleid. Het Permanent Secretariaat heeft de afgelopen decennia ruime ervaring en expertise opgebouwd in het verpakkingsbeleid en specifiek in de controle op de terugnameplicht verpakkingsafval. Beslissingsvoorstellen ter zake worden voorbereid door het Permanent Secretariaat. Voor de andere UPV stromen zit de kennis en expertise bij de gewestelijke administraties. Dit blijft ook zo in de toekomst. Het is vanuit Vlaanderen niet de intentie om de inhoudelijke beleidsmedewerkers door de schuiven naar de Interregionale Commissie voor de UPV. Hierdoor kan de additionele taakbelasting voor het Permanent Secretariaat voor het Beslissingsorgaan UPV relatief beperkt blijven met een klemtoon op coördinatie en administratieve ondersteuning en kan dit met beperkte personeelsuitbreiding opgenomen worden.

Boek II – Bepalingen betreffende het interregionaal kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen

Met uitzondering van verpakkingen werd het beleid rond de UPV steeds regionaal vastgelegd. Dit maakt dat producenten die op Belgisch niveau opereren met 3 regionale wetgevingen worden geconfronteerd. Dit is problematisch indien het aspecten betreft die een impact hebben op het op de markt brengen van een product. Een regionaal beleid laat niet steeds toe om een juridisch sluitend beleid te voeren ten aanzien van producenten die hun producten op de Belgische markt brengen. Er kan gewezen worden op diverse arresten van het Grondwettelijk Hof waarbij bepalingen van regionale wetgeving werden vernietigd, zowel in het Vlaamse Gewest (Arrest 58 van 18 mei 2017 mbt de Vlaamse vermogensheffing van 2015 op Recupel en Bebat) als Waalse Gewest. Boek II van voorliggend Samenwerkingsakkoord heeft bijgevolg tot doel om een sluitend wettelijk kader op interregionaal niveau op te maken. Voor de afval gerelateerde aspecten is de gewestelijke context wel een mogelijk aangrijpingspunt om divergerende bepalingen op te leggen. Operationele elementen als het communicatiebeleid of de wijze van inzameling en verwerking moeten adaptief zijn aan gewestelijke eigenschappen en beleidsvorming.

Dit impliceert ook dat een belangrijk deel van de regelgeving rond de UPV verschuift van het Materialendecreet en Vlarema naar dit interregionaal Samenwerkingsakkoord. Elementen waarvoor het duidelijk is dat gemeenschappelijk optreden noodzakelijk is, zijn dus opgenomen. Dit betreft onder andere de aanduiding voor welke afvalstromen een UPV wordt ingesteld, registratie van producenten, voorwaarden voor de werking van collectieve UPV-systemen en de financiële aspecten die hiermee verband houden.

Naast de verschuiving van het regelgevend kader wordt ook nieuw beleid geïntroduceerd. Zo wordt een kader gecreëerd om 3 nieuwe afvalstromen onder een UPV te onderwerpen: luiers, textiel en meubels. Het betreft 3 grote afvalstromen die aldus het potentieel hebben om uit te groeien tot belangrijke UPV-systemen en een significante impact kunnen realiseren op de bestaande afvalroutines voor die stromen.

De sterkere juridische inbedding laat ook toe om sancties te koppelen aan de verplichtingen die opgelegd worden. Zo wordt een heffing ingevoerd indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling niet wordt gehaald. Daarnaast wordt ook een heffing voorzien ingeval de beheersorganismen te hoge reserves (>18 maand werkingskost) aanhouden. De heffing bedraagt 10% op de reserves die de norm overschrijden.

Om het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen te financieren wordt een heffing opgelegd aan de UPV-systemen. De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner, gelijkaardig als de bestaande halve euro bijdrage van Fost Plus. De opbrengst van de heffing voor het Vlaamse Gewest bedraagt grootte orde € 2,5 miljoen euro. Deze opbrengst moet gebruikt worden voor o.a. beleid tegen zwerfvuil en sluikstort, aanwezigheid van de afvalstoffen in het restafval, versterken van terreincontroles, stimuleren van preventie en hergebruik en van lokale en hoogwaardige verwerking in het kader van de circulaire economie. De ontvangsten van de heffing zullen door de OVAM beheerd worden om dit beleid vorm te geven en in belangrijke mate worden aangewend om de kosten van bijkomend personeel te financieren. De heffing is een eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin een uitvoerend Samenwerkingsakkoord in werking is getreden.

Tot slot nog belangrijk te noteren is dat dit boek II nog voor een groot deel verder moet aangevuld worden via uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per afvalstroom. Daarin zullen de specifieke bepalingen per afvalstof worden vastgelegd. Dit omvat onder andere de inzamel- en verwerkingsdoelstelling en de rapportageverplichtingen. Bepalingen van het interregionaal Samenwerkingsakkoord die hierop steunen (bv. de heffing op het niet bereiken van de inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling), treden daarom pas in werking wanneer het uitvoerend Samenwerkingsakkoord voor die afvalstroom is ingevoerd.

Het interregionaal kader vormt een duidelijke verstrenging van het wettelijk kader in vergelijking met de huidige bepalingen in het Materialendecreet en Vlarema. Het interregionaal kader biedt de mogelijkheid om een strikter en meer afdwingbaar beleid te voeren. Zeker naar afdwingbaarheid van de doelstellingen en het opleggen van een algemene heffing geeft dit invulling aan Vlaamse beleidseisen. Anderzijds moet ook erkend worden dat de resultaten die worden geboekt door de bestaande UPV-schema's goed zijn. We hebben toonaangevende schema's op EU-niveau. Het nieuwe kader mag dus zeker de werking van de bestaande systemen niet in de weg staan. Dit moet gezien worden in een context waarbij het Waalse Gewest en meerdere beheersorganismen reeds jaren op gespannen voet staan tegen over elkaar. Het Samenwerkingsakkoord is een evenwichtsoefening in enerzijds een robuuster juridisch kader en anderzijds het behouden van gedreven en goed werkende UPV-systemen.

Boek III – Bepalingen betreffende de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil

Boek III geeft invulling aan de bepaling die reeds sinds 2021 in het materialendecreet ingeschreven is, maar waaraan nog geen concrete uitvoering is gegeven. Gegeven de beperkingen van regionale wetgeving inzake UPV-beleid, lijkt een interregionale aanpak hier noodzakelijk. Het uitgangspunt van de UPV-zwerfvuil is dat zwerfvuilkosten van overheidsinstanties (o.a. opruiming van zwerfvuil, lediging van publieke vuilnisbakken, sensibiliseringsbeleid, algemene beleidskosten) worden gedragen door de relevante producenten. Het Samenwerkingsakkoord voorziet hierbij in 2 mogelijkheden: (i) een financiële optie en (ii) een organisatorische en financiële optie.

In de financiële optie blijven de terrein beherende overheidsinstanties de volledige verantwoordelijkheid behouden voor het zwerfvuilbeleid op hun grondgebied. De inbreng van de producenten beperkt zich louter tot een financiële verantwoordelijkheid. Het samenwerkingsakkoord legt de hoogte van de zwerfvuilheffing per sector en per gewest vast. De steden en gemeenten zijn vragende partij voor deze aanpak en willen maximaal hun autonomie behouden.

In de organisatorische en financiële optie worden de producenten mee betrokken in de organisatie en aansturing van het zwerfvuilbeleid. De producenten zijn vragende partij voor dit model dat in het verlengde ligt van de principes van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Zij willen inspraak op de wijze waarop hun middelen worden ingezet en aangewend. De samenwerking tussen de producenten enerzijds en de betrokken overheidsinstantie anderzijds moet dan worden vastgelegd in een overeenkomst. Deze overeenkomst vertrekt van een aantal basisprincipes maar biedt de nodige flexibiliteit om in te spelen op de lokale context en beleidsinsteek. Het is daarbij belangrijk dat lokale besturen die voor deze optie kiezen, de nodige onderhandelingsruimte hebben om te streven naar maatwerk en om rekening te houden met de specifieke situatie van de gemeente in kwestie. De globale aanpak en modaliteiten voor deze samenwerking worden gekaderd binnen een erkenning die de producenten moeten aanvragen.

De keuze tussen beide opties wordt genomen door de producenten in samenspraak met de betrokken overheidsinstanties. Het moet duidelijk zijn dat elke overheidsinstantie hierbij onafhankelijk en autonoom kan beslissen. Zij kunnen op vrijwillige basis een samenwerking aangaan met Fost Plus voor hun zwerfvuilbeleid maar kunnen eveneens opteren voor een louter financiële vergoeding. Dit maakt dat de gekozen optie voor elke overheidsinstantie kan verschillen.

Niettegenstaande het Samenwerkingsakkoord op dit ogenblik de keuzemogelijkheid voorziet tussen de financiële en de financieel-organisatorische optie voor alle overheden, waaronder ook de lokale besturen, is het aangewezen om op een langere termijn deze keuzemogelijkheid te evalueren (zie hiervoor de studie voorzien in artikel 40). De opportuniteit wordt dan onderzocht om tot een meer gestroomlijnde aanpak voor zwerfvuilbeheer door terrein beherende overheden te komen. Een dergelijke gestroomlijnde aanpak is op korte termijn niet haalbaar maar het Vlaams Gewest engageert zich ertoe om hiervoor in overleg en samenwerking met minstens producenten en lokale besturen een traject te starten. Het doel van dit samenwerkingstraject is om te komen tot een uniformere aanpak die stoelt op twee basisprincipes, met name een optimale verhouding tussen inzet van middelen en bereikte resultaten enerzijds, maar ook het respecteren van de autonomie van lokale besturen anderzijds. De studie voorzien in Artikel 40 van het Samenwerkingsakkoord en waarbij minstens het Vlaamse Gewest, de producenten en de lokale besturen betrokken worden heeft als eigenheid om binnen de twee jaar volgend op de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord een onafhankelijke evaluatie van het gehele systeem uit te voeren en kan de aanleiding vormen om in het Samenwerkingsakkoord een concrete timing te verankeren om deze gestroomlijnde aanpak gebied dekkend te kunnen toepassen.

Boek IV – Eindbepalingen en inwerkingtreding

Dit laatste deel regelt onder andere de bevoegdheid van het beslissingsorgaan UPV en de datum van inwerkingtreding. Het bevat tevens een artikel dat de rechtsgrond creëert om ook aan andere betrokken actoren dan de producenten (bv. eindverkopers, lokale besturen, kringloopcentra) bepaalde verplichtingen op te leggen. Op die manier kunnen de rollen en verantwoordelijkheden vastgelegd worden van actoren die een belangrijke bijdrage leveren tot het goed functioneren van UPV-systemen. Tot slot bevat dit deel ook enkele bepalingen in het kader van de bescherming van persoonsgegevens.

C. Totstandkomingsprocedure

Het wetgeving technisch en taalkundig advies is niet van toepassing voor interregionale samenwerkingsakkoorden (omzendbrief wetgevingstechniek, aanwijzing 293).

De Inspectie van Financiën heeft op 5.07.2022 gunstig advies gegeven.

Het Begrotingsakkoord werd verleend op 28.11.2022.

De Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke kansen verleende op 12 december 2022 een akkoord zonder compensaties met betrekking tot de personeelsimpact bij de OVAM. Op 15 december 2022 werd een aanvullend akkoord toegevoegd aan het initieel akkoord. Op 14 juli 2023 werd een nieuw akkoord afgeleverd.

Het dossier werd op 16 december 2022 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

VVSG, de SERV en de Minaraad leverden hun advies respectievelijk op 20 januari 2023, 30 januari 2023 en 21 februari 2023.

Het dossier werd op 14 juli 2023 voor de tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en voor advies voorgelegd aan de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). Het advies van de Raad van State werd verleend op 30 november 2023, het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit op 19 januari 2024.

Het samenwerkingsakkoord is op 7 augustus 2023 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. De status-quo periode van 3 maanden liep tot 8 november 2023. Er werden in dit kader 5 uitvoerig gemotiveerde meningen ontvangen (Tsjechië, Roemenië, Bulgarije, Griekenland, Slovakije) en 1 opmerking (Portugal). Na deze deadline werd tevens nog een opmerkingen ontvangen van Hongarije. Hierdoor werd de status-quo periode met 2 maanden verlengd tot 8 februari 2024.

Het dossier werd op 14 juli 2025 een derde keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Het advies van de Raad van State nr. 78.112 werd verleend op 15 oktober 2025.

Op vraag van de Raad van State werd het dossier opnieuw voor advies voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en voor begrotingsakkoord, cf. haar advies nr. 78.112: "Wat het Vlaamse Gewest betreft, dateren het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord van, respectievelijk, 5 juli 2022 en 28 november 2022 en hebben ze betrekking op het voorontwerp waarover de Raad van State advies 74.614/VR heeft gegeven. De thans voorliggende adviesaanvraag heeft mogelijk een wezenlijk andere financiële impact, zodat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd in toepassing van de artikelen 43, § 1, en 31, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 'ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.".

De Inspectie van Financiën heeft op 29 oktober 2025 gunstig advies gegeven. Het Begrotingsakkoord werd verleend op 21 november 2025.

Op 24 oktober 2025 keurde de Vlaamse regering het verzoek goed om advies te vragen bij de VTC bij hoogdringendheid. Dit kwam er naar aanleiding van het advies van de Raad van Statie nr. 78.112 (voetnoot 5): "Ook de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) werd hierover niet geconsulteerd. Over het samenwerkingsakkoord zal voor het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in elk geval het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten worden ingewonnen. Het staat aan het Vlaamse Gewest om te beoordelen of het opportuun is om dan ook nog een bijkomend advies te vragen van de VTC. ". Op 7 november 2025 bracht de VTC haar advies nr. 2025/069 uit. Op 18 november bracht de Gegevensbeschermingsautoriteit haar advies nr. 121/2025 uit.

C1. Bespreking adviezen SERV, VVSG en Minaraad

Hieronder gaat een overzicht van de op hoofdlijnen geformuleerde opmerkingen die werden gegeven door de 3 instanties die door de Minister werden verzocht om

een advies te verlenen na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Voor een overzicht van de meer gedetailleerde opmerkingen en de concrete verwerking ervan in het dossier voor tweede lezing verwijzen we graag naar het dossier voor tweede lezing.

1. ALGEMEEN

Algemeen kan gesteld worden dat de adviezen zich positief uitspreken over het voornemen om de bestaande UPV's meer op interregionaal niveau te organiseren alsook over de invoering van een UPV voor zwerfvuil. Over de wijze waarop dit concreet is ingevuld in voorliggend ISA zijn echter vele vragen, kanttekeningen, opmerkingen en uiteenlopende standpunten geformuleerd.

SERV

De samenvatting van het advies van de SERV gaat als volgt:

"De SERV is voorstander van een uniforme regeling inzake UPV in heel België en pleitte eerder al om dit uit te werken in een interregionaal Samenwerkingsakkoord. De raad heeft evenwel nog een aantal vragen bij de integratie van de bestaande UPV regelingen in boek II van dit Samenwerkingsakkoord. Zo heeft de SERV vragen bij de complexiteit van de regelgeving, de autonomie van de producenten bij de uitvoering van de UPV en bij de bijkomende financiële lasten die wellicht zullen doorgerekend worden naar de consumenten. De SERV beveelt aan om het Samenwerkingsakkoord bij te stellen en de UPV zwerfvuil (boek III) pas in werking te laten treden samen met het statiegeld in 2025."

VVSG

De omvorming van een regionaal UPV-beleid naar een interregionale aanpak (Boek II) is voor de VVSG een logische stap. VVSG vraagt om snel werk te maken van de effectieve invoering van de UPV voor wegwerpluiers en om meer duidelijkheid te verstrekken over de nog op te maken uitvoerende Samenwerkingsakkoorden. Inzake de UPV zwerfvuil (Boek III) zijn 2 kernelementen af te leiden uit het advies: (i) de vraag naar een correcte vergoeding van de zwerfvuilkosten gemaakt door lokale besturen (in kaart brengen van de werkelijke kosten, consistente verdeling van geïnde zwerfvuilvergoedingen op Vlaams niveau en indexering) en (ii) de autonomie van de lokale besturen in hun zwerfvuilbeheer (financiële optie is absoluut voorkeursscenario).

Minaraad

De hoofdlijnen van het advies van de Minaraad zijn:

Wat de geharmoniseerde UPV-regeling voor tien afvalstromen aangaat (Boek II)…

- *… stelt de Minaraad de vraag hoe het bereik van deze regeling – welke afvalstromen vallen hieronder – in de toekomst zal worden gemanaged.*
- *… pleit de Raad ervoor om de harmonisatiedoelstelling van dit akkoord goed voor ogen te houden en wijst de Raad op het belang van de uitvoerende samenwerkingsakkoorden.*
- *… oordeelt de Raad dat 'preventie' als trap in de materialencyclus zo goed mogelijk moet ingebracht worden in de UPV-systemen.*
- *… stelt de Minaraad vragen bij de proportionaliteit, de berekeningsmethode en de wijze van het terugploegen van de voorziene heffingen, evenals bij*

de heffingsplicht op verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong en bij de sanctionerende heffingen.

Wat de geharmoniseerde UPV-regeling voor zwerfvuil betreft (Boek III)…

- *… vraagt de Minaraad naar een duidelijker impactinschatting van het probleem en pleit de Raad voor een geïntegreerde en omvattende aanpak.*
- *… heeft de Raad kritische vragen bij het systeem van keuzemogelijkheden, de onduidelijkheid over wie nu welke keuzeruimte heeft, en het hybride karakter van het totaalplaatje dat hieruit kan voortvloeien.*
- *… wijst de Minaraad op het in hoofdzaak financierend karakter van de heffingen, op de nood aan een betere inschatting van de kosten die gedekt zouden worden, en op de nood aan een verbeterde verdelingswijze van de geïnde opbrengsten.*

Verwerking adviezen

Boek II – Bepalingen betreffende het interregionaal kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen

Niettegenstaande ook de producenten veeleer positief staan ten opzichte van een interregionaal wettelijk kader, plaatsen zij diverse kritische kanttekeningen. De diverse heffingen en mogelijke sancties worden verworpen. Daarnaast uiten ze ook hun bezorgdheid over verminderde autonomie en wendbaarheid van de door hen opgezette UPV-systemen. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op de bepalingen die beperkingen of strengere voorwaarden opleggen inzake de uitvoering van operationele activiteiten, de aanleg van voorzieningen of de procedure voor de aanbesteding van opdrachten. Ook het instrument van de erkenning wordt als een verstrenging beschouwd.

Een kader voor de UPV vergt echter een afweging tussen regelgeving enerzijds en autonomie voor de producenten anderzijds. Een UPV kan niet zonder verplichtingen voor producenten en regels voor het bewaken van belangen van algemene aard en betrokken actoren. De Europese kaderrichtlijn afvalstoffen legt ook een set aan regels en minimumvereisten op aan UPV systemen. Naar onze inschatting biedt het voorliggende Samenwerkingsakkoord inderdaad een strenger, maar eveneens een werkbaar kader waarbinnen het voor de producenten mogelijk moet zijn om succesvol invulling te geven aan hun verplichtingen. Derhalve zijn slechts een beperkt aantal kleinere wijzigingen doorgevoerd aan het Samenwerkingsakkoord. Het betreft in hoofdzaak verduidelijkingen.

Boek III – Bepalingen betreffende de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil

De diverse opmerkingen rond de UPV zwerfvuil zijn grotendeels terug te brengen tot 2 thema's: de hoogte van de zwerfvuilkosten en de wijze van invulling van de UPV. Met betrekking tot de zwerfvuilkosten is iedereen het eens dat het belangrijk is dat dit correct in kaart wordt gebracht. Niettegenstaande er voor de Vlaamse cijfers een zeker draagvlak bestaat, is de boodschap dat hierin verder moet geïnvesteerd worden. Verbonden hieraan zijn ook aspecten als de scope (enkel SUP producten of ook andere zwerfvuilgevoelige producten), timing van invoering en de relatie met de invoering van statiegeld. Met betrekking tot de wijze van invoering van de UPV is er minder eensgezindheid. Enerzijds bepleiten de lokale besturen hun autonomie in het zwerfvuilbeheer op hun grondgebied. De producenten anderzijds vragen inspraak over de aanwending van de middelen die van hen worden gevraagd.

Wat betreft de hoogte van de zwerfvuilkosten zijn een aantal significante wijzigingen doorgevoerd in het ISA ten opzichte van de versie in eerste lezing. De

Regering begrijpt dat de financiële impact op de diverse producenten aanzienlijk is en heeft vastgesteld dat de ons omliggende landen voor een minder uitgebreide implementatie van de SUP-Richtlijn opteren wat aanleiding zou geven tot een negatieve impact op het concurrentievermogen van onze bedrijven. Derhalve werden enkele aanpassingen doorgevoerd om de zwerfvuilkost voor de bedrijven te verminderen:

- Voor verpakkingen werd het toepassingsgebied beperkt tot de scope van de SUP-Richtlijn met de toevoeging van blik en sigarettendoosjes. Dit impliceert dat er geen zwerfvuilkost meer wordt doorgerekend voor verpakkingen uit bv glas, papier/karton en verpakkingen van niet-voedingsproducten.
- Voor drankverpakkingen wordt een progressieve daling voorzien van de zwerfvuilheffing vanaf het jaar na invoering van statiegeld of een gelijkwaardig systeem.
- Voor de kauwgomsector worden een alternatieve invulling voor de zwerfvuilheffing voorzien waarbij de sector zelf een actieprogramma moet opmaken voor een vastgelegd budget van 3,5 miljoen euro gespreid over 5 jaar.

Op die manier is er voor de sector van de verpakkingen en de kauwgom een aanzienlijke daling van de financiële impact. Uiteraard vertaalt zich dit rechtstreeks in de vergoedingen waarop de diverse overheidsinstanties aanspraak kunnen maken. Het Vlaams Gewest neemt hierbij het uitgangspunt van een proportionele daling van de vergoedingen voor de diverse overheidsinstanties in vergelijking met de bedragen vermeld in de nota in eerste lezing. Dit gaat in tegen het advies van VVSG. We benadrukken evenwel het principe om op regelmatige basis een grondige studie van de zwerfvuilkosten op te maken en om desgevallend de zwerfvuilheffingen hierop af te stemmen. Dit is ook zo ingeschreven in het ISA, te beginnen met een studie in 2024-2025 waarna het uitdrukkelijk de bedoeling is om de heffing te verbreden tot alle significante stromen.

Wat betreft de wijze van invulling van de UPV zwerfvuil zijn geen wijzigingen aangebracht.

2. BESPREKING IN DETAIL

Voor een overzicht van de gedetailleerde opmerkingen en de concrete verwerking ervan in het dossier voor tweede principiële goedkeuring verwijzen we graag naar het dossier voor tweede principiële goedkeuring.

C2. Bespreking advies Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens (CO/A/2023/592 cm)

Op vraag van de Raad Van State werd het ontwerp van samenwerkingsakkoord voor advies voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Op de zitting van 19 januari 2024 besliste het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit om voor het bovenvermelde onderwerp te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd vervolgens nagekeken door de DPO verbonden aan de OVAM.

Naar aanleiding hiervan werden in het laatste deel van het samenwerkingsakkoord een aantal artikels toegevoegd. Deze artikels beschrijven de doelstelling waarom de gegevens noodzakelijk zijn en de maximale duurtijd waarin deze bijgehouden worden. Er wordt ook verzekerd dat de nodige informatie zal verstrekt worden aan

de betrokkenen die persoonsgegevens overmaken over de reden en de wijze waarop de gegevens worden verwerkt. We gaan er van uit dat er slechts in beperkte gevallen sprake is van persoonsgegevens. In principe worden enkel gegevens van producenten bijhouden. Er kunnen evenwel raakvlakken zijn met de wetgeving op de bescherming van persoonsgegevens waar het eenmanszaken betreft of waar de gegevens van een contactpersoon binnen een bedrijf gevraagd worden. Vandaar de toevoeging van deze artikels.

C3. Bespreking advies Raad van State (74.614)

Hieronder volgt een samenvatting van de opmerkingen van de Raad van State en een beschrijving van de wijze waarop deze in rekening werden genomen.

- Voorafgaande vormvereiste: De Raad merkt op dat er nog geen advies werd ingewonnen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.
    - **Antwoord**: Dit advies werd ingewonnen en verwerkt.

Algemene opmerkingen

- Omzettingstabellen: De Raad merkt op dat niet alle benodigde omzettingstabellen werden overgemaakt. Hierdoor was het voor de Raad niet mogelijk om volledig te kunnen nagaan in hoeverre precies het voorliggende samenwerkingsakkoord effectief bijdraagt tot de omzetting van het relevante Europees recht noch of die omzetting correct is. Het spreekt vanzelf dat in de genoemde omstandigheden niets afgeleid mag worden uit het feit dat in dit advies over sommige bepalingen of kwesties geen opmerkingen gemaakt worden in verband met de omzetting van de richtlijn.
    - **Antwoord**: we nemen akte van deze opmerking.

- Afstemming met bestaande wet- en regelgeving: De Raad wijst op het gegeven dat er reeds verschillende gewestelijke wet- en regelgeving inzake afvalstoffen bestaat rond de thema's die het voorwerp vormen van voorliggend Samenwerkingsakkoord. De Raad wijst er dan ook op dat de partijen bij het samenwerkingsakkoord er zich van moeten vergewissen dat hun respectieve wet- en regelgeving niet strijdig of moeilijk verenigbaar zijn met de bepalingen van het samenwerkingsakkoord.
    - **Antwoord**: Het Samenwerkingsakkoord vormt een nieuw kader voor het beleid rond de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Dit zal op termijn aanleiding geven tot diverse aanpassingen in de Vlaamse wetgeving (in concreto in Vlarema, hoofdstuk 3). Hierbij moet evenwel opgemerkt worden dat dit voornamelijk zal samenlopen met de uitwerking van de uitvoerende samenwerkingsakkoorden per afvalstroom. Het komt ons voor dat de elementen die rechtstreeks van kracht worden via het samenwerkingsakkoord niet strijdig of moeilijk verenigbaar zijn met de Vlaamse wet- en regelgeving.

- Legaliteitsbeginsel: De Raad stelt vast dat het samenwerkingsakkoord dat voorligt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 23 van de Grondwet regelt, namelijk het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu. Hierdoor geldt het legaliteitsbeginsel. Dit wordt versterkt door het feit dat een aantal bijdragen worden opgelegd die als belasting kunnen worden begrepen. Om te voldoen aan het legaliteitsbeginsel moet het samenwerkingsakkoord bijgevolg zelf de essentiële elementen bepalen van

de UPV regeling die het invoert. De Raad stelt dat wat dat betreft, verscheidene bepalingen van het samenwerkingsakkoord vragen doen rijzen ten aanzien van het legaliteits- en het voorzienbaarheidsbeginsel, en dat die bepalingen dus opnieuw onderzocht zullen moeten worden. Naast aanvullende opmerkingen die aan bod komen in de bijzondere opmerkingen per artikel van dit advies, worden onder dit algemeen deel reeds volgende elementen aangehaald:

- Het vaststellen van het marktaandeel door een coördinatie-organisme: De Raad geeft aan dat het vast te leggen marktaandeel een impact heeft op de verplichtingen die aan producenten of beheersorganismen worden opgelegd. Derhalve zou dit niet aan een private actor overgelaten moeten worden.
  - **Antwoord**: Dit wordt aangepast in die zin dat de methode voor het bepalen van het marktaandeel wordt vastgelegd in het samenwerkingsakkoord zelf (artikel 7, §2). Een coördinatie-organisme kan dan enkel nog, passief, kennis nemen van het marktaandeel, maar heeft geen impact meer op de wijze waarop dit tot stand komt.
- Vermindering heffing op reserves: De Raad stelt dat de machtiging die aan de regeringen wordt toegekend om middels een uitvoerend samenwerkingsakkoord het percentage van de heffing op de reserves tijdelijk te verminderen te ruim is.
  - **Antwoord**: De machtiging zal worden beperkt door (i) de tijdelijke vermindering te beperken in de tijd (tot 3 jaar), (ii) het niveau van vermindering vast te leggen (5% ipv 10%) en (iii) het toepassingsgebied te omschrijven (enkel producten met levensduur langer dan 15 jaar).

- Verordenende bevoegdheid beslissingsorgaan UPV: De Raad stipt aan dat verschillende bepalingen in het samenwerkingsakkoord vragen doen rijzen bij de verordenende bevoegdheid die aan het beslissingsorgaan UPV wordt toegekend. Delegatie van regelgevende bevoegdheid aan personeelsleden van een administratie, of instellingen bestaande uit personeelsleden en derden die aan de volksvertegenwoordigers geen politieke verantwoording verschuldigd zijn, is alleen bij uitzondering toegestaan als ze betrekking heeft op het vaststellen van maatregelen van louter bestuur of van in hoofdzaak technische maatregelen.
  - Kostenindicatoren voor zwerfvuilvergoeding: In het samenwerkingsakkoord is voorzien dat de Interregionale Commissie voor de UPV kostenindicatoren zal bekendmaken die nodig zijn om te bepalen welke vergoeding wordt toegekend aan alle overheidsinstantie die instaan voor het beheer van zwerfvuil. Dit heeft een impact op de omvang van de verplichtingen die aan de betrokken producenten wordt opgelegd. De Raad stelt dat dit geen maatregel van louter bestuur lijkt te zijn, noch een maatregel die hoofdzakelijk van technische aard is.
    - **Antwoord**: Het samenwerkingsakkoord is aangepast zodat de kostenindicatoren niet meer nodig zijn om de verantwoordelijkheid te bepalen van producenten. Dit is vervangen door een heffing die volledig in het samenwerkingsakkoord wordt vormgegeven en waarbij de omvang van de verschuldigde heffing bepaald wordt door het marktaandeel van een producent.
  - Aanslagformulier: Ook hier stelt zich de vraag of het beslissingsorgaan UPV, via de opmaak van een aanslagformulier, niet een te ruime verordenende bevoegdheid krijgt.
    - **Antwoord**: Het formulier dat door het Beslissingsorgaan UPV ter beschikking zal worden gesteld betreft een loutere vormvereiste bij het betalen van de heffing en heeft geen

enkele impact op de essentiële kenmerken van de bijdrageverplichting. Dit betreft dan ook een louter administratief-technische aangelegenheid. Om die reden wordt de naamgeving ook aangepast van 'aanslagformulier' naar 'formulier'.

- Heffing inzake zwerfvuil: de Raad merkt ten slotte op dat, mocht blijken dat aan het beslissingsorgaan UPV bevoegdheden van verordenende aard worden verleend zonder dat er kan worden vastgesteld of het om een in hoofdzaak technische aangelegenheid gaat, de artikelen 22, 27, 28 en 39 van het samenwerkingsakkoord moeten worden herzien teneinde die bevoegdheden middels een uitvoerend samenwerkingsakkoord op te dragen aan de regeringen.
  - **Antwoord**: De artikelen 22, 27 en 28 handelen over de verantwoordelijkheid die aan producenten wordt opgelegd in het kader van de UPV zwerfvuil. Naar onze inschatting zijn de doorgevoerde aanpassingen in het samenwerkingsakkoord, waarbij de heffing eenduidig werd vastgelegd op basis van het marktaandeel, van die aard dat er geen bevoegdheid van verordenende aard meer wordt toegekend aan het beslissingsorgaan UPV. Artikel 39 betreft een oplijsting van de taken en bevoegdheden van het beslissingsorgaan UPV. Naar onze inschatting zijn deze aan te merken als in hoofdzaak technische aangelegenheden. Daarbij kan ook verwezen worden naar de bestaande praktijk waarbij het beslissingsorgaan Verpakkingen reeds decennia soortgelijke taken uitoefent in het kader van het samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval.

Bijzondere opmerkingen

- Artikel 1: Gelet op de plaats die samenwerkingsakkoorden bekleden in de hiërarchie der normen, verdient het aanbeveling om de bespreking van het artikel aldus aan te vullen dat daarin nauwkeuriger aangegeven wordt wat de strekking is van de bewoordingen volgens welke "[b]ehoudens andersluidende bepalingen" het samenwerkingsakkoord "geen afbreuk" doet aan de geldende gewestelijke wetgeving.
  - **Antwoord**: De artikelsgewijze bespreking werd op dit punt aangevuld, waarbij wordt aangegeven dat de "behoudens andersluidende bepalingen" moet gelezen worden als "behoudens andersluidende bepalingen in het Samenwerkingsakkoord".

- Artikel 2: definities:
  - Producent van batterijen: De Raad merkt op dat de definitie van producent van batterijen niet volledig overeenstemt met de definitie van de batterijrichtlijn 2006/66.
    - **Antwoord:** Na de goedkeuring in 2de lezing van het samenwerkingsakkoord op 14 juli 2023, werd op Europees niveau de batterijrichtlijn 2006/66 vervangen door de batterijverordening 2023/1542. Derhalve wordt nu in het samenwerkingsakkoord geen definitie meer opgenomen voor producent van batterijen gezien de verordening rechtstreeks van toepassing is.
  - Producent van andere producten: de Raad merkt op dat het begrip producent "van andere producten" niet overeenstemt met het begrip "producent" in artikel 3, 11), van richtlijn 2019/904.
    - **Antwoord**: de definitie van producent die overeenstemt met de richtlijn 2019/904 is voorzien onder 24°. Het komt ons voor dat de Raad mogelijks over het hoofd heeft gezien dat

de definitie waarvan sprake enkel van toepassing is op Boek II van het samenwerkingsakkoord, terwijl richtlijn 2019/904 wordt omgezet in boek III (en waar dus 24° geldt als definitie van producent).

- Gewestelijke administratie: De wetgever mag niet rechtstreeks bepaalde uitvoeringstaken opdragen aan een administratie of een welbepaalde dienst binnen die administratie. Het komt immers aan de uitvoerende macht toe om de werkwijze en de organisatie van haar diensten te regelen.
  - **Antwoord**: De definitie is aangepast waarbij ze algemeen wordt geformuleerd en er geen specifieke administratie meer wordt aangewezen.
- Zwerfvuil: De Raad is van oordeel dat de definitie volstrekt onduidelijk is en moet worden herzien teneinde de kwalificatie "klein" te verduidelijken.
  - **Antwoord**: De definitie is herzien, waarbij het begrip klein niet meer wordt opgenomen in de definitie. In de artikelsgewijze bespreking wordt toegevoegd dat sluitstorten niet geviseerd worden en wordt een omschrijving van sluikstort gegeven.

- Artikel 4: De tweede zin van het derde lid van de nieuw ontworpen §1 is gebrekkig geformuleerd.
  - **Antwoord**: deze zin werd aangepast.

- Artikel 7: Zoals ook in de algemene opmerking werd gesteld, lijkt een dergelijke machtiging veel te ruim te zijn in het licht van het legaliteitsbeginsel dat vervat ligt in artikel 23 van de Grondwet. Artikel 7 moet worden herzien en aangevuld. Dit geldt eveneens voor artikel 9, §7 en artikel 10, §3.
  - **Antwoord**: De Raad van State oordeelt dus dat de machtiging aan de uitvoerende macht die voortvloeit uit deze artikels niet in de lijn ligt met het legaliteitsbeginsel. Artikel 7 heeft betrekking op de doelstellingen en verplichtingen die de regeringen door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord kunnen opleggen aan de producenten. Artikel 9, §7 betreft de modaliteiten voor het indienen van de erkenningsaanvragen door de beheersorganismen en artikel 10, §3 de modaliteiten voor de rapportering door de producenten. Het klopt dat in het samenwerkingsakkoord slechts een kader wordt gecreëerd, dat verder zal ingevuld worden via een uitvoerend samenwerkingsakkoord per afvalstroom. Dit om bij de concrete invulling van het principe van de UPV rekening te kunnen houden met de specifieke eigenschappen van de sector en de afvalstof.
    Naar onze inschatting kan dit uitgangspunt behouden blijven, en worden slechts beperkte wijzigingen in de artikels aangebracht. Uit vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake regelingen betrekking hebbende op artikel 23 van de Grondwet blijkt dat deze bepaling zich geenszins ertegen verzet dat de wetgever aan de Gewestregeringen de bevoegdheid opdraagt een bepaalde aangelegenheid waarvan hij het onderwerp aanduidt nader te regelen. Daarbij kan o.a. worden verwezen naar de volgende arresten: GwH 17 april 2008, nr. 64/2008, nr. B.32.2 en B.54.2; GwH 10 juli 2008, nr. 101/2008, overw. B.40.2; GwH 12 juli 2012, nr. 88/2012, overw. B.13.3; GwH 30 april 2015, nr. 47/2015, overw. B.8; GwH 21 juni 2018, nr. 77/2018, overw. B.5.4; GwH 4 oktober 2018, nr. 125/2018, overw. B.12.3.
    Bovendien bevat de bestaande gewestelijke regelgeving gelijkaardige machtigingen. Zeker in de Vlaamse regelgeving is inzake UPV op decretaal niveau een zeer ruime machtiging verleend

aan de regering. Artikel 21 van het Materialendecreet bevat slechts een beperkt aantal algemene uitgangspunten en machtigt de Vlaamse regering de UPV verder vorm te geven. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van het Vlarema. Zelfs het aanduiden van de afvalstromen waarop de UPV van toepassing is, wordt in het Vlaamse kader overgelaten aan de Regering. Het samenwerkingsakkoord is in vergelijking met artikel 21 van het materialendecreet een veel meer stringent en uitgewerkt kader. We gaan er dan ook van uit dat wat voorligt voldoet aan het legaliteitsbeginsel.
De bepaling dat de Gewesten nog afzonderlijke aanvullende doelstellingen en verplichtingen kunnen opleggen wordt in dit kader wel geschrapt.

- Artikelen 8, 13, 14, 18 en 32: Deze artikelen voeren nieuwe belastingen in die moeten "bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen". De Raad geeft hierbij aan dat indien het de bedoeling is om de ontvangsten van deze heffingen aan te wenden voor specifieke uitgaven, hiertoe in elk gewest een begrotingsfonds dient te worden opgericht. Het oprichten van een dergelijk fonds strekt ertoe af te wijken van het beginsel van de niet-affectatie van de ontvangsten door, in een organieke wettekst tot oprichting van het begrotingsfonds, sommige op de middelenbegroting aangerekende ontvangsten te bestemmen voor uitgaven waarvan die wettekst het voorwerp vaststelt.
    - **Antwoord**:Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State zal een apart begrotingsfonds worden opgericht bij Programmadecreet Begroting 2026 zodat voor Vlaanderen vanaf 2026 de inning van de heffingen ihkv UPV (zwerfvuil en voor diverse producten) via dit fonds kan verlopen.

- Artikelen 8 en 9, §9: Deze bepalingen leggen voor gespecifieerde afvalstromen een financiële verplichting op in de vorm van een heffing voor de beheersorganismen (art. 8) en producenten die op individuele basis invulling geven aan hun UPV (art. 9, §9, intussen gewijzigd naar §10). Deze financiële verplichting moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen.
    - Belasting: De Raad beoordeeld deze financiële verplichting als een belasting, waarvoor bijgevolg het fiscale legaliteitsbeginsel moet nageleefd worden. Indien voor eenzelfde afvalstroom meerdere beheersorganismen bestaan, wordt de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn "marktaandeel". Dat marktaandeel wordt berekend door het coördinatie-organisme, op basis van de door de leden van elk beheersorganisme op de markt gebrachte eenheden. In dit geval rijst, in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel, de vraag naar de rechtszekerheid omtrent het ogenblik waarop elk element dat deel uitmaakt van de belastbare grondslag van deze heffing wordt bepaald. Het begrip "marktaandeel" is immers door zijn kenmerkende fluctuatie en periodiciteit een onvoorzienbaar element. Om tegemoet te komen aan het fiscale legaliteitsbeginsel is het raadzaam het begrip "marktaandeel" minstens temporeel nader te bepalen. Dit geldt eveneens voor de hypothese waarin voor eenzelfde stroom er één of meerdere beheersorganismen zijn met minstens één producent die zijn UPV-verplichting niet aan één van hen heeft overgedragen. Meer nog, de regeling inzake de heffing die deze producent dient te betalen is in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel zelfs in zijn geheel lacunair. In het samenwerkingsakkoord is wel de

belastingplichtige aangewezen, maar de bepaling van de overige essentiële elementen van de heffing ontbreekt. In het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel moet deze lacune dan ook worden weggewerkt, en dient het samenwerkingsakkoord te worden herbekeken en aangevuld. Tot slot wordt nog gewezen op het fiscale gelijkheidsbeginsel. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. In zoverre de producenten die aangesloten zijn bij een beheersorganisme verschillend worden behandeld in vergelijking met de producenten die zelf instaan voor hun UPV verplichting, dient dit verschil in behandeling in het licht van het fiscale gelijkheidsbeginsel afdoende te worden verantwoord.

- **Antwoord**: De opmerking van de Raad heeft aanleiding gegeven tot een grondige herwerking van deze financiële verplichting. De wijze waarop het marktaandeel wordt berekend, is nu vastgelegd in het samenwerkingsakkoord zelf. Het coördinatie-organisme of het beslissingsorgaan UPV kunnen op basis van deze vastgelegde methode en de verzamelde gegevens kennis nemen van het marktaandeel. Ze hebben echter geen impact op de wijze waarop deze tot stand komt, op het bepalen van het marktaandeel. Er is daarbij voorzien in de nodige procedures om de heffing per belastingplichtige te bepalen. Hiertoe zal elke belastingplichtige voor heffingsjaar N tegen 1 maart van jaar N+1 de nodige gegevens moeten aanleveren over de door hem, in het jaar N-1 op de markt gebrachte producten. Dit maakt dat de heffing voor het jaar N pas in het jaar N+1 kan worden geïnd.

  De heffing is in het aangepaste samenwerkingsakkoord op precies dezelfde wijze vormgegeven voor beheersorganismen als voor producenten die op individuele basis aan hun UPV verplichtingen voldoen. Ook zij worden belast op basis van hun marktaandeel, waarvan de berekening dus eenduidig in het samenwerkingsakkoord is bepaald. Op die manier worden alle essentiële elementen van de heffing vastgelegd en kan er geen sprake meer zijn van discriminatie tussen producenten die lid zijn van een beheersorganisme en producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun UPV verplichtingen. We merken hierbij op dat er een minimumdrempel van 500 euro is ingesteld. Wanneer de heffing lager is dan dit bedrag is de heffing niet verschuldigd. Dit om administratieve kosten zowel bij de bedrijven als bij de overheid te beperken. Dit geldt uiteraard eveneens voor beheersorganismen als voor individuele bedrijven.

- Aangiftejaar: De Raad wijst erop dat er diverse begrippen worden gehanteerd in artikel 8: aangiftejaar, heffingsjaar, aangifteperiode en "jaar dat volgt op het aangiftejaar". Al deze termen dienen omwille van de rechtszekerheid te worden gedefinieerd in het samenwerkingsakkoord teneinde iedere onduidelijkheid hieromtrent weg te nemen.
  - **Antwoord**: Aan deze opmerking is gevolg gegeven door enkel nog te spreken over kalenderjaar. Waarbij telkens duidelijk wordt aangegeven wat de verplichting is in het kalenderjaar, het vorig kalenderjaar en in het jaar volgend op het kalenderjaar.
- Timing heffing: De Raad wijst tenslotte op de onduidelijkheid met betrekking tot de datum waarop de heffing verplicht is voor

producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun UPV. De koppeling met het van kracht gaan van het uitvoerend samenwerkingsakkoord zorgt voor rechtsonzekerheid die moet verholpen worden. Temeer daar dit aanleiding zou kunnen geven tot een verschillende behandeling van producenten, waarbij producenten aangesloten bij een beheersorganisme direct heffing plichtig zijn, daar waar producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun UPV slechts bij het van kracht gaan van het uitvoerend samenwerkingsakkoord heffing plichtig worden.

- **Antwoord**: het Samenwerkingsakkoord is in die zin aangepast dat het in werking treden van de heffing gelijk is getrokken. In beide gevallen is de heffing is, voor een bepaalde afvalstroom, voor de eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 in werking is getreden.

- Artikelen 9 en 26: In beide artikelen wordt volgende voorwaarde opgelegd aan UPV-organismen: "de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie". De Raad geeft aan dat deze voorwaarde buitenmatig ruim is. De voorliggende bepaling moet bijgevolg worden verduidelijkt of aangevuld zodat de onverenigbaarheid in kwestie wordt beperkt tot wat in het licht van de nagestreefde doelstelling strikt noodzakelijk is, en zodat de inachtneming van het evenredigheidsbeginsel gegarandeerd wordt.
    - **Antwoord**: De voorwaarde is minder stringent geworden door enerzijds enkel Gewestelijke milieuwetgeving te bekijken en anderzijds door enkel zwaarwichtige inbreuken in beschouwing te nemen (met een effectieve gevangenisstraf of een bestuurlijke of strafrechtelijke geldboete hoger dan 10.000 euro).

- Artikel 11: De Raad ziet niet in hoe de mogelijkheid die in paragraaf 2, tweede lid, wordt gelaten aan de beheerder van een online marktplaats, kan samengaan met de verplichting die hem zou worden opgelegd met toepassing van paragraaf 2, vierde lid. In dat verband rijst de vraag of die twee leden in werkelijkheid tegenstrijdig zijn dan wel, integendeel, elkaar overlappen. De bepaling moet in het licht van deze opmerking worden herzien en indien nodig verduidelijkt.
    - **Antwoord**: We erkennen dat er inderdaad sprake is van overlapping dan wel tegenstrijdigheid tussen de genoemde leden. Het vierde lid van paragraaf 2 is bijgevolg geschrapt.

- Artikel 12: De Raad ziet niet in wat men moet verstaan onder het begrip "milieubijdragen", noch welke criteria het beheersorganisme moet toepassen om te komen tot een aanwending van die bijdragen "die evenredig moet zijn in de 3 Gewesten". De Raad merkt ook op dat de terminologie in de Frans- en Nederlandstalige versie niet altijd eenduidig is.
    - **Antwoord**: Onder het begrip milieubijdrage begrijpen we de bijdrage die de leden aan het beheersorganisme betalen ter financiering van de activiteiten van het beheersorganisme. Veelal is deze bijdrage uitgedrukt als een bedrag per eenheid op de markt gezet product. Dit is een gekend gegeven bij de betrokken actoren. Naar aanleiding van de Batterijverordening is de terminologie in het samenwerkingsakkoord aangepast naar de "financiële bijdrage van de leden". De bepaling dat de aanwending "evenredig moet zijn in de 3 Gewesten" werd geschrapt.

- Artikel 16: In paragraaf 1, tweede lid, dienen de woorden "zoals omschreven in artikel 2, 4°" te worden geschrapt en dienen de woorden "op afstand" te worden ingevoegd tussen de woorden "die in België producten rechtstreeks" en het woord "verkoopt".
    - **Antwoord**: Deze aanpassing is doorgevoerd.

- Boek III, Afdeling 2.1 en 2.2: In de tekst van het samenwerkingsakkoord dient men de "afdelingen" 2.1 en 2.2 van afdeling 2 van boek III te hernoemen tot "onderafdelingen".
    - **Antwoord**: Deze aanpassing is doorgevoerd.

- Artikelen 19 en 22:
    - Toevoeging tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen: Overeenkomstig de richtlijn (EU) 2019/904, dient artikel 19, § 2, 2°, van het samenwerkingsakkoord te bepalen dat het opruimen van het zwerfvuil ook slaat op tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen.
        - **Antwoord**: Dit is toegevoegd.
    - Individueel beheersplan zwerfvuil: Artikel 22 van het samenwerkingsakkoord betreft de UPV inzake zwerfvuil voor de producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn UPV-verplichting. Hiertoe dient hij een "individueel beheersplan zwerfvuil" ter goedkeuring in bij het beslissingsorgaan UPV. De UPV-verplichting betreft het dekken van de totale en reële kosten voor de in artikel 19, §2 genoemde kosten. De Raad argumenteert dat, in zoverre deze kosten neerkomen op de financiering van het beleid en de controle, maar niet op de vergoeding van een effectieve dienst aan de heffing plichtige, deze vergoedingen dan ook lijken te kwalificeren als een belasting waarvoor het legaliteitsbeginsel uit de artikelen 170 en 172 van de Grondwet moet worden nagekomen. In zoverre bovendien artikel 22, § 2, 2°, b, van het samenwerkingsakkoord voor de uitvoering hiervan de keuze laat tussen twee modellen, zal in het licht van deze twee modellen moeten worden nagegaan of deze ontworpen bepaling aan het fiscale legaliteitsbeginsel beantwoordt. In zoverre het om belastingen gaat, mogen geen essentiële elementen in het "individueel beheersplan zwerfvuil", dat wordt goedgekeurd door het beslissingsorgaan UPV, worden bepaald.
        - **Antwoord**: In de tweede optie (de financiële optie) bestaat er geen twijfel dat deze als belasting kwalificeren is. Het samenwerkingsakkoord werd dan ook aangepast om het legaliteitsbeginsel te respecteren. Hiertoe wordt eenzelfde methodiek ontwikkeld als bij de heffing in artikel 8 waarbij de belasting plichtige wordt belast in functie van zijn marktaandeel en waarbij de bepaling van het marktaandeel eenduidig wordt vastgelegd in het samenwerkingsakkoord.
          In de eerste optie (de organisatorische en financiële optie) staat de producent zelf in voor de operationele organisatie en de financiering van de terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig uit zijn producten. Daarbij kan dan ook onmogelijk sprake zijn van enige belasting. Datgene wat de producent financiert stemt immers louter overeen met de milieukosten die hij zelf veroorzaakt, wat het wezenskenmerk van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid uitmaakt. Binnen deze eerste optie is dan ook geen verdere wijziging aan het samenwerkingsakkoord nodig.

- Artikelen 23 en 24: Het begrip "beveiligde zending", dat in artikel 23, § 1, 4°, en in artikel 24, tweede lid, wordt gebruikt, moet worden gedefinieerd.

- **Antwoord**: het samenwerkingsakkoord werd aangepast in die zin dat in artikel 23 geen "beveiligde zending" meer gevraagd wordt en in artikel 24 "beveiligde zending" vervangen is door "aangetekende zending met ontvangstbewijs".

- Artikel 24:
  - Schorsing of opheffing individueel beheersplan zwerfvuil: Het eerste lid, 2°, maakt het mogelijk dat de goedkeuring van het "individueel beheersplan zwerfvuil" "ambtshalve", en mogelijk automatisch, wordt geschorst of opgeheven ingeval een "misdrijf" wordt vastgesteld, zonder dat er sprake is van een strafrechtelijke veroordeling. Als een dergelijke regeling inzake schorsing of opheffing automatisch of "ambtshalve" wordt toegepast, zonder dat het dossier of de feiten zijn beoordeeld en zonder dat de betrokkenen de mogelijkheid hebben hun standpunt uiteen te zetten, is ze niet verenigbaar met het beginsel van behoorlijk bestuur en met het algemene rechtsbeginsel audi alteram partem, aangezien een dergelijke principiële uitsluiting niet steunt op een objectieve en redelijke verantwoording. Het woord "ambtshalve" moet worden weggelaten, en de bepaling moet worden herzien zodat met name de inachtneming van het beginsel audi altera partem wordt gewaarborgd.
    - **Antwoord**: Het woord ambtshalve werd geschrapt en er werd toegevoegd dat de betrokken producent moet gehoord worden alvorens kan worden overgegaan tot schorsing of opheffing van het individueel beheersplan zwerfvuil.
  - Misdrijf buitenmatig ruim omschreven: Voorts is de verwijzing naar "een misdrijf", zonder dat de aard en het voorwerp van het misdrijf worden gespecificeerd, buitenmatig ruim. Ter inachtneming van het evenredigheidsbeginsel dienen de misdrijven in kwestie te worden beperkt tot die waarvoor een specifiek en redelijk verband bestaat tussen de aard van de strafrechtelijke feiten in kwestie en de schorsing of de opheffing van de goedkeuring van het individueel beheersplan zwerfvuil door het beslissingsorgaan UPV. Bovendien dient de maatregel waartoe wordt besloten, in verhouding te staan tot de feiten in kwestie.
    - **Antwoord**: Gegeven dat is toegevoegd dat de producent moet gehoord worden alvorens eventueel over te gaan tot een schorsing op opheffing, lijkt dit voldoende ondervangen.

- Artikel 27:
  - Kwalificatie als belasting: De Raad verwijst hier opnieuw naar de kwalificatie van de vergoeding als een belasting waarbij bijgevolg aan het fiscale legaliteitsbeginsel moet worden voldaan.
    - **Antwoord**: We verwijzen naar het antwoord bij artikel 8 en artikel 22 gezien hier eenzelfde aanpassing werd doorgevoerd.
  - Aanpassing zwerfvuilheffing: Het zevende lid van paragraaf 1 betreft de evaluatie van de bedragen van de zwerfvuilheffing. Deze evaluatie gebeurt met het oog op een aanpassing van deze bedragen ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027 *(intussen gewijzigd naar 2028)*, om vervolgens elke vijf jaren een dergelijke evaluatie door te voeren. De draagwijdte van deze evaluatieplicht ("op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten") en waaraan deze evaluatie dient te verhelpen, zijn evenwel onduidelijk. Bovendien dient bij gevolgen voortvloeiend uit een evaluatie er steeds over te worden gewaakt dat het fiscale legaliteitsbeginsel wordt gerespecteerd. Deze bepaling dient te worden herbekeken.

- **Antwoord**: De evaluatie heeft tot doel na te gaan of de bedragen van de zwerfvuilheffing nog valabel zijn. Hierbij spelen 2 elementen: (i) de totale zwerfvuilkost en (ii) de verdeling van deze kost over de diverse producten. Hierbij zal eenzelfde onderzoek aanpak (methodologie, omvang steekproef, wijze van telling…) gevolgd worden in de 3 gewesten ("op basis van dezelfde hypotheses"). De evaluatie heeft tot doel om periodiek na te gaan of er nood is aan een aanpassing van de bedragen van de zwerfvuilheffing. In voorkomend geval zal dit gebeuren door een formele wijziging van het Samenwerkingsakkoord waarbij dan andere bedragen worden ingeschreven in dit artikel. Deze paragraaf werd verder verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking.

- Artikel 36: Alle opmerkingen die de Raad op dit artikel formuleert, zijn identiek aan de opmerkingen die op eerdere artikels reeds werden geformuleerd. Er werd dan ook op gelijkaardige manier omgegaan met de opmerkingen zoals in de antwoorden hierboven beschreven.

- Artikel 37:
  - Bewijskracht proces-verbaal: Doordat paragraaf 1, eerste lid, laatste zin, bijzondere bewijskracht verleent aan de processen-verbaal die in geval van overtreding worden opgesteld door de ambtenaren en personeelsleden, wordt hier een uitzondering gemaakt op de algemene regel volgens welke een proces-verbaal louter als inlichting geldt, en wordt bijgevolg afgeweken van de vrije bewijslevering in strafzaken waarbij de rechter naar eigen overtuiging de bewijswaarde van een bepaald element beoordeelt. In de memorie van toelichting dient te worden uitgelegd op grond waarvan die uitzondering gerechtvaardigd lijkt.
    - **Antwoord**: Concreet doelt de Raad op volgende zin: "Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel". Er werd beslist om deze zin te schrappen uit het samenwerkingsakkoord.
  - Recht op bescherming van woning: De derde paragraaf van dit artikel stelt dat elke producent en elk organisme is gehouden om "op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542 te controleren". De Raad merkt hierover op dat de voorliggende bepaling weliswaar een legitiem doel nastreeft, namelijk het toezicht op het nakomen van de verplichtingen die uit het samenwerkingsakkoord voortvloeien. Er wordt evenwel op gewezen dat het bedoelde onderzoek "geen huiszoeking vormt, beslist in het kader van een gerechtelijk onderzoek, noch zelfs een huisvisitatie, daar hij niet het voorwerp uitmaakt van enige voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter". In tegenstelling tot wat een huiszoeking in de context van een gerechtelijk onderzoek mogelijk maakt, mag een dergelijke maatregel, om verenigbaar te zijn met het ruim geïnterpreteerde recht op de bescherming van de woning, geen vrijgeleide zijn om, indien de betrokkenen niet meewerken, met geweld of dwang beroepslokalen te betreden.
    - **Antwoord**: Aan de paragraaf werd volgende bepaling toegevoegd: "Als deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen worden uitgevoerd op

voorwaarde dat de onderzoeksrechter daarvoor een machtiging heeft verstrekt."

- Artikel 40: Er dient te worden gedefinieerd wat de partijen verstaan onder "onafhankelijke evaluatie van het gehele systeem".
    - **Antwoord**: Dit artikel heeft tot doel een evaluatie te voorzien 2 jaar na de implementatie van het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord creëert een nieuw wettelijk kader om op interregionale basis uitvoering te geven aan de UPV. Dit is een belangrijke beleidswijziging. Het lijkt dan ook aangewezen om de resultaten hiervan te evalueren. Hierbij zal de klemtoon in eerste instantie liggen op boek III (de UPV zwerfvuil) gezien dit nieuw beleid betreft. Specifieke aandacht zal daarbij gegeven worden aan de keuzemogelijkheid die is voorzien tussen de financiële en de financieel-organisatorische optie. De vraag stelt zich of het aangewezen is om op een langere termijn deze keuzemogelijkheid te behouden of om eerder te evolueren naar een meer gestroomlijnde aanpak voor zwerfvuilbeheer door terrein beherende overheden. In reactie op de opmerking van de Raad Van State werd in het betrokken artikel het woord "onafhankelijke" geschrapt en werd de doelstelling van het artikel ruimer toegelicht in de artikelsgewijze bespreking.

- Artikel 41: Bij artikel 41 worden de regeringen van de partijen, die optreden door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, gemachtigd "om eenduidig de rollen en verantwoordelijkheden te bepalen van alle betrokken actoren, met inbegrip van de producenten, de beheersorganismen en de collectieve organismen, de publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen, de lokale autoriteiten en, desgevallend, de operatoren voor het hergebruik en de voorbereiding met het oog op hergebruik en de bedrijven van de sociale en de solidaire economie". In het licht van het legaliteitsbeginsel is die machtiging buitenmatig ruim: het kader en het voorwerp zelf van de machtiging die verleend wordt aan de regeringen die optreden via een uitvoerend samenwerkingsakkoord worden daarbij niet afdoend omschreven. Artikel 41 moet opnieuw onderzocht en, in voorkomend geval, aangevuld worden in het licht van die opmerking.
    - **Antwoord**: Artikel 41 is grondig herzien in het licht van de opmerking van de Raad van State. Enerzijds is het begrip "alle betrokken actoren" geschrapt waardoor enkel nog de actoren die worden opgesomd, geviseerd worden. Anderzijds is ook invulling gegeven aan de omschrijving "de rollen en verantwoordelijkheden". De invulling is geïnspireerd op wat er momenteel in het materialendecreet op dat vlak opgenomen is en betreft: (i) het als inzamelpunt bijdragen tot correcte inzameling (bv. gratis inzameling bij eindverkopers mogelijk maken), (ii) de inzameling via recyclageparken vormgeven, (iii) de rapportering, (iv) het stimuleren van herstel en hergebruik en (v) het verstrekking van informatie, met inbegrip van het vermelden van de milieubijdrage op de factuur. Tenslotte wijzen we er nog op dat dit artikel enkel de mogelijkheid voorziet om dit soort maatregelen te nemen. In voorkomend geval zullen deze nog steeds moeten uitgewerkt worden door de regeringen door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord.

- Artikel 42: Artikel 42 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het akkoord in werking treedt "op 31 december 2023". De Raad wijst op diverse problemen indien aan dit samenwerkingsakkoord terugwerkende kracht verleend wordt. Bijgevolg verdient het aanbeveling om artikel 42 weg te laten dan wel aldus te wijzigen dat daarin een datum van inwerkingtreding

vastgelegd wordt die voldoende ver in de toekomst ligt om er met zekerheid voor te zorgen dat alle drie de wetgevende handelingen waarbij instemming verleend wordt aan het akkoord, in werking zijn kunnen treden vóór dat akkoord.

- **Antwoord**: Er wordt geopteerd voor de eerste mogelijkheid, namelijk het weglaten van dit artikel. Het samenwerkingsakkoord zal dus van kracht worden na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

C4. Bespreking advies Raad van State (nr. 78.112)

Hieronder volgt een samenvatting van de opmerkingen van de Raad van State en een beschrijving van de wijze waarop deze in rekening werden genomen.

Punt 8. De Raad van State merkt op dat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord dateren van, respectievelijk, 5 juli 2022 en 28 november 2022. De thans voorliggende adviesaanvraag heeft mogelijk een wezenlijk andere financiële impact, zodat het advies IF en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd.

- **Antwoord**: Het ontwerp werd opnieuw voorgelegd voor advies/akkoord.

Punt 12. De Raad van State vraagt om de verstrekte concordantietabellen te corrigeren en aan te vullen en stelt voor deze toe te voegen aan de memorie van toelichting zodat deze mee worden ingediend in de bevoegde parlementen.

- **Antwoord**: De concordantie met de Batterijverordening (verordening (EU) 2023/1542) werd op punt gesteld. In de artikelsgewijze bespreking van het ISA is aangegeven aan welk artikel van de Batterijverordening invulling wordt gegeven door het betreffende artikel van het samenwerkingsakkoord.

Punt 13. Artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord strekt ertoe uitvoering te geven aan verordening (EU) 2023/1542. De laatste zin van dat lid bepaalde dat "[d]e Gewesten (…) desgevallend, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, aanvullende doelstellingen en verplichtingen [kunnen] opleggen, op voorwaarde dat deze compatibel zijn met de verordening". De Raad van State geeft aan dat zoals die bepaling gesteld was, aan de gewestregeringen een ruime bevoegdheid wordt toegekend waaraan door middel van uitvoerende samenwerkingsakkoorden uitvoering moet worden gegeven. De machtiging die bij de laatste zin van artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord verleend wordt, doet vragen rijzen in verband met het legaliteitsbeginsel en met de voorzienbaarheid van de ingestelde regeling. Uit de concordantietabellen die aan de afdeling Wetgeving zijn bezorgd, alsook uit de antwoorden van de gemachtigden van de regeringen, volgt evenwel dat artikel 7, § 1, van het samenwerkingsakkoord het mogelijk wil maken dat via een uitvoerend samenwerkingsakkoord uitvoering wordt gegeven aan sommige bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 die de lidstaten toestaan – zonder hen ertoe te verplichten – verschillende aanvullende maatregelen te treffen. De bevoegdheden die deze bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 zodoende aan de lidstaten verlenen, zijn nauwkeurig omschreven en inhoudelijk afgebakend. Daaruit volgt dat de machtiging die artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord verleent aan de regeringen van de partijen die via een uitvoerend samenwerkingsakkoord optreden, verenigbaar lijkt met het legaliteitsbeginsel, op voorwaarde dat ze uitsluitend inhoudt dat die regeringen de maatregelen kunnen vaststellen die bij de voornoemde bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 worden toegestaan. Artikel 7, § 1, tweede lid, dient echter aangevuld te worden met een opsomming van de voornoemde bepalingen van verordening (EU) 2023/1542.

- **Antwoord**: De tekst van het samenwerkingsakkoord werd aangepast om tegemoet te komen aan deze vraag van de Raad van State. Artikel 7 werd in het ontwerp verder gedetailleerd met de aanvullende regels (ipv doelstellingen) en verplichtingen, nl. de aanvullende regels en verplichtingen die voorzien zijn in de verordening (EU) 2023/1542., alsook aanvullende regels en verplichtingen die betrekking hebben op:
  1 ° het uitwerken van het producentenregister overeenkomstig artikel 55 van verordening (EU) 2023/1542 en het aanleveren van de nodige gegevens;
  2 ° de modaliteiten en procedurevereisten voor de registratie en goedkeuring van producenten en organisaties voor producenten-verantwoordelijkheid, overeenkomstig artikel 55 en artikel 58 van de verordening (EU) 2023/1542;
  3 ° het verder uitwerken van de niet-discriminerende selectieprocedure, overeenkomstig artikel 57, lid 8 van de verordening (EU) 2023/1542, en het nagaan of kandidaten voldoen aan de milieureglementering, waaronder de doelstellingen van artikel 71 van de verordening (EU) 2023/1542;
  4 ° praktische modaliteiten voor de financiering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, met inbegrip van het uitwerken van de garantie in het kader van de uitgebreide producenten-verantwoordelijkheid, overeenkomstig artikel 58, lid 7 van de verordening (EU) 2023/1542;
  5 ° het bepalen van de modaliteiten voor de inzameling van afgedankte batterijen, met inbegrip van het verstrekken van informatie over het terugname- en inzamelingssysteem, van een regeling voor het beheer van afgedankte batterijen waarvan de producent niet-identificeerbaar is of niet meer bestaat, en van de samenwerking met en vergoeding van publiekrechtelijke rechtspersonen die territoriaal verantwoordelijk zijn voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen;
  6 ° het bepalen van nadere modaliteiten met betrekking tot de verwerking van afgedankte batterijen;
  7 ° het opleggen van aanvullende maatregelen met betrekking tot preventie en sensibilisatie;
  8 ° het opleggen van aanvullende rapportages en de modaliteiten voor het opzetten van het elektronisch systeem en het model voor rapportage overeenkomstig artikel 75 en 76 van de verordening (EU) 2023/1542.

Punt 14. De Raad van State vraagt in artikel 1, paragraaf 3 de verwijzing naar de definities in artikel 2, § 1, 6° en 21°, van het samenwerkingsakkoord te corrigeren. Er moet worden verwezen naar "artikel 2, § 1, 5° en 20°".

- **Antwoord**: Dit werd aangepast.

Punt 15. De Raad van State komt tot de conclusie dat het samenwerkingsakkoord geen volledige uitvoering geeft aan artikel 54, lid 3, e), van verordening (EU) 2023/1542.

- **Antwoord**: Dit is een terechte vaststelling. Artikel 9, §3, punt 11° werd aangevuld om zo volledig uitvoering te geven aan artikel 76 van de verordening (EU) 2023/1542.

Punt 16. De afdeling Wetgeving heeft vragen over de mogelijkheid in artikel 9, § 8 dat, bij ontstentenis van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, gewestelijke regelgeving eenzijdig voorziet in administratieve en procedurele regels – mogelijk verschillend in functie van het gewest dat die regelt vaststelt – voor de goedkeuring van het voornoemde organisme, waarvan de opdrachten en verplichtingen bestaan in de algemene doeleinden inzake afvalbeheer die in het samenwerkingsakkoord zijn vastgesteld. Het verdient aanbeveling in de toelichting bij de artikelen te expliciteren in hoeverre een regeling waarvoor aparte administratieve en procedurele regels ter zake naast elkaar bestaan, werkbaar is.

- **Antwoord**: We nemen akte van deze opmerking. In de praktijk betreft het tijdelijke regelgeving om te voldoen aan Verordening (EU) 2023/1542 en verschillen de regels niet of nauwelijks. Het uitvoeringsbesluit Vlarema en het Brudalex 4-project zijn vrijwel identiek. In Wallonië is het erkenningssysteem ook vrijwel identiek. Dit zal als basis dienen voor een toekomstig uitvoerend samenwerkingsakkoord.

Punt 17. Een vergelijkbare vraag rijst in verband met artikel 10, § 4, derde lid, van het samenwerkingsakkoord, dat betrekking heeft op de "administratieve en procedurele regels voor het verzamelen van gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, met inbegrip van het elektronisch systeem".

- We verwijzen naar het eerdere antwoord onder punt 16.

Punt 18. De verplichting die het Beslissingsorgaan UPV aan een producent kan opleggen om zijn verantwoordelijkheid aan een beheersorganisme over te dragen, steunt blijkens artikel 10, paragraaf 2, vierde lid, op de inschatting dat die producent "niet in staat blijkt om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te behalen". Een dergelijke formulering bevat volgende de Raad van State geen objectieve en verifieerbare criteria en voldoet dus niet aan de vereisten inzake duidelijke regelgeving en voorzienbaarheid die door het rechtszekerheidsbeginsel worden voorgeschreven. Die vereisten zijn des te dwingender daar, overeenkomstig artikel 38, § 1, van het samenwerkings-akkoord, strafrechtelijke sancties kunnen worden opgelegd ingeval de producent zich niet binnen een termijn van drie maanden voegt naar de beslissing die op die basis is genomen.

- **Antwoord**: De bepaling werd herzien in het licht van deze opmerking tot: "De producent die zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet behaalt, zal zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moeten overdragen aan een beheersorganisme.". Deze aanpassing werd ook doorgevoerd in artikel 38 §1.

Punt 19. Artikel 10, paragraaf 4 betreft de rapporteringsverplichtingen voor de batterijen, conform artikel 69, leden 1 en 2, van verordening (EU) 2023/1542. Hiertoe wordt een elektronisch systeem opgezet waarbij de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid instaan voor de financiering van dat systeem. De Raad van State is van mening dat deze verplichte vergoeding moet worden beschouwd als een belasting. De ontworpen financieringsregeling dient in het licht van het voorgaande nader te worden onderzocht en waar nodig rekening houdend met het legaliteitsbeginsel te worden aangepast..

- **Antwoord**: De formulering werd aangepast. De organisaties voor producentenverantwoordelijkheid en de producenten die hun uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid kunnen gevraagd worden om zelf dit elektronisch systeem te ontwikkelen en te financieren. Het betreft hier geen financiering van een systeem dat door het Beslissingsorgaan UPV zal worden ontwikkeld.

Punt 20. In artikel 27 paragraaf 1, derde en vierde lid, en in paragraaf 2, eerste lid, moeten de verwijzingen naar "het vijftiende lid van deze paragraaf" en naar "artikel 27, § 1, vijftiende lid," vervangen worden door verwijzingen naar respectievelijk "het zestiende lid" en "paragraaf 1, zestiende lid". Dit werd aangepast.

Punt 21. De Raad van State is van mening dat artikel 93 van verordening (EU) 2023/1542 niet volledig ten uitvoer wordt gelegd, tenzij de stellers kunnen aantonen dat in casu andere maatregelen van toepassing zijn – bijvoorbeeld de nietvernieuwing van de erkenning – en dat die kunnen worden gekwalificeerd als sancties die "doeltreffend, evenredig en afschrikkend" zijn in de zin van die bepaling. Het samenwerkingsakkoord moet in voorkomend geval aangevuld worden in het licht van deze opmerking.

- **Antwoord**: De handhaving op deze UPV wordt geregeld in de gewestelijke regelgeving, niet in het ISA. In de gewestelijke regelgeving is handhaving voorzien op alle bepalingen van verordening (EU) 2023/1542. De opmerking van Raad van State vereist dus niet dat er bijkomende overtredingen en sancties aan het ISA worden toegevoegd. Voor de duidelijkheid werd (via artikel 45) nog een overgangsbepaling ingevoegd die stipuleert dat artikel 37 en 38 pas van toepassing zijn op een afvalstroom uit boek II op het moment dat het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor die stroom wordt goedgekeurd. Dit biedt de mogelijkheid om voordien de taakverdeling tussen de IVC, gewesten en andere actoren op vlak van handhaving verder uit te klaren en het ISA op dit punt nog aan te passen.

C5. Advies gegevensbeschermingsautoriteiten

Vlaamse toezichtcommissie (VTC)

De VTC merkt in punt 11 en 12 op dat het Ontwerp of de memorie van toelichting niet expliciet vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond "taak van algemeen belang", waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) van artikel 6.1, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.

- **Antwoord**: Dit werd aangevuld, zowel in het samenwerkingsakkoord (artikel 42 en 43), als in de artikelsgewijze bespreking van het samenwerkingsakkoord bij de bespreking van deze artikelen.

Daarnaast vraagt de VTC in punt 36 dat de bewaartermijnen vermeld in artikel 42 en 43 verantwoord worden in de memorie zodat nagegaan kan worden of deze in overeenstemming zijn met de minimale gegevensverwerking.

- **Antwoord**: samenwerkingsakkoord. De maximale bewaartermijn van 5 jaar is redelijk en is noodzakelijk om desgevallend een strafrechtelijke procedure tegen een producent te kunnen opstarten en afhandelen, zonder dat de daarvoor benodigde gegevens onbeschikbaar zouden worden

Daarnaast herinnert de VTC eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens en gepaste veiligheidsmaatregelen (punt 38).

- **Antwoord**: Aan deze aanbeveling zal in de praktijk de nodige aandacht worden besteed maar dit vergt geen aanpassingen aan het Ontwerp en de memorie van toelichting.

Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)

Punt 9. De GBA vraagt om in artikel 42 te verduidelijken dat de bedoelde verwerkingen ook kunnen plaatsvinden met het oog op sancties in het kader van de toepassing van artikel 38 van de samenwerkingsovereenkomst.

- **Antwoord**: In artikel 42 van het samenwerkingsakkoord werd artikel 37 dat de basis biedt voor de controle en strafbepalingen, toegevoegd aan de opsomming van artikelen die persoonsgegevens kunnen bevatten. In de artikelsgewijze bespreking werd de nodige duiding opgenomen betreffende de toepassing en de bewaartermijn.

Punt 13 en 14. De GBA vraagt om de (categorieën van) persoonsgegevens en de (categorieën van) betrokken personen die in het in artikel 15, §§ 1 en 2 bedoelde register moeten worden opgenomen, volledig te identificeren. En eveneens het doel te preciseren van het openbaar maken van de persoonsgegevens die zijn opgenomen in het in artikel 15, §§ 1 en 2 bedoelde register;

- **Antwoord**: Het artikel 15 §1 en 2 werd aangepast in het samenwerkingsakkoord. Wanneer het register persoonsgegevens bevat, zullen deze niet openbaar worden gemaakt.

Punt 18. De GBA vraagt een bewaartermijn vast te stellen voor persoonsgegevens die zullen worden verwerkt overeenkomstig artikel 37, §. 2.

- **Antwoord**: In artikel 42 van het samenwerkingsakkoord werd artikel 37 toegevoegd aan de opsomming van artikelen die persoonsgegevens kunnen bevatten. Artikel 42 stipuleert dat deze gegevens maximaal 5 jaar worden bewaard.

Punt 19 tem 21. De GBA vraagt om artikel 44 te schrappen. Enerzijds worden de verplichtingen die in artikel 44 zijn opgenomen, opgelegd door de AVG, zodat het omwille van de duidelijkheid niet aan te raden is om ze in de samenwerkingsovereenkomst te herhalen. Anderzijds vindt de GBA de huidige formulering van artikel 44 niet nauwkeurig genoeg.

- **Antwoord**: Omdat de VTC in punt 44 van haar advies het net als positief beoordeelt dat het samenwerkingsakkoord dit artikel vermeldt, werd het artikel behouden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het instemmingsdecreet is een gewestaangelegenheid. Het Samenwerkingsakkoord waarvoor instemming wordt gegeven, heeft wel een interregionale uitwerking.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De artikelen van het voorontwerp van instemmingsdecreet spreken voor zich. Voor een bespreking van de artikelen van het Samenwerkingsakkoord wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij het Samenwerkingsakkoord.

Brussel, 13 februari 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

BIJLAGEN BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:

– Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord
– Artikelsgewijze toelichting bij het samenwerkingsakkoord
– Advies 121/2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie en een voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

EXPOSÉ DES MOTIFS	MEMORIE VAN TOELICHTING
Concernant l'assentiment à l'Accord de coopération concernant le cadre de la Responsabilité élargie des Producteurs pour certains flux de déchets et pour les déchets sauvages	**Met betrekking tot de instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil**
1. Le régime de la Responsabilité élargie des Producteurs (ci-après « REP ») a été instauré et est défini comme suit par la Directive cadre 2008/98 relative aux déchets[1] : « Un ensemble de mesures prises par les États membres pour veiller à ce que les producteurs de produits assument la responsabilité financière ou la responsabilité financière et organisationnelle de la gestion de la phase « déchet » du cycle de vie d'un produit. » La Directive 2008/98/CE confirme ainsi le principe du pollueur-payeur selon lequel les coûts de la gestion des déchets sont supportés par le producteur de déchets initial. Depuis plus de 20 ans, ce mécanisme a permis de mettre en place des systèmes de collecte, de traitement, et de sensibilisation pour quelques flux de déchets importants : les déchets d'emballages, les véhicules hors d'usage, les piles et accumulateurs, les déchets d'équipements électriques et électroniques (ci-après « DEEE »), les huiles usagées, les pneus, ... En 2018 et 2019, le mécanisme de la REP a été renforcé par l'Union européenne confirmant ainsi l'utilité et l'efficacité de cet outil de gestion des déchets.	1. De regeling van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (hierna 'UPV') werd ingevoerd en is als volgt gedefinieerd door de Kaderrichtlijn 2008/98 betreffende afvalstoffen[2] : "Een reeks door de lidstaten vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product." Richtlijn 2008/98/EG bevestigt op die manier het principe 'de vervuiler betaalt' dat stelt dat de kosten van het afvalbeheer door de oorspronkelijke afvalproducent worden gedragen. Sinds meer dan 20 jaar maakt dit mechanisme het mogelijk om systemen in te voeren voor de inzameling en de verwerking van, en de bewustmaking voor enkele belangrijke afvalstromen: verpakkingsafval, autowrakken, batterijen en accu's, afgedankte elektrische en elektronische apparaten (hierna "AEEA"), afgedankte oliën, banden, … In 2018 en 2019 werd het UPV-mechanisme versterkt door de Europese Unie die op die manier het nut en de efficiëntie van dit instrument voor afvalbeheer bevestigde.
D'une part, la Directive (UE) 2018/851[3] a modifié la Directive cadre 2008/98 relative aux déchets en prévoyant notamment une harmonisation des régimes de REP afin de remédier aux disparités existantes entre les différents Etats membres. Ainsi, elle fixe des exigences minimales applicables aux régimes de REP, qui s'appliquent également aux REP établies en vertu d'autres actes législatifs de l'Union, à savoir les régimes de REP pour les véhicules hors d'usage, les déchets de piles et d'accumulateurs et les déchets d'équipements électriques et électroniques, sauf disposition contraire expresse. Ces exigences visent à : - Réduire les coûts et augmenter les performances ; - Garantir des conditions de concurrence équitables ; - Éviter les entraves au fonctionnement du marché intérieur ; - Contribuer à l'incorporation des coûts liés à la fin de vie des produits dans le prix de ceux-ci ; - Inciter les producteurs à mieux en tenir compte, lors de la conception des produits, de leur recyclabilité,	Enerzijds wijzigt Richtlijn (EU) 2018/851[4] de Kaderrichtlijn 2008/98 betreffende afvalstoffen door in het bijzonder een harmonisatie van de UPV-regelingen in te voeren, met als doel de bestaande ongelijkheden tussen de verschillende lidstaten aan te pakken. Zo stelt zij minimale vereisten vast voor de UPV-regelingen, die ook van toepassing zijn op UPV-regelingen die in het kader van andere EU-wetgeving zijn vastgesteld, namelijk UPV-regelingen voor autowrakken, afgedankte batterijen en accu's en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald. De vereisten in kwestie moeten: - Leiden tot lagere kosten en betere prestaties; - Zorgen voor gelijke mededingingsvoorwaarden; - Belemmeringen voor de goede werking van de interne markt voorkomen; - Ertoe bijdragen dat kosten betreffende het einde van de levensduur van producten worden meegenomen in de prijs ervan; - Producenten stimuleren om bij het ontwerpen van hun producten meer rekening te houden met

[1] Article 3, 21° de la Directive 2008/98/CE du 19 novembre 2008 relative aux déchets et abrogeant certaines directives, JO L 312 du 22.11.2008, p. 3).
[2] Artikel 3, 21° van de Richtlijn 2008/98/EG van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, p. 3).
[3] Directive (UE) 2018/851 du Parlement européen et du Conseil du 30 mai 2018 modifiant la Directive 2008/98/CE relative aux déchets (JO L 150 du 14.6.2018, p. 109).
[4] Richtlijn (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (PB L 150 van 14.06.2018, p. 109).

des possibilités de réutilisation, de leur réparabilité et de la présence de substances dangereuses. Ces exigences doivent donc dans l'ensemble contribuer à l'amélioration de la gouvernance et la transparence des régimes de REP et à la limitation des conflits d'intérêt entre les organismes mettant en œuvre les obligations de REP pour le compte des producteurs de produits et les opérateurs de gestion de déchets avec lesquels les organismes collaborent.	recycleerbaarheid, herbruikbaarheid, repareerbaarheid en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Over het geheel genomen moeten deze vereisten dus de governance en de transparantie van de regelingen voor UPV verbeteren en de mogelijkheid beperken dat er belangenconflicten ontstaan tussen organismen die verplichtingen uit hoofde van de UPV nakomen namens producenten van producten en de afvalverwerkers met wie die organismen samenwerken.
D'autre part, la Directive (UE) 2018/849[5] a modifié quant à elle des directives visant des flux spécifiques soumis à la REP : la Directive 2000/53/CE relative aux véhicules hors d'usage, la Directive 2006/66/CE relative aux piles et accumulateurs ainsi qu'aux déchets de piles et d'accumulateurs, et la Directive (UE) 2012/19 relative aux déchets d'équipements électriques et électroniques. Ces modifications concernent donc la gestion de flux soumis à Responsabilité élargie des Producteurs. Elle vise à alléger les contraintes réglementaires qui pèsent sur les petites entreprises, et abroge également le rapport de mise en œuvre établi tous les trois ans par les Etats membres. La Directive (UE) 2018/849 met également l'accent sur l'application de la hiérarchie des déchets. Certains pouvoirs sont octroyés à la Commission afin qu'elle puisse adopter des actes délégués et d'exécution pour modifier et/ou compléter les Directives 2000/53 et 2012/19. Le 12 juillet 2023, l'Union européenne a adopté le Règlement 2023/1542/UE relatif aux batteries et aux déchets de batteries modifiant la directive 2008/98/CE et le règlement (UE) 2019/1020, et abrogeant la directive 2006/66/CE relative aux piles et accumulateurs. Ce règlement est directement applicable dans l'ordre juridique des Etats membres et ne nécessite en principe pas de transposition, sauf pour les dispositions spécifiques qu'il contient. La législation nationale ne peut pas être en contradiction avec l'instrument juridique supérieur qu'est le règlement et, en principe, il est également interdit de le retranscrire. C'est pourquoi l'accord de coopération a été rédigé de façon à ce qu'il soit juridiquement conforme au règlement en ce qui concerne le flux de déchets de batteries.	Richtlijn (EU) 2018/849[6] wijzigt van haar kant richtlijnen die betrekking hebben op specifieke stromen die onderworpen zijn aan de UPV: Richtlijn 2000/53/EG betreffende autowrakken, Richtlijn 2006/66/EG inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's, en Richtlijn (EU) 2012/19 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Deze wijzigingen hebben dus betrekking op het beheer van stromen die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen. Ze heeft tot doel de administratieve belasting van kleine ondernemingen te verlichten, en schaft ook de uitvoeringsverslagen die de lidstaten om de drie jaar moeten opstellen, af. Richtlijn (EU) 2018/849 legt ook de nadruk op de toepassing van de afvalhiërarchie. Bepaalde bevoegdheden worden verleend aan de Commissie zodat zij gedelegeerde en uitvoeringshandelingen kan vaststellen om de Richtlijnen 2000/53 en 2012/19 te wijzigen en/of aan te vullen. Op 12 juli 2023 heeft de Europese Unie de Verordening 2023/1542/EU inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG goedgekeurd. Deze verordening is direct van toepassing in de rechtsorde van de lidstaten en behoeft in principe geen omzetting tenzij voor specifieke bepalingen die erin zijn aangegeven. Nationale wetgeving mag niet in strijd zijn met het hogere rechtsinstrument van de verordening en in principe is er tevens een overschrijfverbod. Daarom is het Samenwerkingsakkoord zo opgesteld dat dit juridisch in overeenstemming is met de verordening voor zover het de stroom afgedankte batterijen betreft.
En ce qui concerne les déchets d'emballages, la Directive 94/62/CE a également été modifiée en 2018 pour y ajouter des mesures concernant le réemploi, de nouvelles définitions et de nouveaux objectifs de recyclage. Elle a été transposée en droit belge par l'accord de coopération du 4 novembre 2008 concernant la prévention et la gestion des déchets d'emballages. Le système de REP sur les déchets d'emballages ménagers et industriels mis en place par cet Accord de coopération est, à ce jour, le seul qui soit géré au niveau interrégional en Belgique.	Met betrekking tot het verpakkingsafval werd ook Richtlijn 94/62/EG gewijzigd in 2018, om er maatregelen op het vlak van hergebruik, nieuwe definities en nieuwe doelstellingen voor recyclage aan toe te voegen. Ze werd omgezet in Belgisch recht door het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De UPV-regeling voor huishoudelijk en industrieel verpakkingsafval die dit Samenwerkingsakkoord invoert, is tot vandaag de enige die op interregionaal niveau wordt beheerd in België.
Par ailleurs, en 2019, la Directive relative à la réduction de l'incidence de certains produits en plastique sur l'environnement[7] (ci-après « Directive SUP » pour « Single-	Bovendien werd in 2019 de Richtlijn betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu[8] (hierna 'SUP-Richtlijn', voor 'Single Use Plastics') goedgekeurd, die

[5] Directive (UE) 2018/849 du Parlement européen et du Conseil du 30 mai 2018 modifiant la directive 2000/53/CE relative aux véhicules hors d'usage, la directive 2006/66/CE relative aux piles et accumulateurs ainsi qu'aux déchets de piles et d'accumulateurs, et la directive 2012/19/UE relative aux déchets d'équipements électriques et électroniques (JO L 150 du 14.6.2018, p. 93).

[6] Richtlijn (EU) 2018/849 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van de Richtlijnen 2000/53/EG betreffende autowrakken, 2006/66/EG inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's, en 2012/19/EU betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (PB L 150 van 14.6.2018, p. 93).

[7] Directive 2019/904/UE du 5 juin 2019 relative à la réduction de l'incidence de certains produits en plastique sur l'environnement, JO L 155 du 12 juin 2019.

[8] Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu (PB L 155 van 12.6.2019, p. 1).

use-Plastics ») a été adoptée et a introduit de nouvelles REP pour certains flux de produits : les récipients pour aliments et pour boissons, les sachets et emballages souples d'aliments, les gobelets, les sacs en plastique légers, les lingettes humides, les ballons de baudruche, les engins de pêche en plastiques, les produits du tabac avec filtres et les filtres vendus séparément. Pour la première fois, cette REP introduite par la Directive SUP va viser également les coûts afférents à la propreté publique. La Directive SUP ne précise pas en détails comment ces coûts doivent être calculés ou quelle méthodologie de calcul des données doit être mise en place. Néanmoins, la Directive décrit déjà les différents coûts que l'on doit prendre en compte et les principes généraux. La Directive stipule également que la Commission va publier des orientations pour le calcul des coûts. Le 1er juin 2023, la Commission a publié une première version de celles-ci. La version définitive n'est pas encore disponible. La Directive SUP prévoit que les mesures concernant les nouvelles REP doivent être d'application au plus tard le 5 janvier 2023 pour les emballages à usage unique et pour les produits du tabac, et au plus tard le 31 décembre 2024 pour les ballons de baudruche et les lingettes humides.	nieuwe UPV's invoerde voor bepaalde productstromen: voedsel- en drankverpakkingen, zakjes en wikkels gemaakt van flexibel materiaal voor voedingsmiddelen, drinkbekers, lichte plastic draagtassen, vochtige doekjes, ballonnen, plastic vistuig, tabaksproducten met filters en afzonderlijk verkochte filters. Voor het eerst zal deze UPV, die werd ingevoerd door de SUP-Richtlijn, ook betrekking hebben op de kosten die verband houden met de openbare netheid. De SUP-Richtlijn vermeldt niet in detail hoe deze kosten moeten worden berekend of welke methode voor berekening van de gegevens moet worden ingevoerd. De Richtlijn geeft desalniettemin al een beschrijving van de verschillende kosten die in aanmerking moeten worden genomen en van de algemene beginselen. In de Richtlijn is ook bepaald dat de Commissie richtsnoeren voor de berekening van de kosten zal bekendmaken. Op 1 juni 2023 heeft de Commissie een eerste ontwerpversie hiervan uitgebracht. Een definitieve versie is nog niet beschikbaar. De SUP-Richtlijn bepaalt dat de maatregelen die betrekking hebben op de nieuwe UPV's, uiterlijk op 5 januari 2023 van toepassing moeten zijn voor verpakkingen voor eenmalig gebruik en voor tabaksproducten, en uiterlijk op 31 december 2024 voor ballonnen en vochtige doekjes.
2. Des discussions entre les trois régions ont donc lieu depuis 2020 au sein de la Commission interrégionale de l'Emballage (CIE), et plus précisément au sein de la Plateforme Interrégionale de la REP (PIREP), au sujet de la transposition de cette Directive SUP. La rédaction d'un Accord de Coopération Interrégional (ACI) pour introduire un mécanisme de REP pour les nouveaux flux visés par cette Directive SUP a été la piste choisie pour transposer la Directive. Cette approche interrégionale est motivée (i) parce que la Directive SUP porte sur les emballages et donc il est logique de réviser l'ACI Emballages et (ii) parce cela donne une base légale plus robuste qu'une transposition (similaire) dans chacune des trois régions. Sachant que ces mécanismes de REP imposent aux producteurs de couvrir les coûts de propreté publique, les trois régions ont donc pris les mesures nécessaires pour estimer les coûts envisagés sur leur territoire respectif. Lors de ces discussions interrégionales sur la Directive SUP, les régions se sont attelées à analyser ce qu'elles pourraient faire ensemble pour contribuer à harmoniser davantage les mécanismes de REP dans les trois régions. Elles ont donc saisi l'opportunité de cet ACI pour y intégrer également un cadre général sur les REP, intégrant les REP déjà existantes (DEEE, panneaux photovoltaïques, piles et batteries, pneus, VHU, huiles minérales usagées et les matelas), mais également celles à venir : les meubles, les textiles et les langes. Ce nouveau cadre interrégional permet d'une part d'uniformiser les règles applicables aux systèmes REP dans les trois régions, et d'autre part de mettre sur pied un système de sanctions inexistant à l'heure actuelle et impossible à mettre en œuvre au seul niveau régional. Cette approche de créer une base légale au niveau interrégional était déjà annoncée dans certains accords de gouvernement en 2018.	2. Sinds 2020 vonden dus besprekingen plaats tussen de drie Gewesten, binnen de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC), en meer bepaald binnen het Interregionaal Platform UPV (IPUP), over de omzetting van deze SUP-Richtlijn. Er werd voor geopteerd de Richtlijn om te zetten aan de hand van de opmaak van een interregionaal Samenwerkingsakkoord (ISA) om een UPV-mechanisme in te voeren voor de nieuwe stromen waarop deze SUP-Richtlijn betrekking heeft. Deze interregionale aanpak is ingegeven (i) omdat de SUP-Richtlijn betrekking heeft op verpakkingen en het dus zinvol is het ISA Verpakkingen te herzien en (ii) omdat deze aanpak een meer solide rechtsgrondslag biedt dan een (soortgelijke) omzetting in elk van de drie Gewesten. Aangezien deze UPV-mechanismen de producenten ertoe verplichten de kosten van openbare netheid te dekken, hebben de drie Gewesten derhalve de nodige stappen ondernomen om de op hun respectieve grondgebied voorziene kosten te ramen. Tijdens deze interregionale besprekingen over de SUP-Richtlijn bekeken de Gewesten ook wat ze gezamenlijk zouden kunnen doen om bij te dragen aan een betere harmonisatie van de UPV-mechanismen in de drie Gewesten. Ze hebben dit ISA dus aangegrepen om er ook een algemeen kader in op te nemen voor de UPV's, waaronder de bestaande UPV's (AEEA, fotovoltaïsche zonnepanelen, batterijen en accu's, banden, autowrakken, afgewerkte minerale olie en matrassen), maar ook de toekomstige UPV's: meubelen, textiel en luiers. Dit nieuwe interregionale kader standaardiseert enerzijds de regels die van toepassing zijn op de UPV's in de drie Gewesten, en zet anderzijds een sanctiesysteem op dat op dit moment nog niet bestaat en dat onmogelijk kan worden ingevoerd op gewestelijk niveau. Deze aanpak om op interregionaal niveau een rechtsgrondslag te creëren, werd in 2018 al aangekondigd in bepaalde regeerakkoorden.
En effet, bien que les REP aient permis de grandes avancées dans la gestion des déchets ces vingt dernières années, les trois régions constatent que ce mécanisme doit évoluer vers	Hoewel de UPV's voor grote verbeteringen hebben gezorgd op het vlak van afvalbeheer in de voorbije twintig jaar, stellen de drie Gewesten vast dat dit mechanisme moet evolueren naar

une gestion interrégionale. C'est certainement le cas pour les aspects qui impactent la mise sur le marché des produits. En effet, les producteurs sont organisés au niveau belge et non au niveau régional et, dans le respect de l'union économique et monétaire belge, une approche strictement régionale n'est plus tenable. Quelques arrêts de la Cour constitutionnelle ces dernières années ont démontré les limites de la base légale régionale. Dans ce contexte, une approche interrégionale offre une possibilité d'améliorer la gestion des REP : - les objectifs de collecte, définis en termes de pourcentage de la quantité mise sur le marché, sont seulement mesurables au niveau belge. Cela permet un contrôle plus strict et des possibilités de sanction en cas de non atteinte des objectifs. Un tel mécanisme parait pourtant essentiel dans le cadre d'un dispositif dont l'essence même est de laisser le choix des moyens aux producteurs pour autant qu'ils atteignent les objectifs qui leur ont été fixés ; - les définitions, les rôles et les responsabilités des organismes de gestion en charge des REP doivent être uniformisés entre les régions ; - il faut renforcer les démarches en faveur de la prévention ou du réemploi de la part des organismes de gestion ; - avec l'augmentation des ventes en ligne, il est nécessaire de mettre en place un cadre pour les producteurs qui vendent leurs produits sur des plateformes de commerce en ligne et qui ne respectent pas leurs obligations en matière de REP ; - un cadre réglementaire pour la gestion financière des organismes de gestion orienté vers l'éco-modulation des contributions, des réserves et des provisions, qui soit en accord avec le but REP de l'organisme de gestion. Il apparait que réguler la REP sans coopération interrégionale, sans leviers coercitifs et avec des effectifs limités se révèle extrêmement difficile. L'objectif de cet Accord de coopération est donc de fixer les éléments essentiels à réglementer au niveau interrégional, tout en respectant autant que possible la compétence régionale en matière de politique des déchets. Le présent ACI indique que les régions peuvent toujours prendre des dispositions distinctes en ce qui concerne la stratégie de communication, le système de collecte, l'organisation du traitement des déchets et la stratégie en matière de prévention. Après tout, la politique des déchets est une compétence régionale. Il est possible qu'une région souhaite mettre l'accent sur sa propre politique en plus de l'accord interrégional. Toutefois, il est important de souligner que les trois régions ont l'intention de réglementer autant que possible au niveau interrégional par le biais de l'ACI, des Accords de coopération d'exécution et des agréments , et qu'il ne s'agit que de questions plus opérationnelles qui peuvent être spécifiées dans les lois et règlementations régionales. En vertu de cet ACI, les gouvernements régionaux sont habilités à adopter des Accords de coopération d'exécution par flux de déchets concernés par la REP imposant des objectifs et des obligations supplémentaires aux producteurs. De surcroit, ces accords d'exécution permettront de définir les rôles et les responsabilités d'autres acteurs concernés par la REP pour permettre une bonne mise en œuvre de celle-ci. Les réglementations REP existantes au niveau régional seront en grande partie supprimées et les	een interregionaal beheer. Dit is zeker het geval voor de aspecten die een impact hebben op het op de markt brengen van producten. De producenten zijn immers op Belgisch niveau georganiseerd en niet op gewestelijk niveau, waardoor, rekening houdend met de Belgische economische en monetaire unie, een strikt gewestelijke benadering niet langer houdbaar is. Enkele arresten van het Grondwettelijk Hof van de voorbije jaren hebben de beperkingen van de gewestelijke wettelijke grondslag aangetoond. Binnen deze context biedt een interregionale benadering een mogelijkheid om het beheer van de UPV's te verbeteren: - de inzameldoelstellingen die gedefinieerd zijn in termen van een percentage van de op de markt gebrachte hoeveelheid, zijn slechts meetbaar op Belgisch niveau. Dit maakt een strengere controle mogelijk, alsook sancties indien de doelstellingen niet worden gehaald. Een dergelijk mechanisme lijkt immers essentieel in de context van een systeem dat er net op gericht is de keuze van de middelen aan de producenten over te laten, zolang zij de hen opgelegde doelstellingen halen; - de definities, rollen en verantwoordelijkheden van de beheersorganismen die belast zijn met de UPV's, dienen gestandaardiseerd te worden tussen de Gewesten; - de beheersorganismen moeten nog meer inzetten op preventie en hergebruik; - door de toename van de onlineverkoop is het noodzakelijk een kader in te voeren voor de producenten die hun producten op handelsplatformen online verkopen, en die zich niet houden aan hun verplichtingen op het vlak van UPV; - een regelgevend kader voor het financieel beheer van de beheersorganismen gericht op de eco-modulatie van de bijdragen, de reserves en de voorzieningen, dat overeenkomt met het UPV-doel van het beheersorganisme. Het blijkt een uiterst moeilijke opdracht om de UPV te reguleren zonder interregionale samenwerking, zonder sanctiemiddelen, en met een beperkt personeelsbestand. Vandaar het doel om met dit Samenwerkingsakkoord de essentiële elementen vast te leggen die op interregionaal niveau moeten geregeld worden, mits het maximaal respecteren van de gewestelijke bevoegdheid inzake het afvalbeleid. Dit ISA geeft aan dat de gewesten nog afzonderlijke regelingen kunnen treffen rond het communicatiebeleid, het inzamelsysteem, de organisatie van de verwerking van het afval en het preventiebeleid. Het afvalbeleid is immers een regionale bevoegdheid. De mogelijkheid bestaat dat een gewest eigen beleidsaccenten wenst te nemen aanvullend op de interregionale regeling. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat de drie Gewesten de intentie hebben om zoveel mogelijk op interregionaal niveau te regelen via het ISA, de uitvoerende Samenwerkingsakkoorden en de erkenningen en het enkel meer operationele zaken betreft die in gewestelijke wet- en regelgeving kan gespecifieerd worden. Krachtens dit ISA zijn regionale regeringen gemachtigd om Uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per UPV-afvalstroom aan te nemen die producenten aanvullende doelstellingen en verplichtingen opleggen. Daarnaast worden in deze uitvoerende akkoorden de rollen en verantwoordelijkheden van andere UPV-belanghebbenden vastgelegd om een goede toepassing van UPV

éventuelles conventions séparées seront abandonnées. Enfin, il convient de noter que les différences régionales peuvent également être intégrées au niveau interrégional et n'impliquent pas nécessairement une législation supplémentaire au niveau régional. Ainsi, l'agrément négocié avec les producteurs peut laisser place à des scénarios régionaux spécifiques. En tout état de cause, en l'absence d'Accords de coopération d'exécution pour un flux de déchets déterminé, toute réglementation régionale concernant la responsabilité élargie des producteurs de ce flux reste en vigueur.	te waarborgen. De bestaande UPV-regelgeving op gewestelijk niveau zal grotendeels opgeheven worden en de eventuele aparte overeenkomsten zullen stopgezet worden. Tenslotte kan aangestipt worden dat regionale verschillen ook op interregionaal niveau kunnen ingebed worden en dus niet noodzakelijk aanvullende wetgeving op regionaal niveau impliceert. Zo kan de met de producenten onderhandelde erkenning ruimte voorzien voor specifieke gewestelijke scenario's. In elk geval blijft, bij gebrek aan Uitvoerend Samenwerkingsakkoord voor een bepaalde afvalstroom, de toepasselijke gewestelijke regelgeving inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor deze stroom van toepassing.
3. Par ailleurs, il était nécessaire de mettre en place un organisme interrégional permettant de chapeauter les aspects interrégionaux de ces REP. Ceci doit compléter la gestion des REP à l'échelon régional avec une gestion des REP à l'échelon interrégional pour les aspects qui sont réglés par le présent accord interrégional. En effet, les administrations régionales continuent de jouer un rôle important. Elles disposent de l'expérience et de l'expertise en matière de gestion des REP. Ceci doit être maintenu à ce niveau en raison de son lien avec la politique régionale des déchets au sens large (par exemple, l'élaboration de plans de gestion des déchets, le suivi de la législation européenne, les conseils en matière d'autorisations, le contrôle, ...). L'Organe de décision REP est chargé de coordonner la politique de la REP et de prendre des décisions, mais le travail préparatoire reste de la responsabilité des administrations régionales. C'est pourquoi le présent Accord de coopération non seulement crée un nouveau cadre pour les REP, mais modifie également l'Accord de coopération du 4 novembre 2008 afin de renommer la CIE en « Commission Interrégionale de la REP » (ci-après CIREP), et de lui confier les missions du présent Accord de coopération. Cette CIREP sera composée d'un Secrétariat permanent et d'un Organe de décision composé de deux sections : un Organe de décision Emballages similaire à l'organe de décision actuel, chargé d'exécuter les missions de l'ACI Emballages et un Organe de décision REP, chargé d'exécuter les missions du présent Accord de coopération. Les membres du Secrétariat permanent de la CIREP se voient également dotés d'un pouvoir de contrôle des dispositions des Livres II et III du présent Accord de coopération. Cette disposition s'applique également aux fonctionnaires et agents de chaque administration compétente des régions désignés par leur Gouvernement et, sans préjudice des compétences des officiers de police judiciaire.	3. Overigens was het noodzakelijk een interregionale instantie aan te stellen om de interregionale aspecten van deze UPV's te leiden. Dit moet het beheer van de UPV's op gewestelijk niveau aanvullen met een beheer van de UPV's op interregionaal niveau voor de aspecten die worden geregeld door het huidige interregionale akkoord. Er blijft immers een belangrijke rol weggelegd voor de gewestelijke administraties. Zij bezitten de ervaring en expertise rond het UPV-beleid. Dit moet op dat niveau behouden worden omwille van de link met het ruimere gewestelijke afvalbeleid (o.a. de opmaak van afvalbeheerplannen, het opvolgen van de EU-wetgeving, de advisering van vergunningen, de handhaving, …). Het Beslissingsorgaan UPV staat in voor een coördinatie van het beleid inzake UPV en het nemen van beslissingen, maar het voorbereidende werk blijft de verantwoordelijkheid van de gewestelijke administraties. Daarom creëert dit nieuwe Samenwerkingsakkoord niet alleen een nieuw kader voor de UPV's, maar wijzigt het ook het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 met het doel de naam van de IVC te wijzigen in 'Interregionale Commissie voor de UPV' (hierna ICUPV), en de opdrachten van dit Samenwerkingsakkoord eraan toe te vertrouwen. Deze ICUPV is samengesteld uit een Permanent Secretariaat en een Beslissingsorgaan dat bestaat uit twee afdelingen: een Beslissingsorgaan Verpakkingen dat vergelijkbaar is met het huidige Beslissingsorgaan en belast is met de uitvoering van het ISA Verpakkingen, en een Beslissingsorgaan UPV dat de opdrachten van het huidige Samenwerkingsakkoord uitvoert. De leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV worden ook belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord. Dit geldt eveneens voor de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van de Gewesten die zijn aangewezen door hun Regering en onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie.
4. Cet Accord de coopération sur les REP permet de mettre en œuvre des actions qui respectent davantage la hiérarchie des déchets, et qui sont donc dédiées à la prévention et à la promotion de la préparation au réemploi. En effet, s'inspirant du mécanisme déjà existant pour les déchets d'emballages ménagers, le présent Accord de coopération met en place une cotisation automatique à charge des organismes de gestion et des producteurs non affiliés à un organisme de gestion. Les montants de la cotisation sont perçus par flux soumis à REP, par habitant et sont adaptés annuellement à l'indice des prix à la consommation.	4. Dit Samenwerkingsakkoord over de UPV's maakt het mogelijk om acties te voeren die de afvalhiërarchie beter respecteren, en die dus gericht zijn op preventie en op het aanmoedigen van de voorbereiding op hergebruik. Het voorliggende Samenwerkingsakkoord is geïnspireerd op het bestaande mechanisme voor huishoudelijk verpakkingsafval, en voert een automatische bijdrage in voor de beheersorganismen en de producenten die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme. De bijdragen worden geïnd per stroom die valt onder toepassing van de UPV, zijn uitgedrukt per inwoner en worden jaarlijks aangepast naargelang van de gezondheidsindex der consumptieprijzen.

Ces montants sont calculés de manière à ce qu'ils aient un impact similaire à la cotisation financée par Fost Plus depuis 2008, soit 50 centimes d'euro par habitant par an. Concrètement, l'idée est d'imposer un impact similaire sur les couts opérationnels pour chaque organisme de gestion. Les couts opérationnels sont mesurés sur base des comptes annuels des organismes de gestion (poste 60/61 « Achats auprès de tiers »). Pour des raisons juridiques, la contribution est finalement exprimée par flux de déchet et pas par organisme de gestion. Par conséquence, l'impact budgétaire n'est pas totalement similaire pour les déchets qui sont gérés par plusieurs organismes de gestion. L'impact est plus élevé pour les organismes qui gèrent plusieurs flux, et moins élevé pour les organismes qui ne gèrent qu'un seul flux. Dans le cas où il y a plusieurs organismes de gestion pour un même flux, la redevance sera facturée au prorata de la part de marché de chaque organisme de gestion, selon la méthodologie de détermination de la part de marché prévue à l'article 7 §2 (sur base du nombre d'unités commercialisées). L'impact total de la cotisation est d'environ € 4,2 millions par an à payer par les organismes de gestion et par les producteurs qui ne sont pas affiliés à un organisme de gestion. Cette cotisation est directement due aux Régions selon les statistiques de population les plus récentes de la Direction générale Statistique et Information économique du SPF Economie, disponibles au 1er janvier de l'année où a lieu la période de déclaration. Ce financement régional doit être utilisé pour soutenir des politiques régionales en matière de prévention, de réemploi, de lutte contre les déchets sauvages et d'amélioration des collectes sélectives, mais également de financer la rémunération du personnel chargé du contrôle, de la mise en œuvre et du suivi des REP dans les trois régions. Parmi ces politiques, les régions auront la liberté de choisir celle qui sera financée par ces cotisations, en visant un équilibre entre les dépenses et les redevances perçues par flux de déchets. En ce qui concerne le producteur qui n'est pas affilié à un organisme de gestion et qui remplit individuellement ses obligations liées à la REP, il doit également participer chaque année civile à la politique des Régions en matière de prévention et de gestion des déchets concernés. Sa cotisation est calculée en fonction du nombre de produits qu'il met sur le marché et sur la base des montants par habitant, mais proportionnellement à sa part de marché pour l'année civile précédente, conformément à la méthodologie de détermination de la part de marché inscrite à l'article 7, §2. Que ce soit pour les organismes de gestion ou pour les producteurs individuels, un seuil minimum de 500 euros a été fixé concernant cette cotisation dans l'Accord de coopération. Si la cotisation est inférieure à ce montant, celle-ci ne sera pas due et ce, afin d'éviter des coûts administratifs tant pour les entreprises que pour les pouvoirs publics.	Deze bedragen worden zo berekend dat ze een vergelijkbare impact hebben als de bijdrage die sinds 2008 wordt gefinancierd door Fost Plus, namelijk 50 eurocent per inwoner per jaar. Concreet betekent dit dat voor elk beheerorganisme een gelijkaardige impact op de operationele kosten wordt opgelegd. De operationele kosten worden gemeten op basis van de jaarrekeningen van de beheerorganismen (post 60/61 'Aankopen bij derden'). Om juridische redenen wordt de bijdrage uiteindelijk uitgedrukt per afvalstroom en niet per beheersorganisme. Bijgevolg zijn de gevolgen voor de begroting niet geheel vergelijkbaar voor afval dat door verschillende beheersorganismen wordt beheerd. Het effect is groter voor organismen die verschillende stromen beheren, en kleiner voor organismen die slechts één stroom beheren. Ingeval er meerdere beheersorganismen zijn voor één stroom wordt de heffing aangerekend in verhouding tot het marktaandeel van elk beheersorganisme, volgens de methodologie voor het bepalen van het marktaandeel bepaald in artikel 7, §2 (op basis van het aantal op de markt gebrachte eenheden). De totale impact van de heffing bedraagt ongeveer 4,2 miljoen euro per jaar, te betalen door de beheersorganismen en de producenten die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme. Deze bijdrage is rechtstreeks verschuldigd aan de Gewesten volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt. Deze gewestelijke financiering moet gebruikt worden ter ondersteuning van het gewestelijke beleid inzake preventie, hergebruik, de strijd tegen zwerfvuil en de verbetering van selectieve inzamelingen, maar ook voor het financieren van de vergoeding van het personeel dat belast is met de controle, de uitvoering en de follow-up van de UPV's in de drie Gewesten. De Gewesten hebben de vrijheid om hieruit het beleid te kiezen dat door deze bijdragen zal worden gefinancierd, waarbij evenwel gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de uitgaven en de ontvangen heffingen per afvalstroom. De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme en die individueel aan zijn verplichtingen verbonden aan de UPV voldoet, moet eveneens elk kalenderjaar bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen. Zijn bijdrage wordt berekend op basis van het aantal producten die hij op de markt brengt en op basis van de bedragen per inwoner, maar in verhouding tot zijn marktaandeel voor het voorgaande kalenderjaar, volgens de methodologie voor het bepalen van het marktaandeel bepaald in artikel 7, §2. Zowel voor de beheersorganismen als voor de individuele producenten is voor deze bijdrage in het Samenwerkingsakkoord een minimumdrempel van 500 euro vastgelegd. Als de bijdrage lager is dan dit bedrag is ze niet verschuldigd, om administratieve kosten voor zowel de bedrijven als de overheid te vermijden.
5. Dans un souci d'harmonisation entre les régions, les obligations minimales des organismes de gestion sont reprises dans le présent Accord de coopération, identiques à celles déjà en vigueur dans chaque région. Les régions apportent par ailleurs des dispositions complémentaires aux missions confiées aux organismes de gestion. Ainsi, les producteurs peuvent s'associer par flux en un ou plusieurs organismes de gestion, qui assument la REP pour les	5. Met het oog op harmonisatie tussen de Gewesten, worden in dit Samenwerkingsakkoord de minimumverplichtingen voor de beheersorganismen opgenomen die identiek zijn aan deze die reeds in elk Gewest van kracht zijn. De Gewesten brengen bovendien bijkomende bepalingen aan in de taken die aan de beheersorganismen zijn toevertrouwd. Zo kunnen producenten zich verenigen door per stroom aan te sluiten bij één of meer beheersorganismen, die de UPV op zich

producteurs qui sont affiliés chez eux. Lorsque plusieurs organismes de gestion sont créés pour un même flux, ces derniers sont tenus de mettre en place un organisme coordonnateur, qui a notamment pour mission de prendre connaissance de la part de marché de chaque organisation compétente en matière de REP pour une année donnée. La méthodologie utilisée pour déterminer cette part de marché est décrite dans l'accord, à l'article 7 §2. En outre, certains organismes de gestion prennent part à des activités de nature commerciale ou qui ne relèvent pas de la stricte mise en œuvre de la REP. Ces activités ont soulevé dans le chef des régions des questions relatives au respect du droit de la concurrence par rapport aux opérateurs publics et privés de gestion des déchets. De par leurs activités de gestion des REP, les organismes de gestion ont en effet accès à des informations sensibles et confidentielles relatives à la collecte et au traitement du flux de déchets dont ils organisent la gestion, et peuvent par ailleurs influencer directement les marchés de collecte et de traitement. Afin de s'assurer du respect du droit de la concurrence, un organisme de gestion ne pourra exercer ces activités accessoires que dans la mesure où il n'abuse pas de son éventuelle position dominante sur le marché. Il devra présenter une description précise de ces activités à l'Organe de décision REP, et justifier sa décision en effectuant et fournissant une étude de marché. L'organisme de gestion doit tenir compte des remarques de l'Organe de décision REP, qui peut demander les avis nécessaires. Chaque année, l'organisme de gestion soumet à l'Organe de décision REP une vue d'ensemble de ses activités, inclues les activités exercées qui relèvent du présent paragraphe, y compris un état de la situation de cette activité sur le marché mondial. Enfin, une autre disposition concerne l'éventualité où l'organisme de gestion attribue lui-même des marchés de collecte ou de traitement. Afin d'associer davantage les parties prenantes de ce marché aux discussions concernant les conditions et la procédure d'attribution du marché, l'organisme de gestion doit consulter les parties prenantes, et pour ce faire peut constituer un « comité mixte » composé de représentants de l'organisme, des personnes morales de droit public territorialement compétentes, des fédérations représentant des entreprises de gestion des déchets, des fédérations des entreprises de l'économie sociale actives dans le réemploi et la préparation en vue du réemploi, et d'associations de consommateurs. Dans le cadre des déchets industriels, l'organisme de gestion doit veiller à ce que le marché libre soit le moins possible perturbé. Cela ne signifie pas que le marché libre doit être « absolument » garanti, mais que toute distorsion doit être aussi limitée que possible.	zullen nemen voor de bij hen aangesloten producenten. Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben deze laatsten de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om kennis te nemen van het marktaandeel van elk beheersorganisme voor een bepaald kalenderjaar. De methode die wordt gebruikt om dit marktaandeel te bepalen, wordt beschreven in artikel 7, §2, van het akkoord. Bovendien zijn sommige beheersorganismen betrokken bij activiteiten met een commercieel karakter of activiteiten die niet onder de strikte uitvoering van de UPV vallen. Deze activiteiten hebben in hoofde van de Gewesten vragen doen rijzen met betrekking tot de naleving van het mededingingsrecht ten opzichte van openbare en private afvalbeheerders. De beheersorganismen hebben door hun activiteiten omtrent het beheer van de UPV's, immers toegang tot gevoelige en vertrouwelijke informatie met betrekking tot de inzameling en verwerking van de afvalstroom waarvoor zij het beheer organiseren, en kunnen bovendien rechtstreeks invloed uitoefenen op de markten voor de inzameling en verwerking. Om de naleving van het mededingingsrecht te waarborgen, mag een beheersorganisme deze additionele activiteiten slechts uitoefenen op voorwaarde dat het geen misbruik maakt van zijn eventuele dominante positie op de markt. Het beheersorganisme moet een duidelijke beschrijving van deze activiteiten voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV en verantwoordt zijn beslissing door het uitvoeren en voorleggen van een marktstudie. Het beheersorganisme moet rekening houden met de opmerkingen van het Beslissingsorgaan UPV dat de nodige adviezen kan inwinnen. Jaarlijks bezorgt het beheersorganisme aan het Beslissingsorgaan UPV een globaal overzicht van zijn activiteiten, met inbegrip van de uitgevoerde activiteiten die onder deze paragraaf vallen, met inbegrip van een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt. Een andere bepaling ten slotte betreft het geval dat het beheersorganisme zelf instaat voor de gunning van markten betreffende de inzameling en de verwerking. Om de belanghebbenden bij deze opdracht nauwer te betrekken bij de besprekingen over de voorwaarden en de procedure voor de gunning van de opdracht, moet het beheersorganisme de belanghebbenden raadplegen en kan het daartoe een "gemengd comité" oprichten dat bestaat uit vertegenwoordigers van het beheersorganisme, van de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, van de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, van de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik, en van de consumentenorganisaties. In het kader van bedrijfsafval moet het beheersorganisme ervoor zorgen de vrije markt zo min mogelijk te verstoren. Dat wil niet zeggen dat de vrije markt "absoluut" moet gegarandeerd worden, maar wel dat een eventuele verstoring zo beperkt mogelijk dient te zijn.
6. Plus généralement, la gestion des REP sans coordination interrégionale est juridiquement moins robuste. La conséquence est une difficulté d'imposer la législation et de sanctionner en cas d'infractions.	6. Meer in het algemeen is het beheer van de UPV's zonder interregionale coördinatie minder solide op juridisch vlak. Dit heeft tot gevolg dat het moeilijk is de wetgeving op te leggen en overtredingen te bestraffen.

La Flandre et la Wallonie ont tenté en 2015 et 2018 de réguler davantage la gestion des réserves engrangées par certains organismes de gestion en mettant sur pied une taxe à l'égard de ceux-ci lorsque leurs fonds propres excèdent les besoins nécessaires à l'accomplissement de l'obligation de reprise[9]. En outre, la Région wallonne avait également édicté une définition du producteur pour délimiter le champ d'application de la Responsabilité élargie des Producteurs au sein de la Région wallonne[10]. Ces initiatives législatives ont été rejetées. Concernant la taxe, la Cour constitutionnelle a jugé que « toute norme adoptée par un législateur doit pouvoir être localisée dans le territoire de sa compétence, de sorte que toute relation et toute situation concrètes soient réglées par un seul législateur. Le point de rattachement de la taxe, tel qu'il est conçu par la disposition attaquée, ne peut être localisé à l'intérieur du territoire de compétence de la Région wallonne. La taxe vise en effet tous les organismes de gestion, quel que soit leur lieu d'établissement, et frappe l'ensemble de leurs fonds propres et pas seulement certains fonds de l'association qui permettraient de déterminer l'origine géographique des moyens qui les composent.[11] » La Cour constitutionnelle jugeait encore que « Compte tenu du fait qu'il n'y a pas de sous-marchés régionaux pour les produits visés, que les taux de collecte imposés par les directives européennes doivent être atteints sur l'ensemble du territoire belge et que l'obligation de reprise doit s'imposer à tous les producteurs, il apparaît inévitable que les régions adoptent de manière concertée des définitions de la personne considérée comme le producteur, … [12]»	Vlaanderen en Wallonië hebben in 2015 en 2018 getracht om het beheer van de door bepaalde beheersorganismen vergaarde reserves beter te reguleren door hiervoor een belasting in te voeren wanneer de eigen middelen groter zijn dan nodig is voor de uitvoering van de terugnameplicht.[13] Bovendien had het Waalse Gewest ook een definitie van de producent vastgelegd om het toepassingsgebied van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid binnen het Waalse Gewest af te bakenen[14]. Deze wetgevende initiatieven werden verworpen. Met betrekking tot de belasting heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat "elke regeling die een wetgever uitvaardigt, moet kunnen worden gelokaliseerd binnen het gebied waarvoor hij bevoegd is, zodat iedere concrete verhouding of situatie slechts door één enkele wetgever wordt geregeld. Het aanknopingspunt van de belasting, zoals het in de bestreden bepaling is opgevat, kan niet worden gelokaliseerd binnen het grondgebied waarvoor het Waalse Gewest bevoegd is. De belasting beoogt immers alle beheersorganismen, ongeacht waar zij zijn gevestigd, en treft hun gehele eigen vermogen en niet slechts sommige fondsen van de vereniging die zouden toelaten de territoriale herkomst van de erin vervatte middelen vast te stellen.[15]" Het Grondwettelijk Hof oordeelde nog dat "Rekening houdend met het feit dat er voor de beoogde producten geen gewestelijke submarkten zijn, dat de door de Europese richtlijnen opgelegde inzamelingspercentages op het gehele Belgische grondgebied moeten worden bereikt en dat de terugnameplicht voor alle producenten moet gelden, lijkt het onvermijdelijk dat de gewesten in overleg definities aannemen van de als producent beschouwde persoon … [16]"
Un mécanisme de sanction sur les taux de collecte ou sur les réserves et provisions n'est donc possible qu'à une échelle interrégionale. En effet, si les taxes sont imposées seulement sur le territoire régional, elles concernent néanmoins des fonds qui sont constitués sur le territoire national. Or, le critère de rattachement d'une taxe doit pouvoir être localisé précisément sur un territoire. Il en est de même si des sanctions sont basées sur la non-atteinte des objectifs de collecte : le calcul des objectifs est basé sur la mise sur le marché des produits qui, elle, est nationale. La Cour constitutionnelle indique bien qu'il n'existe pas de sous marchés régionaux d'un point de vue juridique et économique. En d'autres termes, il n'existe pas de « producteur régional ». Et les compétences des régions sont des compétences territoriales exclusives : on ne peut fixer des sanctions régionales que sur le territoire de la Région. C'est pourquoi un système coercitif pour tendre vers l'atteinte des objectifs ne peut s'envisager qu'au niveau interrégional.	Een sanctiemechanisme voor de inzamelpercentages of voor de reserves en provisies is dus slechts mogelijk op interregionaal niveau. Indien de belastingen slechts op gewestelijk niveau worden opgelegd, hebben ze immers betrekking op fondsen die op nationaal grondgebied zijn gevormd. Het criterium van aanknoping van een belasting moet dus nauwkeurig kunnen worden gelokaliseerd binnen een grondgebied. Hetzelfde geldt indien sancties worden opgelegd omdat doelstellingen niet werden gehaald: de berekening van de doelstellingen is gebaseerd op het op de markt brengen van producten, wat een nationaal gegeven is. Het Grondwettelijk Hof wijst erop dat er geen gewestelijke submarkten zijn vanuit juridisch en economisch oogpunt. Met andere woorden, er bestaat geen 'gewestelijke producent'. De bevoegdheden van de Gewesten zijn exclusieve territoriale bevoegdheden: gewestelijke sancties kunnen slechts worden vastgelegd op het grondgebied van het Gewest. Daarom kan een sanctiesysteem dat erop gericht is de doelstellingen te halen, slechts worden overwogen op interregionaal niveau.
Le présent Accord de coopération met en place deux systèmes de sanction afin d'une part de stimuler l'atteinte des	Dit Samenwerkingsakkoord voert twee sanctiesystemen in met het doel enerzijds het bereiken van de vastgelegde

[9] Voir C. const., Arrêt n° 58/2017 du 18 mai 2017, et Arrêt n° 25/2018 du 1er mars 2018.
[10] C. const., Arrêt n° 37/2018 du 22 mars 2018.
[11] C. const., Arrêt n° 25/2018 du 1er mars 2018.
[12] C. const., Arrêt n° 37/2018 du 22 mars 2018.
[13] Zie GwHof, Arrest nr. 58/2017 van 18 mei 2017, en Arrest nr. 25/2018 van 1 maart 2018.
[14] GwHof, Arrest nr. 37/2018 van 22 maart 2018.
[15] GwHof, Arrest nr. 25/2018 van 1 maart 2018.
[16] GwHof, Arrest nr. 37/2018 van 22 maart 2018.

objectifs de collecte, et d'autre part de réguler les réserves et provisions financières accumulées par les organismes de gestion. Le premier système de sanction concerne l'atteinte des objectifs de collecte et de traitement par les producteurs. Chaque année, les organismes de gestion rapporteront les chiffres de collecte et de traitement de l'année précédente à la CIREP. L'atteinte des objectifs de collecte et de traitement sera stimulée par le fait qu'une cotisation sera perçue par tonne entamée pour laquelle l'objectif de collecte ou de traitement n'est pas atteint : 50 €/tonne la première année, 100 €/tonne la deuxième année et 150 €/tonne la troisième année. Cette cotisation contribuera au financement de politiques régionales en matière de prévention et de promotion du réemploi, de lutte contre les déchets sauvages, d'amélioration des collectes sélectives, mais également de financer la rémunération du personnel chargé du contrôle, de la mise en œuvre et du suivi des REP dans les trois régions. Le deuxième système de sanction tend à réguler les réserves et provisions des organismes de gestion. D'une part les réserves seront comparées aux frais de fonctionnement de l'organisme de gestion sur une période de 18 mois, et d'autre part les provisions devront faire l'objet d'un rapport du réviseur d'entreprise. Des provisions sont possibles quand elles sont suffisamment motivées. S'il ressort du contrôle des comptes annuels de l'organisme de gestion effectué par le réviseur, complété, le cas échéant, par une évaluation complémentaire d'un autre réviseur d'entreprises externe désigné par l'Organe de décision REP, que certaines provisions ne se justifient pas d'un point de vue de droit comptable ou que la justification de certaines provisions ne peut être établie en l'absence de motivation suffisante, l'Organe de décision REP peut procéder à la suspension ou au retrait de l'agrément selon une procédure de concertation prévue à l'article. Si un dépassement des normes relatives aux réserves est identifié par l'Organe de décision REP, une cotisation supplémentaire de 10% est imposée pour la partie des réserves dépassant cette norme. Cette cotisation peut être éventuellement réduite à 5% pour une durée maximale de 3 ans dans les Accords de coopération d'exécution qui seront adoptés par flux, et ce uniquement pour les flux dont la durée de vie moyenne est supérieure à 15 ans. La cotisation sur les réserves contribuera également au financement des politiques régionales mentionnées plus haut.	inzameldoelstellingen te stimuleren, en anderzijds de door de beheerorganismen vergaarde reserves en financiële provisies te reguleren. Het eerste sanctiesysteem betreft het bereiken van inzamel- en verwerkingsdoelstellingen door de producenten. Ieder jaar geven de beheerorganismen de cijfers van de inzameling en de verwerking van het voorgaande jaar door aan de ICUPV. Het halen van de doelstellingen op het vlak van inzameling en verwerking zal worden gestimuleerd aan de hand van een bijdrage per begonnen ton waarvoor de inzamel- of verwerkingsdoelstelling niet werd gehaald: € 50/ton het eerste jaar, € 100/ton het tweede jaar en € 150/ton het derde jaar. Deze heffing zal bijdragen aan de financiering van het gewestelijke beleid op het vlak van preventie en het promoten van hergebruik, de strijd tegen zwerfvuil, de verbetering van de selectieve inzamelingen, maar ook van de financiering van de vergoeding van het personeel dat belast is met de controle, de uitvoering en de follow-up van de UPV's in de drie Gewesten. Het tweede sanctiesysteem heeft als doel de reserves en provisies van beheersorganismen te regelen. Enerzijds zullen de reserves worden vergeleken met de werkingskosten van het beheerorganisme over een periode van 18 maanden, en anderzijds zullen de provisies moeten verantwoord worden door een rapport van de bedrijfsrevisor. Provisies zijn mogelijk indien deze voldoende gemotiveerd zijn. Indien uit de controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de revisor, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV, zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning volgens een consultatieprocedure voorzien in het artikel. Indien een overschrijding van de normen met betrekking tot de reserves wordt vastgesteld door het Beslissingsorgaan UPV, dan wordt een bijkomende heffing van 10% opgelegd voor het gedeelte van de reserves dat deze norm overschrijdt. Deze heffing kan worden verminderd tot 5% voor maximaal 3 jaar in de Uitvoerende Samenwerkingsakkoorden die per stromen zullen worden aangenomen, en alleen voor stromen met een gemiddelde levensduur van meer dan 15 jaar. Deze heffing zal ook bijdragen tot de financiering van de bovengenoemde regionale beleidsmaatregelen.
7. Dans les six mois suivant l'entrée en vigueur des Accords de coopération d'exécution pour le flux de déchets concerné, chaque organisme de gestion devra introduire une demande d'agrément auprès de l'Organe de décision REP décrivant la manière dont il entend répondre aux conditions prévues à l'article 9 du présent Accord de coopération. S'il est accordé par l'Organe de décision REP, cet agrément peut contenir des valeurs cibles complémentaires vers lesquelles l'organisme de gestion doit tendre. Chaque agrément fera l'objet d'une évaluation intermédiaire par l'Organe de décision REP deux ans après son entrée en vigueur. Un rapport d'évaluation sera également adressé aux représentants des Gouvernements régionaux.	7. Binnen de zes maanden na het van kracht worden van de uitvoerende Samenwerkingsakkoorden voor de betreffende afvalstroom moet elk beheerorganisme een erkenningsaanvraag indienen bij het Beslissingsorgaan UPV waarin wordt beschreven op welke manier het wil voldoen aan de voorwaarden van artikel 9 van dit Samenwerkingsakkoord. Indien het Beslissingsorgaan UPV de erkenning toekent, kan deze bijkomende streefwaarden bevatten voor het beheerorganisme. Elke erkenning is het voorwerp van een tussentijdse evaluatie door het Beslissingsorgaan UPV twee jaar na het van kracht worden ervan. Dit evaluatierapport zal bezorgd worden aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

Quatre ans après l'entrée en vigueur de chaque agrément, l'Organe de décision REP réalisera une note d'évaluation synthétique de l'agrément ainsi qu'une note d'orientation stratégique en vue d'un éventuel nouvel agrément. Ces notes seront également adressées à l'attention des représentants des Gouvernements régionaux.	Vier jaar na het van kracht worden van elke erkenning dient het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op te stellen van de erkenning, alsook een strategische oriëntatienota met het oog op een eventuele nieuwe erkenning. Deze nota's zullen ook overgemaakt worden aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.
8. En ce qui concerne les REP en matière de déchets sauvages introduits par la Directive SUP (certains emballages plastiques, lingettes humides, ballons de baudruche, produits du tabac avec filtres et filtres vendus séparément), la gestion des fractions d'emballages sera intégrée dans l'Accord de coopération du 4 novembre 2008 relatif aux déchets d'emballages puisque ceux-ci concernent des déchets d'emballages : récipients pour aliments et pour boissons, sachets et emballages souples pour aliments, gobelets pour boissons et sacs plastique. Il faut noter que les régions ont décidé d'élargir le champ d'application de la REP déchets sauvages aux cannettes, aux paquets de cigarettes et leurs films plastiques et donc pas seulement aux emballages en plastique identifiés par la Directive SUP. Pour les autres nouveaux flux REP, à savoir les lingettes humides, les ballons de baudruche et les produits du tabac, les régions se sont accordées pour organiser la gestion de ces REP au niveau interrégional. Elles ont également décidé d'y ajouter un autre flux problématique en termes de déchets sauvages : les chewing-gums. La REP en matière de déchets sauvages est une nouvelle politique. La Directive SUP impose que les producteurs couvrent les coûts suivants : - les coûts de la collecte des déchets issus de ces produits qui sont jetés dans les systèmes publics de collecte, y compris les coûts d'infrastructures et d'exploitation desdits systèmes, ainsi que du transport et du traitement ultérieurs de ces déchets ; - les coûts du nettoyage des déchets sauvages issus de ces produits, ainsi que du transport et du traitement ultérieurs de ces déchets sauvages ; - les coûts des mesures de sensibilisation en ce qui concerne ces déchets. Pour les produits du tabac, la directive précise également que les producteurs couvriront également les coûts relatifs à la mise en place d'infrastructures spécifiques pour la collecte des déchets pour ces produits, telles que des réceptacles appropriés dans les lieux où les déchets font le plus fréquemment l'objet d'un dépôt sauvage. Le 1er juin 2023, la Commission européenne a publié un projet de lignes directrices visant à déterminer les coûts des déchets sauvages susmentionnés. En Belgique, ce sont principalement les villes et les communes qui organisent et financent le nettoyage de l'espace public. D'autres instances publiques régionales s'en occupent également mais dans une moindre mesure, notamment pour le nettoyage des voiries, des cours d'eau, des domaines naturels,... Lors des discussions régionales, deux visions se sont imposées pour gérer ce nouveau type de REP.	8. Met betrekking tot de UPV inzake zwerfvuil die is ingevoerd door de SUP-Richtlijn (bepaalde plastic verpakkingen, vochtige doekjes, ballonnen, tabaksproducten met filter en afzonderlijk verkochte filters), zal het beheer van de verpakkingsfracties worden opgenomen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende verpakkingsafval, aangezien het hier om verpakkingsafval gaat: voedsel- en drankverpakkingen, zakjes en wikkels gemaakt van flexibel materiaal voor voedingsmiddelen, drinkbekers en plastic draagtassen. De Gewesten hebben beslist het toepassingsgebied van de UPV zwerfvuil voor verpakkingen uit te breiden met drankblikjes, sigarettendoosjes en hun plastic folies, en dus niet alleen voor de plastic verpakkingen die zijn vermeld in de SUP-Richtlijn. Voor de andere nieuwe UPV-stromen, namelijk vochtige doekjes, ballonnen en tabaksproducten, zijn de Gewesten overeengekomen samen het beheer van deze UPV's op interregionaal niveau te organiseren. Ze hebben ook besloten er een andere stroom aan toe te voegen die problemen stelt op het vlak van zwerfvuil: kauwgom. De UPV op het vlak van zwerfvuil is een nieuw beleid. De SUP-Richtlijn bepaalt dat de producenten de volgende kosten moeten dekken: - de kosten van het inzamelen van afval van die producten die in de openbare inzamelsystemen worden afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval; - de kosten voor het opruimen van het zwerfvuil van deze producten, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil; - de kosten van de bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen. Voor de tabaksproducten bepaalt de richtlijn bovendien dat de producenten ook de kosten moeten dekken van het opzetten van specifieke infrastructuur voor het inzamelen van afval van deze producten, zoals passende afvalcontainers op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen. Op 1 juni 2023 heeft de Europese Commissie ontwerp richtsnoeren gepubliceerd om bovengenoemde zwerfvuilkosten te bepalen. In België zijn het vooral de steden en de gemeenten die de netheid van de openbare ruimte organiseren en financieren. Ook andere gewestelijke overheidsinstanties houden zich, maar dan in mindere mate, hiermee bezig, in het bijzonder voor de reiniging van het wegennet, de waterlopen, de natuurdomeinen, ... De besprekingen op gewestelijk niveau hebben geleid tot twee visies voor dit nieuwe type van UPV. Enerzijds kan men de redenering handhaven dat het beheer van het openbare domein uitsluitend een taak en een bevoegdheid van de overheid moet blijven. De producenten zouden dus een louter financiële verplichting hebben om de kosten van dit

D'une part, on peut maintenir le fait que la gestion du domaine public doit rester exclusivement une tâche et une compétence des autorités publiques. Les producteurs auraient ainsi une obligation purement financière de supporter les coûts de cette gestion sans intervenir d'une quelconque manière dans cette gestion. D'autre part, dans une logique de REP organisationnelle, les producteurs pourraient se regrouper et intervenir collectivement dans l'organisation et le financement de cette gestion des déchets sauvages. Cette action collective pourrait soit prendre la forme d'un nouvel organisme de gestion qui gèrerait alors un ou plusieurs déchets sauvages visés par le présent Accord de coopération ; soit un organisme existant, agréé au sens de l'Accord de coopération concernant les déchets d'emballages, pourrait remplir ce rôle d'organisme collectif pour ces nouveaux flux. Cet Accord de coopération facilite les deux modèles. Le choix pour l'un ou l'autre modèle est à prendre conjointement par l'organisme collectif et les instances publiques responsables de la propreté publique. Cela peut impliquer que dans certains territoires un modèle organisationnel et financier sera installé, tandis que dans d'autres territoires seul un modèle financier sera installé dont l'organisation de la propreté publique restera assurée par les instances publiques qui recevront un financement de la part des producteurs.	beheer te dragen zonder dat ze op enige manier tussenkomen in dit beheer. Anderzijds, vanuit een logica van organisatorische UPV, zouden de producenten zich kunnen groeperen en collectief kunnen optreden in de organisatie en de financiering van dit beheer van zwerfvuil. Deze collectieve actie zou de vorm kunnen aannemen van ofwel een nieuw beheersorganisme dat één of meerdere soorten zwerfvuil die in dit Samenwerkingsakkoord worden bedoeld, zou beheren, ofwel een bestaand organisme, dat erkend is in de zin van het Samenwerkingsakkoord betreffende verpakkingsafval, dat deze rol van collectief organisme zou kunnen vervullen voor deze nieuwe afvalstromen. Dit Samenwerkingsakkoord maakt beide modellen mogelijk. De keuze voor het ene of het andere model moet gezamenlijk worden gemaakt door het collectief organisme en de overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de openbare netheid. Dit kan inhouden dat in bepaalde regio's een organisatorisch en financieel model zal worden ingevoerd, terwijl er in andere regio's enkel een financieel model zal ingevoerd worden waarbij de organisatie van het zwerfvuilbeheer verzekerd blijft door de overheidsinstanties die een financiering van de producenten zullen ontvangen.
9. Les déchets sauvages constituent un problème sociétal et environnemental majeur, et leur élimination impose un coût financier important à la communauté. Il est approprié que les producteurs de produits contribuent à la problématique des déchets sauvages provenant de leurs produits et financent les coûts de prévention et de collecte de ces derniers. Pour ce faire, les autorités régionales ont estimé les coûts relatifs aux déchets sauvages sur leur territoire respectif. Trois études ont donc été menées, en 2019 pour la Région wallonne et pour la Région flamande et en 2021 pour la Région de Bruxelles-Capitale. Pour pouvoir fixer proportionnellement les coûts de gestion des déchets sauvages par groupe de produits, les régions se sont basées sur les données de composition des déchets sauvages reprises dans l'étude effectuée en Région flamande (2019-2022). La répartition entre les groupes de produits est fixée par la moyenne de proportion en termes de nombre, de poids et de volume. Des coûts ont donc été définis dans le présent Accord de coopération pour les déchets sauvages de certains emballages, de produits du tabac usagés, de chewing-gum usagés, de lingettes humides usagées et de ballons de baudruche usagés. Chaque montant est réparti ensuite pour les trois régions. Ces montants constituent l'obligation financière définie par et pour les régions à charge des producteurs. Il convient de noter qu'une correction a été appliquée à la part calculée du coût des déchets sauvages pour le chewing-gum. La capacité financière du secteur étant limitée par rapport au coût calculé des déchets sauvages, une réduction a été accordée. Avec cet argent, le secteur s'engage à mettre en œuvre un programme d'actions et de campagnes de sensibilisation et de nettoiement. Les modalités de cet engagement ainsi que la répartition équilibrée des actions au niveau national et régional seront discutées et approuvées par l'Organe de décision REP.	9. Zwerfvuil vormt een groot probleem voor het milieu en de samenleving, en het verwijderen ervan heeft een hoge kostprijs voor de gemeenschap. Het spreekt voor zich dat de producenten van producten die bijdragen aan de problematiek van het zwerfvuil de kosten van preventie en inzameling ervan financieren. Hiervoor hebben de gewestelijke overheden een raming gemaakt van de kosten van het zwerfvuil op hun respectieve grondgebied. Derhalve werden drie studies uitgevoerd, in 2019 voor het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest, en in 2021 voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Om de kosten van het beheer van zwerfvuil per productgroep verhoudingsgewijs te kunnen vastleggen , hebben de Gewesten zich gebaseerd op de gegevens over de samenstelling van het zwerfvuil opgenomen in de studie uitgevoerd in het Vlaamse Gewest (2019-2022). De verdeling tussen de productgroepen is vastgelegd door het proportioneel gemiddelde in termen van aantal, gewicht en volume. In dit Samenwerkingsakkoord worden dus kosten vastgelegd voor het zwerfvuil van bepaalde verpakkingen, gebruikte tabaksproducten, gebruikte kauwgom, gebruikte vochtige doekjes en gebruikte ballonnen. Elk bedrag wordt vervolgens verdeeld voor de drie Gewesten. Deze bedragen vormen de financiële verplichting die door en voor de Gewesten is vastgelegd ten laste van de producenten. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor kauwgom een correctie werd toegepast op het berekende aandeel in de zwerfvuilkost. Omdat de financiële draagkracht van de sector beperkt is in vergelijking met de berekende zwerfvuilkost werd een vermindering toegekend. Met dit geld verbindt de sector zich ertoe een programma van bewustmakings- en schoonmaakacties en -campagnes uit te voeren. De details van deze verbintenis en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en regionaal niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV. Een tweede correctie is van toepassing op de drankverpakkingen. Er wordt voorzien in een progressieve daling

Une deuxième correction s'applique aux emballages de boissons. Une diminution progressive du coût des déchets sauvages est prévue à partir de l'année qui suit l'introduction d'un système de consigne ou d'un système équivalent. Les producteurs pourront remplir leurs obligations de manière individuelle ou collective. Dans chaque option, il y a le choix entre le modèle organisationnel ou financier. Dans le modèle financier, ils devront rembourser les coûts de gestion des déchets sauvages provenant de ses produits mis sur le marché, à toutes les autorités publiques supportant ces coûts. Dans le modèle organisationnel, ils devront conclure des conventions avec les personnes morales de droit public territorialement compétentes en matière de propreté publique, et avec les autres autorités publiques chargées de gérer des déchets sauvages. Si le producteur met en œuvre sa Responsabilité élargie de Producteur pour les déchets sauvages à titre individuel, ce producteur doit effectuer une demande auprès de l'Organe de décision REP, et lui présenter son plan de gestion individuel déchets sauvages. Dans l'éventualité où le producteur choisit d'agir collectivement, l'organisme collectif devra introduire une demande d'agrément auprès de l'Organe de décision REP. Le producteur peut également choisir de confier cette action collective à un organisme déjà agréé au sens de l'Accord de coopération du 4 novembre 2008. Dans le modèle organisationnel, l'organisme collectif est exempté de l'obligation financière envers les autorités publiques pour le montant qui correspond avec le territoire où le modèle organisationnel est mis en œuvre. Il est censé couvrir les coûts de gestion des déchets sauvages en concluant des contrats avec les autorités concernées. Dans ce cas, les montants correspondant à la part des coûts totaux couverte par les autorités publiques qui ont conclu un tel contrat seront déduits de l'obligation financière. L'organisme collectif est tenu à un devoir de rapportage et d'information de l'Organe de décision REP : sur les quantités de produits mises sur le marché, de déchets sauvages collectés, triés, recyclés, valorisés. Il doit informer l'Organe de décision REP sur la liste des contrats conclus avec les autorités, des producteurs adhérents, et des données financières intervenant dans le calcul des cotisations.	van de zwerfvuilheffing vanaf het jaar na invoering van een statiegeldsysteem of van een gelijkwaardig systeem. De producenten zullen individueel of collectief invulling kunnen geven aan hun verplichtingen. In elke optie is er de keuze tussen het organisatorische en het financiële model. In het financiële model moeten ze de kosten van het beheer van zwerfvuil van hun op de markt gebrachte producten, terugbetalen aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. In het organisatorische model moeten zij overeenkomsten sluiten met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiek recht inzake openbare netheid, en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil. Indien de producent op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil, moet deze producent een aanvraag indienen bij het Beslissingsorgaan UPV, en het zijn individueel beheersplan zwerfvuil voorleggen. In het geval de producent kiest voor een collectieve benadering, zal het collectieve organisme een erkenningsaanvraag moeten indienen bij het Beslissingsorgaan UPV. De producent kan er ook voor kiezen deze collectieve actie toe te vertrouwen aan een organisme dat reeds erkend is in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008. In het organisatorische model is het collectieve organisme vrijgesteld van de financiële verplichting tegenover de overheidsinstanties voor het bedrag dat overeenkomt met het grondgebied waarin het organisatorische model wordt toegepast. Het wordt geacht de beheerkosten voor het zwerfvuil te dekken door contracten te sluiten met de betrokken overheden. In dat geval zullen de bedragen die overeenkomen met het deel van de totale kosten dat wordt gedekt door de overheidsinstanties die een dergelijk contract hebben gesloten, in mindering gebracht worden van de financiële verplichting. Het collectieve organisme is gehouden om verslag uit te brengen en informatie te verstrekken aan het Beslissingsorgaan UPV: over de hoeveelheden op de markt gebrachte producten, en ingezameld, gesorteerd, gerecycleerd en gevaloriseerd zwerfvuil. Het moet het Beslissingsorgaan UPV informeren over de lijst van de contracten die werden gesloten met de overheden, de aangesloten producenten, en de financiële gegevens die werden gebruikt bij de berekening van de bijdragen.
10. Les montants de l'obligation financière pour les déchets sauvages sont adaptés annuellement en fonction de l'indice des prix à la consommation. Vu la nouveauté de ce système REP sur les déchets sauvages et l'ampleur des montants, ces derniers feront l'objet d'une évaluation par les trois régions dans les deux ans à compter de l'entrée en vigueur du présent Accord de coopération. Cette évaluation sera ensuite répétée tous les cinq ans. Les contrats-types conclus entre l'organisme collectif et les autorités concernées seront également soumis à l'approbation de l'Organe de décision REP de la CIREP. Les régions déterminent de manière autonome les dépenses et affectations concrètes des montants perçus, en vue d'un remboursement équitable des coûts liés aux activités menées par ou pour le compte des autorités publiques, dans le cadre de la politique relative aux déchets sauvages.	10. De bedragen van de financiële verplichting voor zwerfvuil worden jaarlijks aangepast volgens de gezondheidsindex der consumptieprijzen. Gelet op de nieuwheid van dit UPV-systeem voor zwerfvuil en de omvang van de bedragen, zullen deze laatsten het voorwerp zijn van een evaluatie door de drie Gewesten, binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord. Deze evaluatie wordt vervolgens om de vijf jaar herhaald. Standaardcontracten tussen het collectieve organisme en de betrokken overheden zullen eveneens ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV van de ICUPV. De Gewesten bepalen volledig autonoom de concrete bestemmingen en besteding van de geïnde bedragen, met het oog op een billijke terugbetaling van de kosten die verband houden met de activiteiten uitgevoerd door of voor rekening van de overheidsinstanties, in het kader van het beleid betreffende zwerfvuil. Om de efficiënte inzet van betaalde heffingen te

Afin de garantir l'utilisation efficace des taxes perçues, les Régions s'engagent également à développer des indicateurs de performance. Les régions prennent également les mesures nécessaires pour informer les consommateurs sur la problématique des déchets sauvages en promouvant les alternatives réutilisables, les systèmes de gestion de ces déchets, les meilleures pratiques pour une gestion adéquate des déchets, en sensibilisant sur les impacts négatifs de ces déchets sur l'environnement, et sur les conséquences d'une élimination inappropriée de ceux-ci.	garanderen, verbinden de Gewesten zich er ook toe om prestatie-indicatoren te ontwikkelen. De Gewesten nemen ook de nodige maatregelen om de consumenten te informeren over de problematiek van het zwerfvuil door de promotie van herbruikbare alternatieven, systemen voor het beheer van dit afval, de beste praktijken voor een adequaat afvalbeheer, door de bewustmaking van de negatieve impact van deze afvalstoffen op het leefmilieu, en over de gevolgen indien ze op ongepaste manier worden afgevoerd.

Artikelsgewijze bespreking

Boek I – Gemeenschappelijke bepalingen

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

Het eerste artikel schetst het juridische kader. De eerste paragraaf somt de Europese Richtlijnen op die in dit Samenwerkingsakkoord gedeeltelijk worden omgezet: de Kaderrichtlijn afvalstoffen en de SUP-Richtlijn. De tweede paragraaf geeft aan dat dit Samenwerkingsakkoord de kracht van wet heeft in de drie Gewesten, en dat behoudens andersluidende bepalingen in het Samenwerkingsakkoord, het geen afbreuk kan doen aan de geldende gewestelijke wetgeving of aan de bevoegdheden van lokale besturen. Dit Samenwerkingsakkoord komt dus naast de reeds bestaande gewestelijke wetgeving te staan. De laatste paragraaf geeft aan dat dit Samenwerkingsakkoord ook gedeeltelijk uitvoering geeft aan Hoofdstuk VIII van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen. Een Europese verordening is direct van toepassing en vereist in principe geen omzetting in de rechtsstelsels van de lidstaten, met uitzondering van die bepalingen waarvoor dit expliciet is voorzien in de verordening. Een eerste element daarbij is het aanwijzen van de bevoegde autoriteit in de lidstaat overeenkomstig artikel 54 lid 1 van verordening (EU) 2023/1542. In uitvoering daarvan worden het Beslissingsorgaan UPV en de Gewestelijke administraties aangewezen als bevoegde autoriteit.

Artikel 2

Artikel 2 bevat de nodige definities. Het overgrote deel van de definities is overgenomen uit Europese Richtlijnen en/of bestaande gewestelijke wetgeving rond afval en materialen. De relevante nieuwe definities zijn de volgende:

- 5° Beslissingsorgaan UPV: er wordt in dit Samenwerkingsakkoord een tweede Beslissingsorgaan gecreëerd binnen de Interregionale Verpakkingscommissie (waarvan de naam wordt gewijzigd naar Interregionale Commissie voor de UPV). Dit Beslissingsorgaan UPV moet instaan voor de taken die het in dit Samenwerkingsakkoord worden opgedragen met als doel een goede uitvoering van de regelgeving te verzekeren.
- 7° Interregionale Commissie voor de UPV: dit is de nieuwe benaming voor de Interregionale Verpakkingscommissie. De nieuwe naam geeft aan dat de werkzaamheden worden verruimd naar andere afvalstromen dan verpakkingen en dat de klemtoon ligt op een interregionaal beleid inzake de UPV.
- 29° Zwerfvuil: zwerfvuil wordt omschreven als elke afvalstof die wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd, zonder de toepasselijke regels na te leven. Hierbij moet opgemerkt worden dat onder het begrip zwerfvuil klein afval op het openbaar domein wordt geviseerd, dus exclusief sluikstort, zijnde het illegaal achterlaten van grote of gegroepeerde afvalstoffen. Grote afvalstoffen zijn grofvuil met een buitenafmeting van veertig centimeter of meer of een volume van zestig kubieke decimeter of meer, evenals alle gebruikte matrassen en gebruikt meubilair, ongeacht hun buitenafmetingen of volume.

Dit artikel zet ook de volgende definities over uit Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu:

- 4° "Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid" (ook voorzien in Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen);
- 21° "In de handel brengen";
- 22° "Op de markt aanbieden";
- 23° "Producent";
- 24° "Tabaksproducten".

Tot slot wordt in dit artikel nog aangegeven dat de definities uit artikel 3 van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen van toepassing zijn. Daarnaast wordt aangegeven dat het begrip “Beheersorganisme”, dat in het Samenwerkingsakkoord wordt gebruikt om een collectieve organisatie van producenten te omschrijven, voor batterijen en afgedankte batterijen moet gelezen worden als “Organisatie voor producentenverantwoordelijkheid”. Dit is immers de term die hiervoor in de Verordening wordt gehanteerd.

Artikel 3

Dit artikel schetst de algemene doelstellingen. Het Samenwerkingsakkoord heeft 2 algemene doelstellingen. Ten eerste wordt een nationaal wettelijk kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gecreëerd. Ten tweede wordt een regelgeving opgezet voor een producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Het doel is om zwerfvuil te verminderen, de financiële verantwoordelijkheid voor de zwerfvuilkosten bij de producenten te leggen en het sensibiliseren van de bevolking om zwerfvuil te voorkomen.

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in het bestaande Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. De eerste paragraaf wijzigt de definitie van de Interregionale Verpakkingscommissie in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Zoals aangegeven wijzigt de naam van de “Interregionale Verpakkingscommissie” naar de “Interregionale Commissie voor de UPV”, om aan te geven dat de werkzaamheden niet langer beperkt zijn tot verpakkingen.

De tweede paragraaf zorgt ervoor dat deze nieuwe naam consequent wordt gehanteerd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval.

De derde paragraaf geeft een gewijzigde invulling aan artikel 23, §1, van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Hiermee wordt de nieuwe structuur van de Interregionale Commissie voor de UPV ingevoerd. De Interregionale Verpakkingscommissie was samengesteld uit een Beslissingsorgaan en een Permanent Secretariaat. Binnen de Interregionale Commissie voor de UPV worden binnen het Beslissingsorgaan 2 afdelingen gecreëerd: een Beslissingsorgaan Verpakkingen en een Beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan Verpakkingen blijft uitvoering geven aan de taken haar opgelegd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Het Beslissingsorgaan UPV daarentegen zal uitvoering geven aan de taken die het zijn toegewezen in dit nieuwe Samenwerkingsakkoord. Het onderscheid tussen beide Beslissingsorganen is nodig omdat enerzijds de

ondersteuning door het Permanent Secretariaat verschillend is voor beide Beslissingsorganen. De expertise en dossierkennis voor de thema's die via het nieuwe Samenwerkingsakkoord worden geregeld, blijven immers hoofdzakelijk bij de gewestelijke administraties aanwezig, daar waar voor verpakkingsafval een ruime ervaring en expertise is opgebouwd binnen het Permanent Secretariaat en de ondersteuning van het Beslissingsorgaan Verpakkingen verder gaat dan wat kan begrepen worden onder secretariaatswerk. Zo worden beslissingsvoorstellen voorbereid door het Permanent Secretariaat. Anderzijds is de opdeling tussen de Beslissingsorganen ook belangrijk zodat dit door verschillende personen kan worden ingevuld, afhankelijk van de nodige kennis en vaardigheden.

Artikel 5

Dit artikel brengt enkele kleine wijzigingen aan artikel 24 van het Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aan om de werking aan te passen aan de onderverdelingen van het Beslissingsorgaan in een afdeling voor verpakkingsafval en een afdeling UPV. De bestaande principes blijven hierbij behouden: er is een jaarlijks roterend voorzitterschap met beurtrol tussen de Gewesten, het reglement van inwendige orde legt de regels voor interne werking vast en beslissingen worden genomen op basis van consensus.

Artikel 6

Via dit artikel worden nog een aantal noodzakelijke wijzigingen aan artikel 26 van het Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aangebracht.

De tweede paragraaf geeft in algemene bewoordingen aan dat het Beslissingsorgaan UPV de taken moet opnemen die het worden toegewezen in dit Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil. De uitgebreide taakbeschrijving is opgenomen in boek IV van dit Samenwerkingsakkoord.

Ten slotte wordt §5 van artikel 26 geschrapt. Deze paragraaf regelde de samenwerking tussen de Interregionale Verpakkingscommissie en het IPUP (Interregionaal Platform Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid). Door de integratie van het IPUP (als Beslissingsorgaan UPV) binnen de IVC (met nieuwe naam Interregionale Commissie voor de UPV) wordt deze paragraaf zonder voorwerp.

Boek II – Bepalingen betreffende het interregionaal kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen

Afdeling 1 – Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

De eerste paragraaf somt de afvalstromen op waarvoor een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid wordt ingesteld. Naast de reeds lopende UPV's (elektro, zonnepanelen, batterijen, voertuigen, olie, banden en matrassen) worden ook 3 nieuwe afvalstromen opgenomen: meubelen, textiel en wegwerpluiers. Door bepaalde stromen aan de regeling van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te onderwerpen, maken de gewesten gebruik van de mogelijkheid die hun wordt geboden door artikel 8, lid 1, van Richtlijn 2008/98/EG betreffende

afvalstoffen, en artikel 7 van het ontwerp vormt derhalve een omzetting van dit artikel van de richtlijn. Belangrijk is dat de modaliteiten van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid verder zal vastgelegd worden via een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, specifiek voor elke stroom. Hierin zullen per afvalstroom onder andere de concrete doelstellingen naar inzameling en verwerking vastgelegd worden, de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken actoren gedefinieerd worden (omzetting van artikel 8 bis, lid 1, a) van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen) en kunnen ook maatregelen inzake preventie en hergebruik opgelegd worden. Voor stromen die onder een Europese richtlijn aan een EPR zijn onderworpen, zal het uitvoerend Samenwerkingsakkoord de op Europees niveau vastgestelde inzamelings- en/of verwerkingsdoelstellingen omzetten (omzetting van artikel 8bis, lid 1, b) van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen). Dit uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal ook bepalen vanaf welke datum een aantal verplichtingen uit voorliggend Samenwerkingsakkoord in werking treden, met name die verplichtingen die samenhangen met de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen. De andere bepalingen treden direct in werking. Voor de batterijen vormt de nieuwe Verordening (EU) 2023/1542 het basiskader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Zowel dit Samenwerkingsakkoord als het uitvoerend Samenwerkingsakkoord mag hier niet tegenstrijdig aan zijn. Deze verordening bevat in hoofdstuk VIII maatregelen die betrekking hebben op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) en het beheer van afgedankte batterijen. De verordening wordt rechtstreeks van kracht, maar bepaalt ook in artikel 54 lid 3 dat de lidstaten nog de bijzonderheden van de organisatie met inbegrip van administratieve en procedurele regels moeten vastleggen. Gelet op de milieujuridische basis (art. 192 (1) VWEU) van hoofdstuk VIII kunnen lidstaten eveneens bijkomende maatregelen nemen die dezelfde milieudoelstellingen nastreven en niet in strijd zijn met de verordening of andere Europese regelgeving. De bewoording van specifieke artikels, zoals bijvoorbeeld artikel 75 “minimumeisen” voor rapportage, of de verwijzingen naar Richtlijn 2008/98/EG, laten expliciet ruimte aan lidstaten om bijkomende maatregelen te nemen. Ook voor batterijen zal een uitvoerend Samenwerkingsakkoord gesloten worden om de nodige regelingen te treffen die uit hoofde van de Verordening aan het oordeel van de lidstaten worden overgelaten en kunnen aanvullende regels en verplichtingen worden opgelegd in de mate dat deze compatibel zijn met de Verordening. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal dus uitvoering geven aan hoofdstuk VIII van verordening (EU) 2023/1542. De paragraaf geeft een lijst van onderwerpen en artikels van verordening (EU) 2023/1542 die onder meer verdere uitwerking krijgen in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord.

Zoals gebruikelijk zullen producenten zich kunnen verenigen in een beheersorganisme voor een collectieve uitvoering van hun verplichtingen.

Paragraaf twee bouwt hierop verder en legt op dat een coördinatie-organisme moet worden opgericht wanneer voor één afvalstroom meerdere beheersorganismen actief zouden zijn. Het coördinatie-organisme moet ertoe bijdragen dat de beheersorganismen hun verplichtingen op gecoördineerde wijze nakomen en dit zowel met betrekking tot de identificatie van de aangesloten producenten en de aangegeven producten alsook inzake de inzameling en verwerking van de afgedankte producten. Het coördinatie-organisme heeft hierbij onder andere als taak om kennis te nemen van het marktaandeel van elk beheersorganisme. Het bepalen van het marktaandeel verloopt zoals de formulering die in deze paragraaf is weergegeven: het marktaandeel van een beheersorganisme in een bepaald kalenderjaar N wordt bepaald door de som van het aantal producten op de markt gebracht door haar leden te delen door het totaal aantal op de markt gebrachte producten door alle producenten gedurende in het voorgaande kalenderjaar N-1. Er wordt dus gekozen om de markt uit te drukken in aantallen en bijvoorbeeld niet in gewicht. De coördinatie-organismen kunnen op die manier kennis nemen van het marktaandeel voor de bij hen aangesloten beheersorganismen. Zij hebben evenwel geen bepalende invloed op deze berekening gegeven dat de wijze waarop het marktaandeel wordt

bepaald, in dit Samenwerkingsakkoord is vastgelegd. Ingeval er ook producenten zijn die op individuele basis uitvoering geven aan hun producentenverantwoordelijkheid, zullen die uiteraard ook meetellen bij het totaal aantal op de markt gebrachte producten.

In deze paragraaf staat ook aangegeven dat de activiteiten van een beheersorganisme het gehele grondgebied moeten dekken. Deze paragraaf geeft onder meer uitvoering aan artikel 57 lid 3 van verordening (EU) 2023/1542.

De derde paragraaf behandelt de relatie tussen de individuele producent en een beheersorganisme. Het zet artikel 8 bis, lid 1, onder d), van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om. Het aansluiten bij een beheersorganisme verloopt via een toetredingsovereenkomst die wordt gesloten tussen de producent en het beheersorganisme. Er worden een aantal voorwaarden opgelegd aan deze toetredingsovereenkomst om discriminatie en concurrentievervalsing tussen producenten te voorkomen. De type-toetredingsovereenkomst moet tevens voor advies worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV.

In de vierde paragraaf wordt een link gelegd met de financiële verplichting die in artikel 8 wordt ingevoerd.

Artikel 8

Dit artikel voert een financiële verplichting in voor beheersorganismen. De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner en is gedifferentieerd per afvalstroom waarvoor een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid geldt. De heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten voor de betrokken afvalstoffen. Dit is een gelijkaardige financiële verplichting als de halve euro verplichting voor Fost Plus die in 2009 werd ingevoerd in het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. De hoogte van de heffing is ook gebaseerd op dit precedent. Meer bepaald is de hoogte van de heffing per afvalstroom proportioneel met de verhouding van de halve euro heffing op de operationele kost van Fost Plus voor huishoudelijk verpakkingsafval. De heffing wordt jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen. Verder bepaalt de eerste paragraaf dat indien meerdere beheersorganismen actief zijn voor eenzelfde afvalstroom of indien er ook producenten zijn die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen, de heffing wordt aangerekend in verhouding tot het marktaandeel, zoals bepaald in artikel 7, §2 (uitgedrukt in aantal eenheden op de markt gezet). Ten slotte wordt een minimumdrempel van 500 euro ingesteld. Voor lagere bedragen is de heffing niet verschuldigd, dit om administratieve lasten bij zowel de overheid als het bedrijfsleven te beperken.

De heffing moet dienen voor de financiering van het beleid van de Gewesten inzake preventie en beheer voor de betrokken afvalstromen. Paragraaf twee geeft een niet-limitatieve opsomming van mogelijke beleidsacties zoals: het stimuleren van preventie, van hergebruik, van hoogwaardige verwerking en van lokale circulaire economie, de strijd tegen het zwerfvuil, het sluikstorten, de niet-selectieve inzameling en de illegale verwerking en export, alsook de financiering van personeel belast met deze beleidstaken. Hierbij kan opgemerkt worden dat beleidsinitiatieven zullen opgezet worden gericht op de betrokken afvalstromen, waarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de ontvangen heffingen en beleidsuitgaven per afvalstroom over de jaren heen. De ontvangsten van de heffing worden toegewezen aan de Gewesten op basis van het inwonersaantal. Elk Gewest bezorgt jaarlijks aan de betrokken beheersorganismen een overzicht van de effectieve bestedingen.

De laatste paragraaf regelt de wijze van betaling. Gegeven de link met het marktaandeel is het noodzakelijk dat de Interregionale Commissie voor de UPV eerst de gegevens ontvangt over de op de markt gebrachte aantallen. Uit vroegere rapporteringen van het marktaandeel in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid weten we een correcte berekening enige tijd nodig heeft. Producenten moeten de tijd krijgen om hun aantallen te bezorgen aan de beheersorganismen. Bovendien gebeuren er achteraf nog aanpassingen naar aanleiding van audits en controles. Daarom wordt de heffing voor een jaar N berekend op de aantallen die in jaar N-1 op de markt zijn gezet. Deze aantallen moeten tegen uiterlijk 1 maart van het jaar N+1 aan de Interregionale Commissie voor de UPV worden bezorgd.

Vervolgens kan de Interregionale Commissie voor de UPV het marktaandeel van elk beheersorganisme vaststellen en vervolgens het concrete bedrag van de verschuldigde heffing communiceren.

De heffing voor een bepaalde afvalstroom moet dan een eerste keer betaald worden in het jaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor die stroom in werking is getreden.

Artikel 9

Artikel 9 is een uitgebreid artikel dat de verplichtingen van de beheersorganismen vastlegt. Daarmee zet hij artikel 8 bis van Kaderrichtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om, waarin de minimumvereisten voor EPR-regelingen zijn vastgelegd. Hij implementeert ook bepaalde artikelen van Verordening (EU) 2023/1542 betreffende afgedankte batterijen, met name de artikelen 54, lid 3, onder b), d) en e), 55, §8, 58, §3 en §7 en 59, §6, en bepaalt dat de administratieve en procedurele regels inzake goedkeuring of gegevensverzameling zullen worden gespecificeerd in een uitvoerend Samenwerkingsakkoord.

De eerste paragraaf legt de voorwaarden vast waaraan een beheersorganisme moet voldoen. Dit zijn standaard vereisten die gebruikelijk aan dergelijke rechtspersonen worden opgelegd zoals: opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel, als uitsluitend statutair doel hebben om uitvoering te geven aan de UPV-verplichtingen en over de nodige middelen beschikken om dit te realiseren. Het statutair doel wordt dus beperkt tot het uitvoeren van de UPV-verplichtingen voor de leden. Dit moet evenwel in ruime zin begrepen worden en kan betrekking hebben op diverse activiteiten die tot doel hebben om de materialenkringloop van het betrokken product en de gerelateerde afvalstroom te beheren en te optimaliseren.

De tweede paragraaf gaat in op de mogelijkheden voor beheersorganismen om zelf commerciële activiteiten uit te oefenen, hetzij direct hetzij via participatie in een ander bedrijf. Ook activiteiten die buiten de strikte uitoefening van de UPV-verplichtingen vallen, worden genoemd. Gegeven dat het statutaire doel van een beheersorganisme beperkt is tot het uitvoering geven aan de UPV-verplichtingen, worden hier bijgevolg die activiteiten geviseerd die op het grensvlak van het statutaire doel vallen. Twee elementen nopen tot voorzichtigheid op dit vlak. Ten eerste kan het statuut van vzw aanleiding geven tot een concurrentievoordeel bij uitoefening van commerciële activiteiten ten opzichte van private marktpartijen. Ten tweede kan het beheersorganisme een dominante machtspositie bezitten doordat het een vereniging van een groep bedrijven is. Misbruik van een mogelijk dominante positie moet uiteraard tegengegaan worden. Derhalve wordt hier benadrukt dat een beheersorganisme steeds het concurrentierecht moet respecteren indien het dergelijke activiteiten opneemt. Hiertoe moeten de beheersorganismen duidelijk de aard van deze activiteiten beschrijven aan het Beslissingsorgaan UPV. Het beheersorganisme moet rekening houden met de

opmerkingen van het Beslissingsorgaan UPV dat steeds de nodige adviezen kan inwinnen. Daarnaast moet het beheersorganisme jaarlijks een globaal overzicht bezorgen aan het Beslissingsorgaan UPV over de uitgeoefende activiteiten en een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt.

Paragraaf 3 lijst de taken van een beheersorganisme op:

1° het beheer van de afvalstoffen;
2° het verstrekken van informatie over preventie, herstel en hergebruik;
3° het nemen van maatregelen om milieuverantwoord productdesign te stimuleren;
4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik;
5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen;
6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling;
7° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;
8° het sluiten van een verzekeringscontract;
9° het innen van de bijdrage van de leden en waar mogelijk de bijdrage differentiëren tussen de producten op basis van criteria gericht op de circulaire economie;
10° de kwalitatieve verwerking van de afvalstoffen garanderen via controles uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme;
11° het rapporteren over de behaalde resultaten en de staving van de resultaten met een onafhankelijke audit of certificering; dit punt geeft onder meer uitvoering aan artikel 54 lid 3, d) en e) van verordening (EU) 2023/1542,
12° het bestrijken op homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied;
13° het jaarlijks bereiken van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen;
14° het bevoordelen van korte verwerkingsketens;
15° het zorgen voor gratis terugname bij natuurrampen of calamiteiten die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten;
16° het stellen van een financiële verantwoordelijkheid. Voor afgedankte batterijen wordt verwezen naar de garantie die moet worden gesteld overeenkomstig artikel 58(7) van de Verordening (EU) 2023/1542 en wordt opgelegd dat de garantie de geschatte kosten moet dekken voor het ten laste nemen van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waarbij een minimum dekking van minstens 9 maanden wordt ingesteld.

Paragraaf 4 lijst algemene principes op die de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme omkaderen:

- de activiteiten uitvoeren zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen;
- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten documenteren;
- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen;
- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité voor studies die relevant zijn voor het beleid;
- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties;
- het implementeren van kwaliteitscontroleprocedures via derden en formuleren van voorstellen ter verbetering van:
    - de kwaliteit van de gegevens;
    - de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies die uitgevoerd worden door het beheersorganisme;
    - de naleving van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
    - de financiële gegevens;

- het implementeren van een beleid voor het beheer van potentiële belangenconflicten in het kader van gunningsprocedures van opdrachten;
- het organiseren van een jaarlijks discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle betrokken stakeholders;
- het deelnemen aan het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd en dat tot doel heeft de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan;
- indien een beheersorganisme een gunning van markten organiseert, moet dit gebeuren aan de hand van een bestek en een procedure voor toewijzing die ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV. De selectieprocedure mag niet-discriminerend zijn en de toewijzing moet gebeuren via transparante gunningscriteria. In het algemeen betreft dit het toewijzen van opdrachten inzake inzameling, logistiek en verwerking via een offertevraag. Bij de uitwerking van de bestekken en de procedure van toewijzing moet het beheersorganisme de betrokken stakeholders consulteren. Hiertoe kan facultatief door het beheersorganisme een gemengd comité worden opgericht. Dit gemengd comité bestaat naast het beheersorganisme, uit vertegenwoordigers van de betrokken rechtspersonen van publiek recht, van de federaties van de betrokken bedrijfssectoren, federaties van sociale economie bedrijven actief in hergebruik en consumentenorganisaties. De werking van het gemengd comité wordt vastgelegd in een huishoudelijk reglement. De verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden bezorgd aan het Beslissingsorgaan UPV.

Paragraaf 5 lijst de verplichtingen op die gelden wanneer de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval:

1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen;
2° een uniforme overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen en waarbij de modelovereenkomst voor advies wordt voorgelegd aan de bevoegde gewestelijke administratie;
3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipiënten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten;
4° een voldoende verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en het zorgen voor de gratis ophaling bij deze inzamelpunten tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord;
5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt;
6° het transport van de afvalstoffen optimaliseren;
7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffenen bevorderen van tewerkstelling bij verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk;
8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten.

Paragraaf 6 lijst de verplichtingen op die gelden wanneer de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval:

1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren;
2° de gelijkheid respecteren tussen private en publieke operatoren;
3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen;
4° een observatorium voor de vrije markt opzetten;
5° een KMO-plan opstellen om de selectieve inzameling te stimuleren;
6° contracten afsluiten met traders om de tracering van de afvalstoffen te verzekeren;
7° een stimulerend financieringsmechanisme opzetten om recyclage in België aan te moedigen.

In het kader van bedrijfsafval moet het beheersorganisme ervoor zorgen de vrije markt zo min mogelijk te verstoren. Dat wil niet zeggen dat de vrije markt “absoluut” moet gegarandeerd worden, maar wel dat een eventuele verstoring zo beperkt mogelijk dient te zijn.

Paragraaf 7 legt de erkenningsplicht op aan beheersorganismen. Dit impliceert dat een beheersorganisme dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor een afvalstoom wil opnemen, een erkenningsaanvraag moet indienen bij het Beslissingsorgaan UPV. De aanvraag moet ingediend worden binnen de 6 maand volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. In de erkenningsaanvraag moet worden aangegeven hoe invulling zal gegeven worden aan de voorwaarden en verplichtingen die zijn opgelegd in vorige paragrafen van dit artikel. Het Beslissingsorgaan UPV neemt binnen 6 maand een beslissing, en verleent desgevallend een erkenning. De erkenning kan voor maximaal 5 jaar verleend worden, en er kunnen bijkomende voorwaarden en aanvullende streefwaarden opgelegd worden om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme te garanderen. Tot slot legt deze paragraaf aan het Beslissingsorgaan UPV de verplichting op om 2 jaar na de inwerkingtreding van een erkenning een tussentijds evaluatierapport over te maken aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen. Na vier jaar volgt een tweede evaluatie door het Beslissingsorgaan UPV die gepaard gaat met een strategische oriëntatienota met oog op een nieuwe erkenning.

Paragraaf 8 regelt een aspect dat lidstaten verder moeten uitwerken in het kader van artikel 54 lid 3, b) en artikel 58 lid 3 van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen, namelijk de wijze waarop goedkeuring zal worden gegeven aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid. In lijn met de andere stromen wordt de erkenning, zoals omgeschreven in vorige paragraaf, aangeduid als het instrument waarmee goedkeuring zal verleend worden. De administratieve en procedurele regels opgelegd door de Verordening zullen hierbij verder uitgewerkt worden in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord.

Paragraaf 9 handelt over het toezicht op de coördinatie-organismes. Hiervoor geldt geen erkenningsplicht omdat de activiteiten van een dergelijk organisme beperkt zijn in vergelijking met een beheersorganisme. Er wordt wel gevraagd dat het coördinatie-organisme tweejaarlijks een plan voorlegt aan het Beslissingsorgaan UPV dat beschrijft hoe uitvoering zal gegeven worden aan de verplichtingen.

Paragraaf 10 tenslotte legt de regeling vast voor producenten die niet aansluiten bij een beheersorganisme. Deze producent moet een plan opstellen dat omschrijft hoe hij op individuele basis uitvoering geeft aan de verplichtingen inzake de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Het Beslissingsorgaan UPV controleert of het plan aan de voorwaarden voldoet en kan desgevallend bijsturingsmaatregelen formuleren. Het plan heeft een maximum looptijd van 5 jaar. De paragraaf legt bovendien als voorwaarde op dat in geen geval kosten mogen worden afgewenteld op andere producenten en dat de producent evenzeer moet voorzien in een bijdrage aan het beleid van de Gewesten. Die bijdrage zal in principe ingevuld worden doordat de producent, net zoals een beheersorganisme, een heffing wordt opgelegd. Hierbij gelden dezelfde principes als in artikel 8. De heffing van de producent is eveneens in verhouding tot zijn marktaandeel en enkel verschuldigd vanaf een minimumbedrag van 500 euro. Ook de rapporteringsverplichtingen en betaaltermijnen zijn identiek. Deze paragraaf geeft onder meer uitvoering aan artikel 58 lid 3 van verordening (EU) 2023/1542

De laatste paragraaf is opnieuw een technische regeling in lijn met artikel 54 lid 3 b) en artikel 58 lid 3 van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen. In dit geval betreft het de goedkeuring voor producenten die op individuele basis invulling willen geven aan hun

verplichtingen. De procedure van het individueel beheersplan wordt aangewezen als de goedkeuring zoals bedoeld in de Verordening.

Artikel 10

Dit artikel legt een jaarlijkse rapportageverplichting op over enerzijds de hoeveelheid op de markt gebrachte producten en anderzijds over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking. Het zet artikel 8 bis, lid 1, onder c), van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om. Op basis van deze rapportering gaat het Beslissingsorgaan UPV na of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen gehaald worden. De rapportageplicht geldt zowel voor beheersorganismen (paragraaf 1) als voor producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun producentenverantwoordelijkheid (paragraaf 2). Wanneer hieruit blijkt dat een producent niet aan de doelstellingen voldoet, moet deze producent verplicht aansluiten bij een beheersorganisme. Dit geeft onder meer uitvoering aan artikel 69 lid 1 van verordening (EU) 2023/1542.

Paragraaf 3 geeft aan dat de modaliteiten voor de rapportage per stroom verder zullen worden gespecificeerd via het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Deze paragraaf voorziet ook in de mogelijkheid om een rapporteringsplicht op te leggen aan andere actoren dan de producenten of de beheersorganismen. Deze aanvullende rapporteringen en de modaliteiten moeten voorzien worden in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord en moeten betrekking hebben op de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Het betreft hier bijvoorbeeld een rapportering door operatoren voor het beheer van afvalstoffen over de onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallende afvalstroom die werd ingezameld en verwerkt zonder samenwerking met de producent of het beheersorganisme.

Paragraaf 4 is opnieuw een paragraaf die enkel van toepassing is op batterijen. Dit om de rapporteringsverplichtingen in lijn te brengen met artikel 75 en 76 van de Verordening (EU) 2023/1542. De administratieve en procedurele regels zullen hierbij verder worden bepaald door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Conform de verordening wordt wel reeds vastgelegd dat een elektronisch rapporteringssysteem moet opgezet worden. Via dit systeem moeten alle actoren (en dus niet enkel de producenten) rapporteren over het beheer van (afgedankte) batterijen. Er wordt vastgelegd dat de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid en de producenten die hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid, kunnen gevraagd worden om dit elektronisch systeem te ontwikkelen en te financieren. Deze paragraaf geeft uitvoering aan artikel 54 lid 3, d) en e) en artikel 69 lid 1 en 2 van verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 11

Dit artikel legt verplichtingen op aan beheerders van online marktplaatsen. Volgens de eerste paragraaf moet de beheerder de producenten, die via zijn platform producten verkopen aan consumenten in België, informeren over de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die op hen van toepassing is.

Ten tweede moet de beheerder ervoor zorgen dat hij geen toegang verleent aan producenten die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet naleven. Er wordt wel voorzien in de mogelijkheid dat de online marktplaats de verantwoordelijkheden van de producent overneemt. In dat geval kan de producent uiteraard wel gebruik blijven maken van de online marktplaats. Er wordt voorzien in een

rapporteringsplicht voor de onlinemarktplaatsen aan het Beslissingsorgaan UPV, om de naleving van deze bepaling te controleren.

Paragraaf drie verduidelijkt dat indien de beheerder van een onlinemarktplaats zelf als producent optreedt (dus in eigen naam producten verkoopt aan consumenten), deze gehouden is aan alle verplichtingen die aan producenten worden opgelegd in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

Paragraaf 4 tenslotte voorziet in een overgangstermijn van 1 jaar alvorens dit artikel in werking gaat. Dit geeft de nodige tijd aan de onlinemarktplaatsen en de producenten om zich in regel te stellen.

Artikel 12

Artikel 12 behandelt de financiële verplichtingen. De eerste paragraaf legt de verplichting op aan beheersorganismen om een financieel plan op te stellen en legt de minimale inhoud vast. Dit betreft het budget, de berekening en aanwending van de financiële bijdragen van de leden, het beleid rond reserves en provisies, de wijze van financiering van eventuele verliezen en van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden en ten slotte het beleggingsbeleid. Belangrijk hierbij is dat er een grens wordt opgelegd aan het niveau van reserves en provisies om te voorkomen dat beheersorganismen overtollige financiële middelen zouden aanhouden. Voor reserves wordt een maximum ingesteld van 18 maanden totale werkingskost van het beheersorganisme. De provisies moeten gemotiveerd worden in een specifiek rapport van de bedrijfsrevisor. Het Beslissingsorgaan UPV kan, indien nodig geacht, een aanvullende beoordeling vragen aan een externe bedrijfsrevisor. Een evenwichtige procedure van dialoog tussen het beheersorganisme en het Beslissingsorgaan UPV wordt opgezet. Indien het beheersorganisme er niet in slaagt de provisies afdoende te motiveren, kan de erkenning door het Beslissingsorgaan UPV worden ingetrokken of geschorst.

Paragraaf 2 bepaalt dat in het budget moet worden aangegeven welk budget het beheersorganisme voorziet voor het stimuleren van de circulaire economie bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen. Van beheersorganismen wordt verwacht dat zij bovenop hun reguliere werking en bovenop het beleid van de Gewesten investeren in de circulaire economie. Hiervoor wordt geen bedrag naar voor geschoven, maar wordt wel gevraagd om dit zichtbaar te maken binnen het budget.

De laatste paragraaf tenslotte regelt de wijze van toezicht op het financieel plan. Er wordt voorzien dat het financieel plan jaarlijks moet worden voorgelegd voor advies aan het beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan UPV moet daarbij bijzondere aandacht schenken aan de omvang van de reserves en provisies. Het Beslissingsorgaan UPV heeft daarbij de bevoegdheid om de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme te ondervragen, alsook om de rekeningen te laten onderzoeken door een externe revisor. Indien zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning. Er is wel voorzien dat er eerst een waarschuwing moet worden gegeven en het beheersorganisme de mogelijkheid moet krijgen om de problematische provisies zo snel mogelijk te annuleren. Enkel indien dit voorstel niet wordt ingediend door het beheersorganisme of indien het niet aanvaard wordt door het Beslissingsorgaan UPV, kan worden overgegaan tot schorsing of intrekking van de erkenning. Voor kan overgegaan worden tot de definitieve beslissing, moet het beheersorganisme gehoord worden.

Artikel 13

Artikel 13 voorziet in een heffing die opgelegd wordt indien een beheersorganisme de opgelegde inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling niet bereikt. De heffing is bedoeld als sturend instrument om de beheersorganismen aan te sporen om de doelstellingen te bereiken en niet als een financierend instrument. Dit wordt ook benadrukt door een stijgend tarief in te bouwen. De hoogte van de heffing begint op 50 €/ton, aangerekend per aangevatte ton waarvoor de doelstelling niet is behaald. De heffing stijgt in de 2 opeenvolgende jaren waarin de doelstelling niet werd gehaald met telkens 50 €/ton tot 150 €/ton in het derde jaar. Op die manier verhoogt stelselmatig de druk op de sector indien doelstellingen niet gehaald worden. De modaliteiten van de heffing zijn gelijkaardig als in artikel 8. De eventuele ontvangsten worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van bevolkingsaantal en moeten ingezet worden voor het gewestelijk afvalbeleid.

De tweede paragraaf regelt de inning van de heffing. Het Beslissingsorgaan UPV krijgt de opdracht om dit voor de Gewesten te organiseren.

Dit artikel geeft onder meer uitvoering aan artikel 69 lid 1 en 3 van verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 14

Artikel 14 voorziet eveneens in een sanctiemechanisme onder de vorm van een heffing voor een beheersorganisme dat de grenswaarden inzake reserves overschrijdt. De grenswaarde is in artikel 12 vastgelegd. Het betreft de totale werkingskost van een beheersorganisme gedurende 18 maanden. De sanctie bedraagt 10% van het bedrag van de reserve waarmee de norm wordt overschreden.

Er is wel voorzien in de mogelijkheid om, voor producten met een lange levensduur (minstens 15 jaar), dit percentage gedurende maximum 3 jaar te verminderen tot 5% in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord. Dit wordt als volgt gemotiveerd: het stimuleren van producten met een lange levensduur ligt in de lijn van de doelstellingen die met onderhavig Samenwerkingsakkoord worden nagestreefd. Het gaat onder meer om het efficiënte gebruik van grondstoffen, de preventie en beperking van het ontstaan van afvalstoffen. Daarnaast is het naleven van de beperking op de reserves moeilijker te realiseren voor producten met een lange levensduur die pas recent op de markt worden gebracht en dus nog niet in redelijke aantallen in de afvalfase komen. Lage inzamelcijfers gaan gepaard met lage werkingskosten waardoor de drempelwaarde voor de reserves onterecht laag kan liggen. Daarom wordt het de Gewestregeringen mogelijk gemaakt om voor dergelijke producten een mildere heffing op te leggen.

Ook bij deze heffing zullen de ontvangen middelen verdeeld worden onder de Gewesten met het oog op de financiering van gewestelijke beleidsmaatregelen.

Paragraaf twee regelt de inning van de heffing analoog als in artikel 13.

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

Dit artikel zet artikel 8 bis, lid 5, van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen gedeeltelijk om.

Artikel 15 organiseert het bijhouden van een register waarin alle producenten die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, worden opgelijst. Het register moet online vrij beschikbaar zijn binnen een termijn van 6 maanden na inwerkingtreding van dit Samenwerkingsakkoord en het komt het Beslissingsorgaan UPV toe om te bepalen wie dit register ter beschikking moet stellen. Hiervoor zal in eerste instantie gekeken worden naar de beheersorganismen, minstens voor wat betreft hun leden. Deze paragraaf geeft ook uitvoering aan artikel 55 lid 13 van verordening (EU) 2023/1542.

Het register bevat zo weinig mogelijk persoonsgegevens en, wanneer het toch persoonsgegevens bevat, worden deze niet openbaar gemaakt.

Paragraaf twee omschrijft de informatie die per producent moet worden opgenomen in het register. Dit zijn basisgegevens opgelegd door de Europese Richtlijnen en die reeds toegepast worden.

De laatste paragraaf is opnieuw een technische regeling die enkel geldt voor batterijen om de bepalingen over het producentenregister in lijn te brengen met artikel 55 van de Verordening (EU) 2023/1542. Dit geeft ook uitvoering aan artikel 54 lid 3, a) en b) van verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 16

Dit artikel zet artikel 8 bis, lid 5, van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen gedeeltelijk om.

De eerste paragraaf regelt de wijze waarop producenten die buiten België zijn gevestigd, aan hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid kunnen voldoen. Het eerste lid maakt het mogelijk dat elke buitenlandse producent een gevolmachtigde kan aanstellen in België. Deze gevolmachtigde moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op de producent rusten. Het tweede lid verplicht deze werkwijze voor buitenlandse producenten die via online verkoop rechtstreeks aan consumenten in België verkopen.

De tweede paragraaf stelt dat de aanduiding van een gevolmachtigde via schriftelijk mandaat moet verlopen en dat de overheid daarvan op de hoogte moet gebracht worden.

De derde paragraaf legt op dat elke producent die in België gevestigd is, maar die producten buiten het grondgebied op de markt brengt, in die landen ook een gevolmachtigde moet aanduiden om te voldoen aan de verplichtingen die op de producent rusten in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van dat land. Op die manier zorgt de derde paragraaf voor wederkerigheid. De eerste paragraaf maakt het mogelijk voor buitenlandse bedrijven om een gevolmachtigde aan te duiden in ons land, de derde paragraaf verplicht dit voor binnenlandse bedrijven met verkoop in het buitenland. Bij gelijklopende wetgeving in de andere landen zorgt dit voor een sluitend systeem.

De laatste paragraaf legt voor batterijen in dit kader opnieuw de link naar de Verordening (EU) 2023/1542 waarbij de aanstelling van een gemachtigde verplicht is voor dit type van producenten.

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Artikel 17 verduidelijkt de bevoegdheidsverdeling tussen het Beslissingsorgaan UPV en de Gewesten met betrekking tot de wijze waarop producenten invulling geven aan hun verplichtingen inzake de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Alle taken die niet expliciet zijn toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, blijven de exclusieve bevoegdheid van de Gewesten. In de mate dat ze niet worden geregeld in een uitvoerend Samenwerkingsakkoord worden volgende operationele zaken genoemd: het communicatiebeleid, het inzamelsysteem, de wijze van verwerking, het preventiebeleid en de aanwending van de ontvangsten uit de heffingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

Dit artikel brengt een wijziging aan het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval aan. In deze wijziging wordt een heffing opgelegd aan het erkend organisme (Valipac), dat instaat voor de terugnameplicht van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, zodat dit organisme op dezelfde manier wordt behandeld als de andere UPV-systemen. Voor Fost Plus (huishoudelijke verpakkingen), bestaat deze financiële verplichting al jaren. Via artikel 8 wordt een financiële verplichting ingevoerd voor de andere UPV-systemen (Febelauto, Valorlub, Bebat…). Dezelfde principes worden hier gehanteerd. De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner, waarbij de hoogte eenzelfde financiële impact beoogt als voor de andere UPV's. De heffing voor het beheersorganisme wordt eveneens berekend in verhouding tot het marktaandeel van het beheersorganisme. De ontvangsten worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van het aantal inwoners en worden door de Gewesten aangewend voor het beleid inzake verpakkingsafval.

Boek III – Bepalingen betreffende de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil

Afdeling 1 - Toepassingsgebied

Artikel 19

Dit artikel wijst in de eerste paragraaf de productgroepen aan waarop de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil van toepassing is. Dit zijn in eerste instantie de productgroepen die gevat worden door de SUP-richtlijn (tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen). Alle tabaksproducten zijn hier het doelwit, inclusief sigarettenpeuken en hun verpakking. Het zet artikel 8, lid 1, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

Kauwgom valt niet onder het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn, maar wordt daaraan toegevoegd omdat dit product een aanzienlijk deel uitmaakt van het zwerfvuil. De verpakkingen die onder de SUP-richtlijn vallen, sigarettenverpakkingen (doosjes en plastic folies) en blikjes voor huishoudelijke dranken zijn niet opgenomen in deze lijst, omdat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijk inzake zwerfvuil voor verpakkingen ingeschreven wordt via een wijziging in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Dit punt is opgenomen in afdeling 4. Uiteraard worden hierbij dezelfde principes gevolgd.

In de tweede paragraaf worden de kosten aangegeven die de producenten in het kader van deze producentenverantwoordelijkheid minstens moeten dekken. Het betreft kosten voor (i)

bewustmakingsmaatregelen, (ii) opruimen van zwerfvuil, (iii) beheer en ledigen van publieke vuilnisbakken, (iv) rapportering en (v) een bijdrage in de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid. Het zet artikel 8, lid 3, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

Paragraaf drie benadrukt dat dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk doet aan de bevoegdheden inzake openbare netheid van lokale besturen.

Artikel 20

Deze Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil geldt voor alle producten die op de Belgische markt worden gebracht, en dit zowel via fysieke winkels als via verkoop op afstand. In lijn met de SUP-Richtlijn, bevat artikel 20 bepalingen over hoe een producent die in een andere Lidstaat producten op de markt brengt, aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet voldoen. De eerste paragraaf maakt het mogelijk dat buitenlandse producenten hiertoe in ons land een gemachtigde vertegenwoordiger kunnen aanwijzen. De tweede paragraaf bevat de gekoppelde bepaling voor de in België gevestigde producenten: zij zijn gehouden om een gemachtigd vertegenwoordiger aan te stellen in de landen waar ze hun producten op de markt brengen.

Dit artikel zet artikel 8, lid 6 en lid 7, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

Zoals bij elke Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid kan een producent aan zijn verplichtingen voldoen op individuele basis of op collectieve basis. Indien een producent kiest voor de individuele optie moet hij hiervoor een aanvraag indienen en een goedkeuring krijgen. De collectieve optie verloopt via het aansluiten bij een collectief systeem dat de verplichtingen voor de producent overneemt.

Afdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

Dit artikel zet artikel 8, lid 5, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

De eerste paragraaf omschrijft dat een producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn verplichtingen inzake de UPV zwerfvuil, hiertoe een “individueel beheersplan zwerfvuil” moet indienen. Het Beslissingsorgaan UPV moet oordelen over het al dan niet verlenen van een goedkeuring.

De tweede paragraaf lijst de informatie op die moet opgenomen in de aanvraag voor een “individueel beheersplan zwerfvuil”. Het betreft een aantal identificatiegegevens, het voorwerp van de aanvraag en een schriftelijke verbintenis. Onder het voorwerp moet de producent omschrijven hoe hij zal voldoen aan zijn verplichtingen. Er worden 2 mogelijkheden voorzien: ofwel de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van zijn producten ofwel het financieel vergoeden van de overheidsinstanties voor de zwerfvuilkosten die deze overheidsinstanties dragen voor de producten van de producent. De eerste optie omhelst naast een plan van aanpak voor de opruiming van het betrokken zwerfvuil ook de nodige acties voor de andere aspecten van de UPV-zwerfvuil. De producent moet immers ook bijdragen aan o.a. de preventie van zwerfvuil, de lediging

en beheer van publieke vuilnisbakken en het algemene beleid op dit gebied. Tot slot moet hier benadrukt worden dat de organisatorische en financiële optie enkel mogelijk is indien de betrokken overheidsinstanties die bevoegd zijn voor het beheer van het zwerfvuil hiermee instemmen. Binnen de tweede optie moet de producent zorgen voor de vergoeding van de kosten die overheidsinstanties dragen ten gevolge van het zwerfvuil van zijn product. Hiertoe wordt aan de producent een heffing opgelegd. De concretisering van de heffing verloopt gelijkaardig als bij de heffing opgelegd in artikel 8 en 9, §10. De hoogte van de heffing wordt bepaald in functie van het marktaandeel van de betrokken producent ten opzichte van de totale markt, er wordt een rapporteringplicht ingevoerd om de nodige gegevens over de totale markt te verzamelen, de heffing is slechts verschuldigd vanaf 500 euro en de uiterste datum van betaling is 15 april van het jaar N+1. De heffing is verschuldigd per Gewest, maar komt finaal toe aan alle overheidsinstanties die zwerfvuilkosten dragen en voor de financiële optie kiezen. Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan deze overheidsinstanties op zijn grondgebied. Het is daarbij niet uitgesloten dat een Gewest dit realiseert door een producent de nodige gegevens ter beschikking te stellen van de diverse overheidsinstellingen en de bijhorende bedragen om tot een directe betaling over te gaan. In het kader van de heffing is ook een jaarlijkse rapportering voorzien over het aantal op de markt gebrachte producten. Hoewel de volledige heffing slechts verschuldigd is in het jaar N+1, moet op 15 april van het jaar N reeds een voorafbetaling van 50% gedaan worden; hiervoor is een bijkomende rapportering nodig van het geschatte aantal in jaar N-1 op de markt gebrachte producten. De voorafbetaling en het percentage van 50% is aangewezen om de helft van de effectieve kosten voor de opkuis van het zwerfvuil in het jaar N reeds in het jaar N te kunnen terugbetalen, om de effectieve kosten voor het opruimen van zwerfvuil reeds in het jaar N te kunnen uitbetalen aan de overheidsinstanties die in jaar N kosten dragen. Door de voorafbetaling slechts gedeeltelijk te maken, wordt vermeden dat bedrijven teveel zouden moeten vooraf betalen. 50% is redelijk en proportioneel.

De laatste paragraaf legt een jaarlijkse rapporteringsplicht op over de wijze waarop afgelopen jaar uitvoering is gegeven aan de verplichtingen.

Artikel 23

Artikel 23 omschrijft de procedure waarop een aanvraag voor een individueel beheersplan zwerfvuil door het Beslissingsorgaan UPV wordt behandeld. Eerst wordt de volledigheid beoordeeld. Indien de aanvraag volledig is, heeft het Beslissingsorgaan UPV vervolgens vier maanden om een uitspraak te doen over de aanvraag. Voor elke aanvraag wordt aan de individuele producent een dossierkost van 250 euro gevraagd. De goedkeuring van een individueel beheersplan geldt voor een periode van maximum vijf jaar, maar kan mits motivering ook voor een kortere termijn worden verleend.

Artikel 24

In artikel 24 wordt aangegeven wanneer de in artikel 23 beschreven goedkeuring kan worden opgeheven of geschorst. Dit kan enerzijds op verzoek van de individuele producent en anderzijds ambtshalve door de overheid na vaststelling van een inbreuk op de voorschriften van dit Samenwerkingsakkoord. Hierbij wordt de individuele producent vooraf op de hoogte gebracht en heeft hij de mogelijkheid om zich te verweren of om zich in regel te stellen.

Artikel 25

Artikel 25 geeft aan welke wijzigingen onmiddellijk doorgegeven moeten worden aan het beslissingsorgaan UPV. Het betreft enerzijds administratieve gegevens zoals naam en rechtsvorm, maar anderzijds ook wijzigingen in het voorwerp van de aanvraag en wijzigingen in de aangegane verbintenissen.

Afdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

Dit artikel zet artikel 8, lid 5, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

De eerste paragraaf legt het basisprincipe van een collectieve uitvoering vast: door als producent aan te sluiten bij een collectief organisme.

De tweede paragraaf bepaalt de vereisten waaraan een dergelijk collectief organisme moet voldoen. Dit zijn standaard vereisten die gebruikelijk aan dergelijke rechtspersonen worden opgelegd, zoals: opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel, als uitsluitend statutair doel hebben om uitvoering te geven aan de UPV-verplichtingen en over de nodige middelen beschikken om dit te realiseren.

De derde paragraaf tenslotte vermeldt de voorwaarden waaronder dergelijk collectief organisme moet werken:

1° een toetredingsovereenkomst sluiten met elke producent die daarom verzoekt;
2° de lijst van de aangesloten producenten ter beschikking te stellen van het Beslissingsorgaan UPV;
3° alle discriminatie uitsluiten in het aanvaarden of uitsluiten van leden;
4° garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden;
5° zorgen voor een online toegang tot de gegevens voor het Beslissingsorgaan UPV;
6° de verplichtingen vervullen voor de aangesloten producenten;
7° het innen van de bijdrage van de aangesloten producenten waarbij rekening kan gehouden worden met de schadelijkheid voor het leefmilieu van de producten. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een onderscheid tussen sigarettenfilters met plastic en filters zonder plastic;
8° het voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV van de jaarrekening en de begroting.

Artikel 27

Dit artikel zet artikel 8, lid 3, lid 4 en lid 5, van Richtlijn (EU) 2019/904 om.

In dit artikel worden aan een collectief organisme eveneens twee mogelijkheden geboden om te voldoen aan de UPV zwerfvuil. De basis is steeds dat de kosten van de taken vermeld in artikel 19, §2, moeten gedragen worden door de producenten voor het afval veroorzaakt door de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt worden gebracht. Dit kan enerzijds gebeuren door het opnemen van deze taken, in samenwerking met de overheidsinstanties die voor deze optie kiezen. Dit is de organisatorische en financiële optie. Anderzijds kan dit ook gebeuren door het vergoeden van de kosten verbonden aan de uitvoering van deze taken door de overheidsinstanties (de financiële optie). De gekozen optie kan verschillen naargelang de betrokken overheidsinstantie, die zelf uitmaakt welke optie haar het beste past. De organisatorische en financiële optie vergt een samenwerking tussen het erkend organisme en de overheidsinstanties die bevoegd zijn voor de openbare netheid en

het beheer van zwerfvuil. In die samenwerking worden afspraken gemaakt rond de wijze van uitvoering van de taken en activiteiten en de eraan gekoppelde vergoedingen. De keuze voor deze optie verondersteld dus dat de betrokken overheidsinstanties bereid zijn een dergelijke samenwerking aan te gaan. Dit impliceert ook dat de gekozen optie per overheidsinstantie kan verschillen en ook kan wijzigen in de tijd. Indien geen overeenkomst wordt aangegaan of bereikt, is de facto steeds de financiële optie van toepassing.

Het tweede lid legt de bedragen vast die per productgroep en per Gewest moeten vergoed worden door het collectief organisme in de financiële optie. Deze bedragen zijn afkomstig van de door de Gewesten uitgevoerde studies van de zwerfvuilkosten, en zijn dus van toepassing indien enkel en alleen voor de financiële optie zou gekozen worden. Wanneer voor één of meerdere overheidsinstanties de organisatorische en financiële optie van toepassing is, worden deze bedragen overeenkomstig verminderd. Het collectief organisme is dan immers vrijgesteld van de financiële optie voor die overheidsinstanties. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hiertoe voor de bekendmaking per Gewest van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze instanties ter identificatie van de overheidsinstanties waarmee een samenwerking kan worden aangegaan en hun overeenkomstig aandeel in de zwerfvuilkosten.

Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd volgens de gezondheidsindex der consumptieprijzen. De principes van de heffing zijn opnieuw identiek als bij artikel 8. Wanneer voor een bepaalde productgroep meerdere collectieve organismen bestaan of wanneer één of meerdere producenten de UPV op individuele basis uitvoeren, dan wordt de heffing aangerekend in verhouding tot het marktaandeel van het jaar N-1 en is de heffing pas verschuldigd vanaf 500 euro.

Om een efficiënt gebruik van de middelen te verzekeren ten aanzien van de producten, verbinden de gewesten zich er ook toe om prestatie-indicatoren te ontwikkelen om de efficiënte te meten van de acties die uitgevoerd worden met de betaalde heffingen.

Verder bepaalt deze paragraaf dat deze bedragen binnen de 2 jaar na inwerkingtreding van dit akkoord worden geëvalueerd en dat de bedragen van de heffing ten laatste vanaf het kalenderjaar 2029 worden aangepast op basis van deze evaluatie. Vervolgens gebeurd elke 5 jaar opnieuw een dergelijke evaluatie. De aanpassing van de heffingsbedragen zal telkens gebeuren door een formele wijziging van het Samenwerkingsakkoord.

Vervolgens wordt de organisatorische en financiële optie verder uitgewerkt. De concrete uitwerking hiervoor moet het collectief organisme voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV in een erkenningsaanvraag. De mogelijkheid wordt hierbij ook voorzien dat Fost Plus in naam van de sector de erkenningsvraag indient. Een erkenning heeft in principe een looptijd van 5 jaar. Het Beslissingsorgaan UPV controleert de naleving van de erkenning door het collectief organisme, en maakt na 4 jaar een evaluatie op met het oog op een eventuele nieuwe erkenning. Indien de erkenningsaanvraag betrekking heeft op tabaksproducten zal het Beslissingsorgaan UPV hierbij een advies vragen aan de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving.

De erkenningsaanvraag moet volgende elementen bevatten:

- de statuten;
- een financieel plan en een begroting voor de duur van de erkenning;
- de aard van de afvalstoffen;
- een ontwerp van toetredingscontract tussen het collectief organisme en de producenten;
- een modelcontract met territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en de andere overheidsinstanties die instaan het beheer van zwerfvuil;
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil;

- de progressiviteit om het systeem verder uit te breiden;
- het instellen van nieuwe modellen;
- de rapporterings- en controlemethode om de efficiënte van het opgezette systeem te evalueren.

Om te voorkomen dat het mee organiseren van het zwerfvuilbeleid door de producenten beleidsinspanningen zouden tegenwerken, wordt ten slotte opgelegd dat dit er niet toe mag leiden dat de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van Tabaksgebruik wordt geschonden, of het preventiebeleid rond verpakkingen en roken wordt tegengewerkt, noch dat producenten inspraak krijgen in het zwerfvuilbeleid.

Paragraaf 2 van hetzelfde artikel legt de wijze van berekening en inning van de heffing vast. Dit volgt dezelfde principes als in artikel 8. De verschuldigde bedragen worden door de Interregionale Commissie voor de UPV door middel van een formulier gecommuniceerd aan de collectieve organismen. Dit formulier betreft een loutere vormvereiste bij het betalen van de heffing en heeft geen enkele impact op de essentiële kenmerken van de bijdrageverplichting. Dit betreft dan ook een louter administratief-technische aangelegenheid. De heffing is verschuldigd per Gewest, maar komt finaal toe aan alle overheidsinstanties die zwerfvuilkosten dragen en voor de financiële optie kiezen. Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan deze overheidsinstanties op zijn grondgebied. Het is daarbij niet uitgesloten dat een Gewest dit realiseert door een producent de nodige gegevens ter beschikking te stellen van de diverse overheidsinstellingen en de bijhorende bedragen. Specifiek voor het jaar 2026 is voorzien dat de bedragen die door de producenten ter beschikking werden gesteld in het kader van een vrijwillige financiële bijdrage in het zwerfvuilbeleid van de Gewesten, in mindering gebracht worden van de heffingsbedragen uit paragraaf 1. Dit om het engagement van die sectoren te honoreren en een dubbele betaling te voorkomen.

In het kader van de heffing is ook een jaarlijkse rapportering voorzien over het aantal op de markt gebrachte producten. Hoewel de volledige heffing slechts verschuldigd is in het jaar N+1, moet op 15 april van het jaar N reeds een voorafbetaling van 50% gedaan worden; hiervoor is een bijkomende rapportering nodig van het geschatte aantal in jaar N-1 op de markt gebrachte producten. De voorafbetaling en het percentage van 50% is aangewezen om de helft van de effectieve kosten voor de opkuis van het zwerfvuil in het jaar N reeds in het jaar N te kunnen terugbetalen, zodat de opkuis van het zwerfvuil niet in gevaar komt. Door de voorafbetaling slechts gedeeltelijk te maken, wordt vermeden dat bedrijven teveel zouden moeten vooraf betalen. 50% is redelijk en proportioneel.

Paragrafen 3 tot en met 5 van hetzelfde artikel regelen de controle op de betaling ingeval dat de financiële optie van toepassing is, alsook de gevolgen bij laattijdige, onvolledige of foutieve betaling. Onvolledige betaling leidt tot een geldboete van 10% van het niet-betaalde bedrag. Elke vertraging in de betaling leidt tot het verschuldigd zijn van de wettelijke intrest. Het collectief organisme is hierbij verplicht om alle gegevens en bijkomende informatie die nodig zijn voor de controle, ter beschikking te stellen.

Paragraaf 6 behandelt de producentenverantwoordelijkheid voor kauwgom. Dit is eveneens een afvalstroom die vaak terug te vinden is in het zwerfvuil. Gegeven de beperkte financiële draagkracht van de sector is evenwel beslist om hiervoor een aparte regeling op te zetten en is ingegaan op het engagement van de sector om een programma van bewustmakings- en opruimingscampagnes uit te voeren voor een totaalbedrag van 3,5 miljoen euro gespreid over 5 jaar. De details van deze verbintenis en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en regionaal niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV.

Artikel 28

Artikel 28 bepaalt de modaliteiten waaronder een erkend organisme voor verpakkingsafval (Fost Plus) voor deze andere stromen kan optreden als collectief organisme. Gezien Fost Plus voor de huishoudelijke verpakkingen ook verplichtingen krijgt inzake zwerfvuil, en verpakkingen de productsoort zijn met het grootste aandeel in de zwerfvuilkosten, lijkt het logisch om deze mogelijkheid te voorzien. Op die manier wordt het mogelijk dat één collectief systeem instaat voor de uitvoering van de UPV zwerfvuil. Het erkend organisme voor verpakkingsafval kan dit doen door ofwel aan de in artikel 27, paragraaf 1 genoemde financiële verplichting voor die stroom te voldoen, ofwel door contracten af te sluiten met overheidsinstanties die kosten dragen inzake het zwerfvuilbeleid. De contracten regelen de samenwerking tussen beide partijen rond de acties en kosten opgelijst in artikel 19, paragraaf 2. Wanneer dergelijke contracten worden afgesloten, wordt het bedrag van de financiële optie in de eerste paragraaf van artikel 27 verminderd met het aandeel in de kosten van de overheidsinstanties waarmee een contract wordt afgesloten. Het Beslissingsorgaan UPV zorgt hiertoe voor de bekendmaking van de relevante overheidsinstanties en hun aandeel in de totale zwerfvuilkosten.

Voor het afsluiten van dergelijke contracten zal een modelcontract moeten goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan UPV na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen.

Artikel 29

Artikel 29 zorgt ervoor dat er indicatoren inzake openbare netheid worden opgevolgd wanneer de organisatorische en financiële optie wordt toegepast. Deze zullen op voorstel van het beslissingsorgaan UPV worden opgenomen in de erkenning van het collectief organisme en moeten toelaten om de evolutie van de openbare netheid op te volgen.

Artikel 30

Artikel 30 regelt de controle op de boekhouding van het collectief organisme. Het geeft de bevoegdheid aan het Beslissingsorgaan UPV om de bedrijfsrevisor te ondervragen, alsook om een externe bedrijfsrevisor aan te stellen voor een onafhankelijke controle.

Artikel 31

Artikel 31 verplicht een collectief organisme dat sensibiliseringsacties opzet die een volledig gewest bestrijken, om die voor te leggen aan de gewestelijke administratie. Dit om te garanderen dat de campagnes in lijn blijven met het gewestelijke beleid.

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Artikel 32 geeft aan dat elk Gewest autonoom beslist over de besteding van de financiële middelen die het ontvangt. Uiteraard moet deze besteding maximaal gericht zijn op het vergoeden van door betrokken overheidsinstanties gemaakte kosten in de strijd tegen zwerfvuil.

Artikel 33

In dit artikel worden de gewestelijke administraties opgedragen om sensibiliseringsacties te organiseren. Dit geldt uiteraard enkel indien de Gewesten hiertoe de nodige financiële middelen verwerven van de producenten in het kader van de financiële optie. Indien door een gewestelijke administratie wordt geopteerd voor de organisatorische en financiële optie, wordt deze taak in samenspraak met de betrokken producenten opgenomen. De sensibiliseringsacties handelen over de thema's voorzien in de SUP-Richtlijn:

- herbruikbare alternatieven en goede praktijken voor afvalbeheer;
- de effecten van zwerfvuil op het (mariene) milieu;
- de gevolgen van ongepaste verwijdering op de riolering (o.a. vochtige doekjes).

Artikel 34

Artikel 34 legt een rapportageplicht op aan het collectief organisme over:

- de afgesloten contracten met betrokken overheidsinstanties en in voorkomend geval, de betaalde vergoedingen;
- de aangesloten producenten;
- de wijze van berekening van de milieubijdragen van de leden;
- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil en de wijze van verwerking (ingeval van de organisatorische en financiële optie).

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil voor verpakkingen wordt ingeschreven in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Daartoe bevat dit Samenwerkingsakkoord een afdeling 4 die de wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, omvat.

Artikel 35

Artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval somt de elementen op die moeten worden opgenomen in de erkenningsaanvraag. Via dit artikel 35 wordt een additioneel element toegevoegd aan deze opsomming: de wijze waarop invulling zal gegeven worden aan de UPV zwerfvuil. Hierbij wordt dezelfde informatie gevraagd als voor eventuele gelijkaardige systemen in artikel 27 (o.a. een financieel plan, de aard van de afvalstoffen, een modelcontract, een operationeel plan…). Die afstemming is des te meer noodzakelijk omdat Fost Plus ook de rol van collectief organisme kan opnemen voor de UPV zwerfvuil van andere stromen dan verpakkingsafval (met name tabak, kauwgom, vochtige doekjes en/of ballonnen). Er wordt hierbij één bijkomende voorwaarde opgelegd, gericht op het voorkomen van zwerfvuil van verpakkingen: het versterken van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out of home.

Artikel 36

Paragraaf 1 van dit artikel regelt de verplichtingen voor producenten van verpakkingsafval die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil op individuele basis willen invullen. Deze bepalingen zijn gelijklopend aan de bepalingen in artikel 22 voor de producenten van andere zwerfvuilstromen die op individuele basis de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid zullen invullen. Dit wordt geregeld door een toevoeging aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval. Tot slot wordt gewezen op het toepassingsgebied. Deze verplichting geldt enkel voor verpakkingsverantwoordelijken die volgende verpakkingen op de markt brengen: verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, verpakkingen van sigaretten en huishoudelijke drankverpakkingen uit blik

Paragraaf 2 legt de heffingsplicht voor de bijdrage aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval op aan producenten die op individuele basis invulling geven aan hun producentenverantwoordelijkheid. Artikel 18 van dit samenwerkingsakkoord introduceerde deze heffing voor het erkende organisme voor verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong. Zowel individuele producenten als het erkend organisme moeten deze heffing dragen in verhouding tot hun marktaandeel. Het betreft een identieke regeling als voor de andere productstromen zoals opgelegd in artikel 8 en 9, §10. Ter informatie herhalen we hier dat een soortgelijke heffingsplicht voor verpakkingen van huishoudelijke oorsprong reeds vele jaren in voege is (zie ook paragraaf 4).

Paragraaf 3 legt aan het Beslissingsorgaan Verpakkingen de verplichting op om, elke vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, een samenvattende evaluatienota en een strategische oriëntatienota op te maken ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

Paragraaf 4 handelt over de halve euro. Het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval verplicht Fost Plus immers tot een financiële bijdrage in het beleid van de Gewesten (de halve euro). Artikel 13 §1, 12°, geeft aan wat onder dit beleid kan begrepen worden. Hieraan wordt toegevoegd: de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in sluikstort, de controle van de doelstellingen en de personeelskost.

De rest van het artikel regelt de collectieve uitvoering voor de UPV zwerfvuil. De zwerfvuilregeling voor de stroom verpakkingen wordt geregeld door in artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord voor verpakkingsafval, een punt 14° en 15° toe te voegen. Dit verloopt volgens dezelfde principes als voor de andere stromen die onder de UPV zwerfvuil vallen (in artikel 27 van boek III van dit Samenwerkingsakkoord). Er worden 2 opties voorzien: de financiële optie en de organisatorische en financiële optie. De keuze tussen beide wordt gemaakt door Fost Plus en de betrokken overheidsinstellingen en kan bijgevolg verschillend zijn per betrokken overheidsinstelling. Belangrijk hierbij is dat bij aanvang, het toepassingsgebied beperkt is tot die verpakkingssoorten die tot de scope van de SUP-Richtlijn behoren alsook drankblikjes en sigarettenpakjes. Het is evenwel uitdrukkelijk de bedoeling om de scope van de heffing uit te breiden tot het zwerfvuil afkomstig van alle huishoudelijke verpakkingen. Dit moet ingang vinden ten laatste vanaf het aangiftejaar 2029 op basis van de evaluatiestudie over de bedragen van de heffing.

In de financiële optie, voorzien in 14°, wordt een heffing bepaald, uitgedrukt in een bedrag per gewest. Net zoals voor de andere stromen geldt dat de heffing verminderd wordt met de bedragen betaald door de producenten die op individuele basis de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid invullen, alsook met de bedragen die overeenstemmen met de vergoeding voor die overheidsinstanties die een samenwerkingscontract met Fost Plus hebben afgesloten inzake zwerfvuil. Daarnaast wordt ook de mogelijkheid voorzien dat de leden van Fost Plus hun verplichting ook nakomen via een andere rechtspersoon die met dit doel werd opgericht. De berekening en inning van de heffing volgt dezelfde principes als voor de andere zwerfvuilstromen in artikel 27. Ook hier geldt

dat met betrekking tot het jaar 2026 de vrijwillige bijdrage betaald door Fost Plus in het kader van het gewestelijke zwerfvuilbeleid wordt afgetrokken van de verschuldigde heffing. Daarnaast worden ook voor verpakkingen bepalingen opgelegd inzake indexering, tijdstip van betaling, controle, gevolgen bij niet correcte of laattijdige betaling. Er wordt voorzien in een aanpassing van het bedrag van de heffing om rekening te houden met het effect van statiegeld. Vanaf het aangiftejaar volgend op de invoering van een statiegeldsysteem wordt de heffing met 25% verminderd en vervolgens jaarlijks met 5% (gedurende 6 jaar). Net als voor de overige stromen, verbinden de Gewesten er zich voor verpakkingen ook toe om de efficiëntie van de geïnde heffingen te meten. Hiertoe zullen prestatie-indicatoren worden ontwikkeld.

In het kader van de heffing is ook een jaarlijkse rapportering voorzien over het aantal op de markt gebrachte verpakkingen. Hoewel de volledige heffing slechts verschuldigd is in het jaar N+1, moet op 15 april van het jaar N reeds een voorafbetaling van 50% gedaan worden; hiervoor is een bijkomende rapportering nodig van het geschatte aantal in jaar N-1 op de markt gebrachte verpakkingen. De voorafbetaling en het percentage van 50% is aangewezen om de helft van de effectieve kosten voor de opkuis van het zwerfvuil in het jaar N reeds in het jaar N te kunnen terugbetalen, zodat de opkuis van het zwerfvuil niet in gevaar komt. Door de voorafbetaling slechts gedeeltelijk te maken, wordt vermeden dat bedrijven teveel zouden moeten vooraf betalen. 50% is redelijk en proportioneel.

De organisatorische en financiële optie waarbij een samenwerking wordt aangegaan tussen het erkend organisme voor verpakkingsafval en de betrokken overheidsinstanties, wordt uitgewerkt in 15°. De modelcontracten die deze samenwerking vorm geven moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Beslissingsorgaan Verpakkingen. De contracten hebben als voorwerp het organiseren en financieren van de genoemde acties in artikel 19: bewustmakingsmaatregelen, opruimen van zwerfvuil, beheer en ledigen van publieke vuilnisbakken, en een bijdrage in de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid. Met overheidsinstellingen waarmee een dergelijk contract is afgesloten, geldt de organisatorische en financiële regeling, en krijgt Fost Plus een evenredige vrijstelling van de financiële verplichting.

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

Artikel 37 omschrijft de personen die bevoegd zijn om controle uit te voeren op de bepalingen rond de Uitgebreide Productenverantwoordelijkheid zwerfvuil, de bewijsstukken die zij kunnen opvragen bij de producenten of collectieve organismen, alsook de wijze waarop de documenten bezorgd en gecontroleerd mogen worden.

Dit artikel zet artikel 14 van Richtlijn (EU) 2019/904 en artikel 36 van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om en geeft uitvoering aan artikel 54 lid 1 en lid 3 c) en artikel 75 lid 9 van verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 38

Artikel 38 bepaalt de boetes bij niet naleving van de bepalingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Dit artikel zet artikel 14 van Richtlijn (EU) 2019/904 en artikel 36 van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om en geeft onder meer uitvoering aan artikel 54 lid 3 c) en artikel 93 van verordening (EU) 2023/1542.

Boek IV – Eindbepalingen en inwerkingtreding

Artikel 39

Artikel 39 somt de taken op die aan het Beslissingsorgaan UPV worden toevertrouwd:

1° het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goedkeuren;
2° het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent Secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden goedkeuren en instaan voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat;
3° het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV bepalen;
4° de wijze waarop een producent op individuele basis zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid invult, goedkeuren;
5° adviseren over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme;
6° het controleren van en toezien op de erkenning van de beheersorganismen en collectieve organismen in het kader van organisatorische en financiële optie ;
7° adviseren over het financieel plan van de beheersorganismen;
8° de Gewesten informeren of er heffingen van toepassing zijn wegens het niet bereiken van de doelstellingen;
9° de betrokken overheidsinstanties bekendmaken die zwerfvuilkosten dragen, hun te dekken kosten en andere relevante indicatoren;
10° de aanslagformulieren opstellen om de zwerfvuilbijdrage te innen;
11° uitvoering geven aan alle andere taken die het worden opgelegd in dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 40

Dit artikel heeft tot doel een evaluatie te voorzien 2 jaar na de implementatie van het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord creëert een nieuw wettelijk kader om op interregionale basis uitvoering te geven aan de UPV. Dit is een belangrijke beleidswijziging. Het lijkt dan ook aangewezen om de resultaten hiervan te evalueren. Hierbij zal de klemtoon in eerste instantie liggen op boek III (de UPV zwerfvuil) gezien dit nieuw beleid betreft. Specifieke aandacht zal daarbij gegeven worden aan de keuzemogelijkheid die is voorzien tussen de financiële en de organisatorische en financiële optie. De vraag stelt zich of het aangewezen is om op een langere termijn deze keuzemogelijkheid te behouden of om eerder te evolueren naar een meer gestroomlijnde aanpak voor zwerfvuilbeheer door terrein beherende overheden.

Artikel 41

Dit Samenwerkingsakkoord legt diverse verplichtingen op aan de producenten in het kader van hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Andere betrokken actoren (bv. tussenhandelaars en eindverkopers, publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen) hebben echter ook vaak een functie te vervullen bij het beheer van de afvalstoffen. Dit artikel creëert een rechtsgrond om

in een uitvoerend samenwerkingsakkoord de rollen en verantwoordelijkheden voor deze andere actoren vast te stellen om een goede uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid mogelijk te maken. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- de modaliteiten van inzameling en terugname van de betrokken afvalstoffen (bv. een verplichte inzameling van de afvalstoffen via eindverkopers);
- de samenwerking tussen de producenten en publiekrechtelijke rechtspersonen die territoriaal bevoegd zijn voor huishoudelijk afvalstoffen (bv. regelingen omtrent de inzameling op recyclageparken);
- de rapportering over de inzameling en verwerking van die afvalstoffen door afvaloperatoren;
- het bevorderen van de mogelijkheden tot herstel, hergebruik en hoogwaardige verwerking van de betrokken afvalstoffen tijdens de inzameling, opslag en transport;
- het verstrekken van informatie aan de houders van de afvalstoffen (bv. in verband met correcte afdanking of afvalpreventie);
- het vermelden van de milieubijdrage op de factuur.

Dit artikel zet artikel 8 bis, lid 1, a), van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen om.

Artikel 42

In uitvoering van het Samenwerkingsakkoord worden een aantal gegevens opgevraagd door de Interregionale Commissie voor de UPV die kunnen beschouwd worden als persoonsgegevens (bedrijfsgegevens van eenpersoonszaken en contactpersonen van producenten). Gelet op de bescherming van persoonsgegevens legt dit artikel vast waarom deze gegevens worden verzameld (controleren of producenten hun verplichtingen nakomen) alsook de maximale periode waarin deze gegevens bewaard worden (5 jaar).

De verwerking van deze persoonsgegevens is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met name de controle van de naleving van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid door de producent, al dan niet door tussenkomst van een beheerder van een onlinemarktplaats, een gevolmachtigde of een collectief organisme. Deze controle kadert tevens in de uitoefening van het openbaar gezag. Persoonsgegevens worden slechts verzameld wanneer dit strikt noodzakelijk is. Een beheerder van een onlinemarktplaats en een collectief organisme zijn steeds een rechtspersoon. Een producent en een gevolmachtigde zijn in bijna alle gevallen een rechtspersoon; slechts uitzonderlijk zal het gaan om een natuurlijke persoon en kunnen sommige van de verzamelde gegevens beschouwd worden als persoonsgegevens. Het gaat daarbij uitsluitend over gegevens die dienen ter identificatie van de producent of de gevolmachtigde. Wanneer de producent of de gevolmachtigde een rechtspersoon is, alsook in het geval van een beheerder van een onlinemarktplaats en een collectief organisme, worden geen persoonsgegevens verzameld, behalve gegevens die dienen ter identificatie van een contactpersoon binnen het bedrijf, zoals een professioneel e-mailadres. Wanneer een producent niet kan geïdentificeerd worden, kan de naleving van de UPV niet worden geverifieerd en kan de niet-naleving niet worden bestraft.

De maximale bewaartermijn van 5 jaar is redelijk en is noodzakelijk om desgevallend een strafrechtelijke procedure tegen een producent te kunnen opstarten en afhandelen, zonder dat de daarvoor benodigde gegevens onbeschikbaar zouden worden.

Artikel 43

Net als artikel 42 kadert dit artikel in de bescherming op persoonsgegevens en dan specifiek op de gegevens die opgevraagd worden van producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun

verplichtingen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Opnieuw worden het doel en de termijn van bewaring van de gegevens omschreven.

De verwerking van deze persoonsgegevens is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met name de controle van de naleving van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid door de producent, met name door middel van het individueel beheersplan zwerfvuil. Deze controle kadert tevens in de uitoefening van het openbaar gezag. Persoonsgegevens worden slechts verzameld wanneer dit strikt noodzakelijk is. Een producent is in bijna alle gevallen een rechtspersoon; slechts uitzonderlijk zal het gaan om een natuurlijke persoon en kunnen sommige van de verzamelde gegevens beschouwd worden als persoonsgegevens. Het gaat daarbij uitsluitend over gegevens die dienen ter identificatie van de producent. Wanneer de producent een rechtspersoon is, worden geen persoonsgegevens verzameld, behalve gegevens die dienen ter identificatie van een contactpersoon of van een natuurlijke persoon die het bedrijf vertegenwoordigt. Wanneer in de tekst verwezen wordt naar de “woonplaats” van de producent, gaat het in principe om de maatschappelijke zetel van de vennootschap en slechts uitzonderlijk om de woonplaats van een natuurlijke persoon. Wanneer een producent niet kan geïdentificeerd worden, kan de naleving van de UPV niet worden geverifieerd en kan de niet-naleving niet worden bestraft.

De maximale bewaartermijn van 5 jaar is redelijk en is noodzakelijk om desgevallend een strafrechtelijke procedure tegen een producent te kunnen opstarten en afhandelen, zonder dat de daarvoor benodigde gegevens onbeschikbaar zouden worden.

Artikel 44

Ook dit artikel heeft betrekking op de bescherming van persoonsgegevens. Het stelt dat de Interregionale Commissie voor UPV de nodige maatregelen moet nemen om de betrokkenen te informeren over het doel en de wijze van de verwerking van zijn persoonsgegevens. Hierbij moet de Interregionale Commissie voor de UPV handelen in lijn met de Verordening 2016/679 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens.

Artikel 45

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord en verduidelijkt de toepasselijkheid van de artikelen 37 en 38.

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 121/2025 van 18 november 2025

Betreft: advies met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie en een voorontwerp van decreet *tot instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil* (CO-A-2025-180 + CO-A-2025-181)

Trefwoorden: afval – doeleinden – bewaartermijn

Vertaling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvragen van de heer Alain Maron, minister van Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie, Netheid en Participatieve Democratie, en de heer Yves Coppieters, minister van Volksgezondheid, Leefmilieu, Solidariteit, Sociale Economie, Gelijke Kansen en Vrouwenrechten (hierna "de aanvragers"), ontvangen op 20 oktober 2025;

Gelet op de aanvullende informatie, ontvangen op 7 november 2025;

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") op 18 november 2025 het volgende advies uit:

Enkel adviezen met betrekking tot ontwerpen en voorstellen met rang van wet, die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden zowel in het Nederlands als in het Frans door de Autoriteit gepubliceerd. De 'Originele versie" is de versie die gevalideerd werd.

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. Op 20 oktober 2025 hebben de aanvragers het advies van de Autoriteit gevraagd over een voorontwerp van decreet en een voorontwerp van ordonnantie tot instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil (hierna "**het Samenwerkingsakkoord**"). Beide aanvragen worden in dit advies gezamenlijk behandeld, aangezien ze betrekking hebben op hetzelfde Samenwerkingsakkoord.

2. Het Samenwerkingsakkoord heeft met name tot doel een interregionaal kader in te voeren voor de mechanismen van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (hierna "**de UPV**") (dat wil zeggen, krachtens artikel 2, § 1, 4°, van het Samenwerkingsakkoord, "*een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product*" (vrije vertaling)) voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil[1]. Het Samenwerkingsakkoord strekt tot gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2008/98/EG van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (hierna "**de Richtlijn 2008/98**") en Richtlijn 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu. Daarnaast strekt het tot gedeeltelijke uitvoering van Verordening 2023/1542 van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen (hierna "**de Verordening 2023/1542**").

3. In 2023 werd een eerste versie van het Samenwerkingsakkoord behandeld in advies 74.614/VR van 30 november 2023 van de Raad van State. In dit advies merkte de Raad van State op dat bepaalde bepalingen van het Samenwerkingsakkoord (met name de artikelen 11, 15, 22, 23, 25 en 34) voorzagen in de verwerking van persoonsgegevens en dat de Autoriteit niet was geraadpleegd. De Raad van State verzocht de aanvragers dan ook om een adviesaanvraag in te dienen bij de Autoriteit. De Raad van State merkte ook op dat bepaalde essentiële elementen van de verwerkingen die volgens de bovengenoemde artikelen van het Samenwerkingsakkoord zouden worden uitgevoerd, niet in het Samenwerkingsakkoord waren vastgelegd, wat in strijd was met het legaliteitsbeginsel.

4. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State dienden de aanvragers elk een adviesaanvraag in bij de Autoriteit. Gelet op het grote aantal adviesaanvragen dat in die periode bij de Autoriteit werd ingediend, als gevolg van het naderende einde van de legislatuur, bracht de Autoriteit een standaardadvies uit.[2]

---

[1] Dat wil zeggen, krachtens artikel 2, § 1, 29°, van het Samenwerkingsakkoord, "*elk soort afval dat is achtergelaten, weggeworpen of beheerd in strijd met de geldende regels*" (vrije vertaling).

[2] Zie advies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 voor de inhoud van het standaardadvies.

5. De tekst van het Samenwerkingsakkoord werd gewijzigd na ontvangst van de adviezen van de Raad van State en de Autoriteit. Na deze wijzigingen werd het Samenwerkingsakkoord opnieuw ter advies voorgelegd aan de Raad van State. Op 15 oktober 2025 bracht de Raad van State zijn advies 78.112/VR uit. De Raad van State merkt daarin met name op dat de gewijzigde tekst van het Samenwerkingsakkoord voorziet in een nieuwe verwerking van persoonsgegevens ten opzichte van de tekst die het voorwerp uitmaakte van de adviezen van de Raad van State en de Autoriteit, zoals vermeld in punt 3 hierboven. De gegevensverwerking in kwestie wordt uitgevoerd op grond van artikel 15, § 3, van het Samenwerkingsakkoord, dat voorziet in het opstellen van een register van producenten van batterijen om te voldoen aan de vereisten van artikel 55 van Verordening 2023/1542. In dit verband heeft de Raad van State de aanvragers verzocht om opnieuw het advies van de Autoriteit te vragen.

6. De aanvragen hebben betrekking op artikel 15, § 3, en op de artikelen 42 tot en met 44 van het Samenwerkingsakkoord. Aangezien de artikelen 42 en 43 tot doel hebben bepaalde essentiële elementen van de verwerkingen van persoonsgegevens (namelijk de doeleinden en de bewaartermijnen van de verwerkte gegevens) en de verwerkingsverantwoordelijken (in de zin van artikel 4.7 van de AVG) te preciseren, heeft de Autoriteit in het kader van dit advies ook rekening gehouden met de bepalingen die deze verwerkingen ten uitvoer leggen (namelijk de artikelen 11, 15, 22, 23, 25 en 34 van het Samenwerkingsakkoord). Voorts heeft de Autoriteit ook artikel 37 van het Samenwerkingsakkoord herzien, waarin de modaliteiten inzake de controle op de naleving van het Samenwerkingsakkoord worden gepreciseerd.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Inleidende opmerking

7. Het Samenwerkingsakkoord bevat twee definities van het begrip producent: één die van toepassing is op Boek II en één die van toepassing is op Boek III van het Samenwerkingsakkoord. In beide gevallen wordt in de definities gepreciseerd dat de producent een natuurlijke persoon of een rechtspersoon kan zijn, zoals bepaald in de Europese instrumenten bedoeld in punt 2. De Autoriteit heeft echter uit haar uitwisselingen met de afgevaardigden van de aanvragers begrepen dat producenten in de praktijk steeds rechtspersonen zijn en dat de mogelijkheid dat zij natuurlijke personen zijn, louter theoretisch is. Aangezien de definities van "producent" niet uitsluiten dat producenten natuurlijke personen kunnen zijn, moet de Autoriteit deze mogelijkheid niettemin in aanmerking nemen in haar analyse.

8. In dit verband wijst de Autoriteit erop dat gegevens over rechtspersonen geen persoonsgegevens zijn. Bij wijze van uitzondering kunnen rechtspersonen zich beroepen op de bescherming van artikel 7

(eerbiediging van het privé-leven en van het familie- en gezinsleven) en artikel 8 (bescherming van persoonsgegevens) van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, voor zover de wettelijke naam van de rechtspersoon een of meer natuurlijke personen identificeert.[3] Tot slot zijn gegevens over natuurlijke personen, zelfs wanneer zij handelen als beroepsbeoefenaar (bijvoorbeeld als zelfstandige natuurlijke persoon), persoonsgegevens.

b. Artikel 42 (waarin de in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde gegevensverwerkingen worden gepreciseerd)

9. Artikel 42 van het Samenwerkingsakkoord bepaalt het volgende (vrije vertaling):

> "*De in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om na te gaan of de producent zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt.*
> *De verantwoordelijke voor de verwerking van deze gegevens is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden maximaal 5 jaar bewaard.*"

De Autoriteit begrijpt dat in bepaalde gevallen de controle op de naleving door de producent van zijn UPV-verplichtingen kan leiden tot sancties overeenkomstig artikel 38 van het Samenwerkingsakkoord. In dit verband **verzoekt de Autoriteit de aanvragers om in artikel 42 te preciseren dat de bedoelde verwerkingen ook kunnen plaatsvinden met het oog op sancties (in het kader van de toepassing van artikel 38 van het Samenwerkingsakkoord)**.

10. De Autoriteit heeft geen opmerkingen over de gegevensverwerkingen waarin de artikelen 11 en 34 van het Samenwerkingsakkoord voorzien, die respectievelijk een verplichting opleggen aan beheerders van onlinemarktplaatsen (artikel 11) en collectieve organismen[4] (artikel 34) om jaarlijks bepaalde informatie (waaronder informatie over producenten) te verstrekken aan het Beslissingsorgaan UPV[5].

11. Artikel 15, §§ 1 en 2, heeft betrekking op de invoering van een register van producenten dat "*alle nuttige informatie over de activiteiten van de producent in België, en meer in het bijzonder de volgende gegevens*" (vrije vertaling) moet bevatten: "*1. naam en adres van de producent en naam en adres*

---

[3] HvJ-EU, arrest van 9 november 2010, *Volker und Markus Schecke GbR, Hartmut Eifert t. Land Hessen*, gevoegde zaken C-92/09 en C-93/09, punt 53.

[4] Gedefinieerd in artikel 2, § 1, 28°, als "*de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt*" (vrije vertaling).

[5] Gedefinieerd in artikel 2, § 1, 5°, als "*het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord*" (vrije vertaling).

van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon); 2. nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer ; 3. productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, § 1; 4. type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens); 5. handelsbenaming van het product; 6. informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt: door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiële waarborgen; 7. gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand); 8. verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid" (vrije vertaling).

12. Gegevens over de contactpersoon en over de producenten en gevolmachtigden die als natuurlijke personen optreden of waarvan de handelsbenaming een of meer natuurlijke personen identificeert, moeten als persoonsgegevens worden beschouwd.

13. Allereerst merkt de Autoriteit op dat het gebruik van de term "meer in het bijzonder" in verband met de lijst van gegevens die in het register kunnen worden opgenomen, in dit geval problematisch is in het licht van het legaliteitsbeginsel. Volgens dit beginsel moet de normatieve tekst die een verwerking van persoonsgegevens regelt, de essentiële elementen van die verwerking identificeren, met inbegrip van de betrokken (categorieën van) persoonsgegevens en de (categorieën van) betrokkenen. Het gebruik van de term "meer in het bijzonder" suggereert echter dat het Beslissingsorgaan UPV zou kunnen beslissen dat in het register andere (categorieën van) persoonsgegevens met betrekking tot andere (categorieën van) betrokkenen moeten worden opgenomen dan die welke in het Samenwerkingsakkoord zijn vastgesteld, hetgeen in strijd zou zijn met het legaliteitsbeginsel. **In dit verband beveelt de Autoriteit de aanvragers aan om in het Samenwerkingsakkoord een uitputtende opsomming te geven van de (categorieën van) persoonsgegevens en de (categorieën van) betrokkenen die in het register moeten worden opgenomen.**

14. Vervolgens bepaalt artikel 15, § 1, dat het register openbaar moet worden gemaakt. In dit verband heeft de Autoriteit de aanvragers gevraagd waarom het register openbaar moet worden gemaakt in het licht van het in artikel 42 genoemde doeleinde, namelijk de controle op de naleving door de producent van zijn UPV-verplichtingen. De afgevaardigden van de aanvragers antwoordden dat de mogelijkheid voor de lidstaten om een dergelijk register op te stellen rechtstreeks voortvloeit uit artikel 8 bis van Richtlijn 2008/98 (dat niet voorziet in de openbaarmaking van het register) en dat de openbaarmaking van het register geïnspireerd is op wat Verordening 2023/1542 bepaalt met betrekking tot batterijen (zie punt 15 hieronder) en op hetgeen Richtlijn 2008/98 bepaalt met betrekking tot textielafval.[6] De Autoriteit is echter van mening dat dit antwoord niet verduidelijkt hoe de

[6] Artikel 22.ter.

openbaarmaking van deze informatie bijdraagt tot de verwezenlijking van het doeleinde van controle op de naleving door de producent van zijn UPV-verplichtingen, aangezien deze controle, naar het begrip van de Autoriteit, onder de bevoegdheid valt van de personen bedoeld in artikel 37, § 1, van het Samenwerkingsakkoord (zie punt 16 hieronder). In dit verband **verzoekt de Autoriteit de aanvragers om te preciseren welk doeleinde wordt nagestreefd met de openbaarmaking van de persoonsgegevens die zijn opgenomen in het in artikel 15, §§ 1 en 2, bedoelde register**. De Autoriteit wijst de aanvragers erop dat uit de formulering van dit doeleinde moet blijken waarom het **noodzakelijk** is deze gegevens te verwerken met het oog op het doeleinde in kwestie.

15. Artikel 15, § 3, bepaalt dat een register van producenten van batterijen zal worden ingevoerd met inachtneming van artikel 55 van Verordening 2023/1542. Deze bepaling vermeldt in punt 3 met name de informatie die in het register moet worden opgenomen. De Autoriteit wenst in dit verband de aandacht van de aanvragers te vestigen op het feit dat, indien zij van plan zijn van producenten van batterijen te vragen dat zij (categorieën van) persoonsgegevens verstrekken die niet in de verordening worden genoemd, deze (categorieën van) persoonsgegevens en de (categorieën van) personen waarop zij betrekking hebben, in de tekst van het Samenwerkingsakkoord moeten worden vermeld om het legaliteitsbeginsel te eerbiedigen.

c. Artikel 37

16. Artikel 37 bepaalt het volgende (vrije vertaling):

> "*§ 1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangewezen door hun regering, evenals de leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV, belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord, evenals met het toezicht op de uitvoering van de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig Verordening (EU) 2023/1542. De ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun regering, hebben het statuut van agent van gerechtelijke politie. Zij leggen in die hoedanigheid de eed af. Zij hebben de mogelijkheid zich te laten bijstaan door de gewone politie.*
>
> *§ 2. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om, op verzoek van de in de eerste paragraaf vernoemde personen, alle documenten en briefwisseling ter beschikking te stellen en mondeling of schriftelijk alle inlichtingen met betrekking tot de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens dit Samenwerkingsakkoord en Verordening (EU) 2023/1542 te verstrekken.*

Wanneer de documenten en briefwisseling door middel van een geïnformatiseerd systeem worden gehouden, opgemaakt, uitgereikt, ontvangen of bewaard, hebben de in de eerste paragraaf vernoemde personen het recht zich de op informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm ter inzage te doen voorleggen.

De in de eerste paragraaf genoemde personen kunnen eveneens de hiervoor vermelde persoon verzoeken om in hun bijzijn en met zijn uitrusting kopieën te maken onder de door hen gewenste vorm van het geheel of een deel van de voormelde gegevens, evenals om de informaticabewerkingen te verrichten die nodig worden geacht om de controle uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord en Verordening (EU) 2023/1542. […]"

17. De in de tweede paragraaf van artikel 37 bedoelde documenten, briefwisseling en inlichtingen kunnen persoonsgegevens bevatten. In dit verband heeft de Autoriteit de aanvragers bevraagd om te begrijpen hoe de eventuele verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van artikel 37, § 2, zouden worden geregeld, in het bijzonder wat betreft de bewaartermijn van deze gegevens. De afgevaardigden van de aanvragers hebben het volgende geantwoord (vrije vertaling): "*De in artikel 37, § 1, genoemde personen die belast zijn met het toezicht, zijn enerzijds de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun regering, en anderzijds de leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV. Wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, zijn het dus de personeelsleden van Leefmilieu Brussel die worden bedoeld. Artikel 59 van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen en de artikelen 1.10 tot en met 1.12.1 van het besluit van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen regelen het beheer van persoonsgegevens. Bovendien beschikt Leefmilieu Brussel over een interne DPO en een intern beleid inzake de bescherming van persoonsgegevens en de privacy. Wat het Waalse Gewest betreft, gaat het om de personeelsleden van de SPW Agriculture, Ressources naturelles et Environnement, Département du sol et des déchets. De bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens zijn vastgelegd in artikel 202 van het decreet van 9 maart 2023 betreffende de afvalstoffen, het circulair gebruik van de materialen en de openbare netheid. Wat de verwerking van persoonsgegevens door het Permanent Secretariaat betreft, zullen wij in artikel 42 van het ontwerp een verwijzing naar artikel 37 toevoegen, teneinde verwerkingen van eventuele persoonsgegevens te regelen die tijdens een controle aan de orde kunnen komen.*"

18. Hoewel de Autoriteit geen bezwaar heeft tegen het feit dat bepaalde essentiële elementen van de verwerkingen in andere instrumenten worden bepaald (op voorwaarde dat deze een normatieve waarde hebben), is zij van oordeel dat het voor de duidelijkheid wenselijk is dat de bepalingen die deze verwerkingen ten uitvoer leggen, naar deze andere instrumenten (en de relevante bepalingen

daarin) verwijzen. Meer fundamenteel is de Autoriteit van oordeel dat de door de aanvragers aangewezen bepalingen in dit geval om de volgende redenen niet bevredigend zijn:

- Voor het Brusselse Gewest: artikel 59 van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen vermeldt geen toepasselijke bewaartermijn en is achterhaald omdat het nog verwijzingen bevat naar de wet van 8 december 1992, die is opgeheven bij de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (de Autoriteit wijst het Brusselse Gewest in dit verband op het feit dat een bijwerking van deze bepaling wenselijk zou zijn). Wat betreft de artikelen 1.10 tot en met 1.12.1 van het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen, kan de Autoriteit niet vaststellen welke bepaling(en) betrekking heeft (hebben) op de verwerking van persoonsgegevens die worden verzameld in het kader van controles die worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 37, § 2, van het Samenwerkingsakkoord.

- Voor het Waalse Gewest: de Autoriteit kan evenmin vaststellen hoe de controles die worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 37, § 2, van het Samenwerkingsakkoord, onder de werkingssfeer van artikel 202 van het decreet van 9 maart 2023 betreffende de afvalstoffen, het circulair gebruik van de materialen en de openbare netheid in zijn huidige versie vallen en wat de toepasselijke bewaartermijn zou zijn voor gegevens die in het kader van deze controles worden verzameld.

In dit verband, gelet op het feit dat de aanvragers niet in staat zijn om normatieve bepalingen te identificeren die de bewaartermijn vaststellen die van toepassing is op persoonsgegevens die zouden worden verzameld in het kader van de uitvoering van artikel 37, § 2, **beveelt de Autoriteit de aanvragers aan om een dergelijke termijn rechtstreeks in deze bepaling vast te leggen**. In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat, overeenkomstig artikel 5.1.e) van de AVG, gegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

d. Artikel 44

19. Artikel 44 bepaalt het volgende (vrije vertaling): "*De Interregionale Commissie voor de UPV treft passende maatregelen om de betrokkene de informatie te verstrekken als bedoeld in de artikelen 13 en 14 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), alsook de mededeling als bedoeld in de artikelen 15 tot en met*

22 en in artikel 34 van diezelfde verordening met betrekking tot de verwerking van zijn persoonsgegevens voor de in artikel 42 van dit Samenwerkingsakkoord bedoelde doeleinden, in duidelijke en eenvoudige taal, in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm."

20. Voor de verwerkingen waarvoor zij de verwerkingsverantwoordelijke is, moet de Interregionale Commissie voor de UPV voldoen aan alle verplichtingen die de AVG aan verwerkingsverantwoordelijken oplegt, met inbegrip van de verplichtingen inzake transparantie (neergelegd in de artikelen 13 en 14 van de AVG) en inzake de rechten van de betrokkenen (neergelegd in de artikelen 15 tot en met 22 van de AVG). De Autoriteit begrijpt dat artikel 44 tot doel heeft deze elementen te expliciteren.

21. **De Autoriteit is** echter **van oordeel dat artikel 44 moet worden geschrapt**. Enerzijds vloeien de in artikel 44 opgenomen verplichtingen voort uit de AVG, zodat het omwille van de duidelijkheid niet aangewezen is deze in het Samenwerkingsakkoord te herhalen. Anderzijds is de huidige formulering van artikel 44 niet nauwkeurig: artikel 44 verwijst naar een "*mededeling als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22*", terwijl uit de lezing van deze bepalingen niet duidelijk blijkt wat de aanvragers met deze mededeling precies bedoelen.

OM DEZE REDENEN,
is de Autoriteit van oordeel dat het Samenwerkingsakkoord als volgt moet worden aangepast:

- in artikel 42 preciseren dat de bedoelde verwerkingen ook kunnen plaatsvinden met het oog op sancties in het kader van de toepassing van artikel 38 van het Samenwerkingsakkoord (punt 9);
- op uitputtende wijze de (categorieën van) persoonsgegevens en de (categorieën van) betrokkenen identificeren die moeten worden opgenomen in het in artikel 15, §§ 1 en 2, bedoelde register (punt 13);
- het doeleinde preciseren dat wordt nagestreefd met de openbaarmaking van de persoonsgegevens die zijn opgenomen in het in artikel 15, §§ 1 en 2, bedoelde register (punt 14);
- voorzien in een bewaartermijn voor de persoonsgegevens die zullen worden verwerkt overeenkomstig artikel 37, § 2 (punt 18); en
- artikel 44 schrappen (punt 19 tot en met 21).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Alexandra Jaspar, directeur

VOORONTWERP VAN DECREET

van 16 december 2022

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestgelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt verleend met het samenwerkingsakkoord van datum tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

van 16 december 2022

SAMENWERKINGSAKKOORD BETREFFENDE HET KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR BEPAALDE AFVALSTROMEN EN VOOR ZWERFVUIL

Gelet op artikel 39 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en van 16 juli 1993, en in het bijzonder artikel 6, §1, II, 2° en artikel 92bis, §1;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, artikel 42;

Gelet op het decreet van de Vlaamse Gewest van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, het decreet van het Waalse Gewest van 27 juni 1996 betreffende afvalstoffen, alsook de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen;

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu;

Overwegende dat de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt omgevormd tot een Interregionale Commissie UPV, die zal bestaan uit 2 afzonderlijke Beslissingsorganen en een gemeenschappelijk Permanent Secretariaat; dat deze Interregionale Commissie UPV een centrale rol zal spelen in de toepassing van huidig Samenwerkingsakkoord en in de controle op de naleving ervan;

Overwegende dat het afvalstoffenbeleid in België tot doel moet strekken de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen voor menselijke gezondheid en milieu tot een minimum te beperken; dat dit beleid ook moet gericht zijn op vermindering van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de praktische toepassing van de afvalstoffenhiërarchie zoals deze voortvloeit uit Richtlijn 2008/98/EG;

Overwegende dat de invoering van het begrip “uitgebreide verantwoordelijkheid voor producenten” in de Richtlijn 2008/98/EG één van de middelen is die ertoe moeten bijdragen dat bij het ontwerpen en produceren van goederen het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van de goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking wordt genomen en wordt gefaciliteerd, zonder dat het vrij verkeer van goederen in de interne markt in het gedrang komt;

Overwegende dat een nationaal kader noodzakelijk is voor de implementatie van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, omdat producten op de Belgische markt worden gebracht en er geen gewestelijke deelmarkten bestaan; dat het bereiken van doelstellingen inzake inzameling en verwerking, uitgedrukt in verhouding tot de op de markt gebrachte hoeveelheid, enkel op nationaal niveau kan worden gecontroleerd en afgedwongen;

Overwegende dat het nodig is de regelgeving regelmatig te herzien in functie van technologische evoluties, alsook evoluties in maatschappelijke noden en beleidsmatige inzichten; dat bijgevolg een

mechanisme nodig is om de nationale reglementering vlot aan te passen; dat er daarom geopteerd wordt voor uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per afvalstroom, waarin de nationale doelstellingen worden opgelegd, met respect voor de Europese regelgeving;

Overwegende dat de Gewesten door middel van een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet voornoemd nationaal kader tot stand kunnen brengen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord, overeenkomstig het principe "'de vervuiler betaalt", alsmede de mogelijkheid die hiertoe wordt geboden in Richtlijn 2008/98/EG, de kosten van het afvalbeheer geheel ten laste wil leggen van de producenten die de vermelde afvalstromen voortbrengen; dat deze kosten zo dienen te worden berekend dat zij de totale en reële milieukosten van de productie en het integrale beheer van het afval weergeven;

Overwegende dat de beheersorganismen die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid op zich nemen van de producenten van de in Boek II van onderhavig Samenwerkingsakkoord vermelde afvalstromen die bij hen zijn aangesloten, deze kosten vandaag slechts gedeeltelijk dragen, waardoor een deel van de kosten bij de gemeenschap blijft;

Overwegende dat voortschrijdend inzicht heeft aangetoond dat, in tegenstelling tot de gangbare overtuiging ten tijde van het tot stand komen van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, de kosten die gepaard gaan met het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong niet alleen ten dele worden gedragen door andere bedrijven dan de verpakkingsverantwoordelijken, maar dat het gewestelijk beleid inzake preventie, sensibilisering en controle maakt dat deze kosten tevens ten dele worden gedragen door de gemeenschap; dat de principes van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en 'de vervuiler betaalt', zoals deze worden gestipuleerd door de richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen, maken dat deze overblijvende kosten bij andere bedrijven en de gemeenschap correct dienen te worden toegewezen, zijnde aan de verpakkingsverantwoordelijken zelf; dat deze overblijvende kosten worden gecompenseerd door het invoeren van een financiële verplichting tot bijdrage aan het beleid van de gewesten in hoofde van de verpakkingsverantwoordelijken van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong;

Overwegende dat ook stromen met een netto positieve waarde, dit wil zeggen stromen waarvoor de totale kosten van het beheersorganisme om te voldoen aan de opgelegde doelstellingen lager zijn dan de opbrengsten die deze stromen genereren voor het beheersorganisme, nog steeds andere kosten veroorzaken in hoofde van de gemeenschap, zoals bijvoorbeeld inzake preventie en communicatie aan de burgers;

Overwegende dat huidig Samenwerkingsakkoord ook dit deel van de kosten ten laste van de voor de afvalstromen verantwoordelijke producenten wil leggen, door middel van de betaling door de beheersorganismen van een heffing die wordt uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar; dat de hoogte van de bedragen per afvalstroom afgeleid werden uit enerzijds de heffing van 0,50 euro per inwoner en per jaar voorzien in artikel 13, §1, 12° van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, die eenzelfde doel nastreeft, en anderzijds de operationele kosten voor het beheer van de afvalstroom, die berekend werden op basis van de balanspost 60/61 ("aankopen bij derden") in de meest recente jaarrekeningen van elk beheersorganisme, vergeleken met dezelfde kosten bij het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval in het kader van voornoemd Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008; dat eenzelfde verplichting wordt voorzien voor het erkende organisme voor bedrijfsmatig verpakkingsafval in het kader van dat Samenwerkingsakkoord, omdat dezelfde omstandigheden zich ook daar voordoen;

Overwegende dat de bedragen van de heffing jaarlijks worden geïndexeerd;

Overwegende dat de heffingen voor elke afvalstroom die gevat wordt door dit Samenwerkingsakkoord er zich op zullen richten om te worden besteed aan algemene preventiemaatregelen of aan preventiemaatregelen die specifiek zijn voor die bijzondere afvalstroom;

Overwegende dat er nog niet voor alle afvalstromen een beheersorganisme bestaat en er daarom voor de betrokken afvalstromen momenteel een nultarief geldt; dat het de bedoeling is om dit Samenwerkingsakkoord regelmatig te herzien, om het aan de realiteit aan te passen;

Overwegende dat de producenten die hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een beheersorganisme, deze kosten zelf dragen door middel van de opmaak van een individueel beheersplan, waarin modaliteiten worden vastgelegd die maken dat deze producenten in dezelfde mate bijdragen aan het beleid als de producenten die wel zijn aangesloten bij een beheersorganisme; dat eenzelfde verplichting ook wordt voorzien voor de verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan de terugnameplicht voldoen in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, zowel voor wat betreft het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong als het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, omdat deze verpakkingsverantwoordelijken zich in eenzelfde situatie bevinden;

Overwegende dat in een aantal gevallen aan een beheersorganisme een bijkomende heffing zal worden opgelegd; dat dit zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme de opgelegde doelstellingen niet haalt; dat in huidige tekst niet wordt gekozen voor strafsancties of administratieve geldboetes, maar wel voor heffingen die ten goede komen aan het beleid van de Gewesten; dat het niet-halen van de doelstellingen immers bijkomende kosten veroorzaakt voor de gemeenschap inzake het beheer van afvalstoffen;

Overwegende dat er ook een bijkomende heffing zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme te hoge reserves heeft, omdat van de beheersorganisme financiële en budgettaire efficiëntie mag worden verwacht en deze te hoge reserves een ongerechtvaardigde last voor de consumenten vertegenwoordigen; dat de bijkomende heffing de beheersorganismen ertoe moet aanzetten alles in het werk te stellen om de hun opgelegde taken en doelstellingen zo kostenefficiënt mogelijk te vervullen;

Overwegende dat de norm voor de toelaatbare hoogte van de reserves in functie staat van de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom; dat hieronder de kosten van de dagelijkse werking worden verstaan, zoals personeels- en huisvestingskosten, alsook de netto-kosten voor het beheer van de afvalstoffen die ten laste zijn van het beheersorganisme, maar bijvoorbeeld niet kosten voor investeringen of algemene kosten;

Overwegende dat enerzijds moet vermeden worden dat boekhoudkundig onrechtmatige provisies worden aangelegd, om te dienen als “de facto”-reserves; dat de beheersorganismen anderzijds ook autonomie wordt gegund om aan hun UPV-verplichtingen te voldoen en om een eigen financieel beleid als voorzichtig en redelijk persoon te voeren; dat provisies enkel mogelijk zijn binnen het strikte kader van het boekhoudrecht en dat, om te kunnen verifiëren dat dit het geval is, een objectieve onderbouwing van de boekhoudkundige noodzaak van de provisies, aan de hand van studies, noodzakelijk is; dat hierbij moet opgemerkt worden dat het goedkeuren van de rekening door de eigen revisor als zodanig geen voldoende reden is om te aanvaarden dat de provisies verantwoord zijn; dat een billijke procedure wordt voorzien om de controle door de eigen revisor te laten toetsen en aanvullen door een onafhankelijke controle, conform het boekhoudrecht en de deontologische regels, zoals bepaald door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren; dat deze procedure haar goede werking heeft aangetoond in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, voor de erkende organismen Fost Plus en Valipac;

Overwegende dat het beperken van de reserves en provisies ook nodig is om een marktverstoring te vermijden tussen de huidige beheersorganismen en toekomstige beheersorganismen voor eenzelfde stroom en om problemen te vermijden inzake de terugstorting van provisies in geval van stopzetting van het lidmaatschap van een producent;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om bij de beoordeling van de vraag of een producent in voldoende mate bijdraagt aan het beleid van de Gewesten, bijzondere flexibiliteit aan de dag te leggen voor producenten die producten uitsluitend voor eigen gebruik invoeren of hun afvalstoffen in een gesloten circuit beheren, omdat deze producenten in veel mindere mate bijdragen aan de afvalstoffenproblematiek, waaraan het beleid van de Gewesten moet verhelpen;

Overwegende dat de Gewesten, door te bepalen dat een beheersorganisme een taak van algemeen belang heeft, in de mate waarin de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die haar wordt toevertrouwd betrekking heeft op huishoudelijk afval, geenszins het oogmerk hebben om dat beheersorganisme daarom te onderwerpen aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten; dat het enkel aan de federale wetgever toekomt om het toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten te bepalen;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om een producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme en die niet in staat blijkt te zijn om zijn inzamel- of verwerkingsdoelstellingen te behalen, geen bijkomende heffing op te leggen, zoals dat wel het geval is bij een beheersorganisme dat niet in staat blijkt te zijn deze doelstellingen te behalen, omdat de producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme in dat geval zal worden verplicht om zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid alsnog over te dragen aan een beheersorganisme;

Overwegende dat erkenningen, te verlenen door de Interregionale Commissie UPV, worden voorzien voor de beheersorganismen; dat deze erkenningen enkel betrekking hebben op de bepalingen van huidig Samenwerkingsakkoord en geen materies betreffen die voorbehouden blijven aan de Gewesten; dat de verleende erkenningen dus complementair zijn aan de gewestelijke regelgevingen;

Overwegende dat de beheersorganismen onderworpen worden aan billijke verplichtingen die het algemeen belang dienen; dat de beheersorganismen in dat kader ook onderworpen worden aan beperkte rapporterings- en goedkeuringsverplichtingen in hoofde van de Interregionale Commissie UPV;

Overwegende dat beheersorganismen als uitsluitend statutair doel moeten hebben het uitvoering geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, maar dat het soms nodig is om dit statutair doel beperkt uit te breiden, om het beheersorganisme in staat te stellen om de opgelegde resultaten op een kosten-efficiënte wijze te behalen; dat deze uitbreiding evenwel slechts kan aanvaard worden als er voldoende garanties zijn dat er geen risico is om een verstoring van de concurrentie; dat de consultatie van de Belgische Mededingingsautoriteit zich hiervoor opdringt;

Overwegende dat de nationale wetgeving geen afbreuk mag doen aan de bevoegdheid van de Gewesten inzake het afvalbeleid om het operationeel kader voor de uitvoering van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid vast te leggen; dat het interregionaal kader daarom beperkt blijft tot hetgeen uitsluitend op nationaal vlak kan worden geregeld;

Overwegende dat aan producenten van diverse producten verplichtingen van diverse aard worden opgelegd om de milieu-hygiënische inzameling en verwerking ervan zoveel mogelijk te maximaliseren; dat er niettemin een aantal producten blijven waarbij, omwille van de specifieke aard van het product, het opleggen van bepaalde maatregelen bijzonder moeilijk is; dat niettemin de nodige maatregelen moeten genomen worden om te vermijden dat hoe dan ook bepaalde afvalstoffen onbeheerd worden achtergelaten en zwerfvuil worden;

Overwegende dat zwerfvuil een belangrijk maatschappelijk en milieuprobleem vormt en een grote financiële kost oplegt aan de gemeenschap voor de opruiming ervan en dat het aangewezen is dat de producenten van producten die aanzienlijk bijdragen tot de zwerfvuilproblematiek, de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil financieren;

Overwegende dat producenten de keuze hebben om individueel aan hun verplichtingen te voldoen, of om zich te verenigen in een collectief organisme, of om de taak van het collectief organisme toe te

vertrouwen aan een erkend organisme in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat de financiële bijdrage van de producenten in de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil de reële en de volledige kosten moet dekken; dat deze financiële bijdrage evenwel niet meer mag bedragen dan de kosten die noodzakelijk zijn om de nodige diensten op een kostenefficiënte manier aan te bieden; dat de kosten beperkt zijn tot kosten voor werkzaamheden uitgevoerd door of namens overheidsinstanties en dat de gewestelijke administraties deze op transparante wijze vaststellen, in lijn met het Europees recht;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd voor huishoudelijk verpakkingsafval, door middel van wijzigingen aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als voor de andere afvalstromen die in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van zwerfvuil;

Overwegende dat de heffingen voor elk van deze afvalstromen bepaald werden op basis van de werkelijke kosten die door elk van de Gewesten geraamd werden voor het efficiënte beheer van het zwerfvuil, verdeeld tussen de afvalstromen, op basis van de meest recente fractietellingen van de Gewesten; dat de berekeningsmethode zodanig werd ontwikkeld dat de kosten voor het voorkomen, opruimen, vervoeren en verwerken van zwerfvuil, alsook de kosten van toezicht en bestraffing van het ingestelde beleid, proportioneel per productgroep konden worden vastgesteld;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd aan producenten en verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen; dat daartoe aan producenten, voor andere stromen dan verpakkingen, die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, een “individueel beheersplan zwerfvuil” wordt opgelegd, terwijl aan verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, dezelfde verplichtingen toepasselijk worden gemaakt in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008;

Overwegende dat het de bedoeling is om de financiële bijdragen regelmatig te evalueren aan de hand van fractietellingen en een inventarisatie van de kosten, waarbij de gewesten ernaar streven om een uniforme berekeningsmethode van de kosten toe te passen; dat dit Samenwerkingsakkoord zal worden aangepast, wanneer zou blijken dat de financiële bijdragen niet meer overeenstemmen met de realiteit;

Overwegende dat het noodzakelijk is om in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Vlaamse en Waalse Gewest gezamenlijk maatregelen te nemen betreffende voorkoming van zwerfvuil en de financiering van de zwerfvuilkosten, zonder dat de Belgische economische unie en monetaire eenheid worden verstoord;

Overwegende dat alleen een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet een voldoende garantie biedt om op het hele Belgische grondgebied een uniforme regeling te treffen,

BOEK I – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit Samenwerkingsakkoord is een gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen en de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu.

§2. Dit Samenwerkingsakkoord heeft kracht van wet en is rechtstreeks toepasselijk in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

Behoudens andersluidende bepalingen doet dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

Dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of de agglomeraties inzake volksgezondheid en veiligheid op de openbare weg. Dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op het beheer van afvalstoffen die onder de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid vallen, zonder hierbij evenwel afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de gemeenten en de Brusselse agglomeratie om in het kader van hun bevoegdheden aanvullende reglementeringen te treffen betreffende de inzameling van deze afvalstoffen.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

1° « elektrische en elektronische apparaten » of « EEA »: apparaten die afhankelijk zijn van elektrische stromen of elektromagnetische velden om naar behoren te werken en apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden en die bedoeld zijn voor gebruik met een spanning van maximaal 1 000 volt bij wisselstroom en 1 500 volt bij gelijkstroom;

2° « Batterijen en accu's »: bron van door rechtstreekse omzetting van chemische energie verkregen elektrische energie, bestaande uit een of meer primaire (niet-oplaadbare) batterijcellen of uit een of meer secundaire (oplaadbare) batterijcellen;

3° « Voertuig »: voertuigen die onder categorie M1 of N1 vallen als omschreven in Verordening (EU) 2018/858, alsmede driewielige motorvoertuigen als omschreven in Verordening (EU) 168/2013, met uitzondering van driewielers, ongeacht hoe het voertuig tijdens het gebruik werd onderhouden of gerepareerd en ongeacht of het werd uitgerust met door de producent geleverde onderdelen dan wel met andere onderdelen die als vervangings- of inbouwonderdeel in overeenstemming met de relevante gemeenschapsbepalingen of interne bepalingen werden aangebracht;

4° « Producent » in de zin van Boek II van huidig Samenwerkingsakkoord:

- Van EEA: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die ongeacht de verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I.8, 15° van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd op het Belgisch grondgebied en onder zijn eigen naam of merk EEA vervaardigt, of EEA laat ontwerpen of vervaardigen die hij onder zijn naam of merk op het Belgische grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of handelsmerk apparatuur wederverkoopt die door andere leveranciers is geproduceerd; hierbij wordt de wederverkoper niet als „producent" aangemerkt wanneer het merkteken van de producent zoals bepaald in punt a) op het apparaat zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig EEA uit een derde land in de handel brengt, of
  d) is gevestigd buiten België en via verkoop op afstand in de zin van artikel I.8, 15° van het Wetboek van Economisch Recht, EEA rechtstreeks of door gebruik te maken van een online marktplaats verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens in België.

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij tevens optreedt als producent in de zin van het bepaalde onder de punten a) tot en met d);
- Van batterijen en accu's: elke natuurlijke of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van de techniek voor verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I.8, 15° van het Wetboek van Economisch Recht, batterijen of accu's, met inbegrip van die welke in apparaten of voertuigen zijn ingebouwd, beroepsmatig voor het

eerst op het Belgische grondgebied op de markt brengt, dan wel deze beroepsmatig invoert voor eigen gebruik;
- Van voertuigen: de voertuigfabrikant of de beroepsimporteur van een voertuig in België;
- Van andere producten: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig artikel I.8, 15° van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd in België en een product vervaardigt onder zijn eigen naam of merk, of een product laat ontwerpen of vervaardigen dat hij onder zijn naam of merk op het grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of merk een product wederverkoopt dat door andere leveranciers is geproduceerd. Daarbij wordt de doorverkoper niet als producent van het product aangemerkt als het merk van de producent, vermeld in punt a), op het product staat,
  c) is gevestigd in België en er beroepsmatig een product op de markt brengt dat afkomstig is uit een derde land,
  d) is gevestigd in België en een product vervaardigt of invoert dat hij beroepsmatig op het grondgebied bestemt voor eigen gebruik of
  e) is gevestigd buiten België en een product via verkoop op afstand, in de zin van artikel I.8, 15° van het Wetboek van economisch recht, rechtstreeks of door gebruik van een onlinemarktplaats, aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt.

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst, wordt niet als producent van het product aangemerkt, tenzij hij ook optreedt als producent als vermeld in punt a) tot en met e) ;

5° « Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid »: een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product;

6° « Beslissingsorgaan UPV »: het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;

7° « Beheersorganisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

8° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de instelling bedoeld in artikel 23 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

9° « Reserve »: een gedeelte van het eigen vermogen van een onderneming, boven de nominale waarde van het gestort en opgevraagd kapitaal, dat dient om een gedeelte van de winst te bewaren voor toekomstig gebruik;

10° « Provisie »: een toepassing van het boekhoudkundig recht die de ondernemingen verplicht om te anticiperen op gebeurtenissen die een negatieve impact zouden kunnen hebben op hun patrimonium; de provisie kan slechts gebruikt worden voor de dekking van de toekomstige kosten waarvoor ze werd voorzien;

11° « Heffing »: het forfaitaire bedrag bedoeld in artikel 8, 13, 14 of 27 van huidig Samenwerkingsakkoord;

12° « Olie »: alle soorten minerale of synthetische smeerolie of industriële olie, zoals olie van verbrandingsmotoren en versnellingsbakken, alsmede smeerolie, olie voor turbines en hydraulische oliën;

13° « Band »: elke volle of luchtband uit rubber en eventuele andere materialen, met inbegrip van bandages, met uitzondering van fietsbanden;

14° « Onlinemarktplaats »: een digitaal platform, portaal of een enig ander gelijkaardig elektronisch middel, applicatie of dienst, die een verkoper in staat stelt een overeenkomst op afstand, in de zin van artikel I.8, 15° van het Wetboek van economisch recht, af te sluiten met gebruikers van de onlinemarktplaats;

15° « Beheerder van een onlinemarktplaats »: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet ten bezwarende titel, een onlinemarktplaats organiseert of beheert;

16° « Matras »: product dat bestemd is om op te slapen en te rusten, dat geschikt is voor het gebruik door de mens voor een lange periode, dat bestaat uit een sterke hoes, gevuld met kernmaterialen, en dat kan worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, inclusief topper; een topper is een dunne matras die bovenop de normale matras wordt gelegd;

17° « Zonnepaneel »: elektrisch apparaat dat is ontworpen met als doel om elektriciteit op te wekken uit (zon)licht voor openbare, commerciële, industriële, landelijke en residentiële toepassingen; deze definitie omvat niet de apparatuur met geïntegreerde PV-cellen, die als functie hebben om elektriciteit te genereren die nodig is om die apparatuur te laten werken;

18° « Wegwerpluier »: een luier die bestemd is voor éénmalig gebruik of delen hiervan;

19° « Textiel »: een verzamelnaam van de productgroep bestaande uit kleding, schoeisel, linnen en producten vervaardigd uit natuurlijke of synthetische vezels; de textielfractie bevat zowel herbruikbaar als niet herbruikbaar textiel.

20° « Meubelen »: alle roerende goederen, waarvan alle buitenafmetingen groter dan of gelijk zijn aan 40 centimeter of waarvan het volume groter dan of gelijk is aan 60 kubieke decimeter, die bestemd zijn voor het gebruik of de versiering van lokalen of hun exterieur, met uitzondering van matrassen;

21° « Gewestelijke administratie »: voor wat betreft het Vlaamse Gewest de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij; voor wat betreft het Waalse Gewest, het SPW-ARNE (Service public de Wallonie Agriculture, Ressource naturelles et Environnement) voor wat betreft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Leefmilieu Brussel;

22° « In de handel brengen »: het voor het eerst op de Belgische markt aanbieden van een product;

23° « Op de markt aanbieden »: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de Belgische markt;

24° « Producent » in de zin van Boek III van huidig Samenwerkingsakkoord:

a. Behalve voor verpakkingen, elke op het Belgisch grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7 van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad (21), producten vervaardigt, vult, verkoopt of invoert en in het Belgische grondgebied producten of gevulde producten in de handel brengt, of
b. Behalve voor verpakkingen, elke in een ander land gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig rechtstreeks producten of gevulde producten in het Belgische grondgebied verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, door overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU;

25° « Tabaksproducten »: producten die geconsumeerd kunnen worden en die, al is het slechts ten dele, bestaan uit tabak, ook indien genetisch gemodificeerd alsook filters die verkocht worden voor gebruik in combinatie met tabaksproducten;

26° « Kauwgom »: gearomatiseerde gom, waarop gekauwd wordt en die niet bedoeld is om te worden ingeslikt;

27° « Vochtige doekjes »: vooraf bevochtigde doekjes voor persoonlijke hygiëne of huishoudelijk gebruik;

28° « Ballonnen »: een niet-poreuze huls van licht materiaal die bestemd is om met lucht of een gas te worden opgeblazen met uitzondering van ballonnen voor industriële of andere professionele toepassingen die niet aan consumenten worden verstrekt;

29° « Collectief organisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

30° « Zwerfvuil »: elk stuk klein afval dat wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd:

a) buiten de door een lokale overheid of een andere bevoegde overheid op het vlak van de bescherming van het openbaar domein of van de volksgezondheid, daartoe ingerichte of aangewezen containers of plaatsen; of

b) zonder de bepalingen van de regelgeving na te leven.

Artikel 3

Dit Samenwerkingsakkoord heeft volgende doelstellingen:
1° het tot stand brengen van een nationaal kader voor de implementatie van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
2° het voorkomen en het verminderen van zwerfvuil en de schadelijkheid ervan;
3° het financieel verantwoordelijk maken van de producenten voor de zwerfvuilkosten die voortkomen uit de producten die door hen in de handel zijn gebracht;
4° het sensibiliseren van de bevolking met als doel zwerfvuil te voorkomen.

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

§1. Artikel 2, 24° van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“24° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de commissie, voorheen “Interregionale Verpakkingscommissie” genoemd, bedoeld in artikel 23 van dit Samenwerkingsakkoord en belast met sommige taken van bestuur, toezicht, goedkeuring en advies in het kader hiervan;”

§2. Alle vermeldingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval van de benaming *“Interregionale Verpakkingscommissie”*, met uitzondering van de vermeldingen in de artikelen 2, 24°, 23, §1 en 24, worden gewijzigd in de nieuwe benaming *“Interregionale Commissie voor de UPV”.*

§3. Artikel 23, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“§1. De Gewesten bestendigen het bestaan van de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het

beheer van verpakkingsafval, als een gemeenschappelijke instelling, bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen, waarvan evenwel de naam wordt gewijzigd in "Interregionale Commissie voor de UPV". Zij heeft rechtspersoonlijkheid.

De Interregionale Commissie voor de UPV is samengesteld uit een Beslissingsorgaan en uit een Permanent Secretariaat, dat tot taak heeft het Beslissingsorgaan bij te staan.

Het Beslissingsorgaan is samengesteld uit 2 afdelingen met elk negen leden. Elke Gewestregering duidt, voor beide afdelingen, aan en trekt de aanduiding in van drie effectieve leden en drie plaatsvervangers. Leden kunnen zowel in beide afdelingen als in slechts één afdeling worden aangeduid.

De eerste afdeling van het Beslissingsorgaan, die ook wordt aangeduid als "Beslissingsorgaan verpakkingen", staat in voor de preventie en het beheer van verpakkingsafval, zoals dat verder beschreven wordt in dit Samenwerkingsakkoord.

De tweede afdeling van het Beslissingsorgaan is het "Beslissingsorgaan UPV". De taken en bevoegdheden van dit "Beslissingsorgaan UPV" worden geregeld in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Het Permanent Secretariaat is samengesteld uit ambtenaren en personeelsleden die door elke Gewestregering ter beschikking worden gesteld van de Interregionale Commissie voor de UPV voor het vervullen van de administratieve en technische opdrachten die haar toekomen.

Het Gewest kan ervoor opteren om, in plaats van personeel ter beschikking te stellen, per budgettair jaar, specifieke budgetten aan de Interregionale Commissie voor de UPV toe te kennen voor de aanwerving van eigen personeel.

De toegekende specifieke budgetten dekken ook de werkingskosten van het sociale secretariaat dat door de Interregionale Commissie voor de UPV met de praktische aspecten van het personeelsbeheer zal worden belast."

Artikel 5

Artikel 24 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

"De beide afdelingen van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV komen ten minste 10 maal per jaar samen, alsook op vraag van een lid. Elke afdeling zetelt slechts geldig indien de drie Gewesten vertegenwoordigd zijn.

De leden van elke afdeling van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV duiden elk jaar en met ingang op 5 maart in hun midden een nieuwe voorzitter aan, waarbij een beurtrol wordt gerespecteerd tussen de Gewesten. Het secretariaat van beide afdelingen van het Beslissingsorgaan wordt verzekerd door het Permanent Secretariaat.

Het reglement van inwendige orde van de Interregionale Commissie voor de UPV, dat de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV vastlegt, regelt de praktische samenwerking tussen de beide afdelingen en kan voorzien in gemeenschappelijke vergaderingen van de twee afdelingen.

Elk advies, voorstel of beslissing van de Interregionale Commissie voor de UPV moet genomen geworden bij consensus, voor zover minstens één vertegenwoordiger van elk Gewest aanwezig is."

Artikel 6

§1. In artikel 26, §1, 12° van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt op het einde de punt vervangen door een puntkomma.

§2. In artikel 26, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een punt 13° toegevoegd met de volgende tekst:

> *"13° geeft binnen zijn tweede afdeling uitvoering aan de taken opgenomen in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil."*

§3. Artikel 26, §5 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt geschrapt. Artikel 26, §6 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vernummerd naar 26, §5.

BOEK II – BEPALINGEN BETREFFENDE HET INTERREGIONAAL KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VAN BEPAALDE AFVALSTROMEN

Afdeling 1. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

§1. Er geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de volgende afvalstromen:

EEA, exclusief zonnepanelen
Zonnepanelen
Batterijen en accu's
Voertuigen
Olie
Banden
Matrassen
Meubelen
Textiel
Wegwerpluiers

Voor elk van deze afvalstromen zal aan de producenten een inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling, desgevallend met inbegrip van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik, worden opgelegd door de Gewestregeringen, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord. In dat kader kunnen de Gewestregeringen ook doelstellingen opleggen inzake de ondersteuning en ontwikkeling van activiteiten inzake hergebruik uitgevoerd door de vennootschappen met een sociaal oogmerk, die op hun grondgebied gevestigd zijn. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal bepalen vanaf wanneer de doelstellingen en de verplichtingen bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifiëren.

De gewesten kunnen steeds afzonderlijk aanvullende doelstellingen en verplichtingen opleggen, waarbij er evenwel over gewaakt wordt geen tegenstrijdige verplichtingen op te leggen.

De producenten kunnen zich per stroom verenigen in één of meerdere beheersorganismen, die het vervullen van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid op zich nemen voor de bij hen aangesloten producenten.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben de beheersorganismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om het marktaandeel van elk beheersorganisme vast te stellen.

§2. Indien een producent de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens Boek II van dit Samenwerkingsakkoord heeft toevertrouwd aan een beheersorganisme, wordt een toetredingsovereenkomst gesloten tussen de producent en het beheersorganisme.

In de toetredingsovereenkomst wordt gegarandeerd dat er discriminatie noch concurrentievervalsing tussen producenten bestaat, en worden de ontbindingsprocedures en uitsluitingsmechanismen nader bepaald. Ze bevat de nodige bepalingen die de financiering waarborgen van de uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de producten die op de markt gebracht werden tijdens de duur van de toetredingsovereenkomst.

De type-toetredingsovereenkomst wordt vooraf aan het advies van het Beslissingsorgaan UPV onderworpen. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

§3. Voor de in artikel 8 gespecifieerde afvalstromen wordt in het kader van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid ook een financiële verplichting opgelegd aan de beheersorganismen, teneinde bij te dragen tot het beleid van de Gewesten.

Artikel 8

§1. Voor de afvalstromen “EEA, exclusief zonnepanelen”, “Zonnepanelen”, “Batterijen en accu’s”, “Voertuigen”, “Olie”, “Banden”, “Matrassen”, “Meubelen”, “Textiel” en “Wegwerpluiers” geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing voor de beheersorganismen; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen.

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen bestaan, wordt de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat wordt berekend door het coördinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §1, op basis van de door de leden van elk beheersorganisme op de markt gebrachte eenheden.

De heffing is verschuldigd vanaf het eerste kalenderjaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

De heffing bedraagt:

EEA, exclusief zonnepanelen	0,148 EUR/inwoner
Zonnepanelen	0,001 EUR/inwoner
Batterijen en accu’s	0,057 EUR/inwoner
Voertuigen	0,003 EUR/inwoner
Olie	0,011 EUR/inwoner
Banden	0,082 EUR/inwoner
Matrassen	0,019 EUR/inwoner

Meubelen	0 EUR/inwoner
Textiel	0 EUR/inwoner
Wegwerpluiers	0 EUR/inwoner

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2008, basis 2004.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naar gelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:
- de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;
- de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;
- onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;
- de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;
- de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;
- de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;
- de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;
- het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken beheersorganismen, de concrete bestemmingen van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen.

§3. De heffing wordt jaarlijks tegen uiterlijk 31 maart betaald door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

Artikel 9

§1. Het beheersorganisme dat in het kader van Boek II van dit Samenwerkingsakkoord werd aangewezen om uitvoering te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de producenten die bij hem aangesloten zijn, moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;

2° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden uitvoering geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;

3° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;

4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie;

5° over de nodige middelen beschikken om uitvoering te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

§2. Indien een beheersorganisme, in bijkomende orde en in afwijking van §1, 2°, activiteiten uitoefent die van commerciële aard zijn of die buiten de strikte uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid vallen, moet het bij het uitoefenen van deze activiteiten het concurrentierecht respecteren.

Een beheersorganisme kan deze activiteiten slechts zelf uitoefenen in de mate dat het geen misbruik maakt van zijn eventuele dominante positie op de markt. Hiervoor moet het beheersorganisme een duidelijke beschrijving van deze activiteiten voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV en moet het zijn beslissing verantwoorden door een marktstudie uit te voeren en deze aan het Beslissingsorgaan UPV te bezorgen. Het beheersorganisme zal ook de Belgische Mededingingsautoriteit kunnen consulteren en het advies van deze aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgen.

Het in deze paragraaf bepaalde, geldt ook in geval het uitoefenen van de activiteiten gebeurt door de oprichting van of de participatie in een afzonderlijk bedrijf door het beheersorganisme.

De Regeringen kunnen de voor deze activiteiten bevoegde gewestelijke adviesraden consulteren.

De Regeringen kunnen de Belgische Mededingingsautoriteit consulteren over deze activiteiten. Het Beslissingsorgaan UPV kan eveneens de Belgische Mededingingsautoriteit consulteren en moet het beheersorganisme hierover informeren.

Het beheersorganisme moet rekening houden met het eventuele advies van de bevoegde gewestelijke adviesraden en met het eventuele advies van de Belgische Mededingingsautoriteit, wanneer deze pertinent zijn, en moet het Beslissingsorgaan UPV informeren over de wijze waarop hiermee zal rekening gehouden worden.

Jaarlijks bezorgt het beheersorganisme aan het Beslissingsorgaan UPV een globaal overzicht van zijn activiteiten, met inbegrip van de uitgevoerde activiteiten die onder deze paragraaf vallen ; dit bevat ook een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt.

§3. Het beheersorganisme is gehouden tot:

1° het beheer van de afvalstoffen, waarbij de lokale werkgelegenheid en het nabijheidsbeginsel worden aangemoedigd;

2° het verstrekken aan het publiek van informatie over de mogelijkheden van preventie, herstel en hergebruik;

3° het nemen van de passende maatregelen die stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG, dit met inbegrip van onder meer het aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam zijn en, zodra afval geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige nuttige toepassing en milieuverantwoorde verwijdering;

4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik, door een gerichte communicatie aan de leden en door het opzetten van proefprojecten inzake preventie en hergebruik;

5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen;

6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling van alle afgedankte producten op een wijze die levensduurverlenging en hergebruik bevordert en toelaat om de doelstellingen inzake preventie, inzameling en verwerking te realiseren;

7° het sluiten van een uniforme toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;

8° het sluiten van een verzekeringscontract tot dekking van de schade die uit de voorgenomen activiteiten kan voortvloeien;

9° het innen van de bijdrage van de leden, op niet discriminerende wijze, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig Samenwerkingsakkoord, te dekken en teneinde deze bijdrage, waar mogelijk, op basis van geharmoniseerde criteria en in overeenstemming met het Europees recht te differentiëren voor afzonderlijke producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met duurzaamheid, repareerbaarheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid, de aanwezigheid van gerecycleerd materiaal en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus

10° het verifiëren en controleren van de verwerking van de afvalstoffen, alsook van de milieu- en sociale omstandigheden waarin de verwerking plaatsvindt en het garanderen van een kwalitatieve controle, uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme, van deze gegevens, op kosten van het beheersorganisme;

11° het rapporteren over de behaalde resultaten met een maximale transparantie naar de gewestelijke overheden en naar het Beslissingsorgaan UPV, waarbij de confidentialiteit van vertrouwelijke bedrijfsgegevens wordt gegarandeerd, en de staving van de resultaten met een onafhankelijke auditering of certifiëring;

12° het bestrijken op een homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied;

13° het jaarlijks bereiken op een homogene wijze van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen voorzien in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord vermeld in artikel 7, §1;

14° het privilegiëren van korte verwerkingsketens voor de recyclage, waarbij de recyclage uitsluitend binnen de Europese Unie en maximaal in België plaatsvindt;

15° het zorgen voor de gratis terugname van afvalstoffen die worden geproduceerd in geval van natuurrampen of calamiteiten, die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten;

16° het stellen van een financiële zekerheid die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van 9 maanden.

§4. De uitoefening van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme wordt voorts omkaderd door de volgende principes:

- de activiteiten worden in goede banen geleid zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen en met oog voor de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord, door de prestaties en efficiëntie van zijn activiteiten te optimaliseren en door de werkingskosten hieraan aan te passen, om de hem gestelde doelstellingen te bereiken;

- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten moeten gedocumenteerd worden en dienen het voorwerp uit te maken van een toegang tot informatie zoals omkaderd door huidig Samenwerkingsakkoord;

- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen;

- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité van studies die worden uitgevoerd in opdracht van het beheersorganisme en die relevant zijn voor het beleid;

- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties; de waarnemers beschikken over dezelfde informatie als de andere deelnemers aan de vergadering;

- het beheersorganisme implementeert kwaliteitscontroleprocedures via één of meerdere onpartijdige en onafhankelijke, externe derden die met name het volgende evalueren:
    - de kwaliteit van de kwantitatieve gegevens;
    - de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies die uitgevoerd worden;
    - de naleving van de elementen van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
    - de financiële gegevens;

  en formuleert in voorkomend geval voorstellen over hoe het beter kan;

- het beheersorganisme implementeert een beleid voor het beheer van potentiële belangenconflicten; dit beleid wordt door de bestaande beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en wordt door nieuwe beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na hun oprichting; met name bij een belangenconflict in hoofde van een persoon die deelneemt aan de evaluatie, de opvolging van de gunningsprocedure en/of de beslissing tot gunning van een overeenkomst door het beheersorganisme, dient deze zich te onthouden van elke tussenkomst in de evaluatie en/of de besluitvorming;

- het beheersorganisme organiseert een discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle organisaties die de actoren vertegenwoordigen, die betrokken zijn bij de uitvoering van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, inclusief vertegenwoordigers van de sociale economie, consumentenverenigingen en milieuverenigingen; het discussieforum komt minstens één keer per jaar samen naar aanleiding van de voorstelling van het goedgekeurde jaarverslag; het beheersorganisme stelt er ook de lopende en toekomstige acties voor; elke vergadering van het discussieforum maakt het voorwerp uit van een verslag dat naar alle partijen gestuurd wordt;

- het beheersorganisme neemt actief deel aan de vergaderingen van het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd, in principe jaarlijks; dit opvolgingscomité heeft als voornaamste doel om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan; de essentiële elementen van het beheer van de afvalstroom door het beheersorganisme worden erin besproken, net als de initiatieven van de gewesten; de agenda van de vergadering wordt vastgelegd door het Beslissingsorgaan UPV in samenspraak met de beheersorganismen; elke bijeenkomst van het opvolgingscomité maakt het voorwerp uit van een verslag dat door het Beslissingsorgaan UPV of één van zijn leden wordt opgesteld;

- ingeval het beheersorganisme zelf instaat voor de gunning van markten betreffende de inzameling, sortering, verwerking en recyclage van de afvalstoffen, worden deze markten door het beheersorganisme toegewezen op basis van een bestek en een procedure voor toewijzing van de markten. Voor de uitwerking van de bestekken en de procedure voor toewijzing van de markten, consulteert het beheersorganisme de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik en de consumentenorganisaties. Om deze consultaties te vergemakkelijken kan het beheersorganisme een “gemengd comité” oprichten voor de toewijzing van de markten, dat is

samengesteld uit vertegenwoordigers van het beheersorganisme, van de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, van de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, van de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik en van de consumentenorganisaties. Het gemengd comité legt zijn werkingsregels vast in een huishoudelijk reglement. De verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgd. Het bestek en de procedure voor toewijzing van de markten worden aan het Beslissingsorgaan UPV ter goedkeuring voorgelegd.

§5. In de mate dat de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval, vervult het beheersorganisme een taak van openbare dienst en moet het:

1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen;

2° een uniforme overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen; de modelovereenkomst wordt voorafgaandelijk voor goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde Gewestelijke administratie;

3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipiënten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten waarmee een uniform contract is afgesloten voor de inzameling van afval; de inzamelrecipiënten houden o.a. rekening met de maximale opslagcapaciteit van de kleinhandelaren en recyclageparken en optimaliseren de veiligheid en ergonomie van de opslag, het bewaren, de voorbereiding op hergebruik en het eigenlijke hergebruik; bij de keuze van de verpakkingen en inzamelrecipiënten worden de principes van eco-design en gebruik van recycled content maximaal nagestreefd;

4° een voldoende geografisch verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en op regelmatige basis bij die inzamelpunten al het afval ophalen dat onderworpen is aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en dat afkomstig is van zijn producten; deze ophaling moet steeds gratis zijn voor de inzamelpunten, tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord;

5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt;

6° zijn territoriale organisatie optimaliseren wat betreft verzamelpunten, sorteer- en verwerkingscentra, en ervoor zorgen dat hij de mogelijkheden bestudeert om de gevolgen van het vervoer te beperken door in het bijzonder de mogelijkheden van het vervoer over de binnenwateren te onderzoeken;

7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffen waarvoor dit relevant is en tewerkstelling bevorderen in de verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk;

8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten en met de gevolgen daarvan voor de uitvoeringsmodaliteiten en prestaties van de inzameling.

§6. In de mate dat de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval, moet het beheersorganisme:

1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren;
2° de gelijkheid respecteren tussen de private of publieke operatoren die instaan voor de inzameling, sortering, recyclage en nuttige toepassing van bedrijfsafval;
3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen van de ophaling tot aan de eindverwerking en de controleerbaarheid van de eindverwerking van het bedrijfsafval garanderen, alsook de milieu- en sociale omstandigheden waarin deze eindverwerking plaatsvindt.

In dit kader moet het beheersorganisme eveneens:
- een observatorium voor de vrije markt opzetten, vanaf de producent van het afval tot de eindbestemming, om een optimale traceerbaarheid te garanderen;
- indien relevant, een KMO-plan uitvoeren om het sorteren door kleine en zeer kleine ondernemingen te stimuleren;
- wanneer er sprake is van trading, contracten sluiten met traders om te zorgen voor volledige traceerbaarheid van de geëxporteerde afvalstromen;
- een stimulerend financieringsmechanisme instellen om recyclage in België aan te moedigen.

§7. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van de inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient het beheersorganisme bij het Beslissingsorgaan UPV een erkenningsaanvraag in, waarin wordt beschreven op welke wijze zal worden voldaan aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of de erkenningsaanvraag van het beheersorganisme aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 voldoet. Het Beslissingsorgaan UPV verleent desgevallend een erkenning aan het beheersorganisme, die ook bijsturingsmaatregelen kan bevatten, waaraan het beheersorganisme zich moet houden. De erkenning kan bijkomende streefwaarden bevatten waarnaar het beheersorganisme zich moet richten.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat het beheersorganisme steeds aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze bepalingen kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Twee jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning maakt het Beslissingsorgaan UPV een tussentijdse en samenvattende evaluatie op van de uitvoering van de erkenning en bezorgt het hierover een rapport aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning, ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

§8. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van de inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling en vervolgens elke 2 jaar opnieuw, informeert het coördinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §1, laatste alinea het Beslissingsorgaan UPV over de wijze waarop het van plan is zijn coördinatietaak te vervullen.

Het Beslissingsorgaan UPV formuleert desgevallend bijsturingsmaatregelen, waaraan het coördinatie-organisme zich moet houden.

§9. De producent die zijn Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de verplichtingen van §3 individueel naleven, waarbij hij moet garanderen dat er geen kosten, voortkomend uit de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor producten die door hem op de markt zijn gebracht, zullen worden afgewenteld op andere producenten. De producent moet eveneens, in dezelfde mate als een producent die aangesloten is bij een beheersorganisme, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen, zoals beschreven in artikel 8, §2. De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent.

Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van de inzamel- en/of verwerkingsdoelstelling en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient de producent bij het Beslissingsorgaan UPV zijn individueel beheersplan in, dat de wijze omschrijft waarop hij van plan is te voldoen aan het geheel van zijn verplichtingen.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of het individueel beheersplan aan de verplichtingen van de eerste alinea voldoet en keurt desgevallend het individueel beheersplan goed of af of formuleert bijsturingsmaatregelen, waaraan de producent zich moet houden.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat de producent steeds aan het geheel van de verplichtingen blijft voldoen.

Artikel 10

§1. Het beheersorganisme moet voor het geheel van zijn leden de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1 behalen.

Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door zijn leden op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor het verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de aangifte van het beheersorganisme onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

§2. De producent die zijn Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1 behalen. Hij rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door hem op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor hij verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de aangifte van de producent onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

De producent die niet in staat blijkt om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te behalen, zal, bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid alsnog moeten overdragen aan een beheersorganisme.

§3. De modaliteiten voor de rapporteringen bedoeld in de §§1 en 2 worden per stroom verder bepaald door de Gewestregeringen, door middel van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1.

Artikel 11

§1. De beheerder van een onlinemarktplaats is ertoe gehouden alle producenten die via zijn onlinemarkplaats een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt, schriftelijk in te lichten omtrent de op hen rustende verplichtingen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

§2. De beheerder van een onlinemarktplaats verhindert dat producenten die geen individueel beheersplan bij het Beslissingsorgaan UPV indienen of niet bij een beheersorganisme zijn aangesloten, via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Daartoe vereist de beheerder van een onlinemarktplaats dat de producent op het moment van registratie op de onlinemarktplaats het schriftelijk bewijs verstrekt van zijn indiening van een individueel beheersplan of van zijn lidmaatschap bij de betrokken beheersorganismen.

In afwijking van het voorgaande lid kan de beheerder van een onlinemarktplaats een producent die geen individueel beheersplan heeft ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV of die niet bij de betrokken beheersorganismen is aangesloten, toch toelaten om via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand te sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, in welk geval deze beheerder zelf zal moeten instaan voor de verplichtingen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid waartoe die producent normalerwijze gehouden is.

De beheerder van een onlinemarkplaats aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgt elk jaar ten laatste op 1 maart een overzicht van alle producenten die het voorbije jaar op zijn onlinemarkplaats overeenkomsten op afstand hebben kunnen sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, en de datum van het indienen van hun individuele beheersplan of hun registratienummer bij de betrokken beheersorganismen.

Indien, en voor zolang, het Beslissingsorgaan UPV vaststelt dat een op een onlinemarktplaats actieve producent in gebreke blijft om de in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid op hem rustende verplichtingen na te leven, moet de beheerder van de onlinemarktplaats op eenvoudig verzoek van het Beslissingsorgaan UPV verhinderen dat deze producent op zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand sluit met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Als de beheerder van de onlinemarktplaats nalaat om dat te doen binnen de door het Beslissingsorgaan UPV opgelegde termijn, zal deze beheerder zelf moeten instaan voor de verplichtingen van deze producent in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

§3. Indien de beheerder van een onlinemarktplaats ook optreedt als producent, is hij eveneens onderworpen aan de verplichtingen met betrekking tot de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de producten die hij zelf verkoopt.

§4. De §§ 1-3 gaan in voege 1 jaar na de inwerkingtreding van huidig samenwerkingsakkoord.

Artikel 12

§1. Het beheersorganisme moet bijzondere aandacht besteden aan het economische en financiële evenwicht van het ingevoerde systeem. Daartoe stelt het beheersorganisme jaarlijks een financieel plan op. Het financieel plan omvat:

1° het budget;
2° de berekening van eventuele milieubijdragen, die uniform zijn op het Belgische grondgebied;
3° het beleid betreffende de aanwending van de milieubijdragen, die evenredig moet zijn in de 3 Gewesten;
4° het beleid rond provisies en reserves, waarbij reserves maximaal mogen overeenstemmen met de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstromen gedurende 12 maanden en waarbij provisies slechts mogelijk zijn in de mate dat deze toegelaten worden door het boekhoudrecht en afdoende gemotiveerd zijn in het licht van de instabiliteit van de markt, die wordt aangetoond door een jaarlijks te actualiseren gedetailleerde studie van de huidige en toekomstige markten; de motivering wordt gestaafd door de jaarlijkse controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld

door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV;
5° de wijze van financiering van eventuele verliezen;
6° de wijze van financiering van het beheer van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden;
7° het beleggingsbeleid, waarbij financiële beleggingen veilig moeten zijn en het risico van kapitaalverlies moet worden beperkt;
8° het beleid inzake eco-modulatie.

§2. In het budget wordt als apart onderdeel opgenomen in welke middelen het beheersorganisme voorziet voor preventie, voor het hoogwaardig sluiten van de kringlopen, bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen, en voor het stimuleren van de circulaire economie. Deze middelen komen bovenop de bijdrage van het beheersorganisme aan het beleid van de Gewesten door het betalen van de heffing voorzien in artikel 8, §1.

§3. Het financieel plan wordt jaarlijks tegen uiterlijk 1 november voor advies voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

In het kader van dit advies zal het Beslissingsorgaan UPV op basis van het door het beheersorganisme ingediende financieel plan onderzoeken of de eventuele provisies voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikel 12, §1, 4°.

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme ondervragen om alle gewenste informatie te verkrijgen. Het kan de rekeningen ook laten onderzoeken door een externe revisor of boekhouder die op eigen kosten wordt aangesteld.

Indien uit de controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV, zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning bedoeld in artikel 9, §7, na eerst een waarschuwing te hebben gegeven en aan het beheersorganisme een voorstel te hebben gevraagd om de problematische provisies zo snel mogelijk te annuleren; indien dit voorstel niet wordt ingediend door het beheersorganisme binnen een termijn van 3 maanden of indien het niet aanvaard wordt door het Beslissingsorgaan UPV, zal het beheersorganisme worden gehoord, voorafgaand aan de definitieve beslissing tot schorsing of intrekking van de erkenning.

Artikel 13

§1. Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikel 7, §1 niet gehaald worden door het beheersorganisme voor de bij hem aangesloten producenten, betaalt het een bijkomende heffing van 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de inzameldoelstelling niet wordt gehaald en 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de verwerkingsdoelstelling niet wordt gehaald.

Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen voor een 2de opeenvolgende jaar niet gehaald worden door het beheersorganisme, worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 100 EUR per aangevatte ton en vanaf het 3de opeenvolgende jaar worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 150 EUR per aangevatte ton.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2.

§2. Indien de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet gehaald werden, zal het Beslissingsorgaan UPV, de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Artikel 14

§1. Indien binnen een termijn van drie jaar na afloop van het kalenderjaar waarin dit Samenwerkingsakkoord in werking treedt, de reserves van een beheersorganisme, zoals blijkt uit de neergelegde jaarrekening, hoger liggen dan de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 12 maanden, wordt een bijkomende heffing van 10% ingesteld op het deel van de reserves dat deze norm overschrijdt.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2.

§2. Indien de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, zal het Beslissingsorgaan UPV, de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

§1. Elke producent moet ingeschreven zijn in een openbaar online register dat door de hiertoe door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie ter beschikking wordt gesteld.

§2. Het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde register bevat alle nuttige informatie over de activiteiten van de producent in België, en meer in het bijzonder de volgende gegevens:
1. naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon;
2. nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer;
3. productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1;
4. type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens);
5. handelsbenaming van het product;
6. informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt: door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiële waarborgen;
7. gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand);
8. verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid.

Artikel 16

§1. De buiten het Belgische grondgebied gevestigde producent mag een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aanstellen als gevolmachtigde die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

Iedere producent zoals omschreven in artikel 2, 4°, gevestigd buiten het Belgische grondgebied, die in België producten rechtstreeks verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, stelt een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aan als

gevolmachtigde die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

§2. De aanstelling van een gevolmachtigde gebeurt via een schriftelijk mandaat. Wanneer het mandaat afloopt, stellen de gevolmachtigde en de producent de overheid hiervan in kennis binnen de maand die op het einde van het mandaat volgt.

§3. Iedere op het Belgisch grondgebied gevestigde producent die producten verkoopt buiten het Belgische grondgebied, maar binnen de Europese Unie, stelt op dat grondgebied een gevolmachtigde aan die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op dat grondgebied op de producent rusten krachtens de geldende wetgeving.

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Behoudens de taken die in dit Samenwerkingsakkoord expliciet worden toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, zijn de gewesten bevoegd over de wijze waarop de producenten invulling geven aan hun verplichtingen. De gewesten kunnen hiertoe in hun gewestelijke wetgeving de nodige instrumenten opzetten. Volgende zaken worden in de regel door elk van de gewesten voor hun eigen grondgebied geregeld:

1° het communicatiebeleid;
2° het inzamelsysteem;
3° de organisatie van de verwerking van het afval;
4° het preventiebeleid;
5° de aanwending van de verschillende heffingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

In het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een artikel 14bis toegevoegd met de volgende tekst:

*"**Art. 14bis.** §1. Voor de stroom "verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong" geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing voor het erkende organisme; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen.*

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar.

Indien meerdere erkende organismen bestaan, wordt de heffing door elk erkend organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat door de erkende organismen samen wordt berekend op basis van het totaal gewicht van de door leden van elk erkend organisme op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen.

De heffing is verschuldigd vanaf het eerste kalenderjaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

De heffing bedraagt 0,040 EUR/inwoner.

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2008, basis 2004.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naar gelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:

- *de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;*
- *onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;*
- *de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;*
- *het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.*

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken erkende organismen, de concrete bestemmingen van de bedragen die ze respectievelijk hebben ontvangen.

§3. De heffing wordt jaarlijks tegen uiterlijk 31 maart betaald door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd."

BOEK III – BEPALINGEN BETREFFENDE DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID INZAKE ZWERFVUIL

Afdeling 1 – Toepassingsgebied

Artikel 19

§1. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op de volgende afvalstoffen:

1° Tabaksproducten;
2° Kauwgom;
3° Vochtige doekjes;
4° Ballonnen.

§2. Met boek III van huidig Samenwerkingsakkoord wordt voor de in §1 genoemde afvalstoffen een regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid ingevoerd.

De regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid houdt in dat de producenten de totale en reële kosten dekken voor:

1° de in het kader van artikel 33 genomen bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen;
2° het opruimen van het zwerfvuil van deze producten, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;
3° het inzamelen van afval van die producten dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende

vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten kunnen ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van afval van deze producten, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;

4° het verzamelen en rapporteren van gegevens over de producten die in België in de handel worden gebracht door de producenten, evenals gegevens over de inzameling en verwerking van afval dat van die producten afkomstig is;

5° hun bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle.

§3. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of agglomeraties op het gebied van openbare netheid.

Artikel 20

In een andere lidstaat gevestigde producenten die producten in België in de handel brengen, kunnen een in België gevestigde rechtspersoon of natuurlijke persoon aanwijzen als gemachtigd vertegenwoordiger voor het nakomen van de verplichtingen van een producent in verband met de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Elke producent die in België gevestigd is en op afstand rechtstreeks aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens producten verkoopt in een andere lidstaat, wijst een gemachtigd vertegenwoordiger aan in die lidstaat. De gemachtigd vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor het nakomen van de verplichtingen van die producent die op het grondgebied van die andere lidstaat uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/904 gelden.

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

De producent die onder het toepassingsgebied valt zoals bepaald in artikel 19, kan aan zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voldoen:

1° op individuele basis: door te beschikken over een goedkeuring van zijn “individueel beheersplan zwerfvuil”, zoals bepaald in onderafdeling 2.1.;

2° op collectieve basis: door een overeenkomst af te sluiten met een collectief organisme zoals bepaald in artikel 26 voor zover dat laatste voldoet aan de verplichtingen die worden opgelegd krachtens onderafdeling 2.2.

Afdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

§1. De producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, dient een “individueel beheersplan zwerfvuil” ter goedkeuring in bij het Beslissingsorgaan UPV, dat de aanvraag inhoudt om op individuele basis uitvoering te geven aan zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil.

§2. Het “individueel beheersplan zwerfvuil” omvat volgende gegevens en verbintenissen:

1° identificatiegegevens:

a. naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent;

b. woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels;

c. telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden;

d. als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel in het grondgebied, de vermelding van een standplaats,

filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden;
e. naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag;

2° voorwerp:
a. vermelding van de onder het toepassingsgebied vallende afvalstoffen en de overeenkomstige producten waarop het beheersplan van toepassing is;
b. omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord. In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet door de producent en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, §2. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in een proportionele verhouding staan, in functie van het gewicht van de op de markt gebrachte producten, tot de financiële verplichting voor het collectief organisme, zoals bedoeld in artikel 27. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hiervoor voor de bekendmaking, per gewest, van de nodige kostenindicatoren;

3° verbintenis: de schriftelijke verbintenis, gedateerd en ondertekend door de producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden, dat de aangegane engagementen bedoeld in 2°, b. tot organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil of tot financiering van de overheidsinstanties effectief zullen uitgevoerd worden.

§3. De producent die op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet elk jaar tegen uiterlijk 31 maart aan het Beslissingsorgaan UPV rapporteren over de door hem op de Belgische markt gebrachte producten, alsook over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn “individueel beheersplan zwerfvuil” en de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 23

§1. Het “individueel beheersplan zwerfvuil” bedoeld in artikel 22 wordt goedgekeurd volgens de volgende procedure :

1° het beheersplan wordt ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV, gedateerd en ondertekend door de aanvrager of, in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, met in bijlage een afschrift van de oprichtingsakte en van de eventuele wijzigingen ervan gedurende de laatste vijf jaar;

2° Het Beslissingsorgaan UPV onderzoekt het beheersplan op volledigheid overeenkomstig de bepalingen in artikel 22, §2:
a. als wordt vastgesteld dat het beheersplan onvolledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan daarvan met een beveiligde zending op de hoogte, met vermelding van de inlichtingen en de gegevens die ontbreken;
b. als wordt vastgesteld dat het beheersplan volledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager daarvan met een beveiligde zending op de hoogte binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan;

3° binnen een termijn van vier maanden, te rekenen vanaf de datum waarop is vastgesteld dat het beheersplan volledig is, doet het Beslissingsorgaan UPV uitspraak over het beheersplan; tijdens die vier maanden kan het Beslissingsorgaan UPV alle toelichtingen en informatie opvragen die nodig zijn voor de inhoudelijke beoordeling van het beheersplan;

4° Het Beslissingsorgaan UPV stuurt haar beslissing tot goedkeuring of weigering van het beheersplan met een beveiligde zending aan de aanvrager, binnen tien kalenderdagen na de uitspraak.

§2. Voor elk "individueel beheersplan zwerfvuil" wordt een dossierkost van € 250 aangerekend, te betalen bij indiening van het beheersplan. De termijn voor het onderzoek naar de volledigheid begint pas te lopen na ontvangst van de dossierkost.

§3. De goedkeuring vermeld in §1, kan slechts voor een termijn van maximaal vijf jaar worden verleend.

Elke goedkeuringsbeslissing die voor een kortere termijn geldt, moet gemotiveerd zijn. Een hernieuwing van de goedkeuring is, overeenkomstig de procedure vermeld in dit artikel, mogelijk, telkens voor een termijn van maximaal vijf jaar.

Artikel 24

De goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, kan door het Beslissingsorgaan UPV:
1° worden opgeheven op verzoek van de houder van de goedkeuring;
2° ambtshalve worden opgeheven of geschorst, na overlegging van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal waarin een inbreuk op de voorschriften van dit Samenwerkingsakkoord of een misdrijf wordt vastgesteld.

Behoudens bij een dreigend en onmiddellijk gevaar voor mens of milieu, wordt de houder van de goedkeuring, met een beveiligde zending en minstens veertien dagen voor de betekening ervan, op de hoogte gebracht van de voorgenomen beslissing en de motieven. Binnen die termijn kan de houder van de goedkeuring zich verweren of zijn zaken in orde brengen.

Artikel 25

§1. De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, is verplicht om wijzigingen van de volgende gegevens in zijn "individueel beheersplan zwerfvuil" onmiddellijk mee te delen aan het Beslissingsorgaan UPV:
1° naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer;
2° zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied;
3° het voorwerp van het beheersplan;
4° de verbintenissen in het beheersplan.

§2. De producent moet de in het beheersplan opgenomen verbintenissen stipt naleven.

Afdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

§1. De producent die op collectieve basis uitvoering wil geven aan zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dient, rechtstreeks of via een natuurlijke of rechtspersoon die gemachtigd is hem te vertegenwoordigen, aan te sluiten bij een collectief organisme.

§2. Een collectief organisme dat door producenten kan worden gelast om hun verplichtingen te vervullen, moet een rechtspersoon zijn die aan de volgende voorwaarden voldoet:
1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;
2° gemandateerd en gefinancierd worden door producenten;

3° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden ten laste nemen van de verplichtingen die hen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van Boek III van dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd;
4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;
5° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie;
6° over de nodige middelen beschikken om het statutair doel te vervullen;
7° actief zijn in de 3 Gewesten.

§3. Het collectief organisme is gehouden tot:
1° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;
2° de volledige lijst van producenten die een toetredingsovereenkomst gesloten hebben met het collectief organisme online ter beschikking te stellen van het Beslissingsorgaan UPV;
3° garanderen dat er geen discriminatie voorvalt in het aanvaarden of uitsluiten van leden;
4° garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden;
5° ervoor zorgen dat het Beslissingsorgaan UPV online toegang heeft tot de gegevens in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;
6° het vervullen van de verplichtingen voor het geheel van de producenten die met hem een toetredingsovereenkomst hebben gesloten;
7° het innen van de bijdrage van de contractanten, op niet discriminerende wijze, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig akkoord, te dekken;
8° het jaarlijks neerleggen bij het Beslissingsorgaan UPV van de balansen en de resultatenrekeningen van het voorbije jaar en tegen 1 november de begroting voor het volgend jaar die betrekking heeft op dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 27

§1. Om te voldoen aan de regeling voor Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord, kiezen de producenten, via hun collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), hetzij voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten die gedragen worden door deze overheidsinstanties ten gevolge van zwerfvuil afkomstig van de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt werden gebracht (financiële optie). De gekozen optie kan verschillend zijn per betrokken overheidsinstantie.

Indien wordt gekozen voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten (financiële optie), moet het collectief organisme de totale en reële kosten van de betrokken overheidsinstanties dekken door de jaarlijkse betaling van volgende bedragen aan de Gewesten (financiële optie), dewelke bedragen overeenkomen met de totale en reële kosten van het geheel van de overheidsinstanties:

1° Voor zwerfvuil van tabaksproducten: 61 202 448 EUR, bestaande uit een bedrag van 17 906 623 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 17 873 971 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 25 421 854 EUR voor het Vlaamse Gewest;
2° Voor zwerfvuil van kauwgom: 24 652 706 EUR, bestaande uit een bedrag van 6 956 612 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 7 819 862 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 9 876 232 EUR voor het Vlaamse Gewest;
3° Voor zwerfvuil van vochtige doekjes: 2 550 027 EUR, bestaande uit een bedrag van 776 857 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 670 274 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 1 102 896 EUR voor het Vlaamse Gewest;
4° Voor zwerfvuil van ballonnen: 163 722 EUR, bestaande uit een bedrag van 49 195 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 44 685 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 69 842 EUR voor het Vlaamse Gewest.

De bedragen worden verminderd met de bedragen gefinancierd door producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van onderafdeling 2.1. In de mate dat het collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is het vrijgesteld van de in artikel 27, §1 bedoelde financiële verplichting, ten belope van de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van die betrokken overheidsinstanties.

De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt voor de bekendmaking per gewest van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, alsook van alle andere relevante indicatoren.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, hebben de collectieve organismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten met het oog op de billijke verdeling van de financiële verplichting over de verschillende collectieve organismen.

De bedragen worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2022, basis 2013.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord realiseert de Interregionale Commissie UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in de eerste alinea, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. Vervolgens gebeurt deze evaluatie elke 5 jaren opnieuw.

Ingeval voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil wordt gekozen (organisatorische en financiële optie), dient het collectief organisme zijn erkenningsaanvraag in bij het Beslissingsorgaan UPV of wordt de opdracht toegekend aan het erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, overeenkomstig artikel 28.

Een collectief organisme wordt in principe erkend voor een periode van 5 jaren. Het Beslissingsorgaan UPV ziet er op toe dat het collectief organisme steeds aan het geheel van zijn verplichtingen blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze verplichtingen behoudt het Beslissingsorgaan UPV zich het recht voor de erkenning te heroverwegen, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning van een collectief organisme, stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

De erkenningsaanvraag bevat tenminste volgende informatie:
- een kopie van de statuten zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad,
- een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning,
- de aard van de betrokken afvalstoffen,
- een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden,
- een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten,
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil,
- de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen,
- het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals),

- de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren.

Het toepassen van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil mag er in geen geval toe leiden dat:
- de producenten of hun vertegenwoordigers het zwerfvuilbeleid van de overheid bepalen;
- het beleid van de overheid om roken te ontmoedigen, wordt tegengewerkt;
- het beleid van de overheid om het gebruik van eenmalige verpakkingen te ontmoedigen, wordt tegengewerkt.

§2. Voor het jaar 2023 worden de bedragen betaald binnen een termijn van 3 maanden na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord. Vanaf het jaar 2024 worden de bedragen jaarlijks op uiterlijk 31 maart van het aangiftejaar betaald. De bedragen worden betaald aan de hand van een aanslagformulier dat door het Beslissingsorgaan UPV ter beschikking wordt gesteld.

Het aanslagformulier bevat minstens volgende gegevens:
1° de gevorderde bedragen per gewest of betrokken overheidsinstantie;
2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

§3. Als een collectief organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar een administratieve geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

§4. Als het bedrag niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

§5. Het collectief organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het collectief organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

Artikel 28

Een erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval kan, voor andere afvalstromen dan verpakkingsafval en tegen een vergoeding die de totale en reële kosten voor die stromen dekt, de rol van een collectief organisme vervullen, door namens de producenten te voldoen aan de in artikel 27, §1 bedoelde financiële verplichting en/of door namens de producenten de in artikel 19, §2 bedoelde acties en kosten te organiseren en te financieren, door middel van contracten die het erkend organisme desgevallend afsluit met de overheidsinstanties die de kosten bedoeld in artikel 19, §2 dragen; in dit laatste geval wordt de in artikel 27, §1 bedoelde financiële verplichting verminderd met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een dergelijk contract hebben afgesloten.

Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die door het Beslissingsorgaan UPV goedgekeurd worden, na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen.

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking per gewest van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, alsook van alle andere relevante indicatoren.

Artikel 29

Pertinente en meetbare indicatoren op het vlak van de middelen en de resultaten betreffende de evolutie van de openbare netheid zullen, op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, worden bepaald in de erkenning bedoeld in artikel 27, §1 en/of in de erkenning van het organisme, zoals voorzien in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De Interregionale Commissie voor de UPV zal nagaan of de resultaten van de indicatoren een gunstige evolutie weergeven van de situatie inzake de verbetering van de openbare netheid.

Artikel 30

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het collectief organisme ondervragen met het oog op het verkrijgen van elke informatie die zij wensen in het kader van dit Samenwerkingsakkoord. Het Beslissingsorgaan UPV kan de boekhouding op zijn kosten laten nazien door een bedrijfsrevisor of externe accountant die zij aanstellen. Indien het collectief organisme geen bedrijfsrevisoren heeft aangeduid, wordt deze opdracht uitgevoerd op kosten van het collectief organisme.

Artikel 31

Indien een collectief organisme acties opzet met gewestelijke draagwijdte voor de sensibilisering van de consument moeten deze voorafgaandelijk voor goedkeuring worden voorgelegd aan de Gewestelijke administraties. De Gewestelijke administraties gaan hierbij na of de voorgenomen acties in overeenstemming zijn met de doelstellingen en de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en met de doelstellingen van het afvalstoffen- en materialenbeleid van het Gewest.

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, bepaalt elk Gewest autonoom de concrete bestemmingen en besteding hiervan, met het oog op de vergoeding van de totale en reële kosten van het zwerfvuilbeleid van de betrokken overheidsinstanties.

Artikel 33

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, nemen de Gewestelijke administraties maatregelen om consumenten voor te lichten en verantwoordelijk consumentengedrag te stimuleren, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van producten die onder dit Samenwerkingsakkoord vallen, en nemen zij maatregelen om consumenten voor te lichten over:

1° de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor afvalbeheer van die producten, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;
2° de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van afval van die producten;
3° de gevolgen van ongepaste manieren van verwijdering van afval van deze producten op de riolering.

Artikel 34

§1. Het collectief organisme is verplicht om jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV mee te delen:

- de lijst van de contracten die zijn gesloten met de overheidsinstanties die kosten dragen inzake zwerfvuil en de aan elk van deze overheidsinstanties betaalde bedragen,
- de lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten,
- de hoeveelheid door de leden op de markt gebrachte producten,
- de financiële gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen.

§2. In het geval van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie) is het collectief organisme verplicht om tevens jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV de volgende gegevens mee te delen:
- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil,
- de hoeveelheden gesorteerd, gerecycleerd en nuttig toegepast zwerfvuil.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 35

§1. In artikel 10, §2 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 7° de punt vervangen door een puntkomma.

§2. Aan artikel 10, §2 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 8° toegevoegd, met de volgende tekst:

“8° indien de erkenning betrekking heeft op de verplichtingen van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil:

- *een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning,*
- *de aard van de betrokken afvalstoffen,*
- *een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden,*
- *een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten,*
- *een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil,*
- *de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen,*
- *de modaliteiten voor de versterking van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out-of-home,*
- *het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals),*
- *de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren.”*

Artikel 36

§1. In artikel 13, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt de 5de alinea van punt 12° vervangen door de volgende tekst:

“Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingen kan onder meer betrekking hebben op:
- *de preventie van verpakkingsafval;*

- *Research & Development om de kwaliteit van de verpakkingen en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van verpakkingsafval;*
- *de controle en monitoring van de doelstellingen van dit Samenwerkingsakkoord;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties."*

§2. In artikel 13, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 13° de punt vervangen door een puntkomma.

§3. Aan artikel 13, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 14° toegevoegd, met de volgende tekst:

"14° in de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, de kosten voorzien in punt 15° dragen door het betalen van een heffing van 189 144 591 EUR, die bestaat uit een bedrag van 55 084 920 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 55 856 158 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 78 203 513 EUR voor het Vlaamse Gewest; deze heffing vertegenwoordigt de totale en reële kosten die worden gedragen door het geheel van de overheidsinstanties die kosten dragen ten gevolge van zwerfvuil afkomstig van de producten die door de leden van het erkend organisme op de markt werden gebracht; het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking per gewest van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de totale kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in punt 15°, sub 1, 2, 3 en 4.

De concreet in het kader van de heffing te betalen bedragen worden bepaald door de bedragen bedoeld in de eerste alinea te verminderen met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een contract hebben afgesloten in de zin van punt 15°, alsook met de bijdragen van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen, in toepassing van artikel 7, §3.

De bedragen bedoeld in de eerste alinea van dit punt worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2022, basis 2013.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil realiseert de Interregionale Commissie UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in de eerste alinea, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. Vervolgens gebeurt deze evaluatie elke 5 jaren opnieuw.

Voor het jaar 2023 worden de bedragen bedoeld in de tweede alinea van dit punt betaald binnen een termijn van 3 maanden na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord. Vanaf het jaar 2024 worden de bedragen bedoeld in de tweede alinea van dit punt jaarlijks op uiterlijk 31 maart van het aangiftejaar betaald. De bedragen worden betaald aan de hand van een aanslagformulier dat door het Beslissingsorgaan UPV ter beschikking wordt gesteld.

Het aanslagformulier bevat minstens volgende gegevens:
1° de gevorderde bedragen per gewest of betrokken overheidsinstantie;
2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

Als het erkend organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met controle belaste leden van het Permanent Secretariaat een geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

Als de bedragen niet zijn betaald na het verstrijken van de gestelde betalingstermijn, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Het erkend organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het erkend organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

Voor het jaar 2023 en voor elk Gewest wordt het bedrag van de eventuele vrijwillige financiële verbintenissen bedoeld in punt 4° die niet onder een eerdere overeenkomst vallen, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in de tweede alinea van dit punt."

§4. Aan artikel 13, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 15° toegevoegd, met de volgende tekst:

"15° Indien de producent er via het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor kiest zijn verplichting na te komen door middel van een systeem van organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), contracten sluiten met de overheidsinstanties die kosten dragen voor het beheer van zwerfvuil dat afkomstig is van de producten die door de leden van het erkend organisme op de markt werden gebracht. Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die, na analyse door en op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan Verpakkingen en die als voorwerp hebben het organiseren en het financieren van de totale en reële kosten van:

1. *de bewustmakingsmaatregelen, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en consumenten voor te lichten over:*
   a) *de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor het beheer van huishoudelijk wegwerpverpakkingsafval, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;*
   b) *de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van huishoudelijk verpakkingsafval;*
2. *het opruimen van het zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;*
3. *het inzamelen van huishoudelijk verpakkingsafval, dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten moeten ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van huishoudelijke verpakkingen, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;*
4. *de proportionele bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle."*

§5. Aan artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §5 toegevoegd, met de volgende tekst:
"§5. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, stelt het Beslissingsorgaan verpakkingen een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen."

§6. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §3 toegevoegd, met de volgende tekst:

"§3. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, zorgt, hetzij voor de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen die door hem op de markt werden gebracht, hetzij voor de vergoeding van de in artikel 13, §1, 15° opgesomde kosten van alle overheidsinstanties die deze kosten dragen, voor het zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die hij op de markt heeft

gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen op de markt gezet door de verpakkingsverantwoordelijke en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 13, §1, 15°. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in een proportionele verhouding staan, in functie van het gewicht van de op de markt gebrachte verpakkingen, tot de financiële verplichting voor het erkend organisme, zoals opgenomen in artikel 13, §1, 14°. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hiervoor voor de bekendmaking, per gewest, van de nodige kostenindicatoren.

De verpakkingsverantwoordelijke geeft een beschrijving van de wijze waarop hij zal voldoen aan deze verplichting. Deze beschrijving omvat zowel het bepalen van de hoogte van de vergoeding, op basis van de door de Interregionale Commissie voor de UPV bekendgemaakte kostenindicatoren, als de wijze van financiering."

§6. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §4 toegevoegd, met de volgende tekst:

"§4. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, moet, in dezelfde mate als een verpakkingsverantwoordelijke die aangesloten is bij een erkend organisme, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de verpakkingsafval, zoals beschreven in artikel 13, §1, 12° voor het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong en in artikel 14bis voor het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong. De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent."

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

§1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangewezen door hun regering, belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord. De ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun regering, hebben het statuut van agent van gerechtelijke politie. Zij leggen in die hoedanigheid de eed af. Zij hebben de mogelijkheid zich te laten bijstaan door de gewone politie. Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel.

§2. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om, op verzoek van de in de eerste paragraaf vernoemde personen, alle documenten en briefwisseling ter beschikking te stellen en mondeling of schriftelijk alle inlichtingen met betrekking tot de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens dit Samenwerkingsakkoord te verstrekken.

Wanneer de documenten en briefwisseling door middel van een geïnformatiseerd systeem worden gehouden, opgemaakt, uitgereikt, ontvangen of bewaard, hebben de in de eerste paragraaf vernoemde personen het recht zich de op informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm ter inzage te doen voorleggen. De in de eerste paragraaf genoemde personen kunnen eveneens de hiervoor vermelde persoon verzoeken om in hun bijzijn en met zijn uitrusting kopieën te maken onder de door hen gewenste vorm van het geheel of een deel van de voormelde gegevens, evenals om de informaticabewerkingen te verrichten die nodig worden geacht om de controle uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

§3. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord te controleren. Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend, moeten onder meer worden beschouwd burelen, fabrieken, werkplaatsen, winkels, garages en terreinen die als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikt worden.

Artikel 38

§1. De producent die niet in staat is om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te halen en die bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid alsnog moet overdragen aan een beheersorganisme, zoals voorzien in artikel 10, §2, en die nalaat dit te doen binnen een termijn van 3 maanden nadat de beslissing van het Beslissingsorgaan UPV aan hem werd ter kennis gebracht, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

§2. De producent die zijn verplichtingen niet overeenkomstig artikel 26, §1, heeft toevertrouwd aan een collectief organisme en die niet overeenkomstig artikel 22, op individuele basis uitvoering geeft aan zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

BOEK IV – EINDBEPALINGEN EN INWERKINGTREDING

Artikel 39

Het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV :

1° keurt, samen met het Beslissingsorgaan verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goed;

2° keurt, samen met het Beslissingsorgaan verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat goed en staat, samen met het Beslissingsorgaan verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, in voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat;

3° bepaalt, samen met het Beslissingsorgaan verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV;

4° keurt de wijze waarop de producent die geen beheersorganisme of collectief organisme gelast heeft met de uitvoering van zijn producentenverantwoordelijkheid, zijn verplichtingen vervult, goed;

5° geeft advies over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme;

6° controleert de plannen die door de beheersorganismen worden ingediend in het kader van artikel 9, §7 en ziet toe op de uitvoering ervan.

7° geeft advies over het financieel plan van de beheersorganismen;

8° informeert de gewesten over het al dan niet van toepassing zijn van de heffingen zoals bepaald in artikel 13 en 14;

9° maakt de betrokken overheidsinstanties bekend die kosten dragen ten gevolge van zwerfvuil, alsook de voor elk van deze instanties te dekken kosten en alle andere relevante indicatoren;

10° stelt de aanslagformulieren op zoals voorzien in artikel 27, §2;

11° geeft uitvoering aan alle andere taken die haar in dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd.

Artikel 40

Binnen de twee jaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord, realiseert het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV een onafhankelijke evaluatie van het gehele systeem, met name met de bedoeling om een mogelijke evolutie toe te laten en om het voortzetten van een gemeenschappelijk systeem op het volledige Belgische grondgebied toe te laten.

Het gemeenschappelijk systeem is gebaseerd op een model waarbij de betrokken publieke en private partijen, elk vanuit hun eigen rol en bevoegdheden, samenwerken aan de algemene doelstelling inzake openbare netheid.

Artikel 41

Dit Samenwerkingsakkoord treedt in werking op 1 januari 2023.

Brussel, datum

De Minister-President van de Vlaamse Regering,
J. Jambon

De Vlaamse Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,
Z. Demir

De Minister-President van de Waalse Regering,
E. Di Rupo

De Waalse Minister van Leefmilieu, Natuur, Bossen, Landelijke Aangelegenheden en Dierenwelzijn,
C Tellier

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
R. Vervoort

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie,
A. Maron

ADVIES VAN DE VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

datum: 20 januari 2023

Bijlage: Advies Interregionaal Samenwerkingsakkoord Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

1. Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 7 bevat de facto een juridische kapstok voor de invoering van een uitgebreide **producentenverantwoordelijkheid voor wegwerpluiers**. VVSG is tevreden met deze juridische kapstok. De invoering van zo'n UPV voor wegwerppluiers is met het oog op de reductie van de hoeveelheid huishoudelijk restafval één van de speerpunten van het nog goed te keuren Lokaal Materialenplan 2023-2030, overigens een actie waarvoor de Vlaamse Regering zich zelf engageert. VVSG roept de Vlaamse Regering om meteen werk te maken van een concrete invoeringsdatum en praktische modaliteiten in de huidige herziening van het Vlarema ("Vlarema 9"). Indien dit niet gebeurt ondergraaft de Vlaamse Regering de facto al een belangrijke ambitie van het nog goed te keuren Lokaal Materialenplan 2023-2030.

Artikel 7 bepaalt dat de doelstellingen voor elk van de afvalstromen onder UPV worden opgelegd door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord en dat de gewesten steeds afzonderlijk aanvullende doelstellingen kunnen opleggen. De **juridische context van de uitvoerende Samenwerkingsakkoorden is evenwel onvoldoende duidelijk**. Er is geen duidelijkheid over de looptijd, de manier van totstandkoming, de minimale inhoud van zo'n uitvoerend Samenwerkingsakkoord… VVSG vraagt om dit specifieker te omschrijven in het Interregionaal Samenwerkingsakkoord dat ter advies voorligt.

Artikel 8 stelt dat elk Gewest de concrete bestemmingen kiest van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen, na consultatie van de betrokken beheersorganismen, Voor VVSG is **transparantie** erg belangrijk in dit beslissingsproces. De besteding op vandaag van het budget van de halve euro, waarbij de producenten zelf een doorslaggevende stem hebben bij de besteding van de middelen, is volgens VVSG onvoldoende transparant en geen voorbeeldmodel. Onderling overleg tussen het Gewest en de betrokken beheersorganismen kan zeker, maar het is de overheid die finaal moet beslissen over de besteding van de middelen.

Volgens artikel 9 (§4, punt 8) moet het beheersorganisme een **discussieforum** met de gewestelijke administraties en met alle organisaties die actoren vertegenwoordigen die betrokken zijn bij de uitvoerig van de uitgebreide producentenverantwoordelijk. Voor VVSG is het evident dat de lokale besturen vertegenwoordigd zijn in dit forum.

Nog volgens artikel 9 (§5, 2°) moet een beheersorganisme, voor zover de UPV betrekking heeft op huishoudelijk afval, een **uniforme overeenkomst afsluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon** die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke

afvalstoffen; de modelovereenkomst wordt voorafgaandelijk voor goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde Gewestelijke administratie. VVSG heeft hierbij twee opmerkingen:

- Het is wellicht beter om te spreken van een modelovereenkomst in plaats van een uniforme overeenkomst. De lokale praktijk zorgt er immers soms voor dat niet alle contracten uniform kunnen zijn.
- VVSG vraagt dat de lokale besturen volwaardig betrokken worden bij de totstandkoming van de modelovereenkomst en vraagt dat op die manier te verduidelijken in de tekst van het ontwerp ISA.

2. Zwerfvuil

VVSG wil in de eerste plaats zijn **appreciatie** uitdrukken voor deze belangrijke omzetting van de Europese Richtlijn Single Use Plastics. VVSG is reeds lang vragende partij om producenten volledig verantwoordelijk te maken voor hun producten eens ze bij het afval belanden. Dat geldt ook voor producten die vaak terug te vinden zijn in het zwerfvuil. Het doorrekenen van de kosten moet er onder andere voor zorgen dat producenten zelf veel meer investeren in afvalpreventie.

Artikel 27 van het ontwerp ISA legt de bedragen vast die de betrokken producenten moeten betalen aan de Gewesten. VVSG heeft daarbij verschillende opmerkingen:

1) Het artikel verwijst naar de **totale en reële kosten**, maar er is op vandaag geen exact overzicht van de totale en reële kosten voor de verschillende overheidsinstanties, en al zeker niet voor de lokale besturen. Voor de kosten van de lokale besturen beroept men zich op de meest recente studie van OVAM uit 2019 over de hoeveelheid zwerfvuil en de bijhorende beleidskosten. Volgens VVSG is die studie een zo goed mogelijke inschatting van de huidige kosten op basis van de huidige beschikbare data, maar geenszins een exacte weergave van de totale en reële kosten. VVSG vraagt dan ook om dat als dusdanig te verduidelijken in de tekst.
2) Voor het aandeel van de lokale besturen in de totale kosten voor de verschillende overheidsinstanties in het Vlaams Gewest, beroept men zich op de meest recente studie van OVAM uit 2019. VVSG wijst er op dat we ondertussen 4 jaar later zijn en vraagt om de bedragen te **indexeren**. In de huidige context van gestegen loon- en energiekosten is die vraag meer dan terecht.

Artikel 27 verduidelijkt dat het toepassen van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil er in geen geval mag toe leiden dat de producenten of hun vertegenwoordigers **inspraak hebben in het zwerfvuilbeleid**. In de oorspronkelijke ontwerptekst waarover reeds een consultatie werd georganiseerd was dit beperkt tot de producenten van tabaksproducten. VVSG, die hiervoor tijdens de consultatie ook voorstander van was, steunt de uitbreiding naar alle producenten gevat door deze uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Artikels 27 (voor tabaksproducten, kauwgom, vochtige doekjes en ballonnen) en 36 (voor huishoudelijke verpakkingen) doet een uitspraak over het bedrag dat de betrokken producenten dienen te betalen aan het geheel van de overheidsinstanties in het Vlaams

Gewest: 114.674.337 euro. In de nota aan de Vlaamse Regering staat dat de lokale besturen (gemeenten + afvalintercommunales) en provincies op basis van hun procentueel aandeel in de totale zwerfvuilinspanning (85,87%) recht zouden hebben op **98,5 miljoen euro**. Op basis van eerder gecommuniceerde nota's van OVAM bedraagt het procentueel aandeel van de gemeenten en afvalintercommunales alleen al 88,09%. Dat stemt overeen met een bedrag van 101.016.623 euro. Navraag bij de OVAM op 22 december 2022 leert dat de totale kost voor de werking van Mooimakers en de zwerfvuilhandhavers eerst in mindering is gegaan van de totale vergoeding voor alle overheidsinstanties in het Vlaams Gewest, en dat de resterende middelen opnieuw herverdeeld werden:

Totaal te vergoeden kost: 114,8 miljoen euro

Aftrek Mooimakers en zwerfvuilhandhavers: 114,8 miljoen euro – 11,77 miljoen euro = 103,09 miljoen euro.

	Procentueel aandeel zwerfvuilinspanning	Herrekend procentueel aandeel	Zwerfvuilvergoeding
Gemeenten	88,09%	94,84% (= 88,09/92,88*100)	97,77 miljoen euro (= 94,84%*103,09)
Provincies en Agentschappen	4,79%	5,16%	5,32 miljoen euro
Totaal	92,88%	100%	103,09 miljoen euro

VVSG is niet akkoord met deze manier van werken. Op basis van de fractietelling wordt maar een deel van de totale zwerfvuilkosten van lokale besturen vergoed. De Vlaamse overheid heeft procentueel maar een beperkt aandeel in de totale zwerfvuilkost (Mooimakers + zwerfvuilhandhavers), maar toch worden de kosten van de Vlaamse overheid volledig vergoed. Nochtans richten de activiteiten van Mooimakers en de Vlaamse zwerfvuilhandhavers zich ook op andere fracties dan alleen maar de fracties die voorwerp uitmaken van dit Interregionaal Samenwerkingsakkoord. VVSG vraagt dat de Vlaamse Regering consistent is in de berekening van de zwerfvuilvergoeding voor elk van de overheidsinstanties in Vlaanderen.

Artikel 28 laat toe dat een erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval de rol van collectief organisme in het kader van de UPV voor zwerfvuil opneemt en daardoor de financiële verplichtingen van producenten vervult door middel van **contracten** af te sluiten met overheidsinstanties die kosten in het kader van het zwerfvuilbeleid dragen. VVSG gaf tijdens de eerdere consultatieronde reeds aan dat dit niet de voorkeurswijze is waarop de lokale besturen vergoed dienen te worden, en wel om deze redenen:

- Het beheer van openbare ruimte is een kerntaak van lokale besturen, zij zijn het best geplaatst om kort op de bal te spelen en maatwerk te leveren.

- Modelcontracten impliceren een sterke ‘one size fits all’ benadering met referentiescenario’s en gemiddelde vergoedingen die de werkelijke kosten niet volledig dekken.
- Het beheer van zwerfvuil is een complexe activiteit en behoeft maatwerk op het niveau van de gemeente en zelfs op het niveau van doelplaatsen binnen de gemeente. Het is moeilijk om die flexibiliteit in modelcontracten te vervatten.
- De belangen van de leden van Fost Plus, de verpakkingsproducenten, zijn niet in overeenstemming met de manier waarop de lokale besturen de aanpak van zwerfvuil willen organiseren. Voor de lokale besturen staat een preventief beleid voorop. Wanneer de verpakkingsproducenten het lokale beleid bepalen komt de nadruk te liggen op meer opruimen, en dat is geen structurele oplossing is voor het zwerfvuilprobleem.
- Uit de omzetting van de SUP-richtlijn naar art. 21, §2/1 van het Materialendecreet blijkt op geen enkele manier de intentie van de decreetgever om de producenten een operationele rol toe te kennen in het zwerfvuilbeheer. Art. 21, §2/1 beperkt zich tot een louter financiële verantwoordelijkheid voor de producenten van afvalstoffen die een relevant aandeel van de zwerfvuilkosten en milieudruk veroorzaken.

Nu blijkt dat de Vlaamse Regering toch voorstander blijft van de keuzemogelijkheid tussen de financiële als financieel/organisatorische optie, heeft VVSG deze opmerkingen:

- Het moet de absolute **keuzevrijheid** zijn van het individuele lokaal bestuur en niet van de producenten zelf om te kiezen tussen de financiële of financieel/organisatorische optie. VVSG vraagt om dat zo te verduidelijken in de tekst van het ISA zelf.
- Volgens het ontwerp ISA moeten de **modelcontracten** na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan UPV. VVSG vraagt om toe te voegen dat deze modelcontracten tot stand komen in samenwerking met de lokale besturen zelf (via VVSG en Interafval).
- Uit de tekst van het ontwerp ISA is niet duidelijk **welk bedrag in mindering** zou gebracht worden van de resterende middelen indien een overheidsinstantie kiest voor de financieel/organisatorische optie. In principe zou volgens VVSG de onderhandeling in het kader van de financieel/organisatorische optie enkel mogen gaan over de operationele invulling en niet over de vergoeding voor de betrokken overheidsinstantie. Deze vergoedingen liggen immers vast op basis van de zwerfvuilinspanning, voor de gemeenten verder opgesplitst op basis van een verdeelsleutel. In ieder geval zou volgens VVSG voor de gemeenten maximaal het bedrag in mindering mogen gaan waarop het lokaal bestuur recht op heeft volgens de verdeelsleutel van OVAM. Ook voor andere overheidsinstanties mag de keuze voor de financieel/organisatorische optie er niet toe leiden dat de ene instantie de vergoeding voor de andere instantie hypothekeert. VVSG vraagt dat de Vlaamse Regering dit nog verduidelijkt in de tekst van het ISA of de Memorie van Toelichting.

Verder wijst VVSG er op dat gemeenten steeds de mogelijkheid hebben om via hun **intergemeentelijk samenwerkingsverband** gemeenschappelijke afspraken te maken, en dit zowel in de financiële als de financieel/organisatorische optie. Op vandaag is er vooral een sterke intergemeentelijke samenwerking op vlak van de afvalinzameling aan huis, de uitbating van recyclageparken, de verwerking van huishoudelijk (rest)afval en de bijhorende communicatie met de burger en sensibilisering. Hoewel er de afgelopen jaren steeds meer initiatieven daartoe zijn, staat de intergemeentelijke samenwerking op vlak van openbare netheid algemeen in Vlaanderen minder ver. VVSG ziet volgende meerwaarde van een intergemeentelijke aanpak van zwerfvuilbeleid:

- Het is een verdere stap in de **ontzorging** van gemeenten op vlak van afvalbeheer. Afvalintercommunales hebben de afgelopen decennia heel veel expertise opgebouwd op vlak van efficiënt afvalbeheer en kunnen dit nu ook verderzetten bij openbare netheid.
- Het zorgt voor een **efficiënte aanwending van mensen en middelen**. Via de afvalintercommunale kan personeel en middelen (veegmachines,…) in een groter werkingsgebied ingezet worden.
- Het is de bedoeling om via een intergemeentelijke aanpak de professionalisering van het zwerfvuilbeleid verder door te drijven. Op vandaag werken gemeenten vooral los van elkaar aan een gezamenlijke uitdaging, namelijk een propere publieke ruimte. Er is weliswaar een uitwisseling van goede praktijken via Mooimakers, maar het blijft een uitdaging om alle gemeenten te bereiken en die goede praktijken te verspreiden.

Artikel 36 wijzigt de 5de alinea van punt 12° van artikel 13, §1 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008. VVSG stelt voor om dit element toe te voegen aan de opsomming bij “het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingen kan onder meer betrekking hebben op”: het vermijden van de aanwezigheid van verpakkingsafval in het zwerfvuil.

Nu een wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 voorligt, stelt VVSG voor om een regeling voor de **belasting op niet-gerecycleerd verpakkingsafval** te integreren in het Samenwerkingsakkoord. Momenteel wordt deze belasting betaald door de Federale schatkist aan de Europese Unie. Het is dus de belastingbetaler die opdraait voor deze belasting. Door deze belasting door te rekenen aan de producenten kan dit producenten stimuleren om in te zetten op recycleerbare verpakkingen en het vermijden van plastic verpakkingen in het zwerfvuil. Interafval stelt dus voor om het momentum van de aanpassing van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 aan te grijpen om de belasting op niet-gerecycleerd verpakkingsmateriaal door te rekenen aan de producenten.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN



INTERREGIONAAL SAMENWERKINGSAKKOORD UPV EN ZWERFVUIL

SERV
sterk door overleg

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil	
Adviesvrager	Zuhal Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme	
Ontvangst adviesvraag	20 december 2022	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)	
Goedkeuring raad	30 januari 2023	
Contactpersoon	Annick Lamote	alamote@serv.be

Mevrouw Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Koning Albert II-Laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Interregionaal Samenwerkingsakkoord UPV en zwerfvuil

Mevrouw de minister

U vroeg de SERV om advies over het instemmingsdecreet over het Interregionaal Samenwerkingsakkoord (ISA) inzake UPV en zwerfvuil.

De SERV is voorstander van een **uniforme regeling inzake UPV** in heel België en pleitte eerder al om dit uit te werken in een ISA. De raad heeft evenwel nog een aantal vragen bij de integratie van de bestaande UPV regelingen in boek II van dit ISA. Zo heeft de SERV vragen bij de complexiteit van de regelgeving, de autonomie van de producenten bij de uitvoering van de UPV en bij de bijkomende financiële lasten die wellicht zullen doorgerekend worden naar de consumenten.

De SERV beveelt aan om het ISA bij te stellen en de **UPV zwerfvuil** (boek III) pas **in werking te laten treden samen met het statiegeld in 2025**.

De SERV vraagt om in overleg te treden met alle betrokkenen met het oog op een doelmatige invulling van het ISA waarbij de bekommernissen in dit advies worden meegenomen.

Wij hopen dat u met deze bemerkingen rekening zult houden en zal inbrengen in de discussie met de andere gewesten. Wij zijn steeds bereid om dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans	Caroline Copers
administrateur-generaal	voorzitter

Inhoud

Advies 130

1. Situering van de adviesvraag 130
2. Bemerkingen bij boek I 131
3. Bemerkingen bij boek II 131
4. Bemerkingen bij boek III 132
5. Bemerkingen bij boek IV 134

Advies

1. Situering van de adviesvraag

De SERV is gevraagd om te adviseren over het voorontwerp van decreet tot instemming met het Interregionaal Samenwerkingsakkoord (ISA) inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Dit ISA omvat (1) een **interregionaal kader voor de bestaande gewestelijke UPV regelingen** en (2) een **UPV voor zwerfvuil in uitvoering van de Europese Single Use Plastics (SUP)-richtlijn**.

Het ISA bestaat uit vier boekdelen.

Boek I bevat een aantal gemeenschappelijke bepalingen zoals het juridisch kader, definities en algemene doelstellingen en bepaalt de omvorming van de *Interregionale Verpakkingscommissie tot Interregionale Commissie voor de UPV* die zal instaan voor de uitvoering van het ISA.

Boek II bevat een interregionaal kader voor de UPV. Het bundelt en verstrengt[1] het wettelijk kader van de reeds bestaande UPV's opgenomen in het Materialendecreet en het Vlarema[2] en voegt er drie nieuwe stromen aan toe (luiers, textiel en meubels). Er worden o.a. bijkomende voorwaarden opgelegd inzake de erkenning van de beheersorganismen. Ook worden drie nieuwe heffingen ingevoerd: (1) een algemene UPV-heffing om het beleid van de gewesten inzake preventie en beheer van afvalstoffen te financieren, uitgedrukt in een bedrag per inwoner (2,4 mio euro voor Vlaanderen), (2) een heffing als sanctie wanneer de inzameldoelstellingen niet gehaald worden en (3) een heffing ingeval de reserves van het beheersorganisme de jaarlijkse werkingskost overschrijden. Dit boekdeel moet nog verder aangevuld worden met uitvoerende samenwerkingsakkoorden per afvalstroom.

Boek III bevat bepalingen betreffende de UPV zwerfvuil en geeft uitvoering aan de EU-SUP-richtlijn. Concreet worden de kosten voor zwerfvuil die nu hoofdzakelijk gefinancierd worden door de gemeenten doorgeschoven naar de producenten die op hun beurt deze kosten kunnen doorrekenen aan de consument. Deze kosten zijn geraamd op 278 mio euro op jaarbasis waarvan 115 mio euro voor het Vlaams gewest.

---

[1] De reden hiervoor wordt beschreven in de nota aan de Vlaamse regering. Ze dient gezien te worden in een context van een gespannen verhouding tussen het Waalse gewest en meerdere beheersorganismen.

[2] AEEA, banden, batterijen, matrassen, olie, voertuigen en zonnepanelen.

Boek IV regelt de bevoegdheden van de Interregionale Commissie voor UPV en bepaalt dat het ISA inwerking treedt op 1 januari 2023.

2. Bemerkingen bij boek I

Het is positief dat dit ISA **identieke definities** vastlegt in de drie gewesten. Indien in het kader van nieuwe Europese regelgeving nieuwe definities zouden geïntroduceerd worden dan is het belangrijk dat de nieuwe definities letterlijk worden overgenomen[3]. Belangrijke aandacht gaat hier bijvoorbeeld naar definities voor meubelen en textiel.

De SERV **steunt de omvorming van de IVC naar de Interregionale Commissie voor UPV**.

3. Bemerkingen bij boek II

De SERV is voorstander van een uniforme regeling inzake UPV in heel België en pleitte eerder al om dit uit te werken in een ISA[4]. De raad heeft een aantal vragen en bemerkingen bij de manier waarop de bestaande UPV zijn geïntegreerd in het ISA.

Artikel 7 §1 van het ISA bepaalt dat de gewesten afzonderlijke aanvullende doelstellingen en verplichtingen kunnen opleggen. Als van die mogelijkheid gebruik gemaakt wordt, moet dat verantwoord worden, bijvoorbeeld vanuit de specifieke context voor dat gewest. Immers bijkomende regels kunnen zorgen voor **bijkomende complexiteit** van de regelgeving. De bevoegde instanties moeten erover waken dat de aanvullende regels in de verschillende gewesten niet tegenstrijdig zijn met elkaar. Dat zou immers ingaan tegen het doel van het ISA. In dit verband vraagt de SERV aandacht voor het “only once principe” op het vlak van rapportage. De raad vraagt om te bewaken dat er geen dubbele rapporteringen opgelegd worden en geeft de voorkeur aan een eenmalige rapportage op interregoniaal niveau in plaats van aan de gewestelijke overheden. Dit betekent concreet dat enkel gerapporteerd wordt aan de Interregionale Commissie voor UPV.

De SERV wijst erop dat het ISA de dynamiek verandert tussen overheid en sector in vergelijking met de huidige regeling in het materialendecreet en het Vlarema. Zo komt er nu een erkenning die moet aangevraagd worden bij de Interregionale Commissie voor de UPV in plaats van een onderhandelde MBO, moet een financieel plan voorgelegd worden ter advisering, is er een be-

[3] Raad van State, Beginselen van de Wetgevingstechniek, Punt 100: Zet u een Europese richtlijn om waarin reeds definities geformuleerd worden, neem deze dan als zodanig op in de omzettingstekst zonder de inhoud van die definities te wijzigen. Pag. 85.

[4] SERV (2020) Advies Materialendecreet Brussel 20 september 2020.

perking van activiteiten van commerciële aard en moeten stakeholders geconsulteerd worden bij het uitwerken van bestekken en procedure van toewijzing van markten met als gevolg een **verminderde autonomie** van de beheersorganismen om invulling te geven aan de UPV. In die context moeten de overheden erover waken dat er voldoende overleg is met de betrokken partijen, bijvoorbeeld om de uitvoering van het systeem te bewaken en om de opstart van innovatieve activiteiten niet te vertragen.

Ten derde zijn er de **bijkomende heffingen** die opgelegd worden aan de producenten. De SERV vraagt dat de overheid duidelijkheid verschaft over de besteding van de opbrengst van de heffingen in de verschillende gewesten. Een aandachtspunt daarbij is dat moet vermeden worden dat gelden van de ene afvalstroom naar een andere afvalstroom vloeien. Met betrekking tot de Valipac-heffing van 0,04 euro per inwoner, vraagt de SERV zich af welke kosten de gemeenschap heeft voor bedrijfsmatig verpakkingsafval die een dergelijke heffing verantwoorden?

4. Bemerkingen bij boek III

Met de invoering van de UPV zwerfvuil verschuiven de zwerfvuilkosten van de overheid naar de producenten die deze kosten op hun beurt kunnen doorrekenen aan de consumenten. De gemeenten lieten al doorschemeren dat deze vergoeding allicht niet zal leiden tot een compensatie voor hun inwoners[5].

De impact van de UPV op de hoeveelheid zwerfvuil is onduidelijk. De SERV benadrukt dat producenten, consumenten en overheden elk verantwoordelijk zijn voor bepaalde (andere) aspecten van de zwerfvuilproblematiek. Het gaat dus om een gedeelde verantwoordelijkheid zoals in de SUP-richtlijn is bepaald. De raad merkt op dat zwerfvuil ook voor de land- en tuinbouwsector economische kosten impliceert[6].

De SERV betreurt dat **geen socio-economische impactanalyse** is gebeurd waarin de kosten voor de producenten worden ingeschat, en ook de verwachte doorrekening van deze kosten door de producenten naar de consumenten.

---

[5] Hoorzitting met OVAM en IVC op 16 januari 2023, inbreng van VVSG.

[6] Een studie van de universiteit van Wageningen raamt de jaarlijkse economische kosten ten gevolge van zwerfvuil voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector tussen de 4,5 en 6,8 miljoen euro (controle vreemde voorwerpen in oogsten en dode en gekwetste dieren). Bron: VANDERBLES, R. (2018) Als blikken konden doden. Een schatting van de economische gevolgen van zwerfafval voor de veehouderij in Nederland en Vlaanderen. Rapport t.b.v. afstudeerstage oktober-januari / ENR 70424 begeleid door dr. Hans-Peter Weikard, Universitair hoofddocent aan de WUR.

Bovendien kan de UPV van zwerfvuil niet los gezien worden van de **invoering van statiegeld**. Bij de invoering van statiegeld in 2025, zoals u recent aankondigde[7], mag verwacht worden dat het zwerfvuil aanzienlijk afneemt gezien de eenmalige drankverpakkingen waarop het statiegeld zou toegepast worden ongeveer 35% bedragen van het zwerfvuilvolume[8]. Daarnaast worden er nog maatregelen aangekondigd op Vlaams en federaal niveau zoals het verbod van eenmalige kunststofverpakkingen zoals drinkbekers. De kosten voor het opruimen van zwerfafval (en allicht ook de kosten die uiteindelijk doorgerekend worden aan de consumenten) zullen dus ook dalen waardoor minder kosten moeten doorgerekend worden in het kader van de UPV. De beslissing inzake statiegeld kon evenwel nog niet meegenomen worden bij de voorbereiding van dit ISA.

De SERV formuleert een aantal vragen en suggesties bij de bepaling van de kosten van zwerfvuil die in het kader van de UPV zullen doorgerekend worden aan de producenten:

- **Scope**
  Artikels 19 §2 en 36 §1[9] van het ISA bepalen de kosten die aan de producenten worden aangerekend in het kader van de UPV zwerfvuil. Deze kosten zijn ruimer dan de SUP-richtlijn vooropstelt. Zo worden ook de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, *met inbegrip van de controle*, meegenomen. De SERV herhaalt[10] zijn stelling dat het uitoefenen van toezicht en het opleggen van administratieve sancties taken zijn van de uitvoerende macht en de kosten hiervan niet mogen meegerekend worden in het kader van de UPV. De SUP-richtlijn[11] bepaalt bovendien dat enkel kosten van een kostenefficiënte dienstverlening mogen doorgerekend worden. De SERV verwacht van de overheid dat ze de gemeenten richtlijnen aanreikt om het beheer van zwerfvuil zo kostenefficiënt mogelijk te realiseren.

- **Transparante methodologie**
  De kostenbepaling vervat in het ISA is een loutere optelsom van de drie verschillende methodes in Vlaanderen, Wallonië en Brussel, met zeer uiteenlopende resultaten. Het is vb. onduidelijk of in Brussel ook de kosten van sluikstorten worden meegenomen.
  Het is goed dat in het kader van de IVC wordt gewerkt aan een uniforme en transparante berekeningswijze. De SERV vraagt om hierbij stakeholders – zowel producenten, consumenten als milieubewegingen – te betrekken. Dit moet volgens de SERV resulteren in een transparante en gedragen methodologie waarvan de resultaten als basis dienen voor de

---

7 Beslissing Vlaamse Regering 23 december 2022.
Vlaams Parlement, Gedachtewisseling over statiegeld op drankverpakkingen in Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie op 10 januari 2023.

8 OVAM (2022) Fractietelling zwerfvuil 2019-2021. Eindrapport. Mechelen, 24 februari 2022.

9 Artikel 19 heeft betrekking op tabaksproducten, kauwgom, vochtige doekjes en ballonnen. Artikel 36 wijzigt het bestaande ISA rond verpakkingsafval (eenmalige drankverpakkingen zoals blik en PET).

10 Advies Materialendecreet p. 4.

11 Artikel 8 punt 4 : "De te dekken kosten, vermeld in de leden 2 en 3 bedragen niet meer dan de kosten die noodzakelijk zijn om de daarin vermelde diensten op een kostenefficiënte manier aan te bieden, en worden voor de betrokken actoren op transparante wijze vastgelegd."

kostendoorrekening in het kader van de UPV. Idealiter worden in het ISA geen concrete bedragen vermeld zoals nu in artikel 27 en in artikel 36 maar een formule op basis van de vooropgestelde methodologie gebaseerd op fractietellingen en gemaakte kosten.

- **Herziening periodiek én bij invoering statiegeld**
  Het ISA bepaalt momenteel een herziening van de kosten na 2 jaar en daarna periodiek om de vijf jaar. De periode lijkt vrij lang, de SERV verwijst in dit verband naar regeling in Nederland[12] waar een onderscheid gemaakt wordt tussen een onderzoek naar de kosten van de gemeenten voor het zwerfvuilbeheer (minimaal om de vier jaar) en een fractietelling (jaarlijks).
  Bij de **invoering van statiegeld** in 2025 zullen die kosten normalerwijze verminderen en ze zullen dan ook moeten bijgesteld worden.

5. Bemerkingen bij boek IV

In het licht van de omzetting van de SUP-richtlijn is voorzien dat het ISA in werking zou treden op 1 januari 2023.

De producenten die gevat zijn door de UPV zwerfvuil hebben reeds in 2020 aangedrongen om tijdig werk te maken van een regeling inzake zwerfvuil. De SERV stelt vast dat het overleg tussen de gewesten in het kader van de voorbereiding van dit ISA lang heeft geduurd, met als gevolg dat de uitvoering voor de producenten nu te krap wordt (o.a. het bekomen van een erkenning van een collectief organisme).

Daarenboven ontbreekt een transparante methodologie inzake de kostenbepaling van het zwerfvuil en is te verwachten dat deze kosten aanzienlijk zullen dalen bij de invoering van statiegeld en desgevallend andere nieuwe regelgevingen zoals vb. het verbod op eenmalige drankverpakkingen.

Daarom vraagt de SERV om de invoering van de UPV zwerfvuil te koppelen aan de invoering van het statiegeld in 2025. Heel wat andere lidstaten waaronder Duitsland vragen ook uitstel inzake de omzetting van de SUP-richtlijn en passen overgangsmaatregelen toe. Dit neemt uiteraard niet weg dat er binnen ieders verantwoordelijkheid wordt verder gewerkt aan een integrale aanpak van de problematiek van zwerfvuil.

[12] https://issuu.com/nvrd/docs/gram_nr._06_augustus_2022_def/s/16791407

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MINARAAD milieu & natuur | Vlaanderen is omgevingsbewust | Advies

Advies

ISA UPV voor afvalstromen en voor zwerfvuil

Voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Datum van goedkeuring	**21/02/2023**
Volgnummer	2023| [klik voor het volgn°]
Coördinator + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Griet Blomme, griet-blomme@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel 137
Krachtlijnen 138
Procesbeschrijving 139
Adviesgedeelte 140
1 Het Europese kader 140
2 Het instemmingsdecreet als adviesvoorwerp 141
3 Boek II – de aanpak van diverse afvalstromen 143
3.1 Beschrijving: een geharmoniseerde UPV-systematiek voor tien afvalstromen 143
3.2 Het bereik van de regeling van Boek II 143
3.3 De verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij UPV 144
3.4 De gewenste impact van preventiebeleid 147
3.5 De heffing voor het gewestelijk beleid inzake preventie en beheer 149
3.6 Sanctionerende heffingen 151
4 Boek III – de aanpak van het zwerfvuilprobleem 152
4.1 Beschrijving: aanpak van 4 zwerfvuilstromen met keuzemogelijkheden 152
4.2 Relevantie van de problematiek 153
4.3 Hoe omgaan met de keuzemogelijkheden? 154
4.4 De kostendekkende heffing voor zwerfvuilbeleid 156
5 Organisatorische aspecten 160
Bibliografie 161

Krachtlijnen

De adviesvraag heeft formeel gesproken slechts betrekking op het 2 artikelen tellende instemmingsdecreet. Wat dat betreft zijn de meningen in de Minaraad verdeeld: sommige raadsorganisaties zijn negatief over een decretale instemming met het samenwerkingsakkoord, andere raadsorganisatie vragen om uitstel van implementatie van het deel zwerfvuil in het samenwerkingsakkoord, en nog andere raadsorganisaties uiten zich positief over het instemmingsdecreet en het eraan verbonden samenwerkingsakkoord.

In dit advies wordt daarnaast uitvoerig ingegaan op de inhoud van het ontwerpakkoord zelf.

Wat de geharmoniseerde UPV-regeling voor tien afvalstromen aangaat …

- … stelt de Minaraad de vraag hoe het bereik van deze regeling – welke afvalstromen vallen hieronder – in de toekomst zal worden gemanaged.
- … pleit de Raad ervoor om de harmonisatiedoelstelling van dit akkoord goed voor ogen te houden en wijst de Raad op het belang van de uitvoerende samenwerkingsakkoorden.
- … oordeelt de Raad dat ‘preventie’ als trap in de materialencyclus zo goed mogelijk moet ingebracht worden in de UPV-systemen.
- … stelt de Minaraad vragen bij de proportionaliteit, de berekeningsmethode en de wijze van het terugploegen van de voorziene heffingen, evenals bij de heffingsplicht op verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong en bij de sanctionerende heffingen.

Wat de geharmoniseerde UPV-regeling voor zwerfvuil betreft …

- … vraagt de Minaraad naar een duidelijker impactinschatting van het probleem en pleit de Raad voor een geïntegreerde en omvattende aanpak.
- … heeft de Raad kritische vragen bij het systeem van keuzemogelijkheden, de onduidelijkheid over wie nu welke keuzeruimte heeft, en het hybride karakter van het totaalplaatje dat hieruit kan voortvloeien.
- … wijst de Minaraad op het in hoofdzaak financierend karakter van de heffingen, op de nood aan een betere inschatting van de kosten die gedekt zouden worden, en op de nood aan een verbeterde verdelingswijze van de geïnde opbrengsten.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	**20 december 2022**
Naam adviesvrager + functie	**Mevr. Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme**
Rechtsgrond van de adviesvraag	**Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, art. 11..2.1, §1, 8°**
Adviestermijn	**Oorspronkelijk 20 januari, verlengd tot 13 februari.**
Samenwerking	**De informatieve hoorzitting gebeurde in samenwerking met de SERV; vervolgens werd er beslist afzonderlijk te adviseren.**
Overlegcommissie	**WG MATERIALEN/CIRCULAIR.**
Betrokken experten	**Dhr. Marc Adams, IVC, dhr. Roeland Bracke, OVAM – beide sprekers op de hoorzitting.**
Vergaderingen: soort + datum	**Een hoorzitting op maandag 16 januari en een werkgroepsvergadering op woensdag 1 februari.**

Met dit Samenwerkingsakkoord – tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (dus niet met het federale niveau) – creëert men een kader inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en inzake onderling afgestemd zwerfvuilbeleid. Het samenwerkingsakkoord is, aldus de tekst van het akkoord, in werking getreden op 1 januari 2023. Om dit akkoord daadwerkelijk te kunnen uitvoeren is er evenwel een instemmingsdecreet nodig.

De voornaamste stukken in het voor advies voorgelegde dossier waren:

- De regeringsnota (een *quater-nota* – 12 pagina's, met 3 pagina's inhoudelijke toelichting, 2 pagina's budgettaire impact en 3 pagina's impact op het personeel);
- Het ontwerpdecreet (2 pagina's, 2 artikelen);
- De memorie van Toelichting bij het ontwerpdecreet (5 pagina's, equivalent aan inhoudelijke toelichting regeringsnota);
- Een bijlage 1 bij de memorie (11 pagina's, algemene memorie bij het akkoord);
- Een bijlage 2 bij de memorie (18 pagina's, artikelsgewijze memorie bij het akkoord);
- De tekst van het samenwerkingsakkoord zelf (37 pagina's, het akkoord zelf).

Adviesgedeelte

1 Het Europese kader

[1] **De Kaderrichtlijn Afvalstoffen**. Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen[1] verschaft de Lidstaten de mogelijkheid om maatregelen te nemen zodat degene die producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert, een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (hierna: 'UPV') voor het circulaire karakter van die materialenstroom zou dragen. Aansluitend hierbij zijn maatregelen mogelijk die ertoe stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat de eraan verbonden milieueffecten en de afvalproductie verminderen.

Aansluitend legt de Richtlijn ook een systeem op inzake de financiering hiervan. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de financiële bijdrage die de producent betaalt, volstaat voor dekking van het overgrote deel van de kosten (1) van de gescheiden inzameling van afval, vervoer en verwerking van de afvalstroom, (2) van het verstrekken van passende informatie aan afvalstoffenhouders en (3) van het verzamelen en rapporteren van gegevens.

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de regelingen voor UPV die vóór 4 juli 2018 zijn vastgesteld, tegen 5 januari 2023 aan de bepalingen van de Kaderrichtlijn voldoen.

[2] **De SUP-richtlijn**. Richtlijn (EU) 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van kunststofproducten op het milieu[2] beoogt de effecten van specifieke kunststofproducten op het milieu en op de menselijke gezondheid te voorkomen en te verminderen, en zodoende ook de overgang bevorderen naar een meer circulaire economie met innovatieve en duurzame bedrijfsmodellen, producten en materialen.

Voor bepaalde kunststofproducten[3] moet hiertoe een UPV-regeling worden ingesteld. Voor een reeks kunststofproducten verplicht de SUP-richtlijn er de Lidstaten bovendien toe om in dat verband ook een principe van kostendekking op te leggen aan de producenten van deze producten.[4] De inhoud hiervan is analoog aan de kostendekkingsplicht van de Kaderrichtlijn.

De door de SUP-richtlijn verlangde UPV's moeten ingesteld zijn tegen 31 december 2024; wat betreft de vóór 4 juli 2018 vastgestelde regelingen voor UPV moet die omzetting gebeurd zijn tegen 5 januari 2023

[1] Voluit: Richtlijn 2008/98/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen. De hierna volgende beschrijving heeft vooral te maken met artikel 8 en artikel 8bis van deze richtlijn.

[2] Voluit: Richtlijn (EU) 2019/904 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu. Ook hier de beschrijving vooral gebaseerd op artikel 8.

[3] Voedselverpakkingen, zakjes en wikkels van flexibel materiaal, drankverpakkingen, drinkbekers en lichte plastic draagtassen.

[4] Vochtige doekjes, ballonnen, tabaksproducten met filters.

2 Het instemmingsdecreet als adviesvoorwerp

[3] **Een instemmingsdecreet vormt op zich geen echt adviesmateriaal**. Op grond van zijn taakstelling is de Minaraad ertoe bevoegd om "*advies uit te brengen over ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang voor het beleid inzake milieu of het milieuaspect van duurzame ontwikkeling die het Vlaamse Gewest wil sluiten met de Staat of met andere gewesten, […]*".[5] Daarnaast moet de Vlaamse Regering verplicht om advies vragen over voorontwerpen van decreet inzake het milieubeleid.[6]

Voorliggende adviesvraag vertrekt vanuit het tweede aanknopingspunt – verplicht advies vragen voorontwerpen van decreet, met name dit instemmingsdecreet – en dus niet vanuit het eerste aanknopingspunt – mogelijke adviesvraag over een ontwerp samenwerkingsakkoord.

Dit is een weinig verkieslijke adviessituatie. Daarom beveelt de Minaraad aan om in het vervolg elke ontwerp samenwerkingsovereenkomst als zodanig – *als ontwerp* – voor te leggen voor advies, zodat een meer genuanceerde bespreking mogelijk en zinnig wordt.

[4] **Advies bij de binaire vraag over dit instemmingsdecreet.** Het advies van de Minaraad kan dus feitelijk slechts betrekking hebben op het twee artikelen tellende instemmingsdecreet en kan wat dat betreft alleen maar een binair advies zijn: positief of negatief over dat bewuste ontwerpdecreet.

Standpunt VOKA, UNIZO, BOERENBOND

*Vanwege de fundamentele verbeterpunten die bij deze samenwerkingsovereenkomst aangemerkt kunnen worden, vragen deze raadspartners om vooralsnog voorliggend instemmingsdecreet **niet** ter stemming voor te leggen. In tweede orde vragen ze om een ontkoppeling door te voeren tussen de regeling in verband met UPV afvalstromen (= 'boek II') en de regeling UPV zwerfvuil (= 'boek III'), en om zodoende de invoering van de UPV zwerfvuil uit te stellen tot aan de invoering van het statiegeld in 2025. Alleszins moet er een uitstel worden gevraag bij de Europese Commissie. Dit neemt uiteraard niet weg dat er binnen ieders verantwoordelijkheid wordt verder gewerkt aan een integrale aanpak van de problematiek van zwerfvuil.*

Standpunt ABVV, ACV en ACLVB

Deze raadspartners zijn voorstander van een uniforme regeling inzake UPV via een ISA. Al zijn er nog vragen bij sommige aspecten van de ISA, zoals de complexiteit van de regelgeving en bij de bijkomende financiële lasten die wellicht zullen doorgerekend worden naar de consumenten. Deze raadpartners vragen om de UPV zwerfvuil (boek III) pas in werking te laten treden samen met het statiegeld in 2025. Dit neemt uiteraard niet weg dat er binnen ieders verantwoordelijkheid wordt verder gewerkt aan een integrale aanpak van de problematiek van zwerfvuil. Verder vragen ze overleg met alle betrokkenen met het oog op een doelmatige invulling van het ISA waarbij de bekommernissen van de adviezen worden meegenomen.

[5] Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, art. 11..2.1, §1.

[6] Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid, art. 11..2.1, §2.

Standpunt VVSG, BBL, Natuurpunt

*Deze partners vinden het tijdspad van het aankomende statiegeldsysteem onzeker; bovendien moet de eventuele invoering ervan kunnen leiden tot bijstellingen binnen het systeem van de samenwerkingsovereenkomst zelf. Daarom, en ook vanwege de in de Europese regelgeving aangegeven deadlines, maar vooral vanwege het belang van UPV om een gestage omslag naar een meer circulaire economie te kunnen bewerkstelligen, willen deze raadspartners dat het instemmingsdecreet **wel** gestemd wordt, zodat men op basis van het ISA kan overgaan tot de opmaak van uitvoeringsgerichte akkoorden.*

[5] **Potentiële relevantie van de aanbevelingen**. Naast de binaire positiebepaling in voorafgaande paragraaf, gaat dit advies uit van een *contrafactische* benadering, met name dat er nog wél zinnig ingesproken kan worden op de inhoud van het ontwerp-ISA zelf. Gegeven de formeel-wettelijke situatie en gegeven de vereisten van het tijdspad, zullen de verstrekte aanbevelingen beantwoorden aan een van volgende types:

- Aanbevelingen die gericht zijn op heronderhandeling of op een volgende versie van het ISA of op de op te maken uitvoerende samenwerkingsakkoorden.
- Aanbevelingen gericht op de vereiste bijstelling van Vlaamse regelgeving of op beleidsbeslissingen die op Vlaams niveau genomen moeten worden;
- Aanbevelingen inzake *governance* naar of tussen de diverse bestuursniveaus en inzake de uitvoerende organen die worden opgericht of bestendigd.

Bij het formuleren van deze aanbevelingen grijpt de Minaraad terug naar recente adviezen, in verband met het Materialendecreet, het Lokaal Materialenplan en VLAREMA 9, waarin ook doorgegaan werd op kwesties die in het voorliggende ISA aan bod komen.[7]

[6] **Verder algemeen studiewerk is noodzakelijk**. In zijn advies over het Lokaal Materialenplan[8] heeft de Minaraad gepleit voor breder onderzoek over de plaats van UPV's in het materialenbeleid, waarbij volgende vragen aan de orde kunnen zijn:

- Hoe kunnen UPV's de totale kosten voor de maatschappij voor het afvalbeheer doen dalen en bijdragen tot een efficiënter afvalbeheer ?
- Hoe kunnen UPV's best bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen inzake de uitbouw van de circulaire economie ?
- Hoe verhouden ze zich tot andere instrumenten in het beleid zoals productbeleid, of fondsen voor groene innovatie en zijn ze voor de geselecteerde stromen wel een geschikt instrument ?
- Welke instrumentenmix binnen de UPV draagt het best bij tot deze doelstellingen rekening houdend met de specificiteit van elke afvalstroom ?
- Welke *governance* is aangewezen bij de opmaak en opvolging van de UPV ?

[7] Zie MINARAAD, Advies 2020|012, Advies 2022|011 en Advies 2022|032.

[8] MINARAAD, advies 2022|011, §23.

- Hoe kan verzekerd worden dat alle spelers in het veld bijdragen aan de doelstellingen (problemen met free riders, samenwerking in de keten,…)?
- Hoe kan vermeden worden dat de UPV systemen ten koste zouden gaan van de competitiviteit van de bedrijven ten opzichte van de buurlanden ?
- Hoe kan de administratieve last voor bedrijven beperkt worden?

De Minaraad blijft deze vragen hoe dan ook pertinent vinden bij de onderbouwing en de verdere ontwikkeling van het UPV-beleid.

3 Boek II – de aanpak van diverse afvalstromen

3.1 Beschrijving: een geharmoniseerde UPV-systematiek voor tien afvalstromen

[7] **Boek II – het interregionaal beleidskader UPV**. Met Boek II beoogt men een systematiek voor UPV te creëren, gericht op producenten die hun producten op nationaal niveau in de markt zetten. Het gaat om een systematiek die, vanwege de harmonisatie tussen de gewesten, economisch efficiënter moet zijn dan wat regelgeving in de drie Gewesten afzonderlijk momenteel oplevert. Aldus beoogt men ook een meer adequate uitvoering van artikel 8 en 8bis van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen.

Deze doelstelling wordt uitgewerkt met Boek II. Boek II zal moeten worden aangevuld met uitvoerende samenwerkingsakkoorden per afvalstroom.

Dit luik impliceert dat een belangrijk deel van de regelgeving rond de UPV zal verschuiven van het Materialendecreet en het VLAREMA naar dit ISA:

- de aanduiding voor welke afvalstromen een UPV wordt ingesteld;
- de registratie van producenten;
- de voorwaarden voor de werking van collectieve UPV-systemen;
- de financiële aspecten die hiermee verband houden.

3.2 Het bereik van de regeling van Boek II

[8] **Is het bereik van Boek II eens en voor altijd vastgelegd**? Boek II wordt van toepassing verklaard op volgende afvalstromen: '*EEA, exclusief zonnepanelen*', '*Zonnepanelen*', '*Batterijen en accu's*', '*Voertuigen*', '*Olie*', '*Banden*', '*Matrassen*', '*Meubelen*', '*Textiel* en '*Wegwerpluiers*'. Dit wil zeggen dat het ISA voor deze stromen een UPV-systeem instelt of continueert[9] In de artikelsgewijze toelichting wordt bij deze selectie verklaard: "*Naast de reeds lopende UPV's (elektro, zonnepanelen, batterijen, voertuigen, olie, banden en matrassen) worden ook 3 nieuwe afvalstromen opgenomen: meubels, textiel en wegwerpluiers.*".[10] Die verwijzing naar "*reeds lopende UPV's*" heeft wellicht betrekking op de in VLAREMA opgenomen lijst afvalstoffen, waarvan verklaard word

[9] ISA, artikel 7, §1, eerste lid; weliswaar onder voorbehoud van een voor elke stroom nog op te maken uitvoerende samenwerkingsovereenkomst, zie tweede lid.

[10] Artikelsgewijze bespreking artikel 7, VR 2022 1612 DOC.1475/5, p. 3..

dat er "*een vorm van UPV*" voor geldt.[11] De VLAREMA-lijst is op zijn beurt gestoeld op een bepaling in het Materialendecreet: "*De Vlaamse Regering wijst de producten of afvalstoffen aan waarvoor een vorm van [UPV] geldt.*".[12]

Het ISA zal *de facto* en mogelijk ook *de jure* leiden tot een opheffing van deze beleidsruimte voor de Vlaamse Regering. Vraag is dan ook hoe in de toekomst de selectie van nieuwe afvalstromen voor UPV zal gebeuren. De IVC (toekomstige Interregionale Commissie voor de UPV) zal hierin allicht een centrale rol spelen, en de evolutie in de Europese regelgeving omtrent UPV zal hierbij een beslissende factor zijn. In de context van het ISA zal de introductie van nieuwe afvalstromen evenwel niet evident zijn, omdat die in principe een bijstelling van de ISA zelf veronderstelt, wat een complexe operatie is. Er is ten andere in het ISA geen procedure voorzien om nieuwe afvalstromen in beeld te brengen.

In dit context beveelt de Minaraad aan om zorgvuldig om te springen met de bestaande Vlaamse bepalingen inzake UPV, wat betreft het bereik van het UPV-beleid, en met de uitvoering hiervan. Ook vraagt de Minaraad vraagt hoe de VLAREMA lijst in de toekomst gemanaged zal worden. Eventuele beslissingen op het Vlaamse niveau inzake UPV zullen alleszins congruent moeten zijn met het interregionale beleid in dat verband.

[9] **Nieuwe UPV's voor 'meubels' en 'textiel' zijn welkom, maar best in lijn met Europese dynamiek**. Er zouden UPV-systemen worden ingesteld voor de afvalstromen 'meubels' en 'textiel'. In de feiten is dit nog niet het geval. Voor beide productgroepen is er wel onderzoek lopende in het Waalse Gewest en op het Europese niveau[13]: het lijkt beter om het resultaat van deze studies af te wachten vooraleer men voor deze stromen daadwerkelijk een UPV instelt.

- Voor 'textiel' betreffen deze studies de vraag welk instrument het meest geschikt zou zijn om *end-of-life* textiel aan te pakken, alsook wat precies de *scope* hiervan zou moeten zijn (consumententextiel versus professioneel textiel, enz.).[14]
- Ook voor 'meubels' bestudeert men welke het meest geschikte instrument is om te werken aan de *end-of-life* fase van meubelen. Ook hier is er een kwestie van *scoping*, waarbij het belangrijk is om in overleg met de sector te komen tot een goede definitie van de stroom die men wil aanpakken.

3.3 De verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij UPV

[10] **De nood aan harmonisatie tussen de diverse bevoegdheidsniveaus.** Het ISA verschaft de basis voor het instellen van interregionaal geharmoniseerde UPV-systemen in

[11] VLAREMA, art. 3.1.1., §1, eerste lid. Drie stromen die wél in dat bewuste VLAREMA-artikel zijn vermeld, maar niet in voorliggend Samenwerkingsakkoord, zijn 'drukwerkafval' en 'oude en vervallen geneesmiddelen'.

[12] Materialendecreet, art. 21, §2. De bepaling gaat verder: "*Ze houdt daarbij rekening met de technische uitvoerbaarheid, de economische haalbaarheid en de effecten in hun totaliteit op het milieu, de volksgezondheid en de maatschappij, met inachtneming van de noodzaak een goede werking van de markt te garanderen.*".

[13] Zie voor recente studies en positiebepalingen onder meer ook EURATEX (2020), EUCIRCULARTALKS (2021) en EUMONIA (2022).

[14] Zie ook EUROPESE COMMISSIE (2022), p. 8.

België, t.t.z. onderling gelijkgeschakeld tussen de regio's. De Minaraad drukt haar algemene positieve appreciatie uit over deze aanzet tot harmonisatie. In het ISA wordt er evenwel niet uitgesloten dat een deel bevoegdheden behouden blijven op de andere niveaus:

- Bovenop de inzamel- en/of verwerkingsdoelen die voor een concrete afvalstroom opgelegd worden via een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, kunnen de Gewesten "*steeds afzonderlijk aanvullende doelstellingen en verplichtingen opleggen, waarbij er evenwel over gewaakt wordt geen tegenstrijdige verplichtingen op te leggen*".[15]
- Voor wat in verband met UPV niet toegewezen is aan het Beslissingsorgaan UPV, blijft er voor de Gewesten een restbevoegdheid bestaan inzake de wijze waarop de producenten invulling geven aan hun verplichtingen.[16] In de gewestelijke wetgeving kan men instrumenten instellen en hiermee kan men volgende zaken regelen: het communicatiebeleid, het inzamelsysteem, de organisatie van de verwerking van het afval, het preventiebeleid evenals de aanwending van de verschillende heffingen.[17]
- In de artikelsgewijze toelichting staat er bovendien: "*Alle taken die niet expliciet zijn toegewezen aan het beslissingsorgaan UPV blijven de exclusieve bevoegdheid van de gewesten.*"[18], wat het uitgangspunt vertolkt dat de Gewesten de residuaire bevoegdheid hebben.

Hierbij ontstaat volgens de Minaraad wel het beeld dat UPV-systemen onderhevig kunnen zijn aan uiteenlopende regelingen vanwege drie bevoegdheidsniveaus: het interregionale, het regionale en het gemeentelijke. In dat opzicht volstaat het niet om als voorwaarde te bepalen "*geen tegenstrijdige verplichtingen op te leggen*". Er moet op gewaakt worden dat die extra maatregelen niet dusdanig zijn dat de bedoeling van het ISA verloren gaat: het creëren, in de drie Gewesten, van geharmoniseerde omstandigheden voor de implementatie van een UPV voor een afvalstroom. De Minaraad vraagt dan ook om aandacht te hebben voor het bewaken van de harmonisatie in de uitvoeringsfase en suggereert om daartoe controlemechanismen in te bouwen in het ISA zelf.

[11] **Het belang van de uitvoerende samenwerkingsakkoorden**. Het ISA kan maar in werking treden voor de aangemerkte afvalstromen, indien er voor die specifieke stromen een afzonderlijk uitvoerend samenwerkingsakkoord wordt gesloten. Over die aanvullende akkoorden valt onder meer het volgende te vernemen:

- "*Voor elk van deze afvalstromen zal aan de producenten een inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling, desgevallend met inbegrip van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik, worden opgelegd door de Gewestregeringen, door middel van een uitvoerend*

[15] ISA, artikel 7, §1, derde lid.

[16] Zie in deze context de bepalingen aangaande 'drukwerkafval' en 'oude en vervallen geneesmiddelen' opgenomen in VLAREMA.

[17] ISA, artikel 17.

[18] Artikelsgewijze bespreking, p. 9.

Samenwerkingsakkoord.". Dit uitvoerend akkoord zal ook bepalen "*vanaf wanneer de doelstellingen en de verplichtingen bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifiëren*."[19]

- In een uitvoerend samenwerkingsakkoord kan ook bepaald worden dat het ophalen van (huishoudelijk) afval bij inzamelpunten niet gratis hoeft te zijn.[20]
- Een uitvoerend samenwerkingsakkoord stipuleert ook de datum voor indiening van de jaarlijkse rapportage en de modaliteiten hiervan.[21]

De Minaraad vraagt om na de goedkeuring van het ISA snel te komen tot een minimaal kader waaraan dergelijke uitvoerende samenwerkingsakkoorden moeten voldoen, zodat de draagwijdte ervan duidelijk wordt, zodat de onderlinge congruentie kan worden bewaakt en zodat er voor de onderscheiden afvalstromen kan worden nagedacht over de passende implementatie van dit ISA.[22]

[12] **Overeenkomsten die moeten worden gesloten met lokale overheden**. In de mate dat de UPV betrekking heeft op huishoudelijk afval, zal het beheerorganisme een "*taak van openbare dienst*" vervullen, wat onder meer impliceert dat hij een "*uniforme overeenkomst [moet] sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen; de modelovereenkomst wordt voorafgaandelijk voor goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde Gewestelijke administratie*".[23]

Het is volgens de Minaraad aangewezen dat (structuur en inhoud van) deze modelovereenkomsten in nauw overleg met de lokale besturen en hun koepelorganisaties tot stand zouden komen, met het oog op het behoud van de kwaliteit van de werking van deze lokale besturen.

[13] **Geen bijkomende streefwaarden wenselijk bij erkenning van een beheerorganisme.** Het is het Beslissingsorgaan UPV dat de beslissing neemt over de erkenningsaanvraag van een beheerorganisme. Deze erkenning kan "*ook bijsturingsmaatregelen […] bevatten, waaraan het beheerorganisme zich moet houden*", en "*kan bijkomende streefwaarden bevatten waarnaar het beheerorganisme zich moet richten*".[24]

De Minaraad wijst op het belang van de operationele autonomie van de beheerorganismen voor de goede werking ervan, en vraagt voor het overige wat het referentiekader zou zijn van deze bijkomende voorwaarden. De Minaraad gaat ervan uit dat een uitvoerend samenwerkingsakkoord voor een afzonderlijke afvalstroom

[19] ISA, artikel 7, §1, tweede lid.

[20] ISA, artikel 9, §5, 4°.

[21] ISA, artikel 10, §1, derde lid en §3.

[22] Zie naar analogie de minimale bepalingen die opgenomen moeten zijn in een aanvaardingsplichtconvenant of het individuele aanvaardingsplichtsplan, zoals vermeld in VLAREMA, artikel 3.2.1.2., §2.

[23] ISA, artikel 9, §5, 2°.

[24] ISA, artikel 9, §7, tweede lid.

voldoende duidelijke randvoorwaarden zou moeten bevatten opdat een erkenning van een beheerorganisme kan plaatsgrijpen.

[14] **Operationele autonomie van de beheerorganismen**. In de regeringsnota verklaart men: "*Het interregionaal kader vormt een duidelijke verstrenging van het wettelijk kader in vergelijking met de huidige bepalingen in het Materialendecreet en VLAREMA. Het […] biedt de mogelijkheid om een strikter en meer afdwingbaar beleid te voeren. Zeker naar afdwingbaarheid van de doelstellingen en het opleggen van een algemene heffing geeft dit invulling aan Vlaamse beleidseisen. Anderzijds moet ook erkend worden dat de resultaten die worden geboekt door de bestaande [Vlaamse] UPV-schema's goed zijn. We hebben toonaangevende schema's op EU-niveau. Het nieuwe kader mag dus zeker de werking van de bestaande systemen niet in de weg staan. Dit moet gezien worden in een context waarbij het Waalse Gewest en meerdere beheerorganismen reeds jaren op gespannen voet staan tegen over elkaar*".[25]

Voor een optimale en efficiënte uitvoering is het cruciaal dat de producenten een belangrijke mate aan autonomie behouden in het behalen van de inzamel- en recyclagedoelstellingen. Het ISA grijpt in op de financiële en operationele autonomie van de beheerorganismen UPV. De Minaraad is van oordeel dat de overheden erover moeten waken dat er voldoende overleg is met de betrokken partijen, in verband met de uitvoering van het systeem en om te voorkomen dat innovatie wordt gehinderd.

3.4 De gewenste impact van preventiebeleid

[15] **Preventiebeleid is nodig voor alle door UPV gevatte afvalstromen**. In het ISA geeft men volgende definitie aan UPV: "*een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product*"[26] Deze definitie strookt op zich met deze van de Europese Kaderrichtlijn Afval[27] en van het Materialendecreet.[28]

Dit neemt niet weg dat de Kaderrichtlijn Afval bepaalt dat Lidstaten ook UPV kunnen inzetten "*ter stimulering van hergebruik en de preventie, recycling en andere nuttige toepassing van afvalstoffen*".[29] In die context kunnen de Lidstaten bovendien ook, aldus de Kaderrichtlijn Afval, "*passende maatregelen nemen die ertoe stimuleren om producten en onderdelen van producten zodanig te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd*".[30]

[25] Regeringsnota, p. 4.

[26] ISA, artikel 2, 5°.

[27] Voluit Richtlijn 2008/98/EG van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen – hierna 'Kaderrichtlijn Afval'; definitie staat onder artikel 3, 21.

[28] Materialendecreet, art. 3, §1, 25/1.

[29] Kaderrichtlijn Afval, artikel 8.1.. eerste lid. Vergelijkbaars in het Materialendecreet, art. 21, §1, eerste lid.

[30] Kaderrichtlijn Afval, artikel 8.2., eerste lid. Vergelijkbaars in het Materialendecreet, art. 21, §1, vierde lid.

Voor de Minaraad moeten de concrete UPV-systemen – zoals gevat in uitvoerende samenwerkingsovereenkomsten – dan ook telkens breder te zijn dan het loutere vormgeven aan de juridische en financiële afspraken die nodig zijn om de finale stappen van een afvalstroom te beheren. Met name dient een concrete UPV ook bij te dragen tot de eerste keten-stappen in de circulaire economie: deze met betrekking tot preventie. Het is wenselijk om het element 'preventie' – mogelijk ook de elementen 'ecodesign', 'hergebruik', 'recycleerbaarheid en gevaarlijke stoffen', 'delen' en 'herstel' – van bij het begin mee te nemen in de opmaak van de uitvoerende samenwerkingsovereenkomsten. Op deze manier wordt er duidelijkheid geschapen over de verwachtingen ten aanzien van producenten en beheerorganismen.

[16] **Maak flexibel gebruik van de plicht tot preventiemaatregelen**. In het 'Boek II', betreffende 'bepaalde afvalstromen', bepaalt het ISA dat "*het beheerorganisme […] gehouden [is] tot […] passende maatregelen die stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat [enz.], […] het opzetten van proefprojecten inzake preventie en hergebruik; […] de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik […]; het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling van alle afgedankte producten op een wijze die levensduurverlenging en hergebruik bevordert [enz.]*".[31]

De Minaraad staat achter de opname van deze diverse types van concrete preventie-acties in de taakstelling van een beheerorganisme. De Raad beveelt evenwel aan om de notie *'gehouden zijn tot'* als dusdanig op te vatten zodat er voldoende ruimte blijft voor een passende invulling in de betreffende afvalstroom.

[17] **Wat gebeurt er met de preventie-ambities van de Vlaamse regelgeving?** Op preventie kan al worden ingezet in het Vlaamse Gewest, op basis van een wettelijke grondslag.[32] In het ISA wordt nu, zoals eerder al aangegeven, bepaald dat "*dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk [doet] aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen*", "*behoudens andersluidende bepalingen*".[33] Verderop bepaalt het ISA dat *"de Gewesten […] steeds afzonderlijke aanvullende doelstellingen en verplichtingen [kunnen] opleggen, waarbij er evenwel over gewaakt wordt geen tegenstrijdige verplichtingen op te leggen*".[34]

De Minaraad gaat er vanuit dat dit betekent dat de rechtsgrondslag van het Materialendecreet voor UPV, en in het bijzonder voor de preventie-taakstelling hierin, behouden zou blijven. Lovenswaardig, maar de vraag is hoe dit in lijn gebracht zal worden met de harmonisatie-ambitie van de ISA.

De Raad wijst op het werkschema van de '*green deals*' en op de diverse lopende '*green deals*'. Het gaat hierbij weliswaar in essentie om een communicatie-, sensibilisatie- en ondersteuningsinstrumentarium, maar tegelijk is het zo dat er in zo'n vrijwillige

[31] ISA, artikel 9, §3, 3° tot en met 6°.

[32] Zie verwijzing eerder, Materialendecreet, art. 21, §1, vierde lid.

[33] ISA, art. 1, §2, tweede lid.

[34] ISA, art. 7, §1, derde lid.

engagementsverklaring ook al eens kwantitatieve streefdoelen worden opgenomen, waaronder preventiedoelen. Dit instrumentarium is relatief succesvol en wervend. Het Vlaamse Gewest staat dan ook mogelijk voor een moeilijke evenwichtsoefening om dit schema verder aan te houden en te verbreiden, en toch terughoudendheid te betrachten met betrekking tot preventiedoelstellingen die strijdig zouden kunnen zijn met een op het niveau van de ISA geregelde UPV.

Dit versterkt het pleidooi om goed na te denken hoe men preventie-inspanningen kracht wil geven op het niveau van de afzonderlijke uitvoerende samenwerkingsovereenkomsten.

3.5 De heffing voor het gewestelijk beleid inzake preventie en beheer

[18] **Beschrijving**. Het ISA stelt, in de context van UPV-systemen voor diverse afvalstromen, ten laste van de beheerorganismen een reeks heffingen in voor de financiering van het gewestelijk beleid inzake preventie en beheer voor de bestreken afvalstromen.

Tabel: heffingen op grond van artikel 8 ter financiering van het gewestbeleid inzake preventie en beheer voor de betroffen afvalstromen	
EEA, exclusief zonnepanelen	0,148 €/inwoner
Zonnepanelen	0,001 €/inwoner
Batterijen en accu's	0,057 €/inwoner
Voertuigen	0,003 €/inwoner
Olie	0,011 €/inwoner
Banden	0,082 €/inwoner
Matrassen	0,019 €/inwoner
Meubelen	0,000 €/inwoner
Textiel	0,000 €/inwoner
Wegwerpluiers	0,000 €/inwoner

Bovendien brengt het ISA een wijziging aan in het Samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval, die leidt tot een analoge heffing voor de financiering van het gewestelijk beleid inzake preventie en beheer voor verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong:

Tabel: heffing via wijzingsartikel 18 ingesteld in art. 14bis van het ISA Verpakkingsafval	
Verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong	0,040 €/inwoner

Samengevat: de heffing wordt opgevat als een bedrag per inwoner en wordt gedifferentieerd per afvalstroom waarvoor een UPV geldt. Men verwacht een jaaropbrengst van 2,4 miljoen €.[35] Deze opbrengsten kunnen over de jaren toenemen in functie van het aantal inwoners, bijkomende afvalstromen waarvoor een UPV wordt ingesteld en/of indexatie. OVAM ontvangt het Vlaamse deel van de aldus

[35] Regeringsnota, p. 6.

ontvangen financiële middelen, waar ze een onderdeel vormen van de werkingsmiddelen en/of ingezet worden ter ondersteuning van operaties van bv. Afdeling Handhaving.

[19] **Heffingen in de context van UPV afvalstromen: proportionaliteit**. Van deze heffingen, die geïntroduceerd worden in de context van UPV-systemen voor afvalstromen, gaat geen directe gedragsprikkel uit. Ze hebben in hoofdzaak een financierend karakter: het is de bedoeling dat ze mee instaan voor dekking van de beheers- en beleidskosten van de overheden die zich inlaten met deze afvalstromen. Op voorwaarde dat ze voldoen aan de Kaderrichtlijn Afval, zijn ze acceptabel. In elk geval zullen ze zorgen voor extra kosten voor de bedrijven, zonder directe impact op het terrein. Vanwege die argumenten stelt de Minaraad zich vragen bij de inhoud en bij de proportionaliteit van dit systeem.

[20] **Berekeningsmethode voor deze heffingen verder te verduidelijken**. In de artikelsgewijze bespreking wordt verklaard: "*Dit is een gelijkaardige financiële verplichting als de halve-euro-verplichting voor Fost Plus die in 2009 werd ingevoerd in het samenwerkingsakkoord verpakkingsafval. De hoogte van de heffing is ook gebaseerd op dit precedent. Meer bepaald is de hoogte van de heffing per afvalstroom proportioneel met de verhouding van de halve euro heffing op de operationele kost van Fost Plus voor huishoudelijk verpakkingsafval.*". Uit de toelichting die men verstrekte op 16 januari bleek dat die proportionaliteit als volgt speelt: de halve-euro-verplichting in de context van Fost Plus maakt ongeveer 5% van het budget van het beheersorgaan; deze 5% wordt klaarblijkelijk getransfereerd als aandeel in de budgetten van de andere beheersorganen.

[21] **Bij het terugploegen van de heffingenopbrengst naar beleid moeten keuzen duidelijker**. Bij het terug laten stromen van de heffingen naar UPV-beleid zelf – het financierend karakter –moet meer transparantie geschapen worden over de concrete aanwending van deze financiering. Volgens de regeringsnota is de opbrengst bestemd voor OVAM en voor de Afdeling Handhaving. Maar op grond van het ISA[36] en volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerpdecreet is de opbrengst ook bestemd voor beleid inzake zwerfvuil, afvalstoffen in restafval, hoogwaardige recyclage, preventie en hergebruik.[37] Het ISA bepaalt dat elk Gewest de concrete bestemmingen kiest van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen, na consultatie van de betrokken beheersorganismen.[38]

Voor de Minaraad is transparantie erg belangrijk in dit beslissingsproces en moeten er hier duidelijker keuzes worden gemaakt om tot impactvolle resultaten te komen. Ook voor de producenten en hun organisaties is het goed om weten waartoe de opbrengst van deze heffingen zal worden ingezet. Dit is ook voor producenten goed om te weten. Het voorziene overleg tussen het Gewest en de betrokken

[36] ISA, artikel 8, §2.

[37] Memorie van Toelichting, artikelsgewijze bespreking, p. 4.

[38] ISA, artikel 8, §2, derde lid.

beheersorganismen is dan ook zeker aangewezen en moet in die benadering begrepen worden.

[22] **Verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong: heffing-plichtig te stellen?** De Minaraad vraagt verduidelijking omtrent de wijziging aan het Samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval die ertoe leidt dat er een heffing opgelegd wordt aan "het erkende organisme" van 0,040 €/inwoner.[39], Bedrijven staan immers zelf in voor de afhandeling van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, waardoor het onduidelijk is welke kosten de gemeenschap heeft voor dit type afval die deze heffing verantwoorden..

3.6 Sanctionerende heffingen

[23] **Drie sanctionerende heffingen**. Dit ISA roept, in het kader van de UPV voor specifieke afvalstromen, ook enkele sanctionerende heffingen in het leven. Als eerste wordt er een sanctionerende heffing ingesteld voor het niet bereiken van de inzamel- en/of de verwerkingsdoelen; deze heffing wordt gradueel verhoogd indien de gestelde doelen niet worden behaald in opeenvolgende jaren:

Tabel: bijkomende heffing op grond van art. 13, per aangevatte ton waarvoor inzamel- of verwerkingsdoel niet werd gehaald	
in het eerste jaar	50 €/per aangevatte ton
in het 2de opeenvolgende jaar	100 €/per aangevatte ton
in het 3de opeenvolgende jaar	150 €/per aangevatte ton

Daarnaast is er een tweede sanctionerende heffing voorzien, die verband houdt met het aanhouden, door een beheersorganisme, van te omvangrijke reserves:

Tabel: bijkomende heffing op grond van art. 14 wegens te hoge reserve aangehouden bij een beheersorganisme	
in relatie tot de werkingskosten van één werkjaar	10% op het deel van de reserves hoger dan die norm

In de toelichtingen verklaart men dat deze heffingen niet als financieringsbron in het leven zijn geroepen, maar wel als sturend instrument ten aanzien van beheerorganismen die bepaalde doelen niet behalen. De potentiële opbrengst van deze heffingen is bij de aanvang van dit ISA dus niet in te schatten. In voorkomend geval zullen ze bij de OVAM terecht komen als additionele werkingsmiddelen.

[24] **Terugkoppelingsmechanismen nodig in verband met preventie**. De voorziene sanctionerende heffingen hebben in eerste orde betrekking op de inzamelings- en verwerkingsdoelstellingen. Voor preventieacties of preventieresultaten is het een nieuwe en noodzakelijke oefening om doelen te bepalen die voldoende 'SMART' zijn om tot zinvolle terugkoppelingsmechanismen te kunnen komen. Niettemin vraagt de Minaraad om aandacht te hebben voor de totaliteit van de afvalstroom en om, in verband met preventie, andere mogelijke vormen van terugkoppeling omtrent gestelde doelen in overweging te nemen evenwaardig aan deze voor inzamelings- en verwerkingsdoelstellingen.

[39] ISA, artikel 18.

[25] **Bijkomende verduidelijking nodig bij de heffing in verband met 'te hoge reserve'**. Inzake de met artikel 14 vooropgestelde heffing die verband houdt met het feit dat het beheerorganisme een te hoge reserve zou aanhouden, vraagt de Minaraad op welke basis deze heffing geconstrueerd is:

- De aangehouden reserves mogen niet hoger zijn dan 12 maanden werkingskosten, maar wat verstaat men onder deze 'werkingskosten'? In de memorie wordt er verwezen naar de bepalingen van artikel 12. Wil dit zeggen dat de concrete bepaling van 'werkingskosten' afhangt van de vaststelling van het 'budget', zijnde een deel van het door het 'Beslissingsorgaan UPV' goed te keuren 'financieel plan'?
- Hoe en op welke gronden is de heffingsvoet van 10% op het surplus aan reserves bepaald geworden?

[26] **Verhouding van deze heffingen in relatie tot het volledige veld van heffingen en bijdragen.** De Minaraad vraagt of, bij de instelling van deze sanctionerende heffingen, de oefening is gemaakt hoe deze heffingen zich verhouden tegenover de Europese plastic bijdrage van 800 euro per ton niet gerecycleerd plastic.[40]

4 Boek III – de aanpak van het zwerfvuilprobleem

4.1 Beschrijving: aanpak van 4 zwerfvuilstromen met keuzemogelijkheden

[27] **Boek III – UPV voor zwerfvuil**. Boek III betreft de invoering van een geharmoniseerde systematiek voor een UPV inzake zwerfvuil. Met dit deel van de ISA beoogt men een adequate omzetting van de Europese *Single Use Products* richtlijn – omzetting waarvan de deadline wat dit betreft deels reeds bij de jaarwisseling verstreken is.[41] Met Boek III geeft de Vlaamse Regering bovendien ook uitvoering aan het Materialendecreet, waarin onder andere wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de producten of afvalstoffen moet aanwijzen die een relevant aandeel van de totale zwerfvuilkosten en milieudruk uitmaken en de nadere regels kan vaststellen om hun aandeel in de zwerfvuilkosten te bepalen.[42]

De met Boek III in te voeren regeling slaat op de afvalstromen 'tabaksproducten', 'kauwgom', 'vochtige doekjes' en 'ballonnen'. De afvalstroom 'kauwgom' is niet vervat in de SUP-richtlijn en heeft dus, wat het Vlaamse Gewest betreft, zijn rechtsgrondslag in de voormelde bepaling van het Materialendecreet. Deze stromen zouden, samen met zwerfvuil afkomstig van verpakkingsafval, 70% van het zwerfvuil uitmaken.[43]

Het boekdeel heeft als uitgangspunt dat de zwerfvuilkosten die overheidsinstanties maken in verband met deze stromen (o.a. opruiming van zwerfvuil, lediging van

[40] Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom, artikel 2, §1, c).

[41] Zie SUP-richtlijn, artikel 17.1., tweede lid, met als omzettingstermijn voor artikel 8: "*uiterlijk op 31 december 2024, maar wat betreft de vóór 4 juli 2018 vastgestelde regelingen voor uit- gebreide producentenverantwoordelijkheid en wat betreft de in deel E, afdeling III van de bijlage opgenomen kunst- stofproducten voor eenmalig gebruik, uiterlijk op 5 januari 2023*".

[42] Materialendecreet, artikel 21, §2/1, eerste lid.

[43] Toelichting 16 januari 2023.

publieke vuilnisbakken, sensibiliseringsbeleid, algemene beleidskosten) moeten worden gedragen door de relevante producenten.

- Een eerste tweeledigheid: de producent kan zijn verplichtingen voldoen op individuele basis of op collectieve basis.[44]
- Vervolgens, bij de collectieve benadering, liggen er twee mogelijkheden voor: een zuivere financiële optie of een organisatorische/financiële optie.
  - In de eerste (*default*-)optie behouden de overheidsinstanties volledige verantwoordelijkheid voor het concrete zwerfvuilbeleid op hun grondgebied, en staan de betrokken sectoren in voor de volledige vergoeding hiervan.
  - In de tweede optie ontstaat er inspraak voor de producenten over de wijze waarop de financiële middelen worden aangewend, doordat ze zelf een deel van de concrete afvalbeheermaatregelen organiseren en uitvoeren.[45]

4.2 Relevantie van de problematiek

[28] **Algemene impact zwerfvuil wordt in het dossier niet beschreven**. In het dossier ligt geen algemene beschrijving voor van de impact van zwerfvuil op het milieu en de natuur, laat staan een economische waardering hiervan.[46]

Voor landbouwactiviteiten heeft de aanwezigheid van zwerfvuil alleszins een aantoonbare impact. De concrete opruimkosten van zwerfafval op landbouwgronden zijn voor de boer, die immers ook vaak contractuele verplichtingen heeft op controleren aanwezigheid vreemde voorwerpen in oogsten. Zwerfafval leidt bovendien ook tot dode en gekwetste dieren.[47]

Wat wel als uitgangspunt gediend heeft bij de opmaak van dit akkoord, is de directe financiële impact, in de zin van kosten die ontstaan bij de verantwoordelijke overheden. In het voorliggende dossier wordt hierover evenwel geen informatie verschaft. Voor 2019 werden deze beleidskosten ingeschat op 161,4 miljoen €.[48]

[29] **De aanpak van zwerfvuil hoort geïntegreerd en omvattend te zijn**. De Minaraad gaat ervan uit dat de zwerfvuilproblematiek een kwestie is met vele oorzaken en verbanden: het is een systemische kwestie. De producenten zijn een belangrijke aandrijver en schakel in dit systeem – in die zin is de instelling van een UPV terecht – maar ze zijn niet de enige factor. Ook consumenten, recreanten, verenigingen, buurtbewoners, enz. zijn medespelers, naast de lokale overheden die reeds vermeld

[44] ISA, artikel 21.

[45] ISA, artikel 26 e.v.

[46] Voor het Vlaamse Gewest kan gekeken worden naar OVAM (2019) en OVAM (2022-b); het eerste rapport bevat zowel hoeveelheden-inschatting als een kosteninschatting; het tweede alleen een hoeveelheden-inschatting. De kosteninschatting is beperkt tot de kosten voor de overheid.

[47] In een studie van de Universiteit van Wageningen werd onderzocht hoeveel koeien in Vlaanderen ziek worden door zwerfafval en welke kosten zwerfafval met zich meebrengen voor de Vlaamse land- en tuinbouw. Zie VAN DER BLES, R. (2018).

[48] OVAM (2019), tabel B, p. 8. Omgerekend levert dit, bij een Vlaams inwoneraantal van 6.589.000, een gemiddelde kost van €24,89 op.

zijn in dit ISA. Aldus is, vanuit het beeld van een gedeelde verantwoordelijkheid, een systemische en geïntegreerde aanpak vereist:

- Blijvend moet door de overheden worden ingezet op handhaving.[49] Feit is dat het deponeren van afval als zwerfvuil nog steeds een onrechtmatige manier is om zich van een voorwerp te ontdoen, wat maakt dat de schade die het gevolg is van deze handeling in principe zou moeten toegerekend worden aan diegene die de wet niet respecteert.
- Om die laakbare handelingen te voorkomen moet ook blijvend worden ingezet op sensibilisering, wat ten andere ook voorzien wordt in dit ISA, mede op basis van de Europese richtlijnen.[50]
- Bovendien is blijvende aandacht nodig voor participatie: er is niet enkel nood aan campagnes zoals bv. een "week van het zwerfvuil", maar vooral aan meer structurele en gestructureerde betrokkenheid, op het niveau van buurten en verenigingen en door middel van bv. peter- en meterschappen. Dergelijke structurering vereist niet enkel praktische ondersteuning maar ook correcte engagementen en/of vergoedingen.
- Voldoende aandacht voor de omgevingskwaliteit van het platteland blijft nodig – naast de focus die nu vaak wordt gelegd op stedelijke omgeving, toeristische bestemmingen en de omgeving van transportinfrastructuur. Er zijn immers ook zwerfvuilproblemen bij landelijke verbindingswegen (trage wegen, schoolroutes, recreatieve routes), in landbouwgebieden en in recreatie-, bos- en natuurgebieden.
- Sensibilisering alleen volstaat niet. Een doortastendere aanpak is noodzakelijk: invoeren van statiegeld op drankverpakkingen kan hier mee een antwoord bieden om deze problematiek aan te pakken, binnen de context van een integrale aanpak.

4.3 Hoe omgaan met de keuzemogelijkheden?

[30] **Kan een hybride systeem werken?** In dit ISA wordt meerdere malen voorzien in een keuzemogelijkheid voor de producentenzijde:

- "*De producent [...] kan aan zijn UPV voldoen: 1° op individuele basis [en] 2° op collectieve basis.*"[51] Bij die laatste optie dient de producent "*aan te sluiten bij een collectief organisme*".[52]
- Dit collectief staat vervolgens voor een tweede keuzemogelijkheid: zuivere financiële optie (de basisoptie) of (de variant) een organisatorische/financiële optie (dit laatste op basis van een erkenningsaanvraag).[53]

[49] Zie ook artikel 36 van de Kaderrichtlijn Afval: "*De lidstaten nemen alle noodzakelijke maatregelen om het achter- laten, dumpen en ongecontroleerd beheren van afvalstoffen, met in- begrip van zwerfafval, te verbieden. De lidstaten stellen voorwaarden voor de sancties vast die van toepassing zijn op overtreding van de bepalingen van deze richtlijn en nemen alle maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat deze sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.*". vergelijkbaars in artikel 14 van de SUP-richtlijn.

[50] ISA, artikel 33 – een taak voor de Gewestelijke administraties.

[51] ISA, artikel 21.

[52] ISA, artikel 26.

[53] ISA, artikel 27. Voor het gegeven dat de erkenningsaanvraag betrekking heeft op het gemengde organisatorisch/financiële systeem, zie artikel 27, §1, zevende lid en volgende.

- Bij de financiële optie – dit is "*de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten die gedragen worden door de overheidsinstanties ten gevolge van zwerfvuil*" enz. – kan bovendien "*de gekozen optie [...] verschillend zijn per betrokken overheidsinstantie*".
- In principe kan er voor elke afvalstroom een andere keuze worden gemaakt, en binnen elke afvalstroom kan het zijn dat er, bij het zich aandienen van meerdere (individuele of collectieve spelers) nog meer uiteenlopende keuzen worden gemaakt.

Aldus kan of zal er, voor het geheel van de UPV-systematiek en voor de diverse zwerfvuilstromen samen, een hybride structuur ontstaan. De Minaraad vraagt hoe dan ook af of en hoe dit hybride systeem, indien het zich volledig ontplooit in alle mogelijke keuzerichtingen, beleidsmatig gemanaged gaat kunnen worden. Het systeem zal wellicht leiden tot een grote administratieve complexiteit, zowel bij de inning van de bijdragen, de opvolging, de controle als bij de communicatie en sensibilisering. Uiteindelijk is er ook een impact op de evaluatie van de effectiviteit: bij een gediversifieerde uitwerking van het systeem wordt effectiviteitsbeoordeling bemoeilijkt, doordat de aanpak van de onderscheiden zwerfvuilstromen onderling niet vergelijkbaar is.

Wel wordt, voor het geval er zich diverse collectieve spelers aandienen voor één stroom, bepaald: "*[dan] hebben de collectieve organismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten met het oog op de billijke verdeling van de financiële verplichting over de verschillende collectieve organismen*."[54] ... Maar dit is slechts één instrument om meer lijn te krijgen in het geheel.

[31] **Keuzevrijheid voor de producenten – maar wat met de lokale overheden?** Bij de handelingsalternatieven die aan de orde zijn, ligt de keuze, volgens de letter van de ISA, bij de producenten of hun collectieven. In de regeringsnota staat: "*De keuze tussen beide opties wordt gemaakt door de producenten in samenspraak met de betrokken overheidsinstanties. Het moet duidelijk zijn dat elke overheidsinstantie hierbij onafhankelijk en autonoom kan beslissen*."[55]

Alleszins is het goed dat er in verband met dit hybride systeem enige garanties worden ingebouwd voor de betrokken overheden, via het instellen van een erkenningssysteem voor "*collectieve organismen*" en via de voorwaarden dat "*het toepassen van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil*" er "*in geen geval toe [mag] leiden dat de producenten of hun vertegenwoordigers het zwerfvuilbeleid van de overheid bepalen [en dat] het beleid van de overheid om het gebruik van eenmalige verpakkingen te ontmoedigen, wordt tegengewerkt*"[56],.

Op het lokale niveau wil men in eerste orde een verbetering van de situatie op het terrein en neemt men geen vrede met het huidige niveau van netheid – de financiering

[54] ISA, artikel 27, §1, vijfde lid.

[55] Regeringsnota, p. 5.

[56] ISA, artikel 27, §1, twaalfde lid.

van zwerfvuilkosten is vanuit dat oogpunt een tweede-orde-oplossing. Voor het individuele lokaal bestuur is het dan ook nodig om zelf ook impact te kunnen hebben op de keuze tussen de financiële en de financieel/organisatorische optie. De lokale besturen moeten, in voorkomend geval, immers zo goed mogelijk vergoed kunnen worden voor de (volledige of rest-)kosten die ze oplopen aan concrete zwerfvuilstromen.

[32] **Duidelijkheid nodig over het financiële aspect van de gemengde optie**. Uit de tekst van het ISA is niet duidelijk welk bedrag in mindering zou gebracht worden van de resterende middelen indien gekozen wordt voor de financieel/organisatorische optie. De Minaraad is van oordeel dat wanneer een instantie kiest voor de financieel/organisatorische optie, dit er niet toe mag leiden dat er een negatieve impact ontstaat op de vergoeding van de andere instanties.

[33] **Wijze van totstandkoming van modelcontracten**. Volgens het ontwerp ISA moeten de modelcontracten na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan UPV. Het zou nuttig zijn hieraan toe te voegen dat deze modelcontracten tot stand komen in samenwerking met de lokale besturen zelf of hun koepelorganisaties.

4.4 De kostendekkende heffing voor zwerfvuilbeleid

[34] **Beschrijving**. Het ISA stelt, in de context van de UPV voor zwerfvuil, ten laste van "het collectief organisme" een viertal heffingen in voor de financiering van de "*totale en reële kosten van [het geheel van] de betrokken overheidsinstanties*".[57] .Een analoge heffing wordt ingesteld in verband met zwerfvuil uit huishoudelijk verpakkingen.[58]

Tabel: kostendekkende vergoeding die op grond van art. 27 verschuldigd is in geval gekozen wordt voor de financiële optie

	Brussels Gewest	Waals Gewest	Vlaams Gewest	Totaal
Voor zwerfvuil van tabaksproducten	17.906.623 €	17.873.971 €	25.421.854 €	61.202.448 €
Voor zwerfvuil van kauwgom	6.956.612 €	7.819.862 €	9.876.232 €	24.652.706 €
Voor zwerfvuil van vochtige doekjes	776.857 €	670.274 €	1.102.896 €	2.550.027 €
Voor zwerfvuil van ballonnen	49.195 €	44.685 €	69.842 €	163.722 €
totaal op grond van art. 27 voor Vlaamse Gewest:			*36.470.824 €*	

Tabel: kostendekkende vergoeding die, via wijzigingsartikel 36, §3, op grond van art. 13, §1, 14° van het ISA Verpakkingsafval, verschuldigd is in geval "er geen contract van toepassing is"

	Brussels Gewest	Waals Gewest	Vlaams Gewest	Totaal
Voor zwerfvuil van verpakkingsafval	55.084.920 €	55.856.158 €	78.203.513 €	189.144.591 €

totaal voor Vlaamse Gewest op grond van art. 27 + art. 36, §3:	114.674.337 €

[57] ISA, artikel 27, in het bijzonder §1.

[58] ISA, artikel 36.

De opbrengst die voor het Vlaamse Gewest (als maximum) verwacht kan worden, van 114,7 miljoen € op jaarbasis, zou voor 86% (ong. 98,5 miljoen €) doorgeschoven worden naar het lokale beleidsniveau (gemeenten, steden, intercommunales, provincies). 14% (ong. 16,2 miljoen €) zou verdeeld worden over diverse agentschappen, maar zou voor het overgrote deel doorgeschoven worden naar Mooimakers.

[35] **Heffingen in de context van UPV zwerfvuil: relevantie.** Dat er in een kader voor UPV inzake zwerfvuil in principe ook een zwerfvuilvergoeding begrepen is vloeit voort uit de SUP-richtlijn. De zwerfvuilvergoeding is erop gericht om producenten verantwoordelijk te maken voor de kosten die verbonden zijn aan de afvalfase van hun producten, met name voor producten die vaak terug te vinden zijn in het zwerfvuil. Deze kostentoerekening moet er onder andere voor zorgen dat producenten zelf meer zullen investeren in afvalpreventie. Aldus leidt de UPV zwerfvuil ertoe dat de zwerfvuilkosten verschuiven van de sector 'overheid' naar de sector 'producenten', die deze kosten op hun beurt in de mate van het mogelijke zullen doorrekenen aan de consumenten.

De Europese regelgeving geeft lijsten op van de kosten die die ten laste van de producenten gelegd kunnen worden.[59] De Minaraad stelt vast dat in het kader van de UPV zwerfvuil ook de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle en handhaving, worden meegenomen. De Raad gaat er vanuit dat handhaving in principe een taak van de overheid is en de bekostiging hiervan buiten het domein van de verantwoordelijkheden van de producenten valt.[60]

[36] **Sturend karakter heffingen zeer rudimentair – overigens een financierend karakter.** In de context van milieubeleid valt een heffing met een sturend karakter in het algemeen te verkiezen valt boven een heffing met een financierend karakter. De Europese regelgeving vat UPV evenwel – en onder meer – op als een manier om kosten door te rekenen, wat maakt dat het financierende aspect in deze problematiek centraal staat. Het enige sturende karakter dat er van dit heffingssysteem inzake zwerfvuil uitgaat, is dat de producenten ervoor kunnen kiezen het simpelweg te houden bij die financierende optie, of ervoor kunnen kiezen – ertoe aangemoedigd kunnen zijn – om zelf het heft in handen te nemen via de gemengde optie.

Eenmaal men zich evenwel bevindt in het financierende stelsel, gaat er van deze heffing geen echte prikkel meer van uit:

---

[59] In de SUP-richtlijn, artikel 8.2. wordt in de eerste plaats verwezen naar de Kaderrichtlijn Afvalstoffen. Deze Kaderrichtlijn, artikel 8bis.4., instigeert kostentoerekening voor gescheiden inzameling, vervoer, verwerking in functie van afvalbeheer en voor acties in functie van andere doelstellingen in verband met dit afval; bovendien de kosten voor het verstrekken van afvalstoffenhouders en voor het verzamelen en rapporteren van gegevens. Deze doorgerekende kosten "*mogen niet meer bedragen dan de kosten die nodig zijn om de afvalbeheerdiensten op kostenefficiënte wijze te verrichten*". In de SUP-richtlijn wordt, bovendien, gewag gemaakt van kosten voor '*bewustmakingsmaatregelen*', voor inzameling en voor de daartoe benodigde infrastructuur evenals voor het opruimen van zwerfvuil. In het Materialendecreet, art. 21, §2/1 staat evenwel: "*De zwerfvuilkosten omvatten de kosten voor: 1° bewustmakingsmaatregelen; 2° het inzamelen van afval van die producten, dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en de verwerking van dat afval; 3° het opruimen van het zwerfafval van de voormelde producten, en voor het daaropvolgende vervoer en de verwerking van dat zwerfafval; 4° het verzamelen en rapporteren van gegevens over de hoeveelheden die op de markt gebracht zijn; 5° andere algemene kosten van het beleid tegen zwerfvuil*.". De Minaraad was op dit punt verdeeld, zie MINARAAD, Advies 2020/012, §6.

[60] Zie ook het eerder geciteerde artikel 36 van de Kaderrichtlijn Afval.

- Noch voor de producenten, omdat die heffing de verantwoordelijkheid van de bedrijven reduceert tot een louter financiële transactie, zodat die heffing bij de bedrijven het animo wegneemt om samen constructieve en innovatieve bijdragen te leveren en om (nieuwe) uitdagingen aan te pakken.
- Noch bij lokale besturen, omdat die in dit heffings- en doorsluissysteem niet vergoed worden in functie van de efficiëntie en het effect van hun inspanningen, maar feitelijk een forfaitaire vergoeding zullen krijgen.

De Minaraad vraagt dan ook om de doelstellingen en acties uit het Lokaal Materialenplan mede als referentiekader te gebruiken, om, op basis van een visie van gedeelde verantwoordelijkheid, een beleid te bekomen dat *incentives* kan bieden voor preventie van zwerfvuil.

[37] **Inschatting van kosten te verbeteren**. In artikel 27 worden voor de drie gewesten totaalbedragen vastgelegd aan verwachte opbrengsten in verband met de onderscheiden afvalstromen (zie tabel hierboven). Het is de bedoeling dat het collectief organisme, bij het lichten van de financiële optie, aldus volledig zou instaan voor de dekking van de totale en reële kosten van lokale overheden voor die onderscheiden stromen.

Over de hoogte van die vernoemde totaalbedragen wordt gesteld: "*Deze bedragen zijn afkomstig van de door de gewesten uitgevoerde studies naar de zwerfvuilkosten*".[61] Over de gemaakte inschatting zijn de meningen in de Minaraad verdeeld:

- Enerzijds wordt er op gewezen dat er voor het Vlaamse Gewest sprake is van een OVAM-rapport van 2019[62] – een rapport dat wellicht gedateerd is vanwege de inmiddels betekenisvol gestegen loon- en energiekosten. Vanuit dat oogpunt is er nood aan bedragen die minstens geïndexeerd hadden moeten zijn in relatie tot de grootheden van 2019.
- Anderzijds wordt er op gewezen dat de ingeschatte zwerfvuilkosten disproportioneel hoog zijn ten opzichte van de economische realiteit en vergeleken met vergelijkbare kosteninventarisaties in onze buurlanden.[63]

In het voorliggende adviesdossier worden de onderliggende studies niet ter beschikking gesteld. Er is aldus geen duidelijk en actueel overzicht beschikbaar van de totale en reële kosten voor de diverse overheidsinstanties, waaronder de lokale besturen, zodat er een consensus-inschatting zou kunnen worden gegeven van de zinnigheid van de gemaakte inschattingen.

[38] **Hanteer een formule voor de vaststelling van de totale en reële kosten.** Bij de in het ISA vermelde concrete totaalbedragen is het uitgangspunt dat deze overeenkomen

[61] Artikelsgewijze toelichting, p. 13.

[62] OVAM (2019).

[63] De kosten in Nederland bedragen € 304 mln., dit komt overeen met € 17,40 per inwoner, zie TAUW i.o.v. RWS (2022), o.m. p. 3. In vergelijking daarmee zijn de ingeschatte kosten in Vlaanderen (24,00 euro/inwoner) beduidend hoger, zonder enige verklaring.

met de totale en reële kosten van de betreffende overheidsinstanties, en dat een jaarlijkse indexatie volstaat om hierin enige dynamiek te brengen.

Dit schema brengt mee dat de beleidsmakers, in de komende jaren en bij veranderde omstandigheden of bij ingrijpende beleidsontwikkelingen, er niet toe in staat dreigen te zullen zijn om snel te reageren, om bv. een vermindering (of een vermeerdering) van de kostentoerekening te genereren. Zo kan de voorgenomen her-begroting van de gemaakte zwerfvuilkosten of de in het vooruitzicht gestelde invoering van een statiegeldsysteem ertoe nopen dat de vooropgestelde bedragen sterk moeten bijgesteld worden. De interregionale overlegsituatie zal dan telkens opnieuw vereisen dat er hierover een consensus wordt bereikt, wat niet evident is.

De Minaraad suggereert daarom dat men zou afstappen van met name vernoemde totaalbedragen, en zou werken met een formule, die in hoofdzaak gebaseerd zou moeten zijn op het product van de factoren 'fractietellingen' en 'gemaakte kosten'. Bijstellingen van de op basis van deze formule bekomen totaalbedragen zouden dan kunnen voortvloeien uit concrete ontwikkelingen in de fractietelling en/of uit concrete wijzigingen in de inschatting van eenheidskosten.

[39] **Verdeling bijdrage-opbrengst te verbeteren**. De totale opbrengst van de heffingen zou, bij volledige lichting van de financiële opties, 114.674.337 euro bedragen. In de nota aan de Vlaamse Regering staat dat de lokale besturen en provincies, op basis van hun procentueel aandeel in de totale zwerfvuilinspanning, (85,87%) recht zouden hebben op 98,5 miljoen euro.[64] Op basis van eerder gecommuniceerde nota's van OVAM werd dat procentueel aandeel van de gemeenten en afvalintercommunales ingeschat op 88,09%, wat zou overeenstemmen met een aandeel van 101.016.623 euro. Navraag bij de OVAM op 22 december 2022 leerde dat, binnen opbrengst die bestemd is voor alle overheidsinstanties in het Vlaams Gewest, de totale kost voor de werking van Mooimakers en de zwerfvuilhandhavers eerst opzij is gezet, en dat vervolgens de resterende middelen verdeeld werden:

De Minaraad wijst erop dat, op basis van de fractietelling[65], blijkt dat maar een deel van de totale zwerfvuilkosten van lokale besturen worden vergoed [**zie §28**: inschatting van 161 miljoen kosten]. Binnen het geheel van de totale zwerfvuilkost draagt de Vlaamse overheid maar een beperkt aandeel, i.e. Mooimakers en de zwerfvuilhandhavers. Maar toch zorgt men ervoor dat deze kosten van de Vlaamse overheid volledig worden vergoed. Bovendien richten de activiteiten van Mooimakers en de Vlaamse zwerfvuilhandhavers zich ook op andere fracties dan alleen maar de fracties die voorwerp uitmaken van dit ISA, wat oplevert dat de opbrengsten van de zwerfvuilheffing ingezet worden voor andere doeleinden. De Minaraad vraagt dan ook om wijze van verdeling van de opbrengsten te herbekijken en, binnen een gelijkblijvende globale kost voor de producenten, te streven naar een proportionele verdeling die consequent is voor alle overheidsniveaus.

[64] Nota aan de Vlaamse Regering, p. 11.

[65] OVAM (2022-a).

5 Organisatorische aspecten

[40] **Omvorming tot een Interregionale Commissie voor UPV goede zaak**. Een organisatorische wijziging bestaat erin dat de bestaande Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) wordt hervormd en uitgebreid tot een Interregionale Commissie voor de UPV, waarbij het bestaande Beslissingsorgaan evolueert naar 2 afdelingen: een Beslissingsorgaan Verpakkingen en een Beslissingsorgaan UPV en zwerfvuil. Het bestaande permanent secretariaat zal beide beslissingsorganen ondersteunen, en bovendien de beleidsvoorbereidende rol opnemen voor verpakkingsbeleid. De bevoegde gewestelijke administraties zullen instaan voor de beleidsvoorbereiding inzake UPV.

De Minaraad staat erachter dat er nu twee beslissingsorganen zullen zijn, waarbij de ene zich focust op verpakkingen en de ander op UPV en zwerfvuil. Hoofdzaak is dat er efficiënte overlegorganen ontstaan, waarin men beladen thema's kan aanpakken zonder dat daarom de rest van de beleidsontwikkeling geremd wordt. Met name moet er ruimte zijn voor discussies die voor de diverse afvalstromen leiden tot beslissingen richting meer circulaire economie.

Bibliografie

- EURATEX (2020), *Extended Producer Responsibility (EPR) in Textile Products – position paper*, Oktober 2020.
- EUCIRCULARTALKS, *Exploring EPR for Textiles: Taking Responsibility for Europe's Textile Waste*, September 2021.
- EUMONIA (2022), *Driving a Circular Economy for Textiles through EPR – study commissioned by Changing Markets and the European Environmental Bureau* Brussel, 2022.
- EUROPESE COMMISSIE (2022), *EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles*, COM (2022) 141 final, Brussel, 30 maart 2022
- MINARAAD, Advies 2020|012 over de Wijziging van het Materialendecreet, Brussel 8 september 2020
- MINARAAD, Advies 2022|011 over het Lokaal Materialenplan 2023-2030, Brussel, 15 juli 2022.
- MINARAAD, Advies 2022|032 over VLAREMA 9, Brussel, 14 december 2022.
- OVAM (2019), Zwerfvuil en Sluikstort 2019 – Bevraging Hoeveelheid en Beleidskosten – Eindrapport, Mechelen 31 december 2020.
- OVAM (2022-a), Fractietelling Zwerfvuil 2019-2021, Eindrapport, Mechelen, 24 februari 2022.
- OVAM (2022-b), Zwerfvuil en Sluikstort 2021, Bevraging Hoeveelheid – Eindrapport, Mechelen, 14 oktober 2022.TAUW (2022), Kostenonderzoek Zwerfafval – peiljaar 2021, onderzoek in opdracht van NL RWS, Deventer, 23 december 2022.
- VAN DER BLES, R., (2018) Als blikken konden doden – een schatting van de economische gevolgen van zwerfafval voor de veehouderij in Nederland en Vlaanderen, Universiteit Wageningen, 20 februari 2018.

VOORONTWERP VAN DECREET

van 14 juli 2023

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestgelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt verleend met het samenwerkingsakkoord van datum tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

van 14 juli 2023

SAMENWERKINGSAKKOORD BETREFFENDE HET KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR BEPAALDE AFVALSTROMEN EN VOOR ZWERFVUIL

Gelet op artikel 39 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en van 16 juli 1993, en in het bijzonder artikel 6, §1, II, 2°, en artikel 92bis, §1;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, artikel 42;

Gelet op het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, het decreet van het Waalse Gewest van 27 juni 1996 betreffende afvalstoffen, alsook de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen;

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad du 5 juin 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu;

Overwegende dat de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt omgevormd tot een Interregionale Commissie UPV, die zal bestaan uit 2 afzonderlijke Beslissingsorganen en een gemeenschappelijk Permanent Secretariaat; dat deze Interregionale Commissie UPV een centrale rol zal spelen in de toepassing van huidig Samenwerkingsakkoord en in de controle op de naleving ervan;

Overwegende dat het afvalstoffenbeleid in België tot doel moet strekken de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen voor menselijke gezondheid en milieu tot een minimum te beperken; dat dit beleid ook moet gericht zijn op vermindering van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de praktische toepassing van de afvalstoffenhiërarchie zoals deze voortvloeit uit Richtlijn 2008/98/EG;

Overwegende dat de invoering van het begrip “uitgebreide verantwoordelijkheid voor producenten” in de Richtlijn 2008/98/EG één van de middelen is die ertoe moeten bijdragen dat bij het ontwerpen en produceren van goederen het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van de goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking wordt genomen en wordt gefaciliteerd, zonder dat het vrij verkeer van goederen in de interne markt in het gedrang komt;

Overwegende dat een nationaal kader noodzakelijk is voor de implementatie van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, omdat producten op de Belgische markt worden gebracht en er geen gewestelijke deelmarkten bestaan; dat het bereiken van doelstellingen inzake inzameling en

verwerking, uitgedrukt in verhouding tot de op de markt gebrachte hoeveelheid, enkel op nationaal niveau kan worden gecontroleerd en afgedwongen;
Overwegende dat het nodig is de regelgeving regelmatig te herzien in functie van technologische evoluties, alsook evoluties in maatschappelijke noden en beleidsmatige inzichten; dat bijgevolg een mechanisme nodig is om de nationale reglementering vlot aan te passen; dat er daarom geopteerd wordt voor uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per afvalstroom, waarin de nationale doelstellingen worden opgelegd, met respect voor de Europese regelgeving;

Overwegende dat de Gewesten door middel van een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet voornoemd nationaal kader tot stand kunnen brengen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord, overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt", alsmede de mogelijkheid die hiertoe wordt geboden in Richtlijn 2008/98/EG, de kosten van het afvalbeheer geheel ten laste wil leggen van de producenten die de vermelde afvalstromen voortbrengen; dat deze kosten zo dienen te worden berekend dat zij de totale en reële milieukosten van de productie en het integrale beheer van het afval weergeven;

Overwegende dat de beheersorganismen die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid op zich nemen van de producenten van de in Boek II van onderhavig Samenwerkingsakkoord vermelde afvalstromen die bij hen zijn aangesloten, deze kosten vandaag slechts gedeeltelijk dragen, waardoor een deel van de kosten bij de gemeenschap blijft;

Overwegende dat voortschrijdend inzicht heeft aangetoond dat, in tegenstelling tot de gangbare overtuiging ten tijde van het tot stand komen van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, de kosten die gepaard gaan met het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong niet alleen ten dele worden gedragen door andere bedrijven dan de verpakkingsverantwoordelijken, maar dat het gewestelijke beleid inzake preventie, sensibilisering en controle maakt dat deze kosten tevens ten dele worden gedragen door de gemeenschap; dat de principes van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en "de vervuiler betaalt", zoals deze worden gestipuleerd door de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen, maken dat deze overblijvende kosten bij andere bedrijven en de gemeenschap correct dienen te worden toegewezen, zijnde aan de verpakkingsverantwoordelijken zelf; dat deze overblijvende kosten worden gecompenseerd door het invoeren van een financiële verplichting tot bijdrage aan het beleid van de gewesten in hoofde van de verpakkingsverantwoordelijken van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong;

Overwegende dat ook stromen met een netto positieve waarde, dit wil zeggen stromen waarvoor de totale kosten van het beheersorganisme om te voldoen aan de opgelegde doelstellingen lager zijn dan de opbrengsten die deze stromen genereren voor het beheersorganisme, nog steeds andere kosten veroorzaken in hoofde van de gemeenschap, zoals bijvoorbeeld inzake preventie en communicatie aan de burgers;

Overwegende dat huidig Samenwerkingsakkoord ook dit deel van de kosten ten laste van de voor de afvalstromen verantwoordelijke producenten wil leggen, door middel van de betaling door de beheersorganismen van een heffing die wordt uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar; dat de hoogte van de bedragen per afvalstroom afgeleid werden uit enerzijds de heffing van 0,50 euro per inwoner en per jaar voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, die eenzelfde doel nastreeft, en anderzijds de operationele kosten voor het beheer van de afvalstroom, die berekend werden op basis van de balanspost 60/61 ("aankopen bij derden") in de meest recente jaarrekeningen van elk beheersorganisme, vergeleken met dezelfde kosten bij het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval in het kader van voornoemd Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008; dat eenzelfde verplichting wordt voorzien voor het erkende organisme voor bedrijfsmatig verpakkingsafval in het kader van dat Samenwerkingsakkoord, omdat dezelfde omstandigheden zich ook daar voordoen;

Overwegende dat de bedragen van de heffing jaarlijks worden geïndexeerd;

Overwegende dat de heffingen voor elke afvalstroom die gevat wordt door dit Samenwerkingsakkoord, er zich op zullen richten om te worden besteed aan algemene preventiemaatregelen of aan preventiemaatregelen die specifiek zijn voor die bijzondere afvalstroom;

Overwegende dat er nog niet voor alle afvalstromen een beheersorganisme bestaat en er daarom voor de betrokken afvalstromen momenteel een nultarief geldt; dat het de bedoeling is om dit Samenwerkingsakkoord regelmatig te herzien, om het aan de realiteit aan te passen;

Overwegende dat de producenten die hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een beheersorganisme, deze kosten zelf dragen door middel van de opmaak van een individueel beheersplan, waarin modaliteiten worden vastgelegd die maken dat deze producenten in dezelfde mate bijdragen aan het beleid als de producenten die wel zijn aangesloten bij een beheersorganisme; dat eenzelfde verplichting ook wordt voorzien voor de verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan de terugnameplicht voldoen in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, zowel voor wat betreft het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong als het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, omdat deze verpakkingsverantwoordelijken zich in eenzelfde situatie bevinden;

Overwegende dat in een aantal gevallen aan een beheersorganisme een bijkomende heffing zal worden opgelegd; dat dit zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme de opgelegde doelstellingen niet haalt; dat in huidige tekst niet wordt gekozen voor strafsancties of administratieve geldboetes, maar wel voor heffingen die ten goede komen aan het beleid van de Gewesten; dat het niet halen van de doelstellingen immers bijkomende kosten veroorzaakt voor de gemeenschap inzake het beheer van afvalstoffen;

Overwegende dat er ook een bijkomende heffing zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme te hoge reserves heeft, omdat van de beheersorganisme financiële en budgettaire efficiëntie mag worden verwacht en deze te hoge reserves een ongerechtvaardigde last voor de consumenten vertegenwoordigen; dat de bijkomende heffing de beheersorganismen ertoe moet aanzetten alles in het werk te stellen om de hun opgelegde taken en doelstellingen zo kostenefficiënt mogelijk te vervullen;

Overwegende dat de norm voor de toelaatbare hoogte van de reserves in functie staat van de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom; dat hieronder de kosten worden verstaan die in de jaarrekening vallen onder de noemer “bedrijfskosten (code 60/66A)”, met uitzondering van de toevoegingen aan de voorzieningen (code 635); dat het dus de som betreft van de codes 60, 61, 62, 630, 631, 64 en 66A;

Overwegende dat enerzijds moet vermeden worden dat boekhoudkundig onrechtmatige provisies worden aangelegd, om te dienen als “de facto”-reserves; dat de beheersorganismen anderzijds ook autonomie wordt gegund om aan hun UPV-verplichtingen te voldoen en om een eigen financieel beleid als voorzichtig en redelijk persoon te voeren; dat provisies enkel mogelijk zijn binnen het strikte kader van het boekhoudrecht en dat, om te kunnen verifiëren dat dit het geval is, een objectieve onderbouwing van de boekhoudkundige noodzaak van de provisies, aan de hand van studies, noodzakelijk is; dat hierbij moet opgemerkt worden dat het goedkeuren van de rekening door de eigen revisor als zodanig geen voldoende reden is om te aanvaarden dat de provisies verantwoord zijn; dat een billijke procedure wordt voorzien om de controle door de eigen revisor te laten toetsen en aanvullen door een onafhankelijke controle, conform het boekhoudrecht en de deontologische regels, zoals bepaald door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren; dat deze procedure haar goede werking heeft aangetoond in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval voor de erkende organismen Fost Plus en Valipac;

Overwegende dat het beperken van de reserves en provisies ook nodig is om een marktverstoring te vermijden tussen de huidige beheersorganismen en toekomstige beheersorganismen voor eenzelfde stroom en om problemen te vermijden inzake de terugstorting van provisies in geval van stopzetting van het lidmaatschap van een producent;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om bij de beoordeling van de vraag of een producent in voldoende mate bijdraagt aan het beleid van de Gewesten, bijzondere flexibiliteit aan de dag te leggen voor producenten die producten uitsluitend voor eigen gebruik invoeren of hun afvalstoffen in een gesloten circuit beheren, omdat deze producenten in veel mindere mate bijdragen aan de afvalstoffenproblematiek, waaraan het beleid van de Gewesten moet verhelpen;

Overwegende dat de Gewesten, door te bepalen dat een beheersorganisme een taak van algemeen belang heeft, in de mate waarin de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die haar wordt toevertrouwd betrekking heeft op huishoudelijk afval, geenszins het oogmerk hebben om dat beheersorganisme daarom te onderwerpen aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten; dat het enkel aan de federale wetgever toekomt om het toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten te bepalen;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om een producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme en die niet in staat blijkt te zijn om zijn inzamel- of verwerkingsdoelstellingen te behalen, geen bijkomende heffing op te leggen, zoals dat wel het geval is bij een beheersorganisme dat niet in staat blijkt te zijn deze doelstellingen te behalen, omdat de producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme in dat geval zal worden verplicht om zijn uitgebreide producentenverantwoordelijkheid alsnog over te dragen aan een beheersorganisme;

Overwegende dat erkenningen, te verlenen door de Interregionale Commissie UPV, worden voorzien voor de beheersorganismen; dat deze erkenningen enkel betrekking hebben op de bepalingen van huidig Samenwerkingsakkoord en geen materies betreffen die voorbehouden blijven aan de Gewesten; dat de verleende erkenningen dus complementair zijn aan de gewestelijke regelgevingen;

Overwegende dat de beheersorganismen onderworpen worden aan billijke verplichtingen die het algemeen belang dienen; dat de beheersorganismen in dat kader ook onderworpen worden aan beperkte rapporterings- en goedkeuringsverplichtingen in hoofde van de Interregionale Commissie UPV;

Overwegende dat beheersorganismen als uitsluitend statutair doel moeten hebben het uitvoering geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, maar dat het soms nodig is om dit statutair doel beperkt uit te breiden, om het beheersorganisme in staat te stellen om de opgelegde resultaten op een kostenefficiënte wijze te behalen; dat deze uitbreiding evenwel slechts kan aanvaard worden als er voldoende garanties zijn dat er geen risico is op een verstoring van de concurrentie; dat de consultatie van de Belgische Mededingingsautoriteit zich hiervoor opdringt;

Overwegende dat de nationale wetgeving geen afbreuk mag doen aan de bevoegdheid van de Gewesten inzake het afvalbeleid om het operationeel kader voor de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vast te leggen; dat het interregionaal kader daarom beperkt blijft tot hetgeen uitsluitend op nationaal vlak kan worden geregeld;

Overwegende dat aan producenten van diverse producten verplichtingen van diverse aard worden opgelegd om de milieuhygiënische inzameling en verwerking ervan zoveel mogelijk te maximaliseren; dat er niettemin een aantal producten blijven waarbij, omwille van de specifieke aard van het product, het opleggen van bepaalde maatregelen bijzonder moeilijk is; dat niettemin de nodige maatregelen moeten genomen worden om te vermijden dat hoe dan ook bepaalde afvalstoffen onbeheerd worden achtergelaten en zwerfvuil worden;

Overwegende dat zwerfvuil een belangrijk maatschappelijk en milieuprobleem vormt en een grote financiële kost oplegt aan de gemeenschap voor de opruiming ervan en dat het aangewezen is dat de producenten van producten die aanzienlijk bijdragen tot de zwerfvuilproblematiek, de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil financieren;

Overwegende dat producenten de keuze hebben om individueel aan hun verplichtingen te voldoen, of om zich te verenigen in een collectief organisme, of om de taak van het collectief organisme toe te vertrouwen aan een erkend organisme in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat de financiële bijdrage van de producenten in de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil de reële en de volledige kosten zou moeten dekken; dat deze financiële bijdrage evenwel niet meer mag bedragen dan de kosten die noodzakelijk zijn om de nodige diensten op een kostenefficiënte manier aan te bieden; dat de kosten beperkt zijn tot kosten voor werkzaamheden uitgevoerd door of namens overheidsinstanties en dat de gewestelijke administraties deze op transparante wijze vaststellen, in lijn met het Europees recht;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd voor huishoudelijk verpakkingsafval, door middel van wijzigingen aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als voor de andere afvalstromen die in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van zwerfvuil; dat, evenwel door de invoering van een systeem van statiegeld of een gelijkwaardig systeem, kan verwacht worden dat het aandeel huishoudelijke verpakkingen in het zwerfvuil zal dalen, waardoor het nodig is om een progressieve daling van de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen te voorzien; dat het daarenboven aangewezen is om de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen in een eerste fase te beperken tot deze verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, alsook de huishoudelijke drankverpakkingen uit blik, vanwege hun significante aanwezigheid in zwerfafval en de huidige afwezigheid van een statiegeldsysteem of gelijkwaardig systeem;

Overwegende dat de heffingen voor elk van deze afvalstromen bepaald werden op basis van de werkelijke kosten die door elk van de Gewesten geraamd werden voor het efficiënte beheer van het zwerfvuil door volledige studies die werden gerealiseerd op basis van de beoordeling van de totale en reële kosten, dewelke op transparante en proportionele wijze aangepast werden overeenkomstig de principes van de Richtlijn (EU) 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu, verdeeld tussen de afvalstromen, op basis van de meest recente fractietellingen van de Gewesten; dat de berekeningsmethode zodanig werd ontwikkeld dat de kosten voor het voorkomen, opruimen, vervoeren en verwerken van zwerfvuil, alsook de kosten van toezicht en bestraffing van het ingestelde beleid, proportioneel per productgroep konden worden vastgesteld; dat de omstandigheden in de Gewesten evenwel onderling niet volledig vergelijkbaar zijn; dat bovendien een eenduidige regel voor de berekening van de heffing zich opdringt;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd aan producenten en verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen; dat daartoe aan producenten, voor andere stromen dan verpakkingen, die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, een “individueel beheersplan zwerfvuil” wordt opgelegd, terwijl aan verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, dezelfde verplichtingen toepasselijk worden gemaakt in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008;

Overwegende dat het de bedoeling is om de financiële bijdragen regelmatig te evalueren aan de hand van fractietellingen en een inventarisatie van de kosten, waarbij de Gewesten ernaar streven om een uniforme berekeningsmethode van de kosten toe te passen; dat dit Samenwerkingsakkoord zal worden aangepast, wanneer zou blijken dat de financiële bijdragen niet meer overeenstemmen met de realiteit;

Overwegende dat de heffing geen disproportioneel hoge impact mag hebben in vergelijking met het economisch gewicht van een sector; dat overheden volgens de Europese Kaderrichtlijn Afval (2008/98/EC) bij de toepassing van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid rekening moeten houden met de economische haalbaarheid;

Overwegende dat kauwgom een aanzienlijk deel van het zwerfvuil uitmaakt en niet onder het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn valt, maar wel een reëel probleem vormt op het vlak van openbare netheid en reiniging, dat het daarom aangewezen is om preventie- en opkuisacties en -campagnes op te zetten;

Overwegende dat de inwerkingtreding van de heffingen voortvloeit uit de bepalingen van de SUP-richtlijn;

Overwegende dat het noodzakelijk is om in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest gezamenlijk maatregelen te nemen betreffende voorkoming van zwerfvuil en de financiering van de zwerfvuilkosten, zonder dat de Belgische economische unie en monetaire eenheid worden verstoord;

Overwegende dat alleen een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet een voldoende garantie biedt om op het hele Belgische grondgebied een uniforme regeling te treffen,

BOEK I – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit Samenwerkingsakkoord is een gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen en de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu.

§2. Dit Samenwerkingsakkoord heeft kracht van wet en is rechtstreeks toepasselijk in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

Behoudens andersluidende bepalingen doet dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

Dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of de agglomeraties inzake volksgezondheid en veiligheid op de openbare weg. Dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op het beheer van afvalstoffen die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, zonder hierbij evenwel afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de gemeenten en de Brusselse agglomeratie om in het kader van hun bevoegdheden aanvullende reglementeringen te treffen betreffende de inzameling van deze afvalstoffen.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

1° « Elektrische en elektronische apparaten » of « EEA »: apparaten die afhankelijk zijn van elektrische stromen of elektromagnetische velden om naar behoren te werken en apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden en die bedoeld zijn voor gebruik met een spanning van maximaal 1 000 volt bij wisselstroom en 1 500 volt bij gelijkstroom;

2° « Batterijen en accu's »: bron van door rechtstreekse omzetting van chemische energie verkregen elektrische energie, bestaande uit een of meer primaire (niet-oplaadbare) batterijcellen of uit een of meer secundaire (oplaadbare) batterijcellen;

3° « Voertuig »: voertuigen die onder categorie M1 of N1 vallen als omschreven in Verordening (EU) 2018/858, alsmede driewielige motorvoertuigen als omschreven in Verordening (EU) 168/2013, met uitzondering van driewielers, ongeacht hoe het voertuig tijdens het gebruik werd onderhouden of gerepareerd en ongeacht of het werd uitgerust met door de producent geleverde onderdelen dan wel met andere onderdelen die als vervangings- of inbouwonderdeel in overeenstemming met de relevante gemeenschapsbepalingen of interne bepalingen werden aangebracht;

4° « Producent » in de zin van Boek II van huidig Samenwerkingsakkoord:

- Van EEA: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die ongeacht de verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en onder zijn eigen naam of merk EEA vervaardigt, of EEA laat ontwerpen of vervaardigen die hij onder zijn naam of merk op het Belgische grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of handelsmerk apparatuur wederverkoopt die door andere leveranciers is geproduceerd; hierbij wordt de wederverkoper niet als „producent" aangemerkt wanneer het merkteken van de producent zoals bepaald in punt a) op het apparaat zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig EEA uit een derde land in de handel brengt, of
  d) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en via verkoop op afstand in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, EEA rechtstreeks of door gebruik te maken van een online marktplaats verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens in België.

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij tevens optreedt als producent in de zin van het bepaalde onder de punten a) tot en met d);
- Van batterijen en accu's: elke natuurlijke of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van de techniek voor verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, batterijen of accu's, met inbegrip van die welke in apparaten of voertuigen zijn ingebouwd, beroepsmatig voor het eerst op het Belgische grondgebied op de markt brengt, dan wel deze beroepsmatig invoert voor eigen gebruik;
- Van voertuigen: de voertuigfabrikant of de beroepsimporteur van een voertuig in België;
- Van andere producten: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt onder zijn eigen naam of merk, of een product laat ontwerpen of vervaardigen dat hij onder zijn naam of merk op het grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of merk een product wederverkoopt dat door andere leveranciers is geproduceerd; hierbij wordt de

doorverkoper niet als producent van het product aangemerkt als het merk van de producent, vermeld in punt a), op het product zichtbaar is,

c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig een product op de markt brengt dat afkomstig is uit een derde land,
d) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt of invoert dat hij beroepsmatig op het grondgebied bestemt voor eigen gebruik, of
e) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en een product via verkoop op afstand, in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, rechtstreeks of door gebruik van een onlinemarktplaats, aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt.

Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst, wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij ook optreedt als producent als vermeld in punt a) tot en met e);

5° « Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid »: een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product;

6° « Beslissingsorgaan UPV »: het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;

7° « Beheersorganisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

8° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de instelling bedoeld in artikel 23 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

9° « Reserve »: een gedeelte van het eigen vermogen van een onderneming, boven de nominale waarde van het gestort en opgevraagd kapitaal, dat dient om een gedeelte van de winst te bewaren voor toekomstig gebruik;

10° « Provisie »: een toepassing van het boekhoudkundig recht die de ondernemingen verplicht om te anticiperen op gebeurtenissen die een negatieve impact zouden kunnen hebben op hun patrimonium; de provisie kan slechts gebruikt worden voor de dekking van de toekomstige kosten waarvoor ze werd voorzien;

11° « Heffing »: het forfaitaire bedrag bedoeld in artikel 8, 13, 14 of 27 van huidig Samenwerkingsakkoord;

12° « Olie »: alle soorten minerale of synthetische smeerolie of industriële olie, zoals olie van verbrandingsmotoren en versnellingsbakken, alsmede smeerolie, olie voor turbines en hydraulische oliën;

13° « Band »: elke volle of luchtband uit rubber en eventuele andere materialen, met inbegrip van bandages, met uitzondering van fietsbanden;

14° « Onlinemarktplaats »: een digitaal platform, een portaal of enig ander gelijkaardig elektronisch middel, applicatie of dienst, die een verkoper in staat stelt een overeenkomst op afstand, in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, af te sluiten met gebruikers van de onlinemarktplaats;

15° « Beheerder van een onlinemarktplaats »: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet ten bezwarende titel, een onlinemarktplaats organiseert of beheert;

16° « Matras »: product dat bestemd is om op te slapen en te rusten, dat geschikt is voor het gebruik door de mens voor een lange periode, dat bestaat uit een sterke hoes, gevuld met kernmaterialen, en dat kan worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, inclusief topper; een topper is een dunne matras die bovenop de normale matras wordt gelegd;

17° « Zonnepaneel »: elektrisch apparaat dat is ontworpen met als doel om elektriciteit op te wekken uit (zon)licht voor openbare, commerciële, industriële, landelijke en residentiële toepassingen; deze definitie omvat niet de apparatuur met geïntegreerde PV-cellen, die als functie hebben om elektriciteit te genereren die nodig is om die apparatuur te laten werken;

18° « Wegwerpluier »: een luier die bestemd is voor eenmalig gebruik of delen hiervan;

19° « Textiel »: een verzamelnaam van de productgroep bestaande uit kleding, schoeisel, linnen en producten vervaardigd uit natuurlijke of synthetische vezels; de textielfractie bevat zowel herbruikbaar als niet herbruikbaar textiel;

20° « Meubelen »: alle roerende goederen, waarvan alle buitenafmetingen groter dan of gelijk zijn aan 40 centimeter of waarvan het volume groter dan of gelijk is aan 60 kubieke decimeter, die bestemd zijn voor het gebruik of de versiering van lokalen of hun exterieur, met uitzondering van matrassen;

21° « Gewestelijke administratie »: voor wat betreft het Vlaamse Gewest, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij; voor wat betreft het Waalse Gewest, de SPW-ARNE (Service public de Wallonie Agriculture, Ressources naturelles et Environnement); voor wat betreft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Leefmilieu Brussel;

22° « In de handel brengen »: het voor het eerst op de Belgische markt aanbieden van een product;

23° « Op de markt aanbieden »: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de Belgische markt; deze definitie kan verder geconcretiseerd worden in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 ;

24° « Producent » in de zin van Boek III van huidig Samenwerkingsakkoord:

a. Behalve voor verpakkingen, elke op het Belgische grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad (21), producten vervaardigt, vult, verkoopt of invoert en op het Belgische grondgebied producten of gevulde producten in de handel brengt, of
b. Behalve voor verpakkingen, elke in een ander land gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig rechtstreeks producten of gevulde producten op het Belgische grondgebied verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, door overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU;

25° « Tabaksproducten »: producten die geconsumeerd kunnen worden en die, al is het slechts ten dele, bestaan uit tabak, ook indien genetisch gemodificeerd, alsook filters die verkocht worden voor gebruik in combinatie met tabaksproducten;

26° « Kauwgom »: gearomatiseerde gom, waarop gekauwd wordt en die niet bedoeld is om te worden ingeslikt;

27° « Vochtige doekjes »: vooraf bevochtigde doekjes voor persoonlijke hygiëne of huishoudelijk gebruik;

28° « Ballonnen »: een niet-poreuze huls van licht materiaal die bestemd is om met lucht of een gas te worden opgeblazen, met uitzondering van ballonnen voor industriële of andere professionele toepassingen die niet aan consumenten worden verstrekt;

29° « Collectief organisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

30° « Zwerfvuil »: elk stuk klein afval dat wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd:
a) buiten de door een lokale overheid of een andere overheid bevoegd voor het opruimen van het openbaar domein daartoe ingerichte of aangewezen containers of recipiënten, of
b) zonder de bepalingen van de regelgeving na te leven.

Artikel 3

Dit Samenwerkingsakkoord heeft volgende doelstellingen:
1° het tot stand brengen van een nationaal kader voor de implementatie van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
2° het voorkomen en het verminderen van zwerfvuil en de schadelijkheid ervan;
3° het financieel verantwoordelijk maken van de producenten voor de zwerfvuilkosten die voortkomen uit de producten die door hen in de handel zijn gebracht;
4° het sensibiliseren van de bevolking met als doel zwerfvuil te voorkomen.

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

§1. Artikel 2, 24°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“24° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de commissie, voorheen “Interregionale Verpakkingscommissie” genoemd, bedoeld in artikel 23 van dit Samenwerkingsakkoord en belast met sommige taken van bestuur, toezicht, goedkeuring en advies in het kader hiervan;”

§2. Alle vermeldingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval van de benaming *“Interregionale Verpakkingscommissie”*, met uitzondering van de vermeldingen in de artikelen 2, 24°, 23, §1, en 24, worden gewijzigd in de nieuwe benaming *“Interregionale Commissie voor de UPV”.*

§3. Artikel 23, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“§1. De Gewesten bestendigen het bestaan van de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als een gemeenschappelijke instelling, bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen, waarvan evenwel de naam wordt gewijzigd in “Interregionale Commissie voor de UPV”. Zij heeft rechtspersoonlijkheid.

De Interregionale Commissie voor de UPV is samengesteld uit een Beslissingsorgaan en uit een Permanent Secretariaat, dat tot taak heeft het Beslissingsorgaan bij te staan.

Het Beslissingsorgaan is samengesteld uit 2 afdelingen met elk negen leden. Elke Gewestregering duidt, voor beide afdelingen, aan en trekt de aanduiding in van drie effectieve leden en drie plaatsvervangers. Leden kunnen zowel in beide afdelingen als in slechts één afdeling worden aangeduid.

De eerste afdeling van het Beslissingsorgaan, die ook wordt aangeduid als "Beslissingsorgaan Verpakkingen", staat in voor de preventie en het beheer van verpakkingsafval, zoals dat verder beschreven wordt in dit Samenwerkingsakkoord.

De tweede afdeling van het Beslissingsorgaan is het "Beslissingsorgaan UPV". De taken en bevoegdheden van dit "Beslissingsorgaan UPV" worden geregeld in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Het Permanent Secretariaat is samengesteld uit ambtenaren en personeelsleden die door elke Gewestregering ter beschikking worden gesteld van de Interregionale Commissie voor de UPV voor het vervullen van de administratieve en technische opdrachten die haar toekomen.

Het Gewest kan ervoor opteren om, in plaats van personeel ter beschikking te stellen, per budgettair jaar, specifieke budgetten aan de Interregionale Commissie voor de UPV toe te kennen voor de aanwerving van eigen personeel.

De toegekende specifieke budgetten dekken ook de werkingskosten van het sociale secretariaat dat door de Interregionale Commissie voor de UPV met de praktische aspecten van het personeelsbeheer zal worden belast.".

Artikel 5

Artikel 24 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

"De beide afdelingen van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV komen ten minste 10 maal per jaar samen, alsook op vraag van een lid. Elke afdeling zetelt slechts geldig indien de drie Gewesten vertegenwoordigd zijn.

De leden van elke afdeling van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV duiden elk jaar en met ingang op 5 maart in hun midden een nieuwe voorzitter aan, waarbij een beurtrol wordt gerespecteerd tussen de Gewesten. Het secretariaat van beide afdelingen van het Beslissingsorgaan wordt verzekerd door het Permanent Secretariaat.

Het reglement van inwendige orde van de Interregionale Commissie voor de UPV, dat de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV vastlegt, regelt de praktische samenwerking tussen de beide afdelingen en kan voorzien in gemeenschappelijke vergaderingen van de twee afdelingen.

Elk advies, voorstel of beslissing van de Interregionale Commissie voor de UPV moet genomen geworden bij consensus, voor zover minstens één vertegenwoordiger van elk Gewest aanwezig is.".

Artikel 6

§1. In artikel 26, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt op het einde het punt vervangen door een puntkomma.

§2. In artikel 26, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een punt 13° toegevoegd met de volgende tekst:

> *"13° geeft binnen zijn tweede afdeling uitvoering aan de taken opgenomen in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil."*.

§3. Artikel 26, §5, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt geschrapt. Artikel 26, §6, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vernummerd naar 26, §5.

BOEK II – BEPALINGEN BETREFFENDE HET INTERREGIONAAL KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VAN BEPAALDE AFVALSTROMEN

Afdeling 1. Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

§1. Er geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de volgende afvalstromen:

EEA, exclusief zonnepanelen
Zonnepanelen
Batterijen en accu's
Voertuigen
Olie
Banden
Matrassen
Meubelen
Textiel
Wegwerpluiers

Voor elk van deze afvalstromen zal aan de producenten een inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling, desgevallend met inbegrip van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik, worden opgelegd door de Gewestregeringen, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord. In dat kader kunnen de Gewestregeringen ook doelstellingen opleggen inzake de ondersteuning en ontwikkeling van activiteiten inzake hergebruik uitgevoerd door de vennootschappen met een sociaal oogmerk die op hun grondgebied gevestigd zijn. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal bepalen vanaf wanneer de doelstellingen en de verplichtingen bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifiëren.

De Gewesten kunnen steeds afzonderlijk aanvullende doelstellingen en verplichtingen opleggen, waarbij er evenwel over gewaakt wordt geen tegenstrijdige verplichtingen op te leggen.

De producenten kunnen zich per stroom verenigen in één of meerdere beheersorganismen, die het vervullen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich nemen voor de bij hen aangesloten producenten.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben de beheersorganismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om het marktaandeel van elk beheersorganisme vast te stellen.

§2. Indien een producent de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens Boek II van dit Samenwerkingsakkoord heeft toevertrouwd aan een beheersorganisme, wordt een toetredingsovereenkomst gesloten tussen de producent en het beheersorganisme.

In de toetredingsovereenkomst wordt gegarandeerd dat er discriminatie noch concurrentievervalsing tussen producenten bestaat, en worden de ontbindingsprocedures en uitsluitingsmechanismen nader bepaald. Ze bevat de nodige bepalingen die de financiering waarborgen van de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die op de markt gebracht worden tijdens de duur van de toetredingsovereenkomst.

De type-toetredingsovereenkomst wordt vooraf aan het advies van het Beslissingsorgaan UPV onderworpen. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

§3. Voor de in artikel 8 gespecifieerde afvalstromen wordt in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ook een financiële verplichting opgelegd aan de beheersorganismen, teneinde bij te dragen tot het beleid van de Gewesten.

Artikel 8

§1. Voor de afvalstromen “EEA, exclusief zonnepanelen”, “Zonnepanelen”, “Batterijen en accu’s”, “Voertuigen”, “Olie”, “Banden”, “Matrassen”, “Meubelen”, “Textiel” en “Wegwerpluiers” geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing voor de beheersorganismen; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen.

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen bestaan, wordt de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat wordt berekend door het coördinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §1, op basis van de door de leden van elk beheersorganisme op de markt gebrachte eenheden.

De heffing is verschuldigd vanaf het heffingsjaar 2024, voor het aangiftejaar 2023.

De heffing bedraagt:

EEA, exclusief zonnepanelen	0,148 EUR/inwoner
Zonnepanelen	0,001 EUR/inwoner
Batterijen en accu’s	0,057 EUR/inwoner
Voertuigen	0,003 EUR/inwoner
Olie	0,011 EUR/inwoner
Banden	0,082 EUR/inwoner
Matrassen	0,019 EUR/inwoner
Meubelen	0 EUR/inwoner
Textiel	0 EUR/inwoner

Wegwerpluiers	0 EUR/inwoner

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2008, basis 2004.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:

- de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;
- de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;
- onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;
- de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;
- de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;
- de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;
- de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;
- het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken beheersorganismen, de concrete bestemmingen van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen en bezorgt jaarlijks aan de betrokken beheersorganismen een overzicht van de effectieve bestedingen.

§3. De heffing wordt jaarlijks tegen uiterlijk 31 januari van het jaar dat volgt op het aangiftejaar, betaald door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

Artikel 9

§1. Het beheersorganisme dat in het kader van Boek II van dit Samenwerkingsakkoord werd aangewezen om uitvoering te geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producenten die bij hem aangesloten zijn, moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;

2° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden uitvoering geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;

3° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;

4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie;

5° over de nodige middelen beschikken om uitvoering te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

§2. Indien een beheersorganisme, in bijkomende orde en in afwijking van §1, 2°, activiteiten uitoefent die van commerciële aard zijn of die buiten de strikte uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, moet het bij het uitoefenen van deze activiteiten het concurrentierecht respecteren.

Een beheersorganisme kan deze activiteiten slechts zelf uitoefenen in de mate dat het geen misbruik maakt van zijn eventuele dominante positie op de markt. Hiervoor moet het beheersorganisme een duidelijke beschrijving van deze activiteiten voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV en moet het zijn beslissing verantwoorden door een marktstudie uit te voeren en deze aan het Beslissingsorgaan UPV te bezorgen. Het beheersorganisme zal ook de Belgische Mededingingsautoriteit kunnen consulteren en het advies van deze aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgen.

Het in deze paragraaf bepaalde geldt ook in geval het uitoefenen van de activiteiten gebeurt door de oprichting van of de participatie in een afzonderlijk bedrijf door het beheersorganisme.

De Regeringen kunnen de voor deze activiteiten bevoegde gewestelijke adviesraden consulteren.

De Regeringen kunnen de Belgische Mededingingsautoriteit consulteren over deze activiteiten. Het Beslissingsorgaan UPV kan eveneens de Belgische Mededingingsautoriteit consulteren en moet het beheersorganisme hierover informeren.

Het beheersorganisme moet rekening houden met het eventuele advies van de bevoegde gewestelijke adviesraden en met het eventuele advies van de Belgische Mededingingsautoriteit, wanneer deze pertinent zijn, en moet het Beslissingsorgaan UPV informeren over de wijze waarop hiermee zal rekening gehouden worden.

Jaarlijks bezorgt het beheersorganisme aan het Beslissingsorgaan UPV een globaal overzicht van zijn activiteiten, met inbegrip van de uitgevoerde activiteiten die onder deze paragraaf vallen; dit bevat ook een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt.

§3. Het beheersorganisme is gehouden tot:

1° het beheer van de afvalstoffen, waarbij de lokale werkgelegenheid en het nabijheidsbeginsel worden aangemoedigd;

2° het verstrekken aan het publiek van informatie over de mogelijkheden van preventie, herstel en hergebruik;

3° het nemen van de passende maatregelen die stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG, dit met inbegrip van onder meer het aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam zijn en, zodra afval geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige nuttige toepassing en milieuverantwoorde verwijdering;

4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik, door een gerichte communicatie aan de leden en door het opzetten van proefprojecten inzake preventie en hergebruik;

5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen;

6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling van alle afgedankte producten op een wijze die levensduurverlenging en hergebruik bevordert en toelaat om de doelstellingen inzake preventie, inzameling en verwerking te realiseren;

7° het sluiten van een uniforme toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;

8° het sluiten van een verzekeringscontract tot dekking van de schade die uit de voorgenomen activiteiten kan voortvloeien;

9° het innen van de bijdrage van de leden, op niet discriminerende wijze, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig Samenwerkingsakkoord, te dekken en teneinde deze bijdrage, waar mogelijk, op basis van geharmoniseerde criteria en in overeenstemming met het Europees recht te differentiëren voor afzonderlijke producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met duurzaamheid, repareerbaarheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid, de aanwezigheid van gerecycleerd materiaal en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus;

10° het verifiëren en controleren van de verwerking van de afvalstoffen, alsook van de milieu- en sociale omstandigheden waarin de verwerking plaatsvindt en het garanderen van een kwalitatieve controle, uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme, van deze gegevens, op kosten van het beheersorganisme;

11° het rapporteren over de behaalde resultaten met een maximale transparantie naar de gewestelijke overheden en naar het Beslissingsorgaan UPV, waarbij de confidentialiteit van vertrouwelijke bedrijfsgegevens wordt gegarandeerd, en de staving van de resultaten met een onafhankelijke auditering of certifiëring;

12° het bestrijken op een homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied;

13° het jaarlijks bereiken op een homogene wijze van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen voorzien in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord vermeld in artikel 7, §1;

14° het privilegiëren van korte verwerkingsketens voor de recyclage, waarbij de recyclage uitsluitend binnen de Europese Unie en maximaal in België plaatsvindt;

15° het zorgen voor de gratis terugname van afvalstoffen die worden geproduceerd in geval van natuurrampen of calamiteiten, die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten;

16° het stellen van een financiële zekerheid die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van 9 maanden.

§4. De uitoefening van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme wordt voorts omkaderd door de volgende principes:

- de activiteiten worden in goede banen geleid zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen en met oog voor de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord, door de prestaties en efficiëntie van zijn activiteiten te optimaliseren en door de werkingskosten hieraan aan te passen, om de hem gestelde doelstellingen te bereiken;

- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten moeten gedocumenteerd worden en dienen het voorwerp uit te maken van een toegang tot informatie zoals omkaderd door huidig Samenwerkingsakkoord;

- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen;

- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité van studies die worden uitgevoerd in opdracht van het beheersorganisme en die relevant zijn voor het beleid;

- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties; de waarnemers beschikken over dezelfde informatie als de andere deelnemers aan de vergadering;

- het beheersorganisme implementeert kwaliteitscontroleprocedures via één of meerdere onpartijdige en onafhankelijke externe derden die met name het volgende evalueren:
    - de kwaliteit van de kwantitatieve gegevens;
    - de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies die uitgevoerd worden;
    - de naleving van de elementen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
    - de financiële gegevens;

  en formuleert in voorkomend geval voorstellen over hoe het beter kan;

- het beheersorganisme implementeert een beleid voor het beheer van potentiële belangenconflicten; dit beleid wordt door de bestaande beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en wordt door nieuwe beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na hun oprichting; met name bij een belangenconflict in hoofde van een persoon die deelneemt aan de evaluatie, de opvolging van de gunningsprocedure en/of de beslissing tot gunning van een overeenkomst door het beheersorganisme, dient deze zich te onthouden van elke tussenkomst in de evaluatie en/of de besluitvorming;

- het beheersorganisme organiseert een discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle organisaties die de actoren vertegenwoordigen, die betrokken zijn bij de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, inclusief vertegenwoordigers van de sociale economie, consumentenverenigingen en milieuverenigingen; het discussieforum komt minstens één keer per jaar samen naar aanleiding van de voorstelling van het goedgekeurde jaarverslag; het beheersorganisme stelt er ook de lopende en toekomstige acties voor; elke vergadering van het discussieforum maakt het voorwerp uit van een verslag dat naar alle partijen gestuurd wordt;

- het beheersorganisme neemt actief deel aan de vergaderingen van het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd, in principe jaarlijks; dit opvolgingscomité heeft als voornaamste doel om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan; de essentiële elementen van het beheer van de afvalstroom door het beheersorganisme worden erin besproken, net als de initiatieven van de Gewesten; de agenda van de vergadering wordt vastgelegd door het Beslissingsorgaan UPV in samenspraak met de beheersorganismen; elke bijeenkomst van het opvolgingscomité maakt het voorwerp uit van een verslag dat door het Beslissingsorgaan UPV wordt opgesteld;

- ingeval het beheersorganisme zelf instaat voor de gunning van markten betreffende de inzameling, sortering, verwerking en recyclage van de afvalstoffen, worden deze markten door het beheersorganisme toegewezen op basis van een bestek en een procedure voor toewijzing van de markten; voor de uitwerking van de bestekken en de procedure voor toewijzing van de markten, consulteert het beheersorganisme de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik en de consumentenorganisaties; om deze consultaties te vergemakkelijken kan het beheersorganisme een “gemengd comité” oprichten voor de toewijzing van de markten, dat is

samengesteld uit vertegenwoordigers van het beheersorganisme, van de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, van de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, van de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik, en van de consumentenorganisaties; het gemengd comité legt zijn werkingsregels vast in een huishoudelijk reglement; de verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgd; het bestek en de procedure voor toewijzing van de markten worden aan het Beslissingsorgaan UPV ter goedkeuring voorgelegd.

§5. In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval, vervult het beheersorganisme een taak van openbare dienst en moet het:

1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen;

2° een overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen; hiertoe wordt in overleg met de lokale besturen een modelovereenkomst opgesteld, die voorafgaandelijk voor goedkeuring wordt voorgelegd aan de bevoegde gewestelijke administratie;

3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipiënten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten waarmee een uniform contract is afgesloten voor de inzameling van afval; de inzamelrecipiënten houden o.a. rekening met de maximale opslagcapaciteit van de kleinhandelaren en recyclageparken en optimaliseren de veiligheid en ergonomie van de opslag, het bewaren, de voorbereiding op hergebruik en het eigenlijke hergebruik; bij de keuze van de verpakkingen en inzamelrecipiënten worden de principes van eco-design en gebruik van recycled content maximaal nagestreefd;

4° een voldoende geografisch verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en op regelmatige basis bij die inzamelpunten al het afval ophalen dat onderworpen is aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en dat afkomstig is van zijn producten; deze ophaling moet steeds gratis zijn voor de inzamelpunten, tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord;

5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt;

6° zijn territoriale organisatie optimaliseren wat betreft verzamelpunten, sorteer- en verwerkingscentra, en ervoor zorgen dat hij de mogelijkheden bestudeert om de gevolgen van het vervoer te beperken door in het bijzonder de mogelijkheden van het vervoer over de binnenwateren te onderzoeken;

7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffen waarvoor dit relevant is en tewerkstelling bevorderen in de verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk;

8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten en met de gevolgen daarvan voor de uitvoeringsmodaliteiten en prestaties van de inzameling.

§6. In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval, moet het beheersorganisme:

1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren;
2° de gelijkheid respecteren tussen de private of publieke operatoren die instaan voor de inzameling, sortering, recyclage en nuttige toepassing van bedrijfsafval;

3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen van de ophaling tot aan de eindverwerking en de controleerbaarheid van de eindverwerking van het bedrijfsafval garanderen, alsook de milieu- en sociale omstandigheden waarin deze eindverwerking plaatsvindt.

In dit kader moet het beheersorganisme eveneens:
- een observatorium voor de vrije markt opzetten, vanaf de producent van het afval tot de eindbestemming, om een optimale traceerbaarheid te garanderen;
- indien relevant, een KMO-plan uitvoeren om het sorteren door kleine en zeer kleine ondernemingen te stimuleren;
- wanneer er sprake is van trading, contracten sluiten met traders om te zorgen voor volledige traceerbaarheid van de geëxporteerde afvalstromen;
- een stimulerend financieringsmechanisme instellen om recyclage in België aan te moedigen.

§7. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient het beheersorganisme bij het Beslissingsorgaan UPV een erkenningsaanvraag in waarin wordt beschreven op welke wijze zal worden voldaan aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6. Het uitvoerend samenwerkingsakkoord kan de modaliteiten vastleggen voor het verder concretiseren van deze bepaling.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of de erkenningsaanvraag van het beheersorganisme aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 voldoet. Het Beslissingsorgaan UPV verleent desgevallend een erkenning aan het beheersorganisme, die ook bijsturingsmaatregelen kan bevatten, waaraan het beheersorganisme zich moet houden. De erkenning kan bijkomende streefwaarden bevatten waarnaar het beheersorganisme zich moet richten.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat het beheersorganisme steeds aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze bepalingen kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Twee jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning maakt het Beslissingsorgaan UPV een tussentijdse en samenvattende evaluatie op van de uitvoering van de erkenning en bezorgt het hierover een rapport aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning, ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

§8. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 2 jaar opnieuw, informeert het coördinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §1, laatste alinea, het Beslissingsorgaan UPV over de wijze waarop het van plan is zijn coördinatietaak te vervullen.

Het Beslissingsorgaan UPV formuleert desgevallend bijsturingsmaatregelen, waaraan het coördinatie-organisme zich moet houden.

§9. De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de verplichtingen van §3 individueel naleven, waarbij hij moet garanderen dat er geen kosten, voortkomend uit de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor producten die door hem op de markt zijn gebracht, zullen worden afgewenteld op andere producenten. De producent moet eveneens, in dezelfde mate als een producent die aangesloten is bij een beheersorganisme, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen, zoals beschreven in artikel 8, §2. De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent.

Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient de producent bij het Beslissingsorgaan UPV zijn individueel beheersplan in, dat de wijze omschrijft waarop hij van plan is te voldoen aan het geheel van zijn verplichtingen.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of het individueel beheersplan aan de verplichtingen van de eerste alinea voldoet en keurt desgevallend het individueel beheersplan goed of af of formuleert bijsturingsmaatregelen, waaraan de producent zich moet houden.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat de producent steeds aan het geheel van de verplichtingen blijft voldoen.

Artikel 10

§1. Het beheersorganisme moet voor het geheel van zijn leden de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen.

Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door zijn leden op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor het verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de aangifte van het beheersorganisme onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

§2. De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen. Hij rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door hem op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor hij verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de aangifte van de producent onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

De producent die niet in staat blijkt om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te behalen, zal, bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moeten overdragen aan een beheersorganisme.

§3. De modaliteiten voor de rapporteringen bedoeld in de §§1 en 2, worden per stroom verder bepaald door de Gewestregeringen, door middel van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord kan voor de afvalstroom in kwestie ook aanvullende rapporteringen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voorzien en daarvoor de modaliteiten bepalen; het gaat hierbij over rapporteringen aan de overheid of een door de overheid aangewezen systeem, door welbepaalde actoren, overeenkomstig artikel 41.

Artikel 11

§1. De beheerder van een onlinemarktplaats is ertoe gehouden alle producenten die via zijn onlinemarkplaats een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt, schriftelijk in te lichten omtrent de op hen rustende verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

§2. De beheerder van een onlinemarktplaats verhindert dat producenten die geen individueel beheersplan bij het Beslissingsorgaan UPV indienen of niet bij een beheersorganisme zijn aangesloten, via zijn onlinemarktplaats, overeenkomsten op afstand sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Daartoe vereist de beheerder van een onlinemarktplaats dat de producent op het moment van registratie op de onlinemarktplaats, het schriftelijke bewijs verstrekt van zijn indiening van een individueel beheersplan of van zijn lidmaatschap bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

In afwijking van het voorgaande lid kan de beheerder van een onlinemarktplaats een producent die geen individueel beheersplan heeft ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV of die niet bij het/de betrokken beheersorganisme(n) is aangesloten, toch toelaten om via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand te sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, in welk geval deze beheerder zelf zal moeten instaan voor de verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid waartoe die producent normalerwijze gehouden is.

De beheerder van een onlinemarkplaats bezorgt aan het Beslissingsorgaan UPV, elk jaar ten laatste op 1 maart, een overzicht van alle producenten die het voorbije jaar op zijn onlinemarkplaats overeenkomsten op afstand hebben kunnen sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, en de datum van het indienen van hun individuele beheersplan of hun registratienummer bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

Indien, en voor zolang, het Beslissingsorgaan UPV vaststelt dat een op een onlinemarktplaats actieve producent in gebreke blijft om de in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op hem rustende verplichtingen na te leven, moet de beheerder van de onlinemarktplaats, op eenvoudig verzoek van het Beslissingsorgaan UPV, verhinderen dat deze producent op zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand sluit met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Als de beheerder van de onlinemarktplaats nalaat om dat te doen binnen de door het Beslissingsorgaan UPV opgelegde termijn, zal deze beheerder zelf moeten instaan voor de verplichtingen van deze producent in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

§3. Indien de beheerder van een onlinemarktplaats ook optreedt als producent, is hij eveneens onderworpen aan de verplichtingen met betrekking tot de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die hij zelf verkoopt.

§4. De §§ 1-3 gaan in voege 1 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

Artikel 12

§1. Het beheersorganisme moet bijzondere aandacht besteden aan het economische en financiële evenwicht van het ingevoerde systeem. Daartoe stelt het beheersorganisme jaarlijks een financieel plan op. Het financieel plan omvat:

1° het budget;
2° de berekening van eventuele milieubijdragen, die uniform zijn op het Belgische grondgebied;
3° het beleid betreffende de aanwending van de milieubijdragen, die evenredig moet zijn in de 3 Gewesten;

4° het beleid rond provisies en reserves, waarbij reserves maximaal mogen overeenstemmen met de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 12 maanden en waarbij provisies slechts mogelijk zijn in de mate dat deze toegelaten worden door het boekhoudrecht en afdoende gemotiveerd zijn in het licht van de instabiliteit van de markt, die wordt aangetoond door een jaarlijks te actualiseren gedetailleerde studie van de huidige en toekomstige markten; de motivering wordt gestaafd door de jaarlijkse controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV;
5° de wijze van financiering van eventuele verliezen;
6° de wijze van financiering van het beheer van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden;
7° het beleggingsbeleid, waarbij financiële beleggingen veilig moeten zijn en het risico van kapitaalverlies moet worden beperkt;
8° het beleid inzake eco-modulatie.

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, kan, per afvalstroom, aanvullende elementen opleggen die in het financieel plan moeten worden opgenomen, waarbij ook financieringsmodaliteiten kunnen worden geconcretiseerd, overeenkomstig artikel 41.

§2. In het budget wordt als apart onderdeel opgenomen in welke middelen het beheersorganisme voorziet voor preventie, voor het hoogwaardig sluiten van de kringlopen, bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen, en voor het stimuleren van de circulaire economie. Deze middelen komen bovenop de bijdrage van het beheersorganisme aan het beleid van de Gewesten door het betalen van de heffing voorzien in artikel 8, §1.

§3. Het financieel plan wordt jaarlijks tegen uiterlijk 1 november voor advies voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

In het kader van dit advies zal het Beslissingsorgaan UPV op basis van het door het beheersorganisme ingediende financieel plan onderzoeken of de eventuele provisies voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikel 12, §1, 4°.

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme ondervragen om alle gewenste informatie te verkrijgen. Het kan de rekeningen ook laten onderzoeken door een externe revisor of boekhouder die op eigen kosten wordt aangesteld.

Indien uit de controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV, zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning bedoeld in artikel 9, §7, na eerst een waarschuwing te hebben gegeven en aan het beheersorganisme een voorstel te hebben gevraagd om de problematische provisies zo snel mogelijk te annuleren; indien dit voorstel niet wordt ingediend door het beheersorganisme binnen een termijn van 3 maanden of indien het niet aanvaard wordt door het Beslissingsorgaan UPV, zal het beheersorganisme worden gehoord, voorafgaand aan de definitieve beslissing tot schorsing of intrekking van de erkenning.

Artikel 13

§1. Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikel 7, §1, niet gehaald worden door het beheersorganisme voor de bij hem aangesloten producenten, betaalt het een bijkomende heffing van 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de inzameldoelstelling niet wordt gehaald en 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de eventuele inzameldoelstelling wel wordt gehaald, maar de verwerkingsdoelstelling niet wordt gehaald.

Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen, zoals bedoeld in artikel 7, §1, voor een 2de opeenvolgende jaar niet gehaald worden door het beheersorganisme, worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 100 EUR per aangevatte ton en vanaf het 3de opeenvolgende jaar worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 150 EUR per aangevatte ton.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2.

§2. Indien de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet gehaald werden, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Artikel 14

§1. Indien binnen een termijn van drie jaar na afloop van het kalenderjaar waarin dit Samenwerkingsakkoord in werking treedt, de reserves van een beheersorganisme, zoals blijkt uit de neergelegde jaarrekening, hoger liggen dan de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 12 maanden, wordt een bijkomende heffing van 10% ingesteld op het deel van de reserves dat deze norm overschrijdt.

In het uitvoerend Samenwerkingsakkoord vermeld in artikel 7, §1 kan het percentage van de heffing tijdelijk worden verminderd.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2.

§2. Indien de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

§1. Elke producent, met inbegrip van de producent die producten ter beschikking stelt door middel van verkoop op afstand, moet ingeschreven zijn in een openbaar online register dat door de hiertoe door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie gratis ter beschikking wordt gesteld.

§2. Het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde register bevat alle nuttige informatie over de activiteiten van de producent in België, en meer in het bijzonder de volgende gegevens:
1. naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon);
2. nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer;
3. productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1;
4. type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens);
5. handelsbenaming van het product;
6. informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt: door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiële waarborgen;
7. gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand);
8. verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid.

Artikel 16

§1. De buiten het Belgische grondgebied gevestigde producent mag een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aanstellen als gevolmachtigde die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

Iedere producent zoals omschreven in artikel 2, 4°, gevestigd buiten het Belgische grondgebied, die in België producten rechtstreeks verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, stelt een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aan als gevolmachtigde die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

§2. De aanstelling van een gevolmachtigde gebeurt via een schriftelijk mandaat. Wanneer het mandaat afloopt, stellen de gevolmachtigde en de producent de overheid hiervan in kennis binnen de maand die op het einde van het mandaat volgt.

§3. Iedere op het Belgisch grondgebied gevestigde producent die producten verkoopt buiten het Belgische grondgebied, maar binnen de Europese Unie, stelt op dat grondgebied een gevolmachtigde aan die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op dat grondgebied op de producent rusten krachtens de geldende wetgeving.

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Behoudens de taken die krachtens dit Samenwerkingsakkoord worden toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, zijn de Gewesten bevoegd over de wijze waarop de producenten invulling geven aan hun verplichtingen.

In de mate dat ze niet worden geregeld door de Gewestregeringen in een uitvoerend samenwerkingsakkoord, zoals bedoeld in artikel 7, §1, kunnen de volgende domeinen door elk van de Gewesten voor hun eigen grondgebied worden geregeld in gewestelijke wet- en regelgeving:
1° het communicatiebeleid;
2° het inzamelsysteem;
3° de organisatie van de verwerking van het afval;
4° het preventiebeleid;
5° de aanwending van de verschillende heffingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

In het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een artikel 14bis toegevoegd met de volgende tekst:

*"**Art. 14bis.** §1. Voor de stroom "verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong" geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing voor het erkende organisme; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen.*

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar.

Indien meerdere erkende organismen bestaan, wordt de heffing door elk erkend organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat door de erkende organismen samen wordt berekend op basis van het totaal gewicht van de door leden van elk erkend organisme op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen.

De heffing is verschuldigd vanaf het eerste kalenderjaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

De heffing bedraagt [0,040] EUR/inwoner.

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2008, basis 2004.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:

- *de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;*
- *onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;*
- *de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;*
- *het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.*

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken erkende organismen, de concrete bestemmingen van de bedragen die ze respectievelijk hebben ontvangen.

§3. De heffing wordt jaarlijks tegen uiterlijk 31 maart betaald door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.”.

BOEK III – BEPALINGEN BETREFFENDE DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID INZAKE ZWERFVUIL

Afdeling 1 – Toepassingsgebied

Artikel 19

§1. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op de volgende afvalstoffen:
1° tabaksproducten;
2° kauwgom;
3° vochtige doekjes;
4° ballonnen.

§2. Met boek III van huidig Samenwerkingsakkoord wordt voor de in §1 genoemde afvalstoffen een regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ingevoerd.

De regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid houdt in dat de producenten de totale en reële kosten dekken voor:
1° de in het kader van artikel 33 genomen bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen;
2° het opruimen van het zwerfvuil van deze producten, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;
3° het inzamelen van afval van die producten dat in openbare inzamelsystemen wordt achtergelaten, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten kunnen ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van afval van deze producten, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;
4° het verzamelen en rapporteren van gegevens over de producten die in België in de handel worden gebracht door de producenten, evenals gegevens over de inzameling en verwerking van afval dat van die producten afkomstig is;
5° hun bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle.

§3. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of agglomeraties op het gebied van openbare netheid.

Artikel 20

In een andere lidstaat gevestigde producenten die producten in België in de handel brengen, kunnen een in België gevestigde rechtspersoon of natuurlijke persoon aanwijzen als gemachtigd vertegenwoordiger voor het nakomen van de verplichtingen van een producent in verband met de regelingen voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

Elke producent die in België gevestigd is en op afstand rechtstreeks aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens producten verkoopt in een andere lidstaat, wijst een gemachtigd vertegenwoordiger aan in die lidstaat. De gemachtigd vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor het nakomen van de verplichtingen van die producent die op het grondgebied van die andere lidstaat uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/904 gelden.

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

De producent die onder het toepassingsgebied valt zoals bepaald in artikel 19, kan aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voldoen:

1° op individuele basis: door te beschikken over een goedkeuring van zijn “individueel beheersplan zwerfvuil”, zoals bepaald in onderafdeling 2.1;
2° op collectieve basis: door een overeenkomst af te sluiten met een collectief organisme zoals bepaald in artikel 26 voor zover dat laatste voldoet aan de verplichtingen die worden opgelegd krachtens onderafdeling 2.2.

Afdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

§1. De producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, dient een “individueel beheersplan zwerfvuil” ter goedkeuring in bij het Beslissingsorgaan UPV, dat de aanvraag inhoudt om op individuele basis uitvoering te geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil.

§2. Het “individueel beheersplan zwerfvuil” omvat volgende gegevens en verbintenissen:

1° identificatiegegevens:
   a. naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent;
   b. woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels;
   c. telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden;
   d. als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel op het grondgebied, de vermelding van een standplaats, filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden;
   e. naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag;
2° voorwerp:
   a. vermelding van de onder het toepassingsgebied vallende afvalstoffen en de overeenkomstige producten waarop het beheersplan van toepassing is;
   b. omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord. In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet

door de producent, en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, §2. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in een proportionele verhouding staan, in functie van het gewicht van de op de markt gebrachte producten, tot de financiële verplichting voor het collectief organisme, zoals bedoeld in artikel 27. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hierbij voor de bekendmaking, per Gewest, van de nodige kostenindicatoren;

3° verbintenis: de schriftelijke verbintenis, gedateerd en ondertekend door de producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden, dat de aangegane engagementen bedoeld in 2°, b) tot organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil of tot financiering van de overheidsinstanties effectief zullen uitgevoerd worden.

§3. De producent die op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet elk jaar tegen uiterlijk 31 maart aan het Beslissingsorgaan UPV rapporteren over de door hem op de Belgische markt gebrachte producten, alsook over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn “individueel beheersplan zwerfvuil” en de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 23

§1. Het “individueel beheersplan zwerfvuil” bedoeld in artikel 22 wordt goedgekeurd volgens de volgende procedure:

1° het beheersplan wordt ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV, gedateerd en ondertekend door de aanvrager, of, in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, met in bijlage een afschrift van de oprichtingsakte en van de eventuele wijzigingen ervan gedurende de laatste vijf jaar;

2° het Beslissingsorgaan UPV onderzoekt het beheersplan op volledigheid overeenkomstig de bepalingen in artikel 22, §2:

   a. als wordt vastgesteld dat het beheersplan onvolledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan daarvan met een beveiligde zending op de hoogte, met vermelding van de inlichtingen en de gegevens die ontbreken;

   b. als wordt vastgesteld dat het beheersplan volledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager daarvan met een beveiligde zending op de hoogte binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan;

3° binnen een termijn van vier maanden, te rekenen vanaf de datum waarop is vastgesteld dat het beheersplan volledig is, doet het Beslissingsorgaan UPV uitspraak over het beheersplan; tijdens die vier maanden kan het Beslissingsorgaan UPV alle toelichtingen en informatie opvragen die nodig zijn voor de inhoudelijke beoordeling van het beheersplan;

4° het Beslissingsorgaan UPV stuurt haar beslissing tot goedkeuring of weigering van het beheersplan met een beveiligde zending aan de aanvrager, binnen tien kalenderdagen na de uitspraak.

§2. Voor elk “individueel beheersplan zwerfvuil” wordt een dossierkost van € 250 aangerekend, te betalen bij indiening van het beheersplan. De termijn voor het onderzoek naar de volledigheid begint pas te lopen na ontvangst van de dossierkost.

§3. De goedkeuring, vermeld in §1, kan slechts voor een termijn van maximaal vijf jaar worden verleend.

Elke goedkeuringsbeslissing die voor een kortere termijn geldt, moet gemotiveerd zijn. Een hernieuwing van de goedkeuring is, overeenkomstig de procedure vermeld in dit artikel, mogelijk, telkens voor een termijn van maximaal vijf jaar.

Artikel 24

De goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, kan door het Beslissingsorgaan UPV:
1° worden opgeheven op verzoek van de houder van de goedkeuring;
2° ambtshalve worden opgeheven of geschorst, na overlegging van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal waarin een inbreuk op de voorschriften van dit Samenwerkingsakkoord of een misdrijf wordt vastgesteld.

Behoudens bij een dreigend en onmiddellijk gevaar voor mens of milieu, wordt de houder van de goedkeuring, met een beveiligde zending en minstens veertien dagen voor de betekening ervan, op de hoogte gebracht van de voorgenomen beslissing en de motieven. Binnen die termijn kan de houder van de goedkeuring zich verweren of zijn zaken in orde brengen.

Artikel 25

§1. De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, is verplicht om wijzigingen van de volgende gegevens in zijn “individueel beheersplan zwerfvuil” onmiddellijk mee te delen aan het Beslissingsorgaan UPV:
1° naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer;
2° zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied;
3° het voorwerp van het beheersplan;
4° de verbintenissen in het beheersplan.

§2. De producent moet de in zijn beheersplan opgenomen verbintenissen stipt naleven.

Afdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

§1. De producent die op collectieve basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid dient, rechtstreeks of via een natuurlijke of rechtspersoon die gemachtigd is hem te vertegenwoordigen, aan te sluiten bij een collectief organisme.

§2. Een collectief organisme dat door producenten kan worden gelast om hun verplichtingen te vervullen, moet een rechtspersoon zijn die aan de volgende voorwaarden voldoet:
1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;
2° gemandateerd en gefinancierd worden door producenten;
3° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden ten laste nemen van de verplichtingen die hen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van Boek III van dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd;
4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;
5° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie;
6° over de nodige middelen beschikken om het statutair doel te vervullen;
7° actief zijn in de 3 Gewesten.

§3. Het collectief organisme is gehouden tot:

1° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;
2° het online ter beschikking stellen van het Beslissingsorgaan UPV van de volledige lijst van producenten die een toetredingsovereenkomst gesloten hebben met het collectief organisme;
3° het garanderen dat er geen discriminatie is in het aanvaarden of uitsluiten van leden;
4° het garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden;
5° het ervoor zorgen dat het Beslissingsorgaan UPV online toegang heeft tot de gegevens in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;
6° het vervullen van de verplichtingen voor het geheel van de producenten die met hem een toetredingsovereenkomst hebben gesloten;
7° het innen van de bijdrage van de contractanten, op niet discriminerende wijze, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig akkoord, te dekken;
8° het jaarlijks neerleggen bij het Beslissingsorgaan UPV van de balansen en de resultatenrekeningen van het voorbije jaar, en tegen 1 november de begroting voor het volgend jaar die betrekking heeft op dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 27

§1. Om te voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord, kiezen de producenten, via hun collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), hetzij voor de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten die gedragen worden door deze overheidsinstanties ten gevolge van zwerfvuil afkomstig van de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt werden gebracht (financiële optie). De gekozen optie kan verschillend zijn per betrokken overheidsinstantie, die zelf uitmaakt welke optie haar het beste past.

Indien wordt gekozen voor de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten (financiële optie), moet het collectief organisme de totale en reële kosten van de betrokken overheidsinstanties dekken door de jaarlijkse betaling van volgende bedragen aan de Gewesten (financiële optie), dewelke bedragen overeenkomen met de totale en reële kosten van het geheel van de overheidsinstanties:

1° vanaf het aangiftejaar 2023, voor zwerfvuil van tabaksproducten: 61 202 448 EUR, bestaande uit een bedrag van 17 906 623 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 17 873 971 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 25 421 854 EUR voor het Vlaamse Gewest;
2° vanaf het aangiftejaar 2024, voor zwerfvuil van vochtige doekjes: 2 550 027 EUR, bestaande uit een bedrag van 776 857 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 670 274 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 1 102 896 EUR voor het Vlaamse Gewest;
3° vanaf het aangiftejaar 2024, voor zwerfvuil van ballonnen: 163 722 EUR, bestaande uit een bedrag van 49 195 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 44 685 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 69 842 EUR voor het Vlaamse Gewest.

De bedragen worden verminderd met de bedragen gefinancierd door producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van onderafdeling 2.1. In de mate dat het collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is het vrijgesteld van de in artikel 27, §1, bedoelde financiële verplichting, ten belope van de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van die betrokken overheidsinstanties, zoals bekendgemaakt door de Interregionale Commissie voor de UPV.

De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, alsook van alle andere relevante indicatoren.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, hebben de collectieve organismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten met het oog op de billijke verdeling van de financiële verplichting over de verschillende collectieve organismen.

De bedragen worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2022, basis 2013.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord realiseert de Interregionale Commissie UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in de tweede alinea, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. De bedragen van de heffing moeten ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027 aangepast worden op basis van deze evaluatie. Vervolgens gebeurt elke 5 jaren opnieuw een dergelijke evaluatie.

Ingeval voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil wordt gekozen (organisatorische en financiële optie), dient het collectief organisme zijn erkenningsaanvraag in bij het Beslissingsorgaan UPV of wordt de opdracht toegekend aan het erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, overeenkomstig artikel 28.

Een collectief organisme wordt in principe erkend voor een periode van 5 jaren. Indien de erkenningsaanvraag betrekking heeft op tabaksproducten zal het Beslissingsorgaan UPV een advies vragen aan de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving. Het Beslissingsorgaan UPV ziet er op toe dat het collectief organisme steeds aan het geheel van zijn verplichtingen blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze verplichtingen behoudt het Beslissingsorgaan UPV zich het recht voor de erkenning te heroverwegen, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning van een collectief organisme, stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

De erkenningsaanvraag moet tenminste volgende informatie bevatten:

- een kopie van de statuten zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad;
- een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning;
- de aard van de betrokken afvalstoffen;
- een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden;
- een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten; dit modelcontract moet worden opgesteld in overleg met deze rechtspersonen en overheidsinstanties, of hun vertegenwoordigers;
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil;
- de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen;
- het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals);

- de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren.

Het toepassen van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil mag er in geen geval toe leiden dat:
- de producenten of hun vertegenwoordigers het zwerfvuilbeleid van de overheid bepalen;
- het beleid van de overheid om roken te ontmoedigen, wordt tegengewerkt;
- de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van Tabaksgebruik wordt geschonden;
- het beleid van de overheid om het gebruik van eenmalige verpakkingen te ontmoedigen, wordt tegengewerkt.

§2. De bedragen worden jaarlijks op uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op het aangiftejaar betaald. De bedragen worden betaald aan de hand van een aanslagformulier dat door het Beslissingsorgaan UPV ter beschikking wordt gesteld.

Het aanslagformulier bevat minstens volgende gegevens:
1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie;
2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

§3. Als een collectief organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar een administratieve geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

§4. Als het bedrag niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

§5. Het collectief organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het collectief organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

§6 Wat kauwgom betreft, engageert de sector zich ertoe een programma van acties en campagnes uit te voeren van sensibilisering en opkuis, voor een totaalbedrag van 3,5 miljoen euro, gespreid over vijf jaar, te beginnen in 2024. De modaliteiten van dit engagement en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en gewestelijk niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV.

Artikel 28

Een erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval kan, voor andere afvalstromen dan verpakkingsafval en tegen een vergoeding die de totale en reële kosten voor die stromen dekt, de rol van een collectief organisme vervullen, door namens de producenten te voldoen aan de in artikel 27, §1, bedoelde financiële verplichting en/of door namens de producenten de in artikel 19, §2, bedoelde acties en kosten te organiseren en te financieren, door middel van contracten die het erkend organisme desgevallend afsluit met de overheidsinstanties die de kosten bedoeld in artikel 19, §2, dragen; in dit laatste geval wordt de in artikel 27, §1, bedoelde financiële verplichting verminderd met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een dergelijk contract hebben afgesloten.

Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die door het Beslissingsorgaan UPV goedgekeurd worden, na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen.

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, alsook van alle andere relevante indicatoren.

Artikel 29

Pertinente en meetbare indicatoren op het vlak van de middelen en de resultaten betreffende de evolutie van de openbare netheid zullen, op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, worden bepaald in de erkenning bedoeld in artikel 27, §1, en/of in de erkenning van het organisme, zoals voorzien in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De Interregionale Commissie voor de UPV zal nagaan of de resultaten van de indicatoren een gunstige evolutie weergeven van de situatie inzake de verbetering van de openbare netheid.

Artikel 30

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het collectief organisme ondervragen met het oog op het verkrijgen van elke informatie die het wenst in het kader van dit Samenwerkingsakkoord. Het Beslissingsorgaan UPV kan de boekhouding op zijn kosten laten nazien door een bedrijfsrevisor of externe accountant die het aanstelt. Indien het collectief organisme geen bedrijfsrevisoren heeft aangeduid, wordt deze opdracht uitgevoerd op kosten van het collectief organisme.

Artikel 31

Indien een collectief organisme acties opzet met gewestelijke draagwijdte voor de sensibilisering van de consument moeten deze voorafgaandelijk voor goedkeuring worden voorgelegd aan de gewestelijke administraties. De gewestelijke administraties gaan hierbij na of de voorgenomen acties in overeenstemming zijn met de doelstellingen en de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en met de doelstellingen van het afvalstoffen- en materialenbeleid van het Gewest.

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, bepaalt elk Gewest autonoom de concrete bestemmingen en besteding hiervan, met het oog op de vergoeding van de totale en reële kosten van het zwerfvuilbeleid van de betrokken overheidsinstanties.

Artikel 33

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, nemen de gewestelijke administraties maatregelen om consumenten voor te lichten en verantwoordelijk consumentengedrag te stimuleren, teneinde tot een vermindering

te komen van zwerfvuil van producten die onder dit Samenwerkingsakkoord vallen, en nemen zij maatregelen om consumenten voor te lichten over:

1° de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor afvalbeheer van die producten, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;
2° de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van afval van die producten;
3° de gevolgen van ongepaste manieren van verwijdering van afval van deze producten op de riolering.

Artikel 34

§1. Het collectief organisme is verplicht om jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV mee te delen:

- de lijst van de contracten die zijn gesloten met de overheidsinstanties die kosten dragen inzake zwerfvuil en de aan elk van deze overheidsinstanties betaalde bedragen;
- de lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten;
- de hoeveelheid door de leden op de markt gebrachte producten;
- de financiële gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen.

§2. In het geval van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie) is het collectief organisme verplicht om tevens jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV de volgende gegevens mee te delen:

- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil;
- de hoeveelheden gesorteerd, gerecycleerd en nuttig toegepast zwerfvuil.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 35

§1. In artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 7° het punt vervangen door een puntkomma.

§2. Aan artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 8° toegevoegd, met de volgende tekst:

“8° indien de erkenning betrekking heeft op de verplichtingen van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil:

- *een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning*;
- *de aard van de betrokken afvalstoffen*;
- *een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden*;
- *een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten*;
- *een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van*

de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil;
- *de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen*;
- *de modaliteiten voor de versterking van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out-of-home*;
- *het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals)*;
- *de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren.”*.

Artikel 36

§1. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §3 toegevoegd, met de volgende tekst:

“§3. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, zorgt, hetzij voor de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen die door hem op de markt werden gebracht, hetzij voor de vergoeding van de in artikel 13, §1, 15° opgesomde kosten van alle overheidsinstanties die deze kosten dragen, voor het zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die hij op de markt heeft gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen op de markt gezet door de verpakkingsverantwoordelijke en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 13, §1, 15°. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in een proportionele verhouding staan, in functie van het gewicht van de op de markt gebrachte verpakkingen, tot de financiële verplichting voor het erkend organisme, zoals opgenomen in artikel 13, §1, 14°. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hierbij voor de bekendmaking, per Gewest, van de nodige kostenindicatoren.

De verpakkingsverantwoordelijke geeft een beschrijving van de wijze waarop hij zal voldoen aan deze verplichting. Deze beschrijving omvat zowel het bepalen van de hoogte van de vergoeding, op basis van de door de Interregionale Commissie voor de UPV bekendgemaakte kostenindicatoren, als de wijze van financiering.”.

§2. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §4 toegevoegd, met de volgende tekst:

“§4. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, moet in dezelfde mate als een verpakkingsverantwoordelijke die aangesloten is bij een erkend organisme, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de verpakkingsafval, zoals beschreven in artikel 13, §1, 12° voor het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong en in artikel 14bis voor het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong. De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent.”.

§3. Aan artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §5 toegevoegd, met de volgende tekst:

“§5. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, stelt het Beslissingsorgaan Verpakkingen een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve *van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.”*.

§4. In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt de 5de alinea van punt 12° vervangen door de volgende tekst:

"Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingen kan onder meer betrekking hebben op:
- *de preventie van verpakkingsafval;*
- *Research & Development om de kwaliteit van de verpakkingen en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van verpakkingsafval;*
- *de controle en monitoring van de doelstellingen van dit Samenwerkingsakkoord;*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in sluikstort;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties."*.

§5. In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 13° het punt vervangen door een puntkomma.

§6. Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 14° toegevoegd, met de volgende tekst:

"14° in de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, vanaf het aangiftejaar 2023, de kosten voorzien in punt 15° dragen door het betalen van een heffing van 113 892 218 EUR, die bestaat uit een bedrag van 33 169 036 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 33 633 432 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 47 089 750 EUR voor het Vlaamse Gewest.

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de totale kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in punt 15°, sub 1, 2, 3 en 4.

De bedragen van de heffing in de eerste alinea van dit punt moeten ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027 aangepast worden op basis van de evaluatie voorzien in artikel 27, §1 van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, waarbij het uitdrukkelijk ook de bedoeling is om de scope van de heffing uit te breiden tot het zwerfvuil afkomstig van alle huishoudelijke verpakkingen.

De bedragen van de heffing in de eerste alinea van dit punt worden vanaf het kalenderjaar dat volgt op het eerste volledige werkingsjaar van een systeem van statiegeld of van een gelijkwaardig systeem voor huishoudelijke drankverpakkingen van rechtswege verminderd met 25%; vervolgens worden de aldus verminderde bedragen voor elk van de 6 daarop volgende kalenderjaren jaarlijks opnieuw van rechtswege verminderd met 5%.

De concreet in het kader van de heffing te betalen bedragen worden bepaald door de bedragen bedoeld in de eerste alinea te verminderen met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een contract hebben afgesloten in de zin van punt 15°, alsook met de bijdragen van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen, in toepassing van artikel 7, §3.

De bedragen bedoeld in de eerste alinea van dit punt worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de indexcijfers der consumptieprijzen van de maanden januari tot en met december 2022, basis 2013.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, realiseert de Interregionale Commissie UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in de eerste alinea, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. Vervolgens gebeurt deze evaluatie elke 5 jaren opnieuw.

De bedragen bedoeld in de tweede alinea van dit punt worden jaarlijks op uiterlijk 31 maart van het jaar volgend op het aangiftejaar betaald. De bedragen worden betaald aan de hand van een aanslagformulier dat door het Beslissingsorgaan UPV ter beschikking wordt gesteld.

Het aanslagformulier bevat minstens volgende gegevens:

1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie;

2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

Als het erkend organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met controle belaste leden van het Permanent Secretariaat een geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

Als de bedragen niet zijn betaald na het verstrijken van de gestelde betalingstermijn, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Het erkend organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het erkend organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

Voor het aangiftejaar 2023 en voor elk Gewest wordt het bedrag van de eventuele vrijwillige financiële verbintenissen bedoeld in punt 4° die niet onder een eerdere overeenkomst vallen, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in de tweede alinea van dit punt.”.

§7. Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 15° toegevoegd, met de volgende tekst:

“15° Indien de producent er via het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor kiest zijn verplichting na te komen door middel van een systeem van organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), contracten sluiten met de overheidsinstanties die kosten dragen voor het beheer van zwerfvuil dat afkomstig is van de producten die door de leden van het erkend organisme op de markt werden gebracht. Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die, na analyse door en op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan Verpakkingen en die als voorwerp hebben het organiseren en het financieren van de totale en reële kosten van:

1. *de bewustmakingsmaatregelen, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en consumenten voor te lichten over:*
   a) *de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor het beheer van huishoudelijk wegwerpverpakkingsafval, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;*
   b) *de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van huishoudelijk verpakkingsafval;*

2. *het opruimen van het zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;*
3. *het inzamelen van huishoudelijk verpakkingsafval dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten moeten ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van huishoudelijke verpakkingen, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;*
4. *de proportionele bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle.”*.

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

§1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangewezen door hun Regering, alsook de leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV, belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord. De ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun Regering, hebben het statuut van agent van gerechtelijke politie. Zij leggen in die hoedanigheid de eed af. Zij hebben de mogelijkheid zich te laten bijstaan door de gewone politie. Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel.

§2. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om, op verzoek van de in de eerste paragraaf vernoemde personen, alle documenten en briefwisseling ter beschikking te stellen en mondeling of schriftelijk alle inlichtingen met betrekking tot de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens dit Samenwerkingsakkoord te verstrekken.

Wanneer de documenten en briefwisseling door middel van een geïnformatiseerd systeem worden gehouden, opgemaakt, uitgereikt, ontvangen of bewaard, hebben de in de eerste paragraaf vernoemde personen het recht zich de op informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm ter inzage te doen voorleggen. De in de eerste paragraaf genoemde personen kunnen eveneens de hiervoor vermelde persoon verzoeken om in hun bijzijn en met zijn uitrusting kopieën te maken onder de door hen gewenste vorm van het geheel of een deel van de voormelde gegevens, evenals om de informaticabewerkingen te verrichten die nodig worden geacht om de controle uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

§3. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord te controleren. Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend, moeten onder meer worden beschouwd burelen, fabrieken, werkplaatsen, winkels, garages en terreinen die als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikt worden

Artikel 38

§1. De producent die niet in staat is om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te halen en die bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moet overdragen aan een beheersorganisme, zoals voorzien in artikel 10, §2, en die nalaat dit te doen binnen een termijn van 3 maanden nadat de beslissing van het Beslissingsorgaan UPV aan hem werd ter kennis gebracht, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

§2. De producent die zijn verplichtingen niet overeenkomstig artikel 26, §1, heeft toevertrouwd aan een collectief organisme en die niet overeenkomstig artikel 22, op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

BOEK IV – EINDBEPALINGEN EN INWERKINGTREDING

Artikel 39

Het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV:

1° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goed;

2° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent Secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat goed en staat, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, in voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat;

3° bepaalt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV;

4° keurt de wijze waarop de producent die geen beheersorganisme of collectief organisme gelast heeft met de uitvoering van zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, zijn verplichtingen vervult, goed;

5° geeft advies over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme;

6° controleert de plannen die door de beheersorganismen worden ingediend in het kader van artikel 9, §7, en ziet toe op de uitvoering ervan;

7° geeft advies over het financieel plan van de beheersorganismen;

8° informeert de Gewesten over het al dan niet van toepassing zijn van de heffingen zoals bepaald in artikel 13 en 14;

9° maakt de betrokken overheidsinstanties bekend die kosten dragen ten gevolge van zwerfvuil, alsook de voor elk van deze instanties te dekken kosten en alle andere relevante indicatoren;

10° stelt de aanslagformulieren op zoals voorzien in artikel 27, §2;

11° geeft uitvoering aan alle andere taken die haar in dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd.

Artikel 40

Binnen de twee jaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord, realiseert het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV een onafhankelijke evaluatie van het gehele systeem, met name met de bedoeling om een mogelijke evolutie toe te laten en om het voortzetten van een gemeenschappelijk systeem op het volledige Belgische grondgebied toe te laten.

Het gemeenschappelijk systeem is gebaseerd op een model waarbij de betrokken publieke en private partijen, elk vanuit hun eigen rol en bevoegdheden, samenwerken aan de algemene doelstelling inzake openbare netheid.

Artikel 41

In het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt ingesteld door dit Samenwerkingsakkoord, zijn de Gewestregeringen, samen optredend door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, voor zover zij redelijk, doeltreffend en proportioneel handelen, gemachtigd om eenduidig de rollen en verantwoordelijkheden te bepalen van alle betrokken actoren, met inbegrip van de producenten, de beheersorganismen en de collectieve organismen, de publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen, de lokale autoriteiten en, desgevallend, de operatoren voor het hergebruik en de voorbereiding met het oog op hergebruik en de bedrijven van de sociale en de solidaire economie.

Artikel 42

Dit Samenwerkingsakkoord treedt in werking op 31 december 2023.

Brussel,

De Minister-President van de Vlaamse Regering,
J. Jambon

De Vlaamse Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,
Z. Demir

De Minister-President van de Waalse Regering,
E. Di Rupo

De Waalse Minister van Leefmilieu, Natuur, Bossen, Landelijke Aangelegenheden en Dierenwelzijn,
C. Tellier

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
R. Vervoort

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie,
A. Maron

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

van 30 november 2023



RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 74.614/VR
van 30 november 2023

over

een voorontwerp van ordonnantie en twee voorontwerpen van decreet ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 74.614/VR
du 30 novembre 2023

sur

un avant-projet d’ordonnance et deux avant-projets de décret ‘portant assentiment à l’accord de coopération entre la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale concernant le cadre de la Responsabilité Élargie des Producteurs pour certains flux de déchets et pour les déchets sauvages’

Op 5 oktober 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met klimaattransitie, leefmilieu, energie en participatieve democratie, de Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme en de Minister van Leefmilieu, Natuur, Dierenwelzijn en Rurale Renovatie van het Waalse Gewest verzocht binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot vijfenveertig dagen[*] een advies te verstrekken over een voorontwerp van ordonnantie en twee voorontwerpen van decreet 'houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil'.

De voorontwerpen zijn door de verenigde kamers onderzocht op 14 november 2023. De verenigde kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Bernard BLERO, kamervoorzitter, Géraldine ROSOUX, Brecht STEEN, Laurence VANCRAYEBECK en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Michel TISON en Christian BEHRENDT, assessoren, en Wim GEURTS en Charles-Henri VAN HOVE, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, Anne VAGMAN, eerste auditeurs – afdelingshoofd, en Ambre VASSART, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst is nagezien onder toezicht van Bernard BLERO en Elly VAN DE VELDE.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 november 2023.

*

[*] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

Le 5 octobre 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de la Transition climatique, de l'Environnement, de l'Énergie et de la Démocratie participative, la Ministre flamande de la Justice et du Maintien, de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire, de l'Énergie et du Tourisme et la Ministre de l'Environnement, de la Nature, de la Forêt, de la Ruralité et du Bien-être animal de la Région wallonne à communiquer un avis dans un délai de trente jours prorogé à quarante-cinq jours [*], sur un avant-projet d'ordonnance et deux avant-projets de décret 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale concernant le cadre de la Responsabilité Élargie des Producteurs pour certains flux de déchets et pour les déchets sauvages'.

Les avant-projets ont été examinés par les chambres réunies le 14 novembre 2023. Les chambres réunies étaient composées de Marnix VAN DAMME, président de chambre, président, Bernard BLERO, président de chambre, Géraldine ROSOUX, Brecht STEEN, Laurence VANCRAYEBECK et Elly VAN DE VELDE, conseillers d'État, Michel TISON et Christian BEHRENDT, assesseurs, et Wim GEURTS et Charles-Henri VAN HOVE, greffiers.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS et Anne VAGMAN, premiers auditeurs chefs de section, et Ambre VASSART, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Bernard BLERO en Elly VAN DE VELDE.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 30 novembre 2023.

*

[*] Cette prorogation résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, qui dispose que le délai de trente jours est prorogé à quarante-cinq jours dans le cas où l'avis est donné par les chambres réunies en application de l'article 85*bis*.

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten 'op de Raad van State', gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van de voorontwerpen,‡ de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geven de voorontwerpen aanleiding tot de volgende opmerkingen.

GEDEELTELIJKE ONONTVANKELIJKHEID VAN DE GEZAMENLIJKE ADVIESAANVRAAG

Sedert de inwerkingtreding op 1 september 2023 bepaalt artikel 4/1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973[1] het volgende:

> "De voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie houdende instemming met samenwerkingsakkoorden als bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden, in afwijking van artikel 3, § 1, eerste lid, eerste en tweede zin, door alle overheden die partij zijn bij dat samenwerkingsakkoord gezamenlijk aan het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving voorgelegd. De gezamenlijke adviesaanvraag vermeldt de naam van de gemachtigde of van de ambtenaar die de betrokken overheden aanwijzen om de afdeling wetgeving de dienstige toelichtingen te verstrekken."

Voorliggende adviesaanvraag is met toepassing van dat artikel ingediend bij de Raad van State. De instemmingsakten van alle partijen bij het samenwerkingsakkoord maken deel uit van de adviesaanvraag.

De gezamenlijke adviesaanvraag kan enkel betrekking hebben op "de voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie houdende instemming met samenwerkingsakkoorden als bedoeld in artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen". Het voorontwerp van Brusselse ordonnantie betreft evenwel naast de instemming met het samenwerkingsakkoord (artikel 2) ook wijzigingen aan de ordonnantie van 12 december 1991 'houdende oprichting van begrotingsfondsen' (artikel 3).

Wat die wijzigingen betreft, is deze adviesaanvraag onontvankelijk. Die bepalingen zullen pas bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement ingediend kunnen worden nadat daarover het advies van de afdeling Wetgeving ingewonnen is.

---

‡ Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie en om voorontwerpen van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[1] Artikel 4/1 werd ingevoegd bij artikel 3 van de wet van 11 juli 2023 'tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973'.

VOORAFGAAND VORMVEREISTE

Het samenwerkingsakkoord waaraan instemming wordt verleend, impliceert, meer bepaald in de artikelen 11, 15, 22, 23, 25 en 34, verscheidene verwerkingen van persoonsgegevens.

Krachtens artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)' (hierna: "de AVG"), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van de preambule ervan en, in voorkomend geval, met artikel 2, tweede lid, van de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens', dient de toezichthoudende autoriteit, *in casu* de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te worden geraadpleegd bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel, in verband met verwerking van persoonsgegevens.

In casu blijkt uit het aan de afdeling Wetgeving overgezonden dossier niet dat de Gegevensbeschermingsautoriteit vooraf geraadpleegd is over het samenwerkingsakkoord waaraan instemming verleend wordt.

Er moet op toegezien worden dat dit verplicht vormvereiste vervuld wordt.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst naar aanleiding van het vervullen van dat vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan die niet louter vormelijk zijn en die niet zouden voortvloeien uit het gevolg dat aan dit advies gegeven wordt, zouden de gewijzigde of toegevoegde bepalingen op hun beurt om advies aan de afdeling Wetgeving voorgelegd moeten worden.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het voorliggende samenwerkingsakkoord strekt tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 'betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen' en van richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 'betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu'.

In de *Beginselen van de wetgevingstechniek*, opgesteld door de afdeling Wetgeving, worden de stellers van ontwerpen verzocht om bij de omzetting van richtlijnen omzettingstabellen op te maken:

> "191. Maak twee omzettingstabellen op.
>
> 191.1. Om te controleren of een richtlijn correct en volledig wordt omgezet, maak een concordantietabel op met de (onderdelen van de) artikelen van de richtlijn en van de ermee overeenstemmende (onderdelen van de) artikelen van de door u opgestelde tekst die in de omzetting voorziet. Vermeld eveneens in deze tabel:
>
> a) de [onderdelen van de] artikelen van de richtlijn die eventueel reeds zijn omgezet, alsmede de overeenstemmende teksten van intern recht en de [onderdelen van de] artikelen waarbij de richtlijn is omgezet;
>
> b) de [onderdelen van de] artikelen van de richtlijn die [nog] door een andere instantie (…) moeten worden omgezet.
>
> 191.2. Om ieder artikel van de tekst die in de omzetting voorziet te kunnen lezen in het licht van de vereisten van de richtlijn, maak eveneens een concordantietabel op met de (onderdelen van de) artikelen van de tekst die in de omzetting voorziet en de (onderdelen van de) artikelen van de richtlijn."[2]

Dienaangaande wordt eraan herinnerd dat het opmaken van dergelijke tabellen tijdens de omzetting van een of meerdere richtlijnen een waarborg is voor de kwaliteit van die omzetting en dat het onderzoek van het ontwerp binnen de gestelde termijnen wordt vergemakkelijkt indien die tabellen samen met de adviesaanvraag aan de afdeling Wetgeving worden toegezonden.

Die tabellen zijn voorts ook heel nuttig voor de wetgevende vergadering die het ontwerp behandelt, alsook voor degene voor wie die regelgeving bestemd is, aangezien:

a) de wetgevende vergadering zich dan met kennis van zaken kan uitspreken over de keuze van de middelen die de steller van de tekst wenst aan te wenden om het door de richtlijnen vereiste resultaat te verkrijgen;

b) die tabellen ervoor kunnen zorgen dat de uitoefening van het amenderingsrecht de grenzen van de beoordelingsbevoegdheid die het Europees recht aan de lidstaten toekent, niet te buiten gaat;

c) ze eveneens kunnen verhinderen dat de wetgevende vergadering naar aanleiding van de omzetting zou overwegen bepalingen toe te voegen die reeds bestaan in de interne rechtsorde of die tot de bevoegdheid van een andere overheid behoren;

d) degene voor wie de wetgevende regels bestemd zijn, aldus de oorsprong ervan kan nagaan.[3]

---

[2] *Beginselen van de wetgevingstechniek - Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, www.raadvst-consetat.be, tab "Wetgevingstechniek".

[3] *Ibidem*, met name aanbeveling 193.

In casu heeft enkel het Waals Gewest een concordantietabel bezorgd samen met de adviesaanvraag. De overige adviesaanvragers hebben pas naderhand een concordantietabel bezorgd, nadat ze daarom verzocht zijn.

Die concordantietabellen hebben evenwel enkel betrekking op de omzetting van richtlijn (EU) 2019/904 en er is slechts een deel van het toepasselijke interne recht van de respectieve gewesten in verwerkt.

Voor het overige kan uit de andere informatie die verstrekt is niet duidelijk en nauwkeurig opgemaakt worden in welke Europees- en internrechtelijke context het voorliggende samenwerkingsakkoord past, meer bepaald wat betreft de mate waarin dit akkoord bijdraagt tot de omzetting van richtlijn 2008/98/EG, en in het bijzonder tot de omzetting van de artikelen 8 en 8*bis* ervan, twee ingewikkelde bepalingen betreffende de regeling van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (hierna: "UPV").

Aangezien de concordantietabellen onvolledig zijn en gelet op het feit dat het om een zeer technische aangelegenheid gaat, die overigens in verband gebracht moet worden met andere Europese richtlijnen betreffende specifieke producten of afvalstoffen,[4] is de afdeling Wetgeving niet volledig kunnen nagaan in hoeverre precies het voorliggende samenwerkingsakkoord effectief bijdraagt tot de omzetting van het relevante Europees recht noch of die omzetting correct is.

Het spreekt vanzelf dat in de genoemde omstandigheden niets afgeleid mag worden uit het feit dat in dit advies over sommige bepalingen of kwesties geen opmerkingen gemaakt worden in verband met de omzetting van de richtlijn.[5]

2. Gelet op de verschillende gewestelijke wet- en regelgeving inzake afvalstoffen, en in het bijzonder gelet op een aantal heel recente regelingen zoals het Waals decreet van 9 maart 2023 'betreffende de afvalstoffen, het circulair gebruik van de materialen en de openbare netheid', rijst de vraag hoe al die regelingen moeten samengaan met het voorliggende samenwerkingsakkoord. De partijen bij het samenwerkingsakkoord zullen er zich hoe dan ook moeten van vergewissen dat hun respectieve wet- en regelgeving niet strijdig of moeilijk verenigbaar zijn met de bepalingen van het samenwerkingsakkoord.[6]

---

[4] Zoals bijvoorbeeld richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 'betreffende autowrakken', zoals laatstelijk gewijzigd bij richtlijn (EU) 2018/849 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018, richtlijn 2006/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 'inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's en tot intrekking van Richtlijn 91/157/EEG', zoals laatstelijk gewijzigd bij richtlijn (EU) 2018/849 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 en richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 'betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)', zoals laatstelijk gewijzigd bij richtlijn (EU) 2018/849 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018.

[5] Zie, voor een soortgelijke voorafgaande opmerking, advies 67.724/2/V van 9 september 2020 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 februari 2021 'betreffende audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten', *Parl.St.* Parl.F.Gem. 2020-21, nr. 187/1, 254-310.

[6] Zie verder de bijzondere opmerking over artikel 1.

3. Zoals hierboven aangegeven, impliceert het samenwerkingsakkoord waaraan instemming verleend wordt, verscheidene verwerkingen van persoonsgegevens.

De afdeling Wetgeving, zitting houdend in algemene vergadering, heeft in haar advies 68.936/AV van 7 april 2021 het volgende opgemerkt:

> "Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke schending van het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel[7] dient te worden nageleefd.
>
> Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de 'essentiële elementen' voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.[8]
>
> Bijgevolg moeten de 'essentiële elementen' van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens."[9]

Het samenwerkingsakkoord moet in het licht van die opmerkingen herzien en aangevuld worden.

4.1. Het samenwerkingsakkoord stelt het kader vast voor de UPV voor bepaalde afvalstromen overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt", waarvan uitdrukkelijk melding gemaakt wordt in richtlijn 2008/98/EG.[10] Dat kader beoogt een vermindering van de schadelijke effecten van sommige producten op het milieu, de gezondheid en de economie.[11]

Het samenwerkingsakkoord draagt er aldus toe bij dat het door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde recht op bescherming van een gezond leefmilieu geëerbiedigd wordt.

---

[7] *Voetnoot 174 van het geciteerde advies:* Wat dit beginsel betreft, zie *supra* randnummers 70 en v.

[8] *Voetnoot 175 van het geciteerde advies:* Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

[9] Advies 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 14 augustus 2021 'betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie', *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 1 juni 2023, nr. 84/2023, B.16.9.

[10] Zie overweging 1 van die richtlijn. Richtlijn 2009/904/EU is volgens overweging 10 ervan een lex specialis met betrekking tot richtlijn 2008/98/EG.

[11] Zie overweging 1 van richtlijn 2009/904/EU.

Overeenkomstig het in die grondwetsbepaling vervatte legaliteitsbeginsel[12] moet de wetgever zelf de essentiële elementen bepalen van de beschermingsregeling die hij beoogt in te voeren, zodat de door hem gebruikte begrippen nauwkeurig gedefinieerd worden en er een toereikend kader vastgesteld wordt voor de machtigingen die hij eventueel wil verlenen.

Voorts worden bij verscheidene bepalingen van het samenwerkingsakkoord bijdragen ingesteld die als belastingen aangemerkt kunnen worden, waardoor daarop het legaliteitsbeginsel van toepassing is dat door de artikelen 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet gewaarborgd wordt. Uit het legaliteitsbeginsel in fiscale zaken vloeit voort dat de wetgever zelf alle essentiële elementen moet vaststellen aan de hand waarvan de belastingschuld van de belastingplichtige bepaald kan worden, zoals de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet of het tarief, en de belastingvrijstellingen of -verminderingen, en dat derhalve een delegatie van bevoegdheid aan de Regering – en *a fortiori* aan een private instelling – die betrekking heeft op het bepalen van één of meer van die elementen, in beginsel ongrondwettig is.[13]

De afdeling Wetgeving heeft het volgende geoordeeld:

> "De opzet zelf van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, laat evenwel niet toe dat het vereiste van de instemming van de wetgever, daar waar deze instemming verplicht is, uitgehold wordt of daar in grote mate aan wordt voorbijgegaan als gevolg van de mogelijkheid om thans gebruik te maken van uitvoerende samenwerkingsakkoorden.
>
> Zo kunnen het tweede en het derde lid van artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 logischerwijze alleen begrepen worden en met elkaar samengaan wanneer in het type samenwerkingsakkoord waarvoor de instemming van de wetgever vereist is, de essentiële regels worden vastgesteld van de aangelegenheid die daarbij geregeld wordt; in de daaropvolgende uitvoerende samenwerkingsakkoorden worden dan alleen de minder essentiële of technische aspecten geregeld.

---

[12] Zie, over het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 23 van de Grondwet, onder meer de adviezen 63.579/VR en 63.629/VR van 3 juli 2018 over voorontwerpen die geleid hebben tot de ordonnantie van 2 december 2021 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 juli 2021 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de coördinatie van het beleid inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen', *Parl.St.* Br.H.Parl. 2021-22, nr. A-418/1, 16-29, het Waals decreet van 23 september 2021 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 juli 2021 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest houdende coördinatie van het beleid inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen', *Parl.St.* W.Parl. 2020-21, nr. 659/1, 55-62, en advies 63.717/VR van 3 juli 2018 over een voorontwerp van decreet van het Vlaams Gewest 'houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de coördinatie van het beleid inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen'.

[13] Advies 71.970/1/V van 1 september 2022 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 1, 2, 3, 4, 10, 19, 22 en 59 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde'. Zie ook GwH 27 oktober 2022, nr. 138/2022, B.8.1: "(…) de fiscale aangelegenheid [is] een bevoegdheid (…) die te dezen door de Grondwet aan de wet wordt voorbehouden en (…) elke delegatie die betrekking heeft op het bepalen van een van de essentiële elementen van de belasting [is] in beginsel ongrondwettig (…). De voormelde grondwetsbepalingen gaan evenwel niet zover dat ze de bevoegde wetgever ertoe zouden verplichten elk aspect van een belasting of van een vrijstelling zelf te regelen. Een aan een andere overheid verleende bevoegdheid is niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de bevoegde wetgever zijn vastgesteld. Tot de essentiële elementen van de belasting behoren de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen."

Anders gezegd, artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, bevat op zich een legaliteitsbeginsel met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden die krachtens het tweede lid ervan de instemming behoeven van de wetgever."[14]

Aangezien het samenwerkingsakkoord dat thans voorligt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 23 van de Grondwet regelt, namelijk het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, geldt het legaliteitsbeginsel dat reeds op grond van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 van toepassing is, des te meer.[15] Dat beginsel wordt tevens versterkt door het beginsel dat belastingen bij wet moeten worden ingevoerd, dat door de artikelen 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet gewaarborgd wordt.

Om te voldoen aan het legaliteitsbeginsel dat voortvloeit uit artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gelezen in samenhang met de artikelen 23, 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet, moet het samenwerkingsakkoord waaraan de gewestwetgevers instemming beogen te verlenen, bijgevolg zelf de essentiële elementen bepalen van de UPV-regeling die het invoert.

Wat dat betreft, blijkt dat verscheidene bepalingen van het samenwerkingsakkoord vragen doen rijzen ten aanzien van het legaliteits- en het voorzienbaarheidsbeginsel dat geldt voor de regeling die wordt ingevoerd, in haar geheel beschouwd, en dat die bepalingen dus opnieuw onderzocht zullen moeten worden in het licht van de hiernavolgende opmerkingen.[16]

---

[14] Adviezen 63.373/VR, 63.399/VR, 63.404/VR, 63.351/VR en 63.541/VR van 14 juni 2018 over voorontwerpen die respectievelijk geleid hebben tot de wet van 16 juni 2019, de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 2 juli 2020, het Vlaams decreet van 3 mei 2019 en het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 29 april 2019 'houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten', *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3638/001, 68-83, *Parl.St.* Br.H.Parl. 2018-19, nr. A-765/1, 46-58, *Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1968/001, 41-57 en *Parl.St.* Parl.D.Gem. 2018-19, nr. 286/1, 35-44.

[15] Advies 63.579/VR van 3 juli 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 2 december 2021 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 juli 2021 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de coördinatie van het beleid inzake grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen', punt 3.1: "Aangezien het samenwerkingsakkoord dat thans voorligt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 23 van de Grondwet regelt, namelijk het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, geldt het legaliteitsbeginsel dat reeds op grond van het voormelde artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van toepassing is, des te meer. Dat beginsel wordt tevens kracht bijgezet doordat het samenwerkingsakkoord dat thans voorligt ertoe strekt nieuwe taken op te dragen aan de Interregionale Verpakkingscommissie, die bij het samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 'betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval' opgericht is als een gemeenschappelijke instelling, bedoeld in artikel 92*bis* van de BWHI en rechtspersoonlijkheid bezit. Daaruit volgt dat artikel 9, tweede lid, van de BWHI op die commissie van toepassing is, zodat de wetgevers in kwestie (en bijgevolg in het samenwerkingsakkoord dat ter instemming aan hen voorgelegd is) de essentiële regels dienen te bepalen voor de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheid, de werkwijze van en het toezicht op die commissie. De essentiële regels die aan de basis liggen van de regeling waarop dit samenwerkingsakkoord betrekking heeft, te weten de regeling inzake de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen, dienen dan ook opgenomen te worden in het samenwerkingsakkoord zelf, en dat geldt eveneens voor de voormelde essentiële regels betreffende de Interregionale Verpakkingscommissie. Mits naleving van die voorwaarde, dienen eventuele gezamenlijke uitvoeringsmaatregelen van verordenende aard die door het akkoord gevergd worden daarenboven in principe getroffen te worden door politiek verantwoordelijke overheden, namelijk door de Koning en de gewestregeringen, die deze gezamenlijke regels moeten vaststellen in de vorm van een uitvoerend samenwerkingsakkoord.", *Parl.St.* Br.H.Parl. 2021-22, nr. A-418/1, 16-29.

[16] Zie ook de bijzondere opmerkingen daarover bij de artikelen 7, 8, 9, § 9, 14, 22 en 41.

4.2. Artikel 7, § 1, vijfde lid, van het samenwerkingsakkoord luidt als volgt:

> "Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben de beheersorganismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om het marktaandeel van elk beheersorganisme vast te stellen."

Uit de formulering van die bepaling lijkt voort te vloeien dat de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen die vastgesteld worden door en krachtens artikel 7 van het samenwerkingsakkoord verhoudingsgewijs opgelegd zullen worden aan elk betrokken beheersorganisme, op basis van het marktaandeel van elk van die organismen. Dat marktaandeel wordt bepaald door de beheersorganismen zelf via het coördinatie-organisme dat door die beheersorganismen opgericht wordt.

Een dergelijke regeling doet vragen rijzen ten aanzien van het legaliteitsbeginsel, aangezien het aan een externe private actor wordt overgelaten om te oordelen over een *a priori* fundamenteel gegeven van het kader dat bepalend is voor de omvang van de verplichtingen van de beheersorganismen.

Er dient hoe dan ook een regeling getroffen te worden voor het geval dat binnen het coördinatie-organisme geen consensus bereikt wordt over het vaststellen van de betreffende marktaandelen.

Bovenop hetgeen nog in de bijzondere opmerkingen zal worden aangegeven, geldt dezelfde opmerking ook voor artikel 27, § 1, vijfde lid, alsook voor de artikelen 8, § 1, derde lid, en 18 van het samenwerkingsakkoord.

4.3. In verschillende bepalingen van het samenwerkingsakkoord is er ook sprake van een uitvoerend samenwerkingsakkoord dat door de regeringen van de partijen wordt gesloten.

Artikel 14, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord, dat aan de regeringen van de partijen de mogelijkheid biedt om middels een uitvoerend samenwerkingsakkoord het percentage van de heffing tijdelijk te verminderen, voorziet daarbij in een bijzonder ruime machtiging[17] zonder enig kader vast te stellen voor de concrete toekenning van die tijdelijke vermindering. Een dergelijke machtiging doet vragen rijzen wat betreft het legaliteitsbeginsel dat afgeleid wordt uit artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat inzake fiscale aangelegenheden versterkt wordt door het legaliteitsbeginsel vervat in de artikelen 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet.

5.1. Verschillende bepalingen van het samenwerkingsakkoord doen voorts vragen rijzen wat betreft de eventuele verordenende bevoegdheid die aan het beslissingsorgaan UPV zou worden verleend.

De afdeling Wetgeving heeft, inzonderheid met betrekking tot beslissingsorganen die opgericht zijn middels een samenwerkingsakkoord dat gesloten werd tussen verschillende

[17] Zie eveneens de bijzondere opmerking die bij artikel 41 gemaakt is.

bevoegdheidsniveaus in het federale België,[18] reeds meermaals gesteld dat de beginselen die voortvloeien uit de politieke verantwoordelijkheid van de ministers en het beginsel van de eenheid van de verordenende macht binnen elke gemeenschap, niet verenigbaar zijn met het toekennen van een regelgevende bevoegdheid aan de personeelsleden van een administratie, laat staan aan instellingen bestaande uit personeelsleden en derden die aan de volksvertegenwoordigers geen politieke verantwoording verschuldigd zijn voor hun daden. Delegatie van regelgevende bevoegdheid aan die overheden is alleen bij uitzondering toegestaan als ze betrekking heeft op het vaststellen van maatregelen van louter bestuur of van in hoofdzaak technische maatregelen.

5.2. In artikel 22, § 2, 2°, van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat de Interregionale Commissie voor de UPV ervoor zorgt dat per gewest de kostenindicatoren worden bekendgemaakt die nodig zijn om te kunnen bepalen welke vergoeding wordt toegekend aan alle overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil.

In de bespreking van het artikel staat het volgende:

> "De Interregionale Commissie voor de UPV zal zorgen voor kostenindicatoren die richtinggevend zijn voor het bepalen van zijn vergoeding door de producent (bv. totale zwerfvuilkosten, fractietellingen, lijst relevante overheidsinstanties)."

De artikelen 27, § 1, vierde lid, en 28, derde lid, van het samenwerkingsakkoord bevatten soortgelijke bepalingen.

In dat verband dient erop gewezen te worden dat de artikelen 27, § 1, vierde lid, en 28, derde lid, van het samenwerkingsakkoord voorts in de mogelijkheid voorzien om een onderscheid te maken tussen verschillende soorten kosten en dat het beslissingsorgaan ook "alle andere relevante indicatoren" bekendmaakt, hetgeen doet veronderstellen dat dat orgaan over de bevoegdheid zal beschikken om op unilaterale wijze te beslissen welk onderscheid eventueel gemaakt zal moeten worden tussen bepaalde kosten, alsook welke andere relevante indicatoren moeten worden toegepast.

Het is derhalve niet uitgesloten dat aan het beslissingsorgaan UPV aldus een verordeningsbevoegdheid toevertrouwd wordt, indien het zelf de elementen kan bepalen die bekendgemaakt dienen te worden.

---

[18] Zie, in die zin, advies 44.947/VR/V, 44.948/VR/V en 44.949/VR/V, dat op 19 augustus 2008 gegeven is over voorontwerpen die respectievelijk geleid hebben tot het decreet van het Vlaams Gewest van 19 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval' (*Parl.St.* Vl.Parl. 2008-09, nr. 1944/1, 71-99), de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval' (*Parl.St*. Br.Parl. 2008-09, nr. A-526/1, 74-90, en het decreet van het Waals Gewest van 5 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval' (*Parl.St*. W.Parl. 2008-09, nr. 876/1, 57-58); zie eveneens de reeds geciteerde adviezen 63.579/VR, 63.629/VR en 63.717/VR.

In casu lijkt het vaststellen van de betreffende indicatoren en *a fortiori* van "andere relevante indicatoren" geen "maatregel van louter bestuur" te zijn, noch een maatregel die "hoofdzakelijk van technische aard is"; het vloeit immers voort uit een beleidskeuze.

5.3. Ook rijst de vraag of het model van het "aanslagformulier" waarvan sprake is in artikel 27, § 2, en in artikel 39, 10°, van het samenwerkingsakkoord, op voorhand bij wege van een verordening zal worden opgesteld door het beslissingsorgaan UPV.

Indien dat het geval is, dient aangaande het vaststellen van het model van aanslagformulier dezelfde opmerking geformuleerd te worden als die welke hiervoor is gemaakt.

5.4. Tot slot dient erop te worden gewezen dat, mocht blijken dat aan het beslissingsorgaan UPV bevoegdheden van verordenende aard worden verleend zonder dat er kan worden vastgesteld of het om een in hoofdzaak technische aangelegenheid gaat, de artikelen 22, 27, 28 en 39 van het samenwerkingsakkoord moeten worden herzien teneinde die bevoegdheden, overeenkomstig artikel 92*bis*, § 1, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, middels een uitvoerend samenwerkingsakkoord op te dragen aan de regeringen van de partijen.[19]

BIJZONDERE OPMERKINGEN

OPSCHRIFT

Het opschrift moet aangevuld worden met de datum van het samenwerkingsakkoord.

DISPOSITIEF

Artikel 1

Artikel 1, § 2, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord luidt als volgt:

> "Behoudens andersluidende bepalingen doet dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval".

In de Franse tekst van de bespreking van het artikel staat het volgende:

> "Le deuxième paragraphe indique que cet Accord de coopération a force de loi dans les trois Régions, sans porter préjudice à la législation régionale en vigueur ou aux compétences des autorités locales. Cet Accord de coopération s'ajoute donc à la législation régionale déjà existante."

De Nederlandse tekst van de bespreking luidt als volgt:

[19] *Idem*

> "De tweede paragraaf geeft aan dat dit Samenwerkingsakkoord de kracht van wet heeft in de drie Gewesten, zonder daarbij afbreuk te doen aan de geldende gewestelijke wetgeving of aan de bevoegdheden van lokale besturen. Dit Samenwerkingsakkoord komt dus naast de reeds bestaande gewestelijke wetgeving te staan".

Gelet op de plaats die samenwerkingsakkoorden bekleden in de hiërarchie der normen, verdient het aanbeveling om de bespreking van het artikel aldus aan te vullen dat daarin nauwkeuriger aangegeven wordt wat de strekking is van de bewoordingen volgens welke "[b]ehoudens andersluidende bepalingen" het samenwerkingsakkoord "geen afbreuk" doet aan de geldende gewestelijke wetgeving.

Artikel 2

1. In de bepaling onder 4° omvat de definitie die wordt gegeven van het begrip "producent van batterijen en accu's" ook elke natuurlijke of rechtspersoon "die (...) batterijen [en] accu's (...) beroepsmatig invoert voor eigen gebruik".

In de definitie die door artikel 3, 12), van richtlijn 2006/66/EG wordt gegeven van het begrip producent van batterijen en accu's worden die "invoerders" niet vermeld.

Het is de afdeling Wetgeving niet duidelijk waarom zij hier wel vermeld worden. De memories van toelichting en de besprekingen van de artikelen dienen aangevuld te worden, zodat uitgelegd wordt wat in dat verband de bedoeling is van de partijen bij het samenwerkingsakkoord.

2. Een soortgelijke opmerking geldt voor het begrip producent "van andere producten", dat meer bepaald niet overeenstemt met het begrip "producent" in artikel 3, 11), van richtlijn (EU) 2019/904.

De memories van toelichting en de besprekingen van de artikelen dienen aangevuld te worden, zodat uitgelegd wordt wat in dat verband de bedoeling is van de partijen bij het samenwerkingsakkoord.

3. Met betrekking tot de bepaling onder 21° heeft de afdeling Wetgeving reeds meermaals herhaald dat de artikelen 20, 68, 69 en 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 eraan in de weg staan dat de wetgever bepaalde uitvoeringstaken rechtstreeks aan een administratie opdraagt en *a fortiori* aan een welbepaalde dienst binnen die administratie. Het staat immers aan de uitvoerende macht om de werkwijze en de organisatie van haar diensten te regelen.

In de bepaling onder 21° mag derhalve niet worden vastgelegd welke diensten van de regering de "gewestelijke administratie" zullen vormen.

In die bepaling onder 21° dienen de woorden “de SPW-ARNE (Service public de Wallonie Agriculture, Ressources naturelles et Environnement)” vervangen te worden door de woorden “de diensten van de regering”[20].

4. In de bepaling onder 30° is het begrip “zwerfvuil”, in zoverre daarmee “elk stuk klein afval” wordt bedoeld, volstrekt onduidelijk. De definitie dient te worden herzien teneinde het begrip nader toe te lichten. De punten a) en b) zijn immers niet van die aard dat daarmee de strekking van de kwalificatie “klein” wordt verduidelijkt en komen er in feite op neer dat met dat begrip elke soort afval wordt bedoeld dat wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd zonder de bepalingen van de regelgeving na te leven.

Artikel 4

De derde paragraaf van dit artikel vervangt artikel 23, § 1, van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval’. De tweede zin van het derde lid van de nieuw ontworpen § 1 is in gebrekkig Nederlands geformuleerd en dient te worden herbekeken.

Artikel 7

Paragraaf 1, tweede lid, luidt als volgt:

> “Voor elk van [de] afvalstromen [die opgesomd worden in het eerste lid] zal aan de producenten een inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling, desgevallend met inbegrip van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik, worden opgelegd door de Gewestregeringen, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord. In dat kader kunnen de Gewestregeringen ook doelstellingen opleggen inzake de ondersteuning en ontwikkeling van activiteiten inzake hergebruik uitgevoerd door de vennootschappen met een sociaal oogmerk die op hun grondgebied gevestigd zijn. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord zal bepalen vanaf wanneer de doelstellingen en de verplichtingen bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifiëren.”

Zoals ook in de algemene opmerking werd gesteld, lijkt een dergelijke machtiging veel te ruim te zijn in het licht van het legaliteitsbeginsel dat vervat ligt in artikel 23 van de Grondwet.

[20] Het probleem doet zich niet voor wat betreft de OVAM of Leefmilieu Brussel:
1° Voor het Vlaamse Gewest wordt OVAM aangeduid als gewestelijke administratie en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest Leefmilieu Brussel. Hun aanwijzing als gewestelijke administratie past binnen artikel 9 BWHI (OVAM: Artikel 10.3.1 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (DABM));
2° Leefmilieu Brussel is een instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid (koninklijk besluit van 8 maart 1989 ‘tot oprichting van Leefmilieu Brussel’, bekrachtigd bij wet van 16 juni 1989).

Artikel 7 moet worden herzien en aangevuld in het licht van die opmerking, die eveneens geldt voor artikel 9, § 7, van het samenwerkingsakkoord in zoverre daarbij de regeringen gemachtigd worden om "de modaliteiten vast (te) leggen voor het verder concretiseren" van de erkenningsaanvraag waarvan sprake is in die bepaling, alsook voor "de aanvullende rapporteringen" bedoeld in artikel 10, § 3, van het samenwerkingsakkoord.

Artikelen 8, 13, 14, 18 et 32

Deze artikelen voeren nieuwe belastingen in die moeten "bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen (lees: betrokken) afvalstoffen".[21]

Indien het de bedoeling is om de ontvangsten van deze heffingen aan te wenden voor specifieke uitgaven, dient hiertoe door elk gewest een begrotingsfonds te worden opgericht. Het oprichten van een dergelijk fonds strekt ertoe af te wijken van het beginsel van de niet-affectatie van de ontvangsten door, in een organieke wettekst tot oprichting van het begrotingsfonds, sommige op de middelenbegroting aangerekende ontvangsten te bestemmen voor uitgaven waarvan die wettekst het voorwerp vaststelt.[22-23]

Artikelen 8 en 9, § 9

1. Deze bepaling legt voor gespecifieerde afvalstromen een financiële verplichting op in de vorm van een heffing voor de beheersorganismen. Volgens artikel 2, 7°, van het samenwerkingsakkoord, is een "beheersorganisme" "de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt". Deze beheersorganismen moeten bijdragen tot de financiering van het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen (artikel 7, § 3, en artikel 8, § 1, eerste lid, en § 2, van het samenwerkingsakkoord).

Op grond van artikel 6, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gewesten, wat het leefmilieu en het waterbeleid betreft, bevoegd voor het afvalstoffenbeleid. De financiering van een beleid behoort tot "het regelen zelf" van de aangelegenheid waaronder dat

[21] Zie de artikelen 8, § 1, eerste lid, 13, § 1, derde lid en 14, § 1, derde lid van het samenwerkingsakkoord.

[22] Wat het Vlaams Gewest betreft, zie artikel 15, §§ 1 en 2, van het decreet van 29 maart 2019 'houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën'; wat het Waals Gewest betreft, zie artikel 4, § 1, van het decreet van 15 december 2011 'houdende organisatie van de begroting, de boekhouding en de verslaggeving van de Waalse openbare bestuurseenheid'; wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, zie de artikelen 4, § 3, en 8 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 'houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle'.

[23] Voor een soortgelijke opmerking zie het reeds geciteerde advies 44.947/VR/V-44.948/VR/V-44.949/VR/V.

beleid ressorteert.[24] Artikel 8, § 2, van het samenwerkingsakkoord bepaalt waarop dat beleid onder meer betrekking kan hebben.

2.1. Deze financiële verplichting om bij te dragen tot het beleid van de gewesten in de vorm van een heffing, vormt een belasting waarvoor het fiscale legaliteitsbeginsel vervat in de artikelen 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet dient te worden nageleefd. Tot de essentiële elementen van de belasting behoren de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet of het tarief, en de eventuele belastingvrijstellingen en -verminderingen.[25] De eerste paragraaf van de voorliggende bepaling duidt de beheersorganismen van de opgesomde afvalstromen aan als belastingplichtigen en bepaalt dat de heffing "is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar". Verder wordt ter bepaling van de heffing per afvalstroom een bedrag per inwoner vastgelegd. De regeling kent geen vrijstellingen. De derde paragraaf legt de uiterste betaaldatum vast.

2.2. Indien voor eenzelfde afvalstroom meerdere beheersorganismen bestaan, wordt de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn "marktaandeel", dat wordt berekend door het coördinatie-organisme, op basis van de door de leden van elk beheersorganisme op de markt gebrachte eenheden (artikel 8, § 1, derde lid, van het samenwerkingsakkoord). In dit geval rijst, in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel, de vraag naar de rechtszekerheid omtrent het ogenblik waarop elk element dat deel uitmaakt van de belastbare grondslag van deze heffing wordt bepaald. Het begrip "marktaandeel" is immers door zijn kenmerkende fluctuatie en periodiciteit een onvoorzienbaar element. Om tegemoet te komen aan het fiscale legaliteitsbeginsel is het raadzaam het begrip "marktaandeel" minstens temporeel nader te bepalen.

2.3.1. Dit geldt eveneens voor de hypothese waarin voor eenzelfde stroom er één of meerdere beheersorganismen zijn met minstens één producent die zijn UPV-verplichting niet aan één van hen heeft overgedragen. Meer nog, de regeling inzake de heffing die deze producent dient te betalen, is in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel zelfs in zijn geheel lacunair.

Deze producent die zijn UPV-verplichting niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet krachtens artikel 9, § 9, van het samenwerkingsakkoord, de verplichtingen van artikel 9, § 3, van het samenwerkingsakkoord, individueel naleven. Artikel 9, § 9, van het samenwerkingsakkoord schrijft voor dat deze producent die zelf instaat voor zijn UPV-verplichtingen eveneens moet bijdragen aan het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen, zoals beschreven in artikel 8 § 2, van het

[24] Arbitragehof 3 oktober 1996, nr. 54/96, B.5; Arbitragehof 23 maart 2005, 63/2005, B.4; GwH 30 juni 2014, nr. 97/2014, B.16.2; Adv.RvS 31.341/VR van 28 februari 2001 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 8 juli 2001 'tot wijziging van de wet van 30 maart 1995 betreffende de netten voor distributie voor omroepuitzendingen en de uitoefening van televisieomroepactiviteiten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad', *Parl. St.* Kamer, nr. 50-0774/10.

[25] GwH 27 oktober 2022, nr. 138/2022, B.8.1; GwH 15 december 2022, nr. 165/2022, B.27; GwH 8 juni 2023, nr. 87/2023, B.5.3.

samenwerkingsakkoord, en specificeert dat dit gebeurt "*in dezelfde mate als* een producent die aangesloten is bij een beheersorganisme". De afdeling Wetgeving vermoedt dat deze zinssnede wellicht dient te worden begrepen als een verwijzing naar artikel 8 van het samenwerkingsakkoord, maar het samenwerkingsakkoord verschaft hieromtrent geen enkele verduidelijking. Het valt evenwel niet in te zien hoe deze bijdrage anders kan worden gekwalificeerd dan als een belasting. Bijgevolg dient ook voor deze bijdrage het fiscale legaliteitsbeginsel vervat in de artikelen 170, § 2, en 172, tweede lid, van de Grondwet te worden nageleefd. In het samenwerkingsakkoord is wel de belastingplichtige aangewezen, maar de bepaling van de overige essentiële elementen van de heffing ontbreekt. In het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel moet deze lacune dan ook worden weggewerkt, en dient het samenwerkingsakkoord te worden herbekeken en aangevuld.[26]

In de veronderstelling dat artikel 9, § 9, van het samenwerkingsakkoord inderdaad verwijst naar de heffing in artikel 8, dient bovendien te worden opgemerkt dat het bedrag van de heffing in hoofde van deze producent eveneens wordt bepaald op basis van de door deze producent op de markt gebrachte eenheden, wat dan weer een impact lijkt te hebben op het marktaandeel op grond waarvan het door de beheersorganismen te betalen bedrag van de heffing wordt bepaald. Dit toont de noodzaak aan van een nadere afbakening van het begrip "marktaandeel".

2.3.2. Nog met betrekking tot de producent die zijn UPV-verplichting niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, bepaalt artikel 9, § 9, eerste lid, laatste zin, van het samenwerkingsakkoord: "De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent".

In zoverre met "modaliteiten" essentiële elementen worden beoogd, moeten deze gelet op het fiscale legaliteitsbeginsel in dit samenwerkingsakkoord zelf worden vastgelegd. Nadere regels die evenwel geen essentiële elementen uitmaken, kunnen wel worden overgelaten aan de Regeringen (in een uitvoerend samenwerkingsakkoord).

2.3.3. Voorts dient te worden opgemerkt dat het beheersorganisme, op grond van artikel 9, § 3, 9°, van het samenwerkingsakkoord, de bijdragen van de leden moet innen "op niet discriminatoire wijze".[27] Het is onduidelijk wat dit impliceert voor de producent die zelf voor zijn UPV-verplichting instaat. Het is bijgevolg raadzaam het samenwerkingsakkoord ook op dit punt te verduidelijken.

2.3.4. Tot slot dient te worden gewezen op de naleving van het fiscale gelijkheidsbeginsel. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een

[26] Zie ook *infra* bij de bespreking van artikel 9.

[27] Artikel 9, § 3, 9°, van het samenwerkingsakkoord luidt als volgt "(…) teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig Samenwerkingsakkoord, te dekken en teneinde deze bijdrage, waar mogelijk, op basis van geharmoniseerde criteria en in overeenstemming met het Europees recht te differentiëren voor afzonderlijke producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met duurzaamheid, repareerbaarheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid, de aanwezigheid van gerecycleerd materiaal en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus".

dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.[28] Bij artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet algemeen geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

In zoverre de producenten die aangesloten zijn bij een beheersorganisme verschillend worden behandeld in vergelijking met de producenten die zelf instaan voor hun UPV-verplichting, dient dit verschil in behandeling in het licht van het fiscale gelijkheidsbeginsel afdoende te worden verantwoord.

3. Artikel 8 van het samenwerkingsakkoord hanteert voor de heffing de noties "heffingsjaar" en "aangiftejaar". Het voorlaatste lid van de tweede paragraaf hanteert de term "aangifteperiode". De derde paragraaf hanteert de notie van het "jaar dat volgt op het aangiftejaar". Al deze termen dienen omwille van de rechtszekerheid te worden gedefinieerd in het samenwerkingsakkoord teneinde iedere onduidelijkheid hieromtrent weg te nemen.

4. Wat de temporele werking van de bijdrage tot de financiering van het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen betreft, stelt artikel 8, § 1, vierde lid, van het samenwerkingsakkoord dat voor beheersorganismen de heffing verschuldigd is vanaf het heffingsjaar 2024, voor het aangiftejaar 2023.

Voor de producent die zelf instaat voor zijn UPV-verplichting, legt artikel 9, § 9, van het samenwerkingsakkoord, de plicht tot het betalen van een vergelijkbare heffing op. Afhankelijk van hoe deze bepaling moet worden gelezen in samenhang met artikel 7, § 1, tweede lid, laatste volzin, van het samenwerkingsakkoord, is deze heffing verplicht vanaf het heffingsjaar 2024 dan wel vanaf de datum dat het uitvoerend samenwerkingsakkoord bepaalt. Dat de samenhang, door hun onderlinge verwijzing, tussen de betrokken artikelen niet duidelijk is, blijkt verder uit artikel 9, § 9, tweede tot vierde lid, van het samenwerkingsakkoord. Deze bepalingen koppelen temporeel het indienen van een individueel beheersplan immers eveneens aan de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord. Deze rechtsonzekerheid dient dan ook te worden verholpen in het samenwerkingsakkoord.

[28] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

Artikelen 9 en 26

De regeling die artikel 9, § 1, 4°, in het vooruitzicht stelt, blijkt buitenmatig ruim doordat ze in het algemeen betrekking heeft op veroordelingen "voor een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten of van een lidstaat van de Europese Unie".

De afdeling Wetgeving heeft immers reeds op het volgende gewezen:[29]

> "Dat aldus ter zake geen onderscheid wordt gemaakt, is niet verenigbaar met de verplichte eerbiediging van het recht op de vrije keuze van beroepsarbeid, zoals dat inzonderheid verankerd is in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens[30] en in de artikelen 22[31] en 23[32] van de Grondwet, noch met het verbod van discriminatie in de regelgeving met betrekking tot die vrije keuze, zoals dat verbod voortvloeit uit artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, gelezen in samenhang met een van de voormelde bepalingen. Weliswaar kan aanvaard worden dat de wet voorziet – in voorkomend geval automatisch voorziet – in een beroepsverbod of een schorsing van fundamentele rechten bij wijze van accessoire sanctie in geval een veroordeling wordt opgelopen ten gevolge van het plegen van strafrechtelijke feiten. Dat is evenwel alleen mogelijk op voorwaarde dat er een specifiek en rationeel verband bestaat, enerzijds, tussen de aard van de strafrechtelijke feiten in kwestie en de eventuele 'afwijkingen' die ze aan het licht brengen, en, anderzijds, tussen de vereiste hoedanigheid voor het uitoefenen van het beroep en het fundamenteel recht in kwestie[33]. Als geen dergelijk verband bestaat of als niet aangetoond kan worden dat het om een rationeel verband gaat – wat in casu net het geval is doordat, zoals hiervoren beschreven is, ter zake geen onderscheid wordt gemaakt – dient de maatregel als buitensporig te worden

[29] Advies 50.421/4 van 26 oktober 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 15 juli 2013 'betreffende het goederenvervoer over de weg en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg', *Parl.St.* Kamer 2012-13, nr. 53-2612/001, 86 tot 100; zie eveneens o.a. advies 52.157/4 van 29 oktober 2012 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Waalse Regering van 11 juli 2013 'tot wijziging van het besluit van de Waalse Regering van 3 juni 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 oktober 2007 betreffende de taxidiensten en de diensten voor de verhuur van voertuigen met chauffeur'.

[30] *Voetnoot 2 van het geciteerde advies*: Zie EHRM, arrest *Bigaeva v. Griekenland* van 28 mei 2009, §§ 22-23; EHRM, arrest *Albanese v. Italië* van 23 maart 2006, §§ 53-54.

[31] *Voetnoot 3 van het geciteerde advies*: Zie immers voor de parallelle interpretatie van het begrip privéleven in de zin van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en het begrip privéleven in de zin van artikel 22 van de Grondwet, Grondwettelijk Hof, 145/2011, 22 september 2011, B.33.2: "Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 22 van de Grondwet blijkt bovendien dat de Grondwetgever 'een zo groot mogelijke concordantie [heeft willen nastreven] met artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), teneinde betwistingen over de inhoud van dit Grondwetsartikel respectievelijk art. 8 van het EVRM te vermijden' (*Parl.St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 997/5, p. 2)".

[32] *Voetnoot 4 van het geciteerde advies*: Zie Grondwettelijk Hof, 56/2011, 28 april 2011, B.8.1.

[33] *Voetnoot 5 van het geciteerde advies*: Zie in deze zin inzonderheid Grondwettelijk Hof, 38/2000, 29 maart 2000, B.4 (in verband met het verbod opgelegd aan personen die zich schuldig gemaakt hebben aan bepaalde strafrechtelijke feiten – ontvoering van minderjarigen; aanranding van de eerbaarheid of verkrachting; bederf van de jeugd en prostitutie; openbare schennis van de goede zeden - om slijter van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken te zijn): "De feiten die voor de auteur ervan aanleiding hebben gegeven tot het in het geding zijnde verbod, behoren tot het soort feiten waarvan de wetgever, zonder kennelijke vergissing, kan denken dat degenen die ze hebben gepleegd, indien zij een slijterij van ter plaatse te verbruiken gegiste dranken uitbaten, meer dan anderen het risico inhouden soortgelijke feiten in de hand te werken of te plegen".

beschouwd[34] en kan met betrekking tot die maatregel het bijkomend bezwaar geopperd worden dat personen die strafrechtelijke feiten gepleegd hebben maar zich ten aanzien van die maatregel niet in een vergelijkbare situatie bevinden daardoor zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging op dezelfde wijze behandeld worden. De afdeling Wetgeving van de Raad van State kan op dit punt alleen maar bij wijze van analogie verwijzen naar de motivering die het Europees Hof voor de rechten van de mens ertoe gebracht heeft in arrest *Thlimmenos v. Griekenland* te oordelen dat de nationale wetgeving waarbij aan personen die een strafrechtelijke veroordeling van een bepaalde omvang opgelopen hebben automatisch de mogelijkheid ontnomen wordt het beroep van accountant uit te oefenen strijdig is met artikel 14 van het EVRM[35].”

In casu wordt weliswaar een voorwaarde opgelegd met betrekking tot de activiteit van een vereniging die, luidens de voorliggende bepaling, een vereniging zonder winstoogmerk moet zijn; het gaat dus niet om een voorwaarde die rechtstreeks wordt opgelegd aan personen die een beroepsactiviteit willen uitoefenen.

Niettemin valt niet uit te sluiten dat de personen die de vereniging kunnen verbinden, door haar worden vergoed voor de activiteit zelf die zij binnen die vereniging uitoefenen, zodat het

---

[34] *Voetnoot 6 van het geciteerde advies*: Zie, bij wijze van analogie, de motieven die het Europees Hof voor de rechten voor de mens ertoe hebben gebracht te besluiten dat niet aanvaard kan worden dat personen die een strafrechtelijke veroordeling van een zekere omvang hebben opgelopen automatisch een schorsing van hun politieke rechten oplopen (EHRM, arrest *Hirst v. Verenigd Koninkrijk* (nr. 2) van 6 oktober 2005, § 82 “(La disposition de la législation électorale britannique querellée) demeure un instrument sans nuances, qui dépouille du droit de vote, garanti par la Convention, un grand nombre d’individus, et ce de manière indifférenciée. Cette disposition inflige une restriction globale à tous les détenus condamnés purgeant leur peine et s’applique automatiquement à eux, quelle que soit la durée de leur peine et indépendamment de la nature ou de la gravité de l’infraction qu’ils ont commise et de leur situation personnelle. Force est de considérer que pareille restriction générale, automatique et indifférenciée à un droit consacré par la Convention et revêtant une importance cruciale outrepasse une marge d’appréciation acceptable, aussi large soit-elle, et est incompatible avec l’article 3 du Protocole n° 1).” Zie ook, eveneens bij wijze van analogie, de motieven die het Europees Hof voor de rechten van de mens ertoe gebracht hebben te besluiten dat niet aanvaard kan worden dat personen die een strafrechtelijke veroordeling van een zekere omvang hebben opgelopen automatisch een schorsing van hun ouderlijke rechten oplopen (EHRM, arrest *Sabou en Piracalab v. Roemenië* van 28 september 2004, §§ 48-49 : “La Cour observe que l’infraction pour laquelle le requérant a été condamné était totalement étrangère aux questions liées à l’autorité parentale et qu'à aucun moment, il n’a été allégué un manque de soins ou des mauvais traitements de sa part envers ses enfants. La Cour relève qu’en droit roumain, l’interdiction d’exercer les droits parentaux s’applique automatiquement et d’une manière absolue à titre de peine accessoire à toute personne qui exécute une peine de prison, sans aucun contrôle de la part des tribunaux et sans aucune prise en considération du type d’infraction et de l’intérêt des mineurs. Dès lors, elle constitue plutôt un blâme moral ayant comme finalité la punition du condamné et non pas une mesure de protection de l'enfant. Eu égard à ces circonstances, la Cour estime qu'il n'a pas été démontré que le retrait en termes absolus et par effet de la loi des droits parentaux du premier requérant répondait à une exigence primordiale touchant aux intérêts des enfants et partant, qu'il poursuivait un but légitime, à savoir la protection de la santé, de la morale, ou de l'éducation des mineurs.”).

[35] *Voetnoot 7 van het geciteerde advies*: EHRM, arrest *Thlimmenos v. Griekenland* van 6 april 2000, § 47: “La Cour estime qu’en principe les États ont un intérêt légitime à exclure certains délinquants de la profession d’expert-comptable. Toutefois, elle considère par ailleurs que, contrairement à des condamnations pour d’autres infractions majeures, une condamnation consécutive à un refus de porter l’uniforme pour des motifs religieux ou philosophiques ne dénote aucune malhonnêteté ou turpitude morale de nature à amoindrir les capacités de l’intéressé à exercer cette profession. L’exclusion du requérant au motif qu’il n’avait pas les qualités requises n’était donc pas justifiée. La Cour prend note de l’argument du Gouvernement selon lequel les personnes qui refusent de servir leur pays doivent être punies en conséquence. Toutefois, elle relève également que le requérant a purgé une peine d’emprisonnement pour avoir refusé de porter l’uniforme. Dans ces conditions, la Cour estime qu’infliger une autre sanction à l’intéressé était disproportionné. Il s’ensuit que l’exclusion du requérant de la profession d’expert-comptable ne poursuivait pas un but légitime. Partant, la Cour considère que le refus de traiter le requérant différemment des autres personnes reconnues coupables d’un crime n’avait aucune justification objective et raisonnable”.

verbod dat wordt opgelegd aan de vereniging zelf, onrechtstreeks gevolgen zou hebben voor de personen die er een activiteit willen uitoefenen.

De afdeling Wetgeving heeft onlangs trouwens een identieke opmerking gemaakt over een bepaling die vergelijkbaar is met artikel 9, § 1, 4°, van het samenwerkingsakkoord waaraan instemming wordt verleend.[36]

De voorliggende bepaling moet bijgevolg worden verduidelijkt of aangevuld zodat de onverenigbaarheid in kwestie wordt beperkt tot wat in het licht van de nagestreefde doelstelling strikt noodzakelijk is, en zodat de inachtneming van het evenredigheidsbeginsel gegarandeerd wordt.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 26, § 2, 5°, van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 11

De afdeling Wetgeving ziet niet in hoe de mogelijkheid die in paragraaf 2, tweede lid, wordt gelaten aan de beheerder van een online marktplaats, kan samengaan met de verplichting die hem zou worden opgelegd met toepassing van paragraaf 2, vierde lid. In dat verband rijst de vraag of die twee leden in werkelijkheid tegenstrijdig zijn dan wel, integendeel, elkaar overlappen.

De bepaling moet in het licht van deze opmerking worden herzien en indien nodig verduidelijkt.

Artikel 12

De afdeling Wetgeving ziet niet in wat men moet verstaan onder het begrip "milieubijdragen", noch welke criteria het beheersorganisme moet toepassen om te komen tot een aanwending van die bijdragen "die evenredig moet zijn in de 3 Gewesten".

In de bespreking van het artikel staat daarover geen uitleg.

In de bespreking van artikel 34 wordt wel vermeld dat het collectief organisme de wijze van berekening van de "milieubijdragen" bekend moet maken. In artikel 34 zelf wordt evenwel geen gewag gemaakt van "milieubijdragen" maar wel van "financiële gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen".

Als het de bedoeling van de partijen bij het samenwerkingsakkoord is dat de Franse woorden "contributions environnementales" in werkelijkheid "cotisations des membres" beduiden, dient men die laatste woorden op uniforme wijze te gebruiken in heel het akkoord. Het gaat hier

[36] Zie in dat verband advies 71.139/4 dat de afdeling Wetgeving op 16 juni 2022 heeft gegeven over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 9 maart 2023, in het bijzonder de opmerking over artikel 86 die eveneens geldt voor artikel 155, *Parl.St.* W.Parl. 2022-23, nr. 1180/1*quater*, 2 tot 39; die bepalingen, die ingevolge het advies werden geamendeerd, vormen de artikelen 85 en 159 van het decreet van 9 maart 2023.

om een verschil in terminologie dat niet voorkomt in de Nederlandse tekst, waar de term "bijdrage" wel op uniforme wijze wordt gebruikt.

Voorts dient in het samenwerkingsakkoord te worden gepreciseerd wat men bedoelt met een aanwending van de bijdragen van de leden "die evenredig moet zijn in de 3 Gewesten".

Artikel 16

In de bespreking van het tweede lid van paragraaf 1 staat het volgende te lezen:

> "Het tweede lid verplicht deze werkwijze voor buitenlandse producenten die via online verkoop rechtstreeks aan consumenten in België verkopen".

Er dient te worden vastgesteld dat dat tweede lid, gelet op het eerste lid van dezelfde paragraaf, zinloos zou zijn geweest als het niet op een specifieke categorie van producenten betrekking had.

Bijgevolg dienen in paragraaf 1, tweede lid, de woorden "zoals omschreven in artikel 2, 4°" te worden geschrapt en dienen de woorden "op afstand" te worden ingevoegd tussen de woorden "die in België producten rechtstreeks" en het woord "verkoopt".[37]

Boek III, Afdeling 2.1 en 2.2

In de tekst van het samenwerkingsakkoord hervorme men de "afdelingen" ("sections") 2.1 en 2.2 van afdeling 2 van boek III tot "onderafdelingen" ("sous-sections").

Artikelen 19 en 22

1. Overeenkomstig artikel 8, lid 3, b), en de bijlage, Deel E, afdelingen II en III, van richtlijn (EU) 2019/904, dient artikel 19, § 2, 2°, van het samenwerkingsakkoord te bepalen dat het opruimen van het zwerfvuil ook slaat op tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen.

2. Artikel 22 van het samenwerkingsakkoord betreft de UPV inzake zwerfvuil voor de producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn UPV-verplichting. Hiertoe dient hij een "individueel beheersplan zwerfvuil" ter goedkeuring in bij het beslissingsorgaan UPV.

De tweede paragraaf van dit artikel somt de gegevens en verbintenissen op die zijn opgenomen in dat beheersplan. Meer bepaald vermeldt paragraaf 2, 2°, b, als voorwerp:

> "omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord. In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiële

[37] Vergelijk met artikel 20, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord.

terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, § 2, genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet door de producent, en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, § 2. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in een proportionele verhouding staan, in functie van het gewicht van de op de markt gebrachte producten, tot de financiële verplichting voor het collectief organisme, zoals bedoeld in artikel 27. De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt hierbij voor de bekendmaking, per Gewest, van de nodige kostenindicatoren."

Hier rijst de vraag of de vergoeding voor de in artikel 19, § 2, genoemde kosten voor zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, belastingen dan wel retributies zijn.

Een retributie moet een geldelijke vergoeding zijn van een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en moet een louter vergoedend karakter hebben, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.[38]

Indien het bedrag van de retributie niet in een redelijke verhouding staat tot het belang van de verleende dienst, verliest de vergoeding haar karakter van retributie en moet ze als een belasting worden beschouwd.[39]

Op grond van artikel 19, § 2, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord dekken de producenten de totale en reële kosten voor onder meer "1° de in het kader van artikel 33 genomen bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen" en "5° hun bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle".

In zoverre deze kosten neerkomen op de financiering van het beleid en de controle, maar niet op de vergoeding van een effectieve dienst aan de heffingsplichtige, lijken deze vergoedingen dan ook te kwalificeren als een *belasting* waarvoor het legaliteitsbeginsel uit de artikelen 170 en 172 van de Grondwet moet worden nagekomen. In zoverre bovendien artikel 22, § 2, 2°, b, van het samenwerkingsakkoord voor de uitvoering hiervan de keuze laat tussen twee modellen, zal in het licht van deze twee modellen moeten worden nagegaan of deze ontworpen bepaling aan het fiscale legaliteitsbeginsel beantwoordt. In zoverre het om belastingen gaat, mogen geen essentiële elementen in het "individueel beheersplan zwerfvuil", dat wordt goedgekeurd door het beslissingsorgaan UPV, worden bepaald.

[38] GwH 28 februari 2019, nr. 37/2019, B.13.3; GwH 7 juli 2022, nr. 94/2022, B.20.1.

[39] Cass. 10 mei 2019, C.14.03.13.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR20190510.2; Cass. 10 september 2020, ECLI:BE:CASS:2020:ARR20200910.1F2.

Deze regeling dient dan ook te worden herbekeken in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel.

Artikelen 23 en 24

Het begrip “beveiligde zending”, dat in artikel 23, § 1, 4°, en in artikel 24, tweede lid, wordt gebruikt, moet worden gedefinieerd.

Het samenwerkingsakkoord moet dienovereenkomstig worden aangevuld.

Artikel 24

1. Het eerste lid, 2°, maakt het mogelijk dat de goedkeuring van het “individueel beheersplan zwerfvuil” “ambtshalve”, en mogelijk automatisch,[40] wordt geschorst of opgeheven ingeval in een gewoon verslag van vaststelling of een proces-verbaal een “misdrijf” wordt vastgesteld, zonder dat er sprake is van een strafrechtelijke veroordeling. Als een dergelijke regeling inzake schorsing of opheffing automatisch of “ambtshalve” wordt toegepast, zonder dat het dossier of de feiten zijn beoordeeld en zonder dat de betrokkenen de mogelijkheid hebben hun standpunt uiteen te zetten, is ze niet verenigbaar met het beginsel van behoorlijk bestuur en met het algemene rechtsbeginsel *audi alteram partem*, aangezien een dergelijke principiële uitsluiting niet steunt op een objectieve en redelijke verantwoording.

De woorden “automatiquement” en “d’office” in de Franse tekst en het woord “ambtshalve” in de Nederlandse tekst moeten worden weggelaten, en de bepaling moet worden herzien zodat met name de inachtneming van het beginsel *audi altera partem* wordt gewaarborgd.

2. Voorts is de verwijzing naar “een misdrijf”, zonder dat de aard en het voorwerp van het misdrijf worden gespecificeerd, buitenmatig ruim. Naar analogie van de redenering die is gevolgd in de opmerking over de artikelen 9 en 26, dienen, ter inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, de misdrijven in kwestie te worden beperkt tot die waarvoor een specifiek en redelijk verband bestaat tussen de aard van de strafrechtelijke feiten in kwestie en de schorsing of de opheffing van de goedkeuring van het individueel beheersplan zwerfvuil door het beslissingsorgaan UPV. Bovendien dient de maatregel waartoe wordt besloten, in verhouding te staan tot de feiten in kwestie.

3. De voorliggende bepaling moet worden herzien in het licht van die overwegingen.

[40] In de Franse tekst is het woord “automatiquement” doorgestreept.

Artikel 27

1. Dit artikel regelt de UPV van de producenten die op collectieve basis uitvoering willen geven aan hun UPV-verplichting via een collectief organisme.[41] Ook hier wordt verwezen naar de vergoeding van de kosten in artikel 19, § 2, van het samenwerkingsakkoord. Naar analogie van hetgeen is opgemerkt met betrekking tot de vergoeding bedoeld in artikel 22, dient ook hier te worden besloten tot een kwalificatie als belasting in zoverre deze kosten neerkomen op de financiering van het beleid en de controle. In dit geval moet aan het fiscale legaliteitsbeginsel worden voldaan. Een "billijke verdeling" van deze financiële verplichting,[42] zoals zonder verdere verduidelijking wordt vermeld in artikel 27, § 1, vijfde lid, van het samenwerkingsakkoord, en wordt opgedragen aan een coördinatie-organisme, spoort hier niet mee. Wellicht wordt ook hier een verdeling naar "marktaandeel" bedoeld (zie hoger de opmerkingen bij de artikelen 8 en 9, § 9) maar deze verdeling moet in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel in het samenwerkingsakkoord zelf worden verduidelijkt.

2. Artikel 27, § 1, zevende lid, van het samenwerkingsakkoord betreft de evaluatie van de bedragen van de heffing in het tweede lid. Deze evaluatie gebeurt met het oog op een aanpassing van deze bedragen ten laatste vanaf het aangiftejaar 2027, om vervolgens elke vijf jaren een dergelijke evaluatie door te voeren. De draagwijdte van deze evaluatieplicht ("op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten") en waaraan deze evaluatie dient te verhelpen, zijn evenwel onduidelijk. Bovendien dient bij gevolgen voortvloeiend uit een evaluatie er steeds over te worden gewaakt dat het fiscale legaliteitsbeginsel wordt gerespecteerd. Deze bepaling dient te worden herbekeken.

Artikel 36

1. De eerste en tweede paragraaf voegen een derde en vierde paragraaf toe aan artikel 7 van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008. Deze voeren een bijdrage in voor de producenten van verpakkingsafval die hun UPV-verplichting op individuele basis willen invullen. Deze bijdrage komt toe aan het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Volgens de memorie van toelichting zijn deze bepalingen "gelijklopend aan de bepalingen in artikel 22 voor de producenten van andere zwerfvuilstromen die op individuele basis de UPV zullen invullen".[43] Hierdoor geldt aldus evenzeer het vereiste inzake naleving van het fiscale legaliteitsbeginsel, zoals opgemerkt bij de bespreking van de artikelen 19 en 22 in dit advies.

[41] Artikel 2, 29°, omschrijft "collectief organisme" als de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die wordt geregeld in boek III van dit samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt.

[42] Artikel 27, § 1, vijfde lid, van het samenwerkingsakkoord.

[43] Er wordt bovendien verwezen in de ontworpen paragraaf 3 naar artikel 13, § 1, 15°, van dat samenwerkingsakkoord dat wordt ingevoerd bij artikel 36, § 7, van voorliggend samenwerkingsakkoord. In de ontworpen paragraaf 4, wordt bepaald dat aan het beleid moet worden bijgedragen "in dezelfde mate als een verpakkingsverantwoordelijke die aangesloten is bij een erkend organisme". Diens heffing wordt bepaald in artikel 13, § 1, 15°, van dat samenwerkingsakkoord dat dus wordt ingevoerd bij artikel 36, § 7, van voorliggend samenwerkingsakkoord.

In zoverre de bijdrage moet worden gekwalificeerd als een belasting, moeten de essentiële elementen ervan in het samenwerkingsakkoord zelf worden vastgelegd.

Ook deze regelingen moeten dus worden herzien in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel.

2. De zesde paragraaf voegt een punt 14° toe aan artikel 13, § 1, van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008. Het ontworpen zevende lid regelt de evaluatie van de bedragen van de heffing in het eerste lid. Het ontworpen derde lid van punt 14° bepaalt wat dient te gebeuren met de bedragen van de heffing naar aanleiding van deze evaluatie (vergelijk met artikel 27, § 1, zevende lid). Ook hier zijn de draagwijdte van deze evaluatieplicht ("op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten") en de aanpassing van de bedragen die daarop steunt, onduidelijk. Dit dient te worden herbekeken, mede in het licht van het fiscale legaliteitsbeginsel.

3. In zoverre de bedoelde bijdragen moeten worden gekwalificeerd als een belasting, vormt datzelfde legaliteitsbeginsel in fiscale zaken *mutatis mutandis* een beletsel om in een contract tussen een erkend organisme en een overheidsinstantie deze financiering te regelen zoals gebeurt in het ontworpen punt 15° van artikel 13, § 1, van dat samenwerkingsakkoord dat wordt ingevoerd bij artikel 36, § 7, van voorliggend samenwerkingsakkoord. De essentiële elementen van die heffing dienen in dit samenwerkingsakkoord zelf te worden vastgelegd.

Artikel 37

1. Doordat paragraaf 1, eerste lid, laatste zin, bijzondere bewijskracht verleent aan de processen-verbaal die in geval van overtreding worden opgesteld door de ambtenaren en personeelsleden, wordt hier een uitzondering gemaakt op de algemene regel volgens welke een proces-verbaal louter als inlichting geldt, en wordt bijgevolg afgeweken van de vrije bewijslevering in strafzaken waarbij de rechter naar eigen overtuiging de bewijswaarde van een bepaald element beoordeelt.

In de memorie van toelichting dient te worden uitgelegd op grond waarvan die uitzondering gerechtvaardigd lijkt.[44]

2. In paragraaf 3 wordt het volgende bepaald:

> "Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord te controleren."

Verder luidt de tekst:

[44] Zie in die zin het reeds geciteerde advies 44.947/VR/V- 44.948/VR/V-44.949/VR/V.

> "Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend, moeten onder meer worden beschouwd burelen, fabrieken, werkplaatsen, winkels, garages en terreinen die als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikt worden".

In dit verband moet worden opgemerkt dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van de woning, gewaarborgd door met name artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 22 van de Grondwet, onder meer betrekking kan hebben op ruimtes waarin beroeps- en handelsactiviteiten worden uitgeoefend.[45]

In dat verband herinnert het Grondwettelijk Hof aan "de ruime draagwijdte van het begrip 'woning'":[46]

> "Hoewel de onschendbaarheid van de woning, die eveneens wordt gewaarborgd door artikel 15 van de Grondwet, geïnterpreteerd in het licht van artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, de diverse plaatsen beschermt die een persoon bewoont om er zijn verblijf of zijn werkelijke verblijfplaats te vestigen, is die evenwel niet beperkt tot de plaatsen die voor privédoeleinden worden bewoond : het begrip 'woning' moet immers in de ruime zin worden geïnterpreteerd en beoogt eveneens de ruimtes waar beroeps- en handelsactiviteiten worden uitgeoefend (zie. arresten van het EHRM, 16 december 1992, *Niemietz t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:1992:1216JUD001371088; 25 februari 1993, *Funke t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001082884, *Crémieux t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001147185, en *Miailhe t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:1993:1129JUD001266187; 15 juli 2003, *Ernst e.a. t. België*, ECLI:CE:ECHR:2003:0715JUD003340096)".[47]

Het Grondwettelijk Hof wijst er echter op dat de inmenging door de wetgever "verder [kan] gaan wanneer het gaat om professionele of commerciële lokalen of activiteiten (EHRM, 14 maart 2013, *Bernh Larsen Holding AS e.a. t. Noorwegen*, § 104; 16 december 1992, *Niemietz t. Duitsland*, § 31)".[48] Wanneer het gaat om de toegang tot bedrijfslokalen en niet om de toegang tot een particuliere woning, is "een voorafgaande rechterlijke machtiging voor een fiscale visitatie onder deze omstandigheden niet (…) vereist (zie in dezelfde zin : EHRM, 14 maart 2013, *Bernh Larsen Holding AS e.a. t. Noorwegen*, § 172)".[49]

Het Grondwettelijk Hof herinnert er eveneens aan dat de rechten "die bij de artikelen 15 en 22 van de Grondwet en bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens worden gewaarborgd, vereisen dat elke overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en van de woning wordt voorgeschreven in een voldoende precieze wettelijke bepaling, beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de daarin

---

[45] Zie in vergelijkbare zin het reeds geciteerde advies 44.947/VR/V- 44.948/VR/V-44.949/VR/V.

[46] GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.36.2.

[47] GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.35.5. Zie ook GwH 19 december 2007, nr. 154/2007, B.77.2; GwH 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.5.1.

[48] GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.35.5; GWH, 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.5.1.

[49] GwH 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.13.3. Zie ook advies 64.000/4 van 24 september 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 6 maart 2019 'betreffende de Brusselse Codex Fiscale Procedure', *Parl.St.* Br.Parl. 2018-19, nr. A-756/1, 86 tot 94.

nagestreefde wettige doelstelling".[50] Een inmenging in het recht op de eerbiediging van de woning dient dan ook te worden afgebakend met bepaalde waarborgen en mag geen "algemeen, onvoorwaardelijk en onbeperkt recht van vrije toegang tot de beroepslokalen" inhouden. Zo heeft het Hof in arrest 116/2017 van 12 oktober 2017 geoordeeld dat "rekening houdend met wat in het bijzonder is vermeld in B.10.2[51] en B.11.3[52]", de fiscale visitatie in kwestie voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid bedoeld in artikel 8.2 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.[53] Het Hof hield er rekening mee dat de bepalingen in kwestie de bevoegde personeelsleden er niet toe machtigden inzage te eisen in de boeken en documenten in kwestie als de belastingplichtige zich daartegen verzet, en hun het evenmin mogelijk maakten zich met dwang toegang te verschaffen tot de beroepslokalen indien de belastingplichtige zich daartegen verzet.

Evenzo heeft het Grondwettelijk Hof, bij arrest nr. 113/2023 van 20 juli 2023, geoordeeld dat de bepaling op grond waarvan gebouwen bestemd voor erediensten, met uitzondering van een privéwoning, "zonder voorafgaande aankondiging" mogen worden betreden, "het bijgevolg en *a fortiori* de bevoegde personeelsleden niet mogelijk [maakt] om zich met geweld of dwang toegang te verschaffen tot de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, tot de ruimtes en de infrastructuur die het bestuur van de eredienst gebruikt of die de lokale geloofsgemeenschap gebruikt tijdens de wachtperiode, indien de betrokkenen hun medewerking niet hebben verleend. De bevoegde personeelsleden kunnen evenmin de personen bestraffen die de toegang tot die gebouwen en ruimtes zouden weigeren, maar enkel daarvan melding maken in hun advies omtrent de toekenning van de erkenning" (B.36.3).

In casu streeft de voorliggende bepaling een legitiem doel na, namelijk het toezicht op het nakomen van de verplichtingen die uit het samenwerkingsakkoord voortvloeien. De maatregel die "op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging" de toegang tot de beroepslokalen van een producent of van een collectief organisme mogelijk maakt, met het oog op het toezicht op het nakomen van de verplichtingen die uit het samenwerkingsakkoord voortvloeien, naar het voorbeeld van die welke reeds het voorwerp uitmaakt van het voornoemde arrest 113/2023, "vormt geen huiszoeking beslist in het kader van een gerechtelijk onderzoek, noch zelfs een

[50] GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.35.6.

[51] "B.10.2. De in het geding zijnde bepalingen leggen de belastingplichtige of zijn gemachtigde de verplichting op om vrije toegang te verlenen tot de beroepslokalen en aldus hun medewerking te verlenen aan de fiscale visitatie. Ze staan de bevoegde ambtenaren evenwel niet toe zich met dwang de toegang tot de beroepslokalen te verschaffen wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend. Mocht de wetgever een dergelijke afdwingbaarheid van de toegang tot de beroepslokalen, zonder de instemming van de belastingplichtige hebben beoogd, dan had hij daarin uitdrukkelijk moeten voorzien en de voorwaarden daartoe moeten omschrijven, wat niet het geval is."

[52] "B.11.3. De bevoegde ambtenaren beschikken aldus, teneinde de verschuldigde belasting te kunnen bepalen, over ruime onderzoeksbevoegdheden en hebben het recht om tijdens de visitatie na te gaan welke boeken en stukken of bescheiden zich in de lokalen bevinden en ze te onderzoeken, zonder voorafgaandelijk om de voorlegging ervan te moeten verzoeken. Een zinvolle interpretatie van de verplichting tot medewerking vereist dat de belastingadministratie niet afhankelijk is van de keuze van de belastingplichtige om te bepalen in welke documenten hij inzage verleent en dat de belastingplichtige zijn medewerking dient te verlenen om bijvoorbeeld gesloten kasten of kluizen te openen. De in het geding zijnde bepalingen laten de bevoegde ambtenaren evenwel niet toe om de inzage van de bedoelde boeken en stukken of bescheiden eigenmachtig af te dwingen indien de belastingplichtige zich daartegen verzet. Mocht de wetgever een dergelijke afdwingbaarheid hebben beoogd, dan had hij daarin uitdrukkelijk moeten voorzien en de voorwaarden daartoe nauwkeurig moeten omschrijven, wat niet het geval is."

[53] GwH 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.12, gememoreerd in GwH 27 juni 2019, nr. 104/2019, B.8.

huisvisitatie, daar hij niet het voorwerp uitmaakt van enige voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter".[54] In tegenstelling tot wat een huiszoeking in de context van een gerechtelijk onderzoek mogelijk maakt,[55] mag een dergelijke maatregel, om verenigbaar te zijn met het ruim geïnterpreteerde recht op de bescherming van de woning, geen vrijgeleide zijn om, indien de betrokkenen niet meewerken, met geweld of dwang beroepslokalen te betreden.

Paragraaf 3 moet in het licht van deze opmerking worden herzien.

Artikel 40

Er dient te worden gedefinieerd wat de partijen verstaan onder "onafhankelijke evaluatie van het gehele systeem".

Artikel 40 moet dienovereenkomstig worden aangevuld.

Artikel 41

Bij artikel 41 worden de regeringen van de partijen, die optreden door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, gemachtigd "om eenduidig de rollen en verantwoordelijkheden te bepalen van alle betrokken actoren, met inbegrip van de producenten, de beheersorganismen en de collectieve organismen, de publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen, de lokale autoriteiten en, desgevallend, de operatoren voor het hergebruik en de voorbereiding met het oog op hergebruik en de bedrijven van de sociale en de solidaire economie".

[54] GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.36.3. Dat arrest had betrekking op de procedure voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen.

[55] Zie in die zin, *mutatis mutandis* ten aanzien van huisvisitaties toegestaan door een onderzoeksrechter, GwH 8 juni 2023, nrs. 90/2023 en 91/2023, B.13.4, tweede alinea ("Hoewel huisvisitaties kunnen worden toegestaan door de onderzoeksrechter, hetzij wegens het vermoeden van een inbreuk, hetzij met het oog op de uitvoering van een dwangmaatregel, wordt de bestaanbaarheid van dergelijke maatregelen met het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven en met het recht op een eerlijk proces evenwel gekoppeld aan de voorwaarde dat dergelijke huisvisitaties geen inmenging met zich mee mogen brengen die even ernstig is als die welke wordt veroorzaakt door een huiszoeking die in de context van een gerechtelijk onderzoek wordt verricht") en B.14.2. Zie ook GwH 27 juni2019, nr. 102/2019, B.7.1; 22 april 2021, 60/2021, B.12.4 en B.12.5 ("(…) laten de in het geding zijnde bepalingen evenwel niet toe dat de bevoegde personeelsleden zich met geweld of dwang toegang tot een woning verschaffen wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend, noch dat zij de inzage van documenten of het openen van gesloten kasten of kluizen afdwingen indien de eigenaar of bewoner zich daartegen verzet.").

In het licht van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat versterkt wordt door artikel 23 van de Grondwet, is die machtiging, zoals daarop gewezen is in de algemene opmerking, buitenmatig ruim: het kader en het voorwerp zelf van de machtiging die verleend wordt aan de regeringen die optreden via een uitvoerend samenwerkingsakkoord worden daarbij niet afdoend omschreven. De omstandigheid dat bij de voorliggende bepaling de regeringen verplicht worden om "redelijk, doeltreffend en proportioneel" te handelen, vormt wat dat betreft geen begrenzing of geen kader waarnaar die regeringen zich zouden moeten schikken, aangezien een dergelijke voorwaarde slechts algemene beginselen in herinnering brengt die in alle gevallen van toepassing zijn, ongeacht of daar bij het samenwerkingsakkoord in voorzien wordt of niet.

Artikel 41 moet opnieuw onderzocht en, in voorkomend geval, aangevuld worden in het licht van die opmerking.

Artikel 42

Artikel 42 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het akkoord in werking treedt "op 31 december 2023".

In dat verband dient rekening te worden gehouden met artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, tweede zin, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat bepaalt:

> "De akkoorden die betrekking hebben op de aangelegenheden die bij decreet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de Gemeenschap of het Gewest zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij decreet."

Daaruit volgt dat het samenwerkingsakkoord in kwestie geen uitwerking zal kunnen hebben vóór de datum van inwerkingtreding van de laatste wetgevende handeling waarbij instemming verleend wordt aan dat akkoord.

Als de wetgevende instemmingsteksten van de drie partijen bij het akkoord allemaal aldus aangenomen worden en bekendgemaakt worden in het *Belgisch Staatsblad* dat ze uiterlijk op 31 december 2023 in werking kunnen treden, zal de voorliggende bepaling geen probleem opleveren.

Zo niet, en als een of meerdere van die instemmingsteksten in werking treden ná 31 december 2023, zal uit dat artikel 42 van het samenwerkingsakkoord volgen dat er aan dat akkoord terugwerkende kracht verleend wordt.

Hoewel het in principe niet uitgesloten is dat aan een samenwerkingsakkoord terugwerkende kracht verleend wordt, kan dat alleen op voorwaarde dat voldaan is aan de algemene regels waaraan de terugwerkende kracht van wetten moet voldoen.[56]

Zoals het Grondwettelijk Hof[57] en de afdeling Wetgeving al herhaaldelijk hebben onderstreept, is de niet-retroactiviteit van wetten, decreten en ordonnanties in dat verband een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid en vereist die waarborg dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat iedereen in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien, op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. Voorts stelt het Grondwettelijk Hof dat de terugwerkende kracht van wetten, decreten en ordonnanties enkel kan worden verantwoord wanneer zij onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een algemene doelstelling, zoals de goede werking of de continuïteit van de openbare dienst. Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot gevolg heeft dat de afloop van gerechtelijke procedures in een welbepaalde zin wordt beïnvloed of dat rechtscolleges verhinderd worden zich uit te spreken over een rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden een verantwoording bieden voor dat optreden van de wet- of decreetgever dat, ten nadele van een categorie van burgers, inbreuk maakt op de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.

Fundamenteler nog is dat, aangezien de niet-naleving van sommige bepalingen van het voorliggende samenwerkingsakkoord aanleiding kan geven tot ofwel administratieve geldboetes[58] ofwel strafrechtelijke straffen[59], daaraan geen terugwerking verleend mag worden, op straffe van schending van het beginsel dat strafwetten niet terugwerken, welk beginsel is vastgelegd

---

[56] Zie inzonderheid advies 42.375/AV-42.376/AV-42.377/AV, van 20 maart 2007over drie voorontwerpen die geleid hebben tot:
– het decreet van 12 juli 2007 'houdende goedkeuring van het protocolakkoord nr. 1 en van de aanhangsels erbij betreffende het te voeren ouderenzorgbeleid, gesloten tussen de Federale Regering en de overheden bedoeld in de artikelen 128, 130, 135 en 138 van de Grondwet (42.375/AV), *Parl.St.* W.Parl. 2006-07, nr. 607, 39 tot 46;
– het decreet van 12 juli 2007 'houdende goedkeuring van het protocolakkoord nr. 2 en van de aanhangsels erbij betreffende het te voeren ouderenzorgbeleid, gesloten tussen de Federale Regering en de overheden bedoeld in de artikelen 128, 130, 135 en 138 van de Grondwet' (42.376/AV), *Parl.St.* W.Parl. 2006-07, nr. 608, 52;
– het decreet van 12 juli 2007 'houdende goedkeuring van het protocolakkoord nr. 3 en van de aanhangsels erbij betreffende het te voeren ouderenzorgbeleid, gesloten tussen de Federale Regering en de overheden bedoeld in de artikelen 128, 130, 135 en 138 van de Grondwet (42.377/AV), *Parl.St.* W.Parl. 2006-07, nr. 609, 32.

[57] Zie bijvoorbeeld de volgende arresten: GwH 4 februari 2010, nr. 6/2010, B.8.1; GwH 30 maart 2010, nr. 31/2010, B.7; GwH 22 april 2010, nr. 34/2010, B.5.1; GwH 29 april 2010, nr. 44/2010, B.6; GwH 29 april 2010, nr. 49/2010, B.7; GwH 12 mei 2010, nr. 55/2010, B.8.1; GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 4 oktober 2018, nr. 125/2018, B.20.

[58] Zie artikel 27, § 3, van het samenwerkingsakkoord, alsook artikel 13, § 1, 14°, van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, zoals ingevoegd bij artikel 36, § 6, van het samenwerkingsakkoord waarmee instemming verleend wordt. Aangezien die administratieve geldboetes repressief van aard zijn, kunnen ze aangemerkt worden als strafrechtelijk in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

[59] Bij artikel 38 van het samenwerkingsakkoord wordt de niet-naleving van bepaalde bij het samenwerkingsakkoord opgelegde verplichtingen bestraft met een geldboete. Aangezien in artikel 38 niet gestipuleerd wordt dat die geldboete van administratieve aard is en daarin evenmin gepreciseerd wordt welke administratieve overheid bevoegd is om de geldboete op te leggen, dient het in artikel 38 van het samenwerkingsakkoord gebruikte begrip geldboete begrepen te worden als een strafrechtelijke geldboete. Het opleggen van strafrechtelijke geldboetes behoort tot de bevoegdheid van de rechterlijke macht.

in artikel 7 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en in artikel 15 van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Bijgevolg verdient het aanbeveling om artikel 42 weg te laten dan wel aldus te wijzigen dat daarin een datum van inwerkingtreding vastgelegd wordt die voldoende ver in de toekomst ligt om er met zekerheid voor te zorgen dat alle drie de wetgevende handelingen waarbij instemming verleend wordt aan het akkoord, in werking zijn kunnen treden vóór dat akkoord.

ONDERZOEK VAN DE VOORONTWERPEN VAN DECREET EN HET VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

Die voorontwerpen geven geen aanleiding tot opmerkingen.

*

ADVIES VAN DE GEGEVENSBESCHERMINGSAUTORITEIT

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 23 januari 2024 11:37
Aan: [redacted]
kabinetdemir_post@groepen.vlaanderen.be
Onderwerp: Gegevensbeschermingsautoriteit – Kenniscentrum – Standaardadvies

Urgentie: Hoog

Ons kenmerk: CO/A/2023/592 cm

Betreft: Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Mevrouw de Minister,

Op de zitting van 19/01/2024, in aanwezigheid van [redacted], besliste het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit om u voor het bovenvermelde onderwerp te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 *betreffende de redactie van normatieve teksten*, beschikbaar op het volgende adres : https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-65-2023.pdf

Overeenkomstig artikel 27 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, wordt eveneens een kopie van dit advies gezonden aan de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Staatssecretaris voor Digitalisering, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en de Regie der Gebouwen.

Met oprechte hoogachting,

Voor het Kenniscentrum,
[redacted] Directeur van het Kenniscentrum

[redacted]
Autorité de protection des données - Membre du Comité de Direction - Directrice du Centre de Connaissances
Gegevensbeschermingsautoriteit - Lid van het Directiecomité - Directeur van het Kenniscentrum

Autorité de protection des données | Gegevensbeschermingsautoriteit
Rue de la Presse 35 ▪ 1000 Bruxelles | Drukpersstraat 35 ▪ 1000 Brussel

www.autoriteprotectiondonnees.be | www.gegevensbeschermingsautoriteit.be
Découvrez notre nouveau site ! ▪ Ontdek onze vernieuwde website !

BIJLAGE BIJ HET ADVIES VAN DE GEGEVENSBESCHERMINGSAUTORITEIT:

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023

Bijgewerkte versie – zitting van 29 september 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Ragheno en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit,* met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten[1].

2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.

4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

[1] De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.
Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.
In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Conreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.

5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt . De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).

6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG[2].

[2]Artikel 6, lid 1, van de AVG: *"De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (…)*
c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (…)
e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (….)".

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn[3]. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.

9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorspelbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).

10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer moet worden voorzien in een specifieke norm om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met het oog op de voorspelbaarheid ervan, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren in dit verband.

11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*

12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens) betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

[3] Zie ook overweging 41 van de AVG.

te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschiedt". (*onderstreept door de Autoriteit*)

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.[4]

14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:

- wanneer het niet voldoende is om te verwijzen naar de formulering van **de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend** om de voorspelbaarheid van de verwerking te **waarborgen**, en wanneer moet worden **voorzien in specifieke waarborgen** om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;

- wanneer het noodzakelijk is om een verplichte verwerking van persoonsgegevens in te stellen in de zin van artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG. In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet preciseren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd[5].

- wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Zo legt de AVG een dergelijke specifieke norm op in twee gevallen, namelijk (1) wanneer wordt overwogen de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over raciale afkomst, gegevens over gezondheid, ...) of in de zin van artikel 10 van de AVG (gegevens betreffende veroordelingen, enz.) te regelen en wanneer in dit verband wordt overwogen te voorzien in passende en specifieke maatregelen om de grondrechten en de belangen van de betrokkenen te vrijwaren, of (2) wanneer in een wettelijke norm het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming moet worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens (artikel 86 van de AVG).

[4] Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.
[5] Groep Artikel 29, *advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG*, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht (zoals bijvoorbeeld een specifiek hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd).

16. Wat betreft gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd, en afgezien van de specifieke omstandigheden beschreven in § 14, het niet systematisch nodig is om een *specifiek* kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.

17. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorspelbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière - Directeur

VOORONTWERP VAN DECREET

van 14 juli 2025

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestgelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt verleend met het samenwerkingsakkoord van ..... tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

ONTWERP VAN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

van 14 juli 2025

SAMENWERKINGSAKKOORD BETREFFENDE HET KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR BEPAALDE AFVALSTROMEN EN VOOR ZWERFVUIL

Gelet op artikel 39 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en van 16 juli 1993, en in het bijzonder artikel 6, §1, II, 2°, en artikel 92bis, §1;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, artikel 42;

Gelet op het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, het decreet van het Waalse Gewest van 9 maart 2023 betreffende de afvalstoffen, het circulair gebruik van de materialen en de openbare netheid, alsook de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen;

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu;

Overwegende dat de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt omgevormd tot een Interregionale Commissie voor de UPV, die zal bestaan uit 2 afzonderlijke Beslissingsorganen en een gemeenschappelijk Permanent Secretariaat; dat deze Interregionale Commissie voor de UPV een centrale rol zal spelen in de toepassing van huidig Samenwerkingsakkoord en in de controle op de naleving ervan;

Overwegende dat het afvalstoffenbeleid in België tot doel moet strekken de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen voor menselijke gezondheid en milieu tot een minimum te beperken; dat dit beleid ook moet gericht zijn op vermindering van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de praktische toepassing van de afvalstoffenhiërarchie zoals deze voortvloeit uit Richtlijn 2008/98/EG;

Overwegende dat de invoering van het begrip “uitgebreide verantwoordelijkheid voor producenten” in de Richtlijn 2008/98/EG één van de middelen is die ertoe moeten bijdragen dat bij het ontwerpen en produceren van goederen het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van de goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking wordt genomen en wordt gefaciliteerd, zonder dat het vrij verkeer van goederen in de interne markt in het gedrang komt;

Overwegende dat een nationaal kader noodzakelijk is voor de implementatie van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, omdat producten op de Belgische markt worden gebracht en er geen gewestelijke deelmarkten bestaan; dat het bereiken van doelstellingen inzake inzameling en

verwerking, uitgedrukt in verhouding tot de op de markt gebrachte hoeveelheid, enkel op nationaal niveau kan worden gecontroleerd en afgedwongen;

Overwegende dat het nodig is de regelgeving regelmatig te herzien in functie van technologische evoluties, alsook evoluties in maatschappelijke noden en beleidsmatige inzichten; dat bijgevolg een mechanisme nodig is om de nationale reglementering vlot aan te passen; dat er daarom geopteerd wordt voor uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per afvalstroom, waarin de nationale doelstellingen worden opgelegd, met respect voor de Europese regelgeving;

Overwegende dat, zolang er voor een bepaalde afvalstroom geen uitvoerend samenwerkingsakkoord in voege is, dat uitvoering geeft aan de “Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid” op basis van huidig Samenwerkingsakkoord, de toepasselijke gewestelijke regelgeving inzake de “Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid” voor deze stroom onverkort van toepassing blijft;

Overwegende dat de Gewesten door middel van een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet voornoemd nationaal kader tot stand kunnen brengen;

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord, overeenkomstig het principe ”de vervuiler betaalt”, alsmede de mogelijkheid die hiertoe wordt geboden in Richtlijn 2008/98/EG, de kosten van het afvalbeheer geheel ten laste wil leggen van de producenten die de vermelde afvalstromen voortbrengen; dat deze kosten zo dienen te worden berekend dat zij de totale en reële milieukosten van de productie en het integrale beheer van het afval weergeven;

Overwegende dat de beheersorganismen die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich nemen van de producenten van de in Boek II van onderhavig Samenwerkingsakkoord vermelde afvalstromen die bij hen zijn aangesloten, deze kosten vandaag slechts gedeeltelijk dragen, waardoor een deel van de kosten bij de gemeenschap blijft;

Overwegende dat voortschrijdend inzicht heeft aangetoond dat, in tegenstelling tot de gangbare overtuiging ten tijde van het tot stand komen van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, de kosten die gepaard gaan met het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong niet alleen ten dele worden gedragen door andere bedrijven dan de verpakkingsverantwoordelijken, maar dat het gewestelijke beleid inzake preventie, sensibilisering en controle maakt dat deze kosten tevens ten dele worden gedragen door de gemeenschap; dat de principes van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid en “de vervuiler betaalt”, zoals deze worden gestipuleerd door de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen, maken dat deze overblijvende kosten bij andere bedrijven en de gemeenschap correct dienen te worden toegewezen, zijnde aan de verpakkingsverantwoordelijken zelf; dat deze overblijvende kosten worden gecompenseerd door het invoeren van een financiële verplichting tot bijdrage aan het beleid van de gewesten in hoofde van de verpakkingsverantwoordelijken van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong;

Overwegende dat ook afvalstromen met een netto positieve waarde, dit wil zeggen afvalstromen waarvoor de totale kosten van het beheersorganisme om te voldoen aan de opgelegde doelstellingen lager zijn dan de opbrengsten die deze afvalstromen genereren voor het beheersorganisme, nog steeds andere kosten veroorzaken in hoofde van de gemeenschap, zoals bijvoorbeeld inzake preventie en communicatie aan de burgers;

Overwegende dat huidig Samenwerkingsakkoord ook dit deel van de kosten ten laste van de voor de afvalstromen verantwoordelijke producenten wil leggen, door middel van de betaling door de beheersorganismen van een heffing die wordt uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar; dat de hoogte van de bedragen per afvalstroom afgeleid werden uit enerzijds de heffing van 0,50 euro per inwoner en per jaar voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, die eenzelfde doel nastreeft, en anderzijds de operationele kosten voor het beheer van de afvalstroom, die berekend werden op basis

van de balanspost 60/61 (“aankopen bij derden”) in de meest recente jaarrekeningen van elk beheersorganisme, vergeleken met dezelfde kosten bij het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval in het kader van voornoemd Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008; dat eenzelfde verplichting wordt voorzien voor het erkende organisme voor bedrijfsmatig verpakkingsafval in het kader van dat Samenwerkingsakkoord, omdat dezelfde omstandigheden zich ook daar voordoen;

Overwegende dat de bedragen van de heffing jaarlijks worden geïndexeerd;

Overwegende dat de heffingen voor elke afvalstroom die gevat wordt door dit Samenwerkingsakkoord, er zich op zullen richten om te worden besteed aan algemene preventiemaatregelen of aan preventiemaatregelen die specifiek zijn voor die bijzondere afvalstroom;

Overwegende dat er nog niet voor alle afvalstromen een beheersorganisme bestaat en er daarom voor de betrokken afvalstromen momenteel een nultarief geldt; dat het de bedoeling is om dit Samenwerkingsakkoord regelmatig te herzien, om het aan de realiteit aan te passen;

Overwegende dat de producenten die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een beheersorganisme, deze kosten zelf dragen door middel van de opmaak van een individueel beheersplan, waarin modaliteiten worden vastgelegd die maken dat deze producenten in dezelfde mate bijdragen aan het beleid als de producenten die wel zijn aangesloten bij een beheersorganisme; dat eenzelfde verplichting ook wordt voorzien voor de verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan de terugnameplicht voldoen in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, zowel voor wat betreft het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong als het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, omdat deze verpakkingsverantwoordelijken zich in eenzelfde situatie bevinden;

Overwegende dat in een aantal gevallen aan een beheersorganisme een bijkomende heffing zal worden opgelegd; dat dit zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme de opgelegde doelstellingen niet haalt; dat in huidige tekst niet wordt gekozen voor strafsancties of administratieve geldboetes, maar wel voor heffingen die ten goede komen aan het beleid van de Gewesten; dat het niet halen van de doelstellingen immers bijkomende kosten veroorzaakt voor de gemeenschap inzake het beheer van afvalstoffen;

Overwegende dat er ook een bijkomende heffing zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme te hoge reserves heeft, omdat van de beheersorganisme financiële en budgettaire efficiëntie mag worden verwacht en deze te hoge reserves een ongerechtvaardigde last voor de consumenten vertegenwoordigen; dat de bijkomende heffing de beheersorganismen ertoe moet aanzetten alles in het werk te stellen om de hun opgelegde taken en doelstellingen zo kostenefficiënt mogelijk te vervullen;

Overwegende dat de norm voor de toelaatbare hoogte van de reserves in functie staat van de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom; dat hieronder de kosten worden verstaan die in de jaarrekening vallen onder de noemer “bedrijfskosten (code 60/66A)”, met uitzondering van de toevoegingen aan de voorzieningen (code 635); dat het dus de som betreft van de codes 60, 61, 62, 630, 631, 64 en 66A;

Overwegende dat enerzijds moet vermeden worden dat boekhoudkundig onrechtmatige provisies worden aangelegd, om te dienen als “de facto”-reserves; dat de beheersorganismen anderzijds ook autonomie wordt gegund om aan hun UPV-verplichtingen te voldoen en om een eigen financieel beleid als voorzichtig en redelijk persoon te voeren; dat provisies enkel mogelijk zijn binnen het strikte kader van het boekhoudrecht en dat, om te kunnen verifiëren dat dit het geval is, een objectieve onderbouwing van de boekhoudkundige noodzaak van de provisies, aan de hand van studies, noodzakelijk is; dat hierbij moet opgemerkt worden dat het goedkeuren van de rekening door de eigen revisor als zodanig geen voldoende reden is om te aanvaarden dat de provisies verantwoord zijn; dat een billijke procedure wordt voorzien om de controle door de eigen revisor te laten toetsen en

aanvullen door een onafhankelijke controle, conform het boekhoudrecht en de deontologische regels, zoals bepaald door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren; dat deze procedure haar goede werking heeft aangetoond in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval voor de erkende organismen Fost Plus en Valipac;

Overwegende dat het beperken van de reserves en provisies ook nodig is om een marktverstoring te vermijden tussen de huidige beheersorganismen en toekomstige beheersorganismen voor eenzelfde afvalstroom en om problemen te vermijden inzake de terugstorting van provisies in geval van stopzetting van het lidmaatschap van een producent;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om bij de beoordeling van de vraag of een producent in voldoende mate bijdraagt aan het beleid van de Gewesten, bijzondere flexibiliteit aan de dag te leggen voor producenten die producten uitsluitend voor eigen gebruik invoeren of hun afvalstoffen in een gesloten circuit beheren, omdat deze producenten in veel mindere mate bijdragen aan de afvalstoffenproblematiek, waaraan het beleid van de Gewesten moet verhelpen;

Overwegende dat de Gewesten, door te bepalen dat een beheersorganisme een taak van algemeen belang heeft, in de mate waarin de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die haar wordt toevertrouwd betrekking heeft op huishoudelijk afval, geenszins het oogmerk hebben om dat beheersorganisme daarom te onderwerpen aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten; dat het enkel aan de federale wetgever toekomt om het toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten te bepalen;

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om een producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme en die niet in staat blijkt te zijn om zijn inzamel- of verwerkingsdoelstellingen te behalen, geen bijkomende heffing op te leggen, zoals dat wel het geval is bij een beheersorganisme dat niet in staat blijkt te zijn deze doelstellingen te behalen, omdat de producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme in dat geval zal worden verplicht om zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog over te dragen aan een beheersorganisme;

Overwegende dat erkenningen, te verlenen door de Interregionale Commissie voor de UPV, worden voorzien voor de beheersorganismen; dat deze erkenningen enkel betrekking hebben op de bepalingen van huidig Samenwerkingsakkoord en geen materies betreffen die voorbehouden blijven aan de Gewesten; dat de verleende erkenningen dus complementair zijn aan de gewestelijke regelgevingen;

Overwegende dat de beheersorganismen onderworpen worden aan billijke verplichtingen die het algemeen belang dienen; dat de beheersorganismen in dat kader ook onderworpen worden aan beperkte rapporterings- en goedkeuringsverplichtingen in hoofde van de Interregionale Commissie voor de UPV;

Overwegende dat beheersorganismen als uitsluitend statutair doel moeten hebben het uitvoering geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, maar dat het soms nodig is om dit statutair doel beperkt uit te breiden, om het beheersorganisme in staat te stellen om de opgelegde resultaten op een kostenefficiënte wijze te behalen; dat deze uitbreiding evenwel slechts kan aanvaard worden als er voldoende garanties zijn dat er geen risico is op een verstoring van de concurrentie; dat de Interregionale Commissie voor de UPV de mogelijkheid moet hebben om hierover de relevante adviezen in te winnen, bijvoorbeeld van de Belgische Mededingingsautoriteit, en dat het beheersorganisme vervolgens moet rekening houden met de opmerkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV;

Overwegende dat de nationale wetgeving geen afbreuk mag doen aan de bevoegdheid van de Gewesten inzake het afvalbeleid om het operationeel kader voor de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vast te leggen; dat het interregionaal kader daarom beperkt blijft tot hetgeen uitsluitend op nationaal vlak kan worden geregeld;

Overwegende dat aan producenten van diverse producten verplichtingen van diverse aard worden opgelegd om de milieuhygiënische inzameling en verwerking ervan zoveel mogelijk te maximaliseren; dat er niettemin een aantal producten blijven waarbij, omwille van de specifieke aard van het product, het opleggen van bepaalde maatregelen bijzonder moeilijk is; dat niettemin de nodige maatregelen moeten genomen worden om te vermijden dat hoe dan ook bepaalde afvalstoffen onbeheerd worden achtergelaten en zwerfvuil worden;

Overwegende dat zwerfvuil een belangrijk maatschappelijk en milieuprobleem vormt en een grote financiële kost oplegt aan de gemeenschap voor de opruiming ervan en dat het aangewezen is dat de producenten van producten die aanzienlijk bijdragen tot de zwerfvuilproblematiek, de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil financieren;

Overwegende dat producenten de keuze hebben om individueel aan hun verplichtingen te voldoen, of om zich te verenigen in een collectief organisme, of om de taak van het collectief organisme toe te vertrouwen aan een erkend organisme in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

Overwegende dat de financiële bijdrage van de producenten in de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil de reële en de volledige kosten zou moeten dekken; dat deze financiële bijdrage evenwel niet meer mag bedragen dan de kosten die noodzakelijk zijn om de nodige diensten op een kostenefficiënte manier aan te bieden; dat de kosten beperkt zijn tot kosten voor werkzaamheden uitgevoerd door of namens overheidsinstanties en dat de gewestelijke administraties deze op transparante wijze vaststellen, in lijn met het Europees recht;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd voor huishoudelijk verpakkingsafval, door middel van wijzigingen aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als voor de andere afvalstromen die in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van zwerfvuil; dat, evenwel door de invoering van een systeem van statiegeld of een gelijkwaardig systeem, kan verwacht worden dat het aandeel huishoudelijke verpakkingen in het zwerfvuil zal dalen, waardoor het nodig is om een progressieve daling van de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen te voorzien; dat het daarenboven aangewezen is om de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen in een eerste fase te beperken tot deze verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, alsook de verpakkingen van sigaretten en de huishoudelijke drankverpakkingen uit blik, vanwege hun significante aanwezigheid in zwerfafval en de huidige afwezigheid van een statiegeldsysteem of gelijkwaardig systeem;

Overwegende dat de heffingen voor elk van deze afvalstromen bepaald werden op basis van de werkelijke kosten die door elk van de Gewesten geraamd werden voor het efficiënte beheer van het zwerfvuil door volledige studies die werden gerealiseerd op basis van de beoordeling van de totale en reële kosten, dewelke op transparante en proportionele wijze aangepast werden overeenkomstig de principes van de Richtlijn (EU) 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu, verdeeld tussen de afvalstromen, op basis van de meest recente fractietellingen van de Gewesten; dat de berekeningsmethode zodanig werd ontwikkeld dat de kosten voor het voorkomen, opruimen, vervoeren en verwerken van zwerfvuil, alsook de kosten van toezicht en bestraffing van het ingestelde beleid, proportioneel per productgroep konden worden vastgesteld; dat de omstandigheden in de Gewesten evenwel onderling niet volledig vergelijkbaar zijn; dat bovendien een eenduidige regel voor de berekening van de heffing zich opdringt;

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd aan producenten en verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen; dat daartoe aan producenten, voor andere afvalstromen dan verpakkingen, die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, een “individueel beheersplan zwerfvuil” wordt opgelegd, terwijl aan verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, dezelfde verplichtingen toepasselijk worden gemaakt in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008;

Overwegende dat het de bedoeling is om de financiële bijdragen regelmatig te evalueren aan de hand van fractietellingen en een inventarisatie van de kosten, waarbij de Gewesten ernaar streven om een uniforme berekeningsmethode van de kosten toe te passen; dat dit Samenwerkingsakkoord zal worden aangepast, wanneer zou blijken dat de financiële bijdragen niet meer overeenstemmen met de realiteit;

Overwegende dat de heffing geen disproportioneel hoge impact mag hebben in vergelijking met het economisch gewicht van een sector; dat overheden volgens de Europese Kaderrichtlijn Afval (2008/98/EC) bij de toepassing van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid rekening moeten houden met de economische haalbaarheid;

Overwegende dat kauwgom een aanzienlijk deel van het zwerfvuil uitmaakt en niet onder het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn valt, maar wel een reëel probleem vormt op het vlak van openbare netheid en reiniging, dat het daarom aangewezen is om preventie- en opkuisacties en -campagnes op te zetten;

Overwegende dat de inwerkingtreding van de heffingen voortvloeit uit de bepalingen van de SUP-richtlijn;

Overwegende dat het noodzakelijk is om in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest gezamenlijk maatregelen te nemen betreffende voorkoming van zwerfvuil en de financiering van de zwerfvuilkosten, zonder dat de Belgische economische unie en monetaire eenheid worden verstoord;

Overwegende dat alleen een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet een voldoende garantie biedt om op het hele Belgische grondgebied een uniforme regeling te treffen,

BOEK I – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit Samenwerkingsakkoord is een gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen en de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu.

§2. Dit Samenwerkingsakkoord heeft kracht van wet en is rechtstreeks van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

Behoudens andersluidende bepalingen doet dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

Dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of de agglomeraties inzake volksgezondheid en veiligheid op de openbare weg. Dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op het beheer van afvalstoffen die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, zonder hierbij evenwel afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de gemeenten en de Brusselse agglomeratie om in het kader van hun bevoegdheden aanvullende reglementeringen te treffen betreffende de inzameling van deze afvalstoffen.

§3. Dit Samenwerkingsakkoord geeft gedeeltelijke uitvoering aan hoofdstuk VIII van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen. Het Beslissingsorgaan UPV en de

Gewestelijke administratie, zoals gedefinieerd in artikel 2, §1, 6° en 21° van dit Samenwerkingsakkoord, zijn bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 54 (1) van de Verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 2

§1. Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder:

1° « Elektrische en elektronische apparaten » of « EEA »: apparaten die afhankelijk zijn van elektrische stromen of elektromagnetische velden om naar behoren te werken en apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden en die bedoeld zijn voor gebruik met een spanning van maximaal 1 000 volt bij wisselstroom en 1 500 volt bij gelijkstroom;

2° « Voertuig »: voertuigen die onder categorie M1 of N1 vallen als omschreven in Verordening (EU) 2018/858, alsmede driewielige motorvoertuigen als omschreven in Verordening (EU) 168/2013, met uitzondering van driewielers, ongeacht hoe het voertuig tijdens het gebruik werd onderhouden of gerepareerd en ongeacht of het werd uitgerust met door de producent geleverde onderdelen dan wel met andere onderdelen die als vervangings- of inbouwonderdeel in overeenstemming met de relevante gemeenschapsbepalingen of interne bepalingen werden aangebracht;

3° « Producent » in de zin van Boek II van huidig Samenwerkingsakkoord:

- Van EEA: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die ongeacht de verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en onder zijn eigen naam of merk EEA vervaardigt, of EEA laat ontwerpen of vervaardigen die hij onder zijn naam of merk op het Belgische grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of handelsmerk apparatuur wederverkoopt die door andere leveranciers is geproduceerd; hierbij wordt de wederverkoper niet als „producent” aangemerkt wanneer het merkteken van de producent zoals bepaald in punt a) op het apparaat zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig EEA uit een derde land in de handel brengt, of
  d) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en via verkoop op afstand in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, EEA rechtstreeks of door gebruik te maken van een online marktplaats verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens in België.

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst wordt niet als „producent” aangemerkt, tenzij hij tevens optreedt als producent in de zin van het bepaalde onder de punten a) tot en met d);
- Van voertuigen: de voertuigfabrikant of de beroepsimporteur van een voertuig in België;
- Van andere producten: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht:
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt onder zijn eigen naam of merk, of een product laat ontwerpen of vervaardigen dat hij onder zijn naam of merk op het grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of merk een product wederverkoopt dat door andere leveranciers is geproduceerd; hierbij wordt de doorverkoper niet als producent van het product aangemerkt als het merk van de producent, vermeld in punt a), op het product zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig een product op de markt brengt dat afkomstig is uit een derde land,
  d) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt of invoert dat hij beroepsmatig op het grondgebied bestemt voor eigen gebruik, of

e) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en een product via verkoop op afstand, in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, rechtstreeks of door gebruik van een onlinemarktplaats, aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt.

Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst, wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij ook optreedt als producent als vermeld in punt a) tot en met e);

4° « Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid »: een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiële of financiële en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product;

5° « Beslissingsorgaan UPV »: het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;

6° « Beheersorganisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

7° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de instelling bedoeld in artikel 23 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;

8° « Reserve »: een gedeelte van het eigen vermogen van een onderneming, boven de nominale waarde van het gestort en opgevraagd kapitaal, dat dient om een gedeelte van de winst te bewaren voor toekomstig gebruik;

9° « Provisie »: een toepassing van het boekhoudkundig recht die de ondernemingen verplicht om te anticiperen op gebeurtenissen die een negatieve impact zouden kunnen hebben op hun patrimonium; de provisie kan slechts gebruikt worden voor de dekking van de toekomstige kosten waarvoor ze werd voorzien;

10° « Heffing »: het forfaitaire bedrag bedoeld in artikel 8, 13, 14 of 27 van huidig Samenwerkingsakkoord;

11° « Olie »: alle soorten minerale of synthetische smeerolie of industriële olie, zoals olie van verbrandingsmotoren en versnellingsbakken, alsmede smeerolie, olie voor turbines en hydraulische oliën;

12° « Band »: elke volle of luchtband uit rubber en eventuele andere materialen, met inbegrip van bandages, met uitzondering van fietsbanden;

13° « Onlinemarktplaats »: een digitaal platform, een portaal of enig ander gelijkaardig elektronisch middel, applicatie of dienst, die een verkoper in staat stelt een overeenkomst op afstand, in de zin van artikel I.8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, af te sluiten met gebruikers van de onlinemarktplaats;

14° « Beheerder van een onlinemarktplaats »: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet ten bezwarende titel, een onlinemarktplaats organiseert of beheert;

15° « Matras »: product dat bestemd is om op te slapen en te rusten, dat geschikt is voor het gebruik door de mens voor een lange periode, dat bestaat uit een sterke hoes, gevuld met kernmaterialen, en

dat kan worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, inclusief topper; een topper is een dunne matras die bovenop de normale matras wordt gelegd;

16° « Zonnepaneel »: elektrisch apparaat dat is ontworpen met als doel om elektriciteit op te wekken uit (zon)licht voor openbare, commerciële, industriële, landelijke en residentiële toepassingen; deze definitie omvat niet de apparatuur met geïntegreerde PV-cellen, die als functie hebben om elektriciteit te genereren die nodig is om die apparatuur te laten werken;

17° « Wegwerpluier »: een luier die bestemd is voor eenmalig gebruik of delen hiervan;

18° « Textiel »: een verzamelnaam van de productgroep bestaande uit kleding, schoeisel, linnen en producten vervaardigd uit natuurlijke of synthetische vezels; de textielfractie bevat zowel herbruikbaar als niet herbruikbaar textiel;

19° « Meubelen »: alle roerende goederen, waarvan alle buitenafmetingen groter dan of gelijk zijn aan 40 centimeter of waarvan het volume groter dan of gelijk is aan 60 kubieke decimeter, die bestemd zijn voor het gebruik of de versiering van lokalen of hun exterieur, met uitzondering van matrassen;

20° « Gewestelijke administratie »: de administratie aangewezen door het Gewest;

21° « In de handel brengen »: het voor het eerst op de Belgische markt aanbieden van een product;

22° « Op de markt aanbieden »: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de Belgische markt; deze definitie kan verder geconcretiseerd worden in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 ;

23° « Producent » in de zin van Boek III van huidig Samenwerkingsakkoord:

a. Behalve voor verpakkingen, elke op het Belgische grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad (21), producten vervaardigt, vult, verkoopt of invoert en op het Belgische grondgebied producten of gevulde producten in de handel brengt, of
b. Behalve voor verpakkingen, elke in een ander land gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig rechtstreeks producten of gevulde producten op het Belgische grondgebied verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, door overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU;

24° « Tabaksproducten »: producten met filters die geconsumeerd kunnen worden en die, al is het slechts ten dele, bestaan uit tabak, ook indien genetisch gemodificeerd, alsook filters die verkocht worden voor gebruik in combinatie met tabaksproducten;

25° « Kauwgom »: gearomatiseerde gom, waarop gekauwd wordt en die niet bedoeld is om te worden ingeslikt;

26° « Vochtige doekjes »: vooraf bevochtigde doekjes voor persoonlijke hygiëne of huishoudelijk gebruik;

27° « Ballonnen »: een niet-poreuze huls van licht materiaal die bestemd is om met lucht of een gas te worden opgeblazen, met uitzondering van ballonnen voor industriële of andere professionele toepassingen die niet aan consumenten worden verstrekt;

28° « Collectief organisme »: de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt;

29° « Zwerfvuil »: elke afvalstof die wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd, zonder de toepasselijke regels na te leven;

30° « Verordening (EU) 2023/1542 » : Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG.

§2. Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord gelden voor batterijen en afgedankte batterijen de definities overeenkomstig Verordening (EU) 2023/1542.
Waar in dit Samenwerkingsakkoord “het Beheersorganisme” is vermeld, moet dit voor batterijen en afgedankte batterijen worden verstaan als “de Organisatie voor producentenverantwoordelijkheid” overeenkomstig artikel 3 (1) 49° van Verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 3

Dit Samenwerkingsakkoord heeft volgende doelstellingen:

1° het tot stand brengen van een nationaal kader voor de implementatie van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
2° het voorkomen en het verminderen van zwerfvuil en de schadelijkheid ervan;
3° het financieel verantwoordelijk maken van de producenten voor de zwerfvuilkosten die voortkomen uit de producten die door hen in de handel zijn gebracht;
4° het sensibiliseren van de bevolking met als doel zwerfvuil te voorkomen.

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

§1. Artikel 2, 24°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“24° « Interregionale Commissie voor de UPV »: de commissie, voorheen “Interregionale Verpakkingscommissie” genoemd, bedoeld in artikel 23 van dit Samenwerkingsakkoord en belast met sommige taken van bestuur, toezicht, goedkeuring en advies in het kader hiervan;”

§2. Alle vermeldingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval van de benaming *“Interregionale Verpakkingscommissie”*, met uitzondering van de vermeldingen in de artikelen 2, 24°, 23, §1, en 24, worden gewijzigd in de nieuwe benaming *“Interregionale Commissie voor de UPV”.*

§3. Artikel 23, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

“§1. De Gewesten bestendigen het bestaan van de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als een gemeenschappelijke instelling, bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen, waarvan evenwel de naam wordt gewijzigd in “Interregionale Commissie voor de UPV”. Zij heeft rechtspersoonlijkheid.

De Interregionale Commissie voor de UPV is samengesteld uit een Beslissingsorgaan en uit een Permanent Secretariaat, dat tot taak heeft het Beslissingsorgaan bij te staan.

Het Beslissingsorgaan is samengesteld uit 2 afdelingen met elk negen leden. Elke Gewestregering duidt, voor beide afdelingen, drie effectieve leden en drie plaatsvervangers aan. Leden kunnen zowel in beide afdelingen als in slechts één afdeling worden aangeduid.

De eerste afdeling van het Beslissingsorgaan, die ook wordt aangeduid als "Beslissingsorgaan Verpakkingen", staat in voor de preventie en het beheer van verpakkingsafval, zoals dat verder beschreven wordt in dit Samenwerkingsakkoord.

De tweede afdeling van het Beslissingsorgaan is het "Beslissingsorgaan UPV". De taken en bevoegdheden van dit "Beslissingsorgaan UPV" worden geregeld in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Het Permanent Secretariaat is samengesteld uit ambtenaren en personeelsleden die door elke Gewestregering ter beschikking worden gesteld van de Interregionale Commissie voor de UPV voor het vervullen van de administratieve en technische opdrachten die haar toekomen.

Het Gewest kan ervoor opteren om, in plaats van personeel ter beschikking te stellen, per budgettair jaar, specifieke budgetten aan de Interregionale Commissie voor de UPV toe te kennen voor de aanwerving van eigen personeel.

De toegekende specifieke budgetten dekken ook de werkingskosten van het sociale secretariaat dat door de Interregionale Commissie voor de UPV met de praktische aspecten van het personeelsbeheer zal worden belast.".

Artikel 5

Artikel 24 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst:

"De beide afdelingen van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV komen ten minste 10 maal per jaar samen, alsook op vraag van een lid. Elke afdeling zetelt slechts geldig indien de drie Gewesten vertegenwoordigd zijn.

De leden van elke afdeling van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV duiden elk jaar en met ingang op 5 maart in hun midden een nieuwe voorzitter aan, waarbij een beurtrol wordt gerespecteerd tussen de Gewesten. Het secretariaat van beide afdelingen van het Beslissingsorgaan wordt verzekerd door het Permanent Secretariaat.

Het reglement van inwendige orde van de Interregionale Commissie voor de UPV, dat de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV vastlegt, regelt de praktische samenwerking tussen de beide afdelingen en kan voorzien in gemeenschappelijke vergaderingen van de twee afdelingen.

Elk advies, voorstel of beslissing van de Interregionale Commissie voor de UPV moet genomen geworden bij consensus, voor zover minstens één vertegenwoordiger van elk Gewest aanwezig is.".

Artikel 6

§1. In artikel 26, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt op het einde het punt vervangen door een puntkomma.

§2. In artikel 26, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een punt 13° toegevoegd met de volgende tekst:

> *"13° geeft binnen zijn tweede afdeling uitvoering aan de taken opgenomen in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil."*.

§3. Artikel 26, §5, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt geschrapt. Artikel 26, §6, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vernummerd naar 26, §5.

BOEK II – BEPALINGEN BETREFFENDE HET INTERREGIONAAL KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VAN BEPAALDE AFVALSTROMEN

Afdeling 1. Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

§1. Er geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de volgende afvalstromen:

EEA, exclusief zonnepanelen
Zonnepanelen
Voertuigen
Olie
Banden
Matrassen
Meubelen
Textiel
Wegwerpluiers
Batterijen

Overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de afvalstroom batterijen. Deze verordening bepaalt de doelstellingen en verplichtingen inzake inzameling, recyclingrendement, materiaalterugwinning, hergebruik, voorbereiding op hergebruik, herbestemming, voorbereiding voor herbestemming, preventie, informeren en rapportage. De Gewesten kunnen desgevallend, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, aanvullende doelstellingen en verplichtingen opleggen, op voorwaarde dat deze compatibel zijn met de verordening.

Voor elk van de afvalstromen bedoeld in het eerste lid zullen desgevallend aan de producenten maatregelen inzake Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid worden opgelegd door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het opleggen van één of meerdere regels en verplichtingen betrekking hebbende op:
1° het behalen van doelstellingen inzake inzameling en verwerking van het afval voortkomend uit producten die de producenten op de markt brengen;
2° het behalen van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik;
3° het behalen van doelstellingen inzake de ondersteuning en ontwikkeling van activiteiten inzake hergebruik uitgevoerd door vennootschappen met een sociaal oogmerk die op grondgebied van de Gewesten gevestigd zijn.

Ieder uitvoerend samenwerkingsakkoord zal bepalen vanaf wanneer de doelstellingen en verplichtingen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifiëren.

De producenten kunnen zich per afvalstroom verenigen in één of meerdere beheersorganismen, die het vervullen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich nemen voor de bij hen aangesloten producenten.

§2. Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben de beheersorganismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om kennis te nemen van het marktaandeel van elk beheersorganisme voor een bepaald kalenderjaar. Het marktaandeel van een beheersorganisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat beheersorganisme aangesloten producent, zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1. Het marktaandeel van een producent wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de producent op de markt gebrachte producten waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte producten waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet erop toe dat de activiteiten van de beheersorganismen het gehele grondgebied afdekken en dat de beheersorganismen hun verplichtingen op gecoördineerde wijze nakomen.

§3. Indien een producent de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen eveneens de verplichtingen krachtens verordening (EU) 2023/1542, heeft toevertrouwd aan een beheersorganisme, wordt een toetredingsovereenkomst gesloten tussen de producent en het beheersorganisme.

In de toetredingsovereenkomst wordt gegarandeerd dat er discriminatie noch concurrentievervalsing tussen producenten bestaat, en worden de ontbindingsprocedures en uitsluitingsmechanismen nader bepaald. Ze bevat de nodige bepalingen die de financiering waarborgen van de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die op de markt gebracht worden tijdens de duur van de toetredingsovereenkomst.

De type-toetredingsovereenkomst wordt vooraf aan het advies van het Beslissingsorgaan UPV onderworpen. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

§4. Voor de in artikel 8 gespecifieerde afvalstromen wordt in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ook een financiële verplichting opgelegd aan de beheersorganismen, teneinde bij te dragen tot het beleid van de Gewesten.

Artikel 8

§1. Voor de afvalstromen “EEA, exclusief zonnepanelen”, “Zonnepanelen”, “Batterijen”, “Voertuigen”, “Olie”, “Banden”, “Matrassen”, “Meubelen”, “Textiel” en “Wegwerpluiers” geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing per kalenderjaar voor de beheersorganismen; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen.

De heffing met betrekking tot een bepaald kalenderjaar is uitgedrukt als een bedrag per inwoner in België, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van

de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van voornoemde kalenderjaar.

Indien voor eenzelfde afvalstroom op de laatste dag van een kalenderjaar meerdere beheersorganismen bestaan, wordt met betrekking tot dat kalenderjaar de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid.

De heffing bedraagt:

EEA, exclusief zonnepanelen	0,148 EUR/inwoner
Zonnepanelen	0,001 EUR/inwoner
Batterijen	0,057 EUR/inwoner
Voertuigen	0,003 EUR/inwoner
Olie	0,011 EUR/inwoner
Banden	0,082 EUR/inwoner
Matrassen	0,019 EUR/inwoner
Meubelen	0 EUR/inwoner
Textiel	0 EUR/inwoner
Wegwerpluiers	0 EUR/inwoner

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van artikel 9, §10.

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:

- de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;
- de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;
- onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;
- de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;
- de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;
- de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;
- de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;
- het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het kalenderjaar waarop de heffing betrekking heeft.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken beheersorganismen, de concrete bestemmingen van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen en bezorgt jaarlijks aan de betrokken beheersorganismen een overzicht van de effectieve bestedingen.

§3. Elk coördinatie-organisme en, voor de afvalstromen waarvoor er geen coördinatie-organisme opgericht is, elk beheersorganisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door de leden van de beheersorganismen in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van elk beheersorganisme vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid, en communiceert binnen de 30 dagen de door elk beheersorganisme concreet te betalen bedragen. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

De heffing is, voor een bepaalde afvalstroom, voor de eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 in werking is getreden.

Artikel 9

§1. Het beheersorganisme dat in het kader van Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen in het kader van de verordening (EU) 2023/1542, werd aangewezen om uitvoering te geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producenten die bij hem aangesloten zijn, moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;

2° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden uitvoering geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;

3° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;

4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet gesanctioneerd zijn vanwege een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten met een effectieve gevangenisstraf dan wel een bestuurlijke of strafrechtelijke geldboete hoger dan 10.000 euro;

5° over de nodige middelen beschikken om uitvoering te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

§2. Indien een beheersorganisme, in bijkomende orde en in afwijking van §1, 2°, activiteiten uitoefent die van commerciële aard zijn of die buiten de strikte uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, moet het bij het uitoefenen van deze activiteiten het concurrentierecht respecteren.

Een beheersorganisme kan deze activiteiten slechts zelf uitoefenen in de mate dat het geen misbruik maakt van zijn eventuele dominante positie op de markt. Hiervoor moet het beheersorganisme een duidelijke beschrijving van deze activiteiten voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV en moet het zijn beslissing verantwoorden door een marktstudie uit te voeren en deze aan het Beslissingsorgaan UPV te bezorgen. Het beheersorganisme houdt rekening met de opmerkingen van het Beslissingsorgaan UPV, dat hiertoe de nodige adviezen kan inwinnen.

Het in deze paragraaf bepaalde geldt ook in geval het uitoefenen van de activiteiten gebeurt door de oprichting van of de participatie in een afzonderlijk bedrijf door het beheersorganisme.

Jaarlijks bezorgt het beheersorganisme aan het Beslissingsorgaan UPV een globaal overzicht van zijn activiteiten, met inbegrip van de uitgevoerde activiteiten die onder deze paragraaf vallen; dit bevat ook een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt.

§3. Het beheersorganisme is gehouden tot:

1° het beheer van de afvalstoffen, waarbij de lokale werkgelegenheid en het nabijheidsbeginsel worden aangemoedigd;

2° het verstrekken aan het publiek van informatie over de mogelijkheden van preventie, herstel en hergebruik;

3° het nemen van de passende maatregelen die stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG, dit met inbegrip van onder meer het aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam zijn en, zodra afval geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige nuttige toepassing en milieuverantwoorde verwijdering;

4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik, door een gerichte communicatie aan de leden en door het opzetten van proefprojecten inzake preventie en hergebruik;

5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen;

6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling van alle afgedankte producten op een wijze die levensduurverlenging en hergebruik bevordert en toelaat om de doelstellingen inzake preventie, inzameling en verwerking te realiseren;

7° het sluiten van een uniforme toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;

8° het sluiten van een verzekeringscontract tot dekking van de schade die uit de voorgenomen activiteiten kan voortvloeien;

9° het innen van de bijdrage van de leden, op niet discriminerende wijze, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen bijkomend de verplichtingen overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 (artikel 56 (4)), te dekken en teneinde deze bijdrage, waar mogelijk, op basis van geharmoniseerde criteria en in overeenstemming met het Europees recht te differentiëren, voor afgedankte batterijen te differentiëren overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 (artikel 57 (2)), voor afzonderlijke producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met duurzaamheid, repareerbaarheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid, de aanwezigheid van gerecycleerd materiaal en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus;

10° het verifiëren en controleren van de verwerking van de afvalstoffen, alsook van de milieu- en sociale omstandigheden waarin de verwerking plaatsvindt en het garanderen van een kwalitatieve controle, uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme, van deze gegevens, op kosten van het beheersorganisme;

11° het rapporteren over de behaalde resultaten met een maximale transparantie naar de gewestelijke overheden en naar het Beslissingsorgaan UPV, waarbij de confidentialiteit van vertrouwelijke bedrijfsgegevens wordt gegarandeerd, en de staving van de resultaten met een onafhankelijke auditering of certifiëring; voor afgedankte batterijen omvat de rapportage minstens de gegevens overeenkomstig artikel 75 van de verordening (EU) 2023/1542; de nadere regels worden desgevallend in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bepaald;

12° het bestrijken op een homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied;

13° het jaarlijks bereiken op een homogene wijze van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen voorzien in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord vermeld in artikel 7, §1;

14° het privilegiëren van korte verwerkingsketens voor de recyclage, waarbij de recyclage uitsluitend binnen de Europese Unie en maximaal in België plaatsvindt;

15° het zorgen voor de gratis terugname van afvalstoffen die worden geproduceerd in geval van natuurrampen of calamiteiten, die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten;

16° het stellen van een financiële zekerheid die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van minstens 9 maanden, en voor afgedankte batterijen een garantie overeenkomstig artikel 58 (7) van de verordening (EU) 2023/1542, die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van minstens 9 maanden.

§4. De uitoefening van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme wordt voorts omkaderd door de volgende principes:

- de activiteiten worden in goede banen geleid zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen en met oog voor de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en voor afgedankte batterijen de verordening (EU) 2023/1542, door de prestaties en efficiëntie van zijn activiteiten te optimaliseren en door de werkingskosten hieraan aan te passen, om de hem gestelde doelstellingen te bereiken;

- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten moeten gedocumenteerd worden en dienen het voorwerp uit te maken van een toegang tot informatie zoals omkaderd door huidig Samenwerkingsakkoord;

- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen;

- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité van studies die worden uitgevoerd in opdracht van het beheersorganisme en die relevant zijn voor het beleid;

- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties; de waarnemers beschikken over dezelfde informatie als de andere deelnemers aan de vergadering;

- het beheersorganisme implementeert kwaliteitscontroleprocedures via één of meerdere onpartijdige en onafhankelijke externe derden die met name het volgende evalueren:
    - de kwaliteit van de kwantitatieve gegevens;
    - de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies die uitgevoerd worden door het beheersorganisme;
    - de naleving van de elementen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid;
    - de financiële gegevens;

en formuleert in voorkomend geval voorstellen over hoe het beter kan;

- het beheersorganisme implementeert een beleid voor het beheer van potentiële belangenconflicten; dit beleid wordt door de bestaande beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en wordt door nieuwe beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na hun oprichting; met name bij een belangenconflict in hoofde van een persoon die deelneemt aan de evaluatie, de opvolging van de gunningsprocedure en/of de beslissing tot gunning van een overeenkomst door het beheersorganisme, dient deze zich te onthouden van elke tussenkomst in de evaluatie en/of de besluitvorming;

- het beheersorganisme organiseert een discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle organisaties die de actoren vertegenwoordigen, die betrokken zijn bij de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, inclusief vertegenwoordigers van de sociale economie, consumentenverenigingen en milieuverenigingen; het discussieforum komt minstens één keer per jaar samen naar aanleiding van de voorstelling van het goedgekeurde jaarverslag; het beheersorganisme stelt er ook de lopende en toekomstige acties voor; elke vergadering van het discussieforum maakt het voorwerp uit van een verslag dat naar alle partijen gestuurd wordt;

- het beheersorganisme neemt actief deel aan de vergaderingen van het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd, in principe jaarlijks; dit opvolgingscomité heeft als voornaamste doel om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan; de essentiële elementen van het beheer van de afvalstroom door het beheersorganisme worden erin besproken, net als de initiatieven van de Gewesten; de agenda van de vergadering wordt vastgelegd door het Beslissingsorgaan UPV in samenspraak met de beheersorganismen; elke bijeenkomst van het opvolgingscomité maakt het voorwerp uit van een verslag dat door het Beslissingsorgaan UPV wordt opgesteld;

- ingeval het beheersorganisme zelf instaat voor de gunning van markten betreffende de inzameling, sortering, verwerking en recyclage van de afvalstoffen, worden deze markten door het beheersorganisme toegewezen op basis van een bestek en een niet-discriminerende selectieprocedure op basis van transparante gunningscriteria; voor de uitwerking van de bestekken en de procedure voor toewijzing van de markten, consulteert het beheersorganisme de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik en de consumentenorganisaties; om deze consultaties te vergemakkelijken kan het beheersorganisme een “gemengd comité” oprichten voor de toewijzing van de markten, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van het beheersorganisme, van de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, van de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, van de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik, en van de consumentenorganisaties; het gemengd comité legt zijn werkingsregels vast in een huishoudelijk reglement; de verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgd; het bestek en de procedure voor toewijzing van de markten worden aan het Beslissingsorgaan UPV ter goedkeuring voorgelegd.

§5. In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval, vervult het beheersorganisme een taak van openbare dienst en moet het:

1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen;

2° een overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen; hiertoe wordt in overleg met de lokale besturen een

modelovereenkomst opgesteld, die voorafgaandelijk voor goedkeuring wordt voorgelegd aan de bevoegde gewestelijke administratie;

3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipiënten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten waarmee een uniform contract is afgesloten voor de inzameling van afval; de inzamelrecipiënten houden o.a. rekening met de maximale opslagcapaciteit van de kleinhandelaren en recyclageparken en optimaliseren de veiligheid en ergonomie van de opslag, het bewaren, de voorbereiding op hergebruik en het eigenlijke hergebruik; bij de keuze van de verpakkingen en inzamelrecipiënten worden de principes van eco-design en gebruik van recycled content maximaal nagestreefd;

4° een voldoende geografisch verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en op regelmatige basis bij die inzamelpunten al het afval ophalen dat onderworpen is aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid en dat afkomstig is van zijn producten; deze ophaling moet steeds gratis zijn voor de inzamelpunten, tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord;

5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt;

6° zijn territoriale organisatie optimaliseren wat betreft verzamelpunten, sorteer- en verwerkingscentra, en ervoor zorgen dat hij de mogelijkheden bestudeert om de gevolgen van het vervoer te beperken door in het bijzonder de mogelijkheden van het vervoer over de binnenwateren te onderzoeken;

7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffen waarvoor dit relevant is en tewerkstelling bevorderen in de verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk;

8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten en met de gevolgen daarvan voor de uitvoeringsmodaliteiten en prestaties van de inzameling.

Voor de punten 1°, 4° en 5° hierboven wordt voor afgedankte batterijen verwijzing gemaakt naar de artikelen 59 tot en met 61 van de verordening (EU) 2023/1542.

§6. In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval, moet het beheersorganisme:

1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren;
2° de gelijkheid respecteren tussen de private of publieke operatoren die instaan voor de inzameling, sortering, recyclage en nuttige toepassing van bedrijfsafval;
3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen van de ophaling tot aan de eindverwerking en de controleerbaarheid van de eindverwerking van het bedrijfsafval garanderen, alsook de milieu- en sociale omstandigheden waarin deze eindverwerking plaatsvindt.

In dit kader moet het beheersorganisme eveneens:
- een observatorium voor de vrije markt opzetten, vanaf de producent van het afval tot de eindbestemming, om een optimale traceerbaarheid te garanderen;
- indien relevant, een KMO-plan uitvoeren om het sorteren door kleine en zeer kleine ondernemingen te stimuleren;
- wanneer er sprake is van trading, contracten sluiten met traders om te zorgen voor volledige traceerbaarheid van de geëxporteerde afvalstromen;
- een stimulerend financieringsmechanisme instellen om recyclage in België aan te moedigen.

§7. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient het

beheersorganisme bij het Beslissingsorgaan UPV een erkenningsaanvraag in waarin wordt beschreven op welke wijze zal worden voldaan aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6. Het uitvoerend samenwerkingsakkoord kan de modaliteiten vastleggen voor het verder concretiseren van deze bepaling.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of de erkenningsaanvraag van het beheersorganisme aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 voldoet. Het Beslissingsorgaan UPV verleent desgevallend een erkenning aan het beheersorganisme, die ook bijsturingsmaatregelen kan bevatten, waaraan het beheersorganisme zich moet houden. De erkenning kan bijkomende streefwaarden bevatten waarnaar het beheersorganisme zich moet richten.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat het beheersorganisme steeds aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze bepalingen kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Twee jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning maakt het Beslissingsorgaan UPV een tussentijdse en samenvattende evaluatie op van de uitvoering van de erkenning en bezorgt het hierover een rapport aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning, ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

§8. Voor afgedankte batterijen wordt de erkenning in §7 verstaan als goedkeuring, overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542. De aanvraag voor goedkeuring moet bijkomend voldoen aan de eisen van verordening (EU) 2023/1542, en wordt behandeld binnen de termijn vermeld in artikel 58 (3). De administratieve en procedurele regels voor de goedkeuring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 worden desgevallend uitgewerkt in het uitvoerend samenwerkingsakkoord of, bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord, in de gewestelijke regelgeving.

§9. Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 2 jaar opnieuw, informeert het coördinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §2, het Beslissingsorgaan UPV over de wijze waarop het van plan is zijn coördinatietaak te vervullen.

Het Beslissingsorgaan UPV formuleert desgevallend bijsturingsmaatregelen, waaraan het coördinatie-organisme zich moet houden.

§10. De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de verplichtingen van §3, 1°, 2°, 3°, 5°, 6°, 8°, 10°, 11°, 12°, 13°, 14°, 15° en 16° en voor afgedankte batterijen bijkomend de verplichtingen overeenkomstig verordening (EU) 2023/1543, individueel naleven, waarbij hij moet garanderen dat er geen kosten, voortkomend uit de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor producten die door hem op de markt zijn gebracht, zullen worden afgewenteld op andere producenten. De producent moet met betrekking tot elk kalenderjaar eveneens bijdragen middels een heffing aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen, zoals beschreven in artikel 8, bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid. Concreet zal de producent met betrekking tot elk kalenderjaar N een heffing verschuldigd zijn in functie van de afvalstromen en berekend op basis van de bedragen per inwoner overeenkomstig artikel 8, §1, weliswaar in verhouding tot zijn marktaandeel voor het voorgaande kalenderjaar N-1 en voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.

Elke producent rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van

toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van de producent vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid, en communiceert binnen de 30 dagen het concreet te betalen bedrag. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

De heffing is, voor een bepaalde afvalstroom, voor de eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 in werking is getreden.
De producent zal in zijn individueel beheersplan aanduiden hoe hij zal bijdragen aan het beleid van de Gewesten.

Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient de producent bij het Beslissingsorgaan UPV zijn individueel beheersplan in, dat de wijze omschrijft waarop hij van plan is te voldoen aan het geheel van zijn verplichtingen.

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of het individueel beheersplan aan de verplichtingen van het eerste lid voldoet en keurt desgevallend het individueel beheersplan goed of af of formuleert bijsturingsmaatregelen, waaraan de producent zich moet houden.

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat de producent steeds aan het geheel van de verplichtingen blijft voldoen.

§11. Voor afgedankte batterijen wordt het individueel beheersplan in §10 verstaan als goedkeuring, overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542. De aanvraag voor goedkeuring moet bijkomend voldoen aan de eisen van verordening (EU) 2023/1542, en wordt behandeld binnen de termijn vermeld in artikel 58 (3) van deze verordening. De administratieve en procedurele regels voor de goedkeuring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 worden desgevallend uitgewerkt in het uitvoerend samenwerkingsakkoord of, bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord, in de gewestelijke regelgeving.

Artikel 10

§1. Het beheersorganisme moet voor het geheel van zijn leden de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen.

Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door zijn leden op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor het verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de rapportering van het beheersorganisme onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

§2. De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen. Hij rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door hem op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor hij verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking.

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt.

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de rapportering van de producent onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden.

De producent die niet in staat blijkt om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te behalen, zal, bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moeten overdragen aan een beheersorganisme.

§3. De modaliteiten voor de rapporteringen bedoeld in de §§1 en 2, worden per afvalstroom verder bepaald door de Gewestregeringen, door middel van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1. Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord kan voor de afvalstroom in kwestie ook aanvullende rapporteringen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voorzien en daarvoor de modaliteiten bepalen; het gaat hierbij over rapporteringen aan de overheid of een door de overheid aangewezen systeem, door welbepaalde actoren, overeenkomstig artikel 41.

§4. Voor afgedankte batterijen worden in aanvulling op §1 en §2, de gegevens overeenkomstig artikel 75 van verordening (EU) 2023/1542 gerapporteerd, binnen de termijn vermeld in artikel 75 (7) van deze verordening.

Het Beslissingsorgaan UPV, of de door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie, zet een elektronisch systeem op waarlangs gegevens aan hen worden gerapporteerd overeenkomstig artikel 75 (8) van de verordening, en specificeert welke modellen moeten worden gebruikt. De organisaties voor producentenverantwoordelijkheid staan in voor de financiering van het elektronisch systeem. Producenten die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid betalen een vergoeding in verhouding tot hun marktaandeel.

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bepaalt de administratieve en procedurele regels voor het verzamelen van gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, met inbegrip van het elektronisch systeem.

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord legt de nodige maatregelen vast om, in overeenstemming met artikel 69 van de verordening (EU) 2023/1542, ervoor te zorgen dat de geldende inzamelingsdoelstellingen behaald worden.

Bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord bepalen de gewesten de administratieve en procedurele regels.

Artikel 11

§1. De beheerder van een onlinemarktplaats is ertoe gehouden alle producenten die via zijn onlinemarkplaats een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt, schriftelijk in te lichten omtrent de op hen rustende verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

§2. De beheerder van een onlinemarktplaats verhindert dat producenten die geen individueel beheersplan bij het Beslissingsorgaan UPV indienen of niet bij een beheersorganisme zijn aangesloten, via zijn onlinemarktplaats, overeenkomsten op afstand sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Daartoe vereist de beheerder van een onlinemarktplaats dat de producent op het moment van registratie op de

onlinemarktplaats, het schriftelijke bewijs verstrekt van zijn indiening van een individueel beheersplan of van zijn lidmaatschap bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

In afwijking van het voorgaande lid kan de beheerder van een onlinemarktplaats een producent die geen individueel beheersplan heeft ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV of die niet bij het/de betrokken beheersorganisme(n) is aangesloten, toch toelaten om via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand te sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, in welk geval deze beheerder zelf zal moeten instaan voor de verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid waartoe die producent normalerwijze gehouden is.

De beheerder van een onlinemarkplaats bezorgt aan het Beslissingsorgaan UPV, elk jaar ten laatste op 1 maart, een overzicht van alle producenten die het voorbije jaar op zijn onlinemarkplaats overeenkomsten op afstand hebben kunnen sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, en de datum van het indienen van hun individuele beheersplan of hun registratienummer bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

§3. Indien de beheerder van een onlinemarktplaats ook optreedt als producent, is hij eveneens onderworpen aan de verplichtingen met betrekking tot de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die hij zelf verkoopt.

§4. De §§ 1-3 gaan in voege 1 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

Artikel 12

§1. Het beheersorganisme moet bijzondere aandacht besteden aan het economische en financiële evenwicht van het ingevoerde systeem. Daartoe stelt het beheersorganisme jaarlijks een financieel plan op. Het financieel plan omvat:

1° het budget;
2° de berekening van eventuele financiële bijdragen van de leden, die uniform zijn op het Belgische grondgebied;
3° het beleid betreffende de aanwending van de financiële bijdragen van de leden;
4° het beleid rond provisies en reserves, waarbij reserves maximaal mogen overeenstemmen met de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 18 maanden en waarbij provisies slechts mogelijk zijn in de mate dat deze toegelaten worden door het boekhoudrecht en afdoende gemotiveerd zijn in het licht van de instabiliteit van de markt, die wordt aangetoond door een jaarlijks te actualiseren gedetailleerde studie van de huidige en toekomstige markten; de motivering wordt gestaafd door de jaarlijkse controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV;
5° de wijze van financiering van eventuele verliezen;
6° de wijze van financiering van het beheer van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geïdentificeerd kan worden;
7° het beleggingsbeleid, waarbij financiële beleggingen veilig moeten zijn en het risico van kapitaalverlies moet worden beperkt;
8° het beleid inzake eco-modulatie.

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, kan, per afvalstroom, aanvullende elementen opleggen die in het financieel plan moeten worden opgenomen, waarbij ook financieringsmodaliteiten kunnen worden geconcretiseerd, overeenkomstig artikel 41.

§2. In het budget wordt als apart onderdeel opgenomen in welke middelen het beheersorganisme voorziet voor preventie, voor het hoogwaardig sluiten van de kringlopen, bovenop de vastgelegde

inzamel- en verwerkingsdoelstellingen, en voor het stimuleren van de circulaire economie. Deze middelen komen bovenop de bijdrage van het beheersorganisme aan het beleid van de Gewesten door het betalen van de heffing voorzien in artikel 8, §1.

§3. Het financieel plan wordt jaarlijks tegen uiterlijk 1 november voor advies voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV. Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen. Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie.

In het kader van dit advies zal het Beslissingsorgaan UPV op basis van het door het beheersorganisme ingediende financieel plan onderzoeken of de eventuele provisies voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikel 12, §1, 4°.

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme ondervragen om alle gewenste informatie te verkrijgen. Het kan de rekeningen ook laten onderzoeken door een externe revisor of boekhouder die op eigen kosten wordt aangesteld.

Indien uit de controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV, zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning bedoeld in artikel 9, §7, na eerst een waarschuwing te hebben gegeven en aan het beheersorganisme een voorstel te hebben gevraagd om de problematische provisies zo snel mogelijk te annuleren; indien dit voorstel niet wordt ingediend door het beheersorganisme binnen een termijn van 3 maanden of indien het niet aanvaard wordt door het Beslissingsorgaan UPV, zal het beheersorganisme worden gehoord, voorafgaand aan de definitieve beslissing tot schorsing of intrekking van de erkenning.

Artikel 13

§1. Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikel 7, §1, niet gehaald worden door het beheersorganisme voor de bij hem aangesloten producenten, betaalt het een bijkomende heffing van 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de inzameldoelstelling niet wordt gehaald en 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de eventuele inzameldoelstelling wel wordt gehaald, maar de verwerkingsdoelstelling niet wordt gehaald.

Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen, zoals bedoeld in artikel 7, §1, voor een 2de opeenvolgende jaar niet gehaald worden door het beheersorganisme, worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 100 EUR per aangevatte ton en vanaf het 3de opeenvolgende jaar worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 150 EUR per aangevatte ton.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2.

§2. Indien de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet gehaald werden, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Artikel 14

§1. Indien binnen een termijn van drie jaar na afloop van het kalenderjaar waarin dit Samenwerkingsakkoord in werking treedt, de reserves van een beheersorganisme, zoals blijkt uit de neergelegde jaarrekening, hoger liggen dan de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 12 maanden, wordt een bijkomende heffing van 10% ingesteld op het deel van de reserves dat deze norm overschrijdt.

In een uitvoerend samenwerkingsakkoord zoals vermeld in artikel 7, §1 kan het percentage van de bijkomende heffing vermeld in het eerste lid tot hoogstens 3 jaar worden verminderd tot 5% indien het gaat om een afvalstroom voortkomend uit producten met een gemiddelde levensduur van meer dan 15 jaar.

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen. De bepalingen van artikel 8, §2 zijn van toepassing.

§2. Indien de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme.

De heffing wordt uiterlijk betaald binnen een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf het sluiten van het boekjaar waarin de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, en dit door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd.

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

§1. Elke producent, met inbegrip van de producent die producten ter beschikking stelt door middel van verkoop op afstand, moet ingeschreven zijn in een openbaar online register dat door de hiertoe door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie gratis ter beschikking wordt gesteld binnen een termijn van 6 maanden na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

§2. Het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde register bevat alle nuttige informatie over de activiteiten van de producent in België, en meer in het bijzonder de volgende gegevens:
1. naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon);
2. nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer;
3. productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1;
4. type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens);
5. handelsbenaming van het product;
6. informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt: door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiële waarborgen;
7. gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand);
8. verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid.

§3. In afwijking van paragrafen 1 en 2 wordt voor afgedankte batterijen het producentenregister opgesteld in overeenstemming met artikel 55 van verordening (EU) 2023/1542. Het producentenregister wordt opgesteld door het Beslissingsorgaan UPV of door een door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie. In het uitvoerend Samenwerkingsakkoord worden nadere bepalingen opgenomen voor de registratie van producenten in overeenstemming met verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 16

§1. De buiten het Belgische grondgebied gevestigde producent mag een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aanstellen als gevolmachtigde die moet instaan voor de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

Iedere producent gevestigd buiten het Belgische grondgebied, die in België producten rechtstreeks verkoopt op afstand aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, stelt een in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aan als gevolmachtigde die moet instaan voor de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten.

§2. De aanstelling van een gevolmachtigde gebeurt via een schriftelijk mandaat. Wanneer het mandaat afloopt, stellen de gevolmachtigde en de producent de overheid hiervan in kennis binnen de maand die op het einde van het mandaat volgt.

§3. Iedere op het Belgisch grondgebied gevestigde producent die producten verkoopt buiten het Belgische grondgebied, maar binnen de Europese Unie, stelt op dat grondgebied een gevolmachtigde aan die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op dat grondgebied op de producent rusten krachtens de geldende wetgeving.

§4. Overeenkomstig artikel 56 (3) van de Verordening (EU) 2023/1542 is het aanstellen van een gemachtigde voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid verplicht voor een producent zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 47) d van deze verordening.

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Behoudens de taken die krachtens dit Samenwerkingsakkoord worden toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, zijn de Gewesten bevoegd over de wijze waarop de producenten invulling geven aan hun verplichtingen.

In de mate dat ze niet worden geregeld door de Gewestregeringen in een uitvoerend samenwerkingsakkoord, zoals bedoeld in artikel 7, §1, kunnen de volgende domeinen door elk van de Gewesten voor hun eigen grondgebied worden geregeld in gewestelijke wet- en regelgeving:

1° het communicatiebeleid;
2° het inzamelsysteem;
3° de organisatie van de verwerking van het afval;
4° het preventiebeleid;
5° de aanwending van de verschillende heffingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

In het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een artikel 14bis toegevoegd met de volgende tekst:

*"**Art. 14bis.** §1. Voor de afvalstroom "verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong" geldt een financiële verplichting in de vorm van een heffing voor het erkende organisme; deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen.*

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar.

Indien meerdere erkende organismen bestaan, wordt de heffing door elk erkend organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel. Het marktaandeel van een erkend organisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat erkend organisme aangesloten verpakkingsverantwoordelijke, zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1. Het marktaandeel van een verpakkingsverantwoordelijke uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de verpakkingsverantwoordelijke op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd.

Elk erkend organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door zijn leden in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van het erkend organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig het voorgaande lid, en communiceert binnen de 30 dagen de door het erkend organisme concreet te betalen bedragen. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

De heffing bedraagt 0,040 EUR/inwoner.

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar.

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt.

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van artikel 7.

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.

§2. Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op:

- *de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen;*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval;*
- *onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties;*
- *de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen;*
- *het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie.*

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt.

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken erkende organismen, de concrete bestemmingen van de bedragen die ze respectievelijk hebben ontvangen."

BOEK III – BEPALINGEN BETREFFENDE DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID INZAKE ZWERFVUIL

Afdeling 1 – Toepassingsgebied

Artikel 19

§1. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op de volgende afvalstoffen:
1° tabaksproducten;
2° kauwgom;
3° vochtige doekjes;
4° ballonnen.

§2. Met boek III van huidig Samenwerkingsakkoord wordt voor de in §1 genoemde afvalstoffen een regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ingevoerd.

De regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid houdt in dat de producenten de totale en reële kosten dekken voor:
1° de in het kader van artikel 33 genomen bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen;
2° het opruimen van het zwerfvuil van tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;
3° het inzamelen van afval van die producten dat in openbare inzamelsystemen wordt achtergelaten, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten kunnen ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van afval van deze producten, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;
4° het verzamelen en rapporteren van gegevens over de producten die in België in de handel worden gebracht door de producenten, evenals gegevens over de inzameling en verwerking van afval dat van die producten afkomstig is;
5° hun bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle.

§3. Boek III van dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of agglomeraties op het gebied van openbare netheid.

Artikel 20

In een andere lidstaat gevestigde producenten die producten in België in de handel brengen, kunnen een in België gevestigde rechtspersoon of natuurlijke persoon aanwijzen als gemachtigd vertegenwoordiger voor het nakomen van de verplichtingen van een producent in verband met de regelingen voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

Elke producent die in België gevestigd is en op afstand rechtstreeks aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens producten verkoopt in een andere lidstaat, wijst een gemachtigd vertegenwoordiger aan in die lidstaat. De gemachtigd vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor het nakomen van de verplichtingen van die producent die op het grondgebied van die andere lidstaat uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/904 gelden.

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

De producent die onder het toepassingsgebied valt zoals bepaald in artikel 19, kan aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voldoen:

1° op individuele basis: door te beschikken over een goedkeuring van zijn "individueel beheersplan zwerfvuil", zoals bepaald in onderafdeling 2.1;
2° op collectieve basis: door een overeenkomst af te sluiten met een collectief organisme zoals bepaald in artikel 26 voor zover dat laatste voldoet aan de verplichtingen die worden opgelegd krachtens onderafdeling 2.2.

Onderafdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

§1. De producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, dient een "individueel beheersplan zwerfvuil" ter goedkeuring in bij het Beslissingsorgaan UPV, dat de aanvraag inhoudt om op individuele basis uitvoering te geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil.

§2. Het "individueel beheersplan zwerfvuil" omvat volgende gegevens en verbintenissen:

1° identificatiegegevens:
   a. naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent;
   b. woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels;
   c. telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden;
   d. als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel op het grondgebied, de vermelding van een standplaats, filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden;
   e. naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag;
2° voorwerp:
   a. vermelding van de onder het toepassingsgebied vallende afvalstoffen en de overeenkomstige producten waarop het beheersplan van toepassing is;
   b. omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord. In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet door de producent, en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor

de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, §2, 1°-4°.
De tweede optie betreft een heffing te betalen aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze heffing moet in verhouding staan tot het marktaandeel van de producent, berekend overeenkomstig het artikel 27, §1, vijftiende lid, en is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.
Elke producent rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van de producent vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 27, en communiceert binnen de 30 dagen het concreet te betalen bedrag. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd. Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen op zijn grondgebied.
De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

3° verbintenis: de schriftelijke verbintenis, gedateerd en ondertekend door de producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden, dat de aangegane engagementen bedoeld in 2°, b) tot organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil of tot financiering van de overheidsinstanties effectief zullen uitgevoerd worden.

§3. De producent die op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet elk jaar tegen uiterlijk 31 maart aan het Beslissingsorgaan UPV rapporteren over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn “individueel beheersplan zwerfvuil” en de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 23

§1. Het “individueel beheersplan zwerfvuil” bedoeld in artikel 22 wordt goedgekeurd volgens de volgende procedure:

1° het beheersplan wordt ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV, gedateerd en ondertekend door de aanvrager, of, in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, met in bijlage een afschrift van de oprichtingsakte en van de eventuele wijzigingen ervan gedurende de laatste vijf jaar;
2° het Beslissingsorgaan UPV onderzoekt het beheersplan op volledigheid overeenkomstig de bepalingen in artikel 22, §2:
   a. als wordt vastgesteld dat het beheersplan onvolledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan daarvan op de hoogte, met vermelding van de inlichtingen en de gegevens die ontbreken;
   b. als wordt vastgesteld dat het beheersplan volledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager daarvan op de hoogte binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan;
3° binnen een termijn van vier maanden, te rekenen vanaf de datum waarop is vastgesteld dat het beheersplan volledig is, doet het Beslissingsorgaan UPV uitspraak over het beheersplan; tijdens die vier maanden kan het Beslissingsorgaan UPV alle toelichtingen en informatie opvragen die nodig zijn voor de inhoudelijke beoordeling van het beheersplan;
4° het Beslissingsorgaan UPV bezorgt haar beslissing tot goedkeuring of weigering van het beheersplan aan de aanvrager, binnen tien kalenderdagen na de uitspraak.

§2. Voor elk “individueel beheersplan zwerfvuil” wordt een dossierkost van € 250 aangerekend, te betalen bij indiening van het beheersplan. De termijn voor het onderzoek naar de volledigheid begint pas te lopen na ontvangst van de dossierkost.

§3. De goedkeuring, vermeld in §1, kan slechts voor een termijn van maximaal vijf jaar worden verleend.

Elke goedkeuringsbeslissing die voor een kortere termijn geldt, moet gemotiveerd zijn. Een hernieuwing van de goedkeuring is, overeenkomstig de procedure vermeld in dit artikel, mogelijk, telkens voor een termijn van maximaal vijf jaar.

Artikel 24

De goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, kan door het Beslissingsorgaan UPV:

1° worden opgeheven op verzoek van de houder van de goedkeuring;
2° na het horen van de betrokken producent, worden opgeheven of geschorst, na overlegging van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal waarin een inbreuk op de voorschriften van dit Samenwerkingsakkoord of een misdrijf wordt vastgesteld.

Behoudens bij een dreigend en onmiddellijk gevaar voor mens of milieu, wordt de houder van de goedkeuring, met een aangetekende zending met ontvangstbewijs en minstens veertien dagen voor de betekening ervan, op de hoogte gebracht van de voorgenomen beslissing en de motieven. Binnen die termijn kan de houder van de goedkeuring zich verweren of zijn zaken in orde brengen.

Artikel 25

§1. De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, is verplicht om wijzigingen van de volgende gegevens in zijn “individueel beheersplan zwerfvuil” onmiddellijk mee te delen aan het Beslissingsorgaan UPV:

1° naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer;
2° zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied;
3° het voorwerp van het beheersplan;
4° de verbintenissen in het beheersplan.

§2. De producent moet de in zijn beheersplan opgenomen verbintenissen stipt naleven.

Onderafdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

§1. De producent die op collectieve basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid dient, rechtstreeks of via een natuurlijke of rechtspersoon die gemachtigd is hem te vertegenwoordigen, aan te sluiten bij een collectief organisme.

§2. Een collectief organisme dat door producenten kan worden gelast om hun verplichtingen te vervullen, moet een rechtspersoon zijn die aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019;
2° gemandateerd en gefinancierd worden door producenten;

3° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden ten laste nemen van de verplichtingen die hen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van Boek III van dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd;
4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten;
5° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn vanwege een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten tot een effectieve gevangenisstraf dan wel een bestuurlijke of strafrechtelijke geldboete hoger dan 10.000 euro;
6° over de nodige middelen beschikken om het statutair doel te vervullen;
7° actief zijn in de 3 Gewesten.

§3. Het collectief organisme is gehouden tot:
1° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt;
2° het online ter beschikking stellen van het Beslissingsorgaan UPV van de volledige lijst van producenten die een toetredingsovereenkomst gesloten hebben met het collectief organisme;
3° het garanderen dat er geen discriminatie is in het aanvaarden of uitsluiten van leden;
4° het garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden;
5° het ervoor zorgen dat het Beslissingsorgaan UPV online toegang heeft tot de gegevens in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;
6° het vervullen van de verplichtingen voor het geheel van de producenten die met hem een toetredingsovereenkomst hebben gesloten;
7° het innen van de bijdrage van de contractanten, op niet discriminerende wijze, daarbij eventueel rekening houdend met de schadelijkheid voor het leefmilieu van de producten, zoals bijvoorbeeld hun plasticgehalte, teneinde de reële en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig akkoord, te dekken;
8° het jaarlijks neerleggen bij het Beslissingsorgaan UPV van de balansen en de resultatenrekeningen van het voorbije boekjaar, binnen een termijn van één maand na het sluiten van het boekjaar, en, tegen 1 november, van de begroting voor het volgend jaar die betrekking heeft op dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 27

§1. Om te voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord, kiezen de producenten, via hun collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), hetzij voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten die gedragen worden door deze overheidsinstanties ten gevolge van zwerfvuil afkomstig van de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt werden gebracht (financiële optie). De gekozen optie kan verschillend zijn per betrokken overheidsinstantie, die zelf uitmaakt welke optie haar het beste past.

Indien wordt gekozen voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten (financiële optie), moet het collectief organisme de totale en reële kosten van de betrokken overheidsinstanties dekken door de jaarlijkse betaling aan de Gewesten van een heffing ten belope van de volgende bedragen (financiële optie), dewelke overeenkomen met de totale en reële kosten van alle overheidsinstanties:

1° vanaf het kalenderjaar 2025, voor zwerfvuil van tabaksproducten: 53.991.135,09 EUR, bestaande uit een bedrag van 17.520.164,14 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 12.084.250,86 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 24.386.720,09 EUR voor het Vlaamse Gewest;
2° vanaf het kalenderjaar 2025, voor zwerfvuil van vochtige doekjes: 2.342.340,42EUR, bestaande uit een bedrag van 760.091,29 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een

bedrag van 524.260,72 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 1.057.988,41 EUR voor het Vlaamse Gewest;

3° vanaf het kalenderjaar 2025, voor zwerfvuil van ballonnen: 148.331,27 EUR, bestaande uit een bedrag van 48.133,48 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 33.199,29 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 66.998,50 EUR voor het Vlaamse Gewest.

Indien voor eenzelfde afvalstroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, wordt de heffing door elk collectief organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat wordt bepaald overeenkomstig het vijftiende lid van deze paragraaf.

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van onderafdeling 2.1, dat wordt bepaald overeenkomstig het vijftiende lid van deze paragraaf.

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.

In de mate dat het collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is de heffing voor dat aandeel niet van toepassing.

De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°.

De bedragen worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar.

In de mate dat het collectief organisme niet, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil heeft gekozen en de heffing voorzien in het tweede lid betaald wordt, verbinden de Gewesten zich ertoe om de efficiëntie van de met de geïnde heffingen gefinancierde acties te meten, door gebruik te maken van prestatie-indicatoren.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord realiseert de Interregionale Commissie voor de UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in het tweede lid, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. De bedragen van de heffing moeten ten laatste vanaf het kalenderjaar 2028 aangepast worden op basis van deze evaluatie. Vervolgens gebeurt elke 5 jaren opnieuw een dergelijke evaluatie.

Ingeval voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil wordt gekozen (organisatorische en financiële optie), dient het collectief organisme zijn erkenningsaanvraag in bij het Beslissingsorgaan UPV of wordt de opdracht toegekend aan het erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, overeenkomstig artikel 28.

Een collectief organisme wordt in principe erkend voor een periode van 5 jaren. Indien de erkenningsaanvraag betrekking heeft op tabaksproducten zal het Beslissingsorgaan UPV een advies vragen aan de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving. Het Beslissingsorgaan UPV ziet er op toe dat het collectief organisme steeds aan het geheel van zijn verplichtingen blijft voldoen. Bij niet-naleving van deze verplichtingen behoudt het Beslissingsorgaan UPV zich het recht voor de erkenning te heroverwegen, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing.

Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning van een collectief organisme, stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.

De erkenningsaanvraag moet tenminste volgende informatie bevatten:
- een kopie van de statuten zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad;
- een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning;
- de aard van de betrokken afvalstoffen;
- een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden;
- een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten; dit modelcontract moet worden opgesteld in overleg met deze rechtspersonen en overheidsinstanties, of hun vertegenwoordigers;
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil;
- de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen;
- het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals);
- de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren.

Het toepassen van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil mag er in geen geval toe leiden dat:
- de producenten of hun vertegenwoordigers het zwerfvuilbeleid van de overheid bepalen;
- het beleid van de overheid om roken te ontmoedigen, wordt tegengewerkt;
- de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van Tabaksgebruik wordt geschonden;
- het beleid van de overheid om het gebruik van eenmalige verpakkingen te ontmoedigen, wordt tegengewerkt.

Indien voor eenzelfde stroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, hebben de collectieve organismen de verplichting om een coördinatie-organisme op te richten dat onder meer tot taak heeft om kennis te nemen van het marktaandeel van elk collectief organisme voor een bepaald kalenderjaar. Het marktaandeel van een collectief organisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat collectief organisme aangesloten producent zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1. Het marktaandeel van een producent wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de producent op de markt gebrachte producten waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte producten waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd.

§2. Elk coördinatie-organisme en, voor de afvalstromen waarvoor er geen coördinatie-organisme opgericht is, elk collectief organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door de leden van de collectieve organismen in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van elk collectief organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 27, §1, vijftiende lid, en communiceert binnen de 30 dagen de door elk collectief organisme concreet te betalen bedragen, door middel van een formulier. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd. Elk Gewest staat in

voor de verdere verdeling van de heffing aan de overheidsinstanties die op zijn grondgebied de kosten bedoeld in artikel 19, §2, 1°-5° dragen.

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

Het formulier bedoeld in het eerste lid bevat minstens de volgende gegevens:

1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie;
2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

Voor het kalenderjaar 2025 en voor elk Gewest wordt het bedrag van een eventuele vrijwillige financiële bijdrage die door de producenten aan de gewesten werd ter beschikking gesteld in het kader van het zwerfvuilbeleid, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in §1, tweede lid van dit artikel.

§3. Als een collectief organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar een administratieve geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

§4. Als het bedrag niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

§5. Het collectief organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het collectief organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

§6. Wat kauwgom betreft, engageert de sector zich ertoe een programma van acties en campagnes uit te voeren van sensibilisering en opkuis, voor een totaalbedrag van 3,5 miljoen euro, gespreid over vijf jaar, te beginnen in 2026. De modaliteiten van dit engagement en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en gewestelijk niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV.

Artikel 28

Een erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval kan, voor andere afvalstromen dan verpakkingsafval en tegen een vergoeding die de totale en reële kosten voor die afvalstromen dekt, de rol van een collectief organisme vervullen, door namens de producenten te voldoen aan de in artikel 27, §1, bedoelde financiële verplichting en/of door namens de producenten de in artikel 19, §2, bedoelde acties en kosten te organiseren en te financieren, door middel van contracten die het erkend organisme desgevallend afsluit met de overheidsinstanties die de kosten bedoeld in artikel 19, §2, dragen; in dit laatste geval wordt de in artikel 27, §1, bedoelde financiële verplichting verminderd met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een dergelijk contract hebben afgesloten.

Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die door het Beslissingsorgaan UPV goedgekeurd worden, na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen.

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°.

Artikel 29

Pertinente en meetbare indicatoren op het vlak van de middelen en de resultaten betreffende de evolutie van de openbare netheid zullen, op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, worden bepaald in de erkenning bedoeld in artikel 27, §1, en/of in de erkenning van het organisme, zoals voorzien in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De Interregionale Commissie voor de UPV zal nagaan of de resultaten van de indicatoren een gunstige evolutie weergeven van de situatie inzake de verbetering van de openbare netheid.

Artikel 30

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het collectief organisme ondervragen met het oog op het verkrijgen van elke informatie die het wenst in het kader van dit Samenwerkingsakkoord. Het Beslissingsorgaan UPV kan de boekhouding op zijn kosten laten nazien door een bedrijfsrevisor of externe accountant die het aanstelt. Indien het collectief organisme geen bedrijfsrevisoren heeft aangeduid, wordt deze opdracht uitgevoerd op kosten van het collectief organisme.

Artikel 31

Indien een collectief organisme acties opzet met gewestelijke draagwijdte voor de sensibilisering van de consument moeten deze voorafgaandelijk voor goedkeuring worden voorgelegd aan de gewestelijke administraties. De gewestelijke administraties gaan hierbij na of de voorgenomen acties in overeenstemming zijn met de doelstellingen en de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en met de doelstellingen van het afvalstoffen- en materialenbeleid van het Gewest.

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, bepaalt elk Gewest autonoom de concrete bestemmingen en besteding hiervan, met het oog op de vergoeding van de totale en reële kosten van het zwerfvuilbeleid van de betrokken overheidsinstanties.

Artikel 33

Indien in het kader van de financiële optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2.1 en 2.2, nemen de gewestelijke administraties maatregelen om consumenten voor te lichten en verantwoordelijk consumentengedrag te stimuleren, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van producten die onder dit Samenwerkingsakkoord vallen, en nemen zij maatregelen om consumenten voor te lichten over:

1° de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor afvalbeheer van die producten, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;
2° de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van afval van die producten;

3° de gevolgen van ongepaste manieren van verwijdering van afval van deze producten op de riolering.

Artikel 34

§1. Het collectief organisme is verplicht om jaarlijks, tegen uiterlijk 1 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV mee te delen:
- de lijst van de contracten die zijn gesloten met de overheidsinstanties die kosten dragen inzake zwerfvuil en de aan elk van deze overheidsinstanties betaalde bedragen;
- de lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten;
- de financiële gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen van de leden.

§2. In het geval van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie) is het collectief organisme verplicht om tevens jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV de volgende gegevens mee te delen:
- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil;
- de hoeveelheden gesorteerd, gerecycleerd en nuttig toegepast zwerfvuil.

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 35

§1. In artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 7° het punt vervangen door een puntkomma.

§2. Aan artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 8° toegevoegd, met de volgende tekst:

"8° indien de erkenning betrekking heeft op de verplichtingen van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil:

- *een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning*;
- *de aard van de betrokken afvalstoffen*;
- *een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden*;
- *een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reële en volledige kost, inclusief de algemene kosten*;
- *een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil*;
- *de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen*;
- *de modaliteiten voor de versterking van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out-of-home*;
- *het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals)*;
- *de rapporterings- en controlemethode om de efficiëntie van het opgezette systeem te evalueren."*.

Artikel 36

§1. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §3 toegevoegd, met de volgende tekst:

"§3. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, zorgt, hetzij voor de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen die door hem op de markt werden gebracht, hetzij voor de vergoeding van de in artikel 13, §1, 15° opgesomde kosten van alle overheidsinstanties die deze kosten dragen, voor het zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die hij op de markt heeft gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen op de markt gezet door de verpakkingsverantwoordelijke en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 13, §1, 15°, 1°-3°. De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze vergoeding moet in verhouding staan tot zijn marktaandeel, zoals bepaald in §4.

De verpakkingsverantwoordelijke geeft een beschrijving van de wijze waarop hij zal voldoen aan deze verplichting.

Deze paragraaf is enkel van toepassing voor verpakkingsverantwoordelijken die volgende verpakkingen op de markt brengen: verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, verpakkingen van sigaretten en huishoudelijke drankverpakkingen uit blik.".

§2. Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §4 toegevoegd, met de volgende tekst:

"§4. De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, moet met betrekking tot elk kalenderjaar N, middels een heffing die in verhouding staat tot zijn marktaandeel in het voorgaande kalenderjaar N-1, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

Concreet zal de verpakkingsverantwoordelijke met betrekking tot elk kalenderjaar N een heffing verschuldigd zijn berekend op basis van het bedrag per inwoner in artikel 13, §1, 12° voor de afvalstroom huishoudelijk verpakkingsafval en in artikel 14bis voor de afvalstroom bedrijfsmatig verpakkingsafval, weliswaar in verhouding tot zijn marktaandeel in het kalenderjaar N-1 en voor zover de berekende heffing per afvalstroom minstens 500 euro bedraagt.

Elke verpakkingsverantwoordelijke rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijke vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 13, §1, 14°, vijfde lid voor het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong en overeenkomstig artikel 14bis, §1, derde lid voor het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, en communiceert binnen de 30 dagen het concreet te betalen bedrag. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd.

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

De modaliteiten voor het bijdragen aan het beleid van de Gewesten worden vastgelegd in het individueel beheersplan van de producent.

Voor zover het over verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong gaat, is deze paragraaf enkel van toepassing voor verpakkingsverantwoordelijken die volgende verpakkingen op de markt brengen: verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, verpakkingen van sigaretten en huishoudelijke drankverpakkingen uit blik.".

§3. Aan artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §5 toegevoegd, met de volgende tekst:

"§5. Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, stelt het Beslissingsorgaan Verpakkingen een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische oriëntatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen.".

§4. In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt het vijfde lid van punt 12° vervangen door de volgende tekst:

"Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingen kan onder meer betrekking hebben op:

- *de preventie van verpakkingsafval;*
- *Research & Development om de kwaliteit van de verpakkingen en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen;*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van verpakkingsafval;*
- *de controle en monitoring van de doelstellingen van dit Samenwerkingsakkoord;*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in het zwerfvuil en in sluikstort;*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties."*.

§5. In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 13° het punt vervangen door een puntkomma.

§6. Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 14° toegevoegd, met de volgende tekst:

"14° in de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, en in de mate dat de leden van het erkende organisme deze verplichting niet vervullen via een andere rechtspersoon die met dit doel werd opgericht, vanaf het kalenderjaar 2025, de kosten voorzien in punt 15° dragen door het betalen van een heffing van 101.916.395,63 EUR, die bestaat uit een bedrag van 33.071.946,73 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 22.810.842,29 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 46.033.606,61 EUR voor het Vlaamse Gewest.

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de totale kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in punt 15°, sub 1, 2, 3 en 4.

De bedragen van de heffing in het eerste lid van dit punt moeten ten laatste vanaf het kalenderjaar 2028 aangepast worden op basis van de evaluatie voorzien in artikel 27, §1 van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, waarbij het uitdrukkelijk ook de bedoeling is om de scope van de heffing uit te breiden tot het zwerfvuil afkomstig van alle huishoudelijke verpakkingen.

De bedragen van de heffing in het eerste lid van dit punt worden vanaf het kalenderjaar dat volgt op het eerste volledige werkingsjaar van een systeem van statiegeld of van een gelijkwaardig systeem voor huishoudelijke drankverpakkingen van rechtswege verminderd met 25%; vervolgens worden de aldus verminderde bedragen voor elk van de 6 daarop volgende kalenderjaren jaarlijks opnieuw van rechtswege verminderd met 5%.

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen overeenkomstig artikel 7. Het marktaandeel van deze verpakkingsverantwoordelijke wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de verpakkingsverantwoordelijke op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd.

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt.

In de mate dat het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is de heffing niet van toepassing voor dat aandeel.

De bedragen bedoeld in het eerste lid van dit punt worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar.

In de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, en de heffing voorzien in het eerste lid betaald wordt, verbinden de Gewesten zich ertoe om de efficiëntie van de met de geïnde heffingen gefinancierde acties te meten, door gebruik te maken van prestatie-indicatoren.

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, realiseert de Interregionale Commissie voor de UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in het eerste lid, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten. Vervolgens gebeurt deze evaluatie elke 5 jaren opnieuw.

Het erkend organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door zijn leden in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van het erkend organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig het vierde lid van dit punt, en communiceert binnen de 30 dagen de door het erkend organisme concreet te betalen bedragen, door middel van een formulier. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd. Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan alle overheidsinstanties die op zijn grondgebied de kosten bedoeld in artikel 13, §1, 15°, 1°-3° dragen.

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

Het formulier bedoeld in het tiende lid van dit punt bevat minstens de volgende gegevens:

1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie;

2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden.

Als het erkend organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met controle belaste leden van het Permanent Secretariaat een geldboete opgelegd worden. Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag.

Als de bedragen niet zijn betaald na het verstrijken van de gestelde betalingstermijn, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Het erkend organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle.

Het erkend organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan.

Voor het kalenderjaar 2025 en voor elk Gewest wordt het bedrag van de eventuele vrijwillige financiële verbintenissen bedoeld in punt 4° die niet onder een eerdere overeenkomst vallen, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in het tweede lid van dit punt.".

§7. Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 15° toegevoegd, met de volgende tekst:

"15° Indien de verpakkingsverantwoordelijke er via het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor kiest zijn verplichting na te komen door middel van een systeem van organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie), contracten sluiten met de overheidsinstanties die kosten dragen voor het beheer van zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, van de verpakkingen van sigaretten en van de huishoudelijke drankverpakkingen uit blik, die door de leden van het erkend organisme op de markt werden gebracht. Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die, na analyse door en op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan Verpakkingen en die als voorwerp hebben het organiseren en het financieren van de totale en reële kosten van:

1. *de bewustmakingsmaatregelen, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en consumenten voor te lichten over:*
   a) *de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor het beheer van huishoudelijk wegwerpverpakkingsafval, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving;*
   b) *de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van huishoudelijk verpakkingsafval;*
2. *het opruimen van het zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen;*
3. *het inzamelen van huishoudelijk verpakkingsafval dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval. Deze kosten moeten ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van huishoudelijke verpakkingen, zoals passende afvalrecipiënten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen;*
4. *de proportionele bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle."*.

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

§1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangewezen door hun Regering, alsook de leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV, belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord en het toezicht op de uitvoering van de verplichtingen inzake Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig de Verordening (EU) 2023/1542. De ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun Regering, hebben het statuut van agent van gerechtelijke politie. Zij leggen in die hoedanigheid de eed af. Zij hebben de mogelijkheid zich te laten bijstaan door de gewone politie.

§2. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om, op verzoek van de in de eerste paragraaf vernoemde personen, alle documenten en briefwisseling ter beschikking te stellen en mondeling of schriftelijk alle inlichtingen met betrekking tot de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542 te verstrekken.

Wanneer de documenten en briefwisseling door middel van een geïnformatiseerd systeem worden gehouden, opgemaakt, uitgereikt, ontvangen of bewaard, hebben de in de eerste paragraaf vernoemde personen het recht zich de op informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm ter inzage te doen voorleggen. De in de eerste paragraaf genoemde personen kunnen eveneens de hiervoor vermelde persoon verzoeken om in hun bijzijn en met zijn uitrusting kopieën te maken onder de door hen gewenste vorm van het geheel of een deel van de voormelde gegevens, evenals om de informaticabewerkingen te verrichten die nodig worden geacht om de controle uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542.

§3. Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542 te controleren. Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend, moeten onder meer worden beschouwd burelen, fabrieken, werkplaatsen, winkels, garages en terreinen die als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikt worden

Als deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de onderzoeksrechter daarvoor een machtiging heeft verstrekt.

Artikel 38

§1. De producent die niet in staat is om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te halen en die bij beslissing van het Beslissingsorgaan UPV, zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moet overdragen aan een beheersorganisme, zoals voorzien in artikel 10, §2, en die nalaat dit te doen binnen een termijn van 3 maanden nadat de beslissing van het Beslissingsorgaan UPV aan hem werd ter kennis gebracht, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

§2. De producent die zijn verplichtingen niet overeenkomstig artikel 26, §1, heeft toevertrouwd aan een collectief organisme en die niet overeenkomstig artikel 22, op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro.

BOEK IV – EINDBEPALINGEN EN VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Artikel 39

Het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV:

1° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goed;

2° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent Secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat goed en staat, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, in voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat;

3° bepaalt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV;

4° keurt de wijze waarop de producent die geen beheersorganisme of collectief organisme gelast heeft met de uitvoering van zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, zijn verplichtingen vervult, goed;

5° geeft advies over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme;

6° controleert de erkenningsaanvragen die door de beheersorganismen en de collectieve organismen worden ingediend in het kader van artikel 9, §7 en van artikel 27, §1, en ziet toe op de uitvoering van de erkenningen die het verleent;

7° geeft advies over het financieel plan van de beheersorganismen;

8° informeert de Gewesten over het al dan niet van toepassing zijn van de heffingen zoals bepaald in artikel 13 en 14;

9° maakt de namen van de betrokken overheidsinstanties bekend die kosten dragen ten gevolge van zwerfvuil, alsook de voor elk van deze instanties te dekken kosten en alle andere relevante indicatoren;

10° stelt de formulieren op zoals voorzien in artikel 27, §2;

11° geeft uitvoering aan alle andere taken die haar in dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd.

Artikel 40

Binnen de twee jaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord, realiseert het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV een evaluatie van het gehele systeem, met name met de bedoeling om een mogelijke evolutie toe te laten en om het voortzetten van een gemeenschappelijk systeem op het volledige Belgische grondgebied toe te laten.

Het gemeenschappelijk systeem is gebaseerd op een model waarbij de betrokken publieke en private partijen, elk vanuit hun eigen rol en bevoegdheden, samenwerken aan de algemene doelstelling inzake openbare netheid.

Artikel 41

In het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt ingesteld door dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542, zijn de Gewestregeringen, samen optredend door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, voor zover zij redelijk, doeltreffend en proportioneel handelen, gemachtigd om eenduidig de rollen en verantwoordelijkheden te bepalen van de producenten, de beheersorganismen en de collectieve organismen, de tussenhandelaars en eindverkopers, de publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen, de lokale autoriteiten en, desgevallend, de operatoren voor het hergebruik en de voorbereiding met het oog op hergebruik en de bedrijven van de sociale en de solidaire economie.

Het bepalen van de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken actoren moet tot doel hebben een goede uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid mogelijk te maken en kan betrekking hebben op:

- de modaliteiten van inzameling en terugname van de betrokken afvalstoffen;
- de samenwerking tussen de producenten en de publiekrechtelijke rechtspersonen die territoriaal bevoegd zijn voor huishoudelijke afvalstoffen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de publiekrechtelijke rechtspersonen zorgen voor de gratis inzameling van de betrokken huishoudelijke afvalstoffen en de producenten daarvoor een billijke vergoeding moeten betalen. Hiervan kan afgeweken worden indien andere inzamelkanalen efficiënter en effectiever zijn;
- de rapportering over de eigen activiteiten met de betrokken afvalstoffen;
- de verplichting om mogelijkheden tot herstel, hergebruik en hoogwaardige verwerking van de betrokken afvalstoffen bij de inzameling, opslag en transport ervan veilig te stellen en te stimuleren;
- de verplichting om voor houders van de betrokken afvalstoffen informatie te verstrekken over afvalpreventie, hergebruik en voorbereiding voor hergebruik, terugname- en inzamelsystemen en het voorkomen van zwerfvuil;
- het vermelden van de milieubijdrage op de factuur.

Artikel 42

De in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om te controleren of de producent zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt.

De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden maximaal 5 jaar bewaard.

Artikel 43

De in de artikelen 22, 23 en 25 bedoelde persoonsgegevens worden in het kader van de beoordeling van het individueel beheersplan zwerfvuil gebruikt om de producent die dit plan heeft ingediend, te identificeren.

De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden bewaard gedurende de geldigheidsduur van het individueel beheersplan zwerfvuil.

Artikel 44

De Interregionale Commissie voor de UPV neemt passende maatregelen om aan de betrokkene de informatie te verstrekken als bedoeld in de artikelen 13 en 14 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de mededeling te verstrekken als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 van

dezelfde verordening met betrekking tot de verwerking van zijn persoonsgegevens voor de in artikel 42 van deze samenwerkingsovereenkomst genoemde doeleinden, in duidelijke en eenvoudige taal, in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm.

Brussel,

De Minister-President van de Vlaamse Regering,
M. Diependaele

De Vlaamse Minister van Omgeving en Landbouw,
J. Brouns

De Minister-President van de Waalse Regering,
A. Dolimont

De Waalse Minister van Gezondheid, Leefmilieu, Solidariteit en Sociale Economie,
Y. Coppieters

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
R. Vervoort

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie,
A. Maron

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

van 15 oktober 2025

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 78.112/VR
van 15 oktober 2025

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest, een voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest en een voorontwerp van ordonnantie ‘tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 78.112/VR
du 15 octobre 2025

sur

un avant-projet de décret de la Région flamande, un avant-projet de décret de la Région wallonne et un avant-projet d’ordonnance ‘portant assentiment à l’accord de coopération entre la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale concernant le cadre de la Responsabilité Élargie des Producteurs pour certains flux de déchets et pour les déchets sauvages’

Op 31 juli 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw, de Minister van Volksgezondheid, Leefmilieu, Solidariteit en Sociale Economie van het Waalse Gewest en de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met klimaattransitie, leefmilieu, energie en participatieve democratie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 16 september 2025,[*] en verlengd tot 1 oktober 2025,[**] een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest, een voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest en een voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 'tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil'.

De voorontwerpen zijn door de verenigde kamers onderzocht op 7 oktober 2025. De verenigde kamers waren samengesteld uit Bernard BLERO, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Géraldine ROSOUX, Brecht STEEN, Tim CORTHAUT en Anne-Stéphanie RENSON, staatsraden, en Wim GEURTS en Charles-Henri VAN HOVE, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS en Anne VAGMAN, eerste auditeurs - afdelingshoofden en Clément PESESSE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Géraldine ROSOUX en Tim CORTHAUT, staatsraden.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 oktober 2025.

*

[*] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

[**] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving zich, overeenkomstig artikel 84, § 3, van de gecoördineerde wetten, voornamelijk tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, de rechtsgrond‡ en de vraag of de voorgeschreven vormvereisten zijn vervuld.

STREKKING EN VOORGESCHIEDENIS

2. De voor advies voorgelegde voorontwerpen van decreet en ordonnantie strekken ertoe instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord ‘betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil’.

Het voorliggende samenwerkingsakkoord strekt tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 ‘betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen’ en van richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 ‘betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu’ (artikel 1, § 1, van het samenwerkingsakkoord). Daarnaast strekt het tot gedeeltelijke uitvoering van hoofdstuk VIII van de verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 ‘inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG’ (artikel 1, § 3, van het samenwerkingsakkoord).

3. Aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State werden met een gezamenlijke adviesaanvraag al voorontwerpen van ordonnantie en decreet betreffende de instemming met een eerdere versie van dit samenwerkingsakkoord voor advies voorgelegd. Daarover werd op 30 november 2023 advies 74.614/VR uitgebracht. Dat advies analyseert dat samenwerkingsakkoord, maar besluit tot gedeeltelijke onontvankelijkheid voor de wijzigingen die het voorgelegde voorontwerp van ordonnantie beoogde aan te brengen aan de ordonnantie van 12 december 1991 ‘houdende oprichting van begrotingsfondsen’.

Vervolgens werd het voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met dat samenwerkingsakkoord opnieuw voor advies voorgelegd voor zover dat voorontwerp betrekking had op de wijzigingen aan die ordonnantie van 12 december 1991. Daarover werd op 6 maart 2024 advies 75.561/16 uitgebracht.[1]

4. In tegenstelling tot de eerdere adviesaanvragen, geeft de voorliggende herwerkte versie van het samenwerkingsakkoord ook deels uitvoering aan hoofdstuk VIII van verordening (EU) 2023/1542.

---

‡ Aangezien het om voorontwerpen van decreet en ordonnantie gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[1] Een eerdere adviesaanvraag over dezelfde ordonnantie (75.459/16) werd om procedurele redenen onontvankelijk verklaard.

GEDEELTELIJKE NIET-ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

5. Sedert zijn inwerkingtreding op 1 september 2023 bepaalt artikel 4/1, eerste lid, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, het volgende:

> “De voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie houdende instemming met samenwerkingsakkoorden als bedoeld in artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden, in afwijking van artikel 3, § 1, eerste lid, eerste en tweede zin, door alle overheden die partij zijn bij dat samenwerkingsakkoord gezamenlijk aan het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving voorgelegd. De gezamenlijke adviesaanvraag vermeldt de naam van de gemachtigde of van de ambtenaar die de betrokken overheden aanwijzen om de afdeling wetgeving de dienstige toelichtingen te verstrekken.”

De voorliggende adviesaanvraag is ingediend met toepassing van dat artikel. De instemmingsakten van alle partijen bij het samenwerkingsakkoord maken deel uit van de adviesaanvraag.

De gezamenlijke adviesaanvraag kan enkel betrekking hebben op “de voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie houdende instemming met samenwerkingsakkoorden als bedoeld in artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen”. Het voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreft, naast de instemming met het samenwerkingsakkoord (artikel 2), echter ook wijzigingen van de ordonnantie van 12 december 1991 ‘houdende oprichting van begrotingsfondsen’ (artikel 3).

Wat die wijzigingen betreft, is de adviesaanvraag onontvankelijk.

Aangezien artikel 3 van de instemmingsordonnantie inhoudelijk afwijkt[2] van de regeling die door de Raad van State werd beoordeeld in het al vermelde advies 75.561/16, zal het voorontwerp van ordonnantie op dit punt opnieuw afzonderlijk voor advies moeten worden voorgelegd.

6. Zoals hoger vermeld, heeft de afdeling Wetgeving op 30 november 2023 advies 74.614/VR verleend over de gezamenlijke adviesaanvraag van de drie gewesten over de voorontwerpen van decreet en ordonnantie houdende instemming met een eerdere versie van het nu voorliggende samenwerkingsakkoord. Beide versies bevatten een groot aantal overeenstemmende bepalingen. De Raad van State verleent, behoudens in geval van wijziging van de juridische context, in de regel geen nieuw advies over bepalingen die reeds eerder zijn onderzocht of die zijn gewijzigd ten gevolge van in eerdere adviezen gemaakte opmerkingen. Met betrekking tot die bepalingen wordt verwezen naar dat advies. Enkel de nieuw voorgestelde artikelen of de voorgestelde artikelen die verder gaan dan het rekening houden met de opmerkingen uit dat eerdere advies, en die bijgevolg als nieuw kunnen worden beschouwd, worden onderzocht.

[2] Zo bevat het ontworpen artikel 2, 17°, van de ordonnantie van 12 december 1991 nu een regeling voor de besteding door de gemeenten en het Gewest van het saldo, die geen verband houdt met eerdere opmerkingen van de Raad van State.

De afdeling Wetgeving beperkt haar onderzoek bijgevolg tot de nieuwe bepalingen die hetzij uitvoering geven aan hoofdstuk VIII van verordening (EU) 2023/1542,[3] hetzij in het samenwerkingsakkoord inhoudelijke wijzigingen aanbrengen die verder reiken dan louter vormelijke aanpassingen of aanpassingen die voortvloeien uit het gevolg dat gegeven is aan advies 74.614/VR.[4]

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

7. Met betrekking tot de bepalingen waarover de Gegevensbeschermingsautoriteit een advies heeft gegeven als gevolg van de opmerking van advies 74.614/VR, bepaalt artikel 15, § 3, van het voorliggende samenwerkingsakkoord dat een producentenregister voor afgedankte batterijen moet worden opgesteld, wat een nieuwe verwerking van persoonsgegevens impliceert.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot

[3] De concordantietabel die voor de uitvoering van de verordening (EU) 2023/1542 is gevoegd bij het Vlaamse voorontwerp van instemmingsdecreet vermeldt in dat verband:
"A. AANPASSING IN KADER VAN BATTERIJVERORDENING
- Artikel 1, §3: aangegeven dat het samenwerkingsakkoord ook tot doel heeft gedeeltelijk invulling te geven aan de batterijenverordening;
- Artikel 2: aanpassingen aan definities;
- Artikel 7, §1 en §3: Toevoegen verwijzing naar de Batterijenverordening als basis voor de invoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor batterijen;
- Artikel 9, §1, §3, §4, §5, §8, §10 en §11: toevoegen van verwijzingen naar de batterijenverordening met betrekking tot de voorwaarden voor de werking van en de erkenning van beheersorganismen alsook voor bedrijven die op individuele basis uitvoering geven aan hun UPV verplichtingen;
- Artikel 10, §4: toevoeging van specifieke bepalingen inzake de rapportering voor afgedankte batterijen zoals voorzien in de batterijenverordening;
- Artikel 12, §1: terminologie in lijn gebracht met de batterijenverordening;
- Artikel 15, §3: afwijking van de voorwaarden voor het producentenregister ingeschreven omdat deze al geregeld worden in de batterijenverordening, en verwijzing toegevoegd;
- Artikel 16, §4: toegevoegd dat het aanstellen van een gevolmachtigde verplicht is voor batterijen in het licht van de batterijenverordening;
- Artikel 37: verwijzing naar de batterijenverordening toegevoegd;
- Artikel 41: verwijzing naar de batterijenverordening toegevoegd".

[4] Zie in dat verband de voornoemde nota van de Vlaamse Regering waarin het volgende staat:
"B. ANDERE INHOUDELIJKE AANPASSINGEN
- Definitie tabaksproducten (artikel 2, § 1, 25°);
- artikel 9;
- reserves (artikel 12);
- Vrijstelling bij vrijwillige bijdrage (artikel 27, § 2, laatste lid);
- soorten verpakkingen (artikel 36);
- Halve euro (artikel 36, § 4);
- invoeren van presentatie-indicatoren (artikel 27 en 36);
- artikel 36 voor Fost Plus (i.e. het erkende organisme voor huishoudelijke verpakkingen Duurzaam omgaan met verpakkingen - Fost Plus);
- indexcijfer (diverse artikelen)".
Ook de artikelen 42 tot 44 van het samenwerkingsakkoord i.v.m. de verwerking van persoonsgegevens zijn nieuw. Zij zijn echter toegevoegd omdat in advies 74.614/VR werd opgemerkt dat het advies van de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteit moest worden ingewonnen en in algemene opmerking randnummer 3 werd gesteld dat het samenwerkingsakkoord in het licht van artikel 22 van de Grondwet moest worden herzien en aangevuld. Aangezien die bepalingen dus uitvoering geven aan dat eerdere advies, worden ze niet opnieuw onderzocht in het kader van de huidige adviesaanvraag.

intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)', gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), van die verordening en overweging 96 van de preambule van die verordening, alsook in voorkomend geval met artikel 2, tweede lid, van de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens', schrijft voor dat de toezichthoudende autoriteit, *in casu* de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', wordt geraadpleegd bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel, in verband met de verwerking van persoonsgegevens.

Uit het dossier dat aan de afdeling Wetgeving bezorgd is, blijkt *in casu* niet dat de Gegevensbeschermingsautoriteit om advies is verzocht over artikel 15, § 3, van het samenwerkingsakkoord. Dit moet alsnog gebeuren.[5]

8. Wat het Vlaamse Gewest betreft, dateren het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord van, respectievelijk, 5 juli 2022 en 28 november 2022 en hebben ze betrekking op het voorontwerp waarover de Raad van State advies 74.614/VR heeft gegeven.

De thans voorliggende adviesaanvraag heeft mogelijk een wezenlijk andere financiële impact, zodat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd in toepassing van de artikelen 43, § 1, en 31, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 'ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019'.

9. Wat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreft, dateren het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord van, respectievelijk, 20 juni 2022 en 30 juni 2022 en hebben ze betrekking op de voorontwerpen waarover de Raad van State de adviezen 76.614/VR en 75.561/16 heeft verleend.

De thans voorliggende adviesaanvraag heeft mogelijk een wezenlijk andere financiële impact, zodat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd in toepassing van de artikelen 25, 3°, en 49, eerste lid, 1°, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 mei 2024 'betreffende de administratieve en begrotingscontrole van de gewestelijke entiteit'.

10.1. In zoverre het voorontwerp van decreet en het samenwerkingsakkoord de ontvangsten van het gewest kunnen beïnvloeden, moeten ze, wat het Waalse Gewest betreft, voor advies aan de inspecteur van Financiën en voor akkoordbevinding aan de minister van Begroting worden voorgelegd, overeenkomstig artikel 39, § 1, 2°, en artikel 49, 1°, a), van het besluit van de Waalse Regering van 8 juni 2017 'portant organisation des contrôle et audit internes budgétaires et comptables ainsi que du contrôle administratif et budgétaire des services du Gouvernement wallon,

[5] Ook de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) werd hierover niet geconsulteerd. Over het samenwerkingsakkoord zal voor het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in elk geval het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten worden ingewonnen. Het staat aan het Vlaamse Gewest om te beoordelen of het opportuun is om dan ook nog een bijkomend advies te vragen van de VTC.

des services administratifs à comptabilité autonome, des entreprises régionales, des organismes et du service du médiateur et la Commission wallonne pour l'Énergie en Région wallonne'. *In casu* blijkt uit het dossier dat dat advies en die akkoordbevinding gegeven zijn over het voorontwerp van decreet waarover de afdeling Wetgeving advies 74.614/VR heeft verstrekt, maar niet over het hier voorliggende voorontwerp en samenwerkingsakkoord. Die laatste bevatten, met name op financieel vlak, wijzigingen ten opzichte van de voorontwerpen die in advies 74.614/VR onderzocht zijn, en zijn daarenboven aangevuld zodat ze verordening (EU) 2023/1542 gedeeltelijk ten uitvoer leggen.

10.2. In zoverre het voorontwerp van decreet en het samenwerkingsakkoord de financiën van de steden en gemeenten kunnen beïnvloeden, moeten ze ook voor advies voorgelegd worden aan de Union des villes et des communes de Wallonie (Waalse Vereniging van de steden en gemeenten), overeenkomstig artikel 2/11, 1°, van het decreet van het Waalse Gewest van 6 november 2008 'portant rationalisation de la fonction consultative'. De Union des villes et communes, die verzocht is om advies over de versie van het samenwerkingsakkoord waarover advies 74.614/VR is gegeven, moet gevraagd worden advies te geven over de hier voorliggende teksten.

11. Er dient op toegezien te worden dat die vormvereisten worden vervuld.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst naar aanleiding van het vervullen van die vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan die niet louter vormelijk zijn en evenmin het resultaat zijn van het gevolg dat aan dit advies gegeven wordt, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen op hun beurt om advies aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd overeenkomstig de artikelen 3, § 1, eerste lid, en 4/1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten 'op de Raad van State.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

ALGEMENE OPMERKINGEN

I. Concordantietabellen

12.1. Initieel was bij de gezamenlijke adviesaanvraag enkel voor het Vlaamse Gewest een concordantietabel gevoegd voor de uitvoering van verordening (EU) 2023/1542, die later werd aangevuld met andere concordantietabellen. Op basis van de informatie uitgewisseld met de gemachtigde, blijkt dat deze concordantietabel dient te worden gecorrigeerd.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft op zijn beurt een concordantietabel bezorgd. Die vermeldt de twee richtlijnen die worden omgezet en de verordening waaraan het samenwerkingsakkoord gedeeltelijke uitvoering verleent, maar neemt, in de linkerkolom, enkel de Europeesrechtelijke bepalingen als vertrekpunt.

Ook de tabel die het Waalse Gewest in de loop van het onderzoek bezorgd heeft en die enkel betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van de voornoemde verordening, vertrekt alleen vanuit de Europeesrechtelijke bepalingen waaraan uitvoering wordt verleend.

In verband met het opstellen en het bezorgen van concordantietabellen in geval van omzetting of uitvoering van Europees recht, wordt verwezen naar de opmerkingen in advies 74.614/VR.

De verstrekte concordantietabellen bevatten voorts verscheidene onjuistheden.[6]

12.2. In ieder geval worden deze concordantietabellen, gecorrigeerd en aangevuld, het best toegevoegd aan de memorie van toelichting zodat deze mee worden ingediend in de bevoegde parlementen.

II. Uitvoerend samenwerkingsakkoord

13.1. Artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord strekt ertoe uitvoering te geven aan verordening (EU) 2023/1542.

De laatste zin van dat lid bepaalt dat "[d]e Gewesten (…) desgevallend, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, aanvullende doelstellingen en verplichtingen [kunnen] opleggen, op voorwaarde dat deze compatibel zijn met de verordening".

Zoals die bepaling gesteld is, kent ze aan de gewestregeringen een ruime bevoegdheid toe waaraan door middel van uitvoerende samenwerkingsakkoorden uitvoering moet worden gegeven.

13.2. De afdeling Wetgeving heeft er reeds op gewezen dat het samenwerkingsakkoord ertoe bijdraagt dat het door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde recht op bescherming van een gezond leefmilieu geëerbiedigd wordt.

Met betrekking tot het legaliteitsbeginsel dat in die grondwetsbepaling vervat is, heeft de afdeling Wetgeving in advies 63.964/VR gewezen op haar eigen adviespraktijk en vervolgens op de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof ter zake, waaruit voortvloeit dat "doordat artikel 23 van de Grondwet de garantie biedt dat een democratisch verkozen vergadering de economische, sociale en culturele rechten verankert en de voorwaarden voor de tenuitvoerlegging

[6] Voor de concordantietabel van het Waalse Gewest wordt, los van de opmerkingen over de artikelen 9 en 38 van het samenwerkingsakkoord, bij wijze van voorbeeld op het volgende gewezen. Artikel 54, lid 3, a), van verordening (EU) 2023/1542 wordt niet uitgevoerd bij artikel 9, §§ 8 en 11, van het samenwerkingsakkoord; artikel 54, lid 3, b), van verordening (EU) 2023/1542 wordt niet uitgevoerd bij artikel 15, § 3, van het samenwerkingsakkoord; artikel 93 van verordening (EU) 2023/1542 wordt eveneens uitgevoerd bij artikel 13 van het samenwerkingsakkoord. Voor de concordantietabel van het Vlaamse Gewest kan daaraan als voorbeeld worden toegevoegd dat artikel 55, lid 8, van die verordening niet wordt uitgevoerd bij artikel 15, § 3, van het samenwerkingsakkoord.

ervan bepaalt, dat artikel de wetgever niet zou verplichten om zelf alle essentiële elementen ter zake te regelen".[7] Haar conclusie was de volgende:

> "(…) Aangezien het in de Grondwet gemaakte onderscheid tussen aangelegenheden die aan de wetgever zijn voorbehouden en niet-voorbehouden aangelegenheden, een nuttig effect hoort te hebben, is de afdeling Wetgeving van oordeel dat de verplichting om het onderwerp te bepalen van de maatregelen waarop de delegatie betrekking heeft in een aangelegenheid die bij artikel 23 van de Grondwet aan de wetgever is voorbehouden, impliceert dat de wetgever de delegaties die hij aan de uitvoerende macht verleent, hoort af te bakenen door zelf de volgende elementen in voldoende mate te regelen: de reikwijdte, de toekenningsvoorwaarden en de werkingssfeer *ratione personae* van de rechten bedoeld in artikel 23 van de Grondwet."[8]

13.3. Wat het legaliteitsbeginsel betreft, neergelegd in artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, heeft de afdeling Wetgeving in haar advies 75.472/VR eveneens aan het volgende herinnerd:

> "De afdeling Wetgeving heeft in haar adviezen 63.373/VR,[9] 63.399/VR,[10] 63.404/VR[11] en 63.541/VR[12] het volgende opgemerkt:
>
> '3.4. Uit artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijkt dat samenwerkingsakkoorden die, zoals dat het geval is met het voorliggende

[7] Zie in die zin, in verband met een beroep tot gedeeltelijke nietigverklaring ingesteld tegen het decreet van het Waalse Gewest van 9 maart 2023 'relatif aux déchets, à la circularité des matières et à la propreté publique', GwH 11 april 2024, nr. 45/2024:
"B.17.2. Artikel 23, tweede lid en derde lid, 4°, van de Grondwet verplicht de bevoegde wetgever om het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu te waarborgen en de voorwaarden voor de uitoefening van dat recht te bepalen. Die grondwetsbepaling verbiedt die wetgever echter niet machtigingen te verlenen aan de uitvoerende macht, voor zover die machtigingen betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de wetgever het onderwerp heeft aangegeven.
Die grondwetsbepaling verplicht de wetgever niet om alle essentiële elementen van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu te regelen en verbiedt hem niet om de uitvoerende macht ertoe te machtigen die te regelen."

[8] Advies 63.964/4/VR van 16 oktober 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 25 april 2019 'betreffende het roerend en immaterieel cultureel erfgoed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest', algemene opmerking III, *Parl.St.* Br.Parl. 2018-19, nr. A-813/1, 64-90.

[9] *Voetnoot 10 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 63.373/VR van 14 juni 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 16 juni 2019 'houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten', *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3638/001, 68-83.

[10] *Voetnoot 11 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 63.399/VR van 14 juni 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 2 juli 2020 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten', *Parl.St.* Br.Parl. 2019-20, nr. A-138/1, 46-58.

[11] *Voetnoot 12 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 63.404/VR van 14 juni 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van 3 mei 2019 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten', *Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1968/1, 41-57.

[12] *Voetnoot 13 van het geciteerde advies*: Adv.RvS 63.541/VR van 14 juni 2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 29 april 2019 'zur Billigung des Kooperationsabkommens vom 30. Januar 2019 zwischen dem Föderalstaat, den Gemeinschaften und den Regionen über die Prävention und das Management der Einbringung und Ausbreitung invasiver gebietsfremder Arten', *Parl.St.* D.Parl. 2018-19, nr. 286/1, 35-44.

samenwerkingsakkoord, betrekking hebben op aangelegenheden die bij wet, decreet of ordonnantie geregeld zijn, of de Staat, de gemeenschappen of de gewesten zouden kunnen bezwaren of de Belgen individueel zouden kunnen binden, pas uitwerking kunnen hebben nadat de betrokken wetgevers daarmee hebben ingestemd.

De noodzaak van voorafgaande instemming betekent onder meer dat de gezamenlijke verplichtingen die de partijen bij een samenwerkingsakkoord op zich nemen, voor zover ze onder de werkingssfeer van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vallen, door de betrokken wetgevers gekend moeten zijn op het tijdstip waarop ze hun instemming verlenen. Daaruit volgt dat het akkoord zelf alle regels die de partijen binden moet vermelden, en dat het niet mag worden aangevuld met regels die de in voorkomend geval bij het akkoord opgerichte organen zouden aannemen, met uitzondering van de regels die niet onder de werkingssfeer vallen van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals interne regels die specifiek de werkwijze van de organen betreffen[13].

3.5. Rekening houdend met het vereiste dat aldus voortvloeit uit artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, heeft de bijzondere wetgever bij de Zesde Staatshervorming beslist om te voorzien in flexibelere samenwerkingsinstrumenten, zoals de gezamenlijke decreten en de gezamenlijke besluiten, die thans zijn opgenomen in artikel 92*bis*/1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014, of zoals de mogelijkheid om voor de samenwerkingsakkoorden bedoeld in artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 – te weten die waaraan de wetgever instemming heeft verleend – erin te voorzien dat de uitvoering ervan zal geschieden bij uitvoerende samenwerkingsakkoorden die gelden zonder dat instemming bij wet of decreet vereist is, een mogelijkheid waarin voorzien is bij het nieuwe derde lid van het voornoemde artikel 92*bis*, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014.

De opzet zelf van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, laat evenwel niet toe dat het vereiste van de instemming van de wetgever, daar waar deze instemming verplicht is, uitgehold wordt of daar in grote mate aan wordt voorbijgegaan als gevolg van de mogelijkheid om thans gebruik te maken van uitvoerende samenwerkingsakkoorden.

Zo kunnen het tweede en het derde lid van artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 logischerwijze alleen begrepen worden en met elkaar samengaan wanneer in het type samenwerkingsakkoord waarvoor de instemming van de wetgever vereist is, de essentiële regels worden vastgesteld van de aangelegenheid die daarbij geregeld wordt; in de daaropvolgende uitvoerende samenwerkingsakkoorden worden dan alleen de minder essentiële of technische aspecten geregeld.

Met andere woorden, artikel 92*bis*, § 1, bevat in se een legaliteitsbeginsel met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden die, krachtens het tweede lid ervan, de instemming van de wetgever behoeven'."[14]

---

[13] *Voetnoot 14 van het geciteerde advies*: Voetnoot 2 van de geciteerde adviezen: Adv.RvS 49.218/VR van 1 maart 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Waalse Gewest van 7 juni 2012 'portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'enregistrement, l'évaluation et l'autorisation des substances chimiques, ainsi qu'aux restrictions applicables à ces substances (REACH)', *Parl.St.* W.Parl. 2011-12, nr. 589/1.

[14] Advies 75.472/VR van 17 mei 2024 over een voorontwerp van wet, vijf voorontwerpen van decreet en een voorontwerp van ordonnantie "houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende het optimaal elektronisch uitwisselen en delen van informatie en gegevens tussen de actoren in de sociale en gezondheidssector", opmerking 9.

13.4. De machtiging die bij de laatste zin van artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord verleend wordt, doet vragen rijzen in verband met het hierboven in herinnering gebrachte legaliteitsbeginsel en met de voorzienbaarheid van de ingestelde regeling.[15]

Uit de concordantietabellen die aan de afdeling Wetgeving zijn bezorgd, alsook uit de antwoorden van de gemachtigden van de regeringen, volgt evenwel dat artikel 7, § 1, van het samenwerkingsakkoord het mogelijk wil maken dat via een uitvoerend samenwerkingsakkoord uitvoering wordt gegeven aan sommige bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 die de lidstaten toestaan – zonder hen ertoe te verplichten – verschillende aanvullende maatregelen te treffen.

Worden onder meer beoogd:

– artikel 57, lid 1, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

> "Producenten kunnen een overeenkomstig artikel 58 gemachtigde organisatie voor producentenverantwoordelijkheid aanstellen om namens hen de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid na te komen. De lidstaten kunnen maatregelen nemen om het aanstellen van een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid verplicht te stellen. Dergelijke maatregelen worden gerechtvaardigd op basis van de specifieke kenmerken van een bepaalde categorie batterijen die in de handel worden gebracht en de daarmee verband houdende afvalbeheerkenmerken."

– artikel 59, lid 6, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

> "Lidstaten kunnen maatregelen vaststellen die aan de in lid 2, punt a), van dit artikel bedoelde inzamelpunten voorschrijven dat zij uitsluitend afgedankte draagbare batterijen mogen inzamelen indien zij een contract hebben gesloten met de producenten of indien zij zijn aangesteld overeenkomstig artikel 57, lid 1, organisaties voor producentenverantwoordelijkheid."

– artikel 60, lid 7, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

> "Lidstaten kunnen maatregelen vaststellen die aan de in lid 2, punt a), van dit artikel bedoelde inzamelpunten voorschrijven dat zij uitsluitend afgedankte batterijen voor lichte vervoermiddelen mogen inzamelen indien zij een contract hebben gesloten met de producenten of, indien zij zijn aangesteld overeenkomstig artikel 57, lid 1, organisaties voor producentenverantwoordelijkheid."

– artikel 61, lid 1, tweede alinea, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

> "Lidstaten kunnen maatregelen vaststellen die voorschrijven dat de in de eerste alinea, punten a) tot en met d), bedoelde entiteiten uitsluitend afgedankte start-, verlichtings- en ontstekingsbatterijen, afgedankte industriële batterijen en afgedankte batterijen voor elektrische voertuigen mogen inzamelen indien zij een contract hebben gesloten met de producenten of, indien zij zijn aangesteld overeenkomstig artikel 57, lid 1, met organisaties voor producentenverantwoordelijkheid."

[15] Zie in dat verband advies 74.614/VR.

– artikel 70, lid 5, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

"De lidstaten kunnen stimuleringsregelingen invoeren voor marktdeelnemers die hogere percentages behalen dan de respectievelijk in de delen B en C van bijlage XII vastgelegde doelstellingen voor recyclingrendementen en materiaal terugwinning."

– artikel 74, lid 3, derde alinea, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

"Die informatie wordt verstrekt in een taal of talen die de in de eerste alinea vermelde marktdeelnemers gemakkelijk kunnen begrijpen, zoals bepaald door de lidstaat waar de batterij op de markt zal worden aangeboden."

– artikel 75, lid 9, van verordening (EU) 2023/1542, dat bepaalt:

"De lidstaten kunnen de bevoegde autoriteiten toestaan om alle aanvullende informatie te vragen die nodig is om de betrouwbaarheid van de gerapporteerde gegevens te waarborgen."

De bevoegdheden die deze bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 zodoende aan de lidstaten verlenen, zijn nauwkeurig omschreven en inhoudelijk afgebakend.

Daaruit volgt dat de machtiging die artikel 7, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord verleent aan de regeringen van de partijen die via een uitvoerend samenwerkingsakkoord optreden, verenigbaar lijkt met het hierboven in herinnering gebrachte legaliteitsbeginsel, op voorwaarde dat ze uitsluitend inhoudt dat die regeringen de maatregelen kunnen vaststellen die bij de voornoemde bepalingen van verordening (EU) 2023/1542 worden toegestaan. Artikel 7, § 1, tweede lid, dient echter aangevuld te worden met een opsomming van de voornoemde bepalingen van verordening (EU) 2023/1542.

Als het daarentegen de bedoeling is – zoals de formulering luidens welke de gewesten "aanvullende doelstellingen en verplichtingen [kunnen] opleggen" doet vermoeden – aan de gewestregeringen een ruimere bevoegdheid te verlenen, die verder gaat dan de tenuitvoerlegging van enkel de voornoemde bepalingen van de verordening, moet artikel 7, § 1, van het samenwerkingsakkoord worden geherformuleerd en aangevuld zodat het die bevoegdheid beter afbakent.

Artikel 7 moet herzien worden in het licht van deze opmerkingen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 1

14. In paragraaf 3 moet de verwijzing naar de definities in artikel 2, § 1, 6° en 21°, van dit samenwerkingsakkoord worden gecorrigeerd. Er moet worden verwezen naar "artikel 2, § 1, 5° en 20°".

Artikel 9

15. Artikel 54, lid 3, e), van verordening (EU) 2023/1542 bepaalt:

"De lidstaten stellen de bijzonderheden van de organisatie en activiteiten van de bevoegde autoriteit of autoriteiten vast, met inbegrip van de administratieve en procedurele regels voor:

(...)

e) het beschikbaar stellen van informatie overeenkomstig artikel 76."

Uit de concordantietabellen die de adviesaanvragers hebben bezorgd, blijkt dat die bepaling ten uitvoer zou worden gelegd bij de artikelen 9, § 3, 11°, en 10, § 4, van het samenwerkingsakkoord.

Die laatstgenoemde bepalingen regelen echter alleen het verzamelen van de gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, bedoeld in artikel 54, lid 3, d), van verordening (EU) 2023/1542, en niet het ter beschikking stellen van informatie over die gegevens aan het publiek, bepaald in artikel 76 van die verordening.

Het samenwerkingsakkoord geeft dus geen volledige uitvoering aan artikel 54, lid 3, e), van verordening (EU) 2023/1542, en moet dienovereenkomstig aangevuld worden.

16. Artikel 9, § 8, van het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de erkenning (gelijkgesteld met de goedkeuring in de zin van verordening (EU) 2023/1542) van het organisme voor het beheer van de afgedankte batterijen. Luidens de laatste zin van artikel 9, § 8, worden "[d]e administratieve en procedurele regels voor de goedkeuring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 (…) desgevallend uitgewerkt in het uitvoerend samenwerkingsakkoord of, bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord, in de gewestelijke regelgeving".

De afdeling Wetgeving heeft vragen over de mogelijkheid dat, bij ontstentenis van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, gewestelijke regelgeving eenzijdig voorziet in administratieve en procedurele regels – mogelijk verschillend in functie van het gewest dat die regelt vaststelt – voor de goedkeuring van het voornoemde organisme, waarvan de opdrachten en verplichtingen bestaan in de algemene doeleinden inzake afvalbeheer die in het samenwerkingsakkoord zijn vastgesteld.

Het verdient aanbeveling in de toelichting bij de artikelen te expliciteren in hoeverre een regeling waarvoor aparte administratieve en procedurele regels ter zake naast elkaar bestaan,[16] werkbaar is.

[16] Overeenkomstig artikel 54, lid 3, b), van verordening (EU) 2023/1542 moeten de lidstaten de regels vaststellen voor de organisatie en de werkwijze van de bevoegde autoriteit(en), met inbegrip van de administratieve en procedurele regels voor "de goedkeuring van de producenten en de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58".

17. Een vergelijkbare vraag rijst in verband met artikel 10, § 4, derde lid,[17] van het samenwerkingsakkoord, dat betrekking heeft op de "administratieve en procedurele regels voor het verzamelen van gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, met inbegrip van het elektronisch systeem".

Artikel 10

18. De verplichting die het Beslissingsorgaan UPV aan een producent kan opleggen om zijn verantwoordelijkheid aan een beheersorganisme over te dragen, steunt blijkens paragraaf 2, vierde lid, op de inschatting dat die producent "niet in staat blijkt om zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen te behalen".

Een dergelijke formulering bevat geen objectieve en verifieerbare criteria en voldoet dus niet aan de vereisten inzake duidelijke regelgeving en voorzienbaarheid die door het rechtszekerheidsbeginsel worden voorgeschreven.

Die vereisten zijn des te dwingender daar, overeenkomstig artikel 38, § 1, van het samenwerkingsakkoord, strafrechtelijke sancties kunnen worden opgelegd ingeval de producent zich niet binnen een termijn van drie maanden voegt naar de beslissing die op die basis is genomen.

De bepaling moet herzien worden in het licht van deze opmerking.

19. De ontworpen paragraaf 4 betreft de rapporteringsverplichtingen voor de batterijen en geeft uitvoering aan o.m. artikel 69, leden 1 en 2, van verordening (EU) 2023/1542. Hiertoe wordt een elektronisch systeem opgezet waarbij de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid instaan voor de financiering van dat systeem. Producenten die de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid betalen een vergoeding in verhouding tot hun marktaandeel. Het uitvoerend samenwerkingsakkoord bepaalt de administratieve en procedurele regels voor het verzamelen van gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, met inbegrip van het elektronisch systeem.

Deze verplichte vergoeding moet worden beschouwd als een belasting. Uit het legaliteitsbeginsel inzake belastingen, neergelegd in de artikelen 170, § 1, en 172, tweede lid, van de Grondwet, vloeit voort dat de decreetgevers en ordonnantiegever zelf alle essentiële elementen dienen vast te stellen aan de hand waarvan de belastingschuld van de belastingplichtigen kan worden bepaald, zoals de aanwijzing van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de belastbare grondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen en -verminderingen. Met betrekking tot samenwerkingsakkoorden die krachtens het tweede lid van artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 instemming behoeven van de wetgever brengt die bepaling bovendien in herinnering dat ook bij het sluiten van samenwerkingsakkoorden het legaliteitsbeginsel moet worden nageleefd, op dezelfde wijze als voor gewone wetten en decreten.[18]

[17] De stellers moeten ook nagaan of het derde en het vijfde lid van artikel 10, § 4, van het samenwerkingsakkoord samenhangend zijn geformuleerd.

[18] Zie hierboven, opmerking 13.

In de ontworpen regeling worden minstens de bepaling van de aanslagvoet en de toekenning van eventuele vrijstellingen ten onrechte overgelaten aan het Beslissingsorgaan. De ontworpen financieringsregeling dient in het licht van het voorgaande nader te worden onderzocht en waar nodig rekening houdend met het legaliteitsbeginsel te worden aangepast.

Artikel 27

20. In paragraaf 1, derde en vierde lid, en in paragraaf 2, eerste lid, moeten de verwijzingen naar "het vijftiende lid van deze paragraaf" en naar "artikel 27, § 1, vijftiende lid," vervangen worden door verwijzingen naar respectievelijk "het zestiende lid" en "paragraaf 1, zestiende lid".

Artikel 38

21. Artikel 93 van verordening (EU) 2023/1542 bepaalt onder meer:

> "Uiterlijk op 18 augustus 2025 stellen de lidstaten voorschriften vast ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op deze verordening en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat die sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn."

Volgens de concordantietabellen die de adviesaanvragers hebben bezorgd, zou die bepaling ten uitvoer worden gelegd bij de artikelen 37 en 38 van het samenwerkingsakkoord. Artikel 38 bepaalt in het bijzonder welke straffen toepasselijk zijn. Het moet gelezen worden in samenhang met artikel 13 van het samenwerkingsakkoord.[19]

Die straffen hebben betrekking op de gevallen waarin producenten (artikel 38, § 1) of beheersorganismen (artikel 13) de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen niet halen.

De afdeling Wetgeving ziet niet in welke straffen daarentegen van toepassing zouden zijn in geval van schending van de andere verplichtingen die uit hoofdstuk VIII van verordening (EU) 2023/1542 voorvloeien. Dat is met name zo voor de informatieplicht die artikel 74 van verordening (EU) 2023/1542 in verband met de preventie en het beheer van afgedankte batterijen oplegt aan de producenten en aan de bevoegde organisaties. Het ziet er niet naar uit dat artikel 93 van verordening (EU) 2023/1542 volledig ten uitvoer wordt gelegd, tenzij de stellers kunnen aantonen dat *in casu* andere maatregelen van toepassing zijn – bijvoorbeeld de niet-vernieuwing van de erkenning – en dat die kunnen worden gekwalificeerd als sancties die "doeltreffend, evenredig en afschrikkend" zijn in de in van die bepaling.

Het samenwerkingsakkoord moet in voorkomend geval aangevuld worden in het licht van deze opmerking.

[19] Zie hierboven, opmerking 12.1 en voetnoot 6.

ONDERZOEK VAN DE VOORONTWERPEN VAN DECREET EN ORDONNANTIE

22. Het opschrift en het dispositief van de voorliggende voorontwerpen van decreet en ordonnantie dienen te worden aangevuld met de datum waarop het samenwerkingsakkoord ondertekend is.

23. In het voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest moeten de twee verwijzingen in het indieningsbesluit weggelaten worden en moet het woord “arrêtent” worden vervangen door het woord “arrête”.

*

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2025/069 van november 2025

(zie datum ondertekening)

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil
roepnaam	(decreet Samenwerkingsakkoord zwerfvuil)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 16 december 2022 en 14 juli 2023 en 14 juli 2025
trefwoorden	bewaartermijn; rechtvaardigingsgrond;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies bij hoogdringendheid van de heer Jo Brouns, Vlaams minister van Omgeving en Landbouw van 27 oktober 2025, ontvangen door de VTC op 27 oktober 2025;

Gelet op de schriftelijke procedure wegens hoogdringendheid;

Brengt het volgend advies uit:

VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

3. Het advies wordt bij hoogdringendheid gevraagd. De hoogdringendheid wordt als volgt gemotiveerd:

De Vlaamse Regering wenst dit dossier nog dit jaar definitief te beslissen en aan het Vlaams Parlement voor te leggen. Er loopt immers een procedure vanuit Europa wegens de gebrekkige omzetting van de SUP-richtlijn. Het dossier werd in de vorige legislatuur al 2 maal principieel goedgekeurd en de nodige adviezen ingewonnen, onder andere van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). Het laattijdig afgeleverde advies van de Raad van State en de bijkomende adviesvragen die daarin gevraagd worden, zorgen voor onverwachte vertraging. Indien het dossier niet tijdig afgerond wordt, zorgt dit ervoor dat de implementatie met een jaar vertraagt.

4. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

Context

5. Op 14 juli 2025 heeft de Vlaamse Regering voor de derde keer haar principiële goedkeuring gehecht aan het voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, en de minister, bevoegd voor omgeving, gelast over voornoemd voorontwerp van decreet het advies van de Raad van State in te winnen.

6. Het samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil heeft een tweeledige doelstelling. Ten eerste wordt een interregionaal kader gecreëerd voor het beleid over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Ten tweede wordt een regeling ingevoerd over de uitgebreide producenten-verantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Deze gaat uit van het principe dat de producenten van producten die een significante impact hebben op de zwerfvuilkosten, deze kosten moeten dragen. Dit principe ligt ook vervat in de Europese SUP-richtlijn ('Single Use Products', 2019/904) die met dit samenwerkingsakkoord gedeeltelijk wordt omgezet.

7. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Artikel 11

§1. De beheerder van een onlinemarktplaats is ertoe gehouden alle producenten die via zijn onlinemarkplaats een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt, schriftelijk in te lichten omtrent de op hen rustende verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid.

§2. De beheerder van een onlinemarktplaats verhindert dat producenten die geen individueel beheersplan bij het Beslissingsorgaan UPV indienen of niet bij een beheersorganisme zijn aangesloten, via zijn onlinemarktplaats, overeenkomsten op afstand sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied. Daartoe vereist de beheerder van een onlinemarktplaats dat de producent op het moment van registratie op de 23 onlinemarktplaats, het schriftelijke bewijs verstrekt van zijn indiening van een individueel beheersplan of van zijn lidmaatschap bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

In afwijking van het voorgaande lid kan de beheerder van een onlinemarktplaats een producent die geen individueel beheersplan heeft ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV of die niet bij het/de betrokken beheersorganisme(n) is aangesloten, toch toelaten om via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand te sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, in welk geval deze beheerder zelf zal moeten instaan voor de verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid waartoe die producent normalerwijze gehouden is.
De beheerder van een onlinemarkplaats bezorgt aan het Beslissingsorgaan UPV, elk jaar ten laatste op 1 maart, een overzicht van alle producenten die het voorbije jaar op zijn onlinemarkplaats overeenkomsten op afstand hebben kunnen sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied,

en de datum van het indienen van hun individuele beheersplan of hun registratienummer bij het/de betrokken beheersorganisme(n).

§3. Indien de beheerder van een onlinemarktplaats ook optreedt als producent, is hij eveneens onderworpen aan de verplichtingen met betrekking tot de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die hij zelf verkoopt. §4. De §§ 1-3 gaan in voege 1 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

Artikel 15

§1. Elke producent, met inbegrip van de producent die producten ter beschikking stelt door middel van verkoop op afstand, moet ingeschreven zijn in een openbaar online register dat door de hiertoe door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie gratis ter beschikking wordt gesteld binnen een termijn van 6 maanden na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord.

§2. Het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde register bevat alle nuttige informatie over de activiteiten van de producent in België, en meer in het bijzonder de volgende gegevens:
1. naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon);
2. nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer;
3. productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1;
4. type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens);
5. handelsbenaming van het product;
6. informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt: door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiële waarborgen;
7. gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand);
8. verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid.

§3. In afwijking van paragrafen 1 en 2 wordt voor afgedankte batterijen het producentenregister opgesteld in overeenstemming met artikel 55 van verordening (EU) 2023/1542. Het producentenregister wordt opgesteld door het Beslissingsorgaan UPV of door een door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie. In het uitvoerend Samenwerkingsakkoord worden nadere bepalingen opgenomen voor de registratie van producenten in overeenstemming met verordening (EU) 2023/1542.

Artikel 22

§1. De producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, dient een "individueel beheersplan zwerfvuil" ter goedkeuring in bij het Beslissingsorgaan UPV, dat de aanvraag inhoudt om op individuele basis uitvoering te geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil.

§2. Het "individueel beheersplan zwerfvuil" omvat volgende gegevens en verbintenissen:
1° identificatiegegevens:
a. naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent;
b. woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels;
c. telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden;
d. als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel op het grondgebied, de vermelding van een standplaats, filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden;
e. naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag;

2° voorwerp:

a. vermelding van de onder het toepassingsgebied vallende afvalstoffen en de overeenkomstige producten waarop het beheersplan van toepassing is;
b. omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord. In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiële terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht. De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet door de producent, en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor 30 de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, §2, 1°-4°. De tweede optie betreft een heffing te betalen aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen. Deze heffing moet in verhouding staan tot het marktaandeel van de producent, berekend overeenkomstig het artikel 27, §1, vijftiende lid, en is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt. Elke producent rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is. De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van de producent vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 27, en communiceert binnen de 30 dagen het concreet te betalen bedrag. De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd. Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen op zijn grondgebied. De heffing is voor de eerste keer verschuldigd op 15 april 2026 met betrekking tot het kalenderjaar 2025.

3° verbintenis: de schriftelijke verbintenis, gedateerd en ondertekend door de producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden, dat de aangegane engagementen bedoeld in 2°, b) tot organisatorische en financiële terugname van zwerfvuil of tot financiering van de overheidsinstanties effectief zullen uitgevoerd worden.

§3. De producent die op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet elk jaar tegen uiterlijk 31 maart aan het Beslissingsorgaan UPV rapporteren over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn "individueel beheersplan zwerfvuil" en de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord.

Artikel 23

§1. Het "individueel beheersplan zwerfvuil" bedoeld in artikel 22 wordt goedgekeurd volgens de volgende procedure:

1° het beheersplan wordt ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV, gedateerd en ondertekend door de aanvrager, of, in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, met in bijlage een afschrift van de oprichtingsakte en van de eventuele wijzigingen ervan gedurende de laatste vijf jaar;

2° het Beslissingsorgaan UPV onderzoekt het beheersplan op volledigheid overeenkomstig de bepalingen in artikel 22, §2:
a. als wordt vastgesteld dat het beheersplan onvolledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan daarvan op de hoogte, met vermelding van de inlichtingen en de gegevens die ontbreken;
b. als wordt vastgesteld dat het beheersplan volledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager daarvan op de hoogte binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan;

3° binnen een termijn van vier maanden, te rekenen vanaf de datum waarop is vastgesteld dat het beheersplan volledig is, doet het Beslissingsorgaan UPV uitspraak over het beheersplan; tijdens die vier maanden kan het Beslissingsorgaan UPV alle toelichtingen en informatie opvragen die nodig zijn voor de inhoudelijke beoordeling van het beheersplan;

4° het Beslissingsorgaan UPV bezorgt haar beslissing tot goedkeuring of weigering van het beheersplan aan de aanvrager, binnen tien kalenderdagen na de uitspraak.

§2. Voor elk "individueel beheersplan zwerfvuil" wordt een dossierkost van € 250 aangerekend, te betalen bij indiening van het beheersplan. De termijn voor het onderzoek naar de volledigheid begint pas te lopen na ontvangst van de dossierkost.

§3. De goedkeuring, vermeld in §1, kan slechts voor een termijn van maximaal vijf jaar worden verleend.

Elke goedkeuringsbeslissing die voor een kortere termijn geldt, moet gemotiveerd zijn. Een hernieuwing van de goedkeuring is, overeenkomstig de procedure vermeld in dit artikel, mogelijk, telkens voor een termijn van maximaal vijf jaar.

Artikel 25

§1. De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, is verplicht om wijzigingen van de volgende gegevens in zijn "individueel beheersplan zwerfvuil" onmiddellijk mee te delen aan het Beslissingsorgaan UPV:

1° naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer;
2° zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied;
3° het voorwerp van het beheersplan;
4° de verbintenissen in het beheersplan.

§2. De producent moet de in zijn beheersplan opgenomen verbintenissen stipt naleven.

Artikel 34

§1. Het collectief organisme is verplicht om jaarlijks, tegen uiterlijk 1 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV mee te delen:

- de lijst van de contracten die zijn gesloten met de overheidsinstanties die kosten dragen inzake zwerfvuil en de aan elk van deze overheidsinstanties betaalde bedragen;
- de lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten;
- de financiële gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen van de leden.

§2. In het geval van de organisatorische en financiële terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiële optie) is het collectief organisme verplicht om tevens jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV de volgende gegevens mee te delen:

- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil;
- de hoeveelheden gesorteerd, gerecycleerd en nuttig toegepast zwerfvuil.

Artikel 42

De in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om te controleren of de producent zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt.
De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden maximaal 5 jaar bewaard.

Artikel 43

De in de artikelen 22, 23 en 25 bedoelde persoonsgegevens worden in het kader van de beoordeling van het individueel beheersplan zwerfvuil gebruikt om de producent die dit plan heeft ingediend, te identificeren.

De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden bewaard gedurende de geldigheidsduur van het individueel beheersplan zwerfvuil.

Artikel 44

De Interregionale Commissie voor de UPV neemt passende maatregelen om aan de betrokkene de informatie te verstrekken als bedoeld in de artikelen 13 en 14 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de mededeling te verstrekken als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 van 45 dezelfde verordening met betrekking tot de verwerking van zijn persoonsgegevens voor de in artikel 42 van deze samenwerkingsovereenkomst genoemde doeleinden, in duidelijke en eenvoudige taal, in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm.

ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: producenten, voor zover dit natuurlijke personen zijn, natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, gevolmachtigde, houder van een goedkeuring individueel beheersplan zwerfvuil,

   en dat het minstens de volgende gegevens betreft: contact- en identificatiegegevens.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.

11. Het Ontwerp of de memorie van toelichting vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond "taak van algemeen belang", waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de memorie.

12. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) van artikel 6.1, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.

13. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM[1], artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden

[1] Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen[2] van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. [3]

14. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG[4], die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

15. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.

16. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

17. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).

18. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld:

Artikel 42

De in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om te controleren of de producent zijn

---

[2] Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:
- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking");
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

[3] EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparance et contrôle*" , Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

[4] "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt.
(…)

Artikel 43

De in de artikelen 22, 23 en 25 bedoelde persoonsgegevens worden in het kader van de beoordeling van het individueel beheersplan zwerfvuil gebruikt om de producent die dit plan heeft ingediend, te identificeren.
(…)

19. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.

20. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

22. Het Ontwerp vermeldt in artikel 42 en 43 de Interregionale Commissie voor de UPV als verwerkingsverantwoordelijke.

23. De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

24. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)[5] voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

25. De VTC wijst op haar **lijst**[6] met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.

26. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.[7]

[5] Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf)

[6] Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia

[7] Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

5. Minimale gegevensverwerking

27. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

28. De **categorieën van betrokkenen** en **de categorieën van persoonsgegevens** zijn:

Artikel 11

alle producenten die via een onlinemarkplaats[8] een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkopen

Artikel 15

producent, gevolmachtigde

naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon);

nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer;

Artikel 22

producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

identificatiegegevens: naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent; woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels; telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden; als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel op het grondgebied, de vermelding van een standplaats, filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden, naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag;

producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden: handtekening.

Artikel 23

de aanvrager van een goedkeuring “individueel beheersplan zwerfvuil”, of, in voorkomend geval, een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden,

handtekening

Artikel 25

De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1,

naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer; zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied;

[8] Moet zijn “onlinemarktplaats”

Artikel 34

lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten

29. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: personeelsleden van het Beslissingsorgaan UPV[9], het Beheersorganisme[10], de Interregionale Commissie voor de UPV[11].

30. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

31. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.

32. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie of daarvoor een beraadslaging te vragen.

33. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.

34. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

35. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het Samenwerkingsakkoord:

Artikel 42
De in de artikelen 11, 15 en 34 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om te controleren of de producent zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt. (….)
Deze gegevens worden maximaal 5 jaar bewaard.

Artikel 43

De in de artikelen 22, 23 en 25 bedoelde persoonsgegevens worden in het kader van de beoordeling van het individueel beheersplan zwerfvuil gebruikt om de producent die dit plan heeft ingediend, te identificeren. (…)
Deze gegevens worden bewaard gedurende de geldigheidsduur van het individueel beheersplan zwerfvuil.

36. De VTC vraagt dat deze termijnen verantwoord worden in de memorie zodat nagegaan kan worden of deze in overeenstemming zijn met de minimale gegevensverwerking.

6. Juistheid

37. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).

[9] het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord;

[10] de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt

[11] de instelling bedoeld in artikel 23 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

38. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

39. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

40. De VTC beoordeelt het positief dat het Ontwerp vermeldt:

Artikel 44

De Interregionale Commissie voor de UPV neemt passende maatregelen om aan de betrokkene de informatie te verstrekken als bedoeld in de artikelen 13 en 14 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de mededeling te verstrekken als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 van 45 dezelfde verordening met betrekking tot de verwerking van zijn persoonsgegevens voor de in artikel 42 van deze samenwerkingsovereenkomst genoemde doeleinden, in duidelijke en eenvoudige taal, in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm.

8. Beveiligingsmaatregelen

41. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

42. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

43. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling[12] ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen[13] die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer[14] en een logging van de toegangen

[12] Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf)

[13] Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf)

[14] Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom[15].

44. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.[16]

45. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.[17]

BESLUIT

46. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp of de memorie (luik 2);
- de bewaartermijn verantwoorden in de memorie (luik 5).

47. De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens en gepaste veiligheidsmaatregelen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Graux Hans Theo J
Getekend op:2025-11-07 14:55:56 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

Vlaamse overheid

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

[15] *Audit trailing* of *beveiligd controlespoor*.

[16] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud

[17] Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt verleend met het samenwerkingsakkoord van 9 februari 2026 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

Brussel, 13 februari 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

BIJLAGE:

Samenwerkingsovereenkomst van 9 februari 2026

SAMENWERKINGSAKKOORD BETREFFENDE HET KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR BEPAALDE AFVALSTROMEN EN VOOR ZWERFVUIL

Gelet op artikel 39 van de Grondwet,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en van 16 juli 1993, en in het bijzonder artikel 6, §1, II, 2°, en artikel 92bis, §1,

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, artikel 42,

Gelet op het decreet van het Vlaamse Gewest van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, het decreet van het Waalse Gewest van 9 maart 2023 betreffende de afvalstoffen, het circulair gebruik van de materialen en de openbare netheid, alsook de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen,

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval,

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen,

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord onder meer tot doel heeft de gedeeltelijke omzetting en uitvoering te regelen van de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu,

Overwegende dat de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt omgevormd tot een Interregionale Commissie voor de UPV, die zal bestaan uit 2 afzonderlijke Beslissingsorganen en een gemeenschappelijk Permanent Secretariaat, dat deze Interregionale Commissie voor de UPV een centrale rol zal spelen in de toepassing van huidig Samenwerkingsakkoord en in de controle op de naleving ervan,

Overwegende dat het afvalstoffenbeleid in België tot doel moet strekken de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen voor menselijke gezondheid en milieu tot een minimum te beperken, dat dit beleid ook moet gericht zijn op vermindering van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de praktische toepassing van de afvalstoffenhiërarchie zoals deze voortvloeit uit Richtlijn 2008/98/EG,

Overwegende dat de invoering van het begrip "uitgebreide verantwoordelijkheid voor producenten" in de Richtlijn 2008/98/EG één van de middelen is die ertoe moeten bijdragen dat bij het ontwerpen en produceren van goederen het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van de goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking wordt genomen en wordt gefaciliteerd, zonder dat het vrij verkeer van goederen in de interne markt in het gedrang komt,

Overwegende dat een nationaal kader noodzakelijk is voor de implementatie van de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, omdat producten op de Belgische markt worden gebracht en er geen gewestelijke deelmarkten bestaan, dat het bereiken van doelstellingen inzake inzameling en verwerking, uitgedrukt in verhouding tot de op de markt gebrachte hoeveelheid, enkel op nationaal niveau kan worden gecontroleerd en afgedwongen,

Overwegende dat het nodig is de regelgeving regelmatig te herzien in functie van technologische evoluties, alsook evoluties in maatschappelijke noden en beleidsmatige inzichten, dat bijgevolg een mechanisme nodig is om de nationale reglementering vlot aan te passen, dat er daarom geopteerd wordt voor uitvoerende Samenwerkingsakkoorden per afvalstroom, waarin de nationale doelstellingen worden opgelegd, met respect voor de Europese regelgeving,

Overwegende dat, zolang er voor een bepaalde afvalstroom geen uitvoerend samenwerkingsakkoord in voege is, dat uitvoering geeft aan de "Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid" op basis van huidig Samenwerkingsakkoord, de toepasselijke gewestelijke regelgeving inzake de "Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid" voor deze stroom onverkort van toepassing blijft,

Overwegende dat de Gewesten door middel van een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet voornoemd nationaal kader tot stand kunnen brengen,

Overwegende dat onderhavig Samenwerkingsakkoord, overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt", alsmede de mogelijkheid die hiertoe wordt geboden in Richtlijn 2008/98/EG, de kosten van het afvalbeheer geheel ten laste wil leggen van de producenten die de vermelde afvalstromen voortbrengen, dat deze kosten zo dienen te worden berekend dat zij de totale en reele milieukosten van de productie en het integrale beheer van het afval weergeven,

Overwegende dat de beheersorganismen die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich nemen van de producenten van de in Boek II van onderhavig Samenwerkingsakkoord vermelde afvalstromen die bij hen zijn aangesloten, deze kosten vandaag slechts gedeeltelijk dragen, waardoor een deel van de kosten bij de gemeenschap blijft,

Overwegende dat voortschrijdend inzicht heeft aangetoond dat, in tegenstelling tot de gangbare overtuiging ten tijde van het tot stand komen van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, de kosten die gepaard gaan met het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong niet alleen ten dele worden gedragen door andere bedrijven dan de verpakkingsverantwoordelijken, maar dat het gewestelijke beleid inzake preventie, sensibilisering en controle maakt dat deze kosten tevens ten dele worden gedragen door de gemeenschap, dat de principes van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid en "de vervuiler betaalt", zoals deze worden gestipuleerd door de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen, maken dat deze overblijvende kosten bij andere bedrijven en de gemeenschap correct dienen te worden toegewezen, zijnde aan de verpakkingsverantwoordelijken zelf, dat deze overblijvende kosten worden gecompenseerd door het invoeren van een financiele verplichting tot bijdrage aan het beleid van de gewesten in hoofde van de verpakkingsverantwoordelijken van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong,

Overwegende dat ook afvalstromen met een netto positieve waarde, dit wil zeggen afvalstromen waarvoor de totale kosten van het beheersorganisme om te voldoen aan de opgelegde doelstellingen lager zijn dan de opbrengsten die deze afvalstromen genereren voor het beheersorganisme, nog steeds andere kosten veroorzaken in hoofde van de gemeenschap, zoals bijvoorbeeld inzake preventie en communicatie aan de burgers,

Overwegende dat huidig Samenwerkingsakkoord ook dit deel van de kosten ten laste van de voor de afvalstromen verantwoordelijke producenten wil leggen, door middel van de betaling door de beheersorganismen van een heffing die wordt uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, dat de hoogte van de bedragen per afvalstroom afgeleid werden uit enerzijds de heffing van 0,50 euro per inwoner en per jaar voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, die eenzelfde doel nastreeft, en anderzijds de operationele kosten voor het beheer van de afvalstroom, die berekend werden op basis van de balanspost 60/61 ("aankopen bij derden") in de meest recente jaarrekeningen van elk beheersorganisme, vergeleken met dezelfde kosten bij het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval in het kader van voornoemd Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, dat

eenzelfde verplichting wordt voorzien voor het erkende organisme voor bedrijfsmatig verpakkingsafval in het kader van dat Samenwerkingsakkoord, omdat dezelfde omstandigheden zich ook daar voordoen,

Overwegende dat de bedragen van de heffing jaarlijks worden geïndexeerd,

Overwegende dat de heffingen voor elke afvalstroom die gevat wordt door dit Samenwerkingsakkoord, er zich op zullen richten om te worden besteed aan algemene preventiemaatregelen of aan preventiemaatregelen die specifiek zijn voor die bijzondere afvalstroom,

Overwegende dat er nog niet voor alle afvalstromen een beheersorganisme bestaat en er daarom voor de betrokken afvalstromen momenteel een nultarief geldt, dat het de bedoeling is om dit Samenwerkingsakkoord regelmatig te herzien, om het aan de realiteit aan te passen,

Overwegende dat de producenten die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een beheersorganisme, deze kosten zelf dragen door middel van de opmaak van een individueel beheersplan, waarin modaliteiten worden vastgelegd die maken dat deze producenten in dezelfde mate bijdragen aan het beleid als de producenten die wel zijn aangesloten bij een beheersorganisme, dat eenzelfde verplichting ook wordt voorzien voor de verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan de terugnameplicht voldoen in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, zowel voor wat betreft het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong als het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, omdat deze verpakkingsverantwoordelijken zich in eenzelfde situatie bevinden,

Overwegende dat in een aantal gevallen aan een beheersorganisme een bijkomende heffing zal worden opgelegd, dat dit zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme de opgelegde doelstellingen niet haalt, dat in huidige tekst niet wordt gekozen voor strafsancties of administratieve geldboetes, maar wel voor heffingen die ten goede komen aan het beleid van de Gewesten, dat het niet halen van de doelstellingen immers bijkomende kosten veroorzaakt voor de gemeenschap inzake het beheer van afvalstoffen,

Overwegende dat er ook een bijkomende heffing zal gelden in het geval waarin het beheersorganisme te hoge reserves heeft, omdat van de beheersorganisme financiele en budgettaire efficientie mag worden verwacht en deze te hoge reserves een ongerechtvaardigde last voor de consumenten vertegenwoordigen, dat de bijkomende heffing de beheersorganismen ertoe moet aanzetten alles in het werk te stellen om de hun opgelegde taken en doelstellingen zo kostenefficient mogelijk te vervullen,

Overwegende dat de norm voor de toelaatbare hoogte van de reserves in functie staat van de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom, dat hieronder de kosten worden verstaan die in de jaarrekening vallen onder de noemer "bedrijfskosten (code 60/66A)", met uitzondering van de toevoegingen aan de voorzieningen (code 635), dat het dus de som betreft van de codes 60, 61, 62, 630, 631, 64 en 66A,

Overwegende dat enerzijds moet vermeden worden dat boekhoudkundig onrechtmatige provisies worden aangelegd, om te dienen als "de facto"-reserves, dat de beheersorganismen anderzijds ook autonomie wordt gegund om aan hun UPV-verplichtingen te voldoen en om een eigen financieel beleid als voorzichtig en redelijk persoon te voeren, dat provisies enkel mogelijk zijn binnen het strikte kader van het boekhoudrecht en dat, om te kunnen verifieren dat dit het geval is, een objectieve onderbouwing van de boekhoudkundige noodzaak van de provisies, aan de hand van studies, noodzakelijk is, dat hierbij moet opgemerkt worden dat het goedkeuren van de rekening door de eigen revisor als zodanig geen voldoende reden is om te aanvaarden dat de provisies verantwoord zijn, dat een billijke procedure wordt voorzien om de controle door de eigen revisor te laten toetsen en aanvullen door een onafhankelijke controle, conform het boekhoudrecht en de deontologische regels, zoals bepaald door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, dat deze procedure haar goede werking heeft aangetoond in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval voor de erkende organismen Fost Plus en Valipac,

Overwegende dat het beperken van de reserves en provisies ook nodig is om een marktverstoring te vermijden tussen de huidige beheersorganismen en toekomstige beheersorganismen voor eenzelfde afvalstroom en om problemen te vermijden inzake de terugstorting van provisies in geval van stopzetting van het lidmaatschap van een producent,

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om bij de beoordeling van de vraag of een producent in voldoende mate bijdraagt aan het beleid van de Gewesten, bijzondere flexibiliteit aan de dag te leggen voor producenten die producten uitsluitend voor eigen gebruik invoeren of hun afvalstoffen in een gesloten circuit beheren, omdat deze producenten in veel mindere mate bijdragen aan de afvalstoffenproblematiek, waaraan het beleid van de Gewesten moet verhelpen,

Overwegende dat de Gewesten, door te bepalen dat een beheersorganisme een taak van algemeen belang heeft, in de mate waarin de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die haar wordt toevertrouwd betrekking heeft op huishoudelijk afval, geenszins het oogmerk hebben om dat beheersorganisme daarom te onderwerpen aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten, dat het enkel aan de federale wetgever toekomt om het toepassingsgebied van de wetgeving overheidsopdrachten te bepalen,

Overwegende dat het gerechtvaardigd is om een producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme en die niet in staat blijkt te zijn om zijn inzamel- of verwerkingsdoelstellingen te behalen, geen bijkomende heffing op te leggen, zoals dat wel het geval is bij een beheersorganisme dat niet in staat blijkt te zijn deze doelstellingen te behalen, omdat de producent die niet is aangesloten bij een beheersorganisme in dat geval zal worden verplicht om zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog over te dragen aan een beheersorganisme,

Overwegende dat erkenningen, te verlenen door de Interregionale Commissie voor de UPV, worden voorzien voor de beheersorganismen, dat deze erkenningen enkel betrekking hebben op de bepalingen van huidig Samenwerkingsakkoord en geen materies betreffen die voorbehouden blijven aan de Gewesten, dat de verleende erkenningen dus complementair zijn aan de gewestelijke regelgevingen,

Overwegende dat de beheersorganismen onderworpen worden aan billijke verplichtingen die het algemeen belang dienen, dat de beheersorganismen in dat kader ook onderworpen worden aan beperkte rapporterings- en goedkeuringsverplichtingen in hoofde van de Interregionale Commissie voor de UPV,

Overwegende dat beheersorganismen als uitsluitend statutair doel moeten hebben het uitvoering geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, maar dat het soms nodig is om dit statutair doel beperkt uit te breiden, om het beheersorganisme in staat te stellen om de opgelegde resultaten op een kostenefficiente wijze te behalen, dat deze uitbreiding evenwel slechts kan aanvaard worden als er voldoende garanties zijn dat er geen risico is op een verstoring van de concurrentie, dat de Interregionale Commissie voor de UPV de mogelijkheid moet hebben om hierover de relevante adviezen in te winnen, bijvoorbeeld van de Belgische Mededingingsautoriteit , en dat het beheersorganisme vervolgens moet rekening houden met de opmerkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV,

Overwegende dat de nationale wetgeving geen afbreuk mag doen aan de bevoegdheid van de Gewesten inzake het afvalbeleid om het operationeel kader voor de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vast te leggen, dat het interregionaal kader daarom beperkt blijft tot hetgeen uitsluitend op nationaal vlak kan worden geregeld,

Overwegende dat aan producenten van diverse producten verplichtingen van diverse aard worden opgelegd om de milieuhygienische inzameling en verwerking ervan zoveel mogelijk te maximaliseren, dat er niettemin een aantal producten blijven waarbij, omwille van de specifieke aard van het product, het opleggen van bepaalde maatregelen bijzonder moeilijk is, dat niettemin de nodige maatregelen

moeten genomen worden om te vermijden dat hoe dan ook bepaalde afvalstoffen onbeheerd worden achtergelaten en zwerfvuil worden,

Overwegende dat zwerfvuil een belangrijk maatschappelijk en milieuprobleem vormt en een grote financiele kost oplegt aan de gemeenschap voor de opruiming ervan en dat het aangewezen is dat de producenten van producten die aanzienlijk bijdragen tot de zwerfvuilproblematiek, de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil financieren,

Overwegende dat producenten de keuze hebben om individueel aan hun verplichtingen te voldoen, of om zich te verenigen in een collectief organisme, of om de taak van het collectief organisme toe te vertrouwen aan een erkend organisme in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval,

Overwegende dat de financiele bijdrage van de producenten in de kosten voor de voorkoming en opruiming van zwerfvuil de reele en de volledige kosten zou moeten dekken, dat deze financiele bijdrage evenwel niet meer mag bedragen dan de kosten die noodzakelijk zijn om de nodige diensten op een kostenefficiente manier aan te bieden, dat de kosten beperkt zijn tot kosten voor werkzaamheden uitgevoerd door of namens overheidsinstanties en dat de gewestelijke administraties deze op transparante wijze vaststellen, in lijn met het Europees recht,

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd voor huishoudelijk verpakkingsafval, door middel van wijzigingen aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als voor de andere afvalstromen die in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van zwerfvuil, dat, evenwel door de invoering van een systeem van statiegeld of een gelijkwaardig systeem, kan verwacht worden dat het aandeel huishoudelijke verpakkingen in het zwerfvuil zal dalen, waardoor het nodig is om een progressieve daling van de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen te voorzien, dat het daarenboven aangewezen is om de heffing voor de huishoudelijke verpakkingen in een eerste fase te beperken tot deze verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, alsook de verpakkingen van sigaretten en de huishoudelijke drankverpakkingen uit blik, vanwege hun significante aanwezigheid in zwerfafval en de huidige afwezigheid van een statiegeldsysteem of gelijkwaardig systeem,

Overwegende dat de heffingen voor elk van deze afvalstromen bepaald werden op basis van de werkelijke kosten die door elk van de Gewesten geraamd werden voor het efficiente beheer van het zwerfvuil door volledige studies die werden gerealiseerd op basis van de beoordeling van de totale en reele kosten, dewelke op transparante en proportionele wijze aangepast werden overeenkomstig de principes van de Richtlijn (EU) 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu, verdeeld tussen de afvalstromen, op basis van de meest recente fractietellingen van de Gewesten, dat de berekeningsmethode zodanig werd ontwikkeld dat de kosten voor het voorkomen, opruimen, vervoeren en verwerken van zwerfvuil, alsook de kosten van toezicht en bestraffing van het ingestelde beleid, proportioneel per productgroep konden worden vastgesteld, dat de omstandigheden in de Gewesten evenwel onderling niet volledig vergelijkbaar zijn, dat bovendien een eenduidige regel voor de berekening van de heffing zich opdringt,

Overwegende dat dezelfde verplichtingen worden opgelegd aan producenten en verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, dat daartoe aan producenten, voor andere afvalstromen dan verpakkingen, die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, een "individueel beheersplan zwerfvuil" wordt opgelegd, terwijl aan verpakkingsverantwoordelijken die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen, dezelfde verplichtingen toepasselijk worden gemaakt in het kader van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008,

Overwegende dat het de bedoeling is om de financiele bijdragen regelmatig te evalueren aan de hand van fractietellingen en een inventarisatie van de kosten, waarbij de Gewesten ernaar streven om een uniforme berekeningsmethode van de kosten toe te passen, dat dit Samenwerkingsakkoord zal worden aangepast, wanneer zou blijken dat de financiele bijdragen niet meer overeenstemmen met de realiteit,

Overwegende dat de heffing geen disproportioneel hoge impact mag hebben in vergelijking met het economisch gewicht van een sector, dat overheden volgens de Europese Kaderrichtlijn Afval (2008/98/EC) bij de toepassing van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid rekening moeten houden met de economische haalbaarheid,

Overwegende dat kauwgom een aanzienlijk deel van het zwerfvuil uitmaakt en niet onder het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn valt, maar wel een reeel probleem vormt op het vlak van openbare netheid en reiniging, dat het daarom aangewezen is om preventie- en opkuisacties en -campagnes op te zetten,

Overwegende dat de inwerkingtreding van de heffingen voortvloeit uit de bepalingen van de SUP-richtlijn,

Overwegende dat het noodzakelijk is om in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest gezamenlijk maatregelen te nemen betreffende voorkoming van zwerfvuil en de financiering van de zwerfvuilkosten, zonder dat de Belgische economische unie en monetaire eenheid worden verstoord,

Overwegende dat alleen een Samenwerkingsakkoord met kracht van wet een voldoende garantie biedt om op het hele Belgische grondgebied een uniforme regeling te treffen,

BOEK I – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1

§1 Dit Samenwerkingsakkoord is een gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen en de Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu

§2 Dit Samenwerkingsakkoord heeft kracht van wet en is rechtstreeks van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest

Behoudens andersluidende bepalingen doet dit Samenwerkingsakkoord geen afbreuk aan de geldende gewestelijke wetgeving betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en aan het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of de agglomeraties inzake volksgezondheid en veiligheid op de openbare weg Dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op het beheer van afvalstoffen die onder de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, zonder hierbij evenwel afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de gemeenten en de Brusselse agglomeratie om in het kader van hun bevoegdheden aanvullende reglementeringen te treffen betreffende de inzameling van deze afvalstoffen

§3 Dit Samenwerkingsakkoord geeft gedeeltelijke uitvoering aan hoofdstuk VIII van de Verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen Het Beslissingsorgaan UPV en de Gewestelijke administratie, zoals gedefinieerd in artikel 2, §1, 5° en 20° van dit Samenwerkingsakkoord, zijn bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 54 (1) van de Verordening (EU) 2023/1542

Artikel 2

§1 Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord wordt verstaan onder

1° « Elektrische en elektronische apparaten » of « EEA » apparaten die afhankelijk zijn van elektrische stromen of elektromagnetische velden om naar behoren te werken en apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden en die bedoeld zijn voor gebruik met een spanning van maximaal 1 000 volt bij wisselstroom en 1 500 volt bij gelijkstroom,
2° « Voertuig » voertuigen die onder categorie M1 of N1 vallen als omschreven in Verordening (EU) 2018/858, alsmede driewielige motorvoertuigen als omschreven in Verordening (EU) 168/2013, met uitzondering van driewielers, ongeacht hoe het voertuig tijdens het gebruik werd onderhouden of gerepareerd en ongeacht of het werd uitgerust met door de producent geleverde onderdelen dan wel met andere onderdelen die als vervangings- of inbouwonderdeel in overeenstemming met de relevante gemeenschapsbepalingen of interne bepalingen werden aangebracht,
3° « Producent » in de zin van Boek II van huidig Samenwerkingsakkoord

- Van EEA elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die ongeacht de verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig de bepalingen van artikel I 8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en onder zijn eigen naam of merk EEA vervaardigt, of EEA laat ontwerpen of vervaardigen die hij onder zijn naam of merk op het Belgische grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of handelsmerk apparatuur wederverkoopt die door andere leveranciers is geproduceerd, hierbij wordt de wederverkoper niet als „producent" aangemerkt wanneer het merkteken van de producent zoals bepaald in punt a) op het apparaat zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig EEA uit een derde land in de handel brengt, of
  d) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en via verkoop op afstand in de zin van artikel I 8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, EEA rechtstreeks of door gebruik te maken van een online marktplaats verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens in België

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij tevens optreedt als producent in de zin van het bepaalde onder de punten a) tot en met d),
- Van voertuigen de voertuigfabrikant of de beroepsimporteur van een voertuig in België,
- Van andere producten elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van verkoop op afstand overeenkomstig artikel I 8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht
  a) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt onder zijn eigen naam of merk, of een product laat ontwerpen of vervaardigen dat hij onder zijn naam of merk op het grondgebied verhandelt,
  b) is gevestigd op het Belgische grondgebied en daar onder zijn eigen naam of merk een product wederverkoopt dat door andere leveranciers is geproduceerd, hierbij wordt de doorverkoper niet als producent van het product aangemerkt als het merk van de producent, vermeld in punt a), op het product zichtbaar is,
  c) is gevestigd op het Belgische grondgebied en er beroepsmatig een product op de markt brengt dat afkomstig is uit een derde land,
  d) is gevestigd op het Belgische grondgebied en een product vervaardigt of invoert dat hij beroepsmatig op het grondgebied bestemt voor eigen gebruik, of
  e) is gevestigd buiten het Belgische grondgebied en een product via verkoop op afstand, in de zin van artikel I 8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, rechtstreeks of door gebruik van een onlinemarktplaats, aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt

  Diegene die uitsluitend voorziet in financiering op grond van of in het kader van een financieringsovereenkomst, wordt niet als „producent" aangemerkt, tenzij hij ook optreedt als producent als vermeld in punt a) tot en met e),

4° « Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid » een reeks vastgestelde maatregelen om ervoor te zorgen dat producenten van producten de financiele of financiele en organisatorische verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van de afvalfase van de levenscyclus van een product,

5° « Beslissingsorgaan UPV » het overlegplatform van de Gewesten, vroeger aangeduid als het « Interregionaal Platform voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheden » of « IPUP », dat een afdeling is van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV en dat belast is met sommige taken van bestuur, controle, goedkeuring en advies in het kader van dit Samenwerkingsakkoord,
6° « Beheersorganisme » de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt,
7° « Interregionale Commissie voor de UPV » de instelling bedoeld in artikel 23 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval,
8° « Reserve » een gedeelte van het eigen vermogen van een onderneming, boven de nominale waarde van het gestort en opgevraagd kapitaal, dat dient om een gedeelte van de winst te bewaren voor toekomstig gebruik,
9° « Provisie » een toepassing van het boekhoudkundig recht die de ondernemingen verplicht om te anticiperen op gebeurtenissen die een negatieve impact zouden kunnen hebben op hun patrimonium, de provisie kan slechts gebruikt worden voor de dekking van de toekomstige kosten waarvoor ze werd voorzien,
10° « Heffing » het forfaitaire bedrag bedoeld in artikel 8, 13, 14 of 27 van huidig Samenwerkingsakkoord,
11° « Olie » alle soorten minerale of synthetische smeerolie of industriele olie, zoals olie van verbrandingsmotoren en versnellingsbakken, alsmede smeerolie, olie voor turbines en hydraulische olien,
12° « Band » elke volle of luchtband uit rubber en eventuele andere materialen, met inbegrip van bandages, met uitzondering van fietsbanden,
13° « Onlinemarktplaats » een digitaal platform, een portaal of enig ander gelijkaardig elektronisch middel, applicatie of dienst, die een verkoper in staat stelt een overeenkomst op afstand, in de zin van artikel I 8, 15°, van het Wetboek van Economisch Recht, af te sluiten met gebruikers van de onlinemarktplaats,
14° « Beheerder van een onlinemarktplaats » iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, al dan niet ten bezwarende titel, een onlinemarktplaats organiseert of beheert,
15° « Matras » product dat bestemd is om op te slapen en te rusten, dat geschikt is voor het gebruik door de mens voor een lange periode, dat bestaat uit een sterke hoes, gevuld met kernmaterialen, en dat kan worden geplaatst op een bestaande ondersteunende bedstructuur, inclusief topper, een topper is een dunne matras die bovenop de normale matras wordt gelegd,
16° « Zonnepaneel » elektrisch apparaat dat is ontworpen met als doel om elektriciteit op te wekken uit (zon)licht voor openbare, commerciele, industriele, landelijke en residentiele toepassingen, deze definitie omvat niet de apparatuur met geintegreerde PV-cellen, die als functie hebben om elektriciteit te genereren die nodig is om die apparatuur te laten werken,
17° « Wegwerpluier » een luier die bestemd is voor eenmalig gebruik of delen hiervan,

18° « Textiel » een verzamelnaam van de productgroep bestaande uit kleding, schoeisel, linnen en producten vervaardigd uit natuurlijke of synthetische vezels, de textielfractie bevat zowel herbruikbaar als niet herbruikbaar textiel,
19° « Meubelen » alle roerende goederen, waarvan alle buitenafmetingen groter dan of gelijk zijn aan 40 centimeter of waarvan het volume groter dan of gelijk is aan 60 kubieke decimeter, die bestemd zijn voor het gebruik of de versiering van lokalen of hun exterieur, met uitzondering van matrassen,
20° « Gewestelijke administratie » de administratie aangewezen door het Gewest,
21° « In de handel brengen » het voor het eerst op de Belgische markt aanbieden van een product,
22° « Op de markt aanbieden » het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de Belgische markt, deze definitie kan verder geconcretiseerd worden in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 ,
23° « Producent » in de zin van Boek III van huidig Samenwerkingsakkoord
a Behalve voor verpakkingen, elke op het Belgische grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig, ongeacht de gebruikte verkooptechniek, met inbegrip van overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn

2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad (21), producten vervaardigt, vult, verkoopt of invoert en op het Belgische grondgebied producten of gevulde producten in de handel brengt, of

b Behalve voor verpakkingen, elke in een ander land gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig rechtstreeks producten of gevulde producten op het Belgische grondgebied verkoopt aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, door overeenkomsten op afstand zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 7, van Richtlijn 2011/83/EU,

24° « Tabaksproducten » producten met filters die geconsumeerd kunnen worden en die, al is het slechts ten dele, bestaan uit tabak, ook indien genetisch gemodificeerd, alsook filters die verkocht worden voor gebruik in combinatie met tabaksproducten,
25° « Kauwgom » gearomatiseerde gom, waarop gekauwd wordt en die niet bedoeld is om te worden ingeslikt,
26° « Vochtige doekjes » vooraf bevochtigde doekjes voor persoonlijke hygiene of huishoudelijk gebruik,
27° « Ballonnen » een niet-poreuze huls van licht materiaal die bestemd is om met lucht of een gas te worden opgeblazen, met uitzondering van ballonnen voor industriele of andere professionele toepassingen die niet aan consumenten worden verstrekt,
28° « Collectief organisme » de vereniging zonder winstoogmerk, opgericht en gefinancierd door de producenten, die de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord van de bij hem aangesloten producenten op zich neemt,
29° « Zwerfvuil » elke afvalstof die wordt achtergelaten, weggeworpen of beheerd, zonder de toepasselijke regels na te leven,
30° « Verordening (EU) 2023/1542 » Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG
§2 Voor de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord gelden voor batterijen en afgedankte batterijen de definities overeenkomstig Verordening (EU) 2023/1542
Waar in dit Samenwerkingsakkoord "het Beheersorganisme" is vermeld, moet dit voor batterijen en afgedankte batterijen worden verstaan als "de Organisatie voor producentenverantwoordelijkheid" overeenkomstig artikel 3 (1) 49° van Verordening (EU) 2023/1542

Artikel 3

Dit Samenwerkingsakkoord heeft volgende doelstellingen

1° het tot stand brengen van een nationaal kader voor de implementatie van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid,
2° het voorkomen en het verminderen van zwerfvuil en de schadelijkheid ervan,
3° het financieel verantwoordelijk maken van de producenten voor de zwerfvuilkosten die voortkomen uit de producten die door hen in de handel zijn gebracht,
4° het sensibiliseren van de bevolking met als doel zwerfvuil te voorkomen

Afdeling 2 – Het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 4

§1 Artikel 2, 24°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst

"24° « Interregionale Commissie voor de UPV » de commissie, voorheen "Interregionale Verpakkingscommissie" genoemd, bedoeld in artikel 23 van dit Samenwerkingsakkoord en belast met sommige taken van bestuur, toezicht, goedkeuring en advies in het kader hiervan,"

§2 Alle vermeldingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval van de benaming *"Interregionale Verpakkingscommissie"*, met

uitzondering van de vermeldingen in de artikelen 2, 24°, 23, §1, en 24, worden gewijzigd in de nieuwe benaming *"Interregionale Commissie voor de UPV"*

§3 Artikel 23, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst

"§1 De Gewesten bestendigen het bestaan van de Interregionale Verpakkingscommissie, opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, als een gemeenschappelijke instelling, bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen, waarvan evenwel de naam wordt gewijzigd in "Interregionale Commissie voor de UPV" Zij heeft rechtspersoonlijkheid

De Interregionale Commissie voor de UPV is samengesteld uit een Beslissingsorgaan en uit een Permanent Secretariaat, dat tot taak heeft het Beslissingsorgaan bij te staan

Het Beslissingsorgaan is samengesteld uit 2 afdelingen met elk negen leden Elke Gewestregering duidt, voor beide afdelingen, drie effectieve leden en drie plaatsvervangers aan Leden kunnen zowel in beide afdelingen als in slechts één afdeling worden aangeduid

De eerste afdeling van het Beslissingsorgaan, die ook wordt aangeduid als "Beslissingsorgaan Verpakkingen", staat in voor de preventie en het beheer van verpakkingsafval, zoals dat verder beschreven wordt in dit Samenwerkingsakkoord

De tweede afdeling van het Beslissingsorgaan is het "Beslissingsorgaan UPV" De taken en bevoegdheden van dit "Beslissingsorgaan UPV" worden geregeld in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

Het Permanent Secretariaat is samengesteld uit ambtenaren en personeelsleden die door elke Gewestregering ter beschikking worden gesteld van de Interregionale Commissie voor de UPV voor het vervullen van de administratieve en technische opdrachten die haar toekomen

Het Gewest kan ervoor opteren om, in plaats van personeel ter beschikking te stellen, per budgettair jaar, specifieke budgetten aan de Interregionale Commissie voor de UPV toe te kennen voor de aanwerving van eigen personeel

De toegekende specifieke budgetten dekken ook de werkingskosten van het sociale secretariaat dat door de Interregionale Commissie voor de UPV met de praktische aspecten van het personeelsbeheer zal worden belast "

Artikel 5

Artikel 24 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vervangen door de volgende tekst

"De beide afdelingen van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV komen ten minste 10 maal per jaar samen, alsook op vraag van een lid Elke afdeling zetelt slechts geldig indien de drie Gewesten vertegenwoordigd zijn

De leden van elke afdeling van het Beslissingsorgaan van de Interregionale Commissie voor de UPV duiden elk jaar en met ingang op 5 maart in hun midden een nieuwe voorzitter aan, waarbij een beurtrol wordt gerespecteerd tussen de Gewesten Het secretariaat van beide afdelingen van het Beslissingsorgaan wordt verzekerd door het Permanent Secretariaat

Het reglement van inwendige orde van de Interregionale Commissie voor de UPV, dat de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV vastlegt, regelt de praktische

samenwerking tussen de beide afdelingen en kan voorzien in gemeenschappelijke vergaderingen van de twee afdelingen

Elk advies, voorstel of beslissing van de Interregionale Commissie voor de UPV moet genomen geworden bij consensus, voor zover minstens één vertegenwoordiger van elk Gewest aanwezig is "

Artikel 6

§1 In artikel 26, §1, 12°, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt op het einde het punt vervangen door een puntkomma

§2 In artikel 26, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een punt 13° toegevoegd met de volgende tekst

"13° geeft binnen zijn tweede afdeling uitvoering aan de taken opgenomen in het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil "

§3 Artikel 26, §5, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt geschrapt Artikel 26, §6, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt vernummerd naar 26, §5

BOEK II – BEPALINGEN BETREFFENDE HET INTERREGIONAAL KADER VOOR DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID VAN BEPAALDE AFVALSTROMEN

Afdeling 1. Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 7

§1 Er geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de volgende afvalstromen

EEA, exclusief zonnepanelen
Zonnepanelen
Voertuigen
Olie
Banden
Matrassen
Meubelen
Textiel
Wegwerpluiers
Batterijen

Overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 inzake batterijen en afgedankte batterijen geldt in hoofde van de producenten een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de afvalstroom batterijen Deze verordening bepaalt de doelstellingen en verplichtingen inzake inzameling, recyclingrendement, materiaalterugwinning, hergebruik, voorbereiding op hergebruik, herbestemming, voorbereiding voor herbestemming, preventie, informeren en rapportage De Gewesten kunnen desgevallend, door middel van een uitvoerend Samenwerkingsakkoord, de aanvullende regels en verplichtingen opleggen die voorzien zijn in de voornoemde verordening, alsook aanvullende regels en verplichtingen die betrekking hebben op
1° het uitwerken van het producentenregister overeenkomstig artikel 55 van verordening (EU) 2023/1542 en het aanleveren van de nodige gegevens,

2° de modaliteiten en procedurevereisten voor de registratie en goedkeuring van producenten en organisaties voor producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig artikel 55 en artikel 58 van de verordening (EU) 2023/1542,
3° het verder uitwerken van de niet-discriminerende selectieprocedure, overeenkomstig artikel 57, lid 8 van de verordening (EU) 2023/1542, en het nagaan of kandidaten voldoen aan de milieureglementering, waaronder de doelstellingen van artikel 71 van de verordening (EU) 2023/1542,
4° praktische modaliteiten voor de financiering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, met inbegrip van het uitwerken van de garantie in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig artikel 58, lid 7 van de verordening (EU) 2023/1542,
5° het bepalen van de modaliteiten voor de inzameling van afgedankte batterijen, met inbegrip van het verstrekken van informatie over het terugname- en inzamelingssysteem, van een regeling voor het beheer van afgedankte batterijen waarvan de producent niet-identificeerbaar is of niet meer bestaat, en van de samenwerking met en vergoeding van publiekrechtelijke rechtspersonen die territoriaal verantwoordelijk zijn voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen,
6° het bepalen van nadere modaliteiten met betrekking tot de verwerking van afgedankte batterijen,
7° het opleggen van aanvullende maatregelen met betrekking tot preventie en sensibilisatie,
8° het opleggen van aanvullende rapportages en de modaliteiten voor het opzetten van het elektronisch systeem en het model voor rapportage overeenkomstig artikel 75 en 76 van de verordening (EU) 2023/1542

Voor elk van de afvalstromen bedoeld in het eerste lid zullen desgevallend aan de producenten maatregelen inzake Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid worden opgelegd door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord Deze maatregelen kunnen bestaan uit het opleggen van één of meerdere regels en verplichtingen betrekking hebbende op
1° het behalen van doelstellingen inzake inzameling en verwerking van het afval voortkomend uit producten die de producenten op de markt brengen,
2° het behalen van doelstellingen inzake preventie, hergebruik, reparatie en voorbereiding op hergebruik,
3° het behalen van doelstellingen inzake de ondersteuning en ontwikkeling van activiteiten inzake hergebruik uitgevoerd door vennootschappen met een sociaal oogmerk die op grondgebied van de Gewesten gevestigd zijn

Ieder uitvoerend samenwerkingsakkoord zal bepalen vanaf wanneer de doelstellingen en verplichtingen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 in werking treden en zal de indicatoren voor de evaluatie van de ingevoerde systemen specifieren

De producenten kunnen zich per afvalstroom verenigen in één of meerdere beheersorganismen, die het vervullen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid op zich nemen voor de bij hen aangesloten producenten

§2 Indien voor eenzelfde stroom meerdere beheersorganismen worden opgericht, hebben de beheersorganismen de verplichting om een coordinatie-organisme op te richten, dat onder meer tot taak heeft om kennis te nemen van het marktaandeel van elk beheersorganisme voor een bepaald kalenderjaar Het marktaandeel van een beheersorganisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat beheersorganisme aangesloten producent, zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1 Het marktaandeel van een producent wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de producent op de markt gebrachte producten waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte producten waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd

Het Beslissingsorgaan UPV ziet erop toe dat de activiteiten van de beheersorganismen het gehele grondgebied afdekken en dat de beheersorganismen hun verplichtingen op gecoordineerde wijze nakomen

§3 Indien een producent de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen eveneens de verplichtingen krachtens verordening (EU) 2023/1542, heeft toevertrouwd aan een beheersorganisme, wordt een toetredingsovereenkomst gesloten tussen de producent en het beheersorganisme

In de toetredingsovereenkomst wordt gegarandeerd dat er discriminatie noch concurrentievervalsing tussen producenten bestaat, en worden de ontbindingsprocedures en uitsluitingsmechanismen nader bepaald Ze bevat de nodige bepalingen die de financiering waarborgen van de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die op de markt gebracht worden tijdens de duur van de toetredingsovereenkomst

De type-toetredingsovereenkomst wordt vooraf aan het advies van het Beslissingsorgaan UPV onderworpen Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie

§4 Voor de in artikel 8 gespecifieerde afvalstromen wordt in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ook een financiele verplichting opgelegd aan de beheersorganismen, teneinde bij te dragen tot het beleid van de Gewesten

Artikel 8

§1 Voor de afvalstromen "EEA, exclusief zonnepanelen", "Zonnepanelen", "Batterijen", "Voertuigen", "Olie", "Banden", "Matrassen", "Meubelen", "Textiel" en "Wegwerpluiers" geldt een financiele verplichting in de vorm van een heffing per kalenderjaar voor de beheersorganismen, deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen

De heffing met betrekking tot een bepaald kalenderjaar is uitgedrukt als een bedrag per inwoner in Belgie, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van voornoemde kalenderjaar

Indien voor eenzelfde afvalstroom op de laatste dag van een kalenderjaar meerdere beheersorganismen bestaan, wordt met betrekking tot dat kalenderjaar de heffing door elk beheersorganisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid

De heffing bedraagt

EEA, exclusief zonnepanelen	0,148 EUR/inwoner
Zonnepanelen	0,001 EUR/inwoner
Batterijen	0,057 EUR/inwoner
Voertuigen	0,003 EUR/inwoner
Olie	0,011 EUR/inwoner
Banden	0,082 EUR/inwoner
Matrassen	0,019 EUR/inwoner
Meubelen	0 EUR/inwoner
Textiel	0 EUR/inwoner
Wegwerpluiers	0 EUR/inwoner

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van artikel 9, §10

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt

§2 Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op

- de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen,
- de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval,
- onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren,
- de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen,
- de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen,
- de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties,
- de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen,
- het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het kalenderjaar waarop de heffing betrekking heeft

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken beheersorganismen, de concrete bestemmingen van de heffingen die ze respectievelijk hebben ontvangen en bezorgt jaarlijks aan de betrokken beheersorganismen een overzicht van de effectieve bestedingen

§3 Elk coördinatie-organisme en, voor de afvalstromen waarvoor er geen coördinatie-organisme opgericht is, elk beheersorganisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door de leden van de beheersorganismen in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van elk beheersorganisme vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid, en communiceert binnen de 30 dagen de door elk beheersorganisme concreet te betalen bedragen De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd

De heffing is, voor een bepaalde afvalstroom, voor de eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 in werking is getreden

Artikel 9

§1 Het beheersorganisme dat in het kader van Boek II van dit Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen in het kader van de verordening (EU) 2023/1542, werd aangewezen om uitvoering te geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producenten die bij hem aangesloten zijn, moet aan de volgende voorwaarden voldoen

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019,
2° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden uitvoering geven aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid,
3° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten,
4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet gesanctioneerd zijn vanwege een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten met een effectieve gevangenisstraf dan wel een bestuurlijke of strafrechtelijke geldboete hoger dan 10 000 euro,
5° over de nodige middelen beschikken om uitvoering te geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

§2 Indien een beheersorganisme, in bijkomende orde en in afwijking van §1, 2°, activiteiten uitoefent die van commerciele aard zijn of die buiten de strikte uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid vallen, moet het bij het uitoefenen van deze activiteiten het concurrentierecht respecteren

Een beheersorganisme kan deze activiteiten slechts zelf uitoefenen in de mate dat het geen misbruik maakt van zijn eventuele dominante positie op de markt Hiervoor moet het beheersorganisme een duidelijke beschrijving van deze activiteiten voorleggen aan het Beslissingsorgaan UPV en moet het zijn beslissing verantwoorden door een marktstudie uit te voeren en deze aan het Beslissingsorgaan UPV te bezorgen Het beheersorganisme houdt rekening met de opmerkingen van het Beslissingsorgaan UPV, dat hiertoe de nodige adviezen kan inwinnen

Het in deze paragraaf bepaalde geldt ook in geval het uitoefenen van de activiteiten gebeurt door de oprichting van of de participatie in een afzonderlijk bedrijf door het beheersorganisme

Jaarlijks bezorgt het beheersorganisme aan het Beslissingsorgaan UPV een globaal overzicht van zijn activiteiten, met inbegrip van de uitgevoerde activiteiten die onder deze paragraaf vallen, dit bevat ook een overzicht van de situatie van deze activiteit op de mondiale markt

§3 Het beheersorganisme is gehouden tot

1° het beheer van de afvalstoffen, waarbij de lokale werkgelegenheid en het nabijheidsbeginsel worden aangemoedigd,
2° het verstrekken aan het publiek van informatie over de mogelijkheden van preventie, herstel en hergebruik,
3° het nemen van de passende maatregelen die stimuleren om producten zodanig te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG, dit met inbegrip van onder meer het aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam zijn en, zodra afval geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige nuttige toepassing en milieuverantwoorde verwijdering,
4° het bevorderen bij zijn leden van preventie, herstel en hergebruik, door een gerichte communicatie aan de leden en door het opzetten van proefprojecten inzake preventie en hergebruik,
5° de monitoring van de acties inzake preventie, herstel en hergebruik die door zijn leden worden genomen,
6° het organiseren van een performant herstelnetwerk en een performante inzameling van alle afgedankte producten op een wijze die levensduurverlenging en hergebruik bevordert en toelaat om de doelstellingen inzake preventie, inzameling en verwerking te realiseren,
7° het sluiten van een uniforme toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt,
8° het sluiten van een verzekeringscontract tot dekking van de schade die uit de voorgenomen activiteiten kan voortvloeien,
9° het innen van de bijdrage van de leden, op niet discriminerende wijze, teneinde de reele en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig

Samenwerkingsakkoord, en voor afgedankte batterijen bijkomend de verplichtingen overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 (artikel 56 (4)), te dekken en teneinde deze bijdrage, waar mogelijk, op basis van geharmoniseerde criteria en in overeenstemming met het Europees recht te differentieren, voor afgedankte batterijen te differentieren overeenkomstig verordening (EU) 2023/1542 (artikel 57 (2)), voor afzonderlijke producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met duurzaamheid, repareerbaarheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid, de aanwezigheid van gerecycleerd materiaal en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus,

10° het verifieren en controleren van de verwerking van de afvalstoffen, alsook van de milieu- en sociale omstandigheden waarin de verwerking plaatsvindt en het garanderen van een kwalitatieve controle, uitgevoerd door een onafhankelijk controleorganisme, van deze gegevens, op kosten van het beheersorganisme,

11° het rapporteren over de behaalde resultaten met een maximale transparantie naar de gewestelijke overheden en naar het Beslissingsorgaan UPV, waarbij de confidentialiteit van vertrouwelijke bedrijfsgegevens wordt gegarandeerd, en de staving van de resultaten met een onafhankelijke auditering of certifiering, voor afgedankte batterijen omvat de rapportage minstens de gegevens overeenkomstig artikel 75 van de verordening (EU) 2023/1542 en de informatie bedoeld in artikel 76 van de verordening (EU) 2023/1542, de nadere regels worden desgevallend in het uitvoerend samenwerkingsakkoord bepaald,

12° het bestrijken op een homogene wijze van het gehele Belgische grondgebied,

13° het jaarlijks bereiken op een homogene wijze van de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen voorzien in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord vermeld in artikel 7, §1,

14° het privilegieren van korte verwerkingsketens voor de recyclage, waarbij de recyclage uitsluitend binnen de Europese Unie en maximaal in België plaatsvindt,

15° het zorgen voor de gratis terugname van afvalstoffen die worden geproduceerd in geval van natuurrampen of calamiteiten, die als dusdanig erkend zijn door de autoriteiten,

16° het stellen van een financiele zekerheid die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van minstens 9 maanden, en voor afgedankte batterijen een garantie overeenkomstig artikel 58 (7) van de verordening (EU) 2023/1542, die overeenstemt met de geschatte kosten voor het ten laste nemen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid gedurende een periode van minstens 9 maanden

§4 De uitoefening van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid door het beheersorganisme wordt voorts omkaderd door de volgende principes

- de activiteiten worden in goede banen geleid zoals een voorzichtig en redelijk persoon dat zou doen en met oog voor de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en voor afgedankte batterijen de verordening (EU) 2023/1542, door de prestaties en efficientie van zijn activiteiten te optimaliseren en door de werkingskosten hieraan aan te passen, om de hem gestelde doelstellingen te bereiken,
- de planning, het beheer en de evaluatie van de activiteiten moeten gedocumenteerd worden en dienen het voorwerp uit te maken van een toegang tot informatie zoals omkaderd door huidig Samenwerkingsakkoord,
- wanneer verschillende actoren voor het beheer van de activiteiten dienen samen te werken, wordt dit beheer omkaderd door evenwichtige akkoorden tussen de partijen,
- de gewestelijke administraties worden uitgenodigd in het begeleidingscomité van studies die worden uitgevoerd in opdracht van het beheersorganisme en die relevant zijn voor het beleid,
- de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van het beheersorganisme staan open voor een waarnemerspost voor de gewestelijke administraties, de waarnemers beschikken over dezelfde informatie als de andere deelnemers aan de vergadering,
- het beheersorganisme implementeert kwaliteitscontroleprocedures via één of meerdere onpartijdige en onafhankelijke externe derden die met name het volgende evalueren
    - de kwaliteit van de kwantitatieve gegevens,

- de objectiviteit en de onpartijdigheid van de studies die uitgevoerd worden door het beheersorganisme,
- de naleving van de elementen van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid,
- de financiele gegevens,

en formuleert in voorkomend geval voorstellen over hoe het beter kan,

- het beheersorganisme implementeert een beleid voor het beheer van potentiele belangenconflicten, dit beleid wordt door de bestaande beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van de doelstellingen van huidig Samenwerkingsakkoord en wordt door nieuwe beheersorganismen uitgewerkt binnen 6 maanden na hun oprichting, met name bij een belangenconflict in hoofde van een persoon die deelneemt aan de evaluatie, de opvolging van de gunningsprocedure en/of de beslissing tot gunning van een overeenkomst door het beheersorganisme, dient deze zich te onthouden van elke tussenkomst in de evaluatie en/of de besluitvorming,
- het beheersorganisme organiseert een discussieforum met de gewestelijke administraties en met alle organisaties die de actoren vertegenwoordigen, die betrokken zijn bij de uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, inclusief vertegenwoordigers van de sociale economie, consumentenverenigingen en milieuverenigingen, het discussieforum komt minstens één keer per jaar samen naar aanleiding van de voorstelling van het goedgekeurde jaarverslag, het beheersorganisme stelt er ook de lopende en toekomstige acties voor, elke vergadering van het discussieforum maakt het voorwerp uit van een verslag dat naar alle partijen gestuurd wordt,
- het beheersorganisme neemt actief deel aan de vergaderingen van het opvolgingscomité dat desgevallend door het Beslissingsorgaan UPV wordt georganiseerd, in principe jaarlijks, dit opvolgingscomité heeft als voornaamste doel om de goede uitvoering van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid na te gaan, de essentiele elementen van het beheer van de afvalstroom door het beheersorganisme worden erin besproken, net als de initiatieven van de Gewesten, de agenda van de vergadering wordt vastgelegd door het Beslissingsorgaan UPV in samenspraak met de beheersorganismen, elke bijeenkomst van het opvolgingscomité maakt het voorwerp uit van een verslag dat door het Beslissingsorgaan UPV wordt opgesteld,
- ingeval het beheersorganisme zelf instaat voor de gunning van markten betreffende de inzameling, sortering, verwerking en recyclage van de afvalstoffen, worden deze markten door het beheersorganisme toegewezen op basis van een bestek en een niet-discriminerende selectieprocedure op basis van transparante gunningscriteria, voor de uitwerking van de bestekken en de procedure voor toewijzing van de markten, consulteert het beheersorganisme de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik en de consumentenorganisaties, om deze consultaties te vergemakkelijken kan het beheersorganisme een “gemengd comité” oprichten voor de toewijzing van de markten, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van het beheersorganisme, van de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht, van de federaties die de bedrijven voor het beheer van afvalstoffen vertegenwoordigen, van de federaties van de bedrijven van de sociale economie die actief zijn in het hergebruik en in de voorbereiding met het oog op hergebruik, en van de consumentenorganisaties, het gemengd comité legt zijn werkingsregels vast in een huishoudelijk reglement, de verslagen van de consultatievergaderingen of van de vergaderingen van het gemengd comité worden aan het Beslissingsorgaan UPV bezorgd, het bestek en de procedure voor toewijzing van de markten worden aan het Beslissingsorgaan UPV ter goedkeuring voorgelegd

§5 In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op huishoudelijk afval, vervult het beheersorganisme een taak van openbare dienst en moet het

1° in elk Gewest de gehele bevolking bedienen,
2° een overeenkomst sluiten met elke publiekrechtelijke rechtspersoon die territoriaal bevoegd is voor huishoudelijke afvalstoffen, hiertoe wordt in overleg met de lokale besturen een modelovereenkomst opgesteld, die voorafgaandelijk voor goedkeuring wordt voorgelegd aan de bevoegde gewestelijke administratie,

3° de verpakkingen en andere vereiste inzamelrecipienten gratis ter beschikking stellen van alle inzamelpunten waarmee een uniform contract is afgesloten voor de inzameling van afval, de inzamelrecipienten houden o a rekening met de maximale opslagcapaciteit van de kleinhandelaren en recyclageparken en optimaliseren de veiligheid en ergonomie van de opslag, het bewaren, de voorbereiding op hergebruik en het eigenlijke hergebruik, bij de keuze van de verpakkingen en inzamelrecipienten worden de principes van eco-design en gebruik van recycled content maximaal nagestreefd,

4° een voldoende geografisch verspreid netwerk van inzamelpunten opzetten en op regelmatige basis bij die inzamelpunten al het afval ophalen dat onderworpen is aan de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid en dat afkomstig is van zijn producten, deze ophaling moet steeds gratis zijn voor de inzamelpunten, tenzij anders bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord,

5° garanderen dat de burger steeds gratis zijn afgedankt product kan afgeven in een inzamelpunt,

6° zijn territoriale organisatie optimaliseren wat betreft verzamelpunten, sorteer- en verwerkingscentra, en ervoor zorgen dat hij de mogelijkheden bestudeert om de gevolgen van het vervoer te beperken door in het bijzonder de mogelijkheden van het vervoer over de binnenwateren te onderzoeken,

7° zorgen voor toegang tot het inzamelnetwerk voor het hergebruik van de afvalstoffen waarvoor dit relevant is en tewerkstelling bevorderen in de verenigingen of vennootschappen met een sociaal oogmerk,

8° rekening houden met de impact van vandalisme op inzamelpunten en met de gevolgen daarvan voor de uitvoeringsmodaliteiten en prestaties van de inzameling

Voor de punten 1°, 4° en 5° hierboven wordt voor afgedankte batterijen verwijzing gemaakt naar de artikelen 59 tot en met 61 van de verordening (EU) 2023/1542

§6 In de mate dat de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid betrekking heeft op bedrijfsafval, moet het beheersorganisme

1° de vrije markt van selectieve inzameling, recyclage en nuttige toepassing zo min mogelijk verstoren,

2° de gelijkheid respecteren tussen de private of publieke operatoren die instaan voor de inzameling, sortering, recyclage en nuttige toepassing van bedrijfsafval,

3° de transparantie verzekeren van de verwerkingsketen van de ophaling tot aan de eindverwerking en de controleerbaarheid van de eindverwerking van het bedrijfsafval garanderen, alsook de milieu- en sociale omstandigheden waarin deze eindverwerking plaatsvindt

In dit kader moet het beheersorganisme eveneens

- een observatorium voor de vrije markt opzetten, vanaf de producent van het afval tot de eindbestemming, om een optimale traceerbaarheid te garanderen,
- indien relevant, een KMO-plan uitvoeren om het sorteren door kleine en zeer kleine ondernemingen te stimuleren,
- wanneer er sprake is van trading, contracten sluiten met traders om te zorgen voor volledige traceerbaarheid van de geexporteerde afvalstromen,
- een stimulerend financieringsmechanisme instellen om recyclage in België aan te moedigen

§7 Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient het beheersorganisme bij het Beslissingsorgaan UPV een erkenningsaanvraag in waarin wordt beschreven op welke wijze zal worden voldaan aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 Het uitvoerend samenwerkingsakkoord kan de modaliteiten vastleggen voor het verder concretiseren van deze bepaling

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of de erkenningsaanvraag van het beheersorganisme aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 voldoet Het Beslissingsorgaan UPV verleent desgevallend een erkenning aan het beheersorganisme,

die ook bijsturingsmaatregelen kan bevatten, waaraan het beheersorganisme zich moet houden De erkenning kan bijkomende streefwaarden bevatten waarnaar het beheersorganisme zich moet richten

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat het beheersorganisme steeds aan het geheel van de voorwaarden van de paragrafen 1 tot en met 6 blijft voldoen Bij niet-naleving van deze bepalingen kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing

Twee jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning maakt het Beslissingsorgaan UPV een tussentijdse en samenvattende evaluatie op van de uitvoering van de erkenning en bezorgt het hierover een rapport aan de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische orientatienota voor een eventuele nieuwe erkenning, ter attentie van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen

§8 Voor afgedankte batterijen wordt de erkenning in §7 verstaan als goedkeuring, overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 De aanvraag voor goedkeuring moet bijkomend voldoen aan de eisen van verordening (EU) 2023/1542, en wordt behandeld binnen de termijn vermeld in artikel 58 (3) De administratieve en procedurele regels voor de goedkeuring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 worden desgevallend uitgewerkt in het uitvoerend samenwerkingsakkoord of, bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord, in de gewestelijke regelgeving

§9 Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 2 jaar opnieuw, informeert het coordinatie-organisme bedoeld in artikel 7, §2, het Beslissingsorgaan UPV over de wijze waarop het van plan is zijn coordinatietaak te vervullen

Het Beslissingsorgaan UPV formuleert desgevallend bijsturingsmaatregelen, waaraan het coordinatie-organisme zich moet houden

§10 De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de verplichtingen van §3, 1°, 2°, 3°, 5°, 6°, 8°, 10°, 11°, 12°, 13°, 14°, 15° en 16° en voor afgedankte batterijen bijkomend de verplichtingen overeenkomstig verordening (EU) 2023/1543, individueel naleven, waarbij hij moet garanderen dat er geen kosten, voortkomend uit de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor producten die door hem op de markt zijn gebracht, zullen worden afgewenteld op andere producenten De producent moet met betrekking tot elk kalenderjaar eveneens bijdragen middels een heffing aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen, zoals beschreven in artikel 8, bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid Concreet zal de producent met betrekking tot elk kalenderjaar N een heffing verschuldigd zijn in functie van de afvalstromen en berekend op basis van de bedragen per inwoner overeenkomstig artikel 8, §1, weliswaar in verhouding tot zijn marktaandeel voor het voorgaande kalenderjaar N-1 en voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt

Elke producent rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het jaar volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor jaar N, op basis van de aantallen in jaar N-1, het marktaandeel van de producent vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 7, §2, eerste lid, en communiceert binnen de 30 dagen het concreet te betalen bedrag De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in jaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd

De heffing is, voor een bepaalde afvalstroom, voor de eerste keer verschuldigd in het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 in werking is getreden

De producent zal in zijn individueel beheersplan aanduiden hoe hij zal bijdragen aan het beleid van de Gewesten

Binnen de 6 maanden volgend op de inwerkingtreding van het uitvoerend samenwerkingsakkoord voor de betrokken afvalstroom, zoals voorzien in artikel 7, §1, en vervolgens elke 5 jaar opnieuw, dient de producent bij het Beslissingsorgaan UPV zijn individueel beheersplan in, dat de wijze omschrijft waarop hij van plan is te voldoen aan het geheel van zijn verplichtingen

Het Beslissingsorgaan UPV verifieert binnen een termijn van 6 maanden of het individueel beheersplan aan de verplichtingen van het eerste lid voldoet en keurt desgevallend het individueel beheersplan goed of af of formuleert bijsturingsmaatregelen, waaraan de producent zich moet houden

Het Beslissingsorgaan UPV ziet er ook op toe dat de producent steeds aan het geheel van de verplichtingen blijft voldoen

§11 Voor afgedankte batterijen wordt het individueel beheersplan in §10 verstaan als goedkeuring, overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 De aanvraag voor goedkeuring moet bijkomend voldoen aan de eisen van verordening (EU) 2023/1542, en wordt behandeld binnen de termijn vermeld in artikel 58 (3) van deze verordening De administratieve en procedurele regels voor de goedkeuring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 58 van verordening (EU) 2023/1542 worden desgevallend uitgewerkt in het uitvoerend samenwerkingsakkoord of, bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord, in de gewestelijke regelgeving

Artikel 10

§1 Het beheersorganisme moet voor het geheel van zijn leden de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen

Het beheersorganisme rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door zijn leden op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor het verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de rapportering van het beheersorganisme onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord bepaald zijn, gehaald worden

§2 De producent die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet heeft overgedragen aan een beheersorganisme, moet de inzameldoelstelling en/of verwerkingsdoelstelling bedoeld in artikel 7, §1, behalen Hij rapporteert jaarlijks aan het Beslissingsorgaan UPV over de door hem op de markt gebrachte producten die aanleiding geven tot het ontstaan van de afvalstroom waarvoor hij verantwoordelijkheid draagt en over de behaalde resultaten inzake inzameling en verwerking

Deze rapportering gebeurt jaarlijks tegen een datum die in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, bepaald wordt

Het Beslissingsorgaan UPV zal op basis van de rapportering van de producent onderzoeken of de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen die in het kader van dit Samenwerkingsakkoord of, voor afgedankte batterijen, in de verordening (EU) 2023/1542 bepaald zijn, gehaald worden

De producent die zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet behaalt, zal zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moeten overdragen aan een beheersorganisme

§3 De modaliteiten voor de rapporteringen bedoeld in de §§1 en 2, worden per afvalstroom verder bepaald door de Gewestregeringen, door middel van het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1 Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord kan voor de afvalstroom in kwestie ook aanvullende rapporteringen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voorzien en daarvoor de modaliteiten bepalen, het gaat hierbij over rapporteringen aan de overheid of een door de overheid aangewezen systeem, door welbepaalde actoren, overeenkomstig artikel 41

§4 Voor afgedankte batterijen worden in aanvulling op §1 en §2, de gegevens overeenkomstig artikel 75 van verordening (EU) 2023/1542 gerapporteerd, binnen de termijn vermeld in artikel 75 (7) van deze verordening

Het Beslissingsorgaan UPV, of de door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie, zet een elektronisch systeem op waarlangs gegevens aan hen worden gerapporteerd overeenkomstig artikel 75 (8) van de verordening, en specificeert welke modellen moeten worden gebruikt De organisaties voor producentenverantwoordelijkheid en de producenten die hun Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid niet hebben overgedragen aan een organisatie voor producentenverantwoordelijkheid, kunnen gevraagd worden om dit elektronisch systeem te ontwikkelen en te financieren

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bepaalt de administratieve en procedurele regels voor het verzamelen van gegevens over batterijen en afgedankte batterijen, met inbegrip van het elektronisch systeem

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord legt de nodige maatregelen vast om, in overeenstemming met artikel 69 van de verordening (EU) 2023/1542, ervoor te zorgen dat de geldende inzamelingsdoelstellingen behaald worden

Bij gebreke aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord bepalen de gewesten de administratieve en procedurele regels

Artikel 11

§1 De beheerder van een onlinemarktplaats is ertoe gehouden alle producenten die via zijn onlinemarkplaats een product via verkoop op afstand aan particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied verkoopt, schriftelijk in te lichten omtrent de op hen rustende verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

§2 De beheerder van een onlinemarktplaats verhindert dat producenten die geen individueel beheersplan bij het Beslissingsorgaan UPV indienen of niet bij een beheersorganisme zijn aangesloten, via zijn onlinemarktplaats, overeenkomsten op afstand sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied Daartoe vereist de beheerder van een onlinemarktplaats dat de producent op het moment van registratie op de onlinemarktplaats, het schriftelijke bewijs verstrekt van zijn indiening van een individueel beheersplan of van zijn lidmaatschap bij het/de betrokken beheersorganisme(n)

In afwijking van het voorgaande lid kan de beheerder van een onlinemarktplaats een producent die geen individueel beheersplan heeft ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV of die niet bij het/de betrokken beheersorganisme(n) is aangesloten, toch toelaten om via zijn onlinemarktplaats overeenkomsten op afstand te sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers dan particuliere huishoudens op het grondgebied, in welk geval deze beheerder zelf zal moeten instaan voor de verplichtingen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid waartoe die producent normalerwijze gehouden is

De beheerder van een onlinemarkplaats bezorgt aan het Beslissingsorgaan UPV, elk jaar ten laatste op 1 maart, een overzicht van alle producenten die het voorbije jaar op zijn onlinemarkplaats overeenkomsten op afstand hebben kunnen sluiten met particuliere huishoudens of andere gebruikers

dan particuliere huishoudens op het grondgebied, en de datum van het indienen van hun individuele beheersplan of hun registratienummer bij het/de betrokken beheersorganisme(n)

§3 Indien de beheerder van een onlinemarktplaats ook optreedt als producent, is hij eveneens onderworpen aan de verplichtingen met betrekking tot de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor de producten die hij zelf verkoopt

§4 De §§ 1-3 gaan in voege 1 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord

Artikel 12

§1 Het beheersorganisme moet bijzondere aandacht besteden aan het economische en financiele evenwicht van het ingevoerde systeem Daartoe stelt het beheersorganisme jaarlijks een financieel plan op Het financieel plan omvat

1° het budget,
2° de berekening van eventuele financiele bijdragen van de leden, die uniform zijn op het Belgische grondgebied,
3° het beleid betreffende de aanwending van de financiele bijdragen van de leden,
4° het beleid rond provisies en reserves, waarbij reserves maximaal mogen overeenstemmen met de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 18 maanden en waarbij provisies slechts mogelijk zijn in de mate dat deze toegelaten worden door het boekhoudrecht en afdoende gemotiveerd zijn in het licht van de instabiliteit van de markt, die wordt aangetoond door een jaarlijks te actualiseren gedetailleerde studie van de huidige en toekomstige markten, de motivering wordt gestaafd door de jaarlijkse controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor, aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV,
5° de wijze van financiering van eventuele verliezen,
6° de wijze van financiering van het beheer van afgedankte producten waarvan de producent niet meer actief is of geidentificeerd kan worden,
7° het beleggingsbeleid, waarbij financiele beleggingen veilig moeten zijn en het risico van kapitaalverlies moet worden beperkt,
8° het beleid inzake eco-modulatie

Het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1, kan, per afvalstroom, aanvullende elementen opleggen die in het financieel plan moeten worden opgenomen, waarbij ook financieringsmodaliteiten kunnen worden geconcretiseerd, overeenkomstig artikel 41

§2 In het budget wordt als apart onderdeel opgenomen in welke middelen het beheersorganisme voorziet voor preventie, voor het hoogwaardig sluiten van de kringlopen, bovenop de vastgelegde inzamel- en verwerkingsdoelstellingen, en voor het stimuleren van de circulaire economie Deze middelen komen bovenop de bijdrage van het beheersorganisme aan het beleid van de Gewesten door het betalen van de heffing voorzien in artikel 8, §1

§3 Het financieel plan wordt jaarlijks tegen uiterlijk 1 november voor advies voorgelegd aan het Beslissingsorgaan UPV Het Beslissingsorgaan UPV heeft 3 maanden om een advies te verlenen Binnen deze termijn kan het Beslissingsorgaan UPV bijkomende informatie opvragen, waardoor de termijn van 3 maanden opnieuw begint te lopen vanaf de ontvangst van deze informatie

In het kader van dit advies zal het Beslissingsorgaan UPV op basis van het door het beheersorganisme ingediende financieel plan onderzoeken of de eventuele provisies voldoen aan de voorwaarden bedoeld in artikel 12, §1, 4°

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het beheersorganisme ondervragen om alle gewenste informatie te verkrijgen Het kan de rekeningen ook laten onderzoeken door een externe revisor of boekhouder die op eigen kosten wordt aangesteld

Indien uit de controle op de jaarrekening van het beheersorganisme door de commissaris, desgevallend aangevuld door een aanvullende beoordeling van een andere externe bedrijfsrevisor aangeduid door het Beslissingsorgaan UPV, zou blijken dat bepaalde provisies niet verantwoord zijn vanuit het boekhoudrecht of dat het verantwoord zijn van bepaalde provisies niet kan worden vastgesteld omwille van een gebrekkige motivering, kan het Beslissingsorgaan UPV overgaan tot de schorsing of de intrekking van de erkenning bedoeld in artikel 9, §7, na eerst een waarschuwing te hebben gegeven en aan het beheersorganisme een voorstel te hebben gevraagd om de problematische provisies zo snel mogelijk te annuleren, indien dit voorstel niet wordt ingediend door het beheersorganisme binnen een termijn van 3 maanden of indien het niet aanvaard wordt door het Beslissingsorgaan UPV, zal het beheersorganisme worden gehoord, voorafgaand aan de definitieve beslissing tot schorsing of intrekking van de erkenning

Artikel 13

§1 Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen zoals bedoeld in artikel 7, §1, niet gehaald worden door het beheersorganisme voor de bij hem aangesloten producenten, betaalt het een bijkomende heffing van 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de inzameldoelstelling niet wordt gehaald en 50 EUR per aangevatte ton waarvoor de eventuele inzameldoelstelling wel wordt gehaald, maar de verwerkingsdoelstelling niet wordt gehaald

Indien de inzamel- en/of verwerkingsdoelstellingen, zoals bedoeld in artikel 7, §1, voor een 2de opeenvolgende jaar niet gehaald worden door het beheersorganisme, worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 100 EUR per aangevatte ton en vanaf het 3de opeenvolgende jaar worden de bedragen van de heffing verhoogd tot 150 EUR per aangevatte ton

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen en is onderhevig aan de bepalingen van artikel 8, §2

§2 Indien de inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet gehaald werden, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme

De heffing wordt uiterlijk binnen een termijn van 3 maanden betaald door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd

Artikel 14

§1 Indien binnen een termijn van drie jaar na afloop van het kalenderjaar waarin dit Samenwerkingsakkoord in werking treedt, de reserves van een beheersorganisme, zoals blijkt uit de neergelegde jaarrekening, hoger liggen dan de werkingskosten van het beheersorganisme voor de betrokken afvalstroom gedurende 18 maanden, wordt een bijkomende heffing van 10% ingesteld op het deel van de reserves dat deze norm overschrijdt

In een uitvoerend samenwerkingsakkoord zoals vermeld in artikel 7, §1 kan het percentage van de bijkomende heffing vermeld in het eerste lid tot hoogstens 3 jaar worden verminderd tot 5% indien het gaat om een afvalstroom voortkomend uit producten met een gemiddelde levensduur van meer dan 15 jaar

Deze bijkomende heffing moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen De bepalingen van artikel 8, §2 zijn van toepassing

§2 Indien de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, zal het Beslissingsorgaan UPV de te betalen bijkomende heffingen per Gewest communiceren aan het beheersorganisme

De heffing wordt uiterlijk betaald binnen een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf het sluiten van het boekjaar waarin de reserves hoger liggen dan de norm bedoeld in §1, en dit door storting op het rekeningnummer dat door elk Gewest wordt gecommuniceerd

Afdeling 2 – Register en gevolmachtigde

Artikel 15

§1 Elke producent, met inbegrip van de producent die producten ter beschikking stelt door middel van verkoop op afstand, moet ingeschreven zijn in een openbaar online register dat door de hiertoe door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie gratis ter beschikking wordt gesteld binnen een termijn van 6 maanden na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord Wanneer het register persoonsgegevens bevat, worden deze niet openbaar gemaakt

§2 Het in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde register bevat de volgende gegevens
1 naam en adres van de producent en naam en adres van zijn gevolmachtigde indien van toepassing (postcode en gemeente, straat en nummer, land, telefoon- en faxnummer, e-mailadres en contactpersoon),
2 nationale identificatiecode van de producent, inclusief Europees of nationaal belastingnummer,
3 productcategorie, zoals bepaald in het uitvoerend Samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 7, §1,
4 type product (huishoudelijk of bestemd voor andere gebruikers dan de huishoudens),
5 handelsbenaming van het product,
6 informatie over de wijze waarop de producent zijn verantwoordelijkheden nakomt door middel van een individuele of een collectieve regeling, inclusief informatie over de financiele waarborgen,
7 gebruikte verkoopmethode (bijvoorbeeld verkoop op afstand),
8 verklaring die waarborgt dat de verstrekte informatie strookt met de werkelijkheid,
9 andere nuttige informatie over de activiteiten van de producent in Belgie, die geen persoonsgegevens bevatten

§3 In afwijking van paragrafen 1 en 2 wordt voor afgedankte batterijen het producentenregister opgesteld in overeenstemming met artikel 55 van verordening (EU) 2023/1542 Het producentenregister wordt opgesteld door het Beslissingsorgaan UPV of door een door het Beslissingsorgaan UPV aangestelde organisatie In het uitvoerend Samenwerkingsakkoord worden nadere bepalingen opgenomen voor de registratie van producenten in overeenstemming met verordening (EU) 2023/1542

Artikel 16

§1 De buiten het Belgische grondgebied gevestigde producent mag een in Belgie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aanstellen als gevolmachtigde die moet instaan voor de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten

Iedere producent gevestigd buiten het Belgische grondgebied, die in Belgie producten rechtstreeks verkoopt op afstand aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens, stelt een in Belgie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon aan als gevolmachtigde die moet instaan voor de naleving van de verplichtingen die krachtens dit Samenwerkingsakkoord op de producent rusten

§2 De aanstelling van een gevolmachtigde gebeurt via een schriftelijk mandaat Wanneer het mandaat afloopt, stellen de gevolmachtigde en de producent de overheid hiervan in kennis binnen de maand die op het einde van het mandaat volgt

§3 Iedere op het Belgisch grondgebied gevestigde producent die producten verkoopt buiten het Belgische grondgebied, maar binnen de Europese Unie, stelt op dat grondgebied een gevolmachtigde aan die moet toezien op de naleving van de verplichtingen die op dat grondgebied op de producent rusten krachtens de geldende wetgeving

§4 Overeenkomstig artikel 56 (3) van de Verordening (EU) 2023/1542 is het aanstellen van een gemachtigde voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid verplicht voor een producent zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 47) d van deze verordening

Afdeling 3 – Gewestelijke bevoegdheden

Artikel 17

Behoudens de taken die krachtens dit Samenwerkingsakkoord worden toegewezen aan het Beslissingsorgaan UPV, zijn de Gewesten bevoegd over de wijze waarop de producenten invulling geven aan hun verplichtingen

In de mate dat ze niet worden geregeld door de Gewestregeringen in een uitvoerend samenwerkingsakkoord, zoals bedoeld in artikel 7, §1, kunnen de volgende domeinen door elk van de Gewesten voor hun eigen grondgebied worden geregeld in gewestelijke wet- en regelgeving

1° het communicatiebeleid,
2° het inzamelsysteem,
3° de organisatie van de verwerking van het afval,
4° het preventiebeleid,
5° de aanwending van de verschillende heffingen

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 18

In het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt een artikel 14bis toegevoegd met de volgende tekst

*"**Art. 14bis.** §1 Voor de afvalstroom "verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong" geldt een financiele verplichting in de vorm van een heffing voor het erkende organisme, deze moet bijdragen tot de financiering van het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betrokken afvalstoffen*

De heffing is uitgedrukt als een bedrag per inwoner per jaar, waarbij het aantal inwoners bepaald wordt door de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van hetzelfde jaar

Indien meerdere erkende organismen bestaan, wordt de heffing door elk erkend organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel Het marktaandeel van een erkend organisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat erkend organisme aangesloten verpakkingsverantwoordelijke, zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1 Het marktaandeel van een verpakkingsverantwoordelijke uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de verpakkingsverantwoordelijke op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte bedrijfsmatige verpakkingen waaruit de betrokken afvalstroom voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd

Elk erkend organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het kalenderjaar N+1 volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door zijn leden in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte verpakkingen De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor kalenderjaar N, op basis van de aantallen in kalenderjaar N-1, het marktaandeel van het erkend organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig het voorgaande lid, en communiceert tegen 1 april van het kalenderjaar N+1 de door het erkend organisme concreet te betalen bedragen De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in kalenderjaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd met betrekking tot het kalenderjaar 2026

De heffing bedraagt 0,040 EUR/inwoner

De bedragen per inwoner worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar

De geïndexeerde bedragen worden afgerond op de hogere of lagere tiende eurocent, al naargelang het cijfer van de honderdste eurocent al dan niet de 5 bereikt

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van artikel 7

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt

§2 Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van de betroffen afvalstoffen kan onder meer betrekking hebben op

- *de preventie en het hergebruik van de betrokken afvalstoffen,*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van de betrokken afvalstoffen in het zwerfvuil, sluikstort en restafval,*
- *onderzoek en ontwikkeling om de kwaliteit van de betrokken producten en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren,*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen van de betrokken afvalstoffen,*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van de betrokken afvalstoffen,*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties,*
- *de rapportering over en de evaluatie van deze afvalstoffen,*
- *het stimuleren van lokale en hoogwaardige verwerking, in het kader van de circulaire economie*

De globale bedragen van de heffing worden tussen de Gewesten verdeeld volgens de meest recente bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die beschikbaar zijn op 1 januari van het jaar waarbinnen de aangifteperiode valt

Elk Gewest bepaalt, na consultatie van de betrokken erkende organismen, de concrete bestemmingen van de bedragen die ze respectievelijk hebben ontvangen ”

BOEK III – BEPALINGEN BETREFFENDE DE UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID INZAKE ZWERFVUIL

Afdeling 1 – Toepassingsgebied

Artikel 19

§1 Boek III van dit Samenwerkingsakkoord is van toepassing op de volgende afvalstoffen

1° tabaksproducten,
2° kauwgom,
3° vochtige doekjes,
4° ballonnen

§2 Met boek III van huidig Samenwerkingsakkoord wordt voor de in §1 genoemde afvalstoffen een regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid ingevoerd

De regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid houdt in dat de producenten de totale en reele kosten dekken voor

1° de in het kader van artikel 33 genomen bewustmakingsmaatregelen betreffende die afvalstoffen,
2° het opruimen van het zwerfvuil van tabaksproducten, vochtige doekjes en ballonnen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen,
3° het inzamelen van afval van die producten dat in openbare inzamelsystemen wordt achtergelaten, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval Deze kosten kunnen ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van afval van deze producten, zoals passende afvalrecipienten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen,
4° het verzamelen en rapporteren van gegevens over de producten die in België in de handel worden gebracht door de producenten, evenals gegevens over de inzameling en verwerking van afval dat van die producten afkomstig is,
5° hun bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle

§3 Boek III van dit Samenwerkingsakkoord doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de gemeenten of agglomeraties op het gebied van openbare netheid

Artikel 20

In een andere lidstaat gevestigde producenten die producten in België in de handel brengen, kunnen een in België gevestigde rechtspersoon of natuurlijke persoon aanwijzen als gemachtigd vertegenwoordiger voor het nakomen van de verplichtingen van een producent in verband met de regelingen voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

Elke producent die in België gevestigd is en op afstand rechtstreeks aan particuliere huishoudens of aan andere gebruikers dan particuliere huishoudens producten verkoopt in een andere lidstaat, wijst een gemachtigd vertegenwoordiger aan in die lidstaat De gemachtigd vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor het nakomen van de verplichtingen van die producent die op het grondgebied van die andere lidstaat uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/904 gelden

Afdeling 2 – Verplichtingen voor producenten

Artikel 21

De producent die onder het toepassingsgebied valt zoals bepaald in artikel 19, kan aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voldoen

1° op individuele basis door te beschikken over een goedkeuring van zijn "individueel beheersplan zwerfvuil", zoals bepaald in onderafdeling 2 1,

2° op collectieve basis door een overeenkomst af te sluiten met een collectief organisme zoals bepaald in artikel 26 voor zover dat laatste voldoet aan de verplichtingen die worden opgelegd krachtens onderafdeling 2 2

Onderafdeling 2.1 – Individuele uitvoering

Artikel 22

§1 De producent die op individuele basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, dient een "individueel beheersplan zwerfvuil" ter goedkeuring in bij het Beslissingsorgaan UPV, dat de aanvraag inhoudt om op individuele basis uitvoering te geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid inzake zwerfvuil

§2 Het "individueel beheersplan zwerfvuil" omvat volgende gegevens en verbintenissen

1° identificatiegegevens
   a naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer van de producent,
   b woonplaats en adres van de producent en, in voorkomend geval, van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels,
   c telefoonnummer van de woonplaats, zetel of standplaats, binnen het grondgebied, waar de producent bereikt kan worden,
   d als de aanvrager niet beschikt over een woonplaats, of, in voorkomend geval, over een maatschappelijke zetel op het grondgebied, de vermelding van een standplaats, filiaal of kantoor waar het handelsregister op elk ogenblik door de gewestelijke administratie geraadpleegd kan worden,
   e naam en functie van de ondertekenaar van de aanvraag,
2° voorwerp
   a vermelding van de onder het toepassingsgebied vallende afvalstoffen en de overeenkomstige producten waarop het beheersplan van toepassing is,
   b omschrijving van de wijze waarop de producent via zijn beheersplan zal voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die hem wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord In dit beheersplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe de producent zal zorgen voor hetzij de organisatorische en financiele terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht, hetzij de vergoeding van de in artikel 19, §2, genoemde kosten voor het zwerfvuil afkomstig van de producten die door hem op de markt werden gebracht De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de producten op de markt gezet door de producent, en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de andere elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 19, §2, 1°-4°
   De tweede optie betreft een heffing te betalen aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen Deze heffing moet in verhouding staan tot het marktaandeel van de producent, berekend overeenkomstig het artikel 27, §1, vijftiende lid, en is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt
   Elke producent rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het kalenderjaar N+1 volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor kalenderjaar N, op basis van de aantallen in kalenderjaar N-1, het marktaandeel van de producent vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 27, en communiceert tegen 1 april van het kalenderjaar N+1 het concreet te betalen bedrag De heffing wordt verdeeld tussen de Gewesten op basis van de verdeelsleutel die kan worden afgeleid uit de bedragen per Gewest opgenomen in

artikel 27, §1, 2de lid De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in kalenderjaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen op zijn grondgebied Jaarlijks op uiterlijk 15 april van het kalenderjaar N moet een voorafbetaling gedaan worden van 50% van de geschatte verschuldigde heffing voor kalenderjaar N, die gebaseerd is op de geschatte aantallen producten, waarop de heffing van toepassing is, die door de producent op de markt werden gebracht in het kalenderjaar N-1 Hiervoor rapporteert de producent op 1 maart van het kalenderjaar N de geschatte aantallen van het kalenderjaar N-1 De heffing is voor de eerste keer verschuldigd met betrekking tot het kalenderjaar 2026

3° verbintenis de schriftelijke verbintenis, gedateerd en ondertekend door de producent, of in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap ertoe kan verbinden, dat de aangegane engagementen bedoeld in 2°, b) tot organisatorische en financiele terugname van zwerfvuil of tot financiering van de overheidsinstanties effectief zullen uitgevoerd worden

§3 De producent die op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid moet elk jaar tegen uiterlijk 31 maart aan het Beslissingsorgaan UPV rapporteren over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn "individueel beheersplan zwerfvuil" en de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord

Artikel 23

§1 Het "individueel beheersplan zwerfvuil" bedoeld in artikel 22 wordt goedgekeurd volgens de volgende procedure

1° het beheersplan wordt ingediend bij het Beslissingsorgaan UPV, gedateerd en ondertekend door de aanvrager, of, in voorkomend geval, door een natuurlijke persoon die de vennootschap kan verbinden, met in bijlage een afschrift van de oprichtingsakte en van de eventuele wijzigingen ervan gedurende de laatste vijf jaar,
2° het Beslissingsorgaan UPV onderzoekt het beheersplan op volledigheid overeenkomstig de bepalingen in artikel 22, §2
   a als wordt vastgesteld dat het beheersplan onvolledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan daarvan op de hoogte, met vermelding van de inlichtingen en de gegevens die ontbreken,
   b als wordt vastgesteld dat het beheersplan volledig is, brengt het Beslissingsorgaan UPV de aanvrager daarvan op de hoogte binnen dertig kalenderdagen na de indiening of de aanvulling van het beheersplan,
3° binnen een termijn van vier maanden, te rekenen vanaf de datum waarop is vastgesteld dat het beheersplan volledig is, doet het Beslissingsorgaan UPV uitspraak over het beheersplan, tijdens die vier maanden kan het Beslissingsorgaan UPV alle toelichtingen en informatie opvragen die nodig zijn voor de inhoudelijke beoordeling van het beheersplan,
4° het Beslissingsorgaan UPV bezorgt haar beslissing tot goedkeuring of weigering van het beheersplan aan de aanvrager, binnen tien kalenderdagen na de uitspraak

§2 Voor elk "individueel beheersplan zwerfvuil" wordt een dossierkost van € 250 aangerekend, te betalen bij indiening van het beheersplan De termijn voor het onderzoek naar de volledigheid begint pas te lopen na ontvangst van de dossierkost

§3 De goedkeuring, vermeld in §1, kan slechts voor een termijn van maximaal vijf jaar worden verleend

Elke goedkeuringsbeslissing die voor een kortere termijn geldt, moet gemotiveerd zijn Een hernieuwing van de goedkeuring is, overeenkomstig de procedure vermeld in dit artikel, mogelijk, telkens voor een termijn van maximaal vijf jaar

Artikel 24

De goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, kan door het Beslissingsorgaan UPV
1° worden opgeheven op verzoek van de houder van de goedkeuring,
2° na het horen van de betrokken producent, worden opgeheven of geschorst, na overlegging van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal waarin een inbreuk op de voorschriften van dit Samenwerkingsakkoord of een misdrijf wordt vastgesteld

Behoudens bij een dreigend en onmiddellijk gevaar voor mens of milieu, wordt de houder van de goedkeuring, met een aangetekende zending met ontvangstbewijs en minstens veertien dagen voor de betekening ervan, op de hoogte gebracht van de voorgenomen beslissing en de motieven Binnen die termijn kan de houder van de goedkeuring zich verweren of zijn zaken in orde brengen

Artikel 25

§1 De houder van de goedkeuring, vermeld in artikel 23, §1, is verplicht om wijzigingen van de volgende gegevens in zijn "individueel beheersplan zwerfvuil" onmiddellijk mee te delen aan het Beslissingsorgaan UPV
1° naam, rechtsvorm, zetel en nummer van het handelsregister of een overeenstemmend registratie- en ondernemingsnummer,
2° zijn woonplaats, adres en telefoonnummer en, in voorkomend geval, adres en telefoonnummer van de maatschappelijke zetels, de administratieve zetels en de exploitatiezetels of van de standplaats binnen het grondgebied,
3° het voorwerp van het beheersplan,
4° de verbintenissen in het beheersplan

§2 De producent moet de in zijn beheersplan opgenomen verbintenissen stipt naleven

Onderafdeling 2.2 – Collectieve uitvoering

Artikel 26

§1 De producent die op collectieve basis uitvoering wil geven aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid dient, rechtstreeks of via een natuurlijke of rechtspersoon die gemachtigd is hem te vertegenwoordigen, aan te sluiten bij een collectief organisme

§2 Een collectief organisme dat door producenten kan worden gelast om hun verplichtingen te vervullen, moet een rechtspersoon zijn die aan de volgende voorwaarden voldoet

1° opgericht zijn als vereniging zonder winstgevend doel conform het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019,
2° gemandateerd en gefinancierd worden door producenten,
3° als uitsluitend statutair doel hebben het voor rekening van de leden ten laste nemen van de verplichtingen die hen in het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van Boek III van dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd,
4° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, dienen hun burgerlijke en politieke rechten te bezitten,
5° de beheerders of de personen die de vereniging kunnen verbinden, mogen tijdens de laatste 5 jaar niet veroordeeld zijn vanwege een inbreuk op de milieuwetgeving van de Gewesten tot een effectieve gevangenisstraf dan wel een bestuurlijke of strafrechtelijke geldboete hoger dan 10 000 euro,
6° over de nodige middelen beschikken om het statutair doel te vervullen,
7° actief zijn in de 3 Gewesten

§3 Het collectief organisme is gehouden tot

1° het sluiten van een toetredingsovereenkomst met elke producent die daarom verzoekt,
2° het online ter beschikking stellen van het Beslissingsorgaan UPV van de volledige lijst van producenten die een toetredingsovereenkomst gesloten hebben met het collectief organisme,
3° het garanderen dat er geen discriminatie is in het aanvaarden of uitsluiten van leden,
4° het garanderen dat de individuele of individualiseerbare gegevens vertrouwelijk behandeld worden,
5° het ervoor zorgen dat het Beslissingsorgaan UPV online toegang heeft tot de gegevens in het kader van dit Samenwerkingsakkoord,
6° het vervullen van de verplichtingen voor het geheel van de producenten die met hem een toetredingsovereenkomst hebben gesloten,
7° het innen van de bijdrage van de contractanten, op niet discriminerende wijze, daarbij eventueel rekening houdend met de schadelijkheid voor het leefmilieu van de producten, zoals bijvoorbeeld hun plasticgehalte, teneinde de reele en volledige kosten van de verplichtingen die hem ten laste vallen overeenkomstig het huidig akkoord, te dekken,
8° het jaarlijks neerleggen bij het Beslissingsorgaan UPV van de balansen en de resultatenrekeningen van het voorbije boekjaar, binnen een termijn van één maand na het sluiten van het boekjaar, en, tegen 1 november, van de begroting voor het volgend jaar die betrekking heeft op dit Samenwerkingsakkoord

Artikel 27

§1 Om te voldoen aan de regeling voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt opgelegd in Boek III van dit Samenwerkingsakkoord, kiezen de producenten, via hun collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor hetzij de organisatorische en financiele terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiele optie), hetzij voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten die gedragen worden door deze overheidsinstanties ten gevolge van zwerfvuil afkomstig van de producten die door de leden van het collectief organisme op de markt werden gebracht (financiele optie) De gekozen optie kan verschillend zijn per betrokken overheidsinstantie, die zelf uitmaakt welke optie haar het beste past

Indien wordt gekozen voor de vergoeding van de in artikel 19, §2 genoemde kosten (financiele optie), moet het collectief organisme de totale en reele kosten van de betrokken overheidsinstanties dekken door de jaarlijkse betaling aan de Gewesten van een heffing ten belope van de volgende bedragen (financiele optie), dewelke overeenkomen met de totale en reele kosten van alle overheidsinstanties

1° vanaf het kalenderjaar 2026, voor zwerfvuil van tabaksproducten 53 991 135,09 EUR, bestaande uit een bedrag van 17 520 164,14 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 12 084 250,86 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 24 386 720,09 EUR voor het Vlaamse Gewest,
2° vanaf het kalenderjaar 2026, voor zwerfvuil van vochtige doekjes 2 342 340,42 EUR, bestaande uit een bedrag van 760 091,29 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 524 260,72 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 1 057 988,41 EUR voor het Vlaamse Gewest,
3° vanaf het kalenderjaar 2026, voor zwerfvuil van ballonnen 148 331,27 EUR, bestaande uit een bedrag van 48 133,48 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 33 199,29 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 66 998,50 EUR voor het Vlaamse Gewest

Indien voor eenzelfde afvalstroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, wordt de heffing door elk collectief organisme gedragen ten belope van zijn marktaandeel, dat wordt bepaald overeenkomstig het 16de lid

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de producenten die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen in uitvoering van onderafdeling 2 1, dat wordt bepaald overeenkomstig het 16de lid

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt

In de mate dat het collectief organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiele terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is de heffing voor dat aandeel niet van toepassing

De Interregionale Commissie voor de UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°

De bedragen worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar

In de mate dat het collectief organisme niet, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiele terugname van zwerfvuil heeft gekozen en de heffing voorzien in het tweede lid betaald wordt, verbinden de Gewesten zich ertoe om de efficientie van de met de geinde heffingen gefinancierde acties te meten, door gebruik te maken van prestatie-indicatoren

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord realiseert de Interregionale Commissie voor de UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in het tweede lid, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten De bedragen van de heffing moeten ten laatste vanaf het kalenderjaar 2029 aangepast worden op basis van deze evaluatie Vervolgens gebeurt elke 5 jaren opnieuw een dergelijke evaluatie

Ingeval voor de organisatorische en financiele terugname van zwerfvuil wordt gekozen (organisatorische en financiele optie), dient het collectief organisme zijn erkenningsaanvraag in bij het Beslissingsorgaan UPV of wordt de opdracht toegekend aan het erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008, overeenkomstig artikel 28

Een collectief organisme wordt in principe erkend voor een periode van 5 jaren Indien de erkenningsaanvraag betrekking heeft op tabaksproducten zal het Beslissingsorgaan UPV een advies vragen aan de Alliantie voor een Rookvrije Samenleving Het Beslissingsorgaan UPV ziet er op toe dat het collectief organisme steeds aan het geheel van zijn verplichtingen blijft voldoen Bij niet-naleving van deze verplichtingen behoudt het Beslissingsorgaan UPV zich het recht voor de erkenning te heroverwegen, na eerst een waarschuwing en een mogelijkheid tot bijsturing te hebben gegeven en vervolgens het beheersorganisme te horen, voorafgaand aan de definitieve beslissing

Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning van een collectief organisme, stelt het Beslissingsorgaan UPV een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische orientatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen

De erkenningsaanvraag moet tenminste volgende informatie bevatten

- een kopie van de statuten zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad,
- een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning,
- de aard van de betrokken afvalstoffen,
- een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden,
- een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reele en volledige kost, inclusief de algemene kosten, dit modelcontract moet worden opgesteld in overleg met deze rechtspersonen en overheidsinstanties, of hun vertegenwoordigers,
- een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van

de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil,
- de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen,
- het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals),
- de rapporterings- en controlemethode om de efficientie van het opgezette systeem te evalueren

Het toepassen van de organisatorische en financiele terugname van het zwerfvuil mag er in geen geval toe leiden dat
- de producenten of hun vertegenwoordigers het zwerfvuilbeleid van de overheid bepalen,
- het beleid van de overheid om roken te ontmoedigen, wordt tegengewerkt,
- de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de bestrijding van Tabaksgebruik wordt geschonden,
- het beleid van de overheid om het gebruik van eenmalige verpakkingen te ontmoedigen, wordt tegengewerkt

Indien voor eenzelfde stroom meerdere collectieve organismen worden opgericht, hebben de collectieve organismen de verplichting om een coordinatie-organisme op te richten dat onder meer tot taak heeft om kennis te nemen van het marktaandeel van elk collectief organisme voor een bepaald kalenderjaar Het marktaandeel van een collectief organisme in een bepaald kalenderjaar N is de som van het marktaandeel van elke bij dat collectief organisme aangesloten producent zoals vastgesteld op het einde van het voorgaande kalenderjaar N-1 Het marktaandeel van een producent wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de producent op de markt gebrachte producten waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte producten waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd

§2 Elk coordinatie-organisme en, voor de afvalstromen waarvoor er geen coordinatie-organisme opgericht is, elk collectief organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het kalenderjaar N+1 volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door de leden van de collectieve organismen in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte producten, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor kalenderjaar N, op basis van de aantallen in kalenderjaar N-1, het marktaandeel van elk collectief organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig paragraaf 1, 16de lid, en communiceert tegen 1 april van het kalenderjaar N+1 de door elk collectief organisme concreet te betalen bedragen, door middel van een formulier De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in kalenderjaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan de overheidsinstanties die op zijn grondgebied de kosten bedoeld in artikel 19, §2, 1°-5° dragen Jaarlijks op uiterlijk 15 april van het kalenderjaar N moet een voorafbetaling gedaan worden van 50% van de geschatte verschuldigde heffing voor kalenderjaar N, die gebaseerd is op de geschatte aantallen producten, waarop de heffing van toepassing is, die door de leden van de collectieve organismen op de markt werden gebracht in het kalenderjaar N-1 Hiervoor rapporteert het coordinatie-organisme of elk collectief organisme op 1 maart van het kalenderjaar N de geschatte aantallen van het kalenderjaar N-1

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd met betrekking tot het kalenderjaar 2026

Het formulier bedoeld in het eerste lid bevat minstens de volgende gegevens
1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie,
2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden

Voor het kalenderjaar 2026 en voor elk Gewest wordt het bedrag van een eventuele vrijwillige financiele bijdrage die door de producenten aan de gewesten werd ter beschikking gesteld in het kader van het zwerfvuilbeleid, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in §1, tweede lid van dit artikel

§3 Als een collectief organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar een administratieve geldboete opgelegd worden Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag De geldboete komt toe aan de Gewesten en wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel die kan worden afgeleid uit de bedragen per Gewest opgenomen in artikel 27, §1, 2de lid

§4 Als het bedrag niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet

§5 Het collectief organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle

Het collectief organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan

§6 Wat kauwgom betreft, engageert de sector zich ertoe een programma van acties en campagnes uit te voeren van sensibilisering en opkuis, voor een totaalbedrag van 3,5 miljoen euro, gespreid over vijf jaar, te beginnen in 2026 De modaliteiten van dit engagement en de evenwichtige verdeling van de acties op nationaal en gewestelijk niveau zullen worden besproken en goedgekeurd door het Beslissingsorgaan UPV

Artikel 28

Een erkend organisme in de zin van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval kan, voor andere afvalstromen dan verpakkingsafval en tegen een vergoeding die de totale en reele kosten voor die afvalstromen dekt, de rol van een collectief organisme vervullen, door namens de producenten te voldoen aan de in artikel 27, §1, bedoelde financiele verplichting en/of door namens de producenten de in artikel 19, §2, bedoelde acties en kosten te organiseren en te financieren, door middel van contracten die het erkend organisme desgevallend afsluit met de overheidsinstanties die de kosten bedoeld in artikel 19, §2, dragen, in dit laatste geval wordt de in artikel 27, §1, bedoelde financiele verplichting verminderd met de bedragen die overeenstemmen met het aandeel in de totale kosten van de overheidsinstanties die een dergelijk contract hebben afgesloten

Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die door het Beslissingsorgaan UPV goedgekeurd worden, na consultatie van het Beslissingsorgaan Verpakkingen

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in artikel 19, §2, sub 1°, 2°, 3°, 4° en 5°

Artikel 29

Pertinente en meetbare indicatoren op het vlak van de middelen en de resultaten betreffende de evolutie van de openbare netheid zullen, op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, worden bepaald in de erkenning bedoeld in artikel 27, §1, en/of in de erkenning van het organisme, zoals voorzien in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval De Interregionale Commissie voor de UPV zal nagaan of de resultaten van de indicatoren een gunstige evolutie weergeven van de situatie inzake de verbetering van de openbare netheid

Artikel 30

Het Beslissingsorgaan UPV kan de bedrijfsrevisoren van het collectief organisme ondervragen met het oog op het verkrijgen van elke informatie die het wenst in het kader van dit Samenwerkingsakkoord Het Beslissingsorgaan UPV kan de boekhouding op zijn kosten laten nazien door een bedrijfsrevisor of externe accountant die het aanstelt Indien het collectief organisme geen bedrijfsrevisoren heeft aangeduid, wordt deze opdracht uitgevoerd op kosten van het collectief organisme

Artikel 31

Indien een collectief organisme acties opzet met gewestelijke draagwijdte voor de sensibilisering van de consument moeten deze voorafgaandelijk voor goedkeuring worden voorgelegd aan de gewestelijke administraties De gewestelijke administraties gaan hierbij na of de voorgenomen acties in overeenstemming zijn met de doelstellingen en de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en met de doelstellingen van het afvalstoffen- en materialenbeleid van het Gewest

Afdeling 3 – Taken van de overheid

Artikel 32

Indien in het kader van de financiele optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2 1 en 2 2, bepaalt elk Gewest autonoom de concrete bestemmingen en besteding hiervan, met het oog op de vergoeding van de totale en reele kosten van het zwerfvuilbeleid van de betrokken overheidsinstanties

Artikel 33

Indien in het kader van de financiele optie bedragen worden betaald aan het Gewest, in uitvoering van de onderafdelingen 2 1 en 2 2, nemen de gewestelijke administraties maatregelen om consumenten voor te lichten en verantwoordelijk consumentengedrag te stimuleren, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van producten die onder dit Samenwerkingsakkoord vallen, en nemen zij maatregelen om consumenten voor te lichten over

1° de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor afvalbeheer van die producten, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving,
2° de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van afval van die producten,
3° de gevolgen van ongepaste manieren van verwijdering van afval van deze producten op de riolering

Artikel 34

§1 Het collectief organisme is verplicht om jaarlijks, tegen uiterlijk 1 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV mee te delen

- de lijst van de contracten die zijn gesloten met de overheidsinstanties die kosten dragen inzake zwerfvuil en de aan elk van deze overheidsinstanties betaalde bedragen,
- de lijst van producenten die een toetredingscontract hebben gesloten,
- de financiele gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de bijdragen van de leden

§2 In het geval van de organisatorische en financiele terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiele optie) is het collectief organisme verplicht om tevens jaarlijks, tegen uiterlijk 31 maart, voor het afgelopen kalenderjaar aan het Beslissingsorgaan UPV de volgende gegevens mee te delen

- de ingezamelde hoeveelheden zwerfvuil,
- de hoeveelheden gesorteerd, gerecycleerd en nuttig toegepast zwerfvuil

Afdeling 4 – Wijzigingen in het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Artikel 35

§1 In artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 7° het punt vervangen door een puntkomma

§2 Aan artikel 10, §2, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 8° toegevoegd, met de volgende tekst

"8° indien de erkenning betrekking heeft op de verplichtingen van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil

- *een financieel plan en een voorlopige begroting voor de duur van de erkenning,*
- *de aard van de betrokken afvalstoffen,*
- *een ontwerp van toetredingscontract dat door het collectief organisme moet afgesloten worden met zijn leden,*
- *een modelcontract met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en met de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil, met inbegrip van de regels en procedures voor de vergoeding van de reele en volledige kost, inclusief de algemene kosten,*
- *een operationeel plan voor het beheer van zwerfvuil in samenwerking met de territoriaal bevoegde rechtspersonen van publiekrecht inzake openbare netheid en een beschrijving van de acties die moeten worden ondernomen bij de andere overheidsinstanties die instaan voor het beheer van zwerfvuil,*
- *de voorgestelde graad van vooruitgang op de gewestelijke grondgebieden en de realisatietermijnen,*
- *de modaliteiten voor de versterking van de selectieve inzameling van huishoudelijke verpakkingen bij de gezinnen en out-of-home,*
- *het instellen van nieuwe modellen (bijvoorbeeld Green deals),*
- *de rapporterings- en controlemethode om de efficientie van het opgezette systeem te evalueren "*

Artikel 36

§1 Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §3 toegevoegd, met de volgende tekst

"§3 De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, zorgt, hetzij voor de organisatorische en financiele terugname van de totaliteit van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen die door hem op de markt werden gebracht, hetzij voor de vergoeding van de in artikel 13, §1, 15° opgesomde kosten van alle overheidsinstanties die deze kosten dragen, voor het zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die hij op de markt heeft gebracht De eerste optie moet de instemming bevatten van de overheidsinstanties die instaan voor het beheer van het zwerfvuil afkomstig van de huishoudelijke verpakkingen op de markt gezet door de verpakkingsverantwoordelijke en omvat naast een plan van aanpak voor de opruiming van het zwerfvuil, ook de acties voor het verzamelen en rapporteren van de gegevens en voor de financiering van de elementen van het zwerfvuilbeleid opgesomd in artikel 13, §1, 15°, 1°-3° De tweede optie betreft een vergoeding aan alle overheidsinstanties die deze kosten dragen Deze vergoeding moet in verhouding staan tot zijn marktaandeel, zoals bepaald in §4

De verpakkingsverantwoordelijke geeft een beschrijving van de wijze waarop hij zal voldoen aan deze verplichting

Deze paragraaf is enkel van toepassing voor verpakkingsverantwoordelijken die volgende verpakkingen op de markt brengen verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, verpakkingen van sigaretten en huishoudelijke drankverpakkingen uit blik "

§2 Aan artikel 7 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §4 toegevoegd, met de volgende tekst

"§4 De verpakkingsverantwoordelijke, zoals bedoeld in paragraaf 1 van dit artikel, moet met betrekking tot elk kalenderjaar N, middels een heffing die in verhouding staat tot zijn marktaandeel in het voorgaande kalenderjaar N-1, bijdragen aan het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Concreet zal de verpakkingsverantwoordelijke met betrekking tot elk kalenderjaar N een heffing verschuldigd zijn berekend op basis van het bedrag per inwoner in artikel 13, §1, 12° voor de afvalstroom huishoudelijk verpakkingsafval en in artikel 14bis voor de afvalstroom bedrijfsmatig verpakkingsafval, weliswaar in verhouding tot zijn marktaandeel in het kalenderjaar N-1 en voor zover de berekende heffing per afvalstroom minstens 500 euro bedraagt

Elke verpakkingsverantwoordelijke rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het kalenderjaar N+1 volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door hem in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor kalenderjaar N, op basis van de aantallen in kalenderjaar N-1, het marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijke vast, zoals bepaald overeenkomstig artikel 13, §1, 14°, vijfde lid voor het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong en overeenkomstig artikel 14bis, §1, derde lid voor het verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, en communiceert tegen 1 april van het kalenderjaar N+1 het concreet te betalen bedrag De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in kalenderjaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd met betrekking tot het kalenderjaar 2026 "

§3 Aan artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een §5 toegevoegd, met de volgende tekst

"§5 Vier jaar na de inwerkingtreding van elke erkenning, stelt het Beslissingsorgaan Verpakkingen een samenvattende evaluatienota op, alsmede een strategische orientatienota voor een eventuele nieuwe erkenning ten behoeve van de vertegenwoordigers van de Gewestregeringen "

§4 In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt het vijfde lid van punt 12° vervangen door de volgende tekst

"Het beleid van de Gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingen kan onder meer betrekking hebben op

- *de preventie van verpakkingsafval,*
- *Research & Development om de kwaliteit van de verpakkingen en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren,*
- *de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen,*
- *de niet-selectieve inzameling en verwerking van verpakkingsafval,*
- *de controle en monitoring van de doelstellingen van dit Samenwerkingsakkoord,*
- *de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in het zwerfvuil en in sluikstort,*
- *de vergoeding van het personeel belast met de controle, uitvoering en opvolging van de voormelde acties "*

§5 In artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, wordt aan het einde van punt 13° het punt vervangen door een puntkomma

§6 Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 14° toegevoegd, met de volgende tekst

"14° in de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, en in de mate dat de leden van het erkende organisme deze verplichting niet vervullen via een andere rechtspersoon die met dit doel werd opgericht, vanaf het kalenderjaar 2026, de kosten voorzien in punt 15° dragen door het betalen van een heffing van 101 916 395,63 EUR, die bestaat uit een bedrag van 33 071 946,73 EUR voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een bedrag van 22 810 842,29 EUR voor het Waalse Gewest en een bedrag van 46 033 606,61 EUR voor het Vlaamse Gewest

Het Beslissingsorgaan UPV zorgt voor de bekendmaking, per Gewest, van de betrokken overheidsinstanties en het aandeel in de totale kosten van elk van deze overheidsinstanties, waarbij verder onderscheid kan worden gemaakt tussen de kosten bedoeld in punt 15°, sub 1, 2, 3 en 4

De bedragen van de heffing in het eerste lid van dit punt worden vanaf het kalenderjaar dat volgt op het eerste volledige werkingsjaar van een systeem van statiegeld of van een gelijkwaardig systeem voor huishoudelijke drankverpakkingen van rechtswege verminderd met 25%, vervolgens worden de aldus verminderde bedragen voor elk van de 6 daarop volgende kalenderjaren jaarlijks opnieuw van rechtswege verminderd met 5%

De bedragen van de heffing worden verminderd met de bedragen die overeen stemmen met het gecombineerde marktaandeel van de verpakkingsverantwoordelijken die op individuele basis uitvoering geven aan hun verplichtingen overeenkomstig artikel 7 Het marktaandeel van deze verpakkingsverantwoordelijke wordt uitgedrukt in een percentage dat wordt berekend door de aantallen van de door de verpakkingsverantwoordelijke op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, te delen door de totale aantallen op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen waaruit het betrokken zwerfvuil voortkomt, en dit vervolgens te vermenigvuldigen met factor honderd

De heffing is slechts verschuldigd voor zover de berekende heffing minstens 500 euro bedraagt

In de mate dat het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor de organisatorische en financiele terugname van zwerfvuil heeft gekozen, is de heffing niet van toepassing voor dat aandeel

De bedragen bedoeld in het eerste lid van dit punt worden jaarlijks aangepast aan de gezondheidsindex der consumptieprijzen, met als basisindex het gemiddelde van de cijfers van de gezondheidsindex der consumptieprijzen van de vier eerste maanden van het voorgaande jaar

In de mate dat er geen contract van toepassing is, zoals voorzien in het punt 15°, en de heffing voorzien in het eerste lid betaald wordt, verbinden de Gewesten zich ertoe om de efficientie van de met de geinde heffingen gefinancierde acties te meten, door gebruik te maken van prestatie-indicatoren

Binnen de 2 jaar na de inwerkingtreding van het Samenwerkingsakkoord betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil, realiseert de Interregionale Commissie voor de UPV, samen met de bevoegde gewestelijke administraties, ten behoeve van de Gewestregeringen een evaluatie van de bedragen van de heffing, zoals opgenomen in het eerste lid, op basis van dezelfde hypotheses in de 3 Gewesten De bedragen van de heffing moeten ten laatste vanaf het kalenderjaar 2029 aangepast worden op basis van deze evaluatie, waarbij het uitdrukkelijk ook de bedoeling is om de scope van de heffing uit te breiden tot

het zwerfvuil afkomstig van alle huishoudelijke verpakkingen Vervolgens gebeurt deze evaluatie elke 5 jaren opnieuw

Het erkend organisme rapporteert aan de Interregionale Commissie voor de UPV, met betrekking tot een bepaald kalenderjaar N, uiterlijk op 1 maart van het kalenderjaar N+1 volgend op dat kalenderjaar, de aantallen van de door zijn leden in het kalenderjaar N-1 op de markt gebrachte huishoudelijke verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is De Interregionale Commissie voor de UPV stelt vervolgens voor kalenderjaar N, op basis van de aantallen in kalenderjaar N-1, het marktaandeel van het erkend organisme vast, zoals bepaald overeenkomstig het vierde lid van dit punt, en communiceert tegen 1 april van het kalenderjaar N+1 de door het erkend organisme concreet te betalen bedragen, door middel van een formulier De heffing wordt betaald tegen uiterlijk 15 april in kalenderjaar N+1, door storting op de rekeningnummers die door elk Gewest worden gecommuniceerd Elk Gewest staat in voor de verdere verdeling van de heffing aan alle overheidsinstanties die op zijn grondgebied de kosten bedoeld in artikel 13, §1, 15°, 1°-3° dragen Jaarlijks op uiterlijk 15 april van het kalenderjaar N moet een voorafbetaling gedaan worden van 50% van de geschatte verschuldigde heffing voor kalenderjaar N, die gebaseerd is op de geschatte aantallen verpakkingen, waarop de heffing van toepassing is, die door de leden van het erkende organisme op de markt werden gebracht in het kalenderjaar N-1 Hiervoor rapporteert het erkende organisme op 1 maart van het kalenderjaar N de geschatte aantallen van het kalenderjaar N-1

De heffing is voor de eerste keer verschuldigd met betrekking tot het kalenderjaar 2026

Het formulier bedoeld in het elfde lid van dit punt bevat minstens de volgende gegevens

1° de gevorderde bedragen per Gewest of betrokken overheidsinstantie,

2° de rekeningnummers waarop de bedragen dienen gestort te worden

Als het erkend organisme niet tot de betaling overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering belaste ambtenaar blijkt dat de betaalde bedragen onjuist zijn, kan door de met controle belaste leden van het Permanent Secretariaat een geldboete opgelegd worden Deze geldboete wordt gelijkgesteld aan 10 % van het niet-betaalde bedrag De geldboete komt toe aan de Gewesten en wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel die kan worden afgeleid uit de bedragen per Gewest opgenomen in het eerste lid van dit punt

Als de bedragen niet zijn betaald na het verstrijken van de gestelde betalingstermijn, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet

Het erkend organisme is verplicht om alle gegevens die nodig zijn om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle

Het erkend organisme is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de juistheid van de betaalde bedragen na te gaan

Voor het kalenderjaar 2026 en voor elk Gewest wordt het bedrag van de eventuele vrijwillige financiele verbintenissen bedoeld in punt 4° die niet onder een eerdere overeenkomst vallen, in mindering gebracht van de bedragen bedoeld in het eerste lid van dit punt "

§7 Aan artikel 13, §1, van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval wordt een punt 15° toegevoegd, met de volgende tekst

"15° Indien de verpakkingsverantwoordelijke er via het erkend organisme, samen met de betrokken overheidsinstanties, voor kiest zijn verplichting na te komen door middel van een systeem van organisatorische en financiele terugname van het zwerfvuil (organisatorische en financiele optie), contracten sluiten met de overheidsinstanties die kosten dragen voor het beheer van zwerfvuil dat afkomstig is van de huishoudelijke verpakkingen die door de SUP-richtlijn worden geviseerd, van de

verpakkingen van sigaretten en van de huishoudelijke drankverpakkingen uit blik, die door de leden van het erkend organisme op de markt werden gebracht Deze contracten moeten in overeenstemming zijn met de modelcontracten die, na analyse door en op voorstel van het Beslissingsorgaan UPV, goedgekeurd worden door het Beslissingsorgaan Verpakkingen en die als voorwerp hebben het organiseren en het financieren van de totale en reele kosten van

1 *de bewustmakingsmaatregelen, teneinde tot een vermindering te komen van zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en consumenten voor te lichten over*
   a) *de beschikbaarheid van herbruikbare alternatieven, systemen voor hergebruik en mogelijkheden voor het beheer van huishoudelijk wegwerpverpakkingsafval, evenals de beste praktijken voor een degelijk afvalbeheer in overeenstemming met de gewestelijke afvalstoffenwetgeving,*
   b) *de effecten op het milieu, in het bijzonder het mariene milieu, van zwerfvuil en andere ongepaste vormen van verwijdering van huishoudelijk verpakkingsafval,*
2 *het opruimen van het zwerfvuil van huishoudelijke verpakkingen, en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat zwerfvuil conform de gewestelijke bepalingen,*
3 *het inzamelen van huishoudelijk verpakkingsafval dat in openbare inzamelsystemen wordt afgedankt, inclusief de kosten voor de infrastructuur en de exploitatie ervan en voor het daaropvolgende vervoer en verwerking van dat afval Deze kosten moeten ook betrekking hebben op het opzetten van specifieke infrastructuur voor het, al dan niet selectief, inzamelen van huishoudelijke verpakkingen, zoals passende afvalrecipienten op plekken waar frequent zwerfvuil wordt aangetroffen,*
4 *de proportionele bijdrage aan de algemene kosten van het zwerfvuilbeleid van de overheid, met inbegrip van de controle "*

Afdeling 5 – Controle en strafbepalingen

Artikel 37

§1 Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangewezen door hun Regering, alsook de leden van het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV, belast met het toezicht op de bepalingen van Boek II en III van dit Samenwerkingsakkoord en het toezicht op de uitvoering van de verplichtingen inzake Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid overeenkomstig de Verordening (EU) 2023/1542 De ambtenaren en personeelsleden van elke bevoegde administratie van het Gewest die zijn aangeduid door hun Regering, hebben het statuut van agent van gerechtelijke politie Zij leggen in die hoedanigheid de eed af Zij hebben de mogelijkheid zich te laten bijstaan door de gewone politie

§2 Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om, op verzoek van de in de eerste paragraaf vernoemde personen, alle documenten en briefwisseling ter beschikking te stellen en mondeling of schriftelijk alle inlichtingen met betrekking tot de uitvoering van zijn verplichtingen krachtens dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542 te verstrekken

Wanneer de documenten en briefwisseling door middel van een geïnformatiseerd systeem worden gehouden, opgemaakt, uitgereikt, ontvangen of bewaard, hebben de in de eerste paragraaf vernoemde personen het recht zich de op informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm ter inzage te doen voorleggen De in de eerste paragraaf genoemde personen kunnen eveneens de hiervoor vermelde persoon verzoeken om in hun bijzijn en met zijn uitrusting kopieen te maken onder de door hen gewenste vorm van het geheel of een deel van de voormelde gegevens, evenals om de informaticabewerkingen te verrichten die nodig worden geacht om de controle uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen van dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542

§3 Elke producent en elk collectief organisme is gehouden om op elk tijdstip en zonder voorafgaande verwittiging, vrije toegang te verlenen tot de ruimten waar de activiteit wordt uitgeoefend, voor zover deze ruimten niet gebruikt worden voor bewoning, teneinde de in de eerste paragraaf vernoemde

personen in staat te stellen de naleving van de verplichtingen van huidig Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542 te controleren Als ruimten waar een activiteit wordt uitgeoefend, moeten onder meer worden beschouwd burelen, fabrieken, werkplaatsen, winkels, garages en terreinen die als fabriek, werkplaats of opslagplaats gebruikt worden

Als deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de onderzoeksrechter daarvoor een machtiging heeft verstrekt

Artikel 38

§1 De producent die zijn inzamel- en verwerkingsdoelstellingen niet behaalt en die zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid alsnog moet overdragen aan een beheersorganisme, zoals voorzien in artikel 10, §2, en die nalaat dit te doen binnen een termijn van 3 maanden nadat de vaststelling door het Beslissingsorgaan UPV van het niet behalen van deze doelstellingen aan hem werd ter kennis gebracht, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro

§2 De producent die zijn verplichtingen niet overeenkomstig artikel 26, §1, heeft toevertrouwd aan een collectief organisme en die niet overeenkomstig artikel 22, op individuele basis uitvoering geeft aan zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, wordt gestraft met een geldboete van duizend tot twee miljoen euro

BOEK IV – EINDBEPALINGEN EN VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Artikel 39

Het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV

1° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse begrotingsvoorstel aan de Gewestregeringen goed,
2° keurt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het jaarlijkse werkprogramma van het Permanent Secretariaat, de functieomschrijving en de jaarlijkse doelstellingen voor de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat goed en staat, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, in voor de jaarlijkse evaluatie van de Directeur en de diensthoofden van het Permanent Secretariaat,
3° bepaalt, samen met het Beslissingsorgaan Verpakkingen van de Interregionale Commissie voor de UPV, het organogram en de regels van interne werking van de Interregionale Commissie voor de UPV,
4° keurt de wijze waarop de producent die geen beheersorganisme of collectief organisme gelast heeft met de uitvoering van zijn Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, zijn verplichtingen vervult, goed,
5° geeft advies over het model van toetredingsovereenkomst tussen de producent en het beheersorganisme,
6° controleert de erkenningsaanvragen die door de beheersorganismen en de collectieve organismen worden ingediend in het kader van artikel 9, §7 en van artikel 27, §1, en ziet toe op de uitvoering van de erkenningen die het verleent,
7° geeft advies over het financieel plan van de beheersorganismen,
8° informeert de Gewesten over het al dan niet van toepassing zijn van de heffingen zoals bepaald in artikel 13 en 14,
9° maakt de namen van de betrokken overheidsinstanties bekend die kosten dragen ten gevolge van zwerfvuil, alsook de voor elk van deze instanties te dekken kosten en alle andere relevante indicatoren,
10° stelt de formulieren op zoals voorzien in artikel 27, §2,
11° geeft uitvoering aan alle andere taken die haar in dit Samenwerkingsakkoord worden opgelegd

Artikel 40

Binnen de twee jaar volgend op de inwerkingtreding van huidig Samenwerkingsakkoord, realiseert het Beslissingsorgaan UPV van de Interregionale Commissie voor de UPV een evaluatie van het gehele systeem, met name met de bedoeling om een mogelijke evolutie toe te laten en om het voortzetten van een gemeenschappelijk systeem op het volledige Belgische grondgebied toe te laten

Het gemeenschappelijk systeem is gebaseerd op een model waarbij de betrokken publieke en private partijen, elk vanuit hun eigen rol en bevoegdheden, samenwerken aan de algemene doelstelling inzake openbare netheid

Artikel 41

In het kader van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid die wordt ingesteld door dit Samenwerkingsakkoord en de Verordening (EU) 2023/1542, zijn de Gewestregeringen, samen optredend door middel van een uitvoerend samenwerkingsakkoord, voor zover zij redelijk, doeltreffend en proportioneel handelen, gemachtigd om eenduidig de rollen en verantwoordelijkheden te bepalen van de producenten, de beheersorganismen en de collectieve organismen, de tussenhandelaars en eindverkopers, de publieke of private operatoren voor het beheer van afvalstoffen, de lokale autoriteiten en, desgevallend, de operatoren voor het hergebruik en de voorbereiding met het oog op hergebruik en de bedrijven van de sociale en de solidaire economie

Het bepalen van de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken actoren moet tot doel hebben een goede uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid mogelijk te maken en kan betrekking hebben op

- de modaliteiten van inzameling en terugname van de betrokken afvalstoffen,
- de samenwerking tussen de producenten en de publiekrechtelijke rechtspersonen die territoriaal bevoegd zijn voor huishoudelijke afvalstoffen Daarbij geldt als uitgangspunt dat de publiekrechtelijke rechtspersonen zorgen voor de gratis inzameling van de betrokken huishoudelijke afvalstoffen en de producenten daarvoor een billijke vergoeding moeten betalen Hiervan kan afgeweken worden indien andere inzamelkanalen efficienter en effectiever zijn,
- de rapportering over de eigen activiteiten met de betrokken afvalstoffen,
- de verplichting om mogelijkheden tot herstel, hergebruik en hoogwaardige verwerking van de betrokken afvalstoffen bij de inzameling, opslag en transport ervan veilig te stellen en te stimuleren,
- de verplichting om voor houders van de betrokken afvalstoffen informatie te verstrekken over afvalpreventie, hergebruik en voorbereiding voor hergebruik, terugname- en inzamelsystemen en het voorkomen van zwerfvuil,
- het vermelden van de milieubijdrage op de factuur

Artikel 42

De verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, 1, e) van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

De in de artikelen 11, 15, 34 en 37 bedoelde persoonsgegevens worden gebruikt om te controleren of de producent zijn verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid nakomt

De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV Deze gegevens worden maximaal 5 jaar bewaard

Artikel 43

De verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de toepassing van dit Samenwerkingsakkoord is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, als vermeld in artikel 6, 1, e) van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De in de artikelen 22, 23 en 25 bedoelde persoonsgegevens worden in het kader van de beoordeling van het individueel beheersplan zwerfvuil gebruikt om de producent die dit plan heeft ingediend, te identificeren.

De verantwoordelijke voor de gegevensverwerking is de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze gegevens worden bewaard gedurende de geldigheidsduur van het individueel beheersplan zwerfvuil.

Artikel 44

De Interregionale Commissie voor de UPV neemt passende maatregelen om aan de betrokkene de informatie te verstrekken als bedoeld in de artikelen 13 en 14 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de mededeling te verstrekken als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 van dezelfde verordening met betrekking tot de verwerking van zijn persoonsgegevens voor de in artikel 42 van deze samenwerkingsovereenkomst genoemde doeleinden, in duidelijke en eenvoudige taal, in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm.

Artikel 45

Huidig Samenwerkingsakkoord treedt in werking op de dag van de inwerkingtreding van de laatste instemmingsakte.

De artikelen 37 en 38 van huidig Samenwerkingsakkoord zijn slechts van toepassing op een afvalstroom bedoeld in artikel 7, §1, 1ste lid, van zodra er voor deze afvalstroom een uitvoerend samenwerkingsakkoord, zoals voorzien in artikel 7, §1, 3de lid, is in werking getreden.

Brussel, 09 FEB. 2026

De Minister-President van de Vlaamse Regering,

M. Diependaele

De Vlaamse Minister van Omgeving en Landbouw,

J. Brouns

De Minister-President van de Waalse Regering,

A. Dolimont

De Waalse Minister van Gezondheid, Leefmilieu, Solidariteit en Sociale Economie,

Y. Coppieters

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

R. Vervoort

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie,

A. Maron